

Institutionum Hebrai-

carum Liber primus: Authore Sancte Pagnino Lucensi, ordinis Prædicatorum, declamatore Apostolico, ac sacræ Theologiæ doctore.

Quid sit lingua, quo appelletur nomine, & quis eius author. CAP. I.

Lingua, Hebraice dicitur *לשון* *ballascón*: & est aggregatio omnium vocū Hebraicarū humanarum ad placitū aliquid significatiū. Appellatur autē lingua (quāquam sunt sermonis instrumenta quinque) quod nullū ad pronuntiationem sermonis aptius sit instrumentum. Proinde & eruditorū linguam Iesaiāh 50.4, nuncupauit, Dominus Deus dedit mihi *לשון למוֹדִים* *lescón limudím* linguā eruditorū. Appellatur & *שפה* *sapháh* Labium Genes. 11.1, Et erat omnis terra *שפה אחת* *sapháh echáth* labii vnus. quod labium, primum & apparens sit sermonis instrumentum, & veluti ostium & ianua per quam sermo egreditur. Vocatur & *פה* *peh* os, iuxta illud Exod. 4.11, Quis posuit *פה* *peh* os homini? Dicitur & *גרון* *garón* Iesai. 58.1, Clama *בגרון* *veggarón* in gutture. quod in gutture, ad aerem (qui est medium in locutione) quædā sit dispositio. quippe citra aeris attractionem, & respirationem ad arteriam vocalem, loqui potest nemo. Nomine vero palati aut dentiū nō appellatur: quod in locutione cooperari ita apparēter & sensiliter hæc non videantur instrumenta. Huius vero linguæ author fuit Deus Maximus Optimus, qui eam creauit, qui eam primum docuit hominem, cūctis lin-

b.i.

guis (in quas deinde fuit diuifa) & perfectiorem, & ad legendum aptiorem. Quippe primus ipfe, rebus omnibus nomina indidit & impofuit: quâquam fint qui in Adâm protoparentem hoc referant: quoniam Genef. 2. 19. fcriptum eft, Et vocauit Adâm nomina omni animali: & omne quod vocauit ipfû Adâm animæ uiuentis, eft nomen eius. Sed quod ait, Et adduxit ad Adâm vt videret quid vocaret illud: liquidò oftendit primum illum non fuiſſe authorem: perinde acſi dixiſſet, Quum Deus cōgrua impoſuiſſet ſingulis rebus nomina: vt primi hominis quem creauerat, ſapientiā oftenderet, adduxit ad eum cætera quæ creauerat viuētīa, vt videret an ille iisdem nominibus, quibus ipſe appellauerat, animantia vocaret. Qui quum iisdem ea vocaſſet nominibus quæ ipſe impoſuerat Deus, oſtēdit eam, qua oppletus fuerat, ſapientiā. Et Adâm quidem viuētibꝫ duntaxat nomina indidit, quæ Deus primum impoſuerat: cæterarum verò rerum omniū ſubſtantiarū, accidentiūmque nomina Deus ipſe impoſuit. Quando ergo dicitur quòd omnis terra erat labii vnius, id eſt linguæ vnius: intelligendum eſt de lingua ſancta, quæ modo Hebræa dicitur, & à priſcis Iudaica, iuxta illud Ieſah. 36. 11, Ne loquaris nobis יהודית *iehudith* Iudaice. Et Nechemiáh 13. 24, Et nesciebant loqui יהודית *iehudith*. Cui aſtipulantur nomina, Adâm, Chauuáh, Cáin, Seth, & id genus, quæ à nominibus, aut verbis ducuntur Hebraicis: vt habes Genef. 3 & 4. Hæc igitur lingua ſancta à Deo creata, perfecta, ſimplex, & immiſta fuit, antequā ob hominū ſuperbiā cōfūderetur: modo verò præter libros ſanctos, vt cæteræ linguæ, miſta eſt, vt aliis in locis copioſius diſſeruim⁹.

Mnis lingua (vt testantur R. Ionah in Richmah, & R. Dauid in Michlól) tres habet principales partes, nempe **שם** *scem* Nomen: **דבר** *póhal* Verbú: **מלת** *מלת*, *milláth hattháham* Dictionem rationis, id est rationalē, per quam intelliguntur omnes partes orationis apud nos indeclinabiles, vt Præpositiones, vt Aduerbia, vt Cōiunctiones: quæ, res significant in ratione, aut sermone existentes, vt suo dicemus in loco. Hæc partem plærique **כלים** *celim* appellant, id est instrumenta, hoc est colligationes quasdam inter substantiam & accidens, seu inter Nomen & Verbum. Nomen enim significat per modum substantiæ: Verbum verò per modum accidentis. Et annotandum, quòd quemadmodum mundus diuiditur in creaturas penitus spirituales semper manentes, nulli vel motui, vel alterationi obnoxias, vt angelos, de quibus dictū est Psal. 104. 4, Qui facit angelos suos spiritus: & creaturas corporales, quæ mouētur in loco, vt cæli, vt sphæræ: & in creaturas quæ generationi, corruptioni, alterationi, motuque subiiciuntur: Itidem & lingua diuiditur in Nomen, quod significat per modum substantiæ per se & stantis, & permanentis: & in Verbum, quod significat cum tempore, quod est mensura motus: & in *Milláth hattháham*, quod est colligatio nominis & verbi, quæ non permanet. Et in hoc, lingua Hebræa non modò quia prior est cæteris linguis, verumetiam quia naturam sequitur entis, non flectēs, nec per casus sua varians nomina, vt Græca, vt Latina*. Et quia grāmatica, est facultas recte loquendi & recte scribendi: quod sine voce effici non potest: vox autem constat syllaba, vel syllabis: syllabæ verò literis & pun-

Etis componuntur: idcirco de literis, punctis, & syllabis differendum est.

DE LITERIS.

Quid litera, quot, earum figura, nomina, & significata. CA. III.

Litera, Hebraice הֵאוֹת haóth, est signum ad placitum impositum voci humanæ, habens aliquod punctum quod vice ponitur vocalis. הֵאוֹתֵינוּ Haothüóth, id est literæ, sunt viginti duæ: quarum figura & nomina sunt hæc,

א	אֵלֶף	áleph	A
ב	בֵּית	Beth	B
ג	גִּמְלָל	Ghímal	G
ד	דָּלֶת	Dáleth	D
ה	הָא	He	H
ו	וָו	Váu	V
ז	זַיִן	Záin	Z
ח	חֵית	Cheth	Ch
ט	טֵית	Theth	Th
י	יּוֹד	Iod	I
ך	כָּף	Caph	C
ל	לָמֶד	Lámed	L
ם	מֶם	Mem	M
נ	נּוּן	Nun	N
ס	סָמֶךְ	Sámech	S
ע	עֵין	Haáin	Ha
ף	פָּא	Pe	P
צ	צָדִי	Sádi	S
ק	קוֹף	Coph	C
ר	רֵישׁ	Res	R
ש	שֵׁין	Scin	Sc
ש	שֵׁין	Sin	S
ת	תָּו	Táu	T

Harum, quinque sunt duplices, id est duplicem habet figurā: videlicet Caph, Mem, Nun, Pe, Sadi. prioribus more Hebraico, videlicet כ מ נ פ צ, utimur in principio & medio dictionis: alteris, videlicet ק ר ס ת, in fine duntaxat dictionis: ut תי *ti* quia, אכל *achál* comedit, הלך *halách* ambulauit, מים *máim* aqua, אמן *amén*, נתן *nathán* dedit, ינק *ianác* suxit, lactauit, פחד *pachád* timuit, עפר *épher* cinis, אף *aph* etiam, צדיק *saddíc* iustus, עשל *ésel* apud, אץ *as*, velox. Mem tamen finale semel duntaxat, nō citra magnū mysteriū, in principio reperitur dictionis, Iesah. 9. 7. טרבה *multiplicatio*. Quid autē hæ significant literæ, in epistola ad Paulam Vrbicam D. Hieronymus hoc pacto interpretatur,

Aleph	Doctrina	Mem	Ex ipsis
Beth	domus	Nun	sempiternum
Ghimal	plenitudo	Samech	adiutorium.
Daleth	tabularum.	Haain	Fós (siue ocul')
He	Ista	Pe	oris
Vau	&	Sadi	iustitiæ:
Zain	hæc	Coph	Vocatio
Cheth	vita.	Res	capitis,
Theth	Bonum	Sin	dentium
Iod	principium,	Tau	signa.
Caph	Manus		
Lamed	disciplinæ. siue cordis.		

Hoc est, Doctrina ecclesiæ; quæ est domus Dei, in librorum reperitur plenitudine diuinorum. Ista & hæc est vita. quæ enim alia potest esse vita sine scientia Scripturarū, per quas etiam ipse CHRISTVS agnoscitur, qui est vita credentium? Et quanuis nunc sciamus vniuersa quæ scripta sunt, tamen ex parte cognob.iii.

scimus, & ex parte prophetamus, & nunc per speculū in ænigmate videmus. Quum autē meruerimus esse cū CHRISTO, & similes angelis fuerimus, tunc librorum doctrina cessabit, & tunc videbimus facie ad faciem bonum principium sicuti est. Manus, in opere: cor & disciplina intelligūtur in sensu: quia nihil facere possumus, nisi prius quæ facienda sunt sciuerimus.

Ex ipsis Scripturis sempiterna subsidia ministrātur. Et sunt fons siue oculus oris iustitiæ. Et vocatio capitis nostri CHRISTI, est in his dentium, id est articulatū vocum signis. Scin quando habet punctū in dextro cornu, hoc pacto ש, est s lene: & cōmuniter legitur scin: & appellatur Scibbóleth, quod spicam sonat. Si verò sit in sinistro, hoc modo ש, communiter legitur Sin densum, videlicet s, vt sádi, vel sámech: & appellatur Sibbóleth, quod alueū notat. vnde Iudic. 12.6, legitur, אֶמְרֵנָה שְׁבִלֹתַי וְאֶמְרֵךָ סְבִלָה, Dic Scibbóleth. At ille dixit, Sibbóleth. Quòd Hebræi à dextera ad sinistram & scribant & legant: qui addubitet est nemo.

De Punctis.

CAP. IIII.

Puncta, Hebraice נקודות *necuddóth*, dicūtur vocalium signa: ob eorum tenuitatem, & paruitatem sic appellata. Vocantur & נְשִׁמָּים *rescamím*, id est impressiones: & תְּנוּחוֹת *tenuhóth*. i. motiones aut motus, quòd per illa moueatur litera, hoc est pronuntietur: & מְלָכִים *melachím*. i. reges, quòd ad eorū imperium moueātur literæ. Et sunt decem, teste R. Dauid in Michlól: quorum quinque dicuntur Tenuhóth haghedolóth. i. motiones magnæ: & sunt vocales longæ. Primum punctum est virgula cum puncto, iacens sub litera, hoc modo נ quod facit

ש

808

נ

a longum: vt עָמַד *hamád* stetit, יָשָׁב *iascáb* sedit. Et vocatur נָקֵץ גָּדוֹל *camés gadol*. i. camés magnum. Secundú, duo pūcta sub litera iacentia, hoc pacto נָקֵץ אֶפֶר *épher* cinis, עֵץ *hes* lignú, arbor. Et vocatur שֶׁרִי קָטָן *camés cathá*. i. camés paruum, quòd sæpe veniat loco eius, & quiescentem post se habeat literá vt camés, vt infra sumus dicturi. Tertiú, est punctum sub litera, sequente י, hoc modo נִי & facit i longú: vt אִישׁ *isc* vir, בֵּיס *cis* crumena. Et vocatur חִירֵק *chiréc* aut חִירֵץ *chiríc*. Quartum, punctum in superiori sinistra parte literæ positum, & cum ו & sine ו, hoc pacto נָקֵץ וֹלָם *holám* sæculum. Et appellatur חֹלֵם *chólem*. Quintum, est punctum in ventre, siue in medio ו positum hoc modo נִי & facit v longum: vt הוּא *hu* ipse, שְׁתוּל *scathúl* plantatus. Et vocatur שְׁוֹרֵק *scuréc*. Sunt & alia quinque puncta quæ vocátur Tenuhóth chethánóth. i. motiones parua: quæ sunt vocales breues. Horú primum est virgula, seu linea sub litera iacēs hoc pacto נָקֵץ קָל *cal* lene, חָלָךְ *balách* ambulauit. Et vocatur נָקֵץ פָּתַח גָּדוֹל *patách gadól*. i. magnum. Secundum, tria puncta sub litera, hoc modo posita נָקֵץ אֶרֶץ *éres* terra, חֶסֶד *chésed* misericordia, לֶחֶם *léchem* panis. Et appellatur סֶגְוֹל *seghól*, & פָּתַח קָטָן *patách cathán*. i. paruum, quòd sæpe eius veniat loco, & eius participet proprietates, vt suo in loco sumus dicturi. Tertium, est punctum sub litera positum, nullo י sequente, hoc pacto נָקֵץ אִם *im* si, עִם *him* cum. Et vocatur חִירֵק בְּלֹא יוֹד *chirec belo iod*. i. absque י. Quartum, est virgula, seu linea cum puncto cui hærent duo puncta subalternatim posita, hoc pa-

cto & & facit o breue: vt *אני oní nauis*, *חלי cholí* agritudo. Et interdum non scribuntur illa duo púcta: & hoc, 814. 815.
 quando sequens litera habet púctum quod daghés ap- 816.
 pellant, vt *רנני rónni* lauda, *רנו rónnu* laudate. & ita sequē-
 te sceuá quiescente, vt *קרבן corbán* oblatio, *חכמה choch-
 máh* sapientia, *קדש codscó* sanctitas eius. ita etiā quando
 duo sequútur sceuáim, vt *יחזקאל Ioethéel*, *יודעבם Iocdehám*,
יוחמבם Iochmehám, quæ propria sunt nomina. Et nomē e-
 ius *חפץ קמץ camés chathéph*. i. raptú, hoc est breue. Quin-
 tum, sunt tria puncta sine váu, hoc modo posita & &
 facit v breue. Et appellatur *שלוש נקודות scalós* necuddóth. i.
 tria púcta: & *קבוץ שפתים chibbús sephatháim*. i. cōgregatio
 aut collectio labiorú: quòd in eius prolatione labia col-
 ligátur, vt *שולחן sculchán* mensa, & idgenus. Sunt &
 alia duo cōposita, nēpe & quod facit a breuius patách. &
 Et nomen eius chathéph patách, vt *אשר ascér* qui, *עצה
 basáth* consiliú. Et & quod faciet e breuius seghól: &
 appellatur chathéph segól, vt *אעלה ebeléb*, ascēdā. Est
 & *שעוá sceuá*, id est duo púcta subalternatim posita, hoc
 pacto & de quo sexto differemus capite. Est & *דגש daghés*,
 punctum intra literam positum, ipsam robo-
 rans, hoc modo *א ba*. de quo sequenti dicemus capite,
 sicut & de *רפה raphéb*, quæ est parua linea supra literā
 posita, quæ lenit, hoc pacto *א va*.

De Daghés & Raphéb.

CAP. V.

Daghés igitur púctum intra literam positú,
 bifariam diuiditur, & variis fungitur mune-
 ribus & officiis. Est enim daghés *קל cal*. i. le-
 ne: & daghés *חזק hazác*. i. forte. Daghés le-
 ne est quod in capite ponitur dictionis, vt *בראשית bere-
 sáth*. i. in principio: & quod venit post sceuá, vt *קור*

יצְעוֹר recordabitur, תִּזְעוֹר tizcór recordaberis. Et hoc non venit nisi in literis כַּת כַּת. i. literis contentis in prædictis duabus dictionibus, ut earum dirigat pronuntiationem. Sed daghés forte venit in vniuersis literis quæ recipiunt daghés (* præterquam in sex supradictis) & in his continentur dictionibus, טָם טָמָה טוֹלִים. Hæ non admittunt daghés lene, sed forte: proinde haudquaquã raphata reperiantur memoratæ literæ. Venit autem daghés forte post memorata puncta, primum quidem ob defectum נ radicalis literæ, ut in verbis defectiuus sumus dicturi. & in fine dictionis, ut נָתַן *nathán* dedit, נָתַתָּ *nathátta* dedisti. Et propter defectum literæ deseruientis, ut מִבֵּית *mibbéth*, pro מִן בֵּית *min beth*, è domo: מִסְדֵּה *missadéh*, pro מִן סְדֵה *min sadéh* ex agro. Et propter defectum נ quod est proprium coniugationis niphhál, ut אֶפְקָר *eppachéd*, pro אֶנְפְקָר *inpachéd*, visitabor: יִפְקָר *ippachéd* visitabitur. Apponitur etiam ad ostendendum coniugationis grauitatem, ut in coniugatione pihél haddaghús, & puhál, & hithpahál: quorum secunda radicalis litera daghessatur, ut דִּבֶּר *dibbér* locutus est: & idgenus. Præterea quum fuerint duæ literæ similes, priore deficiente, altera ob eius defectum daghessatur, ut סָבוֹתָ *sabbótha* circundedisti, סָבָה. Adhæc, post omne כֹּה, ל, כ, & כֹּב* notificatiuum, & ה vocatiuum, est daghés, ut הַבֵּית *habbéth* domus, הַגָּדוֹל *hagghadól* magnus. Psal. 133. 2, כַּשֵּׁמֶן הַטוֹב *cassémen battób*, sicut vnguentum optimum. pro כַּהֲשֵׁמֶן *cum ה* notificatiuo. Et 74. 19, רַחֵם לַבְרִית *labberíth* ad pactum. pro לַהֲבִרִית *lehabberíth*. Et 35. 13, הִחַיֵּיתִי בָצוֹם *vassóm* in ieiunio animam meam. Num. 15. 15, הַקָּהָל *hac-cabál* ò congregatio, præceptum (siue statutum) vnum

vobis. de quibus & alio in loco copiosius scripsimus. Præterea quum ו vertit præteritū in futurum, vel cōtrā, sequens litera dagheffatur, vt וואָמער *vaiiomer* & dixit, וואָמער *vatómer* & dixisti. Sed & euphoniæ gratia multoties litera dagheffatur, teste R. Dauid in Michlól, vt Iesa. 64. 2, Montes נָזוּלִי *nazóllu* defluerunt. Iechez. 27. 19, In nundinis tuis נֶתְנָנוּ *nethanánnu* dederunt. Iudic. 5. 7, In Israël חָדְלוּ *chadéllu* cessauerunt. Exod. 15. 17, מִכְבֵּדָסֶה *micbedásé* sanctuarium Domine &c. Prouer. 4. 13, נִסְרֶהָ *nisséréha* custodieam: & idgenus. Postremo dagheffatur litera ob defectum ת in omnibus verbis quorum vltima radicalis litera est ת, vt חִכְרָתִי *bichrátti*, succidere feci, pro חִכְרָתִי *bichráthti* à כָּרַת *caráth*. & sic חִשְׁבָּתִי *bisbát* ti cessare feci, pro חִשְׁבָּתִי *bisbátthi* à שָׁבַת *scauáth*. Litera verò non dagheffabiles (teste R. David in Michlól) sunt quæ continetur in hoc memoratiuo signo אַחֲהֶעַר. Quanquā ר in nōnullis locis dagheffatur, vt Ieche. 16. 4, Non est præcisus שְׁרֵךְ *scorréch* vmbilicus tuus. 1. Semu. 10. 24, הָרַעִיתֶם *harreithém* num vidistis &c. Idem 2. Regum 6. 32. 1. Semu. 1. 6, eo quòd הָרַעִימָה *harrebimáb* improperebat. Prouer. 14. 10, Cor quod nouit מִרָת *morráth* amaritudinē animæ suæ. Canti. 5. 2, שְׂרָשִׁי *scerroscí* quia caput meum plenum est rore. Et sic quādo est in monosyllaba dictione, si lōga præcedat dictio: vt Prouerb. 15. 1, מַעֲנֶה רֶךְ *máhaneh rach* respósiō mollis. Psa. 52. 5, אֶהְבֵּת, אֶבֶע *aháuta rab* dilexisti malum. Irme. 39. 12, Ne facias ei מְאוֹמָה רַע *meúmab rab* quicquā mali. Chabac. 3. 13, מַחֲסֵף רֹאשׁ *machásfa rosc*, transfixisti caput. & quoque quatuor in locis inuenitur dagheffatum, teste R. Dauid in Michlól. Leuit. 23. 17, תִּבְיֹאוּ לֶחֶם *tauíu léchem* afferetis panem. Gene. 43. 26, וַיִּבְיֹאוּ לוֹ *vaiiauíu lo* & attulerunt ei. Hez

10. 11. 13

320

268. 320

321

321

rx 8.18, וַיֵּבִיאוּ לָנוּ *vaiiauíu lánu* & attulerunt nobis. Iiób 33.21, לֹא רָאוּ *lo rúu* non fuerunt visæ. De Raphéh, octavo & nono capite dicemus nonnulla.

De Sceuá.

CAP. VI.

820

Sceuá non connumeratur inter alia puncta, quæ vocales breues aut longas efficiunt: tū quòd eius pronuntiatio est vt seghól, imò breuior eo: tum quòd per se haudquaquam reperiatur, sed semper cum aliis regalibus pūctis, proinde & חֶבֶד *héued* id est seruum, eum appellant. Deferuit autem præcipue punctis camés, patách & seghól quādo corripuntur. Sceuá igitur omne (vt prodidit R. Iehudáh in libro Hasséthér & Hammésech) quod est in capite dictionis mouetur, id est pronútiatur, vt בְּרֵאשִׁית *berescíth* in principio, שְׂמוֹת *scemóth* nomina, סְפָרַי *sepbar dí* Hispanus, דְּבָרִים *deuarím* verba: & idgenus. Et hoc nisi sequatur vna ex literis gutturalibus אָחָה. quippe gutturali litera sequente, sceuá pronuntiatur secundum punctum gutturalis literæ: vt חֲחִי *chichí* accipe, חֲחִי *chuchú* accipite, תְּנָחָה *teenáh* ficus, פֹּהֹר *Pohór* nomen idoli, יַאבֶּד *iaabbéd* perdet, מִגְּבֹהֹר *migghohór* bach ab increpando te, יְהִי *ihí* erit. Excipitur tamen camés: quia sequente camés, sceuá pronuntiatur vt patách, sicut גְּבָהָרָה *ghabaráb* increpatio, קָבָרָה *cabaráh* scutella, נַבָּרִים *nabarím* pueri: & idgenus. Quod & R. Dauid in Michlól sequitur, vbi de sceuá hæc tradit præcepta. Annotandú quòd sceuá non est motus, id est punctum: sed punctorum

820

minister tribus modis. Primus est, quum fuerit sceuá iuxta literas אָחָה, declinat eius lectio, id est pronuntiatio ad pronuntiationem sequentis literæ gutturalis, siue habeat camés, siue patách, siue fere, siue chiréc, siue suréch, siue chólem, siue camés cathéph, vt in prædictis

patet exemplis. Et si cum sceuá fuerit accentus ghahaiá, cuius proprium est elongare pronuntiatione, tunc sceuá protrahitur & elongatur: vt Psal. 36. 7, Iustitia tua *בְּהָרֵי אֵל* *chábarere el* sicut montes Dei. Item 81. 3, שִׁיר זִמְרָה *súu zimráh* sumite canticum. Et 119. 175, תִּחְיֶי *tíchi vi* uet anima mea. Secundus, quum fuerit sceuá iuxta literam י, eius lectio & pronuntiatio semper declinat ad chiréc, quanquam י non sit cum chiréc, sed cum alio puncto, vt בְּיוֹם *bióm* in die, יִיחֵל *iiachél* expectabit, בְּיָד *biád* in manu. Quòd si fuerit accétus ghahaiá cum eo, dilatabitur & elongabitur: vt Psal. 77. 21, בְּיַד מֹשֶׁה *bí-iað* Moscéh in manu Moscéh. Et 59. 14, מֶלֶךְ בְּיוֹעָקֵב *moscel biabacob* dominatur in Iahacob. Si verò cū sceuá iungatur seghól vel patách: tūc eius pronūtiatio declinat ad seghól vel patách: vt בְּהִיָּה *beiéh* esto, חַיָּה *chaiéh* uiue. Tertius, quum fuerit sceuá iuxta alias literas quæ aliquod habeant punctum, eius lectio & pronuntiatio declinat ad patách: vt בְּרַכָּה *baracháb* benedictio, קָלָלָה *chalaláb* maledictio, רַשְׁעִים *rascabím* impii, שְׂמָנִים *scamaním* pingues, גְּלִילִים *galilím* circuli, גְּדוּדִים *gadudím* exercitus, cunci. Et si fuerit cum eo ghahaiá, dilatatur & elōgatur: vt Psal. 68. 27, בְּמַקְהֵלוֹת *bámacheloth* in ecclesiis. Sed Hebræi nostræ tempestatis (vt est in libro Ephód) non seruant prædictū legendi modū in primo & tertio modo prædictis: sed sceuá legunt vt seghól, id est per e bre uiuissimum, נְהָרִים *neharím*, & ita in cæteris.

Duo sceuáim concurrentia in medio, vel sine dictio-
nis.

CAP. VII.

I verò fuerint duo sceuáim in medio, vel sine dictionis, prius quiescit, alterum verò mouetur, id est pronūtiatur, vt יִשְׁמְעוּ *iscmebú* audient, יִלְמְדוּ *ilmedú* docebunt. Et quādo

822

823

823

sunt in fine dictionis, quæ sequenti cohæret dictioni
 * per virgulâ maccâph, tunc secundum legitur, & pro-
 fertur secundum pronuntiationem sequentis dictionis:
 vt Gene. 50. 1. וַיֵּבֶךְ עָלָיו vaiibechalâu & fleuit super eum. Ir-
 me. 41. 10. וַיִּשְׁבּוּ וַיִּשְׁמְעוּ vaiisbIscmahél & captiuû duxit Is-
 mahél. Prouerb. 30. 6. אֶל תִּסְפַּח עַל דְּבָרָיו Al tospchal deuarâu,
 ne addas super verbis eius. Iesa. 47. 7. עַד לֹא שָׁכַח אֱלֹהֵי עַל עד לא שכח אלה על
 bad lo santélleh bal libbéch, donec nō posueris ista su-
 per cor tuû. Prou. 7. 25. אֶל יִשָּׁשׁ אֶל דְּרָכֶיהָ לִבָּהּ al iesthél de-
 rachéha libbécha, Ne declinet ad vias eius cor tuû. Si
 824 verò principiû sequētis dictionis fuerit cum sceuá, siue
 sceuá seghol: tūc erūt tria sceuáim, & duo quæ sunt in
 fine dictionis quiescēt: vt Gen. 9. 27. יַפְתָּה אֲדָרְיִים iaphthelo-
 him dilaret Deus. Idem vsu venit quum duo fuerint
 sceuáim in dictione * versum termināte, vt Gene. 46.
 29, Et cecidit super collum eius, וַיִּבֶךְ vuaiéuch & fleuit.
 Alii verò arbitrantur quòd semper quiescant duo sce-
 uáim quæ in fine veniunt dictionis, etiam quæ primo
 loco sunt memorata: & ita inuenitur in libris corre-
 ctis, Iiób 31. 27. וַיִּפְתָּ בִּסְתֵּר לִיבִי vaiiphth baséther libbí & se-
 ductum est in abscondito cor meum. Et Genes. 16. 11,
 וַיִּוָּלַד בְּנִי וַיִּקְרָא בֶן וַיִּלְדֵת בֵּן viioládeh ben & paries filium. Nume. 21. 1. וַיִּשְׁבּוּ
 וַיִּשְׁמְעוּ vaiisb miménnu scéui & captiuam duxit ex eo ca-
 ptiuitatē. in quibus ב in בִּסְתֵּר, & in בֵּן est cum daghēs.
 & post וַיִּשְׁבּוּ est accentus paséc: & ita dictiones præce-
 dentes nō sunt coniunctæ cum sequentibus, sed per
 se singulæ leguntur cum duobus sceuáim quiescenti-
 bus. Si enim essent connexæ, ב esset raphatum, & non
 825 esset paséc inter illas duas dictiones. Præterea, si in
 medio dictionis fuerint duo sceuáim, & secundū fue-
 rit sub literis בִּנְר כַּפֶּת, tunc secundū mouetur, & pro-
 c.iii.

nútiatur, & dagheffatur litera ipsa leni daghes: vt יִכְתְּבוּ *ichtéu* scribent, וְשִׁכְרוּ *ischérú* inebriabunt: & idgenus. Duo tamé inueniuntur* quiescétia יִקְחֵל *iochthél*, יִקְדָּעַם *iocdhám*, quod forsan accidit propter sequentes literas gutturales, teste R. Dauid in Michlól.

Literæ in fine quiescentes, aut punctatæ cum sceuá. ה. quando in fine mouetur. CAP. VIII.

Litera in fine dictionis posita, quæ non est ex literis אהי, neque habet punctum, legitur cum sceuá apparenter quiescente, quâquam sub litera nō ponatur sceuá, quòd in ea nulus error contingere possit, vt אָכַל *achál* comedit, אָמַר *amár* dixit. Sub ך verò pronomine fœmineo ponitur sceuá, vt בְּנֵיךָ *benáich* oculi tui, צִוְּיָךְ *sauuaréch* collū tuū: quia si pōneretur ibi camés, esset masculinum. Ne quis ergo errandi capiat ansam & occasionem, scribitur cū sceuá. כ. quoque radicalis litera in fine dictionis posita, semper est cum sceuá, vt שָׁפַךְ *scaphách* effudit, דָּרַךְ *darách* calcauit. Omnis etiā litera בָּגַד dagheffata in fine dictionis, est cū sceuá, siue radicalis sit, siue deseruiens: vt וַיֵּבֶךְ *vaiéuche* & fleuit, וַיִּשְׁתֵּב *isfete* bibes, וַיִּפֹּת *vaiþfte* & seductū est. Aliæ item literæ præter בָּגַד, vt וַיִּשֶׁק *vaiášche* & potū dedit, וַיִּשָּׁט *iesfete* declinabit. & hoc quia præcedēs litera est cū sceuá, & manifeste quiescit. Sed in וַיִּתְּרוּ *vaiíthade* & lætatus est Ithró, Exod. 18. 9, debuerat esse cum sceuá: sed est cum patách propter cacophoniam, & ך est cum sceuá. Quando verò litera est raphata, tūc nō habet sceuá, siue radicalis siue deseruiēs fuerit, quia non præcedit eam litera manifeste quiescens, vt עָשִׂיתָ *basítha* fecisti, בָּנִיתָ *banítha* ædificasti: præter כ, de quo paulò suprà dictum est. ה quoque litera in fine

825

826.827

675

828

828

dictionis posita, non habet sceuá, sed punctum* sub se,
 quod appellant mappíc, quod eam manifestat, siue sit
 radicalis siue deseruiens litera, vt גובה *gouáb* altitudo, ירה
 829 *iedáb* manus eius. Præterea quâdo sceuá mouetur,
 & profertur, & eicohæret vna ex literis בנר כפת : tunc
 ipsa litera בנר כפת raphatur. Deut. 4.3. *beuahal* in
 Bahal. Iesa. 10.9. *Checharchemis*. Præter *שתיים* *scet*
táim & *שתי* *scetté* duo: quia in capite dictionis, cuius ש
 quiescit, præcedit & quod vocant גנובה *ghenuuáb* furto
 ablatum, eo quod non scribitur: sed apud Orienta-
 les, scribitur *אשתי* *asctím* *אשתי* *ascté*. Inuenitur tamen
 cum ת raphátó iuxta normá: vt Iudic. 16.29. *משתי עיני*
miscethé henái de duobus oculis meis. Sed Ionáh 4.11,
משתיים עשרה plusquá duodecim, מ est cū accentu maa-
 rich: & ש quiescit propter daghés ipsius ת. Et sic quan-
 do sunt duæ dictiones inter quas est maccáph virgula
 coniungens: vt Zech. 4.12. *מח שתי* *mascté* quid duæ spi-
 cæ & c. ש enim quiescit propter eius coniunctionem
 830 ad מח, & duæ dictiones leguntur acsi essent vna. Et
 ita in aliis literis secundū earum & asperitatem & le-
 nitatem: vt Gene. 43.7. *שאל שאל הוי* *scaól scaál baísc* in-
 terrogando interrogauit vir. ש est forte. Nume. 27.20,
ושאל לו *vescaál lo* & interrogauit eum. ש est lene. Et in
למה *lámah* vt quid, ל est forte: sed in *ולמה* *velámah* & vt
 quid, ו. Sem. 28.15 & 16, est lene. Et נ in *נפלו* *náphelu*
phanécha cōciderunt vultus tui, Gene. 4.6. est forte, Sed
 Hamós 8.14. *ונפלו* *venáphelú* & cadent, & non resurgent:
 est lene. Et sic in aliis literis, præter i quod semper est
 831 lene nisi daghessetur. Præterea, si post sceuá quie-
 scens fuerit vna ex literis בנר כפת, litera ipsa non e-
 rūt raphatæ, paucis exceptis, vt *עבדי* *bandé* serui, *עבדיהם*

habdehē serui eorū: מַלְכֵי *malche* reges, מַלְכֵהֶם *malchehēm* reges eorū, מַלְכוּת *malchúth* regnum. Pauca sunt quæ legi cōsueuerunt cū raphéh, quæ tamen plarique (vt rectū est) cum daghēs legunt: & ita inuenitur in plarisque libris in Hispania. Et secundū Hammāfóreth, nōnulla inueniūtur & raphata & dagheffata. Dagheffata vt בִּרְכִי *birché* genua, בִּרְכָּיו *bircháu* genua eius, בִּרְכֵהֶם *birchehēm* genua eorū. Excipiuntur duo quæ sunt raphata, Iudic. 7.6, Incuruauerunt se super בִּרְכֵהֶם *birchéhēm* genua sua. Et Dan. 6.10, In die ipsa incuruauit se super בִּרְכוּי *birchóbi* genua sua. Et cum daghēs, Cant. 8.6, רִשְׁפָּה אֵשׁ *Riscpé esc* carbores ignis. Et cum raphéh, Psal. 76.4, רִשְׁפֵי קֶשֶׁת *riscphé cáseth* sagittas arcus. Adhæc, macór, hoc est infinitiuum & gerundium, addita litera deseruiente, & sceuá quiescente, communiter dageffatur, vt לִסְגֹר *lisgór* ad claudendum, לִסְבֹר *liscbór* ad cōterendum, לַחֲפֹר *lachpór* ad fodiendum. * לִסְבֹּ *lisbó* ad pugnandum, Iesahiah 31.4, secundū Hammāfóreth est dagheffatum: reliquū verò לִרְכֹב *liscbór* est raphatum. At לִסְבֹּב *lisuób* ad circuncundum terram Edóm, Nume. 21.4, quidam cum raphéh, nonnulli legunt cum daghēs, vt Tiberiades.

De Punctis magnis & paruis.

CAP. I X.

Notandum quoque est, quòd post quinque puncta magna, quæ longas constituunt vocales, sc̄per est נַח *nach*. i. quiescens, hoc est ali qua litera quiescens, quæ videlicet nō profertur actu vel potétia, nempe vna ex literis נחוי. Post camés est נַח *naht*, vt Hoséah 10.15, וְנָחָם *vecám* & surrexit. Zechar. 14.10, וְנָחָם *veráamah* & exaltabitur. Prouer. 24.7, רָמֹת *ramóth* excelsæ stulto sapiétia. Potétia: vt in קָם *cam* surrexit, שָׁב *scab* reuersus est. Et in fine dictionis

831

832

809

582. 583.

584

est א vel ה, vt צמא *samá* sitiuit, צשה *basáb* fecit. Post scri
 809 est י, & etiam post chiric: post chólem & scuréc est ו. Et
 in laterali siue sequenti litera non est daghès, nisi sit
 dictio longa, vt est למח *lámmah* vt quid, שמח *scámmah* il-
 luc, ימח *iámmah* ad mare, vel occidetem, חדלו *chadéllu* ces-
 810 sauerunt, נזלו *nazóllu* stillauerunt. Irme.2.12, שכו שמים
scómmu scamáim obstupuerunt cæli. Præterea, quan-
 do in latere pūcti magni est sceuá, dilatatur pūcti pro-
 latio, & sceuá mouetur & sentitur: vt וברו *zácheru* recor-
 dati sunt, שמרו *scámeru* custodierunt, אומרם *ómerím* di-
 cētes, סיסרה *Síserá* ducis nomen propriú, פניחס *Pínechás*
 proprium nomen, טובך *thúuechá* bonum tuum, aut
 810 bonitas tua. Pronuntiatio verò quinque puncto-
 rum minorum corripitur, & sceuá quod est in eius la-
 tere quiescit, vt אברהם *Aurabám*, שרביט *scarbíth* sceptrú,
 virga, צמרי *samrí* lana mea. Et si fuerit sceuá cum lite-
 ra gutturali, אחת *acháth*, iungitur ei patách vt punctum pro-
 ducatur, & dilatetur gutturalis litera: vt ושמחו *veschaba-
 tú* & iugulate pásach, Exod.12.21, & idgenus. Interdú
 tamen gutturalis litera corripitur, vt Exod.20.17, Non
 תחמד *thachmód* concupisces domú proximi tui. Deut.
 13.8, & non תחמול *thachmól* parces. Aliquando etiam
 producitur & dilatatur lectio siue prolatio patách in
 aliis literis, dictione longa existente, & sceuá quod est
 in eius latere, quiescente: vt וברתי *záchárti* recordatus
 sum, וברנו *záchárnu* recordati sumus, שמתי *scáuti* con-
 uersus sum, קמנו *cámnú* surreximus. Et sic cū litera gut-
 turali, vt שמחת *samáchta* lætatus es, שמחנו *samáchnu* læ-
 tati sumus, שמענו *samáhnu* audiuiamus: & idgenus, in
 quibus sceuá quiescit, longo existente patách.

De literis אהוי & בנר כפת & De accentibus regis & defer-
uientibus.

CAP. X.

Mnis litera בנר כפת iuncta literis אהוי, raphatur, id est leni profertur spiritu, prater מפיס mappíc, מפיס maphsíc, דחיק dachíc, & אחימרחיק athemerachíc: id est quoties post quatuor literas contentas in אהוי, sequitur aliqua ex literis contentis in בנר כפת, talis litera raphatur, nisi sit ibi mappíc, &c. מפיס dicitur נפקא naphác, quod Chaldaicè est egredi, exire, educere, producere, vnde mappíc, significat productú, prolatú: hoc est, quādo vna ex literis אהוי profer-
tur & fētitur. vt quū dicimus ai, bai, gai, dai: aut au, bau, gau, dau: vel oi, boi, goi, doi, & ידה iedába, in quibus וי proferuntur. Si ergo præcedat mappíc literam בנר כפת, tunc literæ ipsæ non raphantur, sed dagheffantur, vt Psal. 51. 17, Domine שפתי תפתח sephatbái tiphtách labia mea aperies. ת habet daghes, quia præcedit י prolatú in שפתי. Gene. 16. 8, A facie נברתי שרי sarái gheuirtí Sarai dominæ meæ ego fugio. Et 18. 18, Et erit לגוי גדול leghói gadól in gentem magnam. Psal. 66. 17, אליו פיקראתי eláu pi caráthi ad ipsum ore meo clamaui. Iesahiah 1. 4, הוי גוי hoi goi Væ gēti peccatrici. Gen. 27. 19, Ego עשו בכרך besau bechorécha Hefau primogenitus tuus. Et 6. 16, Et ostiū arcæ תשים בשדה be-
siddába tasím in latere eius pones. Leuit. 6. 20, מחציתיה מפיס machasithába babbócher mediū eius mane. Excipiuntur tria quæ prater normam raphantur. Psal. 67. 18, קו תהי Adonái vam Dominus in eis. Iesah. 34. 11, תהי cau thóbu linea desolationis. Iechez. 23. 42, Et vox multitudinis שילו ביה scaléu vába prosperantis in ea. מפיס Maphsíc verò dici potest diuidens, distinguens, אפיס pe-

462

462

Accētus
reges

ſac quod Chaldaicè eſt diuidere:& eſt accentus diuidēs
inter diſtionem cuius finis eſt litera אהוי, & diſtionem
cuius principium eſt aliqua ex literis כפת בנר, ita quòd
accētus ſit in litera finali ipſius אהוי. Et iſti accētus
diuidentes, appellantur melachím, id eſt reges. & ſunt,
א אתנח atnách ſiue אתנחתא atnachtá, cuius figura eſt א.
Pſal. 1. 1. Et in via peccatorum נֹכַח עַמְּךָ hamád ſtetit.

א 11 סוף פסוק soph paſúc id eſt finis verſus, cuius figura
eſt recta linea א. Pſal. 1. 1. Et in cathedra deriſorum נֹכַח
א iafcáb ſedit. Alii appellant eū סֵלִיךְ ſelíc. 111 פֶּשֶׁט
paſcétb, cuius figura eſt א. Gen. 41. 26. שְׁבַע שָׁנִים ſchéuah ſca
א ním ſeptem anni. 111 וקף zachéph cathón Zacheph
minus, cuius figura eſt vt ſceua, א. Genef. 41. 18. שְׁבַע
א ſceuáb paróth ſeptē vaccæ. v וקף גדול zachéph gadól
Zachéph magnum, cuius figura eſt א. Exod. 21. 25. חֲבוּרָה
א chabburáb táchath chabburáb liuorem pro liuo-
re. vi רביע reuáb, & eſt punctum ſupra literam, hoc
א modo א Pſal. 1. 1. Beatus הַאִישׁ haíſc vir. vii תביר teuír,
cuius figura eſt א. Num. 26. 34. Et numerati eorú duo
א אֵלֶף vachamíſcim éleph & quinquaginta milia.

א 111 אזל azelá virgula hoc modo א. Pſal. 16. 1. Cōſer
א ua me אֵל el Deus. x שני גרישין ſcené gheriſcín hoc mo-
do א. Deut. 27. 12. Iſti יַעֲמְדוּ iahamdí ſtabunt ad benedi-
א cédum. x תלש גדולה talſcá gbedoláb Talſcá magnú,
quod eſt in capite diſtionis hoc modo א. Deuter. 28.
63, וְהָיָה כְּאִשֶּׁר-שֵׁשׁ vehaiáb caaſcér ſás & erit, quemadmo-
א dum & c. x קרני פרה carné pharáb cornua vaccæ, hoc
א modo א. Ieſah. 44. 9. בל יראה hémma bal irú ipſi non
א videbút. x וקף ארץ arcá hoc modo א. Pſal. 1. 1. Beatus
א vir qui non הלך balách ambulauit. x 111 כגולה ſeghu-
láb, eſt vt ſeghól ſupra literam hoc modo א. Deut. 9.
d. ii.

21, Et combuffi eum באש baésc igni. x 1111 פֶּזַר נִדּוּל pa
zér gadól, hoc modo א. Psal. 6. 3. וּמְלָל vmlál debilis.

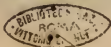
x v פֶּזַר קָטָן pazér cathón, hoc pacto א. 1. Paral. 19. 7, &
códuxerunt לָהֶם labém sibi. x v 1 טַרְחָא tarchá in prin
cipio dictionis, sic א. Prouer. 1. 25, גַּם אֲנִי בְאִיֶּדְכֶם gam aní
beédechém etiá ego in contritione vestra ridebo. Addunt
plurique & שְׁלִשְׁלֵת scilscéleth, qui fit hoc modo א. Psal.
10. 2, יִתְאַפְּשׁוּ ittaphesú capientur. Isti accentus diuidunt
inter duas dictiones: & idcirco litera כַּף כַּף quæ ve
niunt post אָהוּ dagheffantur. Psal. 30. 10, Quæ vtilitas
בְּדַמִּי בְּדַמִּי bedamí beridtí in sanguine meo dum descen
do ad foueam? Excd. 21. 20, vel אִמְתּוֹ בְּשֶׁבֶט amathó bascé
ueth ancillā eius virga. Et 25, חֲבוּרָה תַּחַת חֲבוּרָה chabburáb
táchath chabburáb liuorem pro liuore. 1. Paralip. 19. 6,
וַיִּרְאוּ בְנֵי עַמּוֹן vaiirú bené hammón & viderunt filii Ham
món. Psal. 5. 4, Audies קוֹלִי בְּקֶרֶךְ colí bócher vocem meam,
mane &c. Et 8, וְאֲנִי בְּרַבִּי vaaní beróu & ego in multitudine
&c. Et 13, quia אַתָּה תְּבַרֵּךְ attáh teuarécb tu benedices.

Sunt & alii accentus qui appellantur מִשְׁעָרִים mesceare- Accētus
thím, id est ministrantes, & deferuientes, qui non di- deferuie
uidunt dictiones, sed trahunt dictionem in qua est tes
litera אָהוּ, ad aliam sibi proximam. vnde litera כַּף כַּף
raphantur post literas אָהוּ, talibus accentibus in dictio
ne existentibus. Et primus horum accentuum est שׁוֹפָר שׁוֹפָר
יִשָּׁר scophár iascár: qui fit hoc modo א. Psal. 1. 1, לֹא עָמַד lo
hamád non stetit. 11 שׁוֹפָר כְּהַפֵּךְ scophár mahapbécb hoc
modo א. Psal. 1. 1, Beatus vir אֲשֶׁר אֲשֶׁר ascér qui. 111 דְּרָגָה
ita א. Gen. 39. 17, Ingressus est ad me הָעֶבֶר habéued seruí.

1111 מַאֲרִיךְ maarích ita א. Psal. 1. 1, וְכַמּוֹשֵׁב לְעִים vu
moscáu lesím & in cathedra derisorum. v מַאֲרִיךְ maccáph
virgula duas coniúgens dictiones. Psal. 1. 3, עַל פְּלִי מִיָּם

1. *halpalghemáim* secus riuos aquarū. vi קדמא *cadmá* hoc
 pacto 1. Para. 12. 8, למצוד טרפרה *lamśád midbára* ad mu-
 nitionem in deserto. vii תלסא קטנה *talscá chethbāná* in
 fine dictionis hoc modo 1. Gene. 39. 19, ויהי בשבע *vai-
 bi chisemóab* & fuit, quum audisset. viii תרין חותרין *terén chutberín* dux virgulæ hoc modo 1. ix
 טרחה *tharchá* *acharonáb* *tharcha* posterior, hoc pacto 1. x
 יוב 4. 10, שיני *scinné* dentes. x גלגל *galgál* hoc pa-
 cto 1. appellatur & ירח בן יוכי *iaréach ben iomó* luna filia
 diei sui, id est diem habes vnum, quia videlicet ei simi-
 latur. Psal. 5. 7, דוברי כזב *doueré chazáu* loquentes mēdaciū.

Sed iam horum citemus exempla quomodo raphé-
 tur literæ כפת בנר. Psal. 13. 6, Cātabo Domino כי גמל עלי *chi ghamál halái* quoniam retribuit super me. Et 104. 11,
 וישברו פראים *isferú pheraím* frāgent onagri. Iiób 4. 10, ושיני *vescinné chephirím* dētes leunculorū euulsi sunt.
 Et 9. 14, וברכי *eucharáb* *deuarái* eligam verba mea. Nume. 19. 2, Et afferent פרה אליך *elécha pharáb* ad te vac-
 cam. Psal. 4. 5, וכלבבכם אמרו *imru viluauchém* dicite in cor
 de vestro. Et 5. 8, וביתך *auó vethécha* ingrediar domū
 tuā. Et 12, וכל חוסי בך *chol chóse vách* omnes sperātes in te.
 Et 7. 17, Reuertetur עמלו בראשו *hamaló veroscó* labor e-
 ius in caput eius. Et 8. 5, כי תפקדנו *chi thiphchedénnu* quia
 visitabis eum. Et 7, ותכשילנו במעשה *tamśiléhu vemaháséb*
 dominari facies eum in opere. Est autem notandū
 quòd quādo cum scophár iascár & maarích accētibus
 est פסע *paséc* accentus inter dictiones iacens, tunc in-
 star accentuum regalium diuidunt, & literæ כפת בנר da
 ghesantur. Gen. 18. 21, וכלה *hasú caláb* fecerunt con-
 summationem. Deut. 9. 21, Et combussi אתי באש *othó*
baéscum igni. Et *talsca* minor, & *tarcha* posterior, quæ

sunt in fine dictionis, & terē chutherín & athnách, in libro Psalmorum & Ióob & Prouerbiis sunt vt accētus deferuientes, & literæ כָּתֵּר raphantur, vt suprà memorauimus. Notandum præterea quòd non omne maccáph est accentus deferuiens, & exigens vt literæ prædictæ כָּתֵּר raphentur: quippe maccaph existente in monosyllabo habēte ante literas אָהוּ patach, vel camés, vel seghól, quia duæ dictiones vt vna (propter coniunctionem) reputantur, literæ כָּתֵּר daghessantur, vt in Dachíc sumus dicturi. Itidem daghessantur quando non habent quampiam ex ipsis literis כָּתֵּר, vt Gen. 27. 26. גִּבְשַׁנָּה ghescanná appropinqua núc. Si vero nō habuerint maccáph, non daghessantur, vt Gen. 27. 36, Decepit me זֶה פַּעַמַּיִם zeh phabamáim iam duabus vicibus. Et sic quādo habent féri, chiríc, chólem & scuréc, memoratæ literæ raphantur. Exod. 21. 31, בֶּן־אוֹן ouén vel filium cornupetierit. Gen. 1. 9, וַיְהִי־בֶן־וַיֵּיחִיכן vaihichén & fuit sic. Et 18. 10, וַיִּהְיֶה־בֶּן־וֵיבִינֵיבֵינֵי vebinnebuén & ecce filius. 2. Reg. 4. 28, הַשְׂאֵלְתִּי־בֶן־הַשְׂאֵלְתִּי uén num petiui filium? Ester 6. 10, וַעֲשֵׂה־כֵן vabafschén & fac ita. Iesa. 43. 27, & rhetores tui פָּשְׁעוּ־בִּי paschuuí præuaricati sunt in me. Excipiuntur tamen nōnulla cum maccáph quæ daghessantur. Exod. 15. 1, Quia גָּאֹבְגָאֹב gaóbgaáb magnificando magnificauit. Et 16, יִדְמֻ־כָּאֵבֵן iddemúcaáué filuerút vt lapis. Et 13, Duxisti in misericordia tua עַם־וְיִגְאָלְתָּ hamzúgaálta populú quē redemisti. Et 10, מִי־כְמוֹכָה micamócha quis sicut tu? Exod. 28. 27, Et pones eos עַל־שְׁתֵּי־כְתָפוֹת balfcetté-chittephóth in duobus lateribus. Deu. 13. 10, וְסָלְתָה־בְּאֵבָנִים vscaltóbaauaním & lapidabit eum lapidibus. De dachíc, & athemerachíc, sequenti dicemus capite.

Dachíc & Athemerachíc.

CAP. XI.

464

DAchíc דַּחִיק, dicitur à דַּחַק *dachác* quod est coartare: vnde *dachíc* coartatum, eo quòd exigat coartatam dictionem, hoc est monosyllabam: de qua & in præcedenti dictum est capite. Est ergo *dachíc* coniunctio monosyllabæ dictionis punctatæ cum patách vel camés aut seghól ad literas בִּנְר כַּת, quæ exigat vt memoratæ literæ daghessentur: vt Gen. 38.29, מַה־פָּרַצְתָּ *mahparásta* quid diuifisti. i. Semu. 28.14, מַה־תֹּאדָרוּ *mahtaoró* quid (pro qualis) forma eius? Psal. 30.10, מַה־בִּצָּעַ *mabbésh* quid utilitatis (siue quæ utilitas) in sanguine meo? Si vero punctetur cum féri, aut chiríc, vel chólem, aut scuréch, tunc raphantur: vt habes præcedéti capite, & Exo. 22.6, כִּי־תֵצֵא שֶׁשׁ *chithbésc* quum egressus fuerit ignis. Et 23.5, כִּי־תֵרָאֶה *chithiréh* quum videris asinum. Leuit. 25.2, כִּי־תֵבֹאוּ *chithauóu* quum ingressi fueritis. Sũnt qui dicunt *dachíc* esse, quando litera quæ est ante ה finale, habet seghól, & sequens litera בִּנְר כַּת habet accentũ in primo puncto regali. Psal. 19.3, Et nox nocti יְחֹהֵב יְחֹהֵב יְחֹהֵב *iechauuehdábatb* indicabit sciētiam. Irme. 4.19, הוֹמֵה לִי *hómebli* turbatio mihi. Sed primũ est cõmunius, & magis cõsentaneũ.

Athemerachíc אֲתֵי־מֵרָחִיק dici potest Veniens procul siue à longe. אֲתֵי enim est venit, & מֵרָחִיק procul, à lōge: quòd accentus videlicet sit procul. Et est *Athemerachíc* quando finis dictionis est ה non radicale actū vel potentia, & præcedens litera habet camés, accētus verò est in prima syllaba sequentis dictionis incipientis ab vna litera בִּנְר כַּת quæ daghessatur. Si vero accētus nō sit in prima syllaba, raphatur. Gene. 30.33, וְעִנְתָּה *vechanethabi* & respōdebit pro me iustitia mea. Iesa. 40

7, נִשְׁפָּח בּוֹ *násceuab bo* sufflauit in eo. Excipiuntur, Psal. 84. 4, Etiam passer בֵּית מַסְעָב *máseab uáith* inuenit domum. Ioel 3. 13, Quia מְלֵאכָה גִּבְיָהּ *máleab gháth* plenum est torcular. In potentia verò est, Iechez. 9. 4, וְהִתְוִיתָ *vehithuítha táu* & signa ת. Iesa. 12. 1, Quia אֲנָפֶת בִּי *anáph ta bi* iratus es in me. In potentia enim camés quod est sub ת, est ה, quum sit punctum magnum, vt dictum est suprà. Et sic Gene. 38. 29, עָלֶיךָ פָּרֵץ *balécha páres* super te diuisio. Et 42. 10, בָּאוּ וַעֲבָדֶיךָ *vahauadécha báu* & serui tui venerunt. Et 29, Et venerunt ad Iahacób patrem suum אֲרָסָה *ársah chenáhan* in terram Chanáhan. Si verò non fuerit accentus in primo, sed in secundo puncto sequentis dictionis, tūc raphantur literæ בִּנְר כָּפֹת. Exod. 26. 13, וַעֲשִׂיתָ פָּרֹכֶת *vehasítha pharócbeth* & facies velú. Gen. 27. 29, וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ *vmuarachécha varúch* & benedicentes te benedictus. Et 47. 15, Et intulit Ioseph argenti בֵּיתָה *béthbah pharhób* in domú Parahonis. & idgenus. Excipiuntur, Psal. 77. 16, גָּאֲלָתָ בְּיָדְךָ עַמֶּךָ *gaáltabizróah bāméchba* redemisti in brachio populú tuum. Iiób 5. 27, Ecce hoc חֲקָרְנוּהָ בֶן־הָאָדָם *chacarnúba chen bi* inuestigauim⁹ illud, sic est. Deuter. 32. 15, עָבִיתָ בֵּיתְךָ *haústha casítha* impinguafti te, dilatafti te. Si verò sequēs dictio nō incipiat ab vna litera כָּפֹת בִּנְר *dútaxat*, sed plures iungantur literis אָחֻי, tūc aut sunt eadē literæ, vtputa דּוּב, duo כ: aut sunt diuerſæ & eiufdē exitus, vtputa לָבִי, vel palati, aut dentiū &c. aut sunt duorū exituum. Si sint eadē, & prima fuerit cū sceuá, tunc prima dagheſſatur, & ſecunda raphatur. Iesa. 10. 9, חֲלָא כְּכַרְכְּמִישׁ *haló checharchemíſc* nōne ſicut Charchemís Calnóh: i. Reg. 18. 44, Nubes קֶטְנָה כְּכַרְכְּמִישׁ *chethannáb chechaph íſc* parua vt vola viri. Iechez. 27. 15, בְּנֵי דֶדָן *bené Dedán* filii Dedán negotiato-

nō est accentus
excipiuntur
hæc dagheſſatur

464

465

466

467.829

res tui. Si vero prima non fuerit cū sceuá, tunc & ipsa raphatur. Leuit. 21. 13, Et ipse אִשָּׁה בְּתוּלִיָּה *isscáb viuthuléba* vxorem in virginitate eius acceperit. 2. Reg. 3. 20, וַהֲיִיתָ *vaihí vabbócher* & fuit mane. Iesa. 13. 19, וְהָיְתָה *vehaiethá vauél* & erit Babel. Si vero litera nō fuerint eadē, sed eiusdē exitus, eandem sequitur normā, nempe quòd prima dagheffatur, & secunda raphatur. Exod. 14. 4, וַעֲבָדָה בְּפָרֹחַ *veicauedáb bepbarhóh* & glorificabor in Pharahone. Leuit. 25. 53, נִירְדְּנוּ בְּפָרֹחַ *irdénnu bephérech* dominabitur ei in rigore. Sepha. 3. 12, Et non יִמָּצֵא בְּפִיהֶם *immasé bephibém* inuenietur in ore eorū. Iiób 38. 3, אֲזֶרְנָא בְּנֶגֶד *Ezorna chegbéuer* accinge nunc sicut vir lumbos tuos. quanquam raphatum legunt hoc filii Ascer. כ enim & פ sunt eiusdē exitus, id est labii: כ verò & ג, palati. Si verò fuerint diuersorum exituum, siue prima fuerit cum sceuá, siue cū alio puncto, raphatur. Psal. 147. 17, proiiciens קִרְחֵי כְּפֹתֵימָם *chorehó chephittím* crystallū suam sicut buccellas. 1. Sem. 2. 3, Ne multiplicetis loqui גְּבוּהָה גְּבוּהָה *gheuohá gheuohá* sublime sublime. 2. Semu. 13. 15, גְּדוּלַּת הַשָּׂנָא *chi ghedoláh hassináh* quia maius odium. כ enim est exitus palati, פ labii: ג palati, & ב labii: ג item labii, & ד dentium. Et quia כ raphatum, in voce simile est ipsi ח, ideo euphoniæ causa כ sequēte ח, dagheffatur. Dani. 5. 11, וְחֻכְמָהּ כְּחֻכְמַת אֱלֹהִין *vechochmáh chechochmáh elabín* & sapientia sicut sapientia deorū. Et 3. 5, פְּסַלְתֵּירִין שִׁבְכָה *sabbechá pesanterín* sambucæ & psalterii. quod etiam euphoniæ gratia dagheffatur. Et 2, אֲדָרְגָזִירָא *adargazraiá ghedabraiá* duces, tyrannos. ג est dagheffatum, eo quòd concurrunt tres literæ כֶּפֶת כֶּגֶד כֶּחָד. כ quoque quanquam non sit cū sceuá, dagheffatur. Iesa. 54. 12, וְשִׁכְתִּי כֶּרֶךְ *vesamti cadchod* & ponam vnionē.

siue margaritā. Irme. 20. 9. וְנִלְתִּי בְלָכֶל veniléthi calchéel, & laboraui ferendo.

Alias quoque literas præter literas בִּנְר dagheffari vel raphari si sequantur literas אֹהִי CAP. XII.

Litera quoque alia præter literas בִּנְר raphantur, aut dagheffantur, si veniant post literas אֹהִי. Dagheffantur, Psal. 19. 3. וְלַיְלָה & nox nocti indicabit scientiā. 1. Seim.

1. 6. וְכַעֲסָתָה צָרָתָה & irritabat eam inimica eius. Iesa. 58.

3. וְנִשְׁקָה לוֹ ut quid ieiunauimus? Prouerb. 7. 13. וְנִשְׁקָה לוֹ

& osculatus est cum. Genes. 30. 1. וְהָבָה לִי בָנִים da mihi

filios. Et 25. 33. וְהַשְׁבַּעָה לִי Iura mihi. Excipiuntur illud

Iesah. 40. 10. וְיִלְדָּה לוֹ dominans ei. Exod. 21. 42. וְיִלְדָּה לוֹ

& peperit ei filios. Et sic quando ה est radicalis litera, ut

Genes. 37. 3. וַעֲשֵׂה לוֹ & fecit ei tunicam. Siue quando scri

bitur litera quiescens, ut est א, ה, & c. post camés vel fe-

ri, ut plurimū raphantur: sicut Deut. 8. 17. וַעֲשֵׂה לוֹ

mihi substantiam. Ionáh 4. 4. וְהָרָה לְךָ iratus est tibi. Ir-

me. 5. 5. וְאֵלְכָה לִי ibo mihi. Genes. 27. 4. וַעֲשֵׂה לִי & fac mi-

hi. Et 35. 1. וַעֲשֵׂה שָׁם & fac ibi altare. Pauca tamen inue-

niuntur cū daghēs post camés, quæ memorata sunt in

principio huius capituli. Et Gen. 25. 22. וְהָאֲנָכִי לְמָהּ ut quid

ego? Irme. 31. 26. Et somnus meus עָרְבָה לִי dulcis fuit

mihi. Sed post feri non inuenitur daghēs: quia post

ipsum * perpetuò scribitur litera quiescens in fine di-

ctionis, ut in Michlól scripsit R. David. Sed quādo di-

ctio est punctata cum pathách magno vel paruo: ma-

gno existente in medio dictionis, & paruo in fine: tunc

dagheffatur sequens dictio, ut * Psal. 91. 10. וְצִוָּה לְךָ man-

dabit de te. Gen. 35. 3. וַאֲעֲשֵׂה שָׁם & faciā ibi altare Deo.

Irme. 22. 14. וְאֶבְנֶה לִי aedificabo mihi domum. Et si

ה non sit radicalis litera, sed redundans in fine dictio-

459

474.459

460

461

nis, quanuis fuerit punctata cum camés, sequens tamē dagheffabitur, vt Nume. 22. 6, אָרָה לִי maledic mihi. Et קָנָה לִי maledic mihi. & idgenus.

Naturalis literarum diuifio penes vocum instrumenta & exitus.

CAP. XIII:

INstrumenta quibus locutio perficitur (ne-
nine discrepante) sunt quinque, guttur, pa-
latum, lingua, dētes, & labium: ex quorum
diuifione, naturalis vocum & literarum su-
mitur discrimen. Proinde vt prisci prodiderunt gram-
matici omnes, R. Ionáh in Richma, R. David in Mich
lól, literarum quædam dicuntur literæ הַגָּרוֹן *haggarón*,
id est gutturis, videlicet aléph, he, cheth, haáin: quarú
memoratiuum signum est אָחָז. Aliæ sunt הַחֵךְ *ha-
chéch*, id est palati, videlicet ghimal, iod, caph, coph:
quarum signú est נִיכָן. Aliæ הַלָּשׁוֹן *hallascón*, id est lin-
guæ, videlicet dáleth, reth, lámed, nun, táu: quarum
signum est רֶשֶׁת. Aliæ הַשָּׁנַיִם *hasscinnáim*, hoc est den-
tium, nepe záin, famech, scin, res, fádi: quarum signú
est שֵׁן. Aliæ הַשָּׁפָה *hassapháh*, id est labii, videlicet
beth, váu, mem, pe: quarum signú est בִּימָךְ. Hæc est an-
tiquorú traditio: sed ex iunioribus plærique, quas an-
tiqui palato, ipsi linguæ tribuunt non citra rationem.
Si enim capiatur palatum pro superficie oris, vt vulgus
cómunitè accipit, quum sit iunctú maxillæ superiori,
quæ non est mobilis in aliquo viuente per se (licet ad
capitis moueatur motum) præter crocodilum, de quo
fertur pro miraculo, quòd maxillam moueat superio-
rem: constat luce clarius, palato non posse attribui li-
terarum motum, exitum & pronuntiationem. Si ve-
rò capiatur palatum pro inferiori superficie oris sub
c.ii.

lingua existente, ex qua prouenit ad linguam viscosa quædam humiditas in qua perficitur sapor (Ióbb 12. 11, Palato cibus sapit. Prouerb. 24. 13, Comede fili mi mel, quia bonum est, & fauum dulcissimum super palato tuo) quum per seipsum nullo pacto moueatur, liquet ipsum non esse locutionis instrumentum. Literæ igitur נִכְך non sunt palati, sed linguæ, sicut & literæ רֶטֶל. Sed motus linguæ in נִכְך est facilis, ad superiorem tendens oris superficiem: in literis verò רֶטֶל motus est in longitudine linguæ cum aliqua eleuatione: & motus linguæ magis apparet in רֶטֶל quàm in נִכְך. Res quoque litera tam cum raphéh quàm cum daghès, est ex literis linguæ: & ita sunt decem literæ linguæ, quarum signum est רֶטֶל לִנְיָהּ.

Literarum potestas.

C A P. X I I I I.

HIs ita notatis, dicendum est de literarum potestate: vbi notandum est quòd Hebræis huius tempestatis non est ea in legendo peritia, & in memoratis literarum motibus, siue punctis motio & pronuntiatio quæ fuit apud antiquos Hebræos: sed vt eorum exigit captiuitas, & per orbem vagatio, & varias inter nationes mistio, ita diuinas legunt literas. Et quanquam ab initio cæteris fuit & perfectior & copiosior Hebræa lingua, vtpote Deum habens authorem, tamen ob illius populi impietates & innumera scelera, cunctis aliis facta est pauperior. Et si in septuaginta annis, quibus fuerunt in Babel, suam electam linguam obliuioni fere tradiderunt (sicut scriptum est Nechem. 13. 24, Et filii eorum ex media parte loquebantur Asdotice, & nesciebant loqui Iehudaice) quanto magis in tam longa captiuitate? Dicam itaque

de literarum potestate, quæ à grammaticis sunt mandata literis, & quæ ab iis qui me docuerunt, accepi.

N Igitur à plerisque putatur vocalis, quòd nullum alium habeat sonum præter sonum & vocem pûcti additi, & a, & e, & i, & o, & u. Alii verò dicunt esse consonantem, quòd per se sine punctis nullam habeat vocem. Et sic omnes alias literas, consonantes putant: & pûcta literis iuncta, vnâquaque literam, vocalem efficiunt, nedum vnâ vocalem: sed omnes quinque vocales ex vna eadêmque litera possunt pûcta reddere secundum ipsorum punctorû diuersitatem: vt iam satis supérque dictum est. & igitur secundum punctorum varietatem facit a, e, i, o, u nostra. Sine punctis (siue fuerit in medio, siue in fine) quiescit, id est non pronuntiatur, vt קם *cam* surrexit, רס *rosc* caput, פם *fa má* sitiuit, & idgenus.

ב Consonans, duplicem habet vocem. Si enim habeat raphéh (de quo dictum est) pronuntiatur vt β Græcum, siue u nostrû, vt אב *au* pater, אברהם *Aurâham* Auraham: quanquam & simplex b scribere solemus, ab, Abrahâ. Si verò habeat daghês, fortiter sonat, vt דבר *dibber* locutus est. Et cum punctis, decem reddit voces: quinque lenes cum raphéh, ב *va*, פ *ve*, וי *vi*, בו *vo*, בו *vu*. & quinque fortes cum daghês, ב *ba*, פ *be*, בי *bi*, בו *bo*, בו *bu*.

ג Consonans, sine puncto facit g nostrum, vel gh, vt ג *dag* piscis. Et cum punctis, itidem decem reddit voces, quinque lenes cû raphéh, ג *gha*, ג *ghe*, גי *ghi*, גו *gho*, גו *ghu*. & quinque fortes cum daghes, ג *ggha*, ג *gghe*, גי *ggbi*, גו *ggbo*, גו *ggbu*: sed hæc pronuntianda sunt perinde ac si esset duplex ggh, & secundo aspirato, הני

hagghói gens. Debet enim vox esse ásperior, & fortiori spiritu enuntiari propter daghés. Et caue ne in prolatione vnquam dicas, ga, ge, gi, go, gu, vt dícis in gero & gibbus, & id genus: sed vt pronuntias Gabriel, galbanus, gomor, gubernator, gula: ac si scriberentur gha, ghe, ghi, gho, ghu, vel leniter, vel aspere.

¶ Consonans, sine puncto facit d nostrum, vt עֶדֶר *hamád* stetit, גֶדֶד *Ghad*. & habet duplicem vocem, lenem & asperam siue fortem, vt duæ præcedentes, דָּ *da*, דֶּ *de*, דִּי *di*, דוּ *do*, דוּ *du*: & cum daghés, דִּי דוּ דִּי דִּי, quæ in voce nihil videntur habere discriminis in principio dictionis à raphatis siue lenibus, vt in דָּוִד *Dauíd*: sed in medio & fine dictionis, eius percipitur asperitas, quia vt duplex dd pronūtiatur, vt in אֲדִיר *addír* fortis, admirabilis, וַיִּחַד *vaiichadde* & lætatus est.

¶ A plærisque vocalis, ab aliis consonans putatur vt נ, & est gutturalis litera, leni aspiratione pronuntianda, quæ sine pūctis facit h nostram aspirationem, vt עֲשֶׂה *hasáh* fecit, פָּנָה *panáh* respexit. Quando verò habet in fine sub se punctum mappíc, sentitur, vt dictum est suprà. Et habet quinque voces, הָ *ha*, הֶ *he*, הִי *hi*, הוּ *ho*, הוּ *hu*.

¶ A plærisque connumeratur inter vocales, ab aliis inter consonantes, vt dictum est de נ. & sine puncto in fine facit u, vt דְּעֻרָאֵי *deuaráu* verba eius, אֲבִי *avíu* pater eius. Et cum punctis, habet quinque voces: וָ *va*, וֶ *ve*, וִי *vi*, וּ *vo*, וּ *vu*, vel וּ *v* vocalis.

¶ Consonans, sine punctis facit z nostrum vel Græcū, vt אֶז *az* tunc. Et cum punctis, quinque reddit voces, זָ *za*, זֶ *ze*, זִי *zi*, זוּ *zo*, זּוּ *zu*.

¶ A quibusdam vocalis putatur, quibus nō assentior, sine punctis facit χ Græcū, hoc est ch, è medio gut-

ture fortiter sonans, vt אַח ach frater. Et cum punctis, quinque reddit voces, חַ cha, חֶ che, חִ chi, חו cho, חוּ chu.

Consonans, sine punctis facit θ Græcum, hoc est th. Et cum punctis, quinque reddit voces, תּ tba, תְּ the, תִּ thi, תּו tbo, תּוּ thu.

Vocalis putatur, vt de א dictum est. Et ab Hispanis Hebræis in principio dictionis leniter profertur, vt יָ iad manus, יַ iam mare. in medio verò dictionis, acute, vt in אִיִּם aiám, דַּיִם daiám. Germani verò & Galli vbique loquuntur leniter, vt in יָ iad. Antiqui verò quum ponant י inter palati literas, vbique, id est in principio & medio dictionis legebant acute, vt legunt Hispani אִיִּם aiám & דַּיִם daiám. Nam י lectū vt יָ iad ab Hispanis, citra omnem dubitationem est ex literis linguæ. In fine positum interdū sentitur, vt in דְּעֻאֵרַי deuarái verba mea. quādoque quiescit, vt in דִּיּוּרֵי diuré verba. & sic in medio, vt אִשׁ־אֵלֶּי isc vir, אֲדִיר addir fortis. Et quinque reddit voces cū punctis, vt יָ ia, יֶ ie, יִ ii, יּ io, יוּ iu. Quādo autem habet daghēs, sonat vt duplex, vt וַיֹּמֶר vaiómer & dixit. Nec assentior his qui legendum putant vagómer cum g. daghēs enim eandem literam fortius sonare facit.

Consonās, cum raphéh leniter profertur, vt χ Græcum & η Hebræum: nec faciunt nostri Hebræi discrimen inter כּ raphatum & חּ in pronuntiatione, & כּ daghessatum & p, vt scribitur in libro Ephód: quanquā apud antiquos non nihil erat discriminis, sicut erat inter כּ raphatum & וּ, & inter סּ & צּ & שּ. Fertur, Ismaelitas sensibilibiter inter ea discriminē facere: sed nostrates Hebræi כּ daghessatum vt p pronuntiant. Habet igitur כּ decem voces: quinque lenes, כּ cha, כֶּ che, כִּ chi, כּו cho, כּוּ chu: & quinque fortes, כּ ca, כֶּ ke, כִּ ki, כּו co, כּוּ cu.

quo pacto pronuntiatur p, vt suo dicā in loco. & in fine cū sceuā facit ch, vt חָלַךְ *halách* ambulauit:& cum camés,cha,vt אָחִיךָ *autícha* pater tuus.

ל Consonans,sine puncto facit l nostrum,vt אָכַל *achál* comedit.Cum punctis,quinque habet voces,ל *la*, לֵ *le*, לִי *li*, לוֹ *lo*, לוֹ *lu*.

מ Consonans,sine puncto facit m nostrum,vt עָמַם *em* mater, עָמַם *im* fi.Et cum punctis,quinque reddit voces,מָ *ma*, מֶ *me*, מִי *mi*, מוֹ *mo*, מוּ *mu*.

נ Consonans,sine puncto facit n nostrum,vt שֶׁן *scémen* oleum. Et cum punctis, quinque reddit voces,נָ *na*, נֶ *ne*, נִי *ni*, נוֹ *no*, נוּ *nu*.

ס Consonans facit s nostrum, sed densius, & sine puncto,vt סָס *sas* tineā. Et cum punctis, quinque reddit voces,סָ *sa*, סֶ *se*, סִי *si*, סוֹ *so*, סוּ *su*.

ע Haáin, vel sine aspiratione Ain, vt aliis placet, à plarisque putatur vocalis: quibus non assentior. pronuntiatiu difficilis est, & gutturis tangit summitatē in prolatione:& admodū difficile (ne dicam impossibile) est scripto eius tradere potestaté, siue pronuntiationē. Et in fine dictionis, sine puncto sonat ah, vt שָׂאָה *sca-máah* audiuit. Eundem reddit sonum quādo habet pathách in fine, vt שָׂמְעָה *scoméah* audiens. Et cum punctis, quinque efficit vocales, quarum sonus incipit ab ha, & definit in a, e, i, o, u, sic, הָ *haa*, הֶ *hae*, הִי *hai*, הוֹ *hao*, הוּ *bau*. vt עַץ *haám* populus, עֵין *baén* fons, oculus, עַיִן *haim* cum, עֶרֶב *haómer* mensuræ genus, וַיִּבְחַשׁ *baugh* coquere inter prunas. Hæc vt possumus, exprimimus, ad viuam vocem vós remittentes.

פ Duplicem habet vocem, lenem & fortem:& in fine sine puncto facit φ Græcum, hoc est ph, vt אָפַח *aph*

etiā. Cū punctis verò decē reddit voces, פּ *pha*, פֶּ *phe*, פִּי *phi*, פֹּ *pho*, פֻּ *phu*. Et פּ *pa*, פֶּ *pe*, פִּי *pi*, פֹּ *po*, פֻּ *pu*, cum daghēs. Sed in medio dictionis vt duplex p pronūtiatur, vt פֶּפֶּ *appó* furor eius, & idgenus.

יָ Sádi, siue sáde, facit s densius quàm ס. quanquam (vt diximus) nostrates Hebræi nil faciunt inter ea discriminis, quēadmodum faciunt Ismahelitæ. Nec illis assentior qui differentię causa per c, vel z, scribendū censent, vt צִיּוֹן *ciión*, vel צִיּוֹן: sed per s scribendū est: & ita communiter obseruarunt qui in Græcum transfulerunt vetus instrumentum. Et quinque reddit distinctas voces, צ *sa*, צ *se*, צִי *si*, צוֹ *so*, צוּ *su*.

פּ Facit x Græcum, aut c nostrum exile, vt פֶּרֶר *rac* tantum, פֶּרֶר *ric* inane. Et cum pūctis, quinque reddit distinctas voces, פּ *cha*, פֶּ *che*, פִּי *chi*, יפּ *co*, יפּ *cu*. Sed aduertendum, & diligenter annotandum, quòd p cum e & i, siue féri & chiric, non pronuntiatur vt cepe & cingo. non enim dicūt Hebræi פֶּדָר *cedár*, sed *chedár*: neque פֶּרֶן *céren*, sed *chéren* cornu: neque פֶּשׁוּ *cisscu*, sed *chisscu* cucumis: neque פֶּיר *cir*, sed *chir* paries. vnde & cum ch, hæc scribere consueui, non tamen pronuntianda sunt gutture vt χ Græcum, vel ח Hebraicum, quum sit literalis palati vel linguæ, vt dictum est.

ר Facit p Græcum, siue r nostrum, vt נֶר *ner* lucerna. Et cum punctis, quinque differentes efficit vocales, ר *ra*, רֶ *re*, רִי *ri*, רוֹ *ro*, רוּ *ru*.

שׁ Cum scibbóleth, facit s nostrum, siue σ Græcum, vt שׂ *rosc* caput. Cum sibbóleth verò pronūtiatur vt ס, vt dictum est: vt שָׂדֶה *sadé* ager. Et quinque reddit distinctas voces, שׂ *sca*, שׂ *sce*, שׂי *sci*, שׂוֹ *sco*, שׂוּ *scu*. vel potius *sa*, *se*, *si*, *so*, *su*. Et quando habet sibbóleth, f.i.

cum f densiori, fa, fe, &c.

T Duplicem habet vocem, lenem & asperam, seu fortem: cum raphéh profertur vt θ Græcum, siue υ Hebræum, id est th, vt תשן ésceth vxor. Et cū daghés profertur vt t forte, siue duplex tt, in medio & in fine dictionis, vt תת ittách tecum, תת átte tu, & idgenus. Est autem annotandum quòd singulæ literæ, præter gutturales & ך, possunt habere daghés, vt suprà dictum est. Idcirco notandæ sunt regulæ suprà memoratæ de daghés & raphéh: & vbi inueneris daghés, eam vocé fortius sonare facies: vbi verò raphéh, lenius. Sciendum est etiam quòd motus minores, siue púcta minora (de quibus dictum est) non reddunt alias voces à magnis, quanuis illa breues, & ista longas efficiant vocales, vt dictum est: sicut apud Græcos, eādē vocem reddit o micron breue, & ω mega, & apud Latinos a in dictione arma, & ab, cum tamen prius sit lógum, & alterú breue. Et idcirco dictú est saepe quòd reddunt quinque vel decem voces distinctas, subaudi distinctione sensibili.

Altera literarum diuisio penès earum vsum. Quomodo deseruiant & punctentur ך & ם. CAP. XV.

P Ost naturalem literarum diuisionē, dicendum est de alia ipsarum diuisione, quæ sumitur penès earum vsum. Literarú igitur, 200.201. vndecim semper sunt שׁוֹשׁוֹן scarsciióth, id 202.203 est radicales: quia videlicet sunt de radice & substantia dictionis: quarum signum est וְיָ קָרָר חֶסֶד קָרָר. quāquam alia alii tradant signa. Aliæ verò vndecim, & radicales sunt & נֹסַפְּחוֹת nosaphóth, id est additæ, & Scimusciióth id est ministrantes & deseruientes, vtpote ad ostendendum genus singulare & plurale, præteritum & fu-

turum, & idgenus, de quibus suo loco dicturi sumus. earum signum est כִּשְׁה כָּתֹב אֵלֵינוּ. de quarum singulis dicendum est quambrevissime, quoniam in magnis Institutionibus nostris copiose pertractata sunt hæc.

279 **¶** Igitur deferuit participiis in principio, vt כִּרְבֹר lo-
quens: de quibus in verbis suo loco dicemus. Et in-
finitivis, vt כִּקְרָף ab irascendo, siue irasci, id est ne ira-
scar. Et nominibus, vt כִּלְבֵּן fornax. Et in fine nominū,
vt צְדִיקִים iusti. Et dictioni milláth hattháhá, vt כִּבְלָעָרִי
præter, הֵנָּה gratis. Materialem præterea denotat cau-
sam. Iob 33.6, כִּמְחָר ex luto excisus fui. Interdū defi-
cit. Exod. 37.6, Et fecit propitiatoriū וְיָרֵב טָהוֹר (pro כִּיָּתֵב)
ex auro mundo. Et causam per se efficientem con-
notat. Gen. 24.50, כִּמְרוֹחַ à Domino egressus est sermo.

Et per accidens. Thren. 1.4, Via Siion lugēt, כִּבְלֵי eo
quòd non sint venientes ad solennitatem. Et motū
à loco. Iob 39.32, כִּשְׁם inde cōtemplata est escam. Et
tempus: vt כִּיוֹם à die, כִּעוֹלָם à sæculo. Et partem, aut
partes alicuius totius, aut vniuersalis. Cant. 1.2, Oscu-
letur me כִּנְשִׁיקוֹת ex osculis oris sui. id est vno, aut duo-
bus, vel pluribus osculis. Ponitur & vice cum. Iesah. 4
226 57.8, Pepigisti fœdus כִּהֵם cum eis. Et vice יָתֵר, id est
magis, plus, quàm, agentis aduerbio. Prouerb. 3.14,
Melior est negotiatio eius כִּכְתָר כֶּכֶף negotiatione ar-
genti. Et loco pro permutatiui. Psal. 107.17, Stulti
כִּהְרַךְ pro via (id est loco via) prauaricationis eorum,
& pro iniquitatibus eorum, humiliabuntur. Et vice
propter. Psal. 38.9, Rugiebam כִּנְהֵמָת propter gemitum
226 cordis mei. Et vice in. Psal. 72.16, Et florebut כִּעֵר in
ciuitate. Et vice כִּן à, vel ab: & possessionē significat.
Gen. 49.20, כִּמְאָשֶׁר De Ascér(.i. terra Ascér) pinguis pa-
f.ii.

nis eius. Et vice ne. Iob 33.28, Redemit animam meā 15
 מַעֲבֵר à transcundo (.i. ne tráfiret) in foueam. Et quia
 מ ponitur vice מן, daghessatur sequens litera ob defe-
 ctum נ, vt dictum est suprà, & in prædictis patet exem-
 plis: & hoc, nisi sequatur vna ex literis אההע, quæ non 267
 sunt daghessabiles: quibus sequentibus, מ punctatur
 cum séri: præter ה quod & cum séri & cum chiric pū-
 ctatum inuenitur. Psal. 139. 18, מְחֹל præ arena multipli-
 cabuntur. Gen. 14. 23, Si מְחֹט à filo & c. ר quoque se- 267 16
 quente inuenitur מ cū chiric. 1. Semu. 23. 28, מְרֹדף à se-
 quendo (id est ne sequeretur) Dauid. Et sic quando ה
 sequens punctatur cū sceuá. 1. Semu. 15. 26, מְהֹות ne esset
 rex. Et si post מ venit י cum sceuá, tunc י quiescit. Ie- 212. 213
 sa. 2. 3, Et verbū Domini מִירוּשָׁלַם de Ierusalaim. 1. Reg.
 13. 12, מִיהוּדָה de Iehudáh. & idgenus. Excipiuntur duo,
 Dani. 12. 2, Et multi מִישְׁנֵי de dormientibus terræ. 2. Pa-
 ralip. 20. 11, מִירְשָׁתְךָ de possessione (vel hæreditate) tua.
 פ Ponitur vice אֲשֶׁר qui, quæ, quod, quia, quòd: & vice 219. 227.
 propter. Inueniturque punctatum cum seghól: cū 228. 1182
 sceuá itē: & pathách loco seghól: & cū camés ad pro-
 ducendum א interdum, iuxta quod ponitur. Cant. 1. 6,
 ne aspiciatis me שְׁאֲנִי quòd sim fúscā. Et 4. 2, שְׁעָלוּ quæ
 ascenderunt. Genes. 6. 3, בְּשָׂרָם eo quòd etiam est caro.
 Iudicum 6. 17, שְׂאֲתָה quòd tu loqueris mecum. Eccle.
 3. 18, vt viderent שֶׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה quòd ipsi animal sunt.

De ה deseruiente, & eius punctatura. C A P. X V I.

Onnullas verborum coniugationes consti-
 tuit ה, vt hipphil, hithpahál, & hophhál: &
 nomina, vt הִכְרָה agnitio, הִנָּחָה requies. Po-
 nitur & in fine interdum imperatiui, infini-
 tiui, & futuri, vt קוּמָה surge, לְרַחֲצָה ad lauādum, אֲשַׁחֲחָה

- 262.263 labor. Et milláth hattháham נגרה coram. Et nomi-
 num, vt ישועה salus. ה præterea est notificatiuum, & הוא
 appellatur he היריעה notificationis, vt est articulus a-
 pud Græcos. & iunctum literis in hoc signo contentis
 אחר, punctatur cū camés. Psal. 1. 1, Beatus הַאִישׁ vir. Je-
 chez. 18. 4, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת anima quæ peccauerit. Exod.
 13. 4, In mense הַאֲכִיב nouarum frugum. Hezra 9. 4,
 Vsq̃ue ad sacrificium הָעֶרֶב vesperæ. i. vespertinum. Le-
 uit. 6. 9, Est הָעֹלָה holocaustum. 1. Reg. 5. 16, הַדְּרוֹמִים
 263 nantes. 1. Semu. 13. 17, חִרְאֵשׁ caput. Sed iuxta ה, & y, & ח,
 interdum est cū pathách. Exod. 29. 40, quartum הָחֵן
 hin. Iesah. 42. 18, וְהַעֲוִירִים & cæci aspiciate. Gen. 11. 3, וְהַחֲמֹר
 264 & bitumen fuit eis pro cæmento. Et cū camés præ-
 ter normam. 2. Paralip. 34. 7, Et omnia הַחֲמִנִים simula-
 chra. Idem Iesah. 17. 8, וְהַחֲמִנִים. Et 3. 22, וְהַחֲרִישִׁים & acus.
 Inuenitur etiam ה cū camés in הָהָר, vt dilatetur ה no-
 tificatiuum, quia ה radicale est cum camés. Exo. 19. 18, 4
 tremuit omnis הָהָר mons. Et sic quoties iungitur mo-
 no syllabo etiam cameffato, vt הָהָר tener, הַאִישׁ vir, הָאֵשׁ 5
 265 ignis. Et quando principium dictionis est cum ca-
més, interdum ה euphoniæ gratia est cū seghól. Exod. 6
 8. 29, Et remouit הָעֶרֶב muscam. Deut. 28. 54, Et הָעֵגֶב de-
 licatus. Michah 2. 7, הָאֲמֹר O dicta domus Iahacób. Iu-
 265.266 dic. 9. 25, Super capita הָהָרִים montium. Et sic sequente
 ה cameffato, Leuit. 16. 20, & offeret hircum הָחִי viuum.
Pathachato verò est cum pathách. Leuit. 16. 21, super
 234.235 caput hirci הָחִי viuentis. ה notificatiuum non venit
 iuxta nomen proprium: quia nomen proprium non
 indiget notificatione. Non enim dicimus הָאֲבִרָה. vn-
 de illud Genes. 4. 1, וְהָאָדָם & homo cognouit Chauuáh
 vxorem suam: est nomen appellatiuum, nō propriū.
 f. iii.

Et Ecclef. 12.8, הַקּוֹהֶלֶת concionatrix. est adiectiuum animæ Selomóh congregātis sapientiā, ait R. David in Michlól. Et illud 2. Semu. 24.16, In area Araunáh הַיִּבְסִי Iebusæi: est nomen gentile. Et sic הַמְּנַשֶּׁה pro הַמְּנַשִּׁי est gentile. Iehof. 13.7, Et dimidiæ tribui הַמְּנַשֶּׁה. Et sic illud Iechez. 38.2, Et terrā הַמְּגוֹג Magog. Nam iuxta nomina gentilia & localia venit ה notificationū, vt Genes. 39.17, seruus הָעֶבְרִי Hebræus. Iehof. 11.3, וְהָאֲמֹרִי וְהַחִתִּי & Emoræus, & Chittæus. Et si nomen fuerit compositum, ה quādoque venit iuxta secundam dictionem. 1. Semu. 16.1, Et Iscái בֵּית הַלְּחָמִי Bethhalamitha. De locali Iehof. 12.9, rex הַיָּמִי Hai. Notādum autem* quod ה interdum non notificat particulatim. Eccle. 4.12, Et si praualue- rit הָאֶחָד vnus. Gene. 19.8, הָאֶחָד vnus venit ad peregrinandum. Et 42.27, & aperuit הָאֶחָד vnus saccum suum.

Interdum ה notificationum præponitur & adiectiuo & substantiuo simul. Iesa. 8.6, Abiecit הַעֵם הַזֶּה populus iste. Genes. 39.17, Ingressus est ad me הָעֶבְרִי הָעֶבְרִי seruus Hebræus. Et 9, Quomodo faciam הַגְּדֹלָה הַזֹּאת ma- lum grande hoc? Et si post ה sequatur litera dagheffa- bilis, dagheffatur: vt הַדָּבָר verbum, הַמֶּלֶךְ rex: quod & su- præ annotauimus. Nisi sit punctata cū sceuá, quia tunc vt plurimum raphatur. Leuit. 3.3, Et adipem אֶת הַכֶּסֶּפֶה qui operit intestinum. Michah 3.9, הַמְּתַעֲבִים qui a- bominamini iudicium: & idgenus. & sic הַלְוִיִּם Leuitæ, הַצִּדְרָדִּים nati, filii, הַיָּקוֹם substantia, הַיְשׁוּעָה salus, הַצִּפְרָדִּים ranæ. Sed illud Exod. 8.6, & ascendit הַצִּפְרָדִּים rana, est cum daghés. Et sic quando post ה sequitur litera gut- turalis אֶחָד, vt plurimum dagheffatur, vt הַיַּעֲקֹבִים laſſi, הַיְעֲלִים cerui vel capræ, הַיְהוּדִים Iehudæus, הַיְהוּדִים Iehu- dæi. Sed הַיָּאֹרִים riuus, vel fluuius, הַיְאֹרִים riuus, fluuius, sunt

8.

236

229

229.230

220

221

- 237 cum raphéh. ה notificatiuum non venit iuxta præ-
 teritū:& sicubi inueniatur,ponitur vice אשר qui, quæ,
 12 quod, vt Iesah. 51.10, הַשָּׁמַיִם quæ ponere fecit. Psal.66.
 9, הַיָּם qui posuit. 1.Paralip. 26. 28, הַהֲקָרִישׁ qui sanctifi-
 cavit. Iehosuah 10. 24, הַהֲלָכָה qui ambulauerunt.
- 264.266 ה interdum est vocandi aduerbium. Deuter. 32. 1,
 Audite הַשָּׁמַיִם ō cali. Iechez.37.9,veni הָרוּחַ ō spiritus.
- 257 ה est interrogantis,& admirantis aduerbium,an,nū-
 quid,utrum,si,&c.& punctatur cum sceuá & pathách:
 vel cum seghól,si principium dictionis sequentis fue-
 rit cum camés, alleuiandi causa. Et si principiū dictio-
 nis fuerit litera gutturalis, ה est cum pathách tātum,
 vel cum seghól. Genes.18.25, הַשֵּׁפֶט nunquid iudex om-
 nis terræ &c. Et 37.10, הָבוֹא Num veniendo veniemus
 258 &c.Sed illud Leuit.10.19,quod est admirantis,est cum
 pathách tātum, & י cū daghēs, videlicet יהוה הַיָּמִין
 Nūm bonum (vel placitum) erit in oculis Domini?
 Sic illud Exod.14.11, הַמַּבְלִי Nunquid non erant sepul-
 cra &c.est cum pathách tantū,secundū R. Ionáh, quod
 secundum normā debuerat esse cum sceuá & pathách:
 vt est illud 2. Reg. 1.3, הַמַּבְלִי nunquid non est Deus in
 Israël? & ita est in Thargū Ierosolimitano. R. tamen
 Dauid in Michlól dicit se illud inuenisse in omnibus
 259 libris correctis cū sceuá & pathách. Et sequente lite-
 ra gutturali, vt Nechem.6.11, הָאִישׁ nūquid vir vt ego
 fugiet? Irme.12.9, הָעֵץ nunquid auis tincta hæreditas
 mea mihi? Nume.31.15, הַחַיִּיתִם Num viuificastis (.i.vi-
 259.372 uas referuastis) omnem fœminam? Et cum seghól,
 Nume.11.12, הָאֶנְכִי nunquid ego concepi omnē popu-
 lum hunc? Ioel 1.2, הָיְיָה Nunquid fuit hoc in diebus
 vestris? Genes. 24.5, הָהָשִׁב nunquid reducendo reducā

filium tuum &c. Interdum post ה admirātis venit 260
interrogantis, confirmantis, & admirantis particula,
augendæ admirationis gratia. Iiob 6.13, הֲאֵם Nunquid 17
non est auxilium meum in me? Venit etiā cum sce- 260 18
uā & pathách ad confirmationem, & rei veritatē con-
firmādam, secundū R. Ioséph patrem R. David: quan-
quam ipse R. David, admirantis esse putat. 1. Semu. 2.
27, הֲנִגְלָה Nunquid reuelando reuelatus sum domui pa-
tris tui? 1. Reg. 21. 19, הֲרָצָהְתָּ Nunquid occidisti, & etiam
possedisti? Num. 20. 10, הֲכֵן הִסְלַע Num de petra hac e-
ducemus vobis aquam? Et הִלֵּא addatur ei לֹא, est confir-
matium. Iiob 22. 5, הֲלֹא Nūquid non malitia tua mul-
ta? Et 31. 4, הֲלֹא הוּא Nunquid nō ipse videbit vias meas?
Psal. 53. 5, הֲלֹא יֵרְעוּ Nunquid non nouerunt operantes
iniquitatem? Et sic cum אֵם, Iiob 6. 13, quod paulo suprā
citauimus. Num. 17. 13, הֲאֵם nunquid cōsumpti sumus 19
ad moriendum? ה præterea ponitur vice ל, vel אֶל ad, 282
in fine dictionis. Gen. 28. 14, Dilataberis וְיָפְנָה יָכָה וְקָרְמָה וְצָפְנָה
ad Occidentem, & ad Orientem, & ad Aquilonē,
& Meridiem. Et vice 1. Hamós 7. 11, זָלָה migrādo mi-
grauit. Vice item 1 pronominis. Genes. 9. 21, In medio
tabernaculi sui. pro אֵהָלוּ. Exo. 32. 25, quia פָּרַעַה nu-
dauit eum Aharón. Et vice 8. Iechez. 11. 7, הוֹצִיא edu- 21
cam. 2. Semu. 3. 18, הוֹשִׁיעַ saluum faciam. pro אֹשִׁיעַ &c.

כ deseruiens, & eius punctatura. CAP. XVII.

Interdum כ est similitudinis aduerbiū. Ie-
chez. 13. 4, כְּשַׁעֲלִים sicut vulpes. Canti. 2. 2,
כְּשׁוֹשָׁנָה sicut lilium inter spinas. Ponitur
pro circiter, quasi. Iudic. 3. 29, & percusserūt
Moab in tempore ipso כְּעֶשְׂרֵת circiter decem milia vi-
ros. Est etiam temporale aduerbium. Genes. 38. 29,

- 246 כַּמְשִׁיב quando reduxit manum suam. Et quādo sunt
 duo, vt Gen. 44. 18. כְּפָרְעוֹה, כְּפָרְעוֹה sicut tu, sicut Pharhóh:
 sic exponūtur, teste R. Abrahám & aliis grammaticis,
 Tu es sicut Pharhóh, & Pharhóh sicut tu. Et sic 18. 25,
 כְּצִדִּיק כְּרָשָׁע sicut iustus, sicut impius. i. iustus vt impius,
 & impius vt iustus. Et in fine nominum, verborū, &
 millóth hattháham, secundá denotat personá pronomi-
 nis, vt אָבִיךָ pater tuus, נָתַתִּיךָ dedi te, הֵנָּה ecce tu: de
 222 quibus suo in loco copiosè sumus dicturi. Interdum
 in potentia habet ה notificatiuum: ad quod denotan-
 dum pūctatur cum pathách. Psal. 133. 2. בְּשֶׁמֶן הַטּוֹב sicut
 vnguentum (vel oleum) bonū. i. oleum notum, quod
 est oleum vnctionis. acsi esset scriptum בְּהַשְׁמֵן. Iesah.
 30. 29. בְּהוֹלֵךְ (pro בְּהוֹלֵךְ) sicut pergēs cum tibia. Et cum
 seghól, Irme. 20. 16. בְּעָרִים sicut ciuitates quas subuertit
 211 Dominus. כ communitur punctatur cum sceuá, vt
 patet ex locis primo loco memoratis. Si verò fuerit
 iuxta literas gutturales punctatas cū sceuá & pathách,
 pathachatur. Num. 24. 9. dormiuit בְּאַרְי sicut leo. Et 6,
 בְּאַרְזִים sicut cedri iuxta aquas. Iesah. 44. 4. בְּעָרְבִים sicut
 salices. Exod. 11. 4. בְּחַצֹּת circa mediū noctis. Et sic quan-
 224 do n est cum feri. Psal. 119. 70. Coagulatum est בְּחֵלֶב si-
 204 cut lac cor eorum. Et si litera gutturalis fuerit cum
 seghól & sceuá, כ est cum seghól. Iech. 36. 20. * בְּאַחֶר cū
 diceretur eis. Et si venerit iuxta literam punctatam cū
 sceuá, כ est cum chiric. Nume. 24. 6. בְּנַחְלִים sicut valles.
 211 Et si א dictionis principium quiescat, id est nō pronun-
 trietur, tunc כ est cum feri. Genes. 3. 5. eritis בְּאֱלֹהִים sicut
 212 dii. Si verò principiū dictionis fuerit cum י sceuato,
 adueniente כ, י quiescit. Iesah. 10. 16. בְּיָקוֹר sicut exustio
 214. 215 ignis. Psal. 90. 15. בְּיָמֹת sicut dies. Sed iuxta nomen Dei
 g. i.

magnum quatuor literarum, est cum pathách. Psal.
113.5, Quis כִּיהוָה sicut Dominus? Et sic נ quiescente: vt
בְּאֶרְצִי. Et quando res est nota, כ est cum camés, siue
principium dictionis sit cum sceuá & pathách, siue
cum sceuá & seghól. Iesah. 38. 12, כְּאֶרֶץ sicut leo. Idem
Psal. 22. 17. Si verò litera prima fuerit cū camés cha-
théph punctato cum sceuá, tunc כ est cum camés, licet
res non sit nota. Prouerb. 31. 14, Fuit כְּאֶנְיוֹת sicut naues
mercatoris. Sin verò camés chathéph non habuerit
sceuá (quod accidit sequente sceuá, vel litera dagheffa-
ta) tunc כ est cum sceuá, secundum eius normá. 1. Reg.
2. 6, Et facies כְּחַכְמָתְךָ secundum sapientiá tuam. כ se-
quente macór, id est infinitiuo, seu gerundio ex verbis
quorum secunda litera quiescit, vel ex verbis gemina-
tis, semper est cum sceuá, vt כְּתוּם quū incaluerit, à ver-
bo כְּתָבָם & כְּשׁוּב quum conuerterit. Psal. 12. 9, כְּרָם quum
exaltata fuerint vilitates.

215

216

217

נ & כ deservientes, & punctatura ב. CAP. XVIII.

N præteritis verborum נ denotat primam
personam singularem, & secundam vtrius-
que numeri. In futuris verò, secundam ma-
sculini vtriusque numeri, & secundam &
tertiā fœminei etiā vtriusque numeri. Et interdum
ponitur in fine infinitiuorum & participiorum, vt suo
in loco patebit. Et in principio & in fine nominum: vt
מִצְנֶפֶת corona, mitra, תְּקוּמָה resurrectio, תְּפָאֶרֶת gloria. Et
cum ו, plurale constituit fœmineum, vt בָּנוֹת filia: & in-
terdum masculinum, vt אֲבֹתֵם patres.

כ Causam notat materialem, id est è, ex. Exod. 38. 8, Et
fecit labium æneum cum basi sua כְּמִרְצֵהָ ex speculis
&c. Et 35. 32, Ad faciendū כְּהָבָה ex auro. Quandoque ve-

rò instrumentũ. Iesa. 7. 20, Radet Dominus בְּחֶרֶד in no-
 255 uacula. Et 25, בְּמַעֲרָר in sarculo sarrietur. Nōnunquā
 & locum & tempus signat. Iesa. 2. 10, Ingredere בָּעוֹר in
 petram. Exod. 5. 1, Vt sacrificet mihi בְּכַרְבֵּךְ in deserto.
 Genes. 7. 11, בְּחֹדֶשׁ in mense. Deute. 4. 45, בְּצֵאתְכֶם quando
 256 egressi sunt ex Aegypto. Ponitur præterea vice עם
 cum. Iesah. 7. 24, בְּחֻצִּים וּבְקֶשֶׁת cum sagittis & arcu ve-
 nient illuc. Exod. 15. 19, ingressus est eques Parhōh בְּרִכְבּוֹ
 256 בְּרִכְבּוֹ cū curru suo, & cū equitibus suis. Et vice pro-
 pter. Gen. 29. 18, Seruiam tibi septem annis בְּרַחֵל pro-
 pter Rachel. Et 18. 28, Nunquid disperdes בְּחַמְסָה pro-
 255. 256 pter quinque. Et vice עַל, ex, de. Leuit. 8. 32, Et quod
 superest וּבְלֶחֶם בְּבֶשֶׂר de carne & pane. Exod. 12. 43, Om-
 257 nis filius alienigenæ non comedet בָּו ex eo. Et vice
 עד vsque. Psal. 36. 6, Domine בְּהַשְׁכִּימִים vsque ad calos mi-
 257 sericordia tua. Et vice adeò, intantum. Thren. 4. 14,
 Polluti in sanguine בָּלָא adeò (vel intantum) vt non pos-
 256 sent pertingere ad vestimēta eorum. Et vice ל, id est
 ad. Leuit. 16. 22, Et mittet hircum בְּמִדְבָּר ad desertum.
 257 Et vice על super. Nechem. 2. 12, Sedebam בָּהּ super eo.
 Nume. 13. 24, Portauerunt eū בְּמוֹט super vectem. quan-
 quam & vecte potest exponi, vt notet instrumentum.
 Iesah. 21. 13, Onus בְּעֶרֶב super Harabiam. Est etiam iu-
 rantis. Genes. 22. 16, בִּי Per me iuraui. Iehos. 2. 12, Iurate
 mihi בַּיהוָה per Dominum. ב quoque & de præterito
 dicitur, & de futuro, hoc est, ponitur vice ante & vice
 post. Genes. 2. 2, Compleuit Deus בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי die septi-
 ma (id est ante diem septimam) opus suum. Nume. 28.
 213 26, בְּשִׁבְעַתִּיכֶם post hebdomadas vestras. Circa pūcta-
 turam ב, notandum est quòd communiter punctatur
 cum sceuá. Si verò sequens litera fuerit gutturalis pun-

etata cum sceuá & pathách, tunc כ est cum pathách.
 Psal. 1.1, בַּעֲצָתָא in consilio impiorum. Et 54.7, בְּאֵמֶתְךָ in
 veritate tua. Quòd si fuerit cum sceuá & seghól, כ est
 cum seghól. Hoseah 2.20, desponsabo te mihi בְּאֵמוּנָה in
 fide. Sed illud 1. Paralip. 15.26, בְּעֶזְרִי dum iuuaret Deus 204
 Leuitas: est cum seghól, quod consuevit esse cum pa-
 thách, quia y debuerat esse cū sceuá & pathách, quan-
 uis sit cum sceuá tātum: & seghól ipsius כ, indicat y de-
 buisse esse cum sceuá & seghól, licet voluerit author il-
 lud breuiare. Et si sequētis dictionis principium est 212
 cum sceuá, כ est cum chiric, vt Genes. 30.27, בְּנִלְלָךְ pro-
 pter te. Psalm. 47.6, בְּתִרְעָה in iubilatione. Si verò א 212
 quiescens fuerit dictionis principium, כ est cum séri.
 Psal. 56.12, בְּאֱלֹהִים in Deo speraui. Et 60.14, בְּאֱלֹהִים In
 Deo faciemus fortitudinem. Et cum nomine magno
 cum pathách. Deuter. 4.4, adhærentes בְּיְהוָה Domino
 Deo vestro. Psal. 73.28, בְּאֱרֵצִי in Domino Deo. Quòd
 si י cum sceuá fuerit dictionis principiū, iuncto sibi כ, 212
 quiescit, vt 2. Para. 30.12, בְּיְהוָה in Iehudáh. Et 1, בִּירוּשָׁלַיִם
 in Ierusaláim. Psal. 9.15, בְּיִשׁוּעֶתְךָ in salute tua. Et 68.8,
 בְּיִשְׁמִיחָן per desertū. Et interdum י quiescit, licet non 213
 sit cum sceuá. Psal. 45.10, Filia regum בְּקִרְוֹתֶיךָ cum
 honorabilibus tuis. cuius p euphonia gratia est daghes
 fatum: & secundum normam, כ debuerat esse cum sce-
 uá, & י cum chiric. Quòd si res fuerit nota, כ est cum 215
 camés. Psal. 86.8, Non est sicut tu בְּאֱלֹהִים in diis. Irme.
 22.23, quæ nidificas בְּאֶרְצֵים in cedris. Psal. 97.7, בְּאֱלִילִים in
 idólis. Et si principium dictionis fuerit cum camés 216
 chathéph cum sceuá punctato, כ est cum camés, quan-
 uis res non sit nota. Iesa. 7.4, בְּחִרְיָאךְ in ira furoris Re-
 sín. 1. Semu. 1.11, Si videndo videris בְּעֵינִי in afflictionem.

- 217 ancillæ tuæ. Si verò non fuerit cum sceuá, vt accidit
 sequente sceuá, vel litera dagheffata, tunc ב est cū sce-
 uá secundum eius normam. Iesah. 66. 23, Erit de men-
 se בְּחֶרֶשׁ in mensem eius. Irme. 2. 24, בְּחֶרֶשׁ in mense
 217 (.i. menstruo) eius inuenient eā. Illud autem Leuit.
 26. 43, בְּחֶשְׁמָה מְהֵם quum desolati fuerint ex eis: habet ב
 cum camés chathéph, & ה cum sceuá: & secundū nor-
 mam ב debuerat esse cum sceuá, & ה cum camés cha-
 théph: vt est eodem capite, versu 34, Omnibus diebus
 הַשָּׁמָה quibus desolata fuerit. Sed ad alleuiandum ה, po-
 situm est camés sub ב. Demum ב cum infinitiuo, siue
 gerundio verborum, quorum secunda litera quiescit,
 vel geminatorum, est cum sceuá, vt בָּשׂוּב in cōuertendo,
 בָּסָב, in circumeundo, & idgenus.

א & ל deseruientes, & earum punctatura. CAP. XIX.

- 635 **D**eseruies א, est signum primæ personæ fu-
 turi, vt אֶקְרָא clamabo, אֶיִרָא timebo. Ponit-
 ur etiam in principio nominum, vt אֶזְרִיעַ brachium,
 אֶתְמֹל heri. Et infinitiuorum, seu
 gerundiorum: vt Iesah. 28. 28, אֶרְדֹּשׁ triturare triturádo.
 In medio interdum quiescit, vt אֶרֶשׁ caput, אֶשְׂמַל dex-
 tera. Et in fine: vt אֶפְלֵא mirabile, miraculū, & idgenus.
 253 **י** Est signū datiui, vt Psal. 3. 3, יָנִפְשִׁי animæ meæ. Gen.
 16. 2, יָקוֹל voci. Et ex eo multa fiunt pronomina, vt
 יְיָ ei, יָי mihi, &c. de quibus quum de pronomini-
 bus erit sermo, differemus. Indicat etiam causam mate-
 rialem. Exod. 4. 3, versa est יָנִחַשׁ in serpentem. id est
 in serpentis materiam. Iesah. 2. 4, Conflabunt gladios
 suos יָנִחַשׁ in vomeres. Et finalem, Genes. 1. 17, יָנִחַשׁ vt
 illuminent. Et 18, יָנִחַשׁ & vt diuidant. Ponitur etiā
 vice propter. Genes. 20. 13, dic לי propter me. Leuit. 4. 3,
 g.iii.

לְאַשְׁכַּח *propter delictum populi.* Et vice in. Iiob. 2. 13, 252
 & sederunt cum eo לְאַרְץ in terra. Gen. 4. 23, virum oc-
 cidi לְפָצְעִי in vulnere meo. Nonnunquam personam 250. 0196
 denotat patientem, siue est signum accusandi casus.
 Psal. 116. 16, Soluisti לְמוֹסְרִי vincula mea. Irme. 40. 2, tu-
 lit princeps laniorum לְיִרְמְיָהוּ Irmeiáhu. Iesa. 36. 14, Ne
 seducat לְכֶם vos. Interdum tamen contrà, ponitur ex
 parte subiecti. Iesah. 32. 1, וְלִשְׂרָיִם & principes in iudi-
 cio principatum tenebunt. Exod. 27. 3, לְכָל-בְּרִי, omnia 250
 vasa eius facies area. sed hoc licet præponatur, est per-
 sonæ patientis signum. Deuter. 28. 32, Non erit לְאֵל for-
 titudo in manu tua. Ponitur etiam vice à, vel ab, vel
 ex: & hoc habet aut ratione præcedentis verbi, aut rei
 sic exigentis. Nume. 22. 33, Declinavit לְפָנַי à facie mea.
 Deuter. 28. 7, Fugient לְפָנֶיךָ à facie tua. Gene. 14. 19, Be-
 nedictus Abrám לְאֵל à Deo excelfo. Ponitur & vice
 pro. Genes. 11. 3, Et fuit eis later לְאַבֵּן pro lapide. i. loco
 lapidis. Exod. 5. 12, Ad colligendum stipulam לְהָבֵן pro
 palea. Et 14. 14, Dominus pugnabit לְכֶם pro vobis. Et
 vice sicut, quasi. Iechez. 11. 11, eritis in medio eius לְבִשָּׁר
 sicut caro. Psal. 109. 19, וְלִמְיוֹ & sicut zona. 1. Semu. 1. 13,
 reputavit eam לְשִׁכְרָה sicut ebriam. Et vice vsque, vs-
 quead, adeò vt, intantum. Exod. 21. 6, Et seruiet ei לְעֵלְמָם
 vsque in sæculum. 2. Paralip. 14. 13, Ceciderunt de AE-
 thiopibus לְהָם לְאֵין adeò vt non fuerit eis vita. 2. Semu.
 13. 2, Et angustia fuit ipsi Amnón לְהַחֲלוֹת adeò vt a-
 grotaret. Et vice super, apud, iuxta. 1. Semu. 5. 3, Da- 253
 ghón ceciderat לְפָנָיו super faciem suam. quod tamen
 potest exponi, ante eam: nēpe arcam. Leuit. 19. 28, In-
 cisionem לְנֶפֶשׁ super animam. Nume. 1. 52, Vnusquis-
 que iuxta vexillum suū, לְצִבְאוֹתָם iuxta exercitum suū.

- Genes. 49.13, לְחֹף iuxta litus marium habitabit. Et vice post, postquam. Leuit. 13.7, לְטַהַרְתּוּ * postquā mundauerit eum, ostendetur secundo sacerdoti. potest etiā exponi, vt mundet eum. Est etiā iurantis, secundum R. Ionáh.2. Semu.3.12, לְמִי־אָרָץ per quem est terra. i. per Deum cuius est terra. potest etiam exponi interrogatiue, cuius est terra? Ponitur & vice ה notificationi, teste R. Ionáh & R. Dauid in Michlól : ad quod significandum punctatur cum pathách vel camés. Psal. 74.19, Respice לְבָרִית ad pactum. Et 69.21, וְלִמְנַחֲמִים & consolantes, & non inueni. Itē 68.36, Et fortitudines לְעַם populo. Et 66.12, eduxisti nos לְרוּיָה ad irriguā. Item 121.1, Canticum לְמַעַלּוֹת (pro הַמַּעַלּוֹת) graduum. Iechez. 10.2, Ingredere in medium לְבִנְיָן (pro הַבִּנְיָן) rota. Ibidem, de medio לְכַרְוָבִים Cherubimorum, ל communiter punctatur cum sceuá, vt כ & ב, vt ex iam memoratis locis satis liquet. Cæterū si sequens litera sit gutturalis punctata cum sceuá & pathách, ל punctatur cum pathách, vt לעבֹר ad transeundum, לעֲשׂוֹת ad faciendum, לאֲחֻזָּה in possessionem. Et si fuerit cum seghól & sceuá, punctatur cum seghól, vt לאֲסֹר ad alligandum, לאֲכֹל ad comedendum. Et si sequens litera sit cum sceuá, ל est cum chiríc, vt לראות ad videndum, להיות, esse, לברית in pactū.
- 212 Et si נ quiescat, ל est cum feri, vt לאמר dicere, dicēdo,
- 214 לאֱלֹהִים Deo, in Deum. Vel pathách, vt לארְנֵי domino
- 212 meo. Sequentē verò י punctato cum sceuá, י quiescit, vt ליהודה Iehudā, לידִּידִי dilecto meo, לירָאִי timentibus eū.
- 213 לִירֹת ad iaciendum. Interdum etiam quiescit י, quamquam non sit cum sceuá, & transfertur motus eius in literam deseruientem. Prouerb. 30.17, Et contemnit
- 216 לִיקָהֶת obedientiā matris. pro לִיקָהֶת. Et quando res

est nota, ל est cum camés vel pathách, vt suprà dictum est. Exod. 22. 20, Sacrificans לֹאֲלֹהִים diis. Nume. 22. 2, quæ fecit Israël לֹאֲסוּרֵי Emoræo. 1. Reg. 12. 32, Vt immolaret לְעִגְלִים vitulis. Exod. 34. 7, Custodiens misericordiam לְאַלְפִים milibus. Omnia alia לְאַנְשִׁים sunt cum pathách. Genes. 19. 7, Tantum לְאַנְשִׁים viris istis ne faciatis quicquam. est cum camés. Omnia alia לְאַנְשִׁים sunt cum pathách. Et si prima litera fuerit cum camés chathéph punctato cum sceuá, ל est cum camés, etiam si res non sit nota. Iechez. 47. 12, Neque consumetur fructus eius לְחֻדְשֵׁי per menses eius. Inuenitur tamen præter normam cum seghól. Iesa. 47. 13, Scire facientes לְחֻדְשֵׁי menses. Si verò sit cum camés tantum, & non sceuá (vt accidit quando sequens litera est cum sceuá, vel cum daghés) tunc ל est cum sceuá. Iesah. 19. 17, Et erit terra Iehudáh Agypto לְחַיָּה in cómotionem, vel tripudiũ. Genes. 1. 29, לְאָכְלָהּ ad comedendum. Et 2. 15, לְעִבְרָהּ vt coleret eũ. Et quando iungitur monosyllabo, est cum camés, vt לָעָם populo, לְעִיר ciuitati, לְחַת ad dádum, לְשׁוֹב ad reuertendum, לְקוֹם ad surgendum, לָבָא ingredi. Vel dictiōni longæ, לְלֶדֶת ad pariendum, לְשָׁכַת ad manendum, לְלַכָּת ad eundum, לְבָטַח confidenter, לְשׁוֹבֵעַ ad saturitatem, לְרִקְצוֹ firmamento, לְעֵינַיִם oculis.

216. 217

223. 224

י & נ deservientes.

C A P. X X.

IN fine verborũ, י cum ה primā signat personā vtriusque generis, vt יִשְׁבְּתִי sedi. Et in principio, tertiā vtriusque numeri, masculinā, vt יָקִיר visitabit, יָקָרוּ visitabunt. Et in fine, est signum secundæ personæ fœminæ, vt תִּשְׂמְחִי lætaberis. etiā sequente י, vt תִּרְבֶּקֶן hærebis. Et secundæ imperatiui singularis fœminæ, vt תִּמְרִי dic. Cōstituit

etiam nomen gentile, quod gentem & familiam notat, vt עֲבָרִי Hebræus, מִצְרִי Aegyptius, רְעוּעֵנִי Reuuenita, גָּדִי Ghadita. Et nomē תֹּאֵר, vt מַגְבִּיחִי eleuator, מַשְׁפִּילִי humiliator. quanquam sunt plerique qui ornatus gratia additum esse putant, vt suo dicemus in loco. Et in fine cum ם, pluralem constituit numerū masculinum communiter, interdum tamē & fœmineum, vt רְשָׁעִים impii, נְשִׁים mulieres. Et sine ם est in regimine genitiui, vt מְלָכֵי אֶרֶץ reges terræ. Et præcedente כ, pronomen* notat fœmineū secundæ personæ. Psal. 103.3, qui propitiatur omni עֲוֹנֵי iniquitati tuæ. Et cum chiric & feri ponitur ad protrahendum & producendum, vt שְׂרִיר superstes, וִירָד & descendit: chiric enim cum י, vocalem i constituit longam, vt supra dictum est: & in potentia feri est י radicalis litera: radix enim est וִירָד, & י producit. Interdum etiā ponitur* vice literæ geminandæ, vt חֲצִי sagitta, pro חָצִי. 1. Semu. 20.36, Iecit חֲצִי sagittam.

ב Cum ו in fine præteritorum, primam signat personam pluralis numeri, vt הִלְכְּנוּ ambulauimus. Et in principio sine ו, primam pluralis numeri personam futuri, vt נִשְׁמָע audiemus. Interdum etiam ponitur in fine præteritorum, futurorum, & infinitiuorum, vt יִרְעוּ sciuerunt, יִרְעוּ scient, בָּאֲבָקוֹ in perdendo. Et cum ה in futuro tertiæ & secundæ personæ fœmineo. Iudic. 5.26, Manus eius, & dextera eius, &c. ad clauū תִּשְׁלַחנה miserunt sese. Hobadiāh 13, & ne תִּשְׁלַחנה mittantur in substantiam eius. Et cum י in infinitiuis, siue gerundiis, pronomen passiuū & actiuum cōstituit, vt לְהַצִּילֵנִי vt eruat me, לְנַחֲמֵנִי ad cōsolandum me, בְּשׁוּבֵנִי dum reuerfus essem ego. Ponitur interdum & vice daghēs

geminandæ literæ significatiui. Thren. 3. 22, Misericordia Domini quod non תִּחַנו (pro תָּבוּ siue תִּחַמו) cōsumpta sunt. Iesa. 23. 11, ad perdendum כִּצְוֹנִיהָ fortitudinem eius. pro כִּצְוֹנִיהָ. quanquam dici potest quod נ in his redundet. Et in nominibus & verbis, cum ו primam pluralis numeri constituit personam, vt וַשְׁעֵינוּ prauaricationes nostræ, תַּעֲנֵנו exaudies nos. Quod si נ fuerit cum daghēs, pronomen efficit singulare tertiæ personæ, vt וַאֲנִי magnificabo cum. Et in fine, multitudinis numero, secundam constituit personam, vt אֲמַרְתֶּן dixistis. Facit & nomen tōar, vt נֶאֱמָן fidelis, רַעֲנָן viridis, רַחֲמָנוּן misericordes.

ו deseruiens, & eius punctatura.

C A P. X X I.

Oniunctio copulatiua est ו, & interdū præteritum in futurum, & futurum vertit in præteritum. Aliquando copulat, quandoque tamen non copulat, vt sumus dicturi.

238

ו cōmuniter punctatur cum sceuá, vt וְעֵלֶהוּ & folium eius, וְכֹל & omne, וְחַטָּאִים & peccatores, & idgenus multa. Literis gutturalibus iunctum punctatis cum sceuá & pathách, punctatur cum pathách, vt וְאַהֲרֹן & possessionem tuam, וְאֲנִי & ego, וְעֵרָה & synagoga, וְהָשִׁיבָךְ & restituet te, וְהַמֹּרִים & asini. Et sic cum sceuá tantum, vt Genes. 32. 15, וְעֵיִרִים & pulli decem. Iiób 4. 2, וְעֵצָר & continere in sermonibus quis poterit? Quod si litera gutturalis fuerit cum sceuá & seghól, vel cum sceuá tātum, ו est cum seghól, vt Gene. 47. 29, וְאַמֶּת & veritas. Psal. 78. 4, וְעֹזֹנוּ & fortitudinem eius. Et cum sceuá tantū, Prover. 7. 2, Custodi præcepta eius, וְחִיָּה & viue. Et si principium dictionis fuerit א quiescens, ו est cū sēri, vt Hoseah 13. 4, וְאַלֹהִים & Deum præter me non scies. Si ve-

211

212

- rò litera gutturalis fuerit cum sceuá & camés, 1 est cum camés. 1. Reg. 9. 26, וַאֲנִי & naué fecit. Iesa. 60. 8, וַאֲנִיֹּת & naues Tharscis. Deu. 28. 59, וְחַלְסִים & infirmitates malas.
- 213 Et si principiū dictionis fuerit 1 pūctatum cū sceuá, iuncto 1, quiescit, vt יהודה & Iehudáh. Et interdū quiescit 1, quanuis non sit cū sceuá, & eius motus in literá trāsfertur deseruientem. Iiób 29. 21, Mihi audierunt וַיִּהְיֶה & expectauerūt. pro וַיִּחַלְוּ. Irme. 25. 36, וַיִּלֵּלֶת, & vlulatus fortium pecudum. 1 cum chiríc, & 1 quiescente, vt legit filius Ascér: pro וַיִּלֵּלֶת, 1 cum sceuá, & 1 cum chiríc, vt legit filius Naphtali. Et si principium dictionis fuerit 1 quiescens, 1 est cum pathách. Irme. 10. 10, וַיִּהְיֶה & Dominus Deus veritas. Num. 36. 2, וַאֲרָנִי Et domino meo.
- 224 præceptū est. Et si iūgatur monosyllabo, aut dictioni lógā, 1 est cū camés: vt ועַר & vltra, vel in sæculū, וְלֵב & cor, וְרֵךְ & pauper, וַאֲנִי & iniquitas. Iesa. 24. 17, וַפָּחַת וַפָּחַת & fouea & laqueus. Et sic iunctum macór, id est infinitiuo, seu gerundio verborum, quorum secunda litera quiescit: vel geminantium, quæ sunt monosyllaba: & hoc quando suam retinent significantiam infinitiui: alioqui est cū sceuá, vt Irme. 3. 1, וְשׁוּב אֵלַי & reuertere ad me. Est enim macór vice imperatiui. Si verò prima litera fuerit cum sceuá, vel sequatur ב, ס, & פ, cū quouis puncto 1 est cum scuréc, vt וּבְרָדָךְ & in via, וּבְמִשְׁכָּב, & in sede, וּבְתוֹרָתוֹ & in lege eius, וּבְחֶרְוֹנוֹ & in furore suo, וּבְרִיָּם & sperate, וּבְחֶן & probans, וּבְתִנְקָם & ultor, וּבְרִיָּם & exaltās, וּבְפִי & os meum, וּלְאַמִּים & populi. Et si iungatur futuro retinenti futuri significantiam, incipienti à 1 punctato cū sceuá, 1 quiescit, & 1 pūctatur cū chiríc. Psal. 107. 20, וַיִּמְלֹט & eruet de perditionibus eorū. Et 22,
- 276 וַיְבָרֶךְ & benedicet. Sin veh. ii.

rò futurum vertat in præteritum, punctatur cum pathách. Psalm. 3. 5, וַיִּעַנֵּנִי & exaudiuit me. Et 7. 16, וַיַּחַדְּרֵהוּ & effodit eum, & cecidit in foueã. Et sic in secunda persona masculina, & tertia fœminea, & prima pluralis, ת & נ dagheffatis. 2. Semu. 7. 19, וַיְדַבֵּר & locutus es etiã super, &c. Nume. 12. 1, וַיְדַבֵּר & locuta est Miriãm.

Ruth 2. 3, וַתִּקְלֹט & collegit in agro. Gene. 44. 24, וַיִּנָּדֶר לוֹ & indicauimus ei. Quando verò ו est cū pathách, fu-

276

turum vertens in præteritum, י quiescit cum sceuá, & non dagheffatur. Exod. 36. 10, וַיַּחַדְּרֵהוּ & coniunxit quinque cortinas. Et 39. 3, וַיִּרְקְעוּ & extenderunt bracteas.

Leuit. 9. 17, וַיִּמְלֵא & impleuit manum suam. quædam autem sunt cum ghahíá, quædam sine ghahíá, י tamen quiescete.

Quando verò significant futurum, & נ & ת fuerint cum sceuá, tunc ו est cum scuréc. Cant. 5. 17,

277

וַיִּבְקֹשְׁנִי & quaerimus eum tecum. Sed iunctum primæ personæ futuri in præteritum versū, est cum camés. Iechez. 16. 8, וַאֲשַׁבַּע & iuraui. Ibidē, וַאֲבוֹא & ingressus sum.

274.275

Zechar. 5. 1, וַאֲשׁוּב וַאֲשָׁא & conuersus sum, & leuaui oculos meos. Genes. 27. 33, וַאֲבִרְכֵהוּ * & benedixi eum. Exci-

piuntur illud 2. Semu. 1. 10, וַאֲמַתְתֵּהוּ & interfeci eum. Et Iechez. 16. 10, וַאֲכַסֶּךָ & operui te serico, quæ sunt cum pathách vice camés.

potest tamen dici esse futura vice præteritorum secundum morē Linguae multis in locis.

Quando ergo נ signū futuri, est cū sceuá & pathách:

274

& ו cū pathách: tūc ו copulat tantū, & nō vertit futurū in præteritū. Iob 33. 33, audi me, & tace, וַאֲמַלְפָּךְ & docebo te sapientiã. Iesa. 46. 4, Ego portabo, וַאֲסַלֵּט & erua.

ו deferuiens non iungitur præteritis verborū cū pathách vel camés, ne multiplicetur protractio motuū,

277.278

sive punctorum: præterquam præteritis verborū quo-

rum secūda radicalis litera quiescit: & geminatorum, in quibus non sunt multi motus, id est multa puncta, iuxta quæ 1 est cum camés, * manentibus præteritis in sua proprietate. Deut. 22. 21, lapidabūt eam viri ciuitatis eius lapidibus, וְלִיתָה & morietur. Et 24, Lapidabitis eos lapidibus, וְלִיתָה & morientur. Et sic quando dictio stat cum accentu* solo, Genes. 33. 13, וְלִיתָה & morientur omnes pecudes. Iesa. 6. 10, וְשָׁב & reuertatur, & sanet eum. Et sic quando dictio alteri coniungitur monosyllabæ dictioni. 2. Reg. 7. 4, וְלִיתָה וְשָׁב & moriemur ibi. Et quando non manet dictio in sua proprietate, vt Deut. 22. 22, וְלִיתָה & morietur etiam ambo ipsi. est cum scuréc quod est loco sceuá. Sic Prou. 24. 16, Septies cadet iustus, וְקָם & surget. est cum camés, quia dictio manet in sua proprietate. Sed illud Deut. 31. 16, וְקָם & surget populus iste: non manet in sua proprietate. Et sic in geminatis, vt Gen. 49. 23, Et amaricauerunt eum, וְרָבוּ & iaculauerunt. Sed iuxta וְקָם שָׁבַתְּם surrexistis, & שָׁבַתְּם reuerfi estis, non venit 1 cameffatum vel pathachatum propter motuum, seu punctorum multipliciter. Si igitur præterito longo iungatur 1, vt plurimum copulat, & non conuertit. Excipiuntur illud Iechez. 17. 21, וְשָׁתַלְתִּי & plantabo ego. Et ibidem, וְלִקְחָתִי & sumam de medulla cedri. Prouer. 30. 9, Et depauperer, וְנִגְבַּחְתִּי & furer. Leuit. 10. 19, וְאָכַלְתִּי & comedam peccatū. id est peccati hostiā. quæ sunt longa, & futura. Si verò iungatur præterito breui, vertit ipsum in futurum, & communiter est cum sceuá: & cum scuréc quando sequitur כ, מ, פ. & cum pathách quando sequitur litera punctata cum sceuá & pathách, vt dictum est. Psal. 1. 3, וְהָיָה & erit. Deute. 30. 19, וּבִחַרְתָּ & eliges. Numc. 5. 23, וּכְתָחָה & de-

h.iii.

22.23

270.271.

272

lebit. Leuit. 27. 27, וּפְרָה & redimet. Et 20. 8, וּשְׁמֶרְתָּם & custodietis. 1. Semu. 17. 9, וַעֲבַדְתָּם & seruietis. Exod. 26. 30, וְהִקְמַת & statues. Iechez. 38. 10, וְחִשְׁבָּתָהּ & cogitabis.

1 poni vice vel, super, quanto magis, ל, nunquid, cum, si, antequam, post siue postquam. CAP. XXII.

Pater ea quæ dicta sūt, ו multas habet proprietates, secundum R. Ionáh, & R. David in Michlól, & R. Abrahám. Ponitur enim aliquândo vice ו vel. Exod. 21. 15, Percutiens patrem suum, וְאָבִיו vel matrem suá. Potest rectius exponi, & matrem suam. id est Percutiens patrem suum, & percutiens matrem suam. Psal. 66. 12, Ingressi sumus ignem, וּבְכִמִּים vel aquam, secundum R. Abrahám אֶת אוֹרֵי אֵשׁ, & aquam. Iudi. 11. 31, Et erit Domino, וְהָעֵלִיתִיהוּ עֹלָה vel offeram illud holocaustum. Potest exponi, & offeram.

240

Item pro על super. 1. Reg. 1. 38, Descenditque Sadóc sacerdos, & Nathán propheta, & Benaiáhu filius Iehoiadáh וְהִזְכֵּרְתִי וְהַפְלֵתִי super Cerethí & Pelethí. Et sic est 2. Semu. 20. 23, & Benaiáh filius Iehoiadáh וְהִזְכֵּרְתִי על Cerethí, &c. Potest exponi, & Cerethí: quia Benaiáh & Cerethí & Pelethí, super quibus ille erat, ascendere fecerunt Selomóh, &c. Et vice כָּל שָׁכֵן quanto magis. Iób 28. 17, Non æquabitur ei aurú, וְכֹכַבִּית, quanto magis vitrum? Potest exponi, & zechuchith, quod est genus lapidis pretiosissimi, auro etiam pretiosioris.

Vice ל. 2. Semu. 5. 9, Et ædificauit David in circumitu à Milló, וּבֵיתָהּ (pro לְבֵיתָהּ) intrinsecus. Potest exponi, & intrinsecus. Ieche. 44. 17, in porta atrii interioris וּבֵיתָהּ intrinsecus. vel, & intrinsecus. Numé. 35. 4, A pariete ciuitatis וְהָיָה extrinsecus. vel, & extrinsecus. 1. Semu. 30. 25, A die ipsa וּמִעַתָּה supra, vel deinceps. vel, & supra.

- 71 Ponitur & pro הֲיִהְיֶה כֵךְ, Nunquid erit ita: siue הֲלֵא,
 Nunquid nō. 2. Reg. 5. 12, Nōne lauabor in eis: וְסִהְרֵתִי
 nunquid mundabor? Vel est sermo admirantis, Nōne
 lauabor, & mūdabor? Et sic Zechar. 1. 5, וְהִנֵּבְאִים nun-
 quid prophetæ in sæculum viuēt? vel, & prophetæ, &c.
 Ieche. 18. 13, Et amplius, & vſuram acceperit, וְחִי nūquid
 244 viuēt? vel, & viuet? Sic etiam cum dictione לֵא non.
 2. Reg. 5. 17, Et dixit Nahamán, וְלֵא nunquid non da-
 bitur nūc (vel quæſo) ſeruo tuo onus paris mulorum,
 &c. vel, & non, &c. 2. Semu. 13. 26, וְלֵא nūquid non ibit
 nunc nobiſcum Amnón frater meus? vel, & non, &c.
 244 5 Ponitur & pro עַם cum. & hoc habet ex vi copulan-
 di. nā idem eſt, Et iſte, & iſte fecit: & iſte cū iſto fecit.
 1. Semu. 14. 18, Erat enim arca Dei in die illa וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 cum filiis Iſraēl. Exod. 1. 5, וְיוֹסֵף cum Ioféph qui fuerat
 291 in Aegypto, erant ſeptuaginta animæ. Ieſah. 1. 13, Non
 poſſum (ſub. ferre) iniquitatē וְעֶצְרָה cum cœtu. vel col-
 299 lectione. Irme. 49. 24, Anguſtia וְחֻבְלִים cum doloribus
 tenuit eam. Quæ omnia copulatiue poſſunt exponi.
 294 1 habet in potentia אם Si. Exod. 3. 13, וְאָמַרְתִּי לֵי Et ſi di-
 xerint mihi, &c. Pſal. 139. 11, וְאָמַר Et ſi dixero, verunta-
 men, &c. Genef. 33. 13, וְדַפְקוּם & ſi pulſauero ea, die vna,
 &c. Ieſa. 30. 20, וְנִתַּן Et ſi dederit vobis, &c. Pſalm. 68. 10,
 וְנִלְאָה & ſi laborauerit, &c. Et hæc omnia copulatiue
 243. 244 poſſunt exponi. Poſt dictionem אם conditionalem
 particulam, eius ſignificat correſpōdentiam. Leuit. 6.
 28, Et ſi in vaſe æreo cocta fuerit, וּמִכָּן וּשְׁטָף defricabitur
 & lauabitur aqua. Et 12. 5, Et ſi fœminā pepererit, וְשִׁמְאָה
 immunda erit. Et 15. 28, Et ſi munda fuerit à fluxu ſuo,
 וְסִפְּרָה לָהּ numerabit ſibi, &c. Et 26. 4, Si in ſtatutis meis
 ambulaueritis, & mandata mea cuſtodieritis; & feceri-

tis ea, וְנָתַתִּי dabo pluuias in tempore suo. Exod. 18. 23, Si
 rem hanc feceris, &c. וְיָכַלְתָּ עִמָּךְ poteris stare. Eccles. 10.
 10, Si ferrū obtusum fuerit, &c. וַיִּבָּרַךְ exercitus ro-
 borabit. Leuit. 15. 24, Et si concumbendo concubuerit
 vir cum ea, וְהָיָה erit immūditia eius super eum. Irme.
 23. 22, וְאִם Et si steterint in secreto (vel consilio) meo, &
 audire fecerint verba mea populū meum, וַיִּשְׁיבוּם con-
 uertent eos à via eorū mala. Et hoc habet ex vi dictio-
 nis אִם si, aut ex vi sermonis. Et potest dici quòd ו aut
 copulat, aut vertit præterium in futurum, &c. Ponit-
 tur & vice כִּדְּקָם *Antequam, sic. Deuter. 22. 9, Ne seras
 vineam tuam heterogeneis, ne fortè sanctificetur plen-
 itudo seminis quod seres וְתִבְנוּתָ הַכֶּרֶם ante fructū vi-
 nex. Vel copulat, & fructus, &c. Pro אַחֲרֵי Post, postquā:
 vel כִּבְרִי Iam. Leui. 9. 22, Et eleuauit Aharón manus suas
 ad populum, & benedixit eis, וַיֵּרֶד postquam descendit.
 vel, & iam descenderat, secundum R. Abrahám. Psal.
 65. 10, Visitasti terram, וְתִשְׁקֶנָּה postquam desiderare fe-
 cisti eam. vel, & iam, &c. Iesah. 64. 5, Tu iratus es וַיִּחַטְטֵם
 postquam peccauimus. vel, & iam peccaueramus. Exo.
 16. 20, Et scatere cœpit vermibus וַיִּבְאֲשׁ postquam com-
 putruit. vel, & iam computruerat. Ieche. 3. 10, Tolle in
 corde tuo וַיִּבְאֲשׁ postquam auribus tuis audieris. Iesa.
 34. 15, Et scindet וַיִּדְגַּח postquam collegerit. Gene. 2. 7,
 וַיִּצְרָה Iam autem formauerat Dominus, &c. Exod. 18. 6,
 וַיֹּאמֶר Et iam dixerat ad Moscéh, Ego socer tuus. Num.
 33. 15, וַיִּסְעוּ Et iam profecti erant de Raphidím. Psal. 78.
 23, וַיִּצַּו & iam præceperat. Et 27, וַיִּכְטֹר & iam pluerat. Et
 illud Exo. 4. 19, וַיֹּאמֶר Et iam dixerat Dominus ad Mo-
 scéh in Midían. Possunt & copulatiue omnia prædi-
 cta exponi.

1 esse sicut \aleph rapháh in lingua Ismabelitica, & poni vice quando, sic, sed.

CAP. XXIII.

SEcú dum R. Ionáh, R. Abrahám, R. David, R. Leui, 1 est sicut \aleph rapháh in lingua Ismabelitica, * quod est sicut \aleph túc: vel redúdat, vt alii prodiderunt: vel præteritum vertit in futurum, aut futurú in præteritum. Gene. 22. 4, Die tertia \aleph tunc leuauit Abrahám oculos suos. Leuit. 22. 27, Bos, vel agnus, vel capra, quum natus fuerit, \aleph tunc erit septem diebus sub matre sua. Et 12. 2, Mulier quum susceperit semen, & pepererit masculum, \aleph tunc immunda erit septem diebus. Deuter. 21. 18, Quú fuerit viro filius proteruus & rebellis, & c. \aleph tunc apprehendent eum. Et 24. 7, Si inuentus fuerit vir furans animam, & c. \aleph tunc vendet eum. 1. Semu. 9. 17, Et Semuél vidit Scaúl, \aleph tunc Dominus respondit ei. Et 26. 22, Ecce lancea regis, \aleph tunc transiuit vnus è pueris, & tulit eam. Deuter. 4. 30, Quú angustis fueris affectus, \aleph tunc inuenient te omnia verba ista in nouissimo dierú. Ibidem, \aleph tunc reuerteris ad Dominum. Possunt prædicta copulatiuè exponi. Ponitur & vice \aleph quando. Exod. 2. 21, \aleph quando voluit Moscéh habitare cum eo, dedit ei Siporam. Irme. 32. 8, \aleph quando cognoui quòd verbum Domini esset, e-mi agrum. Gene. 14. 14, \aleph Quando audiuit Abrám quòd captiuus ductus esset frater suus, instruxit vernaculos, & c. Et hæc copulatiuè possunt exponi. Et vice \aleph sic. Et hoc non habet 1 suapte natura, sed ex vi sermonis. Prouer. 25. 25, (sicut aquæ) frigida super animá lassam, \aleph sic auditus bonus de terra longinqua. Et 27. 15, (Sicut) stillicidium perseverans in die frigoris,

וְאִשָּׁה sic mulier contentionum. Et 26.9, (Sicut) spina
 ascendit in manu temulenti, וְמִשְׁלֵי sic parabola in ore
 stultorum. Inuenitur & sine ו talis cōparatio: vt Prou.
 11.22, Circulus aureus in naso suis (vel porci) mulier pul
 chra, & carens ratione. pro, sicut circulus, &c. sic mu
 lier. Ponitur præterea vice אֶבֶל sed. Gen. 42.10, Et di
 xerunt ad eū, Non domine mi, וְעֶבְדְּךָ sed serui tui ve
 nerunt vt emerent escam. Psal. 7.5, Si retribuī pacifico
 meo malum, וְאֶחָדָם sed erui hostem meū gratis. Deu.
 11.11, וְהָאָרֶץ sed terra ad quam vos transitis illuc, &c.

245

ו ponit vice quanuis, principium esse sermonis, redundare, poni
 itē vice vt, vel ne forte, quia, & in. CAP. XXIIII.

Ponitur præterea ו vice אֶף עַל פִּי quanuis. Ec
 cles. 9.16, וְחִכָּתָה quanuis sapientia pauperis
 contempta. Est quoque sermonis initiū.
 quanquā sunt qui dicūt ipsum redundare,
 vt R. Abraham, & plærique alii: aut cōuertendi, & non
 copulādi munere fungi. Estér 1.1, וְהָיָה Et fuit, in diebus
 Achasueros. Iudic. 1.1, וְהָיָה & fuit, postquam mortuus
 est, &c. Vel, fuit, &c. & sic ו non copulat, sed futurū ver
 tit in præteritum. Redundat autem multis in locis.
 Genes. 36.24, isti filii Sibhom וְאִיהֶם וְעֵנָה Aiah & Hanah.
 1. Semu. 28.3, & sepelierunt eum in Ramah וְבָעִירוּ in ci
 uitate sua. 2. Semu. 15.34, Seruus patris tui וְאֲנִי ego ex
 tunc, &c. Et 13.20, & mansit Tamar וְשִׁמְסָה desolata. Da
 niel 9.25, ædificabitur platea & fouea וּבִצְרִים in angustia
 temporū. Psal. 76.6, Dormitauit וְרֶכֶב currus & equus.
 Dani. 2.12, rex in furore & ira magna וְאָמַר dixit. Et 8.13,
 Dare וְקֹדֶשׁ sanctitatem (.i. sanctuarium) & militiam in
 conculcationē. 2. Reg. 4.41, Et dixit וְקֹחֵי קֶמֶחַ accipite
 farinam. Chabba. 2.6, Vsq̄quo וּבִבְבִיר aggrauat super

238

238.239

se densum lutum? Nechem. 4.16, Media pars eorum tenebant והרפתים lanceas. Iob 23.12, A præcepto labiorum eius, ולא non recedam. Sed meo iudicio hæc, & similia, non redundant, sed copulant. Ponitur & vice וּ׀׀, vel וּ׀׀ ne forte. 1. Reg. 18.44, Iuge currum tuum, & descende, ולא וּ׀׀ (vel ne forte) coartet te pluuia. Ego copulatiuè exponerem. Neche. 13.19, ואמרה ויסקרו הדלתות, & dixi וּ׀׀ clauderentur portæ. Vice itè כִּי quia. 1. Reg. 11.22, והנה, quia ecce tu quæris ire ad terram tuam. Ego copulatiuè intelligo. Et vice ב in. Numc. 12.8, ומראה, in visione, & non in ænigmatibus. Iesa. 13.5, Dominus וּ׀׀ in vasis furoris sui. Et 48.16, Dominus Deus misit me וּ׀׀ in spiritu suo. Psa. 105.4, quærite Dominum, וּ׀׀ in fortitudine eius. Iesah. 60.2, וכבודו in gloria sua super te videbitur. Sed copulatiuè omnia hæc non absurdè intelliguntur. Quomodo ו deseruiat pronomi-
nibus & verbis, suo in loco dicemus.

Literas deseruientes interdum deficere. CAP. XXXV.

Emorata deseruientes literæ, Sacris in li-
teris interdum deficiunt. Et primum מ de-
ficit. Gen. 3.19, quia עפר pro מעפר ex pulue-
re es. Exo. 37.5, Et fecit propitiatorium והב
pro כזהב ex auro. Iesah. 52.2, Solue te מוסרי pro מוסרי à
vinculis colli tui. 1. Reg. 6.31, Ostia עצי שמן pro מעצו ex
lignis oleæ. Iehos. 10.13, Donec vlcisceretur se ges אויביו
pro מאויביו de inimicis suis. Exod. 19. 12, Cauete vobis
עלות pro מעלות ab ascendendo in montem. 2. Semu. 23.
24, Elchanan filius patruī eius בית לחם pro מבית לחם de
Bethlâchem. Eccle. 9.8, Et oleum על ראשך pro מעל de-
super caput tuum ne deficiat. ו quoque interdum
deficit. Exod. 18.20, Et notificabis eis viam ילכו pro

שִׁילְכּוּ, vel אֲשֶׁר יִלְכוּ per quam ambulent per eam. Iehos.
 10. 20, Superstites שְׂרָדוּ pro שְׂרָדוּ qui superfuerunt. 1.
 Semu. 2. 2, Ne multiplicetis תַּרְבֶּדוּ pro שְׂתַרְבְּדוּ vt loqua-
 mini. Iechez. 32. 21, cū auxiliatoribus suis יָרְדוּ pro שְׂיָרְדוּ
 qui descenderunt. Hoseah 6. 4, Et sciemus נִדְרָפָה pro
 שְׁנִדְרָפָה vt sequamur. Iesah. 42. 5, Populo עָלֶיהָ pro אֲשֶׁר
 שְׁעָשָׂה qui super eā. Exod. 13. 8, Propter hoc עָשָׂה pro שְׁעָשָׂה
 quod fecit Dominus mihi. Psal. 71. 18, Omni יָבֵא pro
 שְׂיָבֵא qui veniet, fortitudinem tuam. Nechem. 5. 12, Et
 ex eis non quæremus: sic נַעֲשֶׂה pro שְׁנַעֲשֶׂה quod facie-
 mus, quemadmodum tu dicis. quāquam potest & hūc
 habere sensum, Et ex eis non quæremus onus: & sic fa-
 ciemus quemadmodum tu dicis, quod restituamus eis
 agros eorum. Iiob 32. 23, Quia non cognoui אֲכַנָּה pro
 שְׂאֲכַנָּה vt cognominem. Exo. 9. 4, Ex omnibus לִבְנֵי pro
 אֲשֶׁר לִבְנֵי quæ erant filiis Israël. Et huius generis sunt
 multa. הַ notificationū nominis tōar. i. adiectiui, quan-
 doque deficit. 1. Sem. 15. 9, וְכָל הַמְּלָאכָה נִמְכָּרָה & omnem
 substantiam contemptibilem. pro הַנִּמְכָּרָה. Et sic nomi-
 nis substantiui. Psalm. 104. 18, vt הַרִים הַגְּבוּהִים pro הָהָרִים
 montes excelsi ceruis. vel capreis. Et sic in verbis defi-
 cit. Psal. 26. 7, לִשְׁמִיעַ pro לְהִשְׁמִיעַ vt audire faciā vocem
 laudis. etiam deficit, vt habes lib. 1. cap. 1111.

בַּ similitudinis aduerbium sæpe deficit, & præcipuè
 in prouerbiis. Gen. 49. 9, נִזְרָה pro כְּנִזְרָה sicut catulus leo-
 nis Iehudáh. Et 14, חֲסִידִים pro חֲסִידִים sicut asinus. Prouer.
 11. 22, נָקִים Sicut in auris aurea in naribus porci, &c. Et 10.
 20, כֶּסֶף Sicut argentum electum lingua iusti. Micháh
 3. 12, Sion שָׂדֶה sicut ager arabitur, & Ierusalem עֵץ si-
 cut acerui erit. Iiob 11. 12, וְעֵרָה & sicut pullus onagri
 homo nascitur. Psal. 11. 1, Transmigre in montem ve-

279

280

230

375

281

strum צפור sicut passer. vel auis. Prouer. 17. 22, Cor gau-
dens bonificabit (vel iucundabit) נהה sicut medicina.

284

ב multis in locis deficit. Nume. 12. 5, Stetit פתח pro
בפתח in ostio. Et 13. 18, Ascēdite וה' pro כנה per hanc viā.
Psal. 56. 10, וה' in hoc cognoui. Et 66. 17, Ad ipsum פ'י
קראתי ore meo clamaui. Deuter. 28. 32, Non erit fortitu-
do ירך in manu tua. Psa. 44. 3, ירך Manu tua gentes dis-
perdidisti. Et 80. 11, Operti sunt montes צלה vmbra e-
ius. Deuter. 5. 13, ששת ימים sex diebus operaberis, &c. Ie-

282. 283

sah. 26. 9, נפשי anīmo meo desiderauī te. ל quoque
multis in locis deficit. Exod. 29. 11, פתח pro לפתח ad o-
stium tabernaculi. Nume. 11. 35, Et profectus est popu-
lus חצרות pro לחצרות ad Cheseróth. Et 14. 25, Proficisci-
mini vobis המדבר pro להמדבר ad desertum. Item 15. 7,
Offeres ריח pro לריח in odorem. Deute. 28. 68, Reducet
te Dominus מצרים pro למצרים in Aegyptum. Et 33. 28,
Habitabit Israel בטח pro לבטח confidenter. Irme. 23. 17,
וכל הלך pro וילכל & omni ambulanti in temeritate cor-
dis sui dixerunt, &c. 2. Semu. 15. 31, וירור pro וירך Dauid
nuntiauit, dicendo, Achitóphel inter coniuratores. 1.
Paral. 2. 23, Omnes istæ (vrbes) בני pro לבני filiis Machír
patris Ghilhád. 2. Semu. 4. 2, Et duo viri principes mi-
litum fuerunt בן pro לבן filio Scaúl. Leuit. 21. 4, Non
cótaminabitur בעל pro לבעל super viro. vel propter vi-
rum. 1 quoque deficit. Chabbac. 3. 11, Sol ירח luna. pro
& luna. Hoseah 8. 10, Propter onus regis שרים princi-
pum. pro & principum. Nachum 2. 11, Leo לקיא leæna.
pro & leæna. Iesa. 27. 4, Spinam שית veprem. pro & ve-
prem. Et 28. 8, Omnes mēsa repleta sunt vomitu צאה
sorde. pro & sorde.

240. 281

Literarum permutatio.

CAP. XXVI.

Literarum permutatur, & præcipuè quæ sunt e-
iusdem exitus, seu instrumenti, vt Hebræi
asserunt omnes.

א ponitur vice ה. Iech. 31. 5, אֶלְעִיזָה eleuata 36. 371.
est. 2. Reg. 25. 29, וְשֵׁנָה & mutauit. Ruth 1. 20, אֶמְרָה ama- 393. 477.
ram. Psal. 127. 2, שֵׁנָה somnum. 2. Paral. 20. 35, אֶתְחַבֵּר iun- 478. 498.
ctus est. vel iunxit se. Psal. 76. 6, אֶשְׁתַּלְּלוּ spoliati sunt. 693. 711.
Iesah. 63. 3, אֶנְאֵלְתִּי inquinaui. Iechez. 27. 31, אֶקְרָח calui- 727. 742.
rium. Prouerb. 1. 10, תִּבְּאָה voles. acquiesces. Et 11. 25, יִוְרָה 755. 784.
pluuia. Iiob 8. 11, וְשֵׁנָה crescet. Et 37. 6, הָיָה esto. Item 38. 785
11, וּפָא & hic. Eccles. 11. 3, *יִהְיֶה erit. Irme. 2. 24, *פָּרָה ona-
ger. Dan. 9. 24, לְכַלֵּא ad consumendum. 1. Paralip. 13. 12,
חֵךְ quomodo. 2. Paral. 16. 12, וַיִּחַלֵּא & agrotauit. Irme.
23. 39, נָשָׂא obliuiscendo. Et 48. 9, נָצָא volando. Ponitur 454. 479
& vice י. Eccles. 12. 5, וַיִּנְאֹץ & florebit. Iechez. 43. 27, 642. 754
וַיִּרְצָא & placabor. Irme. 51. 9, וַיִּרְצָא curauimus. Iesa. 1.
17, אֶשְׁרִי dirigite. Et vice literarum geminarum. Psal. 58. 757. 775
8, וַיִּמָּסוּ pro וַיִּמָּסוּ liquefiant. Iesah. 18. 2, בָּוֹו pro בָּוֹו di-
ripuerunt. Iiob 7. 5, וַיִּמָּסוּ pro וַיִּמָּסוּ liquefacta est. Et 15.
32, תִּמְלֵא pro תִּמְלֵא spicabitur. secundum R. Ionáh. Vice
item י, vt Irme. 30. 16, שֶׁאֵיךְ diripientes te. Et 25. 37, נִצּוֹת
habitacula. pascua.

ב ponitur vice פ, secundum R. Ionáh. 2. Semu. 18. 9,
mulus ingressus est subter שֹׂכֵךְ pro שֹׁפֵךְ densitate quer-
cus. Sed ynius rei diuersa possunt esse nomina.

א loco י. Iech. 47. 13, יָהּ pro יָהּ Iste. Cát. 7. 2, מִיִּשְׁתִּי mistu.

ר loco ת. Dani. 2. 9, הִוְדַּמְתֶּם conueneritis. sed hoc Sy-
rum est, non Hebræum. Et vice ר, vt plarisque pla-
cet, vt 1. Paral. 1. 7, רֹדְנִים. Nume. 1. 14, רְעוּאֵל. Leuit. 11. 14;
הָרָאָה, nomen volucris. quanquam dici potest nomina

esse distincta, & cum ר, & cum ר scripta.

- 476-709 ה vice נ. Ieche. 11. 7, הוציא pro הוציא educam. 2. Semu. 3. 18, הושיע pro הושיע saluabo. Irme. 12. 9, התיי pro התיי ve nite. Dan. 10. 17, & 1. Paral. 13. 12, הך pro הך quomodo. Ieche. 14. 4, כה pro כה veniens. Hamós 4. 3, ההרמונה pro ההרמונה xdes, palatium. 1. Reg. 22. 25, להחכה pro להחכה vt lateas. Psal. 81. 4, בכסא pro בכסא in tempore. Et 60. 4, רפה pro רפה sana. Ponitur etiam vice literæ geminata, secundum R. Ionáh, vt וכה mundauit, à וכה: ויח: iratus est, à ויח: quanquã non absurdè dici potest duas esse radices eiusdè significantiæ. Et pro ת, secundum R. Ionáh. Thren. 3. 49, הננות requies. Potest etiam deduci à פוג. Et vice נ, secundum R. Ionáh. Ieche. 16. 33, נרה mercedem. Dici etiam potest quòd ה est radicalis litera. Præterea loco י. Nachû 2. 13, מלאכה pro מלאכה nuntiorum tuorum. Ponitur postremo vice י, vt dictum est capite x v י, in fine.

ו loco ס. Cant. 7. 2, המון mistû. Et vice ר. Ieche. 1. 14, הן pro הן fulmen. Vice item ר. Iesa. 1. 16, הן pro הן mundi estote.

ט loco ת. Genes. 44. 16, נצטק iustificabimur. Ichos. 9. 4, ויצטרו & ostenderunt se legatos.

- 972 י vice ת. Dan. 8. 22, מלכות regna, pro מלכות, à singulari מלכות. Ichos. 15. 19, עליות pro עליות superiora. Proverb. 25. 11, משכות pro משכות cælaturæ. quanquã hæc duo à singulari עליה & משכה formata magis videntur.

כ vice ב. Zechar. 2. 6, בארבע in quatuor ventos. Irme. 18. 17, ברוח קדים spiritu (vel vento) orientali dispergam eos. Iechez. 16. 36, וברמי & in sanguinibus. Hose. 7. 12, באשר quum abierint, extendam. Et vice ק. Psal. 68. 7, בתוך in compedibus. Iesah. 40. 12, תפן direxit. Psal.

74.7, וְכִילָפוֹת, & mallei. Et vice ג. Psal. 80.16, וְנִבְנָה, pro וְנִבְנָה & hortum. Potest etiam exponi, & locum, &c.

ל ponitur vice ב, vt dictum est in ל deferuiente.

ם loco י. Nume. 3.49, וְיִגְדְּלוּם redemption. Psal. 44.20, 189
ם draco. Exod. 2.17, וְיִגְדְּלוּם & expulerunt eas.

י vice ם. Iechez. 4.9, חֲטִיין frumenta. Prouer. 31.3, מְלָכִין 55
Reges. Iechez. 26.18, חֲטִיין insula. Dan. 12.13, חֲטִיין dies.

Micháh 3. 12, חֲטִיין acerui. Iiob 24. 22, חֲטִיין vita. Et 31.10,
חֲטִיין alii. Et vice ל, Nechem. 12.43, חֲטִיין gazophy-
lacia. Cant. 4.15, חֲטִיין pro חֲטִיין horti. Et loco ה, Hoseah
9.1, חֲטִיין merces. Et vice dagh'es, seu litera geminata,
vt dictum est supra in נ deferuiente.

ם vice ש, vt Hamós 7.14, חֲטִיין vellicans. Psal. 4.7, חֲטִיין 747
pro חֲטִיין leua. eleua. 1. Para. 15.22, Et חֲטִיין pro חֲטִיין præerit.
principatum tenebit.

ע vice ח. Ioél 3.11, חֲטִיין congregamini. vel festinate.

צ vice י. Iiob 40.12, חֲטִיין mouebit. Et vice ם. Psal. 71. 416
4, חֲטִיין opprimens.

פ loco ג. 2. Semu. 15.24, חֲטִיין & statuerunt. Vnde eo lo
co Tharghum habet וְחֲטִיין.

ר ponitur vice ג, vt רחום Rachúm, pro נחום Nachúm,
propriú nomē. Potest tamen dici quòd erat binomius.

ש vice ם. Psal. 50.3, חֲטִיין turbine affecta. Dani. 11.40.
וְחֲטִיין & turbo erit. Iiob 5. 2, חֲטִיין ira. Et 6. 2, חֲטִיין ira
mea.

ת, secundum R. Ionáh ponitur vice א. Cant. 4.4, 36.64.65
חֲטִיין pro חֲטִיין propugnacula. Et vice ה. Psal. 65.
10, & 123.4, & 129.1, חֲטִיין multum. saepe. Et 81.6, חֲטִיין la-
bium. Item 132.4, חֲטִיין somnus. Genes. 2.4, חֲטִיין ad O-
rientem. Iechez. 41.21, חֲטִיין postis. Psal. 16.6, חֲטִיין ha-
reditas. Et 60.13, חֲטִיין auxilium. Item 118.14, חֲטִיין laus.

Iesah.9.3, שִׁמְחַת, lætitia. Et 33.6, חִכְמַת, sapiētia. Irme.49.25, * תְּחִלָּת, laus. Leuit.8.26, תֹּלַת, torta. Iesā.14.6, מַכַּת, plagā. percussio. Psal.58.5, חֶמֶת לָמוֹ, furor (vel venenum) illis. Iesā.15.5, עֲגִילָת, vitula. Thren.2.18, פֹּגֶה, otium. quies. Iesah.35.2, גִּילָת, exultatio. Et 28.4, צִיָּצֶת, flos. Item 29.1, תֹּעֲבָרִית, ciuitas. Psal.61.1, in titulo תֹּעֲבָרִית, abominatio homini. Leuit.2.5, מַחֲבַת, sartago. 2. Reg.9.17, שִׁפְעָת, globum. Iechez.46.17, וְשָׁבָת, & reuertetur.

Punctorum permutatio.

CAP. XXVII.

988

Ermutantur quoque puncta. Camēs enim ponitur vice pathách. Hezra 8.30, Et receperunt sacerdotes & Leuitæ מִשְׁקַל הַכֶּסֶף, pondus argēti. pro מִשְׁקַל, quia est in regimine genitiui. 2. Paral.31.3, וּמִנְתָּ הַמֶּלֶךְ, & pars regis. Irme.49.

950

8, * הָבֵנוּ pro הָבֵנוּ verterunt se. Non est enim imperatiuum, quo caret coniugatio scelo nizchár pohaló, teste R. Dauid in lib. radicú, sed est præteritum. Et vice camēs chathéph. Psal.86.2, שָׁמְרָה, custodi. Prouerb.1.2, * חִכְמַת, sapiētia. Et vice chiríc. Nume.24.17, * וְקָרָקֶר, pro וְקָרָקֶר & vastabit. Iechez.32.20, מִשְׁכֹּו, pro מִשְׁכֹּו trahite. Sephan.3.13, וְעֹלִי, pro וְעֹלִי exulta. Vice item sēri. Psal.118.10, * אֶמִּילִם pro אֶמִּילִם succidam (aut succidere faciā)

184.541

1016

704

532.698.

714

eos. Exod.29.30, וַיִּלְבָּשֵׁם, pro וַיִּלְבָּשֵׁם & induet eos. Ruth 3.2, מִדֹּעֲתֵנוּ, pro מִדֹּעֲתֵנוּ cognatio nostra. Exod.14.11, רָאִינוּ, pro רָאִינוּ vt educeres nos. Iesah.47.10, * רָאִינוּ, videns me. pro רָאִינוּ. Plærique tamen codices habent pathách loco sēri, teste R. Dauid in cōment. Et vice seghól. Psal.119.117, וְאֶשְׂעָה, & delectabor. Iesah.41.23, וְנִשְׁתַּחֲוֶה, & delectabimur. 1. Reg.17.14, תִּכְלֶה, deficiet. Et 18.44, עֹלָה, ascendens. Illud item Leuit.9.4, Hodie Dominus נִרְאָה, apparet. est enim participium mascul-
lz.i.

linū, quod est cum seghól, vt נגלה. Et vice scurec, vt
Leuit. 6. 22, תִּקְטָר cremabitur. Nachum 3. 7, שְׂדֵרָה vasta-
ta est. Ioel 1. 9, חֲכָרָה excisum est.

Seri ponitur vice camés, vt Psal. 68. 28, רוֹקֵם pro רוֹקֵם 140. 149.
dominans eorum. i. eis. Iesah. 63. 11, הַמַּעֲלִים qui ascende- 153. 356.
re fecit eos. Et 8. 11, וְיִסְרֵנִי & corripuit me. Leuit. 21. 9, וְ 541. 705.
חָלַל coeperit fornicari. Et vice chiric. Irme. 6. 7, הִקְרָה 778. 779
effudit. Cant. 6. 20, הִנָּצוּ an floruerint. Iiob 17. 7, וַיִּתְכֶּה &
caligauit. Gen. 21. 14, וַיִּתְּתֵהּ & errauit. Iehos. 2. 18, הוֹרְדָתֵנוּ
descendere fecisti nos. Psal. 135. 7, מוֹצֵא educens. Et vi-
ce pathách. Prouerb. 1. 22, * תִּדְאָהְבוּ diligetis. Ieche. 20. 9,
vt non הָחֵל violaretur. pro הָחֵל. Hoseah 13. 3, יִסְעֵר turbi-
ne rapietur.

Chiric ponitur vice pathách. Iudic. 13. 6, שְׁאֵלָתִיהוּ po- 33. 145.
stulaui eum. Nume. 11. 12, יִלְרֵתִיהוּ genui eum. Malachi 587
4. 2, וַיְרַבְּשֶׁם & multiplicabimini. Iehos. 1. 15, וַיְרַבְּשֶׁם &
hæreditabitis. Iesah. 5. 28, וַיִּנְלָלוּ & rota eius. Ieche. 38.
23, וַיִּתְּקֵנִי וַיִּתְּקֵנִי & magnificabor, & sanctificabor.
Genes. 9. 5, אֶת דַּמְּכֶם sanguinem vestrum. 2. Reg. 10. 17,
Donec השְׁמִירוֹ perdidit eum. Et vice seghól. Iesah. 1. —
14, וּבְפָרְשֵׁכֶם & cū extenderitis. Et 52. 12, וּמִאֲפָפְכֶם & con-
gregans vos. Iudic. 9. 53, וַיִּתְּרֵץ & cōfregit. Et vice scu- 552
rec. Iesah. 52. 14, * מִשְׁחָת corruptus. Et 60. 11, וַיִּפְתְּחוּ & ape-
rientur. Genes. 50. 26, וַיִּשָּׂם & positus est. pro וַיִּשָּׂם. Mi-
cháh 1. 7, קִבְּצָה congregata est. Irme. 51. 56, חֲתָתָה confra-
ctus est. Iesah. 48. 8, פִּתְּתָה aperta est. Dici tamen potest
quod hæc tria vltima sunt intransitiua ex pihél hadda-
ghus, teste R. Dauid in lib. ra. Ponitur & vice camés.
Psal. 141. 3, נִצְרָה custodi. in quo & euphonia gratia est
dagheffatum, teste R. Dauid in lib. rad. Et vice seri.
1. Sem. 21. 8, וַיִּאֵן & nō. Iiob 41. 3, וַיִּחַן & gratia. Iesa. 29. 14,

addo. Psal. 16. 5. תֹּסִיף sustentans.

Chólem ponitur vice camés. Nume. 23. 7. וְעָמָה detestare. Genes. 32. 19. כִּם בְּמַצְאֵכֶם cum inueneritis. Iesah. 59. 13. & loqui. Et vice camés chathéph. Sephan. 3. 1. & deturpata. Et loco scuréc. Psal. 132. 12. וְעִדּוּתִי & testimoniū meum. Nechem. 12. 37. לְסוֹאֵל ex aduerso. contrá. Psal. 71. 15. סְפָרוֹת numeros. Deut. 28. 59. אֶת-מִכְתָּרְךָ plagam tuam. Iesah. 25. 7. הִלּוּט colligatus.

Scuréc ponitur vice chólem. Psa. 69. 21. וְאֶנּוּשָׁה & do-
lui. Exod. 18. 26. יִשְׁפּוּטוּהֶם iudicabunt ipsi. Psal. 91. 6. יִשּׁוּר יִשּׁוּר
vastabitur. Prouerb. 29. 6. יִרְוֶן laudabitur. Exod. 15. 5.
operient eos. Ruth 2. 8. תַּעֲבֹרִי transibis. Iesah. 1. 8.
נְצוּרָה desolata. Exod. 14. 3. נִבְכִּים coartati. Prouerb. 14. 3.
תִּשְׁמֹרֵם custodiet eos. Iesah. 8. 10. צָצוּ consiliamini. Et
25. 10. בְּהָדוּשׁ sicut tritatur. Et loco pathách. Psa. 132. 1.
מַנְסֻעֻתוֹ mansuetudo eius. Genes. 40. 15. גָּנַב furando.

Et vice camés. Psal. 150. 2. גְּדֻלָּתוֹ magnitudo eius. Leuit. 2. 2. קֶסֶצוֹ pugillus eius.

Pathách ponitur vice seghól. Iudic. 6. 17. שָׁאֲתָה quæ
tu. pro שׁ. Et 5. 7. שָׁקַחְתִּי pro שׁ quia surrexit. 2. Semu. 17. 16, Ne תֵּלֶן maneat. pro תֵּלֶן, secundum R. Ionáh: quam
codices habent ferè omnes seghól. Et vice camés. Iechez. 16. 10. & operui te. pro י, &c. 2. Semu. 1. 10. & interfeci eum. Et loco sceuá: vt
Iesah. 51. 2. & benedicam ei. pro י, &c. Et vice chiríc. Iudic. 19. 20. In platea ne תֵּלֶן pernoctes. pro תֵּלֶן.
Idem Iiób 17. 2. Ioel 1. 17. מִבְּגָדֹת ab horreis. pro בָּ.

Malachi 1. 13. כְּתִלְאָה à labore. pro בָּ. Et loco feri. Prou. 26. 21. לְחַרְחֹרֵיב ad succendendū litrem. pro לְחַרְחֹרֵיב. 1. Paral. 12. 17. לְרַמּוֹתַי ad decipiendum me. 1. Reg. 1. 15. כִּשְׂרֵת minister regis. Et 2. 24. וַיִּשְׁכַּבְנִי & federe fecit me. Gelz. ii.

nes.29.32, יאהבני amabit me. Iechez.21.30, השב reuertere. Iesah.56.3, יבדילני diuidet me. Exod.33.20, יראני videbit me. Genes.19.19, יתבקני adhærebit mihi. Iiob 9.18, ישבעני saturabit me. Iesah.47.10, יראני videns me.

Seghól ponitur vice camés. Zechar.5.4, ולנה & morabitur. Iudic.5.8, * לחם pugnavit. Iesah.59.5, והוירה & quod confractum. 1. Semu.28.15, ואקראה & vocavi. Psal.20.4, ירשנה incinerabit. Et vice pathách. Psal.102.14, להננה ad miserendū eius. Exo.33.3, אכלה consumá te. Irme.49.8, העמיקו profundate. Lewi.6.2, בתשוכת יד in depositione manus. Prou.19.11, אפיו הפריד אפיו prologare furorem suum. Et vice chiric. 1. Semu.25.7, הכלקנום confudimus eos. Psalm.38.2, בקצף in furore tuo. Et 128.3, אשתך vxor tua. Item 85.8, וישעך & salutem tuam.

Sceúa ponitur vice chiric. Irme.9.3, וירכו pro uiderunt & extenderunt. 1. Semu.14.22, וירבוקו pro persecuti sunt.

89.637.

638

714.791

1043

364

379

De Nomine & Prono-

MINE. LIB. II.

Quid nomen, nominis diuísio. Nomen haddauár, propriú,
& appellatiuum. Carentia singulari, vel plurali: &
dualia.

CAP. I.

Nomen, השם (quod est Lingua pars prima,) est dictio significans aliquid ad placitum sine tempore. Significat autem nomen (vt dictum est) sine tempore, sine motu, & per modum substántiæ. Proinde non variatur per casus in lingua Hebræa, quem-

admodū variatur in Græca & Latina: sed literis deserui-
 uientibus (de quibus iā dictū est) casus discerni possunt
 hoc pacto,

אִישׁ הָאִישׁ לְאִישׁ אֶת־אִישׁ כְּאִישׁ
 à viro: virum, viro, viri; Vir,

אִישִׁים הָאִישִׁים לְאִישִׁים אֶת־אִישִׁים כְּאִישִׁים
 à viris. viros, viris, virorum, viri,

In quibus omnibus (substantia nominis permanente,
 id est אִישׁ) per accidentales literas, casuum omnium va-
 rietas facta est. Diuiditur autem nomen in nomen
 הָרֵיךְ rei: & נִמְעָ הָתֵאֵר formæ: & נִמְעָ הָפִעַל operatio-
 nis, quod altero nomine dicitur הָמְקוֹר. i. vena, vt sequē-
 ti dicemus capite. Nomen enim significat aut substantiā,
 aut accidēs, aut relationē, aut aliquod ens rationis, aut
 priuationē: quæ vniuersa cōprehēdit cōmune nomen
 הָרֵיךְ, quod רֵי signifi-
 cat. Aut significat aliquid quo sub-
 stantiæ & accidētia informātur: quod sub nomine הָתֵאֵר
 cōprehenditur, siue illud sit quātitas, siue qualitas, aut
 qualitatis species. Aut significat operationē absolutā,
 vtputa amare, docere, legere, & idgenus. & hæc opera-
 tio siue interior siue exterior fuerit, comprehenditur
 sub nomine הָמְקוֹר, quod nos infinitiuum appellamus:
 de quibus paulo infrā sumus dicturi. Modo dicendum
 est de nomine haddauár, id est rei.

Nomen igitur haddauár diuiditur in propriū & ap-
 pellatiuū nomen. Propriū nomen nō habet plura-
 le, vt habet apud Græcos: neque vnquā ponitur in re-
 gimine genitiui, neque præponitur ei הָנִתְּפִיעִי, vt
 suprā dictum est, neque ex eo potest formari verbū.
 quippe nō dicimus אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם, neque אֲבִרְהָם הָעִיר
 Abraham urbis, neque הָאֲבִרְהָם, neque אֲבִרְהָם הָמֵת.
 At contrā, nomen appellatiuum multis est cōmune,
 lz.iii.

& idcirco habet plurale, & ponitur in regimine genitiui, & ה notificationum potest ei præponi, & ex eo potest verbum formari: quanquã raro huiuscemodi verba in Scripturis diuinis reperiuntur: & hæc sunt nomina generum & specierum. vt אָדָם homo, אֲשֵׁר afinus, בָּנִי vestis: חֶמֶר bitumen, vnde fit verbum, Exod. 2.3, וַתִּחְמָרָה בְּחֶמֶר, & bituminauit eam bitumine. Et יָצָהר oleum: vnde fit verbum, Iiob 24.11, Inter trapeta eorū יָצָהר faciet oleum. Et לֵב cor: vnde fit verbum, Cant. 4.9, לִבְךָתִּי לִבְךָתִּי transfixisti (vel tulisti) cor meum. Et זָנָב cauda: vnde fit verbum, Ichos. 10.19, וַיִּזְבְּתֵם אוֹתָם, & decaudabit eos. id est castrorum extremos qui sunt instar caudæ, interficietis. Et Genes. 37.7, מְאַלְמִים אֱלֵמִים manipulantes. id est colligentes, vel ligantes manipulos.

Sub nomine haddauár continentur etiam nomina abstracta, vt נִבְהוּת elatio, סְכָלוּת stultitia, שְׁחָרוּת nigredo, & idgenus. Est autem annotandum, quòd omnia nomina, præter propria, habet & singulare & plurale, paucis exceptis, quorum non inueniuntur singularia vel pluralia in Sacris literis:

Pluralia tantum,

אֲשֵׁר Beati	כָּתִים Viri
כְּתוּלִים Virginitates	נְעוּרִים Pueritiæ
זְקֻנִים Senectutes	פָּנִים Facies
חַיִּים Vita	צֹהָרִים Meridies
מֵיִם Aquæ	רָחִים Molæ
כְּלוּאִים Plenitudines	שָׁמַיִם Cæli

Singularia tantum,

זָל rapina, זָהב aurum, יוֹשֵׁק calumnia, עֶפְרַת plumbum. His plærque annumerauerunt כֶּסֶף argentum: contra quos est illud Gen. 42.25, Et vt redderet כֶּסֶף eorum

1132 argenta sua. id est pecunias. Quæ pluralem duntaxat habent numerum, in regimine genitiui faciunt מי שמי רחי, &c. Et cum pronomine iuncta, sunt geminata. Numc. 21. 22, Nō bibemus מי באר aquas putei. Inuenitur & מימי, Iehof. 4. 7. Et cum pronomine, Numc. 20. 19, מימיך aqua tua. Et 8, מימיך aqua eius. 1. Semu. 25. 11, מימיך aqua mea. Thren. 5. 4, מימינו aqua nostra. Exod. 7. 19, מימיהם aqua eorum. Psa. 20. 7, שמי. Et 8. 4, שמיך cælos tuos. Et שמיך. Sed in שמיכם cæli vestri, & שמייהם cæli eorum, camēs vertitur in sceuā. Sunt etiam pleraque nomina quæ in plurali sunt dualia, natura id faciente in multis: & veniunt cum י & ס, י habente chirić. & si dicantur de pluribus quàm duobus, non dicuntur nisi de iugatis, teste R. David in Michlól: vt,

אָן Auris,	אָנִים aures.
אף Naris,	אָפִים nares.
בֶּרֶךְ Genu,	בֶּרְכִים genua.
דֶּלֶת Ianua,	דֶּלֶתִים ianua.
חֵלֶץ Lumbus,	חֵלְצִים lumbi.
יָד Manus,	יָדִים manus.
יָרֵךְ Femur,	יָרְכִים femora.
בָּכָר Talentum,	בִּכְרִים talenta.
כֶּנֶף Ala,	כִּנְפִים ala.
כָּף Vola,	כַּפִּים vola.
כַּפָּל Duplicitas,	כַּפְלִים duplicitates.
כַּרֶּע Crus,	כַּרְעִים crura.
לָחִי Maxilla,	לַחְיִים maxilla.
עֵין Oculus,	עֵינִים oculi.
קֶרֶן Cornu,	קַרְנִים cornua.
רֶגֶל Pes,	רַגְלִים pedes.
שֶׁד Mamma,	שְׁדִים mamma.

שן Dens, שנים dentes.

שפה Labium, שפתים labia. Et sic quæ paulo supra memorauimus, מים שמים צהרים, eandem sequuntur formam. Et sic dicimus ארבע רגלים quatuor pedes, ארבע עינים quatuor alæ, שבעה עינים septem oculi.

Genera nominũ. Nomina generum & specierũ quæ vtrunque comprehendunt sexum : Nomina quæ vtroque in genere inueniuntur.

CAP. II.

Genus nominum apud Hebræos est duplex, זכר masculinũ, & נקבה fœmininũ: quanquã sunt nõnnulla quæ vtroque in genere inueniuntur, & sub quocũque genere inueniantur, vtrũque cõprehendunt sexũ. Vnde est annotandũ, quòd nomina generũ & specierũ in quibus inuenitur & masculinum & fœmininum, sub quocunque genere, sub quacunque venerint terminatione, etiam in ה, vtrunque comprehẽdunt sexum: vt בהמה animal, עוף auis, volatile, צפור auis, צאן pecus, שׂה pecus, & id genus quibus Diuina vtitur scriptura nunc masculino, nunc fœmineo genere, sub masculino fœmineum comprehendens, & cõtrà: vt Deut. 14. 4. זאת הבהמה, hoc est animal quod comedetis. quod est sub genere fœmineo. Genes. 7. 2, Ex omni הבהמה animali mundo capies tibi שבעה שבעה septem, septem. quod est sub genere masculino. Ieches. 34. 20, Ecce ego iudicaui בשר שׂה בין שׂה רזה inter pecus pingue, & inter pecus macilentum. sub genere fœmineo. Genes. 30. 32, נקד כל שׂה omne pecus punctatum. sub genere masculino. Exod. 23. 5, Si videris תמור asinum odientis te רכב cubantem sub onere suo, &c. sub genere masculino. 2. Semu. 19. 26, Sternam mihi תמור asinam, & יטב עליה super

eam. sub genere foemineo. Deuter. 14. 11, **אֶפְסֹר** **טְהִרָה** auem mūdā comedetis. sub genere foemineo. Psal. 102. 8, Fui vt **אֶפְסֹר בִּדְרֹךְ** auis solitaria. sub genere masculino. Deuter. 14. 20, **כָּל עֹץ טְהֹר**, omnem auem mundam comedetis. sub masculino genere. Leuit. 4. 32, **וְאִם-כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְהִטָּאת נִקְבָה תְּמִימָה וְיִאֲנֶה**, & si ouem (scilicet anniculam) attulerit oblationē suam pro peccato, foeminam immaculatam afferet eam. Et sic **כֶּבֶשׂ** est nomen speciei masculum comprehendens & foeminam: & sic **כֶּשֶׂב** nomen est speciei, sicut & **שֹׂר** bos, & **עֵז** capra. Diuina autem scriptura quum particulatim foeminā aut masculum alicuius speciei vult memora re, exprimit & declarat manifestè, vt Leuit. 4. 23, Adducet oblationem suam **עִיר עִים וְכֹר תְּמִים** hircum caprarum masculum immaculatū. Et 29, Adducet oblationē suam **עִיר עִים תְּמִימָה נִקְבָה** hircam caprarum immaculatā foeminam. Littera ergo **ה** in fine nominibus generum & specierū apposita, non est signum foemineū, vt plerique putauerunt: quia (vt iam dictum est) huiusmodi nomina sub quouis genere vtrunque comprehendunt sexum. Sed in nominibus sub specie cōtentis est signum foemineum, vt **בֶּקֶר** bos, quod est nomen speciei, continet **פָּר** iuuenecum, & **פָּרָה** iuuenecam, & **עֵגֶל** vitulum, & **עֵגֶלָה** vitulā: sicut & homo continet sub se infantem, puerum, adolescentem, iuuenē, senem. Annotandum est etiam quod sunt pleraque nomina quæ vtroque in genere inueniuntur, vt **מַחֲנֶה** castra, turma: foemineo quidem, Psal. 27. 3, **אִם-תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה** Si castrametata fuerint aduersum me castra. Gen. 32. 8, Si venerit Hefau ad **הַמַּחֲנֶה הַזֶּה** turmam vnā. Masculino verò, Ibidem, **וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַזֶּה שָׂאָר** & erit tur-

ma quæ remanserit, &c. Et sic מקום locus, Masculino, Gen. 1.9, congregentur aquæ ad מקום אחר locum vnū. Fœmineo, Iiob 20. 9, תשורנו מקומו intuebitur eū locus eius. Et sic אש ignis, Fœmineo, Psalm. 39. 4, In meditatione mea אש תבער exardescet ignis. Masculino, Iiob 20. 26, אש לא נפח, ignis nō sufflatus. Et יקן barba, Fœmineo, Iesah. 15. 2, Et omnis נרועה יקן barba excisa. Masculino. 2. Semu. 10. 5, Donec יצמח ויקנכם germinet barba vestra. Et sic מֶגֶן Clypeus, scutū, Fœmineo, 1. Reg. 10. 17, Super המגן הצהה clypeo vno. Masculino, Cant. 4. 4, אלה המגן תלוי עליו mille clypei suspensi sunt super eam. vel in ea. Et sic sunt pluraque alia, quæ non sunt in exemplum trahenda, nisi Sacrarum probentur testimonio literarum.

Masculinum genus à fœminino discerni appositione nominum adiectiuorum, & participiorum, & verborum quibus genera accidunt.

CAP. III.

MAsculeū genus à fœmineo discernitur communiter in Sacris literis, & alijs libris authorum, adiectiuorum, participiorum, & verborum appositione, quibus genera accidunt & mascula & fœminea, vt liquidò cōstat ex nominibus vtroque in genere inuentis: de quibus præcedenti capite dictum est. Quāquam sunt pluraque fœminea, verbis, participiis, & dictionibus alijs masculis iuncta: & contrā, mascula fœmineis iuncta dictionibus Sacris in literis, quæ annotanda sunt.

Fœminea masculis iuncta.

1. Semu. 25. 27, Benedictionem hāc quam הביא שפחהך attulit ancilla tua. 2. Reg. 3. 26, Et vidit rex Moāb quod 37. 38. 41.
היה חזק ממנו המלחמה 711
fortius eo esset prælium. Deuter. 21. 3,

וְהָיָה הָעִיר הַקְּרִבָּה & erit ciuitas vicina. Genes. 24. 42, וְהָיָה בְּיָמֶיהָ נַעֲרָה בְּתוּלָה, & erit puella. Deute. 22. 23, quum fuerit puella virgo. Genes. 39. 5, וְהָיָה בְּרִבְתָּ יְהוָה, & fuit benedictio Domini. 1. Paralip. 2. 48, Et concubina Caléb Mahacháh וְיָלַד שֶׁבֶר peperit Séber. Iesah. 47. 11, וּבֹא עָלֶיךָ, & veniet super te malum. Irme. 51. 46, וּבֹא בְּשָׁנָה, & veniet in anno auditus. Exod. 12. 16, Omne תַּחַת opus non fiet in eis. 1. Semu. 2. 20, תַּחַת תַּחַת pro petitione quam petiuit. Prouerb. 8. 19, וְתִבְּוֹאֹתִי בְּכֶסֶף נִבְחָר, & fructus meus* argento electo. Et 10, וְנִדְעַת מִחֲרוֹץ נִבְחָר, & scientiam quam* aurum electum. Malachi 2. 6, וְעוֹלָה לֹא נִמְצְאָה, & iniquitas nō est inuenta in labiis eius. Irme. 49. 16, תַּפְלִצְתָּךְ הַשֵּׁיט אֶתְךָ, idolum tuum decepit te. Et 50. 46, וּזְעָקָה בְּנוֹיִם נִשְׁמָע, & clamor in gētib. auditus est. Eccles. 7. 8, וַיֹּאבֵד אֶת לֵב מִתְּנָה, & perdet cor donum. Exod. 11. 6, & fuit clamor in vniuersa terra AEgypti, וְהָיָה כַּמּוֹד לֹא נִהְיָה, qui sicut ipse nō fuit. Leuit. 2. 8, וְהִבַּאת אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כֹאֵלָה, & afferes sacrificium quod fiet ex his. Iesah. 14. 3, וּמִן־הַעֲבוּרָה תִּקְשֶׁה, & a seruitute dura qua seruitum est in te. Et 11, וְיִצַּע רֶכֶּה וּמִכְסִּיךָ תִּזְלַע, & sternetur vermis, & operies te vermis. 2. Semu. 14. 10, Et dixit rex, וְהִבַּאתוּ אֵלַי, Loquentem ad te, adduc eum ad me. Irme. 3. 5, וַתַּעֲשִׂי הָרָעוֹת וַתִּזְכָּל, & fecisti mala, & prauualuisti. Iesah. 57. 8, וַתִּכְרַת לְךָ כְּהֵם, & excidisti tibi ex eis. Nachū 3. 11, וְתִלִּין בְּקִרְבְּךָ עֵרִיס חֲסוּתָהּ, & caligo impulsit. Et 47. 5, וְלֹאֲבָן רוּבִים, Surge robus, & caligo impulsit. Et 47. 5, וְלֹאֲבָן רוּבִים, Surge robus, & caligo impulsit.

lapidi tacenti. 1. Reg. 22. 36, וַיַּעֲבֹר הָרֶנָּח בְּמַחֲנֵה, & tranfuit præconium per castra.

Masculæa foemineis iuncta,

2. Semu. 13. 39, וַתִּבְלֶי דָּוִד, & defiderauit Dauid. i. anima Dauid. Ecclef. 7. 28, אֶתְרָה קָהֳלֶת, dixit ecclesiastes. Et 8. 11, אֵין נַעֲשֶׂה פְתוּם מַעֲשֵׂה הָרָעָה, quia non est factum verbum de opere malo. Et 10. 15, עֲמַל הַבְּסִילִים תִּינָעֶנּוּ, labor stultorum laborare faciet eum. Iechez. 12. 25, Loquar quod loquar עוֹד תִּמְשָׁךְ לֹא תַעֲשֶׂה, & fiet: non protrahetur ultra. Et vt prodiderunt Hebræorum doctores, in huiusmodi locutionibus latet aliquod occultum: & more suo Scriptura est abbreviata. Vnde exponunt, & defiderauit Dauid, id est anima Dauid, vel vxor Dauid. & est verbum transitium. Dixit Ecclesiastes, id est anima Ecclesiastis intellectiua, quæ sapientiam congregat. Et dixit נַעֲשֶׂה, quod est participium foemininū, & non præteritū, quia dictio אֵין non iungitur præteritis, teste R. Dauid, & refertur ad הָרָעָה, quod foeminei generis est. Et sic quæ suprà memorauimus, 1. Semu. 25. 27, Attulit ancilla tua, id est puer, aut seruus ancillæ tuæ: quia ipsa fuit quæ illam iussit afferri, dicitur quod attulit. Et, Deut. 22. 23, Quum fuerit puella virgo, id est וְהָיָה הָרָבֵר הָזֶה בִּי, quū fuerit res ista, quod puella virgo. Et sic Exo. 11. 6, Et fuit clamor, &c. quia הָקוֹל vox, est הַצֶּעֶקָה clamor: & contrā, clamor est vox: idcirco vus est & masculo & foemineo. Et sic alia possunt exponi, teste R. Dauid.

38. 39.

40. 41

Masculinum à fæmineo discerni terminatione . Nomina heteroclitica . Honoris gratia plurale interdum dici de singulari.

CAP. IIII.

CAP. IIII.

M Alculinū quoque genus terminatione discernitur à fœmineo: quippe quæ fœminea sunt, (præter generum & specierum nomina) in ה vel ת communiter singulari numero terminantur, & plurali in וֹת: sicut contrà, masculina in ים: vt אִמְרָה eloquium, שִׁפְחָה ancilla, שִׁמְלָה vestimentum, תְּפִאָּרַת gloria, & alia multa quæ suo in loco tractabuntur, quum nominum similitudines enarrabimus, ubi & alias fœmineorum inuenies terminationes. In plurali, אִישׁ vir, אִישִׁים viri: דָּבָר verbū, דְּבָרִים verba.

51.52

Deest tamen plærunque , pluralis signum in Scri-
ptura: vt Genes.1.21, Et creauit Deus אֶת הַתַּיִמִּים draco-
nes. vel cetos. Et 25.16, Duodecim נְשִׂאִים principes. 2.
Reg.10.9, * צְדִיקִים iusti vos. Et sic in omni לְיוֹם & לְיוֹם deest
, ne duo concurrant iodin. Et sic cum pronomine. Ie-
chez.36.13, גֵּתֶס תִּזְכֹּר gētes tuæ. Psal.119.41, Veniāt mihi מִסְתַּחֲרֶה
misericordiæ tuæ. Et 77.13, Et meditabor in omnibus
מַעֲלָה operibus tuis. Item 44. 8, מַחְבֵּרֶךְ præ fociis tuis.
Exod.33.13, Scire me fac nunc אֶת דְּרָכֶךָ vias tuas. Ichof.
1.8, Prosperabis אֶת דְּרָכֶךָ vias tuas. Psal. 119.25, viuifica
me בְּדִבְרֶךָ secūdum verba tua. Et 98, Præ inimicis meis
sapientem efficies me מִצְוֹתָ præceptis tuis.

Sunt etiam nonnulla nomina quæ pluralem mittunt in *o*, & veniunt à singulari fœmineo: vt,

אימה Terror,

אִיִּים terrores.

אֱלֶה Quercus,

quercus. אֵילִים

מַנִּיפּוּלִיּוֹס Manipulus,

מַנִּיפּוּלִים manipuli.

Carica, רבֿלח

caricæ. חבליים

דבֿוֹרָה Apis,	דבֿוֹרִים apes.
חֶטֶה Frumentum,	חֶטִּים frumenta.
יוֹנָה Columba,	יוֹנִים columbæ.
יַעֲנָה Struthio,	יַעֲנִים struthiones.
לַבְנָה Later,	לַבְנִים lateres.
מִלָּה Sermo,	מִלִּים sermones.
נַמְלָה Formica,	נַמְלִים formicæ.
סָאָה Satum,	סָאִים fata.
שִׁבְלֵת Spica,	שִׁבְלִים spicæ.
שָׁנָה Annus,	שָׁנִים anni.
שְׁעוֹרָה Hordeum,	שְׁעוֹרִים hordea.

Fœminea terminantur in ו & ת, vt צְדָקוֹת iustitiæ, כְּלוֹת renes, & idgenus. Sunt tamen nonnulla masculina quæ hanc vsurpant terminationem, vt אָבוֹת patres, בְּכוֹרוֹת primogeniti, מִזְבְּחוֹת altaria, מְקוֹמוֹת loca, מְשָׁכְנוֹת habitacula, שְׂדוֹת agri, & idgenus. Quorû singularia sunt, אֵב בְּכוֹר מִזְבֵּחַ מְקוֹם מְשָׁכָן שְׂדֵה.

Sunt autem quædam in ים terminata, quæ non sunt absoluta, sed in regimine genitiui. Exo. 28. 17, Quatuor טוֹרִים אֲבֵן ordines lapidis. Prouerb. 22. 21, ad respondendum אִמֶּת אֲמָרִים eloquia veritatis. Iechez. 22. 18, כָּנִים כֶּסֶף scorix argenti fuerūt. 2. Paral. 4. 13, שְׁנֵים טוֹרִים רַמּוֹנִים, duo ordines malorum granatorum. Iudic. 5. 13, לְאִירִים עֵם fortibus populi. 1. Paral. 15. 19, בְּמַצְלֵתִים נְחֹשֶׁת in cymbalis æris. 1. æreis. 2. Reg. 5. 23, Et ligauit בְּכָרִים כֶּסֶף duo talenta argenti. כ. est cum sceuá, quia est in regimine genitiui. Nam quando est absolutum, כ. est cum comes: vt ibidem, Tolle בְּכָרִים duo talenta. Et in his omnibus, & eis similibus dicunt deficere הִנְסַכְךָ, id est coniunctû: vnde exponunt, טוֹרִים טוֹרֵי אֲבֵן ordines, ordines lapidis: & כָּנִים כָּנֵי אֲמָרִים אֲמָרֵי אִמֶּת eloquia, eloquia veritatis: &

53.54.55

כסף scorix, scorix argēti. Et ita cætera istiusmodi, teste
 R. Dauid in Michlól. Interdum ך venit loco ם in fi-
 ne. 2. Reg. 11. 13, Et audiuit Hathaliáh vocem הרצין העם
 cursorú populi. quia est in regimine genitiui, vt supe-
 riora. 1. Reg. 22. 27, וַיִּמָּוֶט וַיִּחָץ & aquas oppressionis. quan-
 quam hoc est cum ם. Sunt & alia cum ך, quæ primo li-
 bro, cap. x x v i memorauimus. Et Thren. 1. 4, Omnes
 portæ eius שוֹמֵמִין desolata. 1. Reg. 11. 33, deos צִירוֹנִין Sido-
 niorum. Notádum est quòd numerus pluralis in ם,
 55. 56. 57. 705 dicitur nonnunquam honoris gratia de singulari, tam
 absolutus, quàm in regimine genitiui, & cum pronom-
 inibus. Iesah. 19. 4, In manu אֲרָנִים קָשָׁה dominorum
 duri. id est domini duri. Genes. 39. 20, אֲרָנִי domini (pro
 dominus) Ioséph. Et 42. 30, de Ioséph, אֲרָנִי הָאָרֶץ domi-
 ni (pro dominus) terræ. Exod. 21. 4, Si אֲרָנִי domini (pro
 dominus) eius dederit ei vxorē. Psal. 149. 2, Latetur Is-
 rael בְּעֲשָׂיו in factoribus suis. pro in factore suo. Iesa. 42.
 5, וְנוֹטִיחֵם & extendentes eos. scilicet cælos: pro exten-
 dens. Zechar. 11. 5, וְרֹעִיחֵם & pastores (pro pastor) eorum
 nō parcat eis. Iehos. 24. 19, Quia אֱלֹהִים קָדְשִׁים הוּא dii fan-
 cti ipse. quanquam hoc ad trinitatis mysterium refer-
 ri potest: sicut & illud Genes. 1. 1, In principio creauit
 אֱלֹהִים Dii. Iob 35. 10, Et non dixit, Vbi אֱלֹהֵי עַשִׂי Dii fa-
 ctores mei: Iesa. 54. 5, Quia בְּעֲלֵיךָ עֲשִׂיךָ dominatores tui
 factores tui, Dominus exercituum. Et nomen אֲרָנִי do-
 mini mei, est cum pathách, nisi habeat accentum di-
 stinctiuũ, vt athnách, & soph passúc: & hoc vt sit discri-
 men inter ipsum & nomen Domini אֲרָנִי, quod est cū
 camés. Inuenitur tamen cum accentu zachéph habere
 camés. Iudi. 6. 15, אֲרָנִי domini mei in quo saluatio, &c.
 pro domine mi. Hoc plurale dūtaxat, est cum pronom-

56

57

mine primæ personæ, & cum camés, teste R. Dauid in Michlól. Et dixit numero multitudinis honoris gratia. nondum enim sciebat quòd esset angelus. Dicitur etiam numerus pluralis de singulari, non honoris gratia. Iudic. 5. 25, Aquam postulauit, lac dedit, בָּסָפֶל in phiala dominis obtulit butyrum. Sed dici potest nomen esse in regimine genitiui, in phiala dominorum, id est digna vt domini & magnates in ea biberent. Iechez. 46. 6, Et in die mensis פֶּר בֶּן בֶּקֶר תְּמִימִים iuuenicum filium bouis immaculatos. pro immaculatú. quanquam & hoc ad vtrunque referri potest, id est ad iuuenicum & bouem. Talmudistæ tamen exponunt, Quanquam lex iubet vt in Calendis duo offerátur iuuenici, dixit Iechezchel iuuenicum, vt ostéderet quòd si duos non inueniret, vnum offerret.

Quid nomen hattóar, & in quo differat à participio. C A. V.

Nomen hattóar dicitur à תָּאָר forma. Iesa. 53. 2, Non erat תָּאָר forma ei. A plærisque appellatur nomen cōcretum: éstque nomen significás qualitatem quampiam alicui inheréntem subiecto habitu, vel potentia, ex quibus cōsequitur actio, vel passio, vt צַדִּיק iustus, חָכֵם sapiens, רֹפֵא medicus, מְרַקֵּק grammaticus. Qui enim habent iustitiæ, sapiētīæ, medicinæ, & grammaticæ habitum, appellantur iusti, sapientes, medici, grammatici. Et in genere naturalis potentīæ, vel impotētīæ, vt בְּרִיאִי fanus, חֹלֵנִי infirmus. Et in genere passionis, aut passibilis qualitatis, vt רַחֵן misericors, פֶּחֶדן timidus, כָּעֵס iracundus. Et in genere formæ, vel circa hoc aliquid constantis figuræ, significantis modum aut determinationem subiecti circa quātitatem: vt מְצֻת curuum,

47.58

distortum, יָשָׁר rectum. Et in hoc differt nomen *toár* à participio actiuo & passiuo, quæ non significant habentem qualitatem aliquã habitu vel potentia, sed actum: vt נֹכַח quod significat actu furantē: sed נֹכַח nomen *toár*, habitum vel potentiam furandi habentem significat. Et in quibusdam nominibus ad participiorum discrimen assumit י, quod plærique redundare putant. Gen. 49.12, חֲכִילִי עֵינַי, rubicundus oculis. Et 15.2, vado עֲרִירִי solitarius. i. absque liberis. Micháh 7.8, Ne latearis אֶיֶנִּינִי inimica. quod plærique inimicam meã interpretantur. Irme. 49.16, שֹׁכֵן, habitator in cauernis. i. cauernarum: quod alii habitans interpretantur. Psal. 113. 5, Quis sicut Dominus Deus noster, הַמְּנַבִּיחַ eleuator ad habitandũ. Et 6, הַמְּשַׁפִּיל humiliator ad videndũ in cælo & in terra. Et 7, מְקִיץ מִן הַפִּיץ suscitator è puluere pauperis. Et 9, מוֹשִׁיב מִן הַיָּבֵשׁ reductor sterilis in domum. Sed hæc pauca sunt, & à plærisque י superuacaneũ iudicatur, & esse participia. Et quia nõ omnium *toarím* propria & distincta inueniuntur nomina, in plærisque locis, participiis pro *toarím* Sacra vtitur scriptura, quæ tamen à participiis modo distinguntur supradictõ. Gen. 23.16, Tráscuntis לִסְחָר ad negotiatorem. siue mercatorẽ. Iechez. 27.3, רַבָּלָה negotiatrix populorum. Psal. 103.3, הַסֵּלֶחֶת propitiator omnium iniquitatum tuarum, הָרֹפֵא medicus omnium infirmitatum tuarũ. Et 4, הַגּוֹאֵל redemptor, &c. Quæ alii vt participia interpretantur. Sic etiam passiuo vtitur participio, quod interdũ actiui habet significantiam: vt Prouerb. 28.17, Hominem עָשָׂה calumniarum (pro calumniatorem) in sanguine. vnde & R. Dauid in lib. rad. nomen dicit esse *toár*: perinde ac si esset scriptum עָשָׂה calumniator. Deuter. 28.6, בָּרַךְ benedim. i.

ctus tu. Et 16, אָרָר maledictus tu. Hebræorum verò doctores istiusmodi nominibus in Sacris literis à participiis non distinctis, ad eorum discrimen literam ך in fine addiderunt, vt חוֹסֵס fraudator, raptor, כּוֹעֵס iracundus, קוֹפֵרן scrupulosus, נוֹרָן raptor, & idgenus.

Et ex istis toarim possumus verba formare, vt ex חָכֵם sapiens, fit verbum חָכַם. Prouerb. 23. 15, Fili mi חָכֵם si sapiens fuerit cor tuum, &c. Et 9. 12, Si חָכַמְתָּ חָכְמָתְךָ לֵךְ sapiens fueris, sapiens fuisti tibi. Et ex נָדָב liberalis, voluntarius, fit נָדַב. Exod. 35. 21, Cuius נָדָב voluntarius fuit spiritus. Habet plurale, & veniunt in regimine genitiui: vt צְדִיק iustus, צְדִיקִים iusti: חָכֵם sapiens, חָכְמִים sapiētes.

De nomine happohal, siue hammacor: & quod interdum capiatur pro præterito, participio, imperatiuo, & futuro.

CAP. VI.

Nomen happohal, siue hāmacor, est nomen significans simpliciter & absolutè, id est sine quauis temporis differentia, sine genere, sine numero, actionem vel passionem, quod Latini infinitiuum appellant: vt amare, legere. Et idcirco appellatur à R. Iehudáh & R. Abrahám auenhezra nomen happohal: à iunioribus communiter hammacor, id est vena: quod ab illa simpliciter operatione per nomen happohal significata, veluti à vena & fonte, scaturiant operationes aliæ præsentis, præteriti, & futuri temporis. Et quā operatio per hoc nomen significata abstrahat à tempore determinato, non est consentaneum vt cōnumeretur inter verba quæ significant cū aliqua temporis differentia: sed inter nomina. quamquam hoc nomen in medio verborū locatur, vt ostendatur esse verborum vena: & quod secundum coniu-

gationum varietatem, variantur & ipsa nomina hap-
 163 pōhal, vt suis in locis dicēdum est. Cæterum anno-
 198 tandum est, Sacris in literis interdum capi pro præter-
 67 ito. Psal. 8. 2, *תָּנָה dare (pro dedisti) gloriā tuam. Irme.
 14. 5, Cerua in agro peperit, וְעָוָב & relinquere. pro, re-
 liquit. Exod. 8. 15, וְהִכְבִּיר & aggrauare. pro aggrauauit.
 Iechē. 1. 14, Et animalia וְשׁוֹב רָצוּא ire, & reuerti. pro ibāt
 & reuertebantur. Sic noster Virgilius 7. AEnēid. Voci-
 163 ferans. etenim molleis tibi sumere thyrsos. pro fume-
 rant הלך וְחָסֹר ire & deficere. pro euntes & deficientes.
 164 Et vice imperatiui. 2. Reg. 3. 16, עָשָׂה facere (pro fac)
 torrentem. Exod. 20. 8, וְזָכַר Recordari (pro recordare)
 diei sabbati. Zechar. 6. 10, לָקוּחַ accipere (pro accipe) à
 transmigratione. Deute. 5. 12, שָׁמֹר Obseruare (pro ob-
 serua) diem sabbati. Psal. 17. 5, תִּשְׁתַּחֲוֶה sustentare (pro su-
 163. 164 stenta) gressus meos. Et vice futuri. Leuit. 6. 14, הִקְרִב
 offerre (pro יִקְרִיבו offerent) eam filii Aharón. Iechēz. 11.
 7, הוֹצִיא educere. pro הוֹצִיא educam. 2. Semu. 3. 18, הוֹשִׁיעַ
 saluare. pro הוֹשִׁיעַ saluabo. 1. Sem. 3. 12, וְכִלָּה incipe-
 re & finire. pro incipiam & finiā. Iehos. 9. 20, Hoc facie-
 mus eis, וְהַחֲיִיתָ & viuificare. pro viuificabimus. Psal. 77.
 2, וְהִאֲזִינוּ & auribus percipere. pro auribus percipiet. Et
 vice alterius nominis. Psal. 101. 3, עָשָׂה facere declinatio-
 nes odiui. pro opus declinationum.

*Nomen gentile tam masculinum, quàm fœmininum, & eius
 terminatio.*

CAP. VII.

938. 939.
 940. 941

Gentile nomen, est quod gentis, aut familiæ
 declarat originē: & appellatur nomen הַחֲסִי
 cognationis, genealogiæ. Et masculinum
 terminatur in י, fœmineū verò in י & ת, vel

in י & ת: vt עברי Hebræus, Gen. 39. 14. עבריים וְעִבְרִיִּים Hebræi, Genes. 43. 32, Exod. 3. 18. Et sic מִצְרַיִם AEgyptius, Genes. 39. 1. מִצְרַיִם & מִצְרַיִם AEgyptii. Et in his duobus & aliis similibus propter concursum duorum iodin, alterum cadit nominis gentilis signū, vt יהודי Ichudæus, יהודים & יהודים Ichudæi: אֶדְוִמִּי Edomæus, אֶדְוִמִּים Edomæi, cum סְעוּא & פַּתְחָח, & אֶדְוִמִּים secundum normā. Et sic אֶמֹרִי Emoræus, יְבוּסִי Iebusæus, חִתִּי Chittæus, פְּרִזִּי Perizæus, חִי Chiuuæus, מוֹאָבִי Moabita, חֲרָרִי Hararæus. Et ita cætera formabis. Interdum tamen inuenitur sine י, vt Nume. 26. 34, Ista familia מְנַשֶּׁה. Et 44, Ipsi Imnâh familia הִמְנָח. Et sine נ finali dictionis, vt Nume. 26. 40, Ipsi Nahamân familia הַנַּעֲמִי. Forminea sunt vt מוֹאָבִי Moabitis, מוֹאָבִיתִים Moabitides: יהודית Iudæa, מִצְרַיִת AEgyptia, מִצְרַיִת AEgyptia: עֲבֵרִית Hebræa, עֲבֵרִית Hebræa: צִדְוִית Sidonia, צִדְוִית Sidonia: עַמֹּנִית Hammonitis, עַמֹּנִיתִים Hammonitides, מ est cum camès chathéph, vt lenior sit pronuntiatio, quòd dictio sit polysyllaba, teste R. David in Michlól. Et ita cætera formatu sunt perfacilia.

939

De Cõparatiuo, Superlatiuo, & Diminutiuo. CAP. VIII.

 Omparatiuo nomine carent Hebræi: sed cū dictione יותר plus, magis: vel cum מ, quod eius gerit vices, faciunt comparatiuum cum positiuo. Proue. 3. 14, מְטֹב מִחֶרֶת מִסֶּחֶר בָּסֵף, bona negotiatio eius plus quàm negotiatio argētī. i. melior negotiatione argētī. Et 15, יָקָרָה הִיא מִפְּנִינִים, pretiosior est margaritis. i. Sem. 24. 18, צִדְקָה אֲתָה מִמֶּנִּי, iustior es me. Eccles. 7. 2, טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב, melius nomen, quàm vnguentum bonum. Superlatiuo quoque proprio carent, sed cum dictione מְאֹד valde, illud efficiūt, & præ-

cipue quando ipsa dictio geminatur. Genes. 1. 31, Vidit Deus omne quod fecit, & ecce bonum בָּאֵר valde. i. optimum. Nume. 12. 3, Vir Moscéh mansuetus בָּאֵר valde. i. mansuetissimus. Psal. 119. 96, Latum mandatum tuum בָּאֵר valde. i. latissimum. Exod. 1. 7, Multiplicati sunt בָּאֵר בָּאֵר valde valde. i. copiosissime. Diminutiú nomen constituitur per literam נ & י, & נ, & geminationem secundæ & tertiæ literæ, testibus R. Abraham, R. David in lib. rad. in radice נִחַשׁ, & R. Himmannel: vt נִחַשְׁתָּן anulum, paruú xs. 2. Reg. 18. 4, Et אֲמִינוֹן Aminonulus appellatur Amnon filius David ob contemptum. 2. Semu. 13. 20, הָאֲמִינוֹן nunquid Aminon frater tuus fuit tecum? Et אִישׁוֹן pupilla, quasi vir paruus: quòd in oculo viri quædam parua videatur imago. Et Exod. 16. 23, שַׁבְּתוֹן sabbatulum. Cant. 1. 6, שְׁחֶרֶת, nigra. i. parú nigra. Leui. 13. 49, יֶרֶקֶק, subuiridis. Ibidem, אֲרָמֶם subrufus. Et 43, אֲרָמֶם, subrufa. Psal. 96. 5, אֱלִילִים deiculi.

Nomina numeralia cardinalia vsque ad viginti. CAP. IX.

1134

Vnt & שְׁמוֹת הַמִּסְפָּר nomina numeri, id est numeralia: quorum aliqua sunt cardinalia, videlicet,

1134. 1135.

1136

אֶחָד Vnus, Psal. 14. 3. & est cum seghól & camés. Excipiuntur aliqua quæ sunt cum pathách. Zechar. 11. 7, לְאַחַד vnum vocaui decorem, וְלְאַחַד vnum (i. alterum) vocaui funiculum. Genes. 48. 22, Ego dedi tibi שְׁכֶם partem vnā. 2. Semu. 17. 22, עַד-אַחַד vsque ad vnum non defuit. Ieche. 33. 30, Et locutus est תַּר אֶחָד vnus cū vno. Gene. 3. 22, Ecce Adam fuit כְּאֶחָד sicut vnus ex nobis. Leuit. 13. 2, Ad אֶחָד vnum ex filiis eius. Et fortasse, vt inquit R. David, deficit in his הַמִּסְפָּר, vt sit m. iii.

1135

sensus, Vnum baculorum. i. ex baculis vocauit &c. In 1136. 1137
regimine genitiui est cū pathách, Gen. 22. 2, Super אֶתֶר
vnum montium &c. Et plurale אֶתְרִים, Gene. 29. 20. Le-
gitur & תָּר, vt paulo suprá. Et אֶתֶר, Iechez. 18. 10.

אֶתֶת Vna, Fœmineum, est totum cum pathách. Exo. 1135. 1136
1. 15, Quarum הָאֶתֶת vna vocabatur Siphrah. Et si fue-
rit cum athnách accentu, & soph passú, אֶתֶת est cum se-
ghól, & ת cum camés: vt Exod. 36. 10, Et coniunxit
quinque cortinas אֶתֶת אֶתֶת vnam ad vná, (id est ad
alteram) & quinque cortinas iunxit אֶתֶת אֶתֶת vnam
ad vnam. Et sic venit cum zachéph in plerisque locis.
Exod. 26. 4, Extremum cortinæ הָאֶתֶת vnius. Et 37. 3, Su-
per latus eius הָאֶתֶת vnum. Sex tamen sunt cū zachéph,
& habet pathách, vt est annotatú in Misráh. Exod. 16.
33, Tolle vnam אֶתֶת vnam. Iehos. 6. 14, Vice אֶתֶת vna.
2. Sem. 6. 19, Tortam panis אֶתֶת vná. 1. Reg. 3. 25, Et da-
te medietatem לְאֶתֶת vni. Zecha. 5. 7, Mulier אֶתֶת vna.
Exod. 26. 8, Mensura אֶתֶת vna. Et doctores vbicunque
inuenitur hæc dictio cum dictione תָּקָה præceptum, sta-
tutum, מִדָּה mensura, שָׁנָה annus, תּוֹרָה lex, punctant cū
pathách, præter vnú, Deut. 24. 5, Immunis erit domui
sua אֶתֶת שָׁנָה anno vno. Quæcunque verò sunt cū ath-
nách & soph passú, cameffant. Et possibile est quòd
אֶתֶת & אֶתֶת duæ sint voces distinctæ: vel deducitur אֶתֶת
ab אֶתֶת: & caret ד, quia secundum normam deberet esse
אֶתֶת. Venit & sine ד, vel אֶתֶת, Iechez. 18. 10, Et fecerit
אֶתֶת אֶתֶת vnum ex vno ex his. pro אֶתֶת vel אֶתֶת.

שְׁנַיִם Duo, masculinum, נ cum pathách. Genes. 6. 19,
שְׁנַיִם Duo ex singulis introduces in arcam. Et in soph
passú & cum athnách habet camés. Exod. 22. 7, Reddet
שְׁנַיִם duo. Et in regimine cum שְׁנַיִם, Genes. 25. 16, שְׁנַיִם 1138. 1139

iste diminuit, vt dictum est in שְׁנַיִם. Foemininum, 1142
 שלוש Tres. Deut. 19. 2, שלוש עָרִים tres ciuitates. 1. Paral.
 25. 5, וּבָנוֹת שְׁלוֹשׁ & filias tres. Et in coniunctione, שְׁלֹשׁ.
 Genes. 5. 23, וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה & trecenti anni. Inuenitur
 etiam vt masculinum שְׁלֹשָׁה. Genes. 7. 13, וּשְׁלֹשָׁה & tres
 vxores filiorum eius. Iob 1. 4, Et vocabant לְשָׁלוֹשׁ tres
 sorores suas.

אַרְבָּעָה Quatuor, masculinū. Gene. 2. 10, לְאַרְבָּעָה רִאשִׁים, 1144
 in quatuor capita. Et in coniunctione, אַרְבַּעַת. Num. 7.
 7, אַרְבַּעַת quatuor boues dedit. Et geminatum, אַרְבַּעַת.
 2. Sam. 12. 6, Reddet אַרְבַּעַת bis quatuor. id est octo.
 Et cum pronomine, Daniel 1. 17, Et pueris istis אַרְבַּעַת
 quatuor ipsis dedit &c. Et א in his nō est radicale. Fo-
 mininum, אַרְבַּע Quatuor. Genes. 15. 13, Et affligent eos
 אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה quadringentis annis. Et in coniunctio-
 ne non mutatur.

חֲמִשָּׁה Quinque, masculinū. Num. 7. 17, חֲמִשָּׁה עֶתּוּדִים, 1145
 quinque hircos. Et in coniunctione ח est cū feri, Nume.
 3. 47, חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה quinque quinque siclos. Et cū prono-
 mine, חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה, & ita residuum. Foemininū, חֲמִשָּׁה
 quinque, Gen. 5. 6, Et vixit Seth חֲמִשָּׁה שָׁנִים quinque an-
 nis &c. Et in coniunctione ח est cum sceuā & pathách,
 Genes. 5. 10, חֲמִשָּׁה עָשָׂרָה quindecim annis.

שֵׁשׁ Sex, masculinum. Genes. 30. 20, Peperi ei שֵׁשׁ 1146
 בָּנִים sex filios. Et in coniunctione, cum feri & seghól
 שֵׁשֶׁת. Iehos. 6. 3, Sic facietis שֵׁשֶׁת יָמִים sex diebus. Fo-
 mininum cū feri, שֵׁשׁ Sex. Exod. 21. 2, שֵׁשׁ שָׁנִים sex annis
 feruiet. Et cum maccáph, & iunctum monosyllabo, vel
 dictiōni longæ est cum seghól. Nume. 7. 3, שֵׁשׁ עֲגֵלֹת, sex
 plaustra. Prouerb. 6. 16, שֵׁשׁ הֵנָּה sex sunt.

שִׁבְעָה Septem, masculinum. Genes. 4. 24, Septuagin- 1147

ra ושבעה & septé. Et in coniunctione, שבעה. Leui. 23. 18, שבעת כבשים septé oues. Et geminatũ, siue duale, שבעתים bis septem, id est quatuordecim, Gene. 4. 24. quanquã determinatus pro indeterminato ponatur numero. Et cum additione, שבעה בנים, Iiob. 42. 13, Et fuerunt ei septem filii. & est sicut illud Hoscah 10. 6, בְּשֵׁנָה confusio Ephraim. pro בְּיִשָּׁה. quanquam sunt qui dicunt quod additio est multitudinis gratia. Et cum pronomine, שבעה יחד, 2. Semu. 21. 9, septem ipsi pariter. quæ est alia forma ex שבעת. nam ex שבעה, dicendum erat שבעתם, sicut ex שפחה dicitur שפחתם. Fœmininum, שבע septé, cum seghol. Genes. 5. 7, שבע שנים septem annis. Et in coniunctione cum sceua. Genes. 5. 26, ושבע מאות שנה & septingentis annis. Inuenitur & fœmininum שבעה. Iechez. 40. 26, ומעלות שבעה עלות & gradus septem ascensiones eius. Et possibile est quod מעלות & עלות sint pluralia masculina, teste R. David in Michlol.

1148 שמונה Octo, masculinum, נ est cum camés. Gene. 14. 14, שמונה octo. Et in coniunctione, שמונת. Gene. 17. 12, Filius שמונת octo dierum circuncidetur. Fœmininum, שמונה Octo, cum seghol. Gen. 5. 7, ושמונה מאות שנה & octingentis annis. Et in coniunctione nō mutatur. 2. Reg. 22. 1, Filius שמונה שנה octo annorum erat Iosciáhu.

1148 תשעה Nouem, masculinum. Nume. 29. 26, Vitulos תשעה nouem. Et in coniunctione, תשעת. Nume. 34. 13, תשעת noué tribubus. Fœmininum, תשע nouem, cū féri. Genes. 5. 27, תשע nouem & sexaginta anni. Et in coniunctione cum sceua. Genes. 5. 8, ותשע מאות שנה & nongenti anni.

1149 עשר Decem, masculinum. Gen. 18. 32, Si inuenti fuerint עשר decem. Et cum alio numero iunctum, עשר n. i.

cui numerus שנים tantum iungitur in regimine : alii verò numeri iunguntur ei vt absoluta: vt אחר עשר Vndecim, Deut. 1. 2. Idem עשתי עשר, 1. Paral. 24. 12, & 27. 14. שנים עשר Duodecim, id est duo & decem, 1. Paral. 24. 12, & 27. 15. שלשה עשר Tredecim, 1. Paral. 24. 13, & 25. 19. ארבעה עשר Quatuordecim, 1. Paral. 24. 13, & Num. 29. 13. חמשה עשר Quindecim, 1. Paral. 24. 14, & Nume. 29. 12. Et עשרה וחמשה, Iechez. 45. 12. ששה עשר Sexdecim, 1. Paral. 24. 4. שבעה עשר Septendecim, 1. Paral. 24. 15, & Gen. 8. 4. שמונה עשר Octodecim, 1. Paral. 24. 15. תשעה עשר Nouendecim, 1. Paral. 24. 16. Et in coniunctione, עשרת, & ש cum seghol. Gene. 31. 7, Et mercedem meam עשרת decem vicibus.

Fœmininû, עשר cû seghol. Gen. 5. 14, עשר שנים decē 1147. anni. Et in coniunctione cum alio numero, עשרה. vnde 1148. 1153. אחת עשרה, Iehos. 15. 51. Et עשתי עשרה Vndecim, Exod. 26. 7, Iechez. 40. 49. שתי עשרה Duodecim, Gene. 5. 8, & Icho. 4. 9. שלש עשרה Tredecim, Gene. 17. 25. ארבע עשרה Quatuordecim, 2. Paral. 13. 21, & Iechez. 43. 17. חמש עשרה Quindecim, Gene. 5. 10. שש עשרה Sexdecim, 2. Paral. 27. 1. שבע עשרה Septendecim, Gene. 37. 1. שמונה עשרה Octodecim. 2. Paral. 13. 1. תשע עשרה Nouendecim, Gene. 11. 25.

ח notifiatiuum venire cum numeris cardinalibus vel numeratis.

C A P. X.

Non est autem prætereundum, ה notifiatiuum iungi numeris. Quando igitur venit numerus iuxta numeratum, tunc ה notifiatiuum numerato iungitur, siue numerus sit in coniunctione, siue non. In coniunctione, Icho. 2. 4, Et tulit mulier את שני האנשים duos viros. Et 17. 11,

Numeralia nomina à viginti vsque ad centum. CAP. XI.

Mnes numeri cardinales à viginti, & suprà, sunt vtriusque generis, & ex eis non fiunt nomina toarim. Et sunt,

עשרים Viginti. שבעים Septuaginta.

שלשים Triginta. שמונים Octoginta.

ארבעים Quadraginta. תשעים Nonaginta.

חמשים Quinquaginta מאה מאות Centum.

ששים Sexaginta. אלף Mille.

Et quando iunguntur minori numero, minor cõmuniter præcedit, interdum tamen maior, vt, אחד ועשרים Vnus & viginti, 1. Paral. 24. 17, & 25. 28. Fœmineum, אחת ועשרים.

שנים ועשרים Duo & viginti, 1. Paral. 24. 17. Et שנים ועשרים 2. Paral. 13. 21. Fœmineum, שתיים ועשרים.

שלושה ועשרים Tres & viginti, 1. Paral. 24. 18, & 25. 30. Fœmineum, שלוש ועשרים.

ארבעה ועשרים Quatuor & viginti, 1. Paral. 24. 18, & 25. 31. Fœmineum, ארבע ועשרים.

חמשה ועשרים Quinque & viginti, Iechez. 45. 1. Fœmineum, חמש ועשרים Quinque & viginti, Iechez. 40. 33. Et עשרים וחמש 2. Paral. 27. 8, & Iechez. 40. 29.

ששה ועשרים Sex & viginti. Fœmineum, שש ועשרים.

שבעה ועשרים Septem & viginti. Fœmineum, שבע ועשרים.

שמונה ועשרים Octo & viginti. Fœmineum, שמונה ועשרים, Exod. 26. 2.

תשע ועשרים Nouem & viginti. Fœmineum, תשע ועשרים, Exod. 38. 24.

אחת ושלשים Vnus & triginta. Fœmineum, אחת ושלשים.

שתיים ושלשים Duo & triginta. Fœmineum, שתיים ושלשים.

שלושה ושלשים Tres & triginta. Fœmineum, שלוש ושלשים.

Iechez. 41. 6. Et שלשים ושלש, 1. Paral. 29. 27.

שלשים וארבעה Quatuor & triginta. Et ארבעה ושלשים, 1. Paral. 7. 7. Fœmineum, ארבע ושלשים,

חמש ושלשים Quidq; & triginta. Fœmineum, חמש ושלשים.

שש ושלשים Sex & triginta. Fœmineum, שש ושלשים.

שבע ושלשים Septem & triginta. Fœmineum, שבע ושלשים.

שמונה ושלשים Octo & triginta. Fœmineum, שמונה ושלשים:

Et שלשים ושמונה, Deut. 2. 15.

תשע ושלשים Nouē & triginta. Fœmineum, תשע ושלשים.

Et שלושים ותשע, 2. Paral. 16. 12.

אחת וארבעים Vnus & quadraginta. Fœmineum, אחת וארבעים

Et ארבעים ואחת, 2. Paral. 16. 13.

ש ואר 40 & 6 ש ותאר 40 & 2 ש ואר

שב ואר 40 & 7 שב ואר 40 & 3 של ואר

שם ואר 40 & 8 שם ואר 40 & 4 אר ואר

תש ואר 40 & 9 תש ואר 40 & 5 חם ואר

אח ואר 40 & 10 אח ואר 40 & 6 ש ואר

ש ואר 40 & 11 ש ואר 40 & 7 שב ואר

שם ואר 40 & 12 שם ואר 40 & 8 אר ואר

תש ואר 40 & 13 תש ואר 40 & 9 חם ואר

אח ואר 40 & 14 אח ואר 40 & 10 ש ואר

ש ואר 40 & 15 ש ואר 40 & 11 שב ואר

שם ואר 40 & 16 שם ואר 40 & 12 אר ואר

תש ואר 40 & 17 תש ואר 40 & 13 חם ואר

אח ואר 40 & 18 אח ואר 40 & 14 ש ואר

ש ואר 40 & 19 ש ואר 40 & 15 שב ואר

שם ואר 40 & 20 שם ואר 40 & 16 אר ואר

תש ואר 40 & 21 תש ואר 40 & 17 חם ואר

אח ואר 40 & 22 אח ואר 40 & 18 ש ואר

ש ואר 40 & 23 ש ואר 40 & 19 שב ואר

שם ואר 40 & 24 שם ואר 40 & 20 אר ואר

תש ואר 40 & 25 תש ואר 40 & 21 חם ואר

שם וַשׁ 8 & 70.	שם וַשׁ 70.	שם וַשׁ 8 & 70.	שם וַשׁ 70.
תש וַשׁ 9 & 70.	תש וַשׁ 70.	תש וַשׁ 9 & 70.	תש וַשׁ 70.
Vnus & octoginta. Foemineum, וַשׁ אַח וּשְׁמוֹנִים			
ש וַשׁ 6 & 80.	ש וַשׁ 80.	ש וַשׁ 6 & 80.	ש וַשׁ 80.
שב וַשׁ 7 & 80.	שב וַשׁ 80.	שב וַשׁ 7 & 80.	שב וַשׁ 80.
שם וַשׁ 8 & 80.	שם וַשׁ 80.	שם וַשׁ 8 & 80.	שם וַשׁ 80.
תש וַשׁ 9 & 80.	תש וַשׁ 80.	תש וַשׁ 9 & 80.	תש וַשׁ 80.
Vnus & nonaginta. Foemineum, וַשׁ אַח וְתִשְׁעִים			
ש וַת 6 & 90.	ש וַת 90.	ש וַת 6 & 90.	ש וַת 90.
שב וַת 7 & 90.	שב וַת 90.	שב וַת 7 & 90.	שב וַת 90.
שם וַת 8 & 90.	שם וַת 90.	שם וַת 8 & 90.	שם וַת 90.
תש וַת 9 & 90.	תש וַת 90.	תש וַת 9 & 90.	תש וַת 90.

Nomina cardinalia à centum vsque ad mille, & supra.

C A P. X I I.

Eáh מֵאָה Cētum, Genes. 50. 22. Et in regimine genitiui, siue in coniunctione, מֵאָה, Genes. 5. 3, & 25. 7. Et in plurali מֵאוֹת centum similiter. Genes. 5. 5. Et duale, מֵאֹתִים ducēti, Genes. 11. 19. Exod. 30. 23. Et מֵאֹתִים וּמֵאֵשִׁים quinquaginta & ducentos. sic Iechez. 48. 17.

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת Trecenta, Genes. 5. 22.

אַרְבַּע מֵאוֹת Quadringenta, Nume. 1. 29, & 2. Paral. 1. 14.

חֲמִשָּׁה מֵאוֹת Quingenta, Genes. 5. 30, & Iechez. 42. 17.

שֵׁשׁ מֵאוֹת Sexcenta, Genes. 8. 13, & Nume. 2. 4.

שִׁבְעַת מֵאוֹת Septingenta, Genes. 5. 26, & 1. Paral. 26. 30.

שְׁמֹנֶה מֵאוֹת Octingenta, Genes. 5. 4.

תִּשְׁעַת מֵאוֹת Nongenta, Genes. 5. 5.

אַלְפִי Mille. Et in soph passuc, & cū athnách אֶלְפִי: quod interdum est nomen vniuersale vt אֶלְפִים. Et plurale, אֶלְפִים. Et in coniunctione אֶלְפֵי. 2. Paral. 1. 14, אֶלְפֵי וְאַרְבַּע mille & quadringenti.

אֲלֵפִים Duo milia. Exod. 38. 29, Et שְׁנַיִם אֲלֵף 1. Paral. 7. 7.

שְׁלֹשָׁת אֲלֵפִים Tria milia, 1. Paral. 29. 4, & 2. Paral. 2. 17.

אַרְבָּעָה אֲלֵפִים Quatuor milia. Et אַרְבָּעָה אֲלֵף 1. Paral. 23. 4.

Et אַרְבַּעַת אֲלֵפִים 1. Paral. 23. 5, Iechez. 48. 16.

חֲמִשָּׁת אֲלֵפִים Quinque milia, Iechez. 45. 6, & 48. 15.

שֵׁשֶׁת אֲלֵפִים Sex milia, 1. Paral. 23. 4, & Iiob 42. 12. Et שֵׁשָׁה

אֵלֶף 1. Paralip. 7. 4.

שִׁבְעָה אֲלֵפִים Septem milia, 1. Paral. 29. 4. Et שִׁבְעָה אֵלֶף

1. Paralip. 7. 5.

שְׁמוֹנֶת אֲלֵפִים Octo milia, 1. Paral. 23. 3. Et שְׁמוֹנֶה אֵלֶף

1. Paralip. 29. 7.

עֶשְׂרֵה אֲלֵף & תִּשְׁעַת אֲלֵפִים Nouem milia, & תִּשְׁעָה אֵלֶף

decē milia, vel decem miliū, Iechez. 45. 1. Et עֶשְׂרֵת אֲלֵפִים

Iechez. 45. 3.

רִבְעָה Decem milia, Psal. 91. 7, & Leuit. 26. 8, item Deut.

32. 30. Et in plurali, רִבּוֹת, idem significans, sicut מֵאָה &

שְׁתֵּי רִבּוֹא centum. Nechem. 7. 72, Auri drachmas שְׁתֵּי רִבּוֹא

viginti milia. Et 71, Auri drachmas שְׁתֵּי רִבּוֹת viginti mi-

lia. Et cum 8, רִבּוֹא, idem significat, Dani. 11. 12. Et dua-

le, רִבּוֹתִים Viginti milia, Psal. 68. 18. Et cum alio nume-

ro, שֵׁשׁ-רִבּוֹא, sexaginta milia, Hez. 2. 69. Et 64, אַרְבַּע-רִבּוֹ

Quadraginta milia. Et Daniel 7. 10, רִבּוֹ רִבּוֹן significat

cētum milia. vterque enim numerus signat decē mi-

lia, prior singulari numero, alter numero multitudi-

nis. Decem milia verò multiplicata per decem milia,

faciunt centum milia.

עֶשְׂרֵי עֶשְׂרֵי Vndecim milia.

שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי Duodecim milia, Num. 31. 5, 2. Paral. 1. 14.

שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי Tredecim milia.

אַרְבָּעָה עֶשְׂרֵי Quatuordecim milia, Iiob 42. 12.

חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי Quindēcim milia.

שְׁשֶׁה עָשָׂר אֶלֶף Sexdecim milia. Nume. 31. 40.

שִׁבְעָה עָשָׂר אֶלֶף Septemdecim milia. 1. Paralip. 7. 11.

שְׁמוֹנֶה עָשָׂר אֶלֶף Octodecim milia, 1. Paralip. 18. 12, & Iechez. 48. 35.

תְּשַׁע עָשָׂר אֶלֶף Nouemdecim milia.

עֶשְׂרִים אֶלֶף Viginti milia. 2. Paral. 2. 10, & 28. 6. Iechez. 48.

עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֶלֶף Viginti & quatuor milia, 1. Paral.

27. 2. Et חֲמִשָּׁה וָעֶשְׂרִים, שְׁתֵּי רִבּוֹ, vt dictum est: aut רַבּוֹתִים.

אֶלֶף, Quinque & viginti milia, Iechez. 45. 3. Et חֲמִשָּׁה עָשָׂר

וּשְׁנַיִם אֶלֶף Viginti duo milia, 1. Paralip. 7. 2.

שְׁלֹשִׁים וָשֶׁשֶׁה אֶלֶף Triginta milia, Num. 1. 35. Et שְׁלֹשִׁים

אֶלֶף, 1. Paral. 7. 5. Et שְׁלֹשִׁים וְשִׁמּוֹנֶה אֶלֶף, 1. Paralip. 23. 3.

אַרְבָּעִים אֶלֶף Quadraginta milia, Nume. 1. 21.

חֲמִשִּׁים אֶלֶף Quinquaginta milia, Nume. 1. 23.

שִׁשִּׁים אֶלֶף Sexaginta milia, Nume. 1. 39.

שִׁבְעִים אֶלֶף Septuaginta milia, Num. 1. 27, 2. Para. 2. 18.

שְׁמוֹנִים וָשֶׁבַע אֶלֶף Octoginta milia, Nume. 2. 9. Et שְׁמוֹנִים

אֶלֶף, 1. Paralip. 7. 5.

תְּשַׁעִּים אֶלֶף Nonaginta milia.

מֵאתָה אֶלֶף Centum milia, 1. Paral. 21. 5. Et מֵאֵת אֶלֶף, Num.

2. 9. Et רַבּוֹ רַבּוֹן, vt dictum est.

מֵאתָה וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף Cētū & quinquaginta milia, 2. Paral. 2. 17.

מֵאתִים אֶלֶף Ducenta milia.

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף Trecenta milia.

אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף Quadringenta milia, 2. Paral. 13. 3.

חֲמִשָּׁה מֵאוֹת אֶלֶף Quingēta milia, 2. Sem. 24. 9, 2. Para. 13. 17

שִׁשִּׁי מֵאוֹת אֶלֶף Sexcenta milia, Nume. 1. 46, & 26. 51.

שִׁבְעַת מֵאוֹת אֶלֶף Septingenta milia.

שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף Octingēta milia, 2. Sem. 24. 9, 2. Par. 13. 3.

תְּשַׁע מֵאוֹת אֶלֶף Nongenta milia.

Annotandum est autem, quod in numeris à decem

& supra, non inueniuntur nomina toarim, id est adiectiua: sed vice eorum vtuntur nominibus numeralibus cardinalibus prædictis: vt Genes. 14. 4, וּשְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה & tertio decimo anno rebellauerunt. Leuit. 25. 10, שְׁנַת הַחֲמִישִׁים שָׁנָה annus quinquagesimi anni erit vobis. Iechez. 40. 1, בְּאַרְבַּע עָשָׂרָה שָׁנָה In quartodecimo anno. Et 45. 21, יוֹם עֶשְׂרִי בְּאַרְבַּעַת הַיּוֹם quartodecima die.

Notandum præterea quòd Hebræi per alphabeti litteras numeros signare solent, vt

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Deinde præponunt י vsque ad ב, hoc pacto,

י א Et ne coniungant יא, quod vnum ex
14 13 12 11 Diuinis conficit nominibus, honoris
gratia scribunt יט pro 15. Deinde,

י	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא
29	30	31	32	40	41	42	43	44	45	46	47	48

נ	נא	נב	נא	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סו	סז	סח
33	34	35	36	40	41	42	43	44	45	46	47	48
פ	פא	פב	פג	צ	צא	צב	צג	ק	קא	קב	קג	קד
49	50	51	52	60	61	62	63	70	71	72	73	74

& sic vsque ad centum & decem. Deinde,

קיא	קיב	קיג	קיד	קטו	קיו	קיו	קיו	קיה	קיש	קכ
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121

& sic residuum.

Deinde,

קל	קלא	קא	קא	קב	קב	קג	קג	קד	קד	קא	קא
131	132	140	141	150	151	160	161	170	171	180	181
קע	קעא	קא	קא	קב	קב	קג	קג	קד	קד	קא	קא
171	172	200	201	300	301	400	401	410	411	420	421

Et quum literæ alphabeti non protendatur nisi usque ad ת, oportet in aliis numerationibus componere duas vel tres literas, hoc pacto,

קח	ת	קח	ת	קח
900	800	700	600	500

Et cum duobus punctis,

ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס
7000	6000	5000	4000	3000	2000	1000

& sic de aliis.

Nomina numeralia ordinalia.

CAP. XIII.

Ordinalia nomina quæ sunt toarini & masculina, sunt, ראשון Primus: שני Secundus, pro שני: & in plurali שנים pro שניים, Genes. 6. 16: & ita in sequentibus, teste R. David in Mi-

939. 1143

chlól. Et femineu ראשונה Prima, שנית Secunda. Est & toar secundum aliam formam, Ester 10. 3, Mordochai Iehudæus משנה secundus regi Achasueros. Et plurale, 1. Sem. 15. 9, וחמשנים, & pinguibus. Deut. 17. 18, Et scribesibi את משנה התורה secundam legem. Genes. 43. 15, וחשנה & duplicem (vel secundam) pecuniam ceperunt in mahu sua. est cum seghol, quia est nomen toar, & non substantivum, ut plerique putaverunt: quia esset coniunctum, & cum feri, si esset nomen dauar.

1140

1141

524

שלישי Tertius: & שלישיים Tertii: & femininum שלישית Tertia. Et toar secundum aliam formam, שלישי Tertius, & שלישים Tertii, cum camés. Et alia forma, שלש שלישי Tertius, tertii, vel tertius, tertius. Alia item forma, שלשום nudius tertius.

רביעי Quartus, & רביעים Quarti. Et secundum aliam formam, רבע Quartus. Secundum aliam item formam, רובע, & רביעית Quarta, & quarta pars. Et רבע quarta

1144

pars hin, Exod. 29. 14.

1145 חֲמִישִׁי Quintus. Et חֲמִישִׁית Quinta, & quinta pars. Et quiescens inter מ & ש, est loco daghés. Et חֲמִישִׁי Quinta pars, Gen. 47. 26. Et cū pronomine, חֲמִישִׁית facit חֲמִישִׁיתו חֲמִישִׁיתָיו חֲמִישִׁיתָיוּ. quam dici potest esse plurale secundum masculinorū formam, א חֲמִישִׁיתִים, teste R. David in Michlól.

1146 שִׁשִּׁי Sextus. Et שִׁשִּׁית Sexta, & sexta pars.

1148 שְׁבִיעִי Septimus. Et שְׁבִיעִית Septima, & septima pars.

שְׁמִינִי Octauus. Et שְׁמִינִית Octaua, & pars octaua.

תְּשִׁיעִי Nonus. Et תְּשִׁיעִית Nona, & pars nona.

1151 עֲשִׂירִי Decimus, & עֲשִׂירִיהַּ vel עֲשִׂרִית Decima. Alii numeri ordinales non sunt à numero denario exclusiue, & suprà: sed loco ipsorum vtuntur aliis numeris per se sumptis, vt dictū est suprà. Vnde post decimū, 1. Paral. 24. 12, & 25. 18 ponitur עֲשִׂרִי עֲשָׂרִי vndecimus, Et 1. Paral. 25. 19, & 27. 15, הַשְּׁנַיִם עֲשָׂרִי duodecimus. Et sic quando alii numeri coniunguntur personarū: vt 1. Reg. 15. 28, In anno שְׁלֹשָׁה לְאַסָּה tertio Aša. Et 25, In anno שְׁנֵים לְאַסָּה secundo Aša. Et huius generis sunt multa in libris & Regum & Paralipomenon.

Nominum coniunctio.

CAP. XIII I.

Nominum coniunctio est duplex, ad nomē prior, ad pronomē altera. Sed de priori, hoc capite dicendum est. Coniunctio igitur ad nomen est quando nomen absolutum ponitur in regimine genitiui, vt דְּבַר יְהוָה verbū, דְּבַר יְהוָה verbum Domini. Et יִרְאָה timor. Prouerb. 1. 7, יִרְאָת יְהוָה timor Domini principium scientiæ. & his similia. Notandum est autem quod sunt quædam nomina quæ semper sunt coniuncta, id est in regimine genitiui, vt

בת pupilla, Psal. 17.8, כַּאֲשֶׁן בַּת עֵינַי sicut nigrú pupillæ oculi. Zechar. 2.7, תַּגִּיט בְּבֶכֶת עֵינָיו pupillam oculi sui. Iudicú 16.13, מִחֻלְפוֹת רֹאשִׁי, cincinnos capitis mei. Iiób 17.11, מִדְּמֵי לִבִּי, cogitationes cordis mei: & id genus quæ suo annotabimus loco.

Alia non variantur nec in regimine genitiui, nec cū accentu soph passúç, vel athnách: vt קָפָר liber, צָדִק iustitia, תָּבֵן palea, & similia.

Alia non mutantur in regimine genitiui, sed cum prædictis accentibus, vt אֶרֶץ terra, אֲרֵז cedrus, וַיָּרֶךְ via, פָּרַץ diuifio, & id genus, de quibus suo loco dicemus.

Alia absoluta quæ veniunt instar coniunctorú. Psal. 16.3, וְאֶרְרִי & fortes omnis voluntas mea in eis. Et 78.49, מִלְאֲכֵי angelorum. pro מַלְאָכִים 1. Reg. 10.15, מֵאֲנָשִׁי à viris mercatoribus. Hamós 6.6, Qui bibunt בְּמִוְרָקִי in phialis vinum. 1. Reg. 6.4, Et fecit חֲלוֹנֵי fenestras obliquas. Iesa. 17.10, plantabis נִטְעֵי plantationes fideles. Et 36.2, בְּחֵיל cum exercitu graui. Et 15.1, בַּלִּיל in nocte vastata est. Et 5. עֲגִלַת vitulam triennem. Et 21.11, Custos מֶה-מִּלִּיל quid de nocte:

49.65

Alia verò coniuncta, quæ veniunt instar absolutorú. Psal. 45.5, וְעֵנוֹת צָדִק & māsuetudinem iustitiæ. pro עֲנוֹת quāquam etiam dici potest quòd 1 coniunctio deficit, וְצָדִק & iustitiam. Ruth 2.17, Et fuit בְּאֵיפָה quasi epháh hordeorum. pro אֵיפָה. Iudi. 7.8, Et tulerunt אֶת-צֶרֶה escā populi. pro צֶרֶת. Iesa. 42.25, Et effudit super eum חֲמַה irā furoris sui. Et 24.22, Congregabuntur אֲסָפָה congrega-tione vincti. pro אֲסַפָּה. 2. Reg. 7.1, סָלַח fatus similia. Iesa. 22.17, מִגְרַת טַלְטֻלָה migratione viri. Micháh 1.11, עֲרִיחַ עֲרִיחַ nuda confusione. Deut. 16.21, Non plantabis tibi אֲשֶׁרֶח lucum omnis arboris. Et sic terminata in ים con-

65.66

iuncta, de quibus dictum est supra Cap. 1111.

48.1197

Quædam sunt coniuncta sequente litera deferuiente:
 2. Sem. 1. 21, הרי בגלבע montes Ghilboah. Iudi. 8. 11, השכנו בהלים habitatores tabernaculorum. Iechez 13. 2, Et dicces לנביאי מלכם prophetis cordis sui. Iesa. 8. 6, ומשוש אֶת- & gaudium Resin. Et 28. 9, משורים auulsos vberum. Iob 18. 21, לא ידע אל locum non cognouit Deus. Iesa. 5. 11, Vx בבקר משיבמי surgentibus mane. Ibidem, גמולי כחלב morantibus crepusculi. Et 28. 9, אבלאטוס lacte. Psal. 84. 7, עוברי בעמק, & idgenus. quâquam etiam dici potest quod deficiat ם signum pluralis, vt sit sensus, Montes in Ghilboah, habitantes in tabernaculis. Et ita de aliis.

527

Alia in coniunctione ad aliquod nomen, & contra, Exod. 25. 4, ותולעת שני & vermiculum cocci. Et contra, Leuit. 14. 51, ואת שני התולעת, & coccum vermiculi. Ieho. 5. 3, Fac tibi חרבות צורים gladios lapidum. id est lapideos. vel acuminum, id est acutos. Et contra, Psal. 89. 44, Etiam auertes צור חרב acumen gladii eius.

Nonnulla ad synonymum, id est ad nomen idem significans. Psal. 16. 5, Dominus כֶּנֶת חֶלְקִי pars portionis meæ. Genes. 13. 16, Et ponam semen tuum כְּעֶפֶר הָאָרֶץ sicut puluerem terræ. Zechar. 10. 1, ומטר נָשָׂם & pluuiam imbris dabit. Psalm. 40. 3, כִּטִּיט הָיִין de luto cœni. Dani. 12. 2, Et multi è dormientibus in אֶרֶץ-עֶפֶר terra pulueris.

856

Alia in coniunctione ad aliud coniunctum. Psal. 78. 9, Filii Ephraim נשקי רומי קשת armati, iaciētes arcu. Et 35. 16, בְּחִנְפֵי לַעֲגִי מִעוֹן cū hypocritis subfannatoribus subcineritii. Iesa. 19. 11, Stulti principes סוֹהָנִים, & sapientes, consilarii Pharhonis. Iob 20. 17, Non videt riuulos נַחֲלֵי דְבֶשׂ flumina, torrentes mellis. Deut.

33.19, וּשְׁפָנֵי טְמוּנֵי חוֹל, & operta abscondita arenæ. i. in arena. Iesah. 25.12, וּמִכְצָר מְשֻׁנֵּב, & munitionem, eleuationem murorum tuorum. 1. Paralip. 21.5, Et dedit Ioáb אֶת-מִסְפַּר הָעָם, numerum, numerum populi Dauidi. Et secundum R. Abrahám hoc fit breuitatis gratia: vnde exponit, Sapientes Pharhonis, cōsiliarii Pharhonis. Et, fluuios mellis, torrentes mellis. Et, munitionem murorum tuorum, eleuationem murorum tuorum. Et ita similia.

Alia etiam sunt in coniunctione ad nomen in potentia existens. Iesa. 51.21, וְשִׁכְרָתָא וְלֹא מֵיִין, & ebria, & non à vino. id est, & ebria הַצָּרוֹת angustis, vel יָגוֹן dolore. Psal. 74.18, Ne tradas לַחַיִּית bestiam. subaudi הַשָּׂדֶה agri. vel congregationi, subaudi הָאֹיְבִים inimicorum. Iesah. 14.6, מַכַּת בְּלִיתִי סָרָה, plaga absque declinatione. id est plaga vel percussio חֶרֶב gladii, vel alicuius similis.

Aliaque econtra habent coniunctum in potentia. Dani. 9.23, Quia חֲמוּדוֹת, id est חַיִּים חֲמוּדוֹת, vir desideriorum es. Psal. 109.4, Et ego תַּפְלָה (vir) orationis. Et 2, Quia os impii, & os מְרִכָה (viri) doli. i. dolosi. Et 120.7, Ego שְׁלוֹם (vir) pacis. Micháh 6.9, וְתוֹשִׁיָה, & (vir) sapientiae timebit nomen tuum.

Coniunctio nominum cum pronomine.

CAP. XV.

Est & altera nominis coniunctio cum pronomine sibi affixo, quod relationem, aut possessionem significat. Exēpli causa, דָּבָר, quod in regimine genitiui facit דְּבָר, & cum pronomine דְּבָרִי verbum eius, aut verbum suum. כּ, cū sceua, & כּ cū carnes in hac nominis specie: in aliis secundum eorum exigentiam, vt בְּרִיתוֹ pactum eius, רְצוֹנוֹ voluntas eius, פְּרִיו fructus eius, vel suus. Et interdum

286.287

vice ꝑ ponitur ה: vt dictum est in literarū permutatio-
ne, vt Psal. 42. 9, שִׁירָה canticum eius. Iechez. 12. 14, עֲזָרָה
auxiliū eius. Irme. 6. 13, כָּלָה totus ipse. 2. Reg. 9. 25, שְׁלֵשָׁה
dux eius. Interdum ꝑ pronomen tertiæ personæ est in
nominibus, sicut in verbis, cū ה & ו. Iiob 25. 3, אֹרְחוֹ lu-
men eius. 1. Semu. 14. 34, שִׁיחוֹ pecus eius. Nachum 1. 12,
מִטְּחוֹ iugum eius. Zechar. 13. 3, אָבִיחוֹ pater eius.

852

ר, כּ cum sceuá, & בּ cum camés in hoc nomine, &
illi simili, & in aliis, vt אֶמְרָתְךָ eloquium tuū, צְדָקָתְךָ iu-
stitia tua, תּוֹרָתְךָ lex tua. Et si fuerit in soph passúe, vel
habuerit accentum athnách, tūc sceuá mutatur in se-
ghól. Psal. 119. 123, Oculi mei defecerūt לִישׁוּעָתְךָ ad salu-
tem tuam, & ad eloquium צְדָקָה iustitiæ tuæ. Et 25, Vi-
uifica me כְּדָבָרְךָ secundum verbū tuum. Item 97, Quo-
modo dilexi תּוֹרָתְךָ legem tuam. Et sic interdum cum
accentu zachéph. 1. Reg. 1. 17, Iurasti per Dominum
Deum tuum לַאֲמָתְךָ ancillæ tuæ. Sunt tamen nōnul-
la cum seghól, præter normam. Psal. 3. 9, Super popu-
lum tuum בְּרִכָּתְךָ benedictio tua. Sélah. 1. Semu. 22.
14, Ad מִשְׁמַעְתְּךָ obedientiam tuam. Deut. 24. 19, Quum
messueris messem tuam בְּשָׂדְךָ in agro tuo. Psal. 51. 6,
Vt iustificeris בְּדָבָרְךָ in verbo tuo. Et 68. 30, מִתֵּיכֶלְךָ de
templo tuo super Ierusalem. 1. Reg. 1. 26, Ego עֲבָדְךָ ser-
uus tuus. Et cum athnách inuenitur cum sceuá. Psal.
119. 63, Bonū fecisti cum עֲבָדְךָ seruo tuo. Interdum
ה scribitur post בּ. Psal. 139. 5, Posuisti super me בִּפְּנֵיךָ vo-
lam tuam. Exo. 13. 16, Erit quasi signum super יָדְךָ ma-
num tuā. Aliquando verò כּ ante ה est cū feri. Nachum
2. 13, Et non audietur ultra מִלְּאֲכָבְהָ nuntii tui.

852

רְבִי Verbum meum, Irme. 29. 10. & sic in aliis, vt מֶלְכִי
rex meus, שְׁוִעִי oratio mea, שִׁוְעִי clamor meus. Et in-

terdum venit cum נ & י. 2. Semu. 22. 40, תחתני subtus me. Psalm. 139. 11, בערני circa me. Et נ cum daghès, euphoniæ gratia, Deuter. 31. 27, בעודני dum adhuc ego.

לשונם Verbum eorum. & sic גורנם guttur eorū, 853. 854
lingua eorum, ארצם terra eorum. Et cum ה habente fe-
gliol & פיהם os eorū. Et cum מ & ו, Psal. 17. 10, פיהם
os eorum. Et 21. 11, פריבם fructus eorum. Item 87. 18, עינם
fortitudo eorum.

לכבכם Verbum vestrum, & ארצכם terra vestra, 854
cor vestrum, ואתכם pater vester. Iechez. 36. 8, ענפכם ra-
mus vester. quod non est ab ענף, quia dixisset ענפכם, sed
ab ענף.

לשוננו Verbum nostrum: & sic נפשנו lingua nostra, 854
נפשנו anima nostra, עזרנו auxiliū nostrum. Et est pro-
nomen commune masculo & femina.

Verbum eius, pronomen fœmineum, quod ef-
ficat ה cum puncto mappic. Et sic אישה vir eius, חמותה
focrus eius, אמה mater eius. Interdum tamē quiescit
ח, quod deberet habere mappic, tam in verbis, quàm in
nominibus. Prou. 21. 22, Deponet fortitudinem כבטתה
fiduciæ eius. Iesah. 30. 32, מוקדה fundamentū eius. Irme.
20. 17, ורחקה & vulua eius. Leuit. 6. 9, Super מוקדה exu-
stionē eius. Iiob 31. 22, משכמה ab humero eius. Prou. 12.
28, Via נתיבה semitæ eius. Iiob 31. 22, Et brachiū meū כננה
à canna (id est osse) sua confringatur. Leuit. 13. 4, ושערה
& pilus eius non est effectus albus. Iesah. 21. 2, אנחתה ge-
mitum eius cessare feci. Ruth 2. 14, Et dixit לה ei. Iesa.
45. 6, וּמִמְעֵרְכָה, & ab Occidente eius.

Verbum tuum, fœmininū: & sic צוארך collum
tuum, לשונך lingua tua, קולך vox tua. Et cum י in fine
precedentē כ cum chiric, Psal. 103. 3, Qui propitiatur

omni עֲוֹנוֹי iniquitati tuæ. Et rectum est vt sit numeri pluralis.

855 דְּבָרָן Verbum earum: & sic לְבָן cor earum. Et cum ה post Genes. 42. 36, כָּלֶנָה omnia earū. Et 41. 21, אֲדָרְבָנָה intimum earum. ב. est cum seghol præter normam.

649 855 דְּבָרָן Verbum vestrum: & sic אָבִיכֶן pater vester. Et cum ה post Ieche. 23. 48, כּוֹפֶתְכֶנָה sicut scelus vestrum. Et 13. 20, כֶּסֶתוֹתֶיכֶנָה ceruicalia vestra. ס. est cum daghès euphoniæ gratia, teste R. Dauid in comment.

856. 857 Plurale, & דְּבָרִים, & in coniunctione דְּבָרֵי. Et cum pronomine, Deuter. 4. 36, דְּבָרָיו verba eius. Et sic בְּגָדָיו vestes eius, מַלְאֲכָיו angeli eius, חֲצִיו sagittæ eius. Interdum remoto י, cum ה & א efficitur hoc pronomen. Nachum 2. 3, Scutum גְּבוּרָהוּ fortium eius. pro גְּבוּרָיו. Iob 24. 23, & oculus eius super vias eius. Et 42. 10, Quum orauerit ipse pro רֵעֵהוּ proximis (vel amicis) suis. Prou. 29. 18, Et custodiens legem אֲשֶׁרֶהוּ beatitudines eius. Et 19. 7, מִרֵּעֵהוּ amici eius elongauerunt ab eo. Iechez. 43. 17, וּמַעֲלָתָהוּ & gradus eius, &c. Et ratio est secundum R. Dauid in Michlöl, quòd dum pronomen * est cum ה & ו, litera quæ præcedit ה, mouetur cū feri, & est prolatio ipsius י. & quāuis non sit scriptū, dicimus tamen י pluralis signum deficere in scriptura, & remanere in prolatione. Venit etiam more Syriaco cum ה & י & חִי. Psal. 116. 12, Omnes תְּנֻמוֹתָיו retributiones eius super me. Sic Daniel 5. 1, Rex, &c. לְרִבְרִבְנוֹהִי principibus suis.

858 דְּבָרֶיךָ Verba tua. Et sic מִצְוֹתֶיךָ præcepta tua, מִשְׁפָּטֶיךָ iudicia tua. Et interdum deficit י pluralis, vt dictum est suprà Cap. 1111.

858 דְּבָרַי Verba mea. Et sic אֲמָרַי sermones mei. Et cū ath-nách & zachéph, & in soph passúç, est cum camés: vt p. i.

Gene. 24. 33, Donec locutus fuero דְּבַרִּי verba mea. Psal. 6. 3, Turbata sunt עֲצָמֵי ossa mea. Et 5. 9, Propter שׁוֹרְרֵי hostes meos. Et 6. 8, Inueteraui inter omnes צוֹרְרֵי inimicos meos. Excipiuntur, Psal. 27. 4, Omnibus diebus חַיִּי vitarum mearum. pro vitæ meæ. Et 35. 1, Iudica Domine יְרִיבֵי iudicâtes me. Et 84. 11, In domo אֱלֹהֵי Deorû meorum. pro Dei mei. Et 123. 1, Ad te leuaui עֵינֵי oculos meos. Et 129. 2, מִן־עוֹרֵי à pueritiis meis. propueritia mea. Et 143. 1, Auribus percipe אֶל־תַּחֲנוּנֵי deprecationes meas. Et 31. 23, Verè exaudisti vocē תַּחֲנוּנֵי deprecationû mearû. Et 86. 2, Tu אֱלֹהֵי Deus meus. Et 6, intende voci תַּחֲנוּנֹתֵי deprecationû mearum. Quædam etiam præter normam sunt cû camés. Iesahiah 22. 14, Et reuelatum est בְּאָזְנִי in auribus meis. Et 5. 9, בְּאָזְנֵי in auribus meis, &c. Psal. 119. 5, Utinam dirigantur דְּרָכֵי via mea, &c.

157

156

דְּבַרֵּיהֶם Verba eorum, Gen. 24. 52. Et בְּנֵיהֶם filii eorum, 858
וַיִּסִּיהֶם dies eorum. Et cum ה post מ, Iechez. 40. 16, ad
אֲלֵיהֶם frontispicia eorum. Et cum מ & ו, Psal. 11. 7, 854-858
פְּנֵיהֶם facies eorum, שְׁפָתֵיהֶם labia eorum, מוֹסְרוֹתֵיהֶם vincu
la eorum, עֲבוֹתֵיהֶם funes eorum.

דְּבַרֵּיהֶם Verba vestra. Iesa. 1. 14, חַרְשֵׁיהֶם וּמַעֲרִיכֶם neome
nias vestras, & festiuitates vestras odiuit anima mea. 859

דְּבַרֵּינוּ Verba nostra: cõmunis est generis: & sic שְׁפָתֵינוּ
labia nostra, עֵינֵינוּ oculi nostri, בֵּיתֵינוּ domus nostræ. 859

דְּבַרֵּיהָ Verba eius, Fœmineû est. Iechez. 16. 46, וּבְנוֹתֶיהָ
& filia eius. Et 48, ipsa וּבְנוֹתֶיהָ & filia eius. * Adscribitur
& hânâch, id est א quiescēs post ה, Iechez. 41. 15, וְאַתְּקִיחָהּ
& cubicula eius. Et cum ה & ו, vice ה & י vt תַּחֲתֶיהָ pro
ea, Genes. 2. 21. pro תַּחֲתֶיהָ. 859

דְּבַרְךָ Verba tua, Fœmineû. & sic לְחִיךָ maxilla tua, 859
שִׁנֶּיךָ dentes tui. Et cum אֶתְנָח & sopher

passūc, & interdum cum zachéph est cum camés vltima radicalis litera, vel quæ vicē eius gerit: vt בָּנִיךָ structores tui, Iesa. 4.9.17. Et מֵאַחֲרַיִךְ de post te, Ruth 1.16. Et Cant. 4.9, in vno torque מְצֹרְנֶיךָ collorum tuorū. pro colli tui. Iechez. 16.25, Multiplicasti תְּנוּתֶיךָ fornicationes tuas. Cant. 4.9, In vno מְעִינֶיךָ ex oculis tuis. Et cū י post ב, punctatū cum chiric, Psal. 103.3, Qui sanat omnes תַּחֲלוּאֵיכִי infirmitates tuas. Et 4, Qui redimit è fo uea חַיִּיכִי vitas tuas. pro vitam tuam.

859 דְּבָרֵיהֶן Verba earū. Et בתְּוִלֵּיהֶן virginitates earum, Iechez. 23.3. Et sine י & ה, cameffata penultimalitera, שְׁמוֹתֵן nomina earum. Et cum ה post ג, vt נְּוִיתֶיהֶן corpora earum, Iechez. 1.11.

859 דְּבָרֵיכֶן Verba vestra, Fœmineum. Et cum ה post נ: vt בְּסִתּוֹתֵיכֶן puluilli vestri, Iechez. 13.20.

Sic autem omnia breuiter collige.

דְּבָרִי Verbū eius, דְּבָרְךָ verbū tuum, דְּבָרִי verbū meum, דְּבָרֵם verbum eorū, דְּבָרְכֶם verbum vestrum, דְּבָרֵינוּ verbum nostrum. דְּבָרֵי Verba eius, דְּבָרֶיךָ verba tua, דְּבָרֵי verba mea, דְּבָרֵיהֶם verba eorum, דְּבָרֵיכֶם verba vestra, דְּבָרֵינוּ verba nostra. Fœmineum,

דְּבָרָה דְּבָרְךָ דְּבָרִי דְּבָרֵינוּ דְּבָרֶיךָ דְּבָרֵי דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵיכֶן דְּבָרֵינוּ :

Et ita fœmineum nomen, quemadmodum & masculineum, vt תּוֹרָה Lex.

תּוֹרָתִי Lex eius, תּוֹרָתְךָ lex tua, תּוֹרָתִי lex mea, תּוֹרָתֵם lex eorum, תּוֹרָתְכֶם lex vestra, תּוֹרָתֵנוּ lex nostra. Leges eius, תּוֹרָתְךָ leges tuæ, תּוֹרָתִי leges meæ, תּוֹרָתֵם leges eorū, תּוֹרָתֵכֶם leges vestræ, תּוֹרָתֵנוּ leges nostræ.

Fœmininum,

תּוֹרָתָה תּוֹרָתְךָ תּוֹרָתִי תּוֹרָתְךָ תּוֹרָתֵנוּ תּוֹרָתֵכֶם תּוֹרָתֵנוּ : תּוֹרָתֵהָ תּוֹרָתֶיךָ תּוֹרָתֵיךָ תּוֹרָתֵנוּ :

De speciebus nominum generatim: & speciatim de perfectis, eorumque punctatura, accentu, & coniunctione. CAP. XVI.

Species nominum tam debarim, quam toarim, quanquam sunt multæ, reduci tamē possunt ad perfecta, defectiua, geminata, & quiescentia. Sed de perfectis, & eorum punctatura, accentu, & coniunctione dicendum est hoc capite. Aduerte autem quod in qualibet horum specie quædam sunt simplicia, vt quæ radicales duntaxat habent literas: Quædam verò cōposita, vt quæ præter literas radicales habent literas deseruientes siue in capite, siue in fine dictionis: siue quiescant, id est non pronuntientur: siue moueantur, id est pronuntientur cū aliquo ex memoratis punctis, de quibus dictū est. Et de perfectis, & simplicibus primum dicendum est.

Perfecta igitur sunt & simplicia, quæ præter literas radicales, vel vice radicaliū existentes, nullā aliam literā admittūt: & horū quædā sunt breuia, quædam longa: & secundū varietatē punctorum sunt & diuersa nomina. Sunt enim plæraque perfecta, & simplicia quæ habent accētum in fine, & pūctantur cū gemino camēs, vt דָּבָר Verbū, זָכָר masculus, אָבָק puluis tēnuis, רֶחֱמָנוּס rhamnus, שְׁפָן na genus, קָטָן paruus, חָכָם sapiēs, עָשָׁן fumus, עָנָן nubes, גָּמֶל camelus, שְׁפָן cuniculus, מָחָר cras, בֹּקֶר matutinū, בֹּס, כָּפָר villa, & genus aromatis, בָּשָׂם aroma, חֲבֶר cubiculū, דֶּלֶת ostium, מָטָר pluuia, עָפָר puluis, סָכָל stultus, רָשָׁע impius, שָׁלָל spoliū, הָבָל vanitas, מַנְסֻעֵט mansuetus, in quo vltimo, ו est vici radicalis literæ. Et omnia prædicta, & eis similia mutantur in coniunctione tam nominum, quàm pronominū, quemadmodum דָּבָר, de quo dictum est præcedenti capite. קָטָן tamen & נָכָל & שְׁפָן in

847

פָּקֶל

פָּקֶל פָּקֶל

plurali & in coniunctione habent daghés vice hánách, videlicet קטנים במלים שפנים. Et quæ habent gutturalem litteram, pro sceuá habent sceuá pathách in coiunctione vtraque, & in plurali, vt חכם & חכמים, & חדר & חדרים, & חכל & חכלים, & idgenus. Et בקרים matutina, non est à בקר, mane, quia faceret בקרים cum camés charéph: sicut חדש mensis, facit חדשים: sed est à בקר. Et sic כפרים non est à כפר, quanquam hoc singulare Sacris in literis non inueniatur. Et sic בשמים nó est à בשם, sed à בשם. * Itē Exod. 8.3. & in cubiculum lecti tui: absolutum illius est חדר, quia חדר non mutatur in regimine, sicut נפון ארץ non mutantur. Et sic Iechez. 26.20. וסגר דלתך, & claude ostium tuum. est דלת, quia ex דלת dicitur דלתך, vt 2. Reg. 12.10. ויכח חור בדלתו, & perforauit foramen in ostio eius. Et sic Eccles. 12.8. הבל הבלים vanitas vanitatum. est הבל, quia הבל non mutatur.

861 פֶּעַל Cū sceuá & camés, & accētu in vltima: & si fuerit gutturalis, cū sceuá pathách, vel cū sceuá seghól prior: & sic in plurali. vt כתב יקר scriptura, יקר gloria, שאר residuus, עדש lens lentis, ענק torques, אכר obligatio, מצד praesidiū, שר ministeriū, סתו hyems, רבש mel, פרת Euphrates, קהת Chéhách, שלו cōturnix. Et in coiunctione, camés vertitur in pathách, præter יקר שאר, quæ in coiunctione sunt cum camés. Quædā in coiunctione, & cū pronomine affixo, & in plurali, daghessantur, euphonia gratia: vel daghés est loco hannách: vt זמן תֵּפּוּס, זמנים & זמנים. Nonnulla etiam sunt cum sceuá & pathách, vt מעט paucus, מעטים pauci, quod est eadē ratione cum daghés. Et sic אגם stagnum, אגמים stagna, cū daghés, vt זמן. Sed & רבש secundum R. Dauid est cum pathách רבש, quāquam in soph passuc, & cum athnách

habet camés, & cum pronomine est cum chiríc, רָכָשִׁי
mel meum & c. גִּבּוֹר vir, vel גִּבּוֹר cū pathách, secūdum R.
Dauid. גִּבְעָל Ghebál est cum pathách secūdum Hamma-
fóreth & R. Dauid: quanquam R. Iahacób filius Elihé-
zer cum camés esse putat. מִרְיָם myrtus, etiam cum ac-
cētū athnách est cum pathách. דָּוִי dolor, cū pathách,
& cum athnách habet camés. אֶגֶג Aghág etiam in có-
iunctione est cum pathách. Num. 24. 7, & 1. Sem. 15. 20.
Et sic צַפַּת vrbis nomen, הָדָר proprium nomen, cum
athnách habet camés, 1. Reg. 11. 25.

866

פֶּעַל Cū sceuá (vel sceuá pathách, si sit litera guttura-
lis) & feri, & accentu in vltima: quæ nec in cóiunctio-
ne, nec in plurali, nec cū pronomine mutátur, præter
pauca. vt פָּאָר gloria, decor, & galérus, quod facit פְּאָרִים,
Iesa. 3. 20. Et פְּאָרֵי הַמִּנְבִּיעַת & tiaras galerorū, Exod. 39. 28.
quanquam dici potest vt significatione, ita & specie
nomina esse diuerfa, teste R. Dauid in Michlól. לוֹאֵב
lupus, וְאֵבִים & וְאֵבִים lupi. בָּאֵב dolor, שָׂאֵר caro, וְעַר paruus, אֶפֶר
velamen, בָּאֵר puteus. Et plurale vt fœminina, בְּאֵרֹת, Ge-
nes. 26. 18. Inuenitur & בְּאֵרֹת בְּאֵרֹת, Gene. 14. 10, quod ta-
mé alterius potest esse speciei, teste R. D. in Michlól.

869

פֶּעַל Cum sceuá & seghól, correpta, quæ mutantur
cum pronomibus, vt quæ seghól duplex habent: vt
שֵׁכֶם humerus, שֵׁכֶם־הוּא humerus eius, Gen. 49. 15. Et שֵׁכֶם־ךָ
humerus tuus, Iesa. 10. 2. quanquā & de his dici potest
quòd veniunt à שָׁכַם quod similiter est humerus. Psal.
21. 13. כִּי תִשִּׁיתָם שֵׁכֶם, quoniam pones eos humerum. Et
cū ה in fine, Hose. 6. 10, In via interficient שֵׁכֶם. vt נֹגֶה
à נֹגַב meridies, vel ad meridiem. ad cuius differentiam
שֵׁכֶם nomē vrbis, Iudi. 9. 1, ש est cū sceuá, & כ cū seghól.

870

871

פֶּעַל Cum feri & camés, & correpta: quæ mutantur

871

in coniunctione, séri videlicet in sceuá, vel in sceuá pathách si sit litera gutturalis, & camés mutatur in pathách: vt לֶבֶב לֶבֶב cor, לֶבֶבוֹ cor eius, לֶבְבְּךָ cor tuum, לֶבְבְּם cor eorú, לֶבְבְּכֶם cor vestrum, לֶבְבֵנוֹ cor nostrú. Et in plurali, לִבְבוֹת corda. Et sic צֶלַע costa, צִלְעוֹת costæ: חֹמֶר bitumen, שֶׁחָר שֶׁחָר, id est sicera: שֶׁנֶּל coniunx, שֶׁעָר pilus, שֶׁעָרָה שֶׁעָרָה pilus eius, שֶׁעָרְךָ pilus tuus, שֶׁעָרִים pili: & sic residuum. עֵנָב עֵנָב vua, עֵנָבִים vua, עֵנָבִימוֹ vua eorú.

873 Et in regimine, עֲנָבִי, Deut. 32. 32, cum daghés euphonia gratia. Et הֵיכֵל הֵיכֵל templum, הֵיכְלוֹ templum eius, & הֵיכְלוֹת, non mutatur, quòd י non cadat, quanquam non sit radicale: & הֵיכְלִיכֶם, & ita residuum. Et כֶּלֶף ascia, dolatorium quo lapides cadútur. Et in plurali, כִּילָפוֹת, Psal. 74. 6, cum י producendi causa. Et אֵלֶם vestibulú, אֵלָמוֹת vestibula. Et אֶחָד vnus, potest esse ex ista specie, licet sit cum seghól.

878 פֶּעַל Cum séri in prima & secunda, & breuia, vt הִילַל Lucifer, Iesa. 14. 12. Et תִּבְּץ nomen loci, Iudicú 9. 50. Sed תִּבְּל orbis, terra habitata, proprium mūdi inferioris nomen, non habet plurale, nec pronomini iungitur, sicut nec propria nomina virorum aut urbium.

879 פֶּעַל Cum chiríc & séri, & daghés, & breuia: communiterque sunt nomina toarím. In plurali sunt sine daghés, & secunda litera est cum sceuá, & in cōiunctione non mutantur, vt נָקָם Vltio, שָׁלַם retributio, קָטַר incensum, דִּבָּר sermo, עָוָר cæcus, פָּקַח videns, עָלַב balbus, אִמְבִּידֶסְטֶר ambidexter, עָקַשׁ peruersus, פֶּסֶחַ claudus, שִׁקְמוֹרָה sycomorus. * Et in plurali, secunda radicalis est cum sceuá, עָלְבִים balbi, עָקַשְׁוֹת peruersi &c. Et לאִיגָאוּרִים cæci, פֶּסֶחִים claudi, שִׁקְמוֹרִים sycomori: quæ sunt huius speciei. Sed חֵרֶשׁ surdus, est cum séri, quòd non dagheffe-

tur ר litera: & in plurali, חרשים Iefa. 29. 18, & 42. 18.

פֶּעַל Cum chiric & camés, & daghés: & in coniunctione mutatur camés in pathách. In plurali, secunda est etiam cum camés: & in coniunctione cum sceuá, vt אֶבֶר agricola, אֶבְרִים agricola, אֶבְרִיכם agricola vestri. Et בָּכָר talentum, בָּכָרִים talenta. Et duale בְּכָרִים duo talenta, & בְּכָרִי. Sed פָּחַם carbo, pruna, & כָּחַשׁ mendax, & נָחַל carbo, sunt cum seghól propter ח, quod non est dagheffabile. Et in plurali, נָחָלִים. Et cū pronomine, נִחְלִי. Et in regimine נִחְלִי cum pathách, Psal. 18. 14. quanquā dici potest hoc alterius esse speciei.

פֶּעַל Cum camés & féri. Et in regimine, cum sceuá & pathách. Et cum pronomine, cum sceuá & féri. Et sic in plurali, quod in regimine habet chiric: vel pathách, si fuerit litera gutturalis. vt שָׁמֵן pinguis, שְׂמָנִים pingues, שָׁכֵן vicin', שְׂכֵנִי vicinus eius, שְׂכֵנָיו vicini eius. שָׁפֵל humilis, יָבֵשׁ aridus, חֶמֶץ fermentum, חֶפֶץ volitor .i. volens, שָׂמַח lætus, שָׂבַע satureus, יָפַח locutor, כָּשָׁר re-ctus, vel decens, אָבֵל lugens, בָּבֶר grauis, עָרַל incircuncisus, יָרַח luna, אָחַז oblitus, נָזַל rapina. Sed חָצֵר atrium, facit חֲצֵרוֹת atria: & in regimine, חֲצֵרוֹת, Psalm. 84. 3. Et וָקֵן senex, וָקֵנִי. Et עָקֵב calcaneus, & עָקְבִי, c cum chiric, quauis sit gutturalis, & p cum daghés euphonia gratia, Genes. 49. 17. Et נָרַר maceria, נָרָרוֹת & in regimine נָרָרוֹת. Et sic כָּתֵף latus, כָּתְפוֹת & in regimine כָּתְפוֹת. Sed לָחֶם bellum, Iudi. 5. 8, est cum seghól. Et אֲחֵר alius, א cum pathách, propter sequentē literam gutturalem. Et cum ה vel א quiescente in fine, vt טֹלָה agnus: & in regimine טֹלָה, & in plurali טֹלָאִים pro טֹלָאִים Iefa. 40. 11, טִמְאָה Immundus, אִמְבִּי sitibundus, יָרֵא timidus, כָּלָה consummatus (vel cōsummatio,)

880

881

882

*עלה folium.

888 פֶּעַל Cum chólem & féri, & breuia. Et in plurali, & cum pronomine, féri communiter mutatur in sceuá, paucis exceptis: & interpositum, non est radicalis littera: vt יוצר Figulus, שורק vitis optima, רוכל fullus, פורק fugax, יותר residuus, אויב inimicus, עורב coruus: יובל iobél, id est iubileus: חורש artifex, vel excogitator: חובל nauata, אורב insidia, יונק lactens, רון princeps. At עול paruuulus, & שוקם desolatus, sunt ex geminatis.

890 פֶּעַל Cum duplici seghól, & longa, & communiter nō mutatur in regimine genitiui. Et in soph passúc & cú athnách cōmuniter seghól prius mutatur in camés, paucis exceptis. Et sic cú zachéph & seghuláh interdū mutatur: sic etiā quando præponuntur ei כ, ל, ו, ה, ב, litteræ deseruientes pūctatæ cum camés. Et si vltima littera fuerit gutturalis, prima est cum féri vel seghól: secūda verò est cum pathách. Sed secunda existente gutturali, sunt longa cú gemino pathách: & in regimine nō mutantur. In regimine pluralis numeri, & cum pronomibus, prima est cú pathách, vel chiríc, vel seghól. Sunt etiam in hac specie quædā cum féri & seghól: & quædam ex his iuncta pronomibus, primum retinent seghól, quædam mutant seghól in chiríc, & nonnulla in pathách. In plurali itē nonnulla sunt dualia. Sed iam citemus ipsa nomina, vt quæ dicta sunt, pateant. ארץ Terra, בארץ in terra, כארץ sicut terra, לארץ terræ, וארץ & terra. Et quando in fine apponitur ה, א est cú pathách: vt ארצה ad terram, Genes. 20. 1. Et cú athnách, ארץ Psal. 37. 11. Et cú zachéph, ארץ, Iob 2. 13. Et in plurali, ארצות, Genes. 26. 4. Et in regimine, ארצות, Leuit. 26. 36. Et cum pronomine, ארצו terra eius, ארצך terra tua, ארצי

terra mea, אֶרֶץ terra eorum, אֶרְצֵכֶם terra vestra, אֶרְצֵנוּ
terra nostra, אֶרְצוֹתַי terra eius, אֶרְצוֹתֶיךָ terra tua: & sic
residuum. In quatuor autē locis non mutatur, Psal.
35.20, Et super mansuetos אֶרֶץ terra. Et 48.11, Laus tua
ad fines אֶרֶץ terra. Prouerb. 30.21, Sub tribus mota est
אֶרֶץ terra. Et 14, Vt comedant mansueti מֵאֶרֶץ de terra.
Sunt etiam quatuordecim loca cū zachēph & seghu-
lāh, quæ sunt cum camēs, quæ annotauimus in nostro
Dictionario Hebraico. Et sic נֶסֶךְ Libamen, libatio, cō
flatile, cum seghól: præter duo quæ sunt cū sēri, Exod.
29.40, וְנֶסֶךְ & libamen quartum hin. Et 30.9, וְנֶסֶךְ & li-
bamen non libabitis. quanquam & hæc in plārisque
codicibus sunt cum seghól. Et נָדָר Votum, cum se-
ghól omnia, præter quinque. Leuiti. 22.23, וְלִנְדָּר & ad
votum non placabitur. Nume. 30.10, וְנָדָר & votum vi-
duæ. Et 14, omne נָדָר votum & c. 2. Sem. 15.8, Quia נָדָר
votum vouit seruus tuus. Iesa. 19.21, Et vouebunt נָדָר
votum Domino. Et שָׁבַר Contritio, cum seghól o-
mnia, præter tria quæ sunt cum sēri. Iesa. 30.14, Et con-
teret eam בְּשָׁבַר secundum contritionem lagœnæ. Et
65.14, מִשָּׁבַר præ contritione spiritus ululabit. Hamós
6.6, Et non hæreditauerunt vsque ad שָׁבַר contritionē
Ioseph. שֶׁבַל Intellectus, cū sēri & seghól, præter quin-
que quæ sunt cum seghól. 1. Paral. 26.14, בְּשָׁבַל cum in-
tellectu. Hezra 8.18, Vir שֶׁבַל intellectus. Nechem. 8.8,
Et ponere שֶׁבַל intellectum. 1. Paral. 22.12, Dabit tibi Do-
minus שֶׁבַל intellectū. Alii tamen dicūt hoc esse cū sēri
& seghól. 1. Semu. 25.3, Et mulier bona שֶׁבַל intellectu.
Alii addūt illud Eccle. 10.6, Datus est הַשֶּׁבַל intellectus
& c. אֶבֶן & אֶבֶן Lapis, Deut. 25.13, אֶבֶן אֶבֶן lapides
אֶבֶן eius. שֶׁשׁ Sol, שֶׁשׁ sol tuus. סִסְל Sculptile,

898

894

895

895

890

phonix gratia. שבט Virga, שבטים שבטי virga. ערך AE-
 stimatio, ערכך aestimatio tua, ערכי aestimatio mea. עור
 Auxilium, עורך עורך auxilium tuum. ספר Liber, ספרך
 liber tuus. כתר Latibulum: in regimine nō mutatur.
 חזק Fortitudo, חזקי fortitudo mea. ובר Dos. quanquam
 plarique codices sex habent puncta. נזר Corona, נזרו
 corona eius. אצל Apud, אצלו apud eum, אצלי apud me,
 אצלה apud eam. עמק עמק Vallis, עמקים valles. ערן De-
 licia, & nomen proprium Heden, 2. Paral. 29. 11. ערני
 delicia, ערני delicia mea. חלב Adeps, חלבי adeps mea.
 חלבם adeps eorum, חלבה adeps eius, חלקים adipēs. חשק
 Complacentia, חשקי complacentia mea. Et חפר Inqui-
 sitio, ספל phiala, שטף inundatio, סמל idolum, אבר pena,
 אפר cinis, עפר Hēpher proprium nomen, אפר Efer pro-
 prium nomen, חלם Chélem proprium nomen: נצר ra-
 mus, vel furculus: נבל psalterium, vel lyra: הליך ambu-
 latio, עקב finis, עבר tráfitus, חרק genus spinā, עבל dolor,
 סבל onus. Et cum seghól vel sēri & pathách, vlti-
 tima existēte gutturali, vt פשע Præuaricatio, פשעה præ-
 uaricatio eius, פשעיך præuaricationes tuæ, פשעינו præ-
 uaricationes nostræ. פרח & פרח Flos, פרחו flos eius,
 פרחיה flores eius. שמע Auditus, auditio. & שמע cum sē-
 ri, Iesa. 23. 5. נחת Frustum, Iechez. 24. 4: quanquam in
 plarisque codicibus (teste R. David in lib. Radicum)
 sit cū sēri. Et נחתו frustra, נחתיה frustra eius. מצח
 Frons, cū sēri, & מצחו frons eius, מצחך frons tua, מצחם
 frons eorum, מצחות frontes. כנח vel כנח Cingulum,
 Iesa. 23. 10. שלח Hortus, gladius: שלחו gladius eius.
 גלע Gith, פלה senectus, שבע septem; תשע nouem. צלע
 cum sēri, Latus, צלעו latus eius, צלעות latera. בטח Fidu-
 cia, confidentia, caret plurali. ישע Salus, cum seghól,

894

non mutatur cum pronomine, vt Pſal. 85.7, יְשַׁעְךָ ſalus tua. Sunt autem quinque cum ſeghól, Pſal. 132.16, Induam יְשַׁע ſalutem. Ieſa. 61.10, Induit me veſtibus יְשַׁע ſalutis. Iob 5.10, Eleuati ſunt יְשַׁע ſalute. Et 4, Longe ſient filii eius מִיֶּשַׁע à ſalute. Ieſa. 45.8, & fructificēt יְשַׁע ſalutem. Alia ſunt cū ſéri, & cum pronomine יְשַׁעְךָ ſalus tua, Pſal. 18.36. Et totum cum pathách, exiſtente gutturali ſecunda litera: vt יָעַם Ira, יָעַמְךָ ira eius, יָעַמְךָ ira tua. נָעַר Puer, נָעַרְךָ puer eius, cum ſceuá, & interdum נָעַרְךָ cum ſceuá pathách. In plurali verò cū ſceuá, נָעַרִים pueri, נָעַרְיָךְ pueri eius. שַׁעַר Porta, שַׁעַרְיָךְ portæ tuæ, שַׁעַרְיָכֶם portæ veſtræ. פָּחַשׁ Negatio, mendacium: כְּפָחַשְׁיָכֶם negationes veſtræ. פֶּחֶת Fouea, פֶּחֶתֶיכֶם foueæ. שֶׁחַת Fouea, rete, שֶׁחַתֶּם fouea eorum. לֶהֶב Flamma, לֶהֶבֶיכֶם flammæ. נָחַל Torrens, נָחַלִּים torrentes. טַעַם Sapor, vel ratio: בָּעַר ſtultus, רָעַר tremor, נִחַשׁ augurium, רָחַב latitudo, סָעַר turbo, פָּלַח pala ad ventilandū. Et cū ſeghól, vt לֶחֶם לָחֶם Panis, לֶחֶמוֹ panis eius, לֶחֶמְךָ panis tuus.

904

פָּעַל Cum chólem & ſeghól, & longa: neque mutatur in coniunctione: ſed in plurali chólem mutatur in camés chatéph, paucis exceptis quæ ſunt cum camés lato. Et ſic cum pronomine: quanquam interdum eſt cum camés lato, aut cum ſcurec. Et in duali, ſecunda litera eſt cum ſceuá. חֹדֶשׁ Menſis, חֹדְשֵׁי menſes, חֹדְשֵׁיךָ menſis eius, חֹדְשֵׁי menſis meus, חֹדְשֵׁיךָ menſes eius. קִדְּשׁ Sãctitas, קִדְּשֵׁי ſanctitates, קִדְּשֵׁיךָ ſanctitas eius, קִדְּשֵׁי ſanctitas mea, קִדְּשֵׁיךָ ſanctitates eius. Et cum camés lato, Iechez. 36.38, ſicut pecudes קִדְּשֵׁי ſanctificationū. Deut. 12.26, Tantum קִדְּשֵׁיךָ ſanctitates tuas, quæ erunt tibi, & vota tua capies. Iechez. 22.8, קִדְּשֵׁי ſanctitates meas.

905

Hamós 2.9. וְשָׂרָשָׁיו & radices eius deorsum. Iiób 18.16, Deorsum שָׂרָשָׁיו radices eius siccabuntur. קֶמֶץ Pugillus: & cum pronomine habet קֶמֶצוּ pugillum suū, Leuit. 2.2. Et גָּדֹל Magnitudo. Psal. 150.2. Laudate cum secundum multitudinem גָּדֹלוֹ magnitudinis eius. חֶפֶן Vola: חֶפְנִים volæ duæ, חֶפְנֵיכֶם volæ vestræ, חֶפְנִי volæ eius. אֶפֶן Rota, אֶפְנֵי rotæ eius. גֶּרֶן Area, גֶּרְנִי, גֶּרְנֵי area mea: אֶפֶל Caligo, עַרְס arx, חֶפֶשׁ liber liberi, חֹרֶשׁ Chóres proprium regis nomen, qui Cyrus dicitur, חֹזֶם malleus, שֶׁבֶךְ densitas, excussio, נֶקֶח dolor, קֶשֶׁט veritas. אֹהֶל Tentorium, tabernaculum, אֹהֳלִים tabernacula. Et cum chólem ad protrahendū iuxta אֹהֳלִים, & אֹהֳלֵינוּ tabernacula sua, 2. Sem. 20.22. Et אֹהֳלֶיךָ tabernacula tua, Num. 24.5, Deut. 33.18. quanquam possunt esse ab אֹהֶל instar גִּזְרֵל בְּחֵן pollex, est cū seghól: & mittit plurale vt fœminina בְּחֻזָּת, Iudi. 1.7. quāuis possit esse à בְּחֻזָּה vel בְּחֵן, teste R. Dauid in Michlól. Et חֵן fortitudo, Chag. 2.23. חֻזְקוֹ fortitudo nostra, Hamós 6.13. בָּאֵשׁ Fœtor, בָּאֵשׁוֹ fœtor eius, Ioél 2.20. Et בָּאֵשִׁם fœtor eorum, Iesa. 34.3: in quibus אָ quiescit, quanquam eius singulare possit esse secundū aliam formam, vt Hamós 4.10, Et ascendere feci בָּאֵשׁ fœtorem castrorum vestrorum. *Efferenda autem fuerant בָּאֵשִׁם בָּאֵשׁוֹ, cum chólem אָ, sed quiescere fecerūt אָ in medio eorum iuxta consuetudinem, & transtulerunt motionem eius in בָּ. Camés chatèph enim & chólem æquantur. Et si secunda litera fuerit gutturalis, pathachatur māiori pathách, (præter duo prædicta בְּחֵן & בָּאֵשׁ quæ sunt cū seghól) vt פָּעַל opus, פָּעִל & פָּעִלָּה opus, eius, פָּעִלָּה opera. תָּאֵר Forma, תָּאֵרוֹ forma eius, 1. Sem. 28.14. תָּאֵרִים forma eorum, Thren. 4.8. Et cum chólem, תָּאֵר forma eius, Iesa. 52.14. רָחֵב Latitudo, רָחֵבוֹ latitu-

907

909

do eius, רָחֶבֶת, latitudo eius. בָּחוּךְ Probatio, שְׂחָר munus,
 צִהָר fenestra. רֶמַח Lancea, רֶמַח lancea. Et cum pro-
 nomine ר est cum camés in libris correctis, teste R. Da-
 uid in Michlól & lib. rad. Nechem. 4. 13, cum gladiis
 suis רֶמַחֵיהֶם (&) lanceis suis. Et אֶרְחָה semita, via: in plu-
 rali more foemininorum facit אֶרְחֹת, Iudi. 5. 6. Et in cō-
 iunctione אֶרְחֹת דְּרַכֶּם, Iob. 6. 18, semitæ viæ corū.

909 Cum camés & seghól, & longa: vt עוֹל iniquitas,
 peruersitas. Et cum pronomine, עוֹלוֹ, Iechez. 18. 26. Et in
 coniunctione, עוֹל cū seghól, Iechez. 28. 18. מוֹת Mors.
 910 Et cum מ redundantē, מוֹתָה, Psal. 116. 15. Et in coniun-
 ctione, & cum pronomine, ו quiescit: vt Nume. 23. 10,
 Moriatur anima mea מוֹת מוֹתִי morte rectorum. Et sic in
 plurali cum ו quiescente. Iechez. 28. 10, מוֹתֵי mortibus
 incircuncisorum morieris. Et sic הוֹךְ תוֹךְ Medium, תוֹכוֹ
 medium eius. שוֹא mendacium, est ex hac specie, teste
 911 R. Dauid in Michlól: quanquā ו est lene, & א quiescēs
 est loco ה. Et cum pronomine, שוֹאוֹ שוֹאָךְ. vel cū ו quie-
 scente, שוֹאֵי. Fieri etiam potest vt וָיִי vallis, sit ex hac
 specie, quanquam interdum scribatur absque א. Et nō
 est cum camés vt שוֹא, sed cum pathách, eo quod egre-
 ditur secundum formam וָיִי בִי וָיִי, quæ sunt pronomina
 primæ personæ patháchata: שוֹא verò est secundū nor-
 mam cameffatum, éstque secundum formam וָיִי בִי וָיִי
 quæ sunt pronomina tertiæ personæ cameffata.

912 Cum pathách & féri dagheffata, quæ in coniū-
 ctione ad nomen non mutátur: sed in plurali, & cum
 pronomine, secunda litera est cum sceuá, & interdum
 sine daghés læuigandi gratia, vt חֶלֶק lenis, Iesah. 57. 6,
 חֶלֶקֶךָ in lenibus petris torrentis pars tua. שֶׁבַח
 laudator. כֶּקֶל Baculus, vel virga: כֶּקֶלוֹ bacul' eius, כֶּקֶלוֹ

baculi. Sed illud Genes. 30. 37, Et tulit מַקֵּל לְבִנְהָה virgam populi, id est populeam: quod est mutatū in pathách: non est huius speciei, teste R. Dauid in Michlól. שְׁרֵת Ministerium, מִצֵּן renuens, מְהֵר festinans. Et מִצֵּן est cum camés, & מְהֵר cum pathách, sūntque nomina toarím. רַחֵם misericordia. Et שִׁקְמוֹרִים sycomori, est huius speciei, vel de specie עֵץ cæcus.

פָּעַל Cum pathách & camés, & daghés. Et in coniūctione, siue regimine genitiui, mutant camés in pathách, vt שַׁבָּת sabbatum. Et in regimine, Exod. 35. 2, שַׁבָּת שַׁבָּתוֹ Sabbathum sabbati. vel sabbatuli. Quod inuenitur & foeminei generis, Leuit. 16. 31, שַׁבָּת שַׁבָּתוֹ הִיא לָכֶם Sabbathū sabbati est vobis. Et masculini, Deut. 5. 12, Custodi diem הַשַּׁבָּת לקדשו sabbati ad sanctificadum eum. Et cum pronomine, שַׁבָּתוֹ Sabbathum eius, Iesa. 66. 23. Et in plurali, שַׁבָּתוֹת, 2. Paral. 2. 4. Sed secundum R. Dauid in Michlól, שַׁבָּת est alteri speciei & ponitur vice שַׁבָּת. cadit enim vltimum ת, euphonia & lenitatis gratia, propter concursum duorum tauin, & daghés est ob defectum vltimi ת. Et quanquam in פְּחָתָה cōfossio, corrosio, Leuit. 13. 55, est concursus duorum tauin, voluit tamen author in שַׁבָּת vnū remouere ת, ob eius dictionis frequentiam. quippe si de hac esset speciei, ת in dictione שַׁבָּתוֹ Iesa. 66. 23, Et וְשַׁבָּתָה Hoseah 2. 11, non esset daghessatum, sed raphatum, videlicet שַׁבָּתוֹ. Et sic alterum. מִלָּה Propitiator, parcens, מִלָּה nauta, vel remex: גִּלְבִּי tonfor, גִּלְבִּים tonfores, Iechez. 5. 1. גִּבְבִּי Fur, גִּבְבִּים fures. מִכָּל Onus, vel baiulus. קֶשֶׁת arcus, & sagittarius. חָרָשׁ Faber, artifex, non mutatur: & ח est cū camés, quòd לittera non sit daghessabilis: vel est ita vt vicē suppleat daghés: & sic פָּרָס Parás, Persa. צוּאֵר Collum, in quo א

912

915

917. 916

quiescit protrahendi gratia, quod tamen interdú abii-
 citur de scriptura, vt Nechem. 3. 5, Nō induxerunt צוֹרֵם
 collum suum in cultum Domini sui. Et in regimine,
 צוֹאֲרִיכִם, Genes. 45. 14. Et cum pronomine, צוֹאֲרִיכִם, Irme.
 27. 12. In hac specie sunt etiam nonnulla cum gemino
 pathách, אֶכֶד nomen proprium, Genes. 10. 10. פֶּנֶג nomen
 loci, vel balsamum, Iechez. 27. 17. אֶתֶר Post: quod non
 dagheffatur quòd ה non sit litera dagheffabilis. Et in
 917 plurali, אֶתֶרִי אֶתֶרִי, Paddán, Genes. 25. 20. quanquā
 dici potest absolutum esse פֶּדָן cum camés. Et in regimi-
 ne, מִפֶּדָן אֶרֶם de Paddán Syria, Gen. 25. 20. Et cū ה, Gene.
 28. 2. פֶּדָנָה אֶרֶם in Paddán Syria. dici tamen potest quòd
 seghól est loco pathách, teste R. Dauid in Michlól. שִׁרְי
 916 quoque Omnipotés, potest esse de hac specie, vt idem
 testatur: in quo י est vice ד: quod est cū pathách, quia
 exit vt אֵי בִי נִי. Huius speciei esse possunt & פֶּתֶם בָּתֶּשׁ,
 נָחַל de quibus iam dictum est. Et sic quorum vltima
 radicalis quiescit, vt חֶטָּא Peccator, חֶטָּאִים pecca-
 tores: חֶטָּאִיהֶם peccatores eius. רִבָּא Contritus. Sed illud
 Psal. 34. 19. וְאֶת־דְּבַאי־רוּחַ, contritos spiritu: est cum sce-
 uá. קָנָא Zelotes, aemulator.

918 פֶּעוּל Cum sceuá & chólem, quæ neque in regimine,
 neque cum pronomibus mutátur. vt שָׂאֹר Fermen-
 tum, סָגוֹר aurū purum, יָאֹר fluuius, יָקוֹר exustio, חָסוֹר a-
 finus, בְּכוֹר primogenitus, גָּדוֹל magnitudo, בְּרָחִיטִי
 brachiū, שְׁחוּת humiliatio, vel humilis, גָּבוֹה excelsus. שִׁקְלָל
 Sinistra, א est loco ו protractiui: quanquam & cū ו quan-
 doque inueniatur: vt Num. 20. 17. תְּאֻס Gemellus, gemi-
 nus. Vel est א תְּאֻס instar גָּדוֹל magnus. צָפוֹן Aquilo,
 Iehof. 11. 2, potest esse de hac specie, quia non est in re-
 gimine illo in loco.

פָּעוּל Cum sceuá & scuréc, quæ nec in regimine, nec
cū pronomi nibus mutantur. vt וְכוּל Habitaculum, וְכוּל
Terminus, וְכוּל terminus eius, וְכוּל terminus tuus,
וְכוּל termini, וְכוּל termini tui. כְּרוּב Cherub, כְּרוּבִים
cherubím. וְכוּל Stratum, וְכוּל stratum meū. וְכוּל Mascu
lus, וְכוּל masculus tuus. וְכוּל Musca, וְכוּל muscæ.
וְכוּל cauea in qua ponuntur aues. וְכוּל dictus, vel ser
mo, וְכוּל operimentum. וְכוּל Redemptio vel redem
ptus, וְכוּל redemptiones. וְכוּל Membrú, וְכוּל mé
bra mea. וְכוּל nigredo.

919

H5F

L56

712

919

921

920

921

פָּעוּל Cum camés & chólem, breuia: quorum camés
in regimine mutatur in sceuá, vel camés chatéph, si
fuerint cum maccáph. Et in plurali nonnulla sunt
cum daghés vice hannách, & mutantur, itidem & cum
pronomi nibus. vt וְכוּל magnus. & in regimine וְכוּל Ir
me. 32. 19. Et cum maccáph, וְכוּל & magnus fortitu
dine, Nachúm 1. 3. וְכוּל Longinquus, וְכוּל longinqui.
Et fœmininum, וְכוּל Longinqua. Sed illud Iudic. 18.
28, וְכוּל lóginqua est: habet cum ghahíá, & ח (præ
ter normam) cum accentu. At illud Irme. 3. 7, וְכוּל præ
uaricatrix soror eius: * venit instar singularis, pro וְכוּל.
Quandoque וְכוּל mutatur in ת, & fit dictio longa: vt 2.
Sem. 18. 8, Et fuit ibi bellum וְכוּל dispersum super fa
ciem omnis terræ. pro וְכוּל instar וְכוּל magna. & est
dictio extranea, quanquam dici potest quod sit sicut
וְכוּל incensum, & וְכוּל as: & camés est loco sceuá.
Sed si deducatur à וְכוּל, & נ fit coniugationis niphhá, *
tunc est cum camés: quia est dictio longa, teste R. Da
uíd in Michlól. וְכוּל Propinquus, וְכוּל propinquus e
ius, וְכוּל propinqui, וְכוּל propinqua. וְכוּ� Paruus,
וְכוּל paruus eius, וְכוּל paruus tuus, וְכוּל paruus meus,

- 922 קטני עבה parui. Et in dictiohe קטני Minimus meus
grossior est lumbis patris mei, 1. Reg. 12. 10, p remanet
cum camés, vt erat in singulari separato, id est non cō-
iuncto: & dum coniungitur, absorbetur ו in daghés, &
vertitur chólem in camés chatéph. Et ita remanet ca-
més in pronomine secundum morem singularis sepa-
rati in dictiohe קטני morsus tuus, Hose. 13. 14. Sic etiā
923 remanet camés in coniunctione, in dictiohe קבֿל corā
populo, 2. Reg. 15. 10. Et sic cum pronomine, Iechez. 26.
9 וְכַתִּיבָהּ & arietem machinæ suæ &c. quod dagheffa-
tur propter absorptionem hannách, vt קטני. Nonnul-
la enim huius speciei habent daghés in plurali vice há-
nách, vt נָדוּס Nudus, עֲרֻסִים nudi: אֲדוּסִים Rufus, אֲרֻסִים rufi:
נִקְדָּר Punctatus, נִקְדָּרִים punctati. i. maculati & aspersi pū-
ctis. Et עֲבֹתָהּ densa, perplexa, Iechez. 6. 13, ab עֲבֹתֹת dé-
sus, perplexus. Et in plurali sine daghés, עֲבֹתִים עֲבֹתוֹת.

- Et טָהוֹר Mundus: & in regimine טָהוֹר. Et cum mac-
cáph, Prouerb. 22. 11, טָהֹר־לֵב mundú corde: & Iiób 17. 9,
טָהֹר־יָדַי & mundus manibus. טָהֹר cū camés chatéph.
טָהֹר Pax, שְׁלוֹמְךָ pax tua, שְׁלוֹמִי pax eius. כְּבוֹד כְּבוֹד
Gloria, כְּבוֹדִי gloria eius, כְּבוֹדִי gloria mea. עֲשׂוֹק calúnia-
tor, עֲשׂוֹקֵי désus, perplexus: מֹרֶס mors. גִּטְרוֹן Guttur,
guttur eorum. שְׁלֹשׁ Tres, אֲרוֹן nutritus. אֲרוֹן אֲרוֹן do-
minus, אֲרוֹןִי dominus eius, אֲרוֹןִי dominus meus, אֲרוֹנִי
921 domini. אֲרוֹן אֲרוֹן Arca. 2. Reg. 12. 9, Et tulit Ieho-
iadáh sacerdos אֲרוֹן אֲרוֹן arcam vnam. Illud 2. Paral. 24.
8, Et fecerunt אֲרוֹן אֲרוֹן arcam vnam: non est de hac spe-
cie, sed habentium sceuá & chólem, vt שְׂאוֹר, quia non
est in regimine, teste R. Dauid in Michlól.
923 בָּעוֹל Cū pathách & chólem: vt רֶתֶק catena, בָּעוֹלִים cymi-
nú, Plurale רֶתֶק, est forniceum, cū scurec, 1. Reg. 6. 21,
r. ii.

וְרִתְקוֹת, catenis aureis. Sed illud Iesah. 40. 19, וְרִתְקוֹת, catenas aureas: est ex raphatis. Et non existente tertia radicali, קָנָה Zelotes.

פָּעוּל Cum camés & scuréc, & breuia: & cōmuniter mutantur tam in regimine, quàm in plurali, & cū pro-

nominibus, vt שבוע hebdomada. Et in regimine, שבוע, 925

Genes. 29. 27. Plurale est secundum formam masculi-

norum, שבועים, Daniel 9. 25. * Et fœmineorum, שבעות, 924

Exod. 34. 22. In plurali & affixo non mutatur, vt differ-

rat ab illo Iechez. 21. 23, שבועות להם iurantes iura-

mentis eis. quod est alterius significantiæ. In regimine

mutatur, Iechez. 45. 21, שבועות ימים festiuitas septē die-

rum. Et Gen. 29. 27, מלא שבוע זאת imple hebdomadā hu-

ius. וְרִתְקוֹת Vrtica, vel carduus. Et in plurali, וְרִתְקוֹת daghes-

satur, Prouer. 24. 31, שְׁחוֹט Irme. 9. 8, שְׁחוֹט sagitta

tracta. vel occidens. Et secundum R. Iosēph Chimchi,

est nomen tōar, perinde ac si dicat שְׁחוֹט: sicut עֶשֶׂק pro

עֶשֶׂק calumniator, Prouerb. 28. 17, מֶמְבְּרִי Membrū con-

tractum: שְׁרוּעַ membrum monstrosū. עָזוֹס Fortis,

עָזוֹס fortes. בְּרוּךְ בְּרוּךְ Benedictus, בְּרוּךְ benedicti.

שָׁאוּל Saúl, regis Israël proprium nomen.

פָּעוּל Cum pathách & scuréc: daghesfata, si sint literæ

daghesfables: & breuia, quæ nec in regimine, nec in

plurali, nec cum pronomine mutantur: vt in sequen-

tibus patet, טֶבֶר Vmbilicus, תִּבְנוֹר clibanus, חֲנוּן misera-

tor, שְׁבוּל absque filiis. תְּפוּחַ Malus arbor & fructus, Ma-

lum, תְּפוּחִים mala. עֶמּוּד Columna, עֶמּוּדִים columnæ.

דּוּחַ Dux, דּוּחִים & דּוּחִים duces. לֵנִי Lenis, לֵנִי lenes. רַחוּם

Misericors. Et בְּחֹרִי Iuuenis electus, בְּחֹרִי iuue-

nes. בְּחֹרִי sunt à בְּחֹרִי cum camés. חָרִוֹן sollicitus,

חָרִוִּים solliciti. מִחְנָה Munitio, מִחְנֵי munitiones, בְּחֹנִי

בְּחֹנִי

munitiones eius.

926 פִּיעוֹל Cum chiríc & chólem, quæ non mutantur, & ex eis nōnulla sunt cum daghés: vt קִטוֹר Vapor, vel nebula, שִׁילוֹחַ Silóach, גִּיחֹן Ghichón, fluuii nōmen, שִׁיחֹר Nilus, צִנּוֹק carcer. Et cum daghés, vt צֶפֶר Auis, צִפְּרִים aues: chólem in plurali vertitur in camés charéph.

כְּנֹר Cithara, כְּנֹרִים citharæ, כְּנֹרֶיךָ citharæ tuæ. Et fœmineo genere, כְּנֹרוֹת, 2. Paral. 9. 11. Et כְּנֹרוֹתֵינוּ Citharæ nostræ, Pſal. 137. 2. יִסּוֹר Castigatio, vel eruditio. בְּיוֹר caminus, vel lāpas. נְבוֹר Potēs, נְבוֹרִים potētes. שְׂבוֹר ebrius.

927 פָּעוֹל Cum chiríc & scuréc & daghés, breuia, quæ nō mutantur: vt בְּבוֹר Primitiuum, בְּבוֹרִים primitiua. אֶצְבוֹר aceruus, אֶצְבוֹרִים acerui. קְבוּצָה congregatio, קְבוּצֹת congregaciones tuæ, Ieſa. 57. 13. נְחֹם conſolatio, נְחֹמִים conſolationes, נְאוּף Adulteriū, נְאוּפִים adulteria, נְאוּפֶיךָ adulteria tua. אֲבֹמִיל Abominabilis, אֲבֹמִילִים abominabiles. חֶתּוֹל fascia, fascia pectoralis. קְשׁוֹר Torques. שְׂקוֹי abominatio, שְׂקוֹיִם idolū, חֶבֶק cōplexus, סִכּוּת Siccúth, nomē idoli. שְׂבֹל ſterilitas, שְׂבֹלֶיךָ ſterilitates tuæ. גְּדוּפִים opprobrium, גְּדוּפֵי opprobria. לְמוֹר diſcipulus, לְמוֹרֵי diſcipuli mei. שְׂקוֹי irrigatio, אֶפְוִי operimentum. קֶשׂוֹם cucumis, קֶשְׂמִים cucumeres, עֵזוֹ fortis. יִרְוֶה Satus, eſt cum ſeri propter literam, teſte R. Dauid in Michlól.

928 פִּועִיל Cum chólem & chiríc, quæ non mutátur, vt אוֹפִיר Ophír, בּוֹרִית Boríth, genus herbæ, vel ſapo quo lauantur veſtes.

928 פִּועֵל Cum chólem & camés: & in regimine genitiui cum pathách: & cū pronomine non mutantur, neque in plurali abſoluto: ſed in regimine camés mutatur in ſceuá, & ſic cum pronomiſibus. quædam autem habent daghés. אוֹצָר Theſaurus, אוֹצָרוֹ theſaurus eius,

אוצרות thesauri. Et in regimine, אוצרות, 2. Paralip. 12. 9. Thesauri eius, אוצרותי thesauri mei. נזול Pullus columbarum, נזוליו pulli columbarum eius. Vermis, תולעים vermes. נזרל Sors, נזרלו fors eius, נזרלה fors tua, נזרלם fors eorum, נזרלות fortes. עולם Sæculū, עולםם sæcula. כוכב Stella, כוכביו stellæ. שושן Lilium: & in plurali שושנים cum daghès. חותם Sigillum. שופר Tuba, buccina, שופרות tubæ, שופרותיהם tubæ eorum. *Veniūt etiam ex eis cum pathách sine regimine, vt רונג cera, כובע & קובע galea, אופן rota. At R. Ichudáh scripsit כובע & קובע cum camès. Inuenitur & longum, כובע, 1. Sem. 17. 5, & Iesa. 59. 17. עזל Paruulus, עזלים paruuli, עזליו paruuli tui. שולל Spoliatus. אוהל Tabernaculū, אוהלים tabernacula, אוהליו tabernacula eius, אוהליו tabernacula tua. אופן Rota. & in regimine, אופן, Iesa. 28. 27. Inuenitur etiam absolutum cum pathách, Iechez. 1. 15, Et ecce אופן rota vna. אופןם est cum daghès.

930

פועל Cum scuréc & camès, vel pathách: & nonnulla sunt cum daghès, vt עוגב Organū, vel tibial. שועל Vulpes, שועלים vulpes. כפז subligaculū. ינקש Auceps, ינקשים aucupes. מוער Lapsus, מוערים lapsi. אולם Porticus, etiam in regimine est cum camès. Et cum pathách, vt יוכל Riuus, הותל delusus, סוגר carcer vel còpes, שושן lilium. Et cum scuréc, vel camès chatéph, & daghès, vt סלם scala, נומץ fouea, לקח ablati, אכל consumptus, אמן artifex, יולר natus.

931

פועל Cum scuréc & chòlem & daghès: & nonnulla cum ת in fine. vt סבל Onus, סבלו onus eius. סבך Densitas, סבכו densitas eius. Et סבכו, Irme. 4. 7, cum sceuá pathách, vel cum sceuá tantum, vt habent alii codices, teste R. Dauid in Michlól & libro radicum, ponitur

932

pro סבכו ב, cum camés chateph, sed satis fuit ei sceuá tantum, leniendi causa, vt ex כתנות, dixerunt וישאם & tulerunt eos cum tunicis suis, Leuit. 10. 5. ת. cum sceuá solum, non camés chatéph. Quanquá potest esse & א שך vt נדר magnitudo, quod facit נדרו, vt dictum est: & daghessatur ב euphonix gratia.

932 פָּעִיל Cum camés & chiríc, quæ in regimine & cum pronomi-
nibus, mutant camés in sceuá, & nonnulla in
plurali sunt cū daghés loco hannách: vt קָצִיר קָצִיר Mef-
sis, קָצִיר messis eius. נָדִיב Spontaneus, vel princeps:
אָבִיר אָבִיר Filum, פָּתִיל פָּתִיל. סְפוֹתָנִי סְפוֹתָנִי Fortis.
סְרִיסוּ סְרִיסוּ Eunuchus, סְרִיסוּ eunuchi. * Et שְׂרִיר
eunuchi eius, cum camés præter normam. Su-
perstes, שְׂרִיר שְׂרִיר superstitēs. פָּלִיט Euafor, פָּלִיט
euafores: סָעִיף סָעִיף Cacumen, vel cogitatio: סָעִיפִּים
cacumina eius. עֲשִׂיר עֲשִׂיר Diues, עֲשִׂיר diuites.
חֲרָשׁ חֲרָשׁ pulmentum, נָזִיר נָזִיר nazarus, רָכִיל רָכִיל fraudulentia,
אָרָטִיּוֹ אָרָטִיּוֹ aratio, חֲצִיר חֲצִיר herba, בְּצִיר בְּצִיר vindemia, אָרָטִיּוֹ אָרָטִיּוֹ aceruus,
נָחִיט נָחִיט spina, מֶרְכָּנָרִיּוֹ מֶרְכָּנָרִיּוֹ mercenarius, אָרָטִיּוֹ אָרָטִיּוֹ ramus superior,
נָחִיט נָחִיט cantus, vel putatio: סִינְדוֹן סִינְדוֹן sindon, חָמִץ חָמִץ purus, בָּלִיל בָּלִיל perfectus,
נָחִיט נָחִיט Defensor, castrametator, נָחִיט נָחִיט descēsores. daghés vice hannách, id est נָחִיט נָחִיט
quiescētis: ponitur enim pro נָחִיט נָחִיט.

פָּעִיל Cū sceuá & chiríc, quæ non mutantur: vt בָּקִיל
934 יָרִידִי Orió, יָרִידִי Dilectus, יָרִידִי dilectus tuus, יָרִידִי
dilectus meus. מְהִיר מְהִיר festinus, אָוִיל אָוִיל stultus, בָּלִיל בָּלִיל exustio,
אָוִיל אָוִיל iniquus, שָׁחִין שָׁחִין vlcus, רֶצֶן רֶצֶן Refin, regis proprium no-
mē, דָּבִיר דָּבִיר dominus, חָסִין חָסִין fortis, כָּפִיר כָּפִיר catulus leonis,
אָרָטִיּוֹ אָרָטִיּוֹ oraculum, נָדִיר נָדִיר perplexus; שְׂכִיבִי שְׂכִיבִי scintilla, בָּלִיל בָּלִיל mixtus.

פָּעִיל Cum pathách & chiríc, & daghés, quæ non
934 mutantur: vt אָבִיר אָבִיר Potens, אָבִיר אָבִיר potentes. פָּרִיט פָּרִיט
Fortis, אָבִיר אָבִיר fortes. מְגִלִּים מְגִלִּים Magnificus, מְגִלִּים מְגִלִּים Magnifici. שְׁלִיט

potestas, שליטת potestates. לפיד lampades. לפידים lápas, פטוש malleus, פטיש fortis. אפיו iustus, צדיקים iusti. צדיק sapphirus, כשיל securis, שניא magnus, חפור rubore suffūdens, עתיק auulso, ערץ eunuchus, ערץ fortis. A quibus & foeminea או אדרת, שליטה או שלטת.

פועל Cum féri & chólem: quæ non mutantur. & 935
nonnulla post féri habent hannách, id est literam quiescentem: vt אוןב Hyssopus, אור cingulum, אפור superhumale. Et עירום Nudus, עירמים nudi: quanquam dici potest quòd fit ex daghessatis. 927

פועל Cum féri & scuréc, quæ non mutatur: vt אפון 935
fides, fidelitas, veritas: אפון funis, אסור carcer, אפס præsepe. Sed אפוסך præsopia tua, Iiób 39.12, & אסוריו vincula eius, Iudicū 15.14, mutantur, vel sunt de alia specie. 936

פועל Cum chólem: vt חורן Chorón, vrbis nomen. 937

פועל Cum scuréc & féri, & nõnulla cum daghés, vt 937
שונם Suném, vrbis nomen: vnde fit patronymicum שונמית Sunámith. 1. Reg. 1.15. און Vzzén proprium vrbis nomen, 1. Paral. 7.24, cum daghés. אפס Spelta, אפס Iechez. 4.9. quanquam & אפס esse potest.

פועל Cum chólem, sceuá & scuréc, vt בכרו Bóchru, 937
proprium viri nomen, 1. Paral. 8.38. Et illud Genes. 1.2, תהיו בזהו secundum R. Ionáh est sicut בזהו.

פועל Cum sceuá, scuréc & chiríc, vt יהודי Iehudæus. 937
Plurale יהודים Iehudæi, pro יהודים.

פועל Cum camés chatéph, sceuá, & chiríc: vt חפשי li 938
ber, חפשיים pro חפשיים, & foemineū חפשיית libera, 2. Reg. 15.5. נכרי Alienus, extraneus: & נכריים pro נכריים & foemineum נכריה extranea, Exod. 2.22. נכריות Genes. 31.15. נעמי Nahomí proprium mulieris nomen, נ cum camés 938
lato, & נ cum camés chatéph, leniendi נ gratia.

פועל Cum chiríc, sceuá, & chiríc, vt עברי Hebræus,

מִצְרִי AEgyptius, & alia gentilia & patronymica nomina, de quibus dictum est. Et cum pathách propter תְּתַחֲתִי se-
quens: vt תְּתַחֲתִי pro תְּתַחֲתִי inferior: & תְּתַחֲתִים inferiora, pro
תְּתַחֲתִים, Genes. 6.16. Et cum seghól, vt שְׁכָן gallus, Iob
38.36. Et פְּלִיא, Iudi. 13.18, cum אֶשְׁקֵט quiescente, & longú pro-
pter seghól. Et cú sceuá, vt פְּנִימִי interior: & פְּנִימִים pro
939 פְּנִימִים interiora. Et cum séri, לֵוִי leuita, pro לֵוִי, aut לֵוִי. in
plurali, לֵוִים cum י radicali duntaxat, pro לֵוִים cum duo-
bus iodin: quâquam perfectú debet esse cum tribus iod-
940 ín לֵוִיִּים, primo, radicali: secúdo, signo pluralis: tertio,
signo nominis haiáchas. Et sic שְׁנִי secundus, pro שְׁנֵי:
& שְׁלִישִׁי pro שְׁלִישִׁי tertius, vt dictum est in nominibus
ordinalibus, Cap. x 11, in quibus י leniendi gratia abii-
citur: quorú plurale perfectum, itidem cú tribus debe-
ret esse iodin שְׁנֵיִים. Et ita cætera nomina ordinalia.

942 פַּעֲרִי Cum pathách, sceuá, & pathách. מַהֲרָאִי Maharái,
נַחֲרָאִי Nacharái, פַּהֲרָאִי Paharái, propria nomina quæ habē-
tur 2. Sem. 23.28.35.37. * Huius speciei est שְׁרִי Omnipoten-
s, cuius perfectum est שְׁרִי. Item אַחֲרִי Retrocedens,
Prouerb. 28.23, teste R. Ioseph Chimchi.

Nomina desinentia in ה.

CAP. XVII.

פַּעֲלָה

943

Omina desinentia in ה quiescens, commu-
niter sunt fœminei generis, præter generú
& specierum nomina, de quibus dictum est.
Horum igitur quædam sunt cú chiríc, sce-
uá, & camés, & sunt breuia: & in regimine genitiui,
camés mutatur in pathách, & ה in ת: in plurali verò
sunt cum ו & ת. Et sic alia nomina in ה desinentia, pau-
cis exceptis: & cum pronominebus retinent camés, &
ה similiter mutatur in ת, vt שְׁפָחָה שְׁפָחָה Ancilla, שְׁפָחָתִי
ancilla ei, שְׁפָחָתְךָ ancilla tua, שְׁפָחָתִי ancilla mea, שְׁפָחוֹת
f.i.

ancillæ שפחותיו ancillæ eius. אמרת Eloquiū, אמרת eloquiū eius, אמרת eloquium tuum, אמרת eloquia. Inuenitur & cum seghol אמרת Thren.2.17. quanquam eius absolutum sit cum chiric. שמלה Vestis, שמלתו vestis eius, שמלתך vestis tua, שמלות vestes, שמלות vestes eorum. כבשה Agna, כבשות agnæ. משהה Vnguentum, משהה vnguenta. שכה effusio, vel descensus: אכה fulgor, vel acies: אגה agna: שביה captiuitas, vel captiua. בליה בליה Ren, בליות renes, בליות renes mei. בריה Pinguis, Iechez. 34.20, pro בריה teste R. Dauid in Lib. radicū. מנחה Sacrificium, vel munus, מנחתו munus eius, מנחתך munus tuū, מנחתי munus meum, מנחתם munus eorum, מנחות munera, מנחתך munera tua, מנחותיכם munera vestra. quod dicitur א נחה, sicut מצוה præceptum, dicitur א צוה. si enim כ esset radicale, in plurali מנחות, & non מנחות faceret. נבעה Collis, נבעות נבעות colles. קריה Ciuitas, oppidum: & in plurali קריות cum chiric ו, & dagheffatū loco hannách, pro קריות vt בליות: quanquam dici potest nomē esse vrbis, vel alterius speciei. שממה Desolatio, Iechez. 35.7, Dabo montem Schir לשממה in desolationem: in quo ש protrahitur. Sunt autem aliqua quæ in ים mittunt plurale, vt פשתה Linum, פשתים פשתים linna. תטת triticum, pro תנטה: dagheffatur enim ob defectum תטת tritica. Sunt etiam nonnulla in hac specie cum pathách, vt שלמה Vestis, שלמתו vestis eius, שלמות vestes, שלמותיכם vestes vestra. אמה Robur, אמהה mansuetudo, אולה iniquitas, אולה iniquitas, אנהה mansuetudo, אולה prosperitas. Et sic propter sequentem literā gutturalē, vt אהה Amor, אחיה fraternitas, פחדה timor, שעה caro, רחצה lauacrum, יעה struthio, סעה סעה tur

945 bo, טַעְרוֹת turbines. נַעֲרָה Puella, נַעֲרוֹת puellæ,
 נַעֲרוֹתיו puellæ eius. נַעֲלָה Calceamentum, נַעֲלוֹת calcea-
 menta: licet & à נַעַל deduci possit, quod utroque in ge-
 nere (vt plæraque alia) suū mittit plurale. יַעֲלָה יַעֲלָה Ca-
 944 prea, cerui genus. Sunt etiam nōnulla in hac specie
 cū seghól, quorū prima radicalis litera est gutturalis,
 vt חֶלְקֶת חֶלְקָה Pars, חֶלְקֶתוּ pars eius, חֶלְקֶתְךָ pars tua, חֶלְקֶתְם
 pars eorum. חֶלְיָה Ornamentum, חֶלְיָתָה ornamentum
 eius. עֲרֵנָה Voluptas, delicia. עֲרֵיָה Nuditas. עֲרוֹת Tur-
 pitude. חֲרָפָה חֲרָפָה Opprobrium. שְׁאַלָה Petitio,
 שְׁאַלָתִי petitio mea, שְׁאַלָתֶם petitio eorum.

949 פַּעֲלָה Cum camés cháteph, sceuá, & camés, & ה: vt
 חֶכְמָה חֶכְמָה Sapiencia, חֶכְמָתוּ sapiencia eius, חֶכְמָתְךָ sapi-
 entia tua, חֶכְמָתְם sapiencia eorum, חֶכְמָתְכֶם sapiencia vestra,
 חֶכְמָתְךָ sapiencia tua, חֶכְמוֹת sapiencia. עֲצָמָה עֲצָמָה Forti-
 tudo, עֲצָמָתוּ fortitudo eius: עֲרָמָה Calliditas, vel astu-
 tia, שְׂפָכָה veretrum. עֲרָלָה עֲרָלָה Præputium, עֲרָלָתוּ præ-
 putium eius, עֲרָלָתֶם præputium eorum. Et in plurali,
 & etiam in regimine, עֲרָלוֹת, 1. Semu. 18. 25, In centum
 950 עֲרָלוֹת præputiis Palæstinorum. Illud verò Iehos. 5. 3. In
 colle הַעֲרָלוֹת incircuncisorū: est alterius speciei. חֲרָבָה
 Desolatio, חֲרָבוֹת desolationes, חֲרָבוֹתֶיךָ desolationes
 tuæ, חֲרָבוֹתֶיהָ desolationes eius. קָרָחָה Caluitium. מְשַׁחָה
 Vnctio, מְשַׁחָתֶם vnctio eorū, Exod. 40. 15. בִּתְנָה Tunica.
 & in plurali בִּתְנוֹת, Exod. 39. 27. Sunt etiam nonnul-
 la in hac specie cum scuréc, vt טְמֵאָה טְמֵאָה Immunditia,
 טְמֵאָתוּ immunditia eius, טְמֵאָתֶם immunditia eorū, טְמֵאָתָה
 immunditia eius, טְמֵאָוֹת immunditia. חֲפֵשָׁה libertas.
 950 חֲמֵצָה fermentum, & חֲמֵצָתוּ, Hoseah 7. 4. quanquam di-
 ci potest quod sit macór, teste R. Dauid in Michlól &
 Lib. radicū. חֲחָרָה Cras, est de hac specie, & propter lite-
 f. ii.

ram gutturalem, camés chatéph transit in ח, & ת est loco ה: & in regimine, מְחַרְת, Leuit. 23. 11. Et cum pronomine, מְחַרְתִּים, 1. Sem. 30. 17. בְּאֵשָׁה Spina, Iiób 31. 40, habet & cum sceuá, & non cum camés chatéph. Et in הָלְאָה ultra, Hamós 5. 27, huius speciei, camés chatéph tranſiuit in camés latum.

פָּעִלָה Cum sceuá, & duobus cameſin, & ה. Et in regimine, & cum pronomine, tam in ſingulari, quàm in plurali, sceuá mutatur in chiric: ſed in plurali abſoluto remanet sceuá. Et ſecunda litera gutturali exiſtente, prima eſt cum pathách. Sunt tamen nonnulla quæ in regimine non mutantur, vt lenior ſit pronútiatio. צְרָקָה צְרָקָה Iuſtitia, צְרָקָתוֹ iuſtitia eius, צְרָקָתְךָ iuſtitia tua, צְרָקָתִי iuſtitia mea, צְרָקָתָם iuſtitia eorum, צְרָקוֹת צְרָקוֹת iuſtitia. בְּרָכָה בְּרָכָה Benedictio, בְּרָכָתוֹ benedictio eius, בְּרָכָתְךָ benedictio tua, בְּרָכָתִי benedictio mea, בְּרָכָתָם benedictio eorú, בְּרָכוֹת בְּרָכוֹת benedictiones. קָלְלָה Maledictio, קָלְלָתְךָ maledictio tua, קָלְלוֹת maledictiones. נָבָלָה Stultitia. מְצָרָה Munitio, מְצָרוֹת munitiones. Et in regimine non mutatur, Ieſa. 33. 16, מְצָרוֹת munitiones ſaxorum. & hoc forſan factum eſt ne grauis eſſet pronútiatio, ſi diceretur מְצָרוֹת. Et ſecunda exiſtens gutturalis, vt קַעְרָה קַעְרָה Scutella, קַעְרוֹת קַעְרוֹת ſcutellæ, קַעְרוֹתָיו pro ſcutellæ eius. נָעַרָה נָעַרָה Increpatio. רָאֵשָׁה Caput, רָאֵשׁוֹת capita: & cū duobus ſignis pluralis רָאֵשָׁתִי 1. Sem. 26. 12. טַרְבּוּס Turbo, 2. Reg. 2. 1, טַרְבּוּס est cum camés chatéph: * & ſic eſt ſingulare illius Iechez. 13. 4, כְּשִׁעִלִים tāquam vulpes in deſertis: quod eſt חֲרִיבָה: quia ex חֲרִיבָה tam abſolute quàm in regimine dicitur חֲרִיבוֹת. מְעָרָה מְעָרָה Spelunca, מְעָרוֹת ſpelunçæ, non mutatur in plurali, nec in regimine, Genef. 23. 9, מְעָרַת הַמְּכַפְלֵה, ſpe-

951

953

952

951

953

luncam duplicem: sicut nec תַּעֲלָה תַּעֲלָה Aqueductus,
 תַּעֲלֹתֶיהָ aqueductus eius. מִנְאָה Pars. & in regimine nu-
 954 meri pluralis non mutatur: vt Nechem. 12. 43, מִנְאֹת
 חֲתוּרָה partes legis. Et sic מִנְיָה Pars, Nechem. 13. 10, מִנְיֹת
 חֲלוּסִים partes Leuitarum.

954 פַּעֲלָה Cú seghól & duobus camésin, quæ neque in
 regimine neque cú pronomine mutátur: & secunda li-
 tera (nisi esset gutturalis) daghessaretur. Cæterū prima
 existit cum seghól loco pathách, ad dirigendā eius pro-
 nuntiationē, ob secundam literā quæ cameffatur. נִחֲמָה
 Consolatio, נִחְמָתִי consolatio mea. בְּהִלָּה Terror, בְּהִלֹּת
 terrores. בְּהָרָה Macula clara, בְּהָרוֹת maculæ claræ. נִאָצָה
 Blasphemia, נִאָצוֹת blasphemiæ, נִאָצוֹתֶיךָ blasphemiæ tuæ,
 נ cum camés. לִהְבֶּה Flamma, לִהְבוֹת flammæ. Et in re-
 gimine, לִהְבוֹת, Psal. 29. 7, mutatur contra normam, vel
 est alterius speciei. Et sic בְּלִהְבָה Turbatio, vel terror. Et
 in regimine, בְּלִהְבוֹת Terrores vmbra mortis, Iiob 24. 17.
 vel est à בְּלִהְבָה. Et בְּהָה Subobscura, בְּהָוֹת subobscura,
 pro בְּהָיוֹת בְּהָיָה cum féri.

956 פַּעֲלָה Cum sceuá, féri, & camés, & ה: quæ nec in regi-
 mine, nec in plurali, nec cum pronomine mutantur:
 paucis exceptis, quæ in singulari, vel in plurali mutan-
 tur in regimine, vt נִגְלָה נִגְלֹתֶיךָ rapina. אַפְלָה Caligo, אַפְלֹתֶיךָ
 caligo tua, אַפְלוֹת caligines. חֲשֵׁכָה Tenebra. Et cum
 protractiuo post féri, חֲשִׁיכָה, Psal. 139. 12. Et in plurali,
 חֲשִׁיכִים, Iesa. 50. 10. בְּהֵמָה Animal. Et in regimine, בְּהֵמָתֶיךָ
 Et cum pronomine, בְּהֵמָתוֹ Animal eius, בְּהֵמָתְךָ ani-
 mal tuum, בְּהֵמָתָם animal eorum. Et in plurali, בְּהֵמָוֹת.
 Et in regimine, בְּהֵמָוֹת, Psal. 8. 8. מִבְּלֵה נִבְלָה Morticinú,
 vel cadauer, מִבְּלֵהוֹ morticinum eius, מִבְּלֵהְךָ morticinú
 tuum, מִבְּלֵהָם morticinum eorum, מִבְּלֵהְךָ morticinum
 f.iii.

cuius. Interdum non mutatur, vt נבלתי Iesa. 26. 19. Dici potest quod quæ mutantur, alterius sint speciei. Et sic לבנת Later, לבנים לבנים lateres, לבניכם lateres vestri. תאנה Ficus, תאנתך ficus tua, תאנה eius, תאנים ficus. ברכה Piscina, ברכות ברכות piscinæ. Et cum camés loco sérì, ברכה Icho. 15. 19, quanquam dici potest quod sit cū camés, quia benedictionem significat eo in loco, teste R. Dauid in Libro radicum. אברה אברה Perditio. טמאה Immunda, טמאים immundi. שאלה Petitio, שאלתי petitio mea. חצרה Atrium, חצרות atria, חצריהם atria eorum, חצריה atria eius.

958

פעה Cum chiríc, sceuá, & seghól, quæ in regimine mutant seghól in sérì: & in plurali, & cum pronomine deponunt ה: vt לבני לבניך לבניך Populus arbor &c. אשה Oblatio, sacrificium, pro אשה. Et in regimine, אשה cum sérì, אשים, & אשי Leuit. 2. 3. & 6. 17. אשי. Et ita צחה Arida, sicca: צחיו צחיו pro צחתה. Et cum camés chatéph & scurec, vt תפתה Tophthé, id est gehenna. אלפה Lassus, אלפים אלפי lassus.

959

פעה Cum pathách, & duobus camésin, & ה, & daghés. Et in plurali cum sceuá, quando est in regimine. Quando verò secunda litera non est dagheffabilis, ad supplendú daghés, prima est cum camés, vt כפרה Propitiatio, יבשה arida, חטאה peccatum. בקשה Petitio, בקשתך petitio tua, בקשתי petitio mea. בקרה בקרה Inquisitio. פרשה Extensio, cum camés. Et sic נאצה Blasphemia, נאצותך blasphemia tua. quod in alia specie à plarisque ponitur. Et lene, vt בלהה Terror, בלהות terrores. Et in regimine, בלהות. quod in alia specie ab aliis locatur. בצרה Siccitas, בצרות siccitates, Psal. 10. 1. Et sic ב תרבה Siccitas, תרבות siccitates. Et in regi-

959

960

absorbetur hannách, quod est *י*, vt שמטה dimissio, בלטה. ignominia, קהלה congregatio, גבנה caseus.

פועלה Cum duobus chirichin, camés, & ה, vt עליה Coenaculum, עליות coenacula. Huius tamē pluralis potest esse ab עליות, & *י* in eis est loco ה: vel quod est magis cōsentaneum, *י* est, haiáchas, sicut & in תחתיה inferior: & *י* vltimum radicale, absorbetur in *י* haiáchas daghef-fato. צפיה Speculatio.

פועלה Cú scuréc, chiríc camés, & ה, vt דומיה Silentium. 964

פועלה Cú scuréc, duobus cameffin, & ה: vt ארוה Præsepe, ארוות præsepia. Et in regimine, ארוות, I. Reg. 4. 26. Et in Talmúd, חתלה Felis, חתלות feles. 964

פועלה Cum sceuá, & scuréc, siue chibbús sephatáim, & camés, & ה: dagheffata, quanquam sunt nonnulla sine daghés, & non mutantur, vt אגרה אגרת Fasciculus, אגרות fasciculi. אלקה Manipul^{us}, אלקות manipuli, אלקותיו manipuli eius. חסלה Sermo. רכלה Negotiatio, ne gotiatio tua. עגלה Rotunda, עגלות rotunda. סגלה סגלת Thesaurus, vel peculiaris. חתלה Fascia, חתלות fascia eius. 964
 & camés, & ה: dagheffata, quanquam sunt nonnulla sine daghés, & non mutantur, vt אגרה אגרת Fasciculus, אגרות fasciculi. אלקה Manipul^{us}, אלקות manipuli, אלקותיו manipuli eius. חסלה Sermo. רכלה Negotiatio, ne gotiatio tua. עגלה Rotunda, עגלות rotunda. סגלה סגלת Thesaurus, vel peculiaris. חתלה Fascia, חתלות fascia eius. Et sine daghés, vt גבורה Fortitudo, גבורתך fortitudo tua, גבורות fortitudines. גבולה Retributio, גבולות retributiones. וצוקה Auditus, vel fama, שמועתנו auditus noster. יצוקה Fusura, יצוקתו fusura eius. ארוכה ארוחת Annona. מלוכה Regnū, עזובת derelicta, חלושה debilis, אנהא anea, גרופה blasphemia, ישועה salus.

Nomina longa desinentia in ת. CAP. XVIII.

T n desinentia nomina communiter sunt foeminina. Et primo, de longis dicendum est, quorum quædam sunt cú sceuá & duobus segholin & ת: vel cú feri & seghól quæ

פועלת
965

in regimine non mutantur: quanquam cum accentu athnách & soph passúc, seghól mutatur in camés: cum pronomine verò remanet seghól, vel mutatur in chiríc. In plurali autem, & cum pronominibus interdum mutatur. vt יבמת Affinis, יבמתו affinis eius, יבמתך affinis tua. נברת, נברת Domina, נברתך domina tua, נברתי domina mea, נברתה domina eius. שכנת, שכנתה Vicina, שכנתך vicina eius, שכנות vicinæ. בהמת Animal, בהמתך animal tuum.

חברת Socia, חברתך socia tua. עקבת Vestigium, planta: Et plurale in regimine, עקבות, Psal. 89. 52, quod est cum daghés p, euphoniæ causa. Et sic עקבותיך vestigia tua, Psal. 77. 20. עקרת Sterilis, עשרת, עשרת collecta, בררת grando, פחתת confossio, vel defectus, תכלת hyacinthus, חמשת quinque, שחלת onycha. & sic אשת Vxor, ששת sex. אמהת Ancilla: quanquam in singulari non sit in usu, sed pro eo lenitatis gratia Scriptura utitur אמה idé significante. אמהתך ancilla tua, אמתי ancilla mea, אמתה ancilla eius. Et ה in אמה est signum fœmineum, radicali ה deficiente, quod in plurali apparet, אמהות ancillæ, Genes. 31. 33. Et אמהותי ancillæ eius, Genes. 20. 17.

966

פעתל Cum pathách & duobus segholín, & ח: & si secunda litera fuerit dagheffabilis, dagheffatur. Prima tamen litera quandoque est cum camés, & interdum cum chiríc. Secúda verò existente gutturali, prima est cum seghól in plurali, & non mutantur: nisi in regimine pluralis, quia sunt cum sceuá communiter. Tertia autem existente gutturali, totum est pathachatum: vt אדרת Lodix, vestis pilosa, אדרתו lodix eius, אדרות lodices. צמרת Verber, ramus altus, צמרתו verber eius, צמרתם verber eorum, צמרות verbera. Et in regimine genitiui צמרות & צמרות דלקת Febris, דלקות דלקות febres. יבשת

Ariditas, vel arida; יבִישׁוֹת יבִישׁוֹת ariditates. שחֲפָת Infirmi-
tas corpus attenuans, שחֲפָת infirmitates. שִׁלְטַת Domi-
na, שִׁלְטוֹת שִׁלְטוֹת dominæ. לֶהֱבִית Flāma, ferrū lāceæ, לֶהֱבִית
flammæ. בְּהָרַת Candor, בְּהָרַת candores. נֶחֱלַת Carbo,
vel Prunæ, נֶחֱלַת carbo meus, נֶחֱלַת carbones. עוֹרַת Ca-
ca, עוֹרַת cæcæ, cum chiric: & sic בְּנִירוֹת nomen
vrbis, & maris, Num. 34. 11. אֶפִּיסְטוֹלָא Epistola, אֶפִּיסְטוֹ-
לָא, cum sceuá vtrunque in plurali tam in absoluto,
quàm in regimine. Et עֲצֵבַת Dolor, Prouerb. 10. 10. In
regimine mutatur, Prouerb. 15. 13. וְעֲצֵבַת לֵב, & in dolo-
re cordis. quanquam dici potest hoc esse alterius spe-
ciei, & cum daghès euphoniæ causa. עֲצֵבוֹת Dolores eo-
rum, עֲצֵבוֹת dolores eius. קָרַחַת Caluitium, קָרַחַת cal-
uitium eius, קָרַחַת קָרַחַת caluitia. סִפְחָת Pustula, vel sca-
bies, סִפְחָת סִפְחָת pustulæ. צִלְחָת Scutella, צִלְחָת scutellæ.
נֶבֶחַת Caluitium, נֶבֶחַת נֶבֶחַת caluitia.

968

פַּעֲלַת Cum chiric vel scuréc, & chólem, & seghól: in
plurali verò cum chólé, vel camés chatéph: & cum pro-
nomine, cum camés chatéph. vt בִּקְרַת Vapulation, בִּקְרַת
vapulationes. שִׁבְלַת Spica, שִׁבְלַת spicæ. בְּתִנָּה Tunica,
בְּתִנָּה tunica eius, בְּתִנָּה tunica tuâ, בְּתִנָּה tunica mea,
בְּתִנָּה tunica. Illud autem Leuit. 10. 5, Et tulerunt eos
in tunicis suis: in plærisque libris est cum sceuá
tantum, sed correcti habent camés chatéph, teste R.
Dauid in Michlól.

969

פַּעֲלַת Cum pathách, & chólé, & seghól: & daghes-
fantur: quæ verò non sunt susceptibilia daghès, sunt
cum camés. vt פִּפְרִית Propitiatorium, פִּפְרִית propitiato-
ria. בִּצְרִית ficcitas, בִּצְרִית ficcitates. פֶּרֶכַת Velum, vel cor-
tina, פֶּרֶכַת vela. pro quo Midrastillitæ vtuntur פֶּרֶכִּיֹת.

פּוֹעֲלַת Cum chólem & duobus segholín: vt בְּהָרַת Ca

970

pitellum, כּוֹתֵרוֹת capitella. חֲתָכָת Annulus, יוֹתֵרֶת reticulum, עוֹפֶרֶת plumbum. תּוֹלַעַת Vermis, est cum pathách propter litteram gutturalem.

- 970 פֻּעֵלָת Cum sceuá, chólem & feghól: vt נְחֵשֶׁת AEs, נְחֵשֶׁתְךָ xs tuum, נְחֵשֶׁתִּי xs meum, נְחֵשֶׁתָּה xs eius. שְׂכַבְתָּ Coitus, שְׂכַבְתּוֹ coitus eius, שְׂכַבְתָּךְ coitus tuus. כְּתֵנֶת Tunica. קִטְרֵת Incensum, & קִטְרֵתִּי Incensum meú, Iechez. 16. 18. & 23. 41, cum camés chatéph, vt legunt filii Asér: vel cum pathách, vt legunt filii Naphtalí. יְכֹלֶת Potentia, Num. 14. 16. quanquam alii dicunt esse macór. Est autem annotandum quòd תּוֹסֵפֶת in fine, cú pronomine iunctum, si nomen sit longum, daghessatur: sin verò sit breue, raphatur.

- 971 פֻּעֵלָת Cum scuréc, & duobus fegholín: vt זֵעָא zea, שְׁפֵלְתָּ Exod. 9. 32. Plurale, בְּסִמִּים, Iechez. 4. 55. vel בְּסִמּוֹת: nam בְּסִמִּים potest esse à בָּסֵם. Sed קִבְעַת Fax, est cum pathách propter y gutturale: קִבְעִים vel קִבְעוֹת faxces.

Nomina breuia desinentia in תּ.

CAP. XIX.

פֻּעֵלָת

971

Vnt etiam nomina breuia desinentia in תּ, quorum aliqua sunt cum pathách, sceuá, & scuréc, quæ non mutantur. sunt tamen nõnulla ex his cum chiríc, vel scuréc, & vltima radicalis nonnunquam cum chólem: vt נִבְּהוֹת Altitudo, נִבְּהוֹת altitudines. שְׁחָרוֹת Iuuentus, שְׁחָרוֹת iuuentutes. יְלָרוֹת Pueritia, יְלָרוֹת pueritia tua. מְרָדוֹת Rebelio, מְרָדוֹת rebelliones. מְלָכוֹת Regnû, מְלָכוֹת regna. פְּחָוֹת Leuitas, פְּחָוֹת leuitas eorum, פְּחָוֹת leuitates. חַיֹּת pro חַיֹּת vita. אֶלְמָנוֹת Viduitas, est de hac specie, tametsi sit cum נ. Vnde & in regimine, & cum pronomine camés mutatur in sceuá. 2. Sem. 20. 3, אֶלְמָנוֹת חַיֹּת (in) viduitate vitæ. Et אֶלְמָנוֹתֶיךָ viduitas tua, Iesa. 54. 4.

t.ii.

עקשיות Sanitas, סכלות stultitia, שפלות humilitas, 973
 peruersitas. daghessatur p euphoniæ gratia, teste R.
 Dauid in Michlól. Et cum chólem, אשפות stercus, Psal.
 113.7. אשפחות stercora, Thren.4.5. ולות Vilitas, Psal.12.
 9, pro וללות.

פעילות Cum sceuá, camés, & scuréc, vt אילות Fortitu- 973
 do, אילות fortitudo mea. Et פתיות pueritia, simplicitas.
 est cum daghes, Prouer.9.13. Plurale, vt מלכות.

פעילות Cum sceuá, chiríc, & scuréc: cuius plurale est
 vt præcedentium: vt ידירות Dilectio, שרירות prauitas,
 aut mala cogitatio, כסילות stultitia, צמיתות succisio,
 פקירות custodia, בריתות repudium, הרסות destructio,
 הרסותך destructio tua. עליצות Exultatio, עליצותם exul-
 tatio eorum. כלמות Ignominia: cuius est cum daghés,
 Irme.23.40.

פעילות Cum sceuá, feri, & scuréc, vt כבדות Grauitas. 974
 Plurale est vt מלכות, videlicet כבדיות.

תכלילות Cū pathách, sceuá, chiríc, & scuréc, vt תכלילות
 rubedo: cuius plurale est תכלילות.

פעלליות Cum gemino pathách, sceuá, chiríc, & scu-
 réc, vt קוממיות erectio: sed in hoc nomine secunda quie-
 scit secundum eius regulam.

נפרית Cum camés chatéph, sceuá, & chiríc: vt נפרית
 Sulphur, נפריות sulphura. תבנית summa, numerus. בורית.
 borith, sapo, vel genus herbæ, pro בורית, Irme.2.22. נזית.
 Læuigatio, pro נזית cum camés chatéph, & cū daghés:
 sed hánách est loco daghés, & eius perfectum est נזית,
 vt נזית.

נעלית Cum pathách, & sceuá, & chiríc, vt נעלית No 975
 uissima, אחריתא nouissima eius, אחריתא nouissima earū,
 אחריות nouissimæ. תחתית Inferior, תחתיות inferiores. Et

fic prima cum chiríc, תַּחֲתִית Terror, cōtritio, pro תַּחֲתִית plurale תַּחֲתִיִּת.

- 975 פְּעִילִית Cum sceuá, féri, & chiríc, vt שְׁאַרִית Residuú, שְׁאַרִיִּת residua. רֵאשִׁית principium, pro רֵאשִׁית פְּעִילִית Cū pathách, & duobus chirichín, & daghès: vt צַפְיִחִית Laganum, צַפְיִחִיִּת lagana.

פְּעִילִית Cum sceuá, & duobus chirichín, vt חֲמִישִׁית Quintum, חֲמִישִׁיִּת quinta.

- 976 פְּעִלְתָּ Cum camés, camés chatéph, & camés, quod in regimine mutatur in pathách, vt מְחַרְתָּ מְחַרְתָּ Cras.

Nomina desinentia in ם, & ן, & נִית. CAP. X X.

- 977 Ominum desinentium in ם, quædam sunt cum chiríc, sceuá, & chólem: vt שֶׁשׁ Nudi-ustertius, פְּתָאִם statim, vel repentinus, פְּתָאִם redēptio. מְתָם humana effigies: huius perfectum est מְתָאִם.

פְּעִלְתָּ Cum camés chatéph, vel scuréc & sceuá, & camés: vt סֶלְעָם atthacus, אֶמְנָם vere, יוֹמָם dies. Et in יוֹמָם secūda quiescit litera*: & sic רוֹמָם silentiú, vel silens: quod fortassis est huius speciei, sed quiescit secūda radicalis.

- פְּעִלְתָּ 977 **D**esinentium in ן, quædam sunt cum chiríc, vel seghól, aut pathách, & sceuá, & chólem, quæ non mutantur: vt שְׂמִיחֹן Scimhón, proprium viri nomen, Gene. 29. 33. שְׁלִטֹן potestas, dominus, זְכָרֹן memoria, memoriale. * קַמְשֹׁן Vrtica, קַלְשֹׁן tridens, vel furca. צִקְלוֹן Vestis, צִקְלוֹן vestis eius. יִתְרוֹן Amplitudo, dignitas. Et cum seghól, vt חֲסָרוֹן defectus, עֲלִיוֹן excelsus, אֲבִיוֹן pauper, אֲבִיוֹן pauper eius, אֲבִיוֹת pauperes. חֶשְׁבוֹן ratio, supputatio: & חֶשְׁבֹּנוֹת Eccles. 7. 30, שׁ cum daghès euphonia gratia. Et cum pathách, vt תִּתְנַבֵּל Tintinnabulú, תִּתְנַבְּלִים tintinnabula. אַחֲרֹן Posterus, אַחֲרֹנִים posteri.

978

979

steri. שלמון Salmon propriū viri nomen. ענקון Hamus,
iuncus. ארסון AEdes, Palatiū:cuius plurale genere fœ-
mineo, cū sceuá in absoluto: & in regimine genitiui
ארסנות Hamós 3.9. על ארסנות, super ædes in Asdód, ועל
ארסנות & super ædes in terra AEgypti. Possset tamen
dici secundū R. Dauid, esse in regimine, licet sequatur
litera deferuiens. & sic sunt de alia specie cum muten-
tur. absolutū enim est ארסנות: & in regimine ארסנות.
Et sic ארסנותך אdestuæ, ארסנותינו ædes nostræ, ארסנותיה
ædes eius. ראשון quoque est de hac specie, quanquam
& quiescat. Et ita סלון Spina, cum daghés ob defectum
נ, pro סללון. & plurale cum pathách, סלונים, Iechez. 2.6.
Et רסון Malogranatum, cum daghés ob defectū מ, pro
רסמון: vel daghés est loco hannách. Cum pronomine,
רסון malogranatú eius. Plurale רסנים. Et חלון Fenestra,
pro חללון. ité חרבון Siccitas: & חרבוני siccitates, Psal. 32.4.
פעלן Cum chiríc, vel pathách, sceuá, & camés, quod
in regimine vertitur in pathách: & in plurali cum da-
ghés, vt חרצן Acinus, חרצנים acini, Num. 6.4. Et כבשן
Fornax, cuius plurale in verbis Talmudistarum, est in
genere fœmineo, כבשונות, cum dicunt, Eo quòd nō fa-
ciebant כבשונות fornaces in Ierusalem, ש cum chólé,
vt ררבן Stimulus, ררבנות stimuli, ר cum pathách, vt le-
gunt filii Asér, quanquam filii Naphtalí legant cum
camés. plurale tamen à ררבון esse possset. מנן Pomum
pretiosum, מננות poma pretiosa. Si מ sit radicale, est
de hac specie. רענן Viridis, רעננים virides, נ vltimum cū
daghés. אבדן Perditio. קנין Possessio, קנינים possessiones.
בנין AEdificiū, בנינים ædificia. ביתן AEdes, palatium: & in
regimine ביתן cum pathách, Ester 1.5: est de hac specie,
quanquam & quiescat.

980 פֶּעֶלֶן Cum camés charéph, sceuá & camés, quod in regimine vertitur in pathách, vt קָרְבֵּן קָרְבֵּן Donum, oblatio, קָרְבֵּנוֹ donum eius, קָרְבֵּנְךָ קָרְבֵּנְךָ donum tuum, קָרְבֵּנֵם donum vestrum. Inuenitur & cum scuréc, קָרְבֵּן, Nechem. 10. 34, Super קָרְבֵּן הָעֵצִים oblationem lignorú. Et cú camés lato, vt Iechez. 40. 43, Caro הַקָּרְבֵּן oblationis. Et sic רָבֵן Stimulus: vt legunt filii Naphtalí. שְׁלֹחַן שְׁלֹחַן Mensa, שְׁלֹחָנוֹ mensa eius, שְׁלֹחֲנֶךָ mensa tua.

981 פֶּעֶלֶן Cum sceuá, camés, & chólem, quæ & in regimine, & cum pronomine mutantur: vt רָעֵבֶן Fames: & in regimine, Gene. 42. 33, וְאֶת־רָעֵבֶן, & famem domorum vestrarum. פְּרוֹזֵן Villa absque muro, פְּרוֹזֵנוֹ Iudicú 5. 11. Plurale formineum פְּרוֹזוֹת, Ester 9. 19. Et masculinú, פְּרוֹנִים, vnde פְּרוֹנוֹ Chab. 3. 14. לְבָנוֹן Lebanon, montis nomen. כְּסָלוֹן Chesalon nomen villæ.

981 פֶּעֶלֶן Cum chiríc vel pathách, camés, & chólem, & daghés: & si litera non sit dagheffabilis, vt ר, tunc prima est cú féri: vt בָּצֵרוֹן Munitio, זְכוֹרֹן memoria, עוֹרֹן cæcitas, שִׁבְרוֹן contritio, צָמָאוֹן sitis, שִׁרְבֹן robigo. גְּלוֹיוֹן volumen, גְּלוֹיוֹנִים specula. כְּלוֹיוֹן consummatio, קִנְמוֹן Cin namomum, & in regimine, קִנְמוֹן, Exod. 30. 23. תַּמְהוֹן Stupor, admiratio. & in regimine, תַּמְהוֹן, Deut. 28. 28. Et cú féri, רִירוֹן contemptus, Iesa. 66. 24. & in regimine, רִירוֹן, Danic. 12. 2. יִרְקוֹן Aurigo, הִרְיוֹן conceptus. Et cum pathách, שַׁבָּתוֹן Sabbathum, אֵילוֹן Aialón proprium vrbis nomen, Iehof. 19. 42. צוֹרוֹנוֹ Collum, צוֹרוֹנֶךָ collum tuum, Cant. 4. 9.

982 פֶּעֶלֶן Cum sceuá, pathách & chólé, אֶבְדֹן perditio. פֶּעֶלֶן Cum chiríc, sceuá, & chólem: dagheffata & breuia: vt גִּיבְּתוֹן Ghibbethón, proprium viri nomen. 1. Reg. 1. 15. וְתֹאֵר הַגְּבוֹל, וְתֹאֵר קָלְשׁוֹן tridens. שִׁבְרוֹן, vnde Iehof. 15. 11,

שְׂכִיחָה & designabitur terminus in Scicherón. proprium nomen ciuitatis. קְשִׁיחָה Vrtica. Et cum יַחַיָּה chás, Deut. 18. 11. interrogans אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל pythoem & augurem. Et cum chiríc secūda litera, vt מֶגֶד דֹּן Meghid-dón, nomen loci, Zecha. 12. 11. אֲבִיזֹן Voluptas, desiderium, iuxta illud Eccle. 12. 5. Et dissipabitur הַאֲבִיזֹן voluptas.

פְּעֵלָה Cum pathách, & sceuá, & féri, vt גִּרְזֵן securis.

983

פְּעִילֹן Cum sceuá, chirích, & chólem, vt יִשְׁכּוֹן defer-
tum, שְׁפִיפֹן cerastes, אֲמִינֹן Aminón, id est Amnón pro-
prium nomē, 2. Sem. 13. 20. & est diminutiuū, vt dictū est.

פְּעִילֹן Cum chiríc, camés, & chólem: vt קִיקִיֹן hader-
ra, vel cucurbita, Ionáh 4. 6. in quo יַחֲרִיץ quiescit. dicitur
enim אֶקֶק memorato in Misnáh, vbi dicitur, Et non
sicut semen קִיקִי.

פְּעֵלָתִין Cum sceuá, & pathách, camés, & chólem, vt
עֵקֶלֶתִין tortuosus, Iesa. 27. 1.

פְּעֵלָתִית Dagheffata, quæ post נ habent י & ת, & sunt
cum sceuá, chólé, pathách, & chiríc, vt אַחֲרֵיתִית Retror-
sum, קְדֹרֶכֶתִית tenebrositas, obscuritas.

Nomina geminata.

CAP. XXI.

Eminatorū nominū quædam sunt cū chiríc
vel pathách & sceuá & camés: vt פָּרְתָה paruu
ל', Iiób 30. 12. שְׂאֵנָן Fœlix, prosper, רֵעֵנָן viridis.

פְּעֵלָל

983

פְּעֵלֹל Cum pathách, sceuá, & scuréc, vt
נֶאֱפֹר Adulterium, נֶאֱפֹרִית adulteria eius. עֲבֹרֹן Excelsus,
aut humilis: & plurale עֲבֹרִיתִים cum daghés, Psal. 68. 17.
שְׂבֹלֹל Cochlea, siue limax, cum daghés, Psal. 58. 9.

984

פְּעֵלֹת Cū sceuá, aut chatéph pathách, & pathách,
& scuréc, vt חֲבַצְצִיק Chabaccúc, nomen prophetæ.

פְּעֵלֹל Cum chiríc, & chólem, vt נִיחֹחַ Suauis, נִיחֹחַ
scintilla, אֶנֶח וְנִיחֹחַ.

985

פַּעֲלִיל Cú pathách, & sceuá, & chiríc: vt בַּעֲלִיל Dominus, סְגִיר pluuiá. Et cum יְהִיאֲחָשׁ, חֲכִילִי rubicundus.

פַּעְפּוֹל Cum pathách, & sceuá, & scuréc, vt בְּקָבוֹק Metreta, חֲרָחוֹר ardor à חָרָר.

פַּעְפֹּל Cú sceuá, chólé, & séri, vt קִלְקֹל Lewis, Num. 21. 5.

פַּעְפֹּל Cum pathách, sceuá & pathách, vt גִּרְגֵּר Granum, אֶרְאֵל magnus, דְּרִדֵּר tribulus, עַפְעָף Splendor, & palpebra, זָלָזֶל rota, חֲתָחַת contritio, קַעְקַע nota, vel stigma, siue signum.

פַּעְפֹּל Cum pathách, sceuá, & chólem: vt בִּרְכָב Circuitus, כְּרֹכֶם crocus.

פַּעְפֹּל Cum camés chatéph, sceuá, & chólem, vt קֶקֶר Vertex, קֶקֶרֶן vertex eius.

פַּעְפֹּל Cum chiríc, sceuá, & pathách, vt צִלְצֹל Fiscella, qua capiútur pisces, vel nassa, Ióh 40. 26. Et cum pathách, קַעְקַע nota.

פַּעְפִּיל Cum pathách, sceuá, & chiríc, vt זֶרְזִיף genus herbæ, Psal. 72. 6.

פַּעְפֹּל Cum sceuá, & duobus camésin, vt צִלְצֹל genus locustæ, Deut. 28. 42.

986

פַּעְפֹּל Cum pathách, vel chiríc, & sceuá, & duobus segholín: vt קִשְׁקִישׁ Squama, קִשְׁקִישׁוֹת squamæ, קִשְׁקִישׁוֹתֶיהָ squamæ eius. צִנְצָנֶת phiala, aut scutella.

פַּעֲלוּלִיהָ Cum pathách, & sceuá, scuréc, chiríc, & camés: vt טַעֲרוּרִיהָ Turpitude, Hose. 6. 11.

פַּעֲלוּלִית Cú pathách, sceuá, scuréc, & chiríc, vt טַעֲרוּרִית Turpitude, Irme. 18. 13.

פַּעֲלֵעַל Cum sceuá & pathách, sceuá & pathách : vt יֶרְקֶר Flauus, יֶרְקֶרֶק flauæ. עֶקֶלְקֶל Toruosus, עֶקֶלְקֶלוֹת tortuosæ. חֶלְקֶלְקֶל Blandus, lubricus, חֶלְקֶלְקֶלוֹת blandæ. הַפְּכֶפֶךְ peruersus. Sed אֶרְמָרֶם rufus, est cū camés: cuius

plurale est אֲדַמְדָּמוֹת.

פְּעֻלָּוּל Cum sceuá, & pathách, & sceuá, & chólé: vt 986
 פְּתִלְהַל peruersus, fortis. פְּתִלְהַל apertio, nēpe carceris,
 Iesa. 61.1. est è duabus compositum dictionibus, quæ
 non plus significant quàm vna. שְׁחֶרְהָר Niger: cuius
 fœmineum שְׁחֶרְהָר nigra. Sed אֶסְפָּסוּף Vulgus promi-
 scuū, congregatio, est cum scuréc.

פְּעֻלָּיִל Cú sceuá, séri, sceuá, chiric: vt יִפְּחָּי Pulcher,
 cuius fœmineum, יִפְּחָּי pulchra, Irme. 46.20. est vt
 dux dictiones quæ non plus significant quàm vna.

פְּעֻלָּה Cum sceuá, & chólem, & sceuá, & camés, & ה, 987
 vt תִּבְּצֹרֶת Tuba classica, תִּבְּצֹרֶת tubæ classicæ.

*Nomina composita habentia מ, vel ת, vel נ, vel י, vel א,
 vel ה non radicales in principio.* CAP. XXII.

SVnt etiam nomina composita ex literis de-
 seruientibus, quæ nomina constituunt: &
 primo dicendum est de his quæ habent מ
 in principio dictionis, quorú nonnulla sunt
 cum pathách, sceuá, & chiric, vt מַשְׁכִּימַן Mane, מַשְׁכִּימַן af-
 fluentia, מַשְׁכִּימַן intelligentia, מַשְׁחִיתַת interfectio, vel in-
 terfectrix. Et fœminea מַשְׁחִיתַת coronans, מַשְׁחִיתַת psal-
 mus. Sed מַשְׁחִיתַת parua, Daniel 8.9, est cum chiric, &
 daghés euphoniæ gratia, teste R. Dauid.

מַשְׁקָל Cum chiric, sceuá, & camés, quod communi- 987
 ter in regimine mutatur in pathách, paucis exceptis.
 Sed in plurali absoluto, & cum pronomine non muta-
 tur: in regimine verò mutantur. Et tertia litera א exi-
 stente, in regimine propter hannách est cum camés:
 vt מַשְׁקָל Pondus: & in regimine, מַשְׁקָל, 1. Paral. 28.15. Et
 cum camés in regimine: vt מַשְׁקָל הַכֶּסֶף, Hezra 8.30, pon-
 dus argenti. Et cum pronomine, מַשְׁקָלוֹ pondus eius,

מַשְׁכִּימַן
987

987

988

מִשְׁכָּן מִשְׁכָּן pondus eorū. מִקְטָר מִקְטָר Incensum. מִשְׁכָּן מִשְׁכָּן
 Habitaculum, מִשְׁכָּנִי habitaculum eius, מִשְׁכָּנִי habitacu-
 lum meum, מִשְׁכָּנוֹת habitacula. מִשְׁפָּט Iudiciū. cuius
 absolutū est præter normam cum pathách: vt Leuit.
 24.22, מִשְׁפָּט אֶחָד iudicium vnum erit vobis. Et in plu-
 rali, מִשְׁפָּטִים מִשְׁפָּטֶיךָ iudicia, מִשְׁפָּטֶיךָ iudicia tua. מִבְּחָר E-
 lectio, מִשְׁעָן sustentaculum, baculus. מִבְּטָח Spes,
 fiducia. Et cum camés in regimine præter normam,
 Psal. 65.6, מִבְּטָח spes omnium finium terræ. Prouerb.
 25.19, מִבְּטָח בֹּזֵד Fiducia præuaricatoris. Sed illud Prou.
 14.26, in timore Domini מִבְּטָח fiducia fortitudinis: est
 cum pathách secundū normam. מִזְרָק Crater, peluis.
 & in regimine, מִזְרָק. sed & absolutum venit cum pa-
 thách: vt Nume. 7.13, מִזְרָק אֶחָד crater vnus. quanquam
 Tharghum Ierosolimitanum habet camés. Et plurale,
 מִזְרָקוֹת Crateres, מִזְרָקוֹתֵי crateres eius. Et masculino ge-
 nere, מִזְרָקִים Zecha. 14.20. Num. 7.84. מִקְסָם מִקְסָם
 Diuinitio. Et absolutum cum pathách, Iechez. 12.24,
 מִקְסָם חֶלֶק diuinitio blanda, vel lubrica. quanquā & blá-
 di, generandi casu, potest exponi, id est propheta blan-
 di, & mendacis. מִרְכָּס Conculcatio. Et in regimine,
 מִרְכָּס. Et sic interdum absolutum, vt Iesa. 10.6, ad ponē-
 dum eum מִרְכָּס conculcationē. מִשְׁכָּב Cubile, lectus,
 מִשְׁכָּבִי cubile eius, מִשְׁכָּבְךָ cubile tuum, מִשְׁכָּבִי cu-
 bilia. מִקְדָּשׁ Sanctuarium, dagheffatur euphonia cau-
 sa, teste R. Dauid in Michlól. מִקְדָּשֵׁי מִקְדָּשֵׁי Sanctuaria,
 מִבְּצָרִים מִבְּצָרֵי, מִבְּצָרֵי munitio, מִבְּצָרֶיךָ munitio-
 nes tuas, מִבְּצָרֵי munitio-
 nes eius. Et genere fœmineo, מִבְּצָרוֹת Daniel 11.15, Et
 cepit urbem מִבְּצָרוֹת munitiōnū. מִקְרָא Vocatio, vel cō-
 uocatio, aut locus ad quem vocantur homines: מִקְרָאִים

מקראי cōuocationes, מקראיה, cōuocationes eius, nō mutatur ratione iam dicta. משמר Custodia: משמרות custo
dix, Nechem. 13. 30. מדבר Desertū, מדבת scriptura, מדבתם
corona, מפתן limen, מזרח ortus. Et מ cum pathách sem
per, vt מחבת sartago, quod non mutatur. 989

מפער Cum camés charéph, sceuá, & camés: vt משחת 990
& משחתם corruptio eorum, Leuit. 22. 25.

מפער Cum pathách, vel chiríc, & sceuá, * & camés,
quæ in plurali suo, si sint literæ dagheffabiles, daghef
santur. vt מלמד Stimulus, & in regimine מלמד Iudic. 3.
מזבח Hauritio, מזבחים ornamenta. מזבח hauritio, 991
מזבח hauritiones, vel locus vbi hauritur. מנעם
Pulchritudo, מנעמיהם pulchritudines eorum. מעקש Pra
uitas, מעקשים prauitates. מלאך Angelus, מלאכי an
gelus eius, מלאכי angelus meus, מלאכים angelí,
מלאכי angelí tui. מטעם Pulmentum sapidum, מטעמים
pulmenta, מדמד desiderium, מדמד butyrum, מדמד bu
tyra, מדמד tenebræ, מדמד pinguedo, מדמד veniã. Et cū
chiríc, vt מדמד Eloquium, מדמד eloquium tuum, מדמד
elevationis, מדמד pinguedo, מדמד pinguedo mea.

מפער Cum pathách, vel chiríc, & sceuá, & féri. In re
gimine מ est cum chiríc, & féri in pathách mutatur. In
terdum tamen in ipso regimine remanet pathách &
féri. Et in plurali, & cum pronomine secunda radicalis
est cum sceuá. vt משבר Vulua: & in regimine משבר Ho
se. 13. 13. מדמד Spurius. מקהל Congregatio, מקהלו cōgega
tio eius, cum féri quod non mutatur propter ה: & sic
מקהלים cōgregationes. מקל Baculus, pro מנקל, te
ste R. D. in Michlól. מדמד Cubile, Sepha. 2. 15. Et in re
gimine מדמד, Iechez. 25. 5. מדמד Robur, sustentatio. Et
in regimine מדמד Iesa. 3. 1. מדמד Conuiuium, esca. Et
in regimine מדמד, Hamós 6. 7. מדמד Clavis, Iudic. 3. 25.

Et in regimine, מפתח Prouer. 8.6. Interdum tamen non mutatur, Iesa. 22.22, Et dabo מפתח בית דוד clauem domus Dauid. מפתח Clauus, מפתחים clauī, & מפתחים cū chiric. Et genere fœmineo, מפתחות Irme. 10.4. מעשר decima. & in regimine, מעשר Leuit. 27.30. Et מעשר decima eius, מעשרותיכם decimæ vestræ. קחצב Excisio. Et מ cum chiric, מפתח Pauper, מפתח Altare. Et in regimine, מפתח, Exod. 20.24. Et מפתח altare tuum, Psal. 26.6. ב cum pathách, quia n est cum sceuá. quod factum est ne duo concurrant sceuáin simul mobilia. Sed in מפתח est cum sceuá, quia n est cū seghól propter heph sêc, Deut. 33.10. Et מפתחות Altaria, מפתחות altaria corū, מפתחות altaria vestra.

994

995

מפתח Cum sceuá, pathách, & sêri: vt מפתח Abominabilis, מפתח Coquus, culina, מפתח coqui, culina. Et genere fœmineo, מפתח culina, מפתח culinæ, Iechez. 46.23. מקדש Sanctuarium, מקדשים sanctuaria, מקדשיהם sanctuaria eorum, Iechez. 7.24. *istud est lene, id est si ne daghês, teste R. Dauid in Michlól. Itidé in fœmineo genere, מפתח Psalterium, מפתח psalteria, Irme. 52.18. מקטרה Thuribulum, מקטרות thuribula. מראשה Pulvinar, מראשותי puluina sua, sic dicta quod sub capite ponantur, 1. Sem. 26.7. מנקיה Cyathus, מנקיותי cyathi, p cū chiric, Exod. 25.29. Et in his quorum vltima quiescit vt Iesa. 23.18, וְלִמְכַסֵּה עֵתִיק & ad operimentum vetustatis. quod est sicut מכתה. Et Eccle. 10. 18, humiliabitur המקרה contignatio. Et מלא plenus, 1. Paral. 12.15.

996

996

מפתח Cum chiric, & duobus sceuáin, & chólem: vt מפתח Gradus ordinat'. Iudic. 3.23, & egressus est Ehud מפתח per vestibulum.

מפתח Cum chiric, sceuá, sêri, & scuréc: vt מפתחות v. iiii.

Paupertas, penuria, Deut. 8. 9.

מִפְּעוּל Cum chiric, vel pathach, & cholem, vt מִפְּעוּל
Psalms, vel canticum, מִבְּחֹר electio, מִבְּשׁוּל ruina, aut scā
dalum, מִבְּשׁוּל ruina. מִקְצוּץ Angulus, מִקְצוּץ
anguli. Et genere fœmineo, מִקְצוּצוֹת Anguli, מִקְצוּצוֹתיו
anguli eius, Iechez. 46. 22, & 41. 22. Et cum pathach, vt
מִבְּאֹזב Dolor, מִבְּאֹזב dolor meus, מִבְּאֹזב dolores
dolorum eius. מִטְּסֹחַן Thesaurus, מִטְּסֹחַן thesauri. מִשְׁקוֹף
Superliminare, מִרְגֵּז refrigerium.

מִפְּעוּל Cum pathach, sceua, & scurec, vt מִפְּעוּל fera,
מִפְּעוּל fera, מִפְּעוּליו fera eius. מִסְּמִיר Semira, eleuatio.
מִכְּלוּל Perfectio, vniuersitas: מִכְּלוּל perfectiones, vni-
uersitates. מִפְּעוּר, vel cū cholem מִפְּעוּר Nuditas, מִפְּעוּר
nuditates, מִפְּעוּרֵיהֶם nuditates eorum. מִצֹּק Statio, co- 998. 1024
lumna, pro מִצֹּק aut מִצִּיּוֹן: & מִצִּיּוֹן, 1. Sem. 2. 8,
& 14. 5. מִבּוֹל pro מִבְּבּוֹל Diluuium. מִחֲלִי Infirmitas,
מִחֲלִי infirmitates.

מִפְּעֻלָּה Cum pathach, sceua, & feri, & camés, quæ nō
mutantur: nisi quod ה mutatur in ת raphatū, vt מִשְׁעֻנָּה
Valida, robusta, Iesa. 3. 1. מִחֲרֹשֶׁה Vomer, מִחֲרֹשֶׁה
eius. מִחֲרֹשֶׁה vomeres, מִרְמָנָה Sterquilinum, plaustrū,
Iesa. 25. 10. מִחֲפָכָה מִחֲפָכָה Euerfio. מִדְּרָגָה Gradus,
מִדְּרָגָה gradus. מִכְּפֻלָּה Duplex, מִשְׁטַח odium.

מִפְּעֻלָּה Cū pathach, vel chiric, aut seghol, & sceua, &
duobus camefin: vt מִשְׁפָּחָה Familia, gens, natio. Et in re
gimine, מִשְׁפָּחָה Nume. 3. 27. Et cū pronomine, מִשְׁפָּחָה
familia eius, מִשְׁפָּחָה mea, מִשְׁפָּחָה eorum. Et in plurali, מִשְׁפָּחוֹת, & in regimine, מִשְׁפָּחוֹת, & cū
pronomine, מִשְׁפָּחוֹתיו. ite מִלְחָמָה Bellum. & in regimine
מִלְחָמָה, 1. Sem. 13. 22. quanquā dici potest esse alterius spe-
cici, quæ non mutatur in absoluto & regimine. cū pro-

996

998. 1024

988

999

nomine verò, מְלַחֲמֹתוֹ מְלַחֲמָתָם. Et in plurali, מְלַחֲמֹת. in regimine verò, מְלַחֲמֹת. Et מְשַׁמְרָה, Custodia. in regimine verò, מְשַׁמְרָתָם Num. 18. 3. מְשַׁמְרָתוֹ custodia ei*, מְשַׁמְרָתְךָ custodia tua, מְשַׁמְרָתִי custodia mea, מְשַׁמְרֹת מְשַׁמְרָתוֹ custodia corū. מְבַדְּלָה Diuifio, מְבַדְּלוֹת diuifiones. מְעַבְרָה Vadum, מְעַבְרוֹת vada. Et in regimine cū sceuá, מְעַבְרוֹת Iudic. 3. 28. Inuenitur etiam cum camés in regimine, 1. Paral. 2. 53, וּמִשְׁפָּחוֹת קְרִית וְעָרִים & familiæ Chiriath Ieharim. Dicit tamé R. Dauid se in quibusdā exemplaribus vidisse cū sceuá. Est etiam in absoluto cū sceuá, vt קָהָת לְבָנָיו לְמִשְׁפָּחוֹת לְבָנָיו Familiis filiis Chehâth. quanquam dici potest esse coniunctum sequente littera deferuiente. מְפַשְׁעָה Nates, 1. Paral. 19. 4. Et cū pathách, vt מְמַלְכָּה Regnum, מְמַלְכוֹת מְמַלְכוֹת regna. מְלֹאכָה Opus, pro מְלֹאכָה, teste R. Dauid. מְעַמְסָה Onus, מְרֹאשֵׁיךָ Ceruical, מְרֹאשֵׁיכֶם ceruicalia vestra, Irme. 13. 18. Sūt etiam in hac specie nonnulla cum daghés in vltima radicali, secunda cum pathách existente, vt מְהַלְלָה Illufio, מְהַלְלוֹת illufiones. מְעַשְׂקָה Calumnia, מְעַשְׁקוֹת calūnia. מְעַרְנָה Colligatio, מְעַרְנוֹת colligationes, Iiób 38. 31. מְתַנָּה pro מְתַנָּה Donum. מְתַנּוֹת dona. Et cum pronomine, מְתַנּוֹתֵיכֶם, Leuit. 2. 38. Et cum seghól, vt מְשַׁלָּה Dominium. Et in regimine, מְשַׁשְׁלָה, Gene. 1. 16. vel est alia species. מְשַׁשְׁלוֹת: & in regimine, מְשַׁשְׁלוֹת cum sceuá. & sic interdum absolutum, vt מְשַׁשְׁלוֹת בַּלַּיְלָה ad potestates (vel dominia) in nocte, Psal. 136. 9. מְרַבָּה Currus, מְרַבָּהוֹ currus eius, מְרַבָּבוֹת מְרַבָּבוֹת currus, מְרַבָּבוֹתֵי currus eius. מְלֵתָהָ Capfa, fcrinium.

מְפַעֲוֹלָת Cum chiríc, vel pathách, & sceuá, & chólé: quod cum pronomine vertitur in camés chatéph, vel fcuréc, vt מְשַׁקְלָתָּה Mensura, pondus, מְשַׁקְלָתָּה mensura

1001

999

1001

eius, משקולות, menfuræ. מִחְגָּרֶת Cingulum, fascia pectoralis, מִחְגָּרָתוֹ cingulum eius, מִחְגָּלוֹרֹת cingula. מִלְכָּרֶת Laqueus, מִלְכָּרָתוֹ laqueus ei. מִשְׂכָּרֶת Merces, מִשְׂכָּרָתְךָ merces tua, מִשְׂכָּרָתִי merces mea. מִחְלָקֶת Diuifio, vel pars, מִחְלָקָתוֹ diuifio ei, מִחְלָקוֹת diuifiones. מִכְמָרֹת rete, מִכְמָרֹתֵיךָ retia, מִכְמָרֹת pro מִכְמָרֹת Esca, 1. Reg. 5. 11. מִכְמָרֹת pro מִכְמָרֹת Vinculum, Iechez. 20. 37.

מִפְעֻלָּת Cum chiric, vel pathách, & sceuá, & duobus segholín, quorum primum mutatur in camés cum athnách, vel soph passúc, interdum tamen nõ mutatur. vt מִשְׂמֶרֶת Custodia, & מִשְׂמֶרֶת Exod. 16. 34, & מִשְׂמֶרֶתוֹ custodia eius. מִנְעָרָת Increpatio, מִנְעָרָתֵיךָ thymiama, מִשְׁלַחַת missio, מִשְׁקָלָת מִשְׁקָלָת menfura. Et cum pathách, מִחְשָׁבֶת Cogitatio, מִחְשָׁבוֹת מִחְשָׁבוֹת cogitationes, מִחְשָׁבוֹתֵיךָ cogitationes ei, מִחְשָׁבוֹתֵיךָ cogitationes mea, מִחְשָׁבוֹתֵיכֶם cogitationes ueftræ. מִחְבָּרֶת Coniunctio, מִחְבָּרָתוֹ coniunctio eius. מִחְבָּצָת Fermentum. מִאֲכָלָת Gladius. Et cum seghól cum athnách, מִאֲכָלָת Gen. 22. 6. מִלֵּאכָת Opus, est de hac specie, quanquã quiescat א. Et in regimine fimiliter cum seghól, Exod. 22. 8. מִלֵּאכָתוֹ מִלֵּאכָתְךָ. & in regimine, & cum pronomine pronuntiatur א vt מִלֵּאכָתוֹ Opera, מִלֵּאכָתֵיךָ opera tua, Psal. 73. 28. מִחְרָשָׁת Vomer, מִחְרָשָׁתוֹ vomer eius.

*Cũ pathách, chatéph pathách, féri, sceuá, & camés, vt מִאֲפֻלְיָה caliginosa, tenebrosa, Irme. 2. 31. quanquam in libris correctis ב est cum sceuá, & א cum pathách, & ב cum daghés teste R. Dauid in lib. rad.

Alia affumunt ת in principio, & sunt cum chiric, sceuá & duobus segholín, & ת in fine. vt תִּפְאָרֶת Gloria, תִּפְאָרָתוֹ gloria eius, תִּפְאָרֶתֶם gloria eorũ. תִּפְלָצָת Tremor, terror, superbia, תִּפְלָצָתְךָ tremor tuus.

1002

תִּפְעֻלָּת

1003

1003 תַּפְעוּלָה Cū chiric, sceuá, chólem, & seghól: vt תִּלְבָּשֶׁת
vestis, Iesa. 59.17.

תַּפְעֻלָּה Cū chiric, sceuá, & duobus cameſín, vt תִּפְאַרָה
gloria, Iesa. 28.5. תְּשֻׁבָּה laus, תְּשֻׁבֹת laudes.

תַּפְעוּלָה Cum pathách, sceuá, scuréc, & camés: vt
תַּעְלוּכָה Abſconfio, תַּעְלוּכֹת abſconfiones, vel abſcondi-
ta, abſcondita. תַּעְצוּכָה Fortitudo, תַּעְצוּכֹת fortitudines,
תַּנְחוּכָה Conſolatio, תַּנְחוּכֹת conſolationes, תַּהֲפֹכָה Per-
uerſitas, תַּהֲפֹכֹת peruerſitates. תַּהֲלוּכָה Ambulator, via-
tor, תַּהֲלוּכֹת ambulatores, ſiue viatores. eſt enim nomē
tóar, teſte R. Dauid in lib. rad. תַּעְרוּכָה Princeps, domi-
nus honorat, תַּעְרוּכֹת principes. תַּלְאוּכָה ariditas, תַּלְאוּכֹת
ariditates. תַּחֲנוּנָה Deprecatio, תַּחֲנוּנֹת deprecationes,
תַּחֲנוּנוֹת deprecationes meæ.

1004 תַּפְעוּלָה Cum pathách, sceuá, & scuréc: vt תַּנְחוּם Con-
ſolatio, תַּנְחוּכִים conſolationes. תַּקְרוּקָה Mundus, ornatus
muliebris, תַּקְרוּקִים mundi muliebres, תַּקְרוּקִיָּה mundi
muliebres eius, תַּקְרוּקִיתָּהּ mundi muliebres earū. תַּקְרוּרָה
Amaritudo, תַּקְרוּרִים amaritudines. תַּחֲלוּאָה Infirmi-
tas, תַּחֲלוּאִים infirmitates, תַּחֲלוּאֵיךָ infirmitates tuæ,
Pſal. 103.3. תַּעֲלוּלָה Puer, תַּעֲלוּלִים pueri.

1005 תַּפְעֻלָּה Cum pathách, sceuá, & ſéri, vt תַּשְׁבֵּץ ocellatus,
Exod. 28.4. תַּרְבֵּץ Accubitus: quo nomine vtuntur Tal-
mudiſtæ.

תַּפְעִילָה Cum pathách, sceuá, & chiric: vt תַּרְשִׁישׁ Tar-
ſis, nomen loci, aut chryſolithus, תַּכְרִיד amićtus, תַּלְמִיד
discipulus.

תַּפְעֻלוּנִי Cum pathách, & duobus sceuáin, & chólē,
& chiric: vt תַּחֲכֵמִנִי ſapiens, 2. Sem. 23.8.

תַּפְעֻלָּה Cū pathách, sceuá, & ſéri, & camés, vt תַּרְדָּמָה
Sopor, תַּבְעָרָה ſuccenſio.

תַּפְּעוֹל Cum sceuá, pathách, & scuréc: vt תַּפְּעוֹר Cedri species, Hieronymus buxum transtulit, Iesa. 41. 19. תַּבְּלוֹל albugo oculi.

1005

תַּפְּעַל Cum sceuá, & gemino pathách, & daghés: vt תַּלְאִשָּׁר Telaassar, 2. Reg. 19. 12. sic legit R. Dauid: in Bibliis autem scribitur תַּלְאִשָּׁר, post ל, & ש cum camés. At Iesah. 37. 12, est sine ש.

תַּפְּעֵלָה Cum pathách, & sceuá, & chiríc, & camés: vt תַּנְחִיחַ luctus, Thren. 2. 5. י ob defectū תַּנְחִיחַ dagheffatur.

תַּפְּעֵל Cum chiríc, sceuá, & pathách: vt תִּדְחָל Species cedri, Iesa. 41. 19. Hieronymus vlmum transtulit. תִּדְחָל Tidhál, Gen. 14. 1, proprium nomen.

תַּפְּעֵלָל Cum sceuá, chólem, & sceuá, & séri: vt תַּקוֹמֶם Inimicus, sed in hoc secūda radicalis quiescit, תַּקוֹמֶמְיָךְ inimici, tui, Psal. 139. 21. Vel dic quòd מ deficit: vt sit תַּקוֹמֶמְיָךְ participium hithpahál.

A Lia assumūt נ in principio, & sunt cum pathách, sceuá, & scuréc: vt נַפְתּוֹלִים Luclatio, נַפְתּוֹלִי.

נַפְּעוֹל
1005

נַפְּעוֹל Cum chiríc, vel seghól, sceuá, & chólé: vt נִפְתּוֹרִי Nimrod, נַפְתּוֹחַ Nephtóach, propria nomina, Genes. 10. 8, Iehos. 15. 9.

A Lia assumunt י in principio: & horum quædam sunt cú chiríc, sceuá, & camés: sūntque nomina propria: vt יִשְׁחָא Ischác, יִפְתָּח Iphtách, יִדְלָף Idláf, יִנְאָל Ingál, יִדְבָּש Idbás, יִשְׁבָּק Isbác, יִצְהָר Ishár.

יַפְּעֵל
1006

יַפְּעוֹל Cum pathách, sceuá, & chólem, vt יִצְקוֹב Iahacób, notissimum patriarchæ nomen.

יַפְּעוֹל Cum pathách, sceuá, & scuréc: vt יִלְקוֹש Pera.

יַפְּעֵל Cum pathách, sceuá, & séri: vt יִזְהָר Iahazer proprium nomen, Nume. 21. 32.

A Lia assumunt ש in principio: & horum quædam sunt cum seghól, sceuá, & camés, quod in regimi

שַׁפְּעֵל
1006

ne mutatur in pathach: vt מִשְׁכַּר Munus, מִשְׁכַּר munus
 tuum, מִשְׁנֵב Fenestra, מִשְׁנֵב fenestra mea, מִצְבֵּעַ מִצְבֵּעַ Di-
 gitus, מִצְבֵּעַ digitus eius, מִצְבֵּעַ digitus tuus, מִצְבֵּעַ di-
 gitui: מִשְׁפֵּר Fruſtum, מִכּוֹר & מִכּוֹר Crudelis, Iob 41. 1,
 Iefah. 13. 9. מִכּוֹב Mendacium. אַרְבַּע Quatuor, כּ cum
 pathách, tam cū athnách, quàm in ſoph paſſú. מִשְׁכָּן Se-
 pulchrū, מִשְׁכָּנִים ſepulchra, Iefah. 59. 10. plærique nomē
 putant eſſe quatuor literarum, nonnulli verò (vt R. Io
 ſeph Kimchí) dicunt א eſſe radicale, & נ accidentale.

1006

אֶפְעוֹל Cum ſeghól, ſceuá, & chólem: vt מִגְרוֹף Pu-
 gnus, מִפְרוֹחַ pullus auium, מִפְרוֹחִים מִפְרוֹחִי pulli, מִפְרוֹחִיהָ
 pulli eius. מִשְׁכּוֹל Botrus. * Plurale eſt ſœmininum,
 Cant. 7. 7, & vbera tua מִשְׁכּוֹלוֹת botris. Et in regimine
 & cū pronomine, כּ cum ſceuá, Cant. 7. 8, מִשְׁכּוֹלוֹת הַנֶּפֶן
 ſicut botri vitis: א cum ſeghól. Genef. 40. 10, הַכְּשִׁילוּ
 מִשְׁכּוֹלוֹתֶיהָ maturare fecerunt botros eius. א cū pathách.
 מִזְרוֹעַ Brachium, מִזְרוֹעִי brachium meum. מִתְּכּוֹל
 Heri, Et quia hæc ſpecies nō mutatur, dici poteſt
 quòd quæ mutantur, alterius ſunt ſpeciei.

1007

אֶפְעַל Cum pathách, ſceuá, & ſeri: vt מִבְּנֵיט balthcum,
 de quo habes infrá Cap. xxx 1.

אֶפְעִיל Cum pathách, ſceuá, & chiríc: vt מִבְּנֵיט Mēda-
 cium, & vrbis nomen, Micháh 1. 14, & Ieho. 15. 44. Et
 cū מִבְּנֵיט. Huius ſpeciei poteſt eſſe & מִתְּכּוֹל Angulus,
 cubiculum, peristylium, Iechez. 42. 3. Et מִתְּכּוֹלֵיהָ
 Idem, 41. 16 & 15. quod ob defectum נ dagheſſatur,
 pro מִתְּכּוֹל.

1008

אֶפְעִיל Cum chatéph pathách, & pathách, & chiríc,
 & dagheſſata: vt מִבְּנֵיט Pepo, מִבְּנֵיטִים pepones. Quod
 tamen poteſt eſſe nomen quatuor literarum.

אֶפְעַל Cum pathách & camés, & pathách, vt מִפְּנֵי Pa
 x. ii.

latium, cum pathách vel cum féri: אפרון palatiū eius, Dani. 11. 45. vel dic quòd א est radicale, & נ acciderale.

אפּלען Cū pathách, chiríc, sceuá, & chólem: vt אפרון 1008
lectica qua ferūtur sponsæ, Cant. 3. 9.

אפּעלן Cum chatéph pathách, pathách sceuá, & cho- 1009
lem: vt אררפון, de quo infra Cap. xxx 11.

אפּעלה Cum seghól, vel pathách, & sceuá, & duobus
camefin: vt אצעה Armilla, אזכרה memoria, vel odor.

אפּעולה Cum pathách, sceuá, & scuréc, & comes: vt
אשמורה custodia. Et cū chólem, & seghól, & ת: vt אשמורת
custodia.

אפּעליות Cum pathách, duobus sceuáin, chiríc, & scu-
réc: vt אכזריות crudelitas, Prouer. 27. 4.

אפּעפועה Cū chatéph pathách, & pathách, sceuá, scuréc,
& comes: vt אכעפועה Pustula, vel vesica, אכעפועות pustulæ.

Alia assumūt ה in principio: & horum quædā sunt
cum chiríc, sceuá, & chólem: vt הדרף impulsio, 1009
Psal. 68. 3, quod plariq; macór esse putāt. Et cū scuréc,
& daghès loco נ, vt הדרף cōflatio, Iechez. 22. 22. pro הדרף

הפּעלה Cum pathách, sceuá, & duobus camefin: vt
הפּעלה ereptio, liberatio, pro הנצלה: & הפּעה Agnitio, pro
הנפּעה. & in regimine, הפּעה Iesah. 3. 9.

הפּעלות Cū pathách, sceuá, comes, & scuréc, vt השמעות
auditus, vel auditio, Iechez. 24. 26.

Nomina defectiua habētia ה in principio. C A. XXIII.

SVnt etiam nomina defectiua quorum pri-
ma radicalis, quæ est ה, deficit, cuius vicem
gerit daghès: & horum quædam sunt cum
pathách & cholém, vt משרר Serra à נשר. A-
lia sunt cum pathách & scuréc, vt מכול Diluuium, à כול.
מכוע, Fons, מכועים מכועים fontes à נבע. מרוח Expulsiō,

מעול
1010

expulfiones, à נָדַח.

1010

מַעַל Cum pathách & camés, quod in regimine ver-
titur in pathách: paucis exceptis quæ etiam in regimi-
ne retinent camés: & contra, absolutum est cum pa-
thách, & cum pronomine itidem retinent camés.
Plurale autem in regimine est cum ſceuá: vt מַסַּע Pro-
fectio, à נָסַע: & absolutum cum pathách, Nume. 10.2,
& ad proficiſci faciendú caſtra. Deut.

664

10. 11. לֵךְ לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם, vade proficiſcendo coram po-
pulo. ſunt nomina ſignificatione infinitiui להסיע, ait
R. Dauid. Plurale, מַסָּעִים: & in regimine, מַסָּעִי, & cum
pronomine מַסָּעָיו. Et ſic מַרְטָא Aspectus, מַרְטָא aspectus eo-
rum, à נָבַט. Et נָטַע à נָטַע, Plantatio, מַטָּעִים plantationes,
מַטָּעִי plantationes meæ. מַפָּח Quifquiliæ, à נָפַח, & מַפָּח
exufflatio à נָפַח. Et מַפְּץ Malleus, מַפְּצוֹ malleus eius, à
נָפַץ. Et מַצֵּב Statio: & in regimine, מַצֵּב, 1. Semu. 14. 1.

1011

cum camés, 1. Semu. 1.23. מַצֵּב פְּלִשְׁתִּים ſtatio Peliftino-
rum. מַצֵּבֶךָ Iefah. 22. 19. נָצַב, à נָצַב, quanquam nonnulli dedu-
cunt à נָצַב. Et מַתָּן Donum: in regimine, מַתָּן. & cum ca-
més, מַתָּן Prouerb. 18. 16. מַתָּנִים Nume. 18. 11. à נָתַן.

מַעַל Cum pathách, & duobus camésin. Vel cū pa-
thách, ſéri, & camés. & in regimine, ſéri mutatur inter-
dú in ſeghól. quãquã dici poteſt illud eſſe alterius ſpe-
ciei. vt מַפְּלָה caſus, ruina, cadauer: & in regimine, מַפְּלָה
Iudicú 14. 8. à נָפַל. Et מַתָּנָה Donú, à נָתַן. Et מַטָּרָה custodia,
ſignú ad quod ſagittatur, à נָטַר. Et cū ſéri, מַנְפָּה Plaga,
מַנְפָּה plagæ, מַנְפָּהִי plagæ meæ, à נָנַף. Et מַסְכָּה מַסְכָּה Sculpti-
le. מַצֵּבָה Statua: & in regimine, מַצֵּבָה Gen. 35. 20. & מַצֵּבָה, 2.
Reg. 3. 2. Et plurale, מַצֵּבֹת. & cū pronomine, מַצֵּבֹתָם.

מַעַל

1012

Sunt etiam nomina defectiua quorú prima litera
quæ eſt י, deficit: quorum nonnulla literam י affu-
x.iii.

munt in principio, vel ת, quædam verò sunt sine litera accidentali. Et horum quædam sunt cum chólem, vel scuréc, & camés, quod in regimine mutatur in pathách, nisi sequatur א. Sed in plurali absoluto retinent camés, quod in regimine vertitur in sceuá: vt מושב sedes, habitatio: & in regimine, מושב. Et cum pronomine מושביו sedes eius, מושבם sedes eorum. Et plurale מושבים sedes. quanquam sunt qui dicant quòd מושבי, est א מושב, quòdque huius coniunctum est מושבי instar מורשי. Et genere foemineo, מושבות Sedes, מושבותם sedes eorú, מושבותיכם sedes vestra, א יושב. Item מורש מורש Possessio hæreditas, מורשי possessiones, א ירש. Et כולד Cognatio, מולדים cognationes, א ילד. Et מודע מודע consanguineus א ירע. Et מורד מורד descensus, א ירד. Et sic in א de finentia: vt מוצא Exitus, מוצאך exitus tuus, מוצאי מוצאים exitus, א יצא. Et propter א, in regimine non mutatur. Et sic מורא Timor, מוראו timor eius, מוראכם timor vester, מוראים timores: & מורה cum ה loco א, Psal. 9. 21, א ירא. Et cum scuréc: vt מוסר מוסר Disciplina, eruditio, א יסר: & מוצק מוצק Fusio, א יצק.

1013

מועלה Cum chólé, vel scuréc, & duobus camefin: vt מורשת Possessio, hæreditas. Et in regimine, מורשת Micháh 1. 14. Vel dic esse ex alia specie, א ירש. Et cum scuréc: vt מועקה Congregatio, א יער. Et מוסקה Fundamentum, fundatio: cuius plurale est מוסקות, א יסר.

1014

מועל Cum chólem & féri: singulare in regimine nõ mutatur: plurale verò & absolutum, & in regimine, & cum pronomine est cum sceuá: vt מועד Solennitas, tēpus, ecclesia, מועדו solennitas eius, מועדם solennitas eorum, מועדנו solennitas nostra, מועדי solennitates, מועדיהם solennitates vestra, מועדי meæ, מועדיה

1015 solennitates eius. Illud verò Iesah. 14. 31. בְּמוֹעָדָיו in solennitatibus eius: non est ex hac specie, quia faceret בְּמוֹעָדָיו cum sceuá pathách: sed est à מוֹעַד inftar מוֹלַד: dici tūrque à יָעַד. Et מוֹפְתִים Portentū, מוֹפְתִים portenta, מוֹפְתִי portenta mea. Et מוֹפְתְכֶם portentum vestrum, פ cum seghól, teste R. Dauid in Michlól, אֵיפֶת. Et מוֹקֵד Exustio, יָקַד. Illud verò Psal. 116. 16, soluisti לְמוֹסְרֵי vincula mea: non est ex hac specie, quia esset cum sceuá, & non cum féri: sed est à מוֹסֵר cum camés, cuius plurale est מוֹסְרִים, & מוֹסְרֵי: vnde prædicto in loco féri est loco camés, teste R. Dauid.

1016 מוֹעֵלָה Cum chólem, féri, & camés, & ה fœmineo. vt מוֹעֵצָה Consilium: מוֹעֵצוֹת consilia, in regimine cum sceuá pathách, מוֹעֵצוֹת: & cū pronomine, מוֹעֵצוֹתֵיהֶם, מוֹעֵצוֹת eorum. מוֹסְרָה Vinculum, מוֹסְרוֹת vincula: in regimine, מוֹסְרוֹת. & cum pronomine, מוֹסְרוֹתֵיהֶם, vincula eorum, Psal. 2. 3. Et cum ת in fine: vt מוֹלֶדֶת Cognatio, מוֹלֶדֶת cognatio eius, מוֹלֶדֶתְךָ cognatio tua, מוֹלֶדֶתִי cognatio mea. מוֹרְשָׁתָּה Possessio, hæreditas: de quo suprà. Et cū pathách propter literam gutturalē: vt מוֹדַעַת cognatio, consanguinitas: & מוֹדַעַתֵנוּ pro מוֹדַעַתֵנוּ, Ruth 3. 2, אֵי. Et מוֹשַׁעַת Salus, מוֹשַׁעוֹת salutes.

1017 מִיָּעַל Cum féri, vel chiríc, & camés: quod in regimine mutatur in pathách: vt מִיָּטֵב מִיָּטֵב Bonitas, מִיָּשָׁר Rectitudo, vel rectus, מִיָּשָׁרִים rectitudines, vel recti. Est enim nomen tóar secundum R. Abraham. quanquam R. Dauid scribat esse nomen substantiuum. Et cum chiríc, vt מִיָּבֵל Riuus: & in regimine, מִיָּבֵל, 2. Sem. 17. 20.

מִיָּעוֹל Cum chiríc & chólem: vt מִיָּשׁוֹר Rectitudo.

מִיָּעַל

Alia sunt quæ assumunt ת in principio: & horum quædam sunt cum féri & camés, vt מִיָּמֵן Auster,

meridies, Cant. 4. 16. וְיָקוּן.

תִּינִיז Cum chirić, & chólem: vt תִּינִיזוּשׁ vinum nouũ, mustũ. וְיָרֵשׁ. Et תִּינִיזוּ Puer, infans, à יָנֵק. plurale genere foemineo, תִּינִיזוֹת, cuius foemineum singulare est תִּינִיזָה, quibus vtuntur Talmudistæ.

1017

תִּזְעַל Cum chólem & camés, quod in regimine mutatur in pathách: vt תִּזְעַל incola.

תִּזְעַל Cum chólem & duobus cameſin: in regimine verò cū duobus ſegholín, vt תִּזְעַל תִּזְעַל generatio: quanquã & תִּזְעַל potest esse absolutum, vt dictum est de מִשְׁכָּרָה. Plurale in regimine, תִּזְעַלִּים generationes, Gene. 2. 4. תִּזְעַלִּים generationes eorum. Et תִּזְעַל, & cū ſerí תִּזְעַל Hoſe. 5. 9, increpatio: & cū pathách, תִּזְעַל Prouerb. 5. 12, & 10. 17. In plurali, תִּזְעַלִּים Iiób 23. 4. & תִּזְעַלִּים Psal. 149. 7. Et in regimine, תִּזְעַלִּים, Prouer. 6. 27. Et cū pronomine, תִּזְעַלִּים increpatio mea, Prouer. 1. 25. Et תִּזְעַל תִּזְעַל Fortitudo, תִּזְעַלִּים fortitudines.

1018

A Lia sunt quæ carent: & horum quædam sunt cū ſerí & camés, quod in regimine mutatur in pathách, cum pronomibus manet: ſed ſerí mutatur in ſceua communiter. Plurale eſt cum ſerí, & in regimine cum ſceua. vt שֵׁנָה שֵׁנָה Somnus, שֵׁנָה somnus eius, שֵׁנָה שֵׁנָה somnus tuus, שֵׁנָה שֵׁנָה somnus eorũ, שֵׁנָה שֵׁנָה somni tui, שֵׁנָה שֵׁנָה somni eius. דַּעַת דַּעַת Scientia, דַּעַת דַּעַת ſcientia eius, דַּעַת דַּעַת ſcientia tua, דַּעַת דַּעַת ſcientia: & ſic דַּעַת totum cum pathách, דַּעַת דַּעַת ſcientia eius, דַּעַת דַּעַת ſcientia tua, דַּעַת דַּעַת ſcientia mea. עֲצָה עֲצָה Conſiliũ, עֲצָה עֲצָה conſilium eius, עֲצָה עֲצָה conſilium meum, עֲצָה עֲצָה conſilia, עֲצָה עֲצָה conſilia eius, עֲצָה עֲצָה conſilia tua. לֶרֶחַ Parturiens, לֶרֶחַ לֶרֶחַ parturientes, צֶמֶת צֶמֶת Stercus, צֶמֶת צֶמֶת ſtercora, עֲרָה עֲרָה Congregatio, עֲרָה עֲרָה congre-

עֲרָה

1018. 1019

1020

gationes, **עֲדֵשְׁתִּי** congregationes eius, **עֲדֵשְׁתִּי** Excādescētia, ira, **עֲדֵשְׁתִּי** excādescētia tua, **עֲדֵשְׁתִּי** excādescētia mea

1021

עוֹלָה Cum chólem, & camés, quod in regimine mutatur in pathách, & cū pronomine manet: vt **עוֹלָה** Stercus, **עוֹלָה** stercus eius, **עוֹלָה** stercus eorum.

עֵל Cum sēri: vt **עֵל** Scientia, **עֵל** scientiæ: **עֵל** Stercus, **עֵל** stercora.

עוֹל Cum chólem, vt **עֵל** Stercus, **עֵל** stercora. Et cum scuréc, vt **עוֹל** Fructus. **עוֹל** Salus, Iiób 30. 24. & si sit radicale, vt putarunt & R. Iehudáh & R. Ionáh, clamorem significat.

1022

עֲלֵל Cum seghól, & sceuá, siue chatéph seghól, & camés, vt **עֲלֵל** Germen exiens. Et per translationem Filius, **עֲלֵל** filii tui, **עֲלֵל** filii eius.

Nomina quorum & secunda radicalis quiescit, habentia in principio & deseruiens. CAP. XXIII.

Sunt & alia nomina cum & deseruiente in principio, quorum secunda radicalis, quæ est & quiescit. Et horum quædam sunt cum camés & chólem: quorum camés & in regimine & cum pronomine mutatur in sceuá: vt **מָקוֹם** Locus, **מָקוֹם** locus eius, **מָקוֹם** locus tuus, **מָקוֹם** locus eorū, **מָקוֹם** locus meus, **מָקוֹם** locus noster: Plurale fœmineú, **מָקוֹת** Loca, **מָקוֹת** loca eorū. Et sic **מָכוֹן** Locus, sedes, habitaculū, **מָכוֹן** locus eius, **מָכוֹן** loca. Sic etiā **מְאֹר** Luminare, **מְאֹר** luminare eius, **מְאֹר** luninare tuum, **מְאֹר** luminaria. **מְלוֹן** Hospitiū, **מְלוֹן** hospitia. **מְנוֹר** & cū scuréc, **מְנוֹר** Pauor, timor, terror. & **מְנוֹר** & cū scuréc, **מְנוֹר** Pauores, **מְנוֹר** Psal. 34. 5. **מְנוֹר** Alligatio, curatio, **מְנוֹר** alligatio eius. **מְנוֹר** Munitio, obsidio. **מְנוֹר** muni-
y.i.

מְנוֹר

1022

tio tua, מצורות munitiones. Et cum ח femineo, מצורה
 מקורים, Vena, מקורו מקורה, Vena eius, מקורים
 venæ, מקוריהם, venæ eorum. Gaudiū. משוש משוש
 Fuga, מנוסו, fuga eius, מנוסך, fuga tua, מנוס, fuga
 mea. Foemininū, מנוסה, Angustia. cuius nomen
 toar similiter est מצוק angustia affectus. Remus,
 משוטים remi. Et משוטיך remiges tui, Iechez. 27. 6, מ
 chiric, & ש cū daghēs loco hannách, quod est post ca-
 mēs iph' מ מן מקום, teste R. Dauid in Michlól. Est au-
 tē singulare, si sit lene, משוט, & plurale משוטיך. Ex
 dagheffato verò singulare est משוט cū chiric sub מ, &
 plurale משוטיך. poniturque pro משוטיך. מצור Rete
 retia, מצודים, Lamentatio, מצודי, lamētatio mea,
 Thren. 3. 19. Et cum séri, vt מצוץ cursus. Et cum ח
 femineo, vt מצוצה, Curfus, מצוצתם, cursus eorum. Et
 sic מצוכה Confusio, מצוכתם, confusio eorum. Et מצוכה
 Sepes, מצוכתו, sepes ei, מצוכתך, sepes tua. Et מצורה
 Pyra, rokus. Et מצורה Rete, מצודתי, rete meum. Et cum
 scuréc, vt מצוד Vagus, מצודים, vagi. Rete, מצודו
 rete ei. מצוץ, Obscuritas, מצוק, Statio, columna, sco-
 pulus, מצוקים, stationes. מצוש, Pars pudenda, מצושיו,
 partes pudendæ, partes pudendæ eius.

Cum scuréc & camēs: vt מצוק angustia, à מצוק. Et
 מצוק Tenebrositas, obscuritas, ab מצוק. Et cum ח femi-
 neo, מצוקה, Angustia, ab מצוק: quanquam plerique de-
 ducant ab מצוק.

Cum duobus memín, pathách, sceuá, scuréc,
 & camēs, & dagheffata: vt מצורה Horreū, מצודות, hor-
 rea, Ioél 1. 17, à מצוד. quanquam R. Ioséph Chimchi pu-
 tat מ primū deferuire, pro מן à, vel ab: & propterea se-
 cundum esse dagheffatum, id est ab horreis.

1024

1045

Alia nomina quorum secunda radicalis ו vel י quiescit, quæ non habent ם in principio. CAP. XXXV.

Lia itē sunt nomina præter supradicta, quorum secunda radicalis, quæ est ו, vel י, quiescit. Et horum quædam sunt cum chiric, & cholem, vt פִּשְׁוֹן Piscón, nomen fluuii, Gen. 2. 11, אֶפְשׁוֹשׁ & גִּחְיוֹן Ghichón, nomen etiam fluuii, Gen. 2. 13. מִיְּכּוֹן Medium: & cū הֶפְמִינֵעוֹ, תְּיִכּוֹנָה, אֶתְיֹךְ. Et חִיצוֹן Exterior: cuius fœmininum est חִיצוֹנָה, ab חוּץ. Et קִיצוֹן Extremus: cuius fœmineū est קִיצוֹנָה, קוץ. Et cum fêri, vt יָרֹן Superbus, יְרֹנִים superbi, אֶרֶן.

פִּלֹן Cum camés, & cholem: quorum camés in regimine, & cum pronomine mutatur in sceuá: vt יָרֹן Superbia, & superbus. in regimine, יְרֹן Irme. 49. 16, אֶרֶן. Et שִׁשְׁוֹן Gaudium, Iesah. 12. 3. In regimine שִׁשְׁוֹן Psal. 119. 111. אֶשׁוּשׁ.

1026 פִּיל Cum chiric: quæ non mutátur: vt סִיר Olla, spina, cuius plurale est in utroque genere, סִירִים, Iesah. 34. 13, Hose. 2. 6. Et סִירוֹת, 2. Paral. 35. 13, Hamós 4. 2. Et סִירוֹתָיו Exod. 27. 3. & סִירוֹתֵיכֶם Psal. 58. 10. אֶסִיר. Item שִׁיר Canticum, שִׁירִים cantica, אֶשׁוּר. Et קִיר Paries, קִירוֹת parietes, קִירוֹתָיו parietes eius. צִיר Legatus, צִירִים legati, צִירְךָ legati tui. צִיץ Flos, צִיצִים flores. Et צִיץ cū daghês loco hannách, id est י quiescentis, nempe צִיצִים. Et עִיר Ciuitas, עִירוֹ ciuitas eius, עָרִי עָרִים ciuitates. Et cum י secunda radicali apparente, עִירִים, Iudic. 10. 4. מִין Species, מִינָהוּ, מִינֵי מִינָה species eius, מִינִים species. נֵיר Nouale, lucerna, aratio, נֵיל Par, coætaneus.

פִּיל Cum pathách & chiric: quorum pathách in regimine communiter mutatur in fêri, י quiescente: & in camés cum athnách & soph passúc: & cum pronomine. ii.

mine, in féri, vel chiríc. Plurale est cū féri, vel camés: vel cum fceua, quando י pronuntiatur. Inuenitur tamen nonnunquam absolutum vt coniunctum: & cōtra: vt חיל חיל חיל חיל Exercitus, substantia, fortitudo, antemurale, חילו exercitus eius, חילך exercitus tuus, חילם exercitus eorum: חילים exercitus, חיליהם exercitus eorum. Et absolutū vt coniunctū, Iesah. 36. 2. כחיל בכר cū exercitu graui. עין עין עין עין Oculus, fons, color, עינו oculus eius, עינו oculus tuus, עינים עינים עיני, עיני oculi eius, עיניהם עיניהם עיניו, עיניהם oculi eorum, עיניהם oculi vestri, עיניו oculi nostri, עיניהם oculi eius. Et fœmineum, עינות Deut. 8. 8. Et in regimine, עינות, fontes aquarum, Exod. 10. 27. Et cum chiríc, עינות, Proverb. 8. 28. בית בית Domus, ביתו domus eius, בתים בתים domus eorum, בתים בתים domus vestra, בתינו domus nostra. עיר Pullus. & sic in regimine, עיר Iiob 11. 12, עיר Pullus eius, Gene. 49. 11. עיר pulli, Iudic. 10. 4. Iesah. 30. 6. עיר Avis. עין עין Vinum. & in regimine vt in absoluto, עין Cant. 8. 2, עין de vino aromatis. sic Psal. 60. 5, & Irme. 25. 15. Et absolutū vt coniunctum, עין Cant. 7. 9. Et cum pronomine, עין Vinū eius, עין vinum tuum. Plurale, עינות, quo vtūtur Talmudistæ. עין Genus spinæ. Et עין spina eius, cum chiríc, Iesah. 10. 17. עין Oliua, vel olea, עין oliua eius, עין עין oliua tua, עין עין oliua, עין עין oliua vestra. עין Pute, vel cisterna. Plurale, עין עין, vt עין עין, vel עין עין vt עין עין. quanquam Sacris in literis non inueniatur. עין Vallis, pro עין potest esse de hac specie, teste R. Dauid in Michlól.

1029

עין Cum féri: vt עין Lucerna, עין lucerna mea, עין עין lucerna. עין Peregrinus, עין peregrinus tuus, עין עין pere-

grini. עַר Testis, עַר testes. עַר Magister, עַר magistri.
 כֵּן Rectus, כֵּן recti. אֵל Deus, vel fortis, אֱלִי dii, vel
 fortes. Scribitur interdum cum י: vt רִשׁ Paupertas,
 רִשׁוֹ paupertas eius, רִשְׁךָ paupertas tua, רִשְׁם paupertas
 eorum. Et בֵּין inter.

1030

פֶּל Cum camés, quod in regimine mutatur cōmu-
 niter in פַּתְחָח, paucis exceptis, quæ etiam in regimi-
 ne retinent camés: vt דָּג Pisces, דָּגִים pisces. רֶשׁ Pau-
 per, רְשִׁים pauperes. שֶׁרֶר Princeps, שְׂרָר principes. רֶם Ex-
 celsus, רָמִי, רָמִים excelsi. רַע Malus, רָעִים mali. פַּח Laqueus,
 cū pathách, פַּחִים laquei. כֶּר Neruus, vel cōpes. עֶב Nubes,
 vel trabs, עָבִים nubes, vel trabes. etiã in regimine cum
 camés: vt Iechez. 41. 25, וְעֵב עֵץ & trabs ligni. i. lignea. Et
 Iesah. 18. 4, כְּעֵב טַל sicut nubes roris. i. rorida. Et Proue.
 16. 15, כְּעֵב מְלָקוֹשׁ sicut nubes serotini. i. serotina. sed vt
 plurimū est cū pathách. צַר Angustia, inimicus, est cū
 pathách: sunt tamen nonnulla cū camés, vt Iesah. 63.
 9, צַר angustia. Thren. 1. 10, Manū suam extendit צַר ho-
 stis. Ibidem, 5, ante צַר hostem. Psal. 4. 2, בְּצַר in angusto
 dilatasti mihi. Zechar. 8. 10, Nō est pax כִּן־דָּצַר ab hoste.
 vel propter hostem. Ester 7. 4, quia non est חָצַר hostis.
 וְ Alienus, וְרִים alieni. מֶשׁ Multitudo, Iob 35. 15, est cum
 pathách, quanquã sit à פֹּשׁ, teste R. Dauid in Michlól,
 & lib. rad. sicut & pluraque alia.

1032

פֹּל Cum chólem, quæ non mutantur: vt סֵדֶר Secretum, consilium, סֵדֶר secretum eius, אֹר לumen tuum, אֹרִים lumina. קוֹל Vox, קוֹלְךָ vox tua, קוֹלוֹת voces. שׁוֹט Flagellum, שׁוֹטִים flagella. חוֹת Spina, חוֹתִים spi-
 na. כֹּחַ Potentia, כֹּחוֹ potentia eius, כֹּחְךָ potentia tua,
 כֹּחִי potentia mea, כֹּחָה potentia eius, כֹּחְכֶם potetia ve-
 stra. כּוֹס Calix, כּוֹסִי calix meus, כֶּסֶם calix eorum. צִי-
 y. iii.

sterna, בורות בורות cisternæ. עור Pellis, עורו pellis eius,
 עורות pelles, עורות pelles eorum. שור Bos, שורו bos eius,
 שורים boues. שוע Diues, טוב Bonus, & bonum, טובים
 boni, & bona. חור Foramen: & in regimine, חור cum
 scuréc, Iesah. 11. 8. על־חר פתח super foramen aspidis. יום
 Dies, ימים dies, יומים duo dies. Et in regimine cum scuréc
 leniendi gratia, ימי pro ימי cum camés chatéph vice chó
 lem. Et sic ימיהם ימיהם Sed in aliis remanet hannách,
 ימי Dies eius, ימיה dies tui, ימיה dies ei, ימינו dies nostri.
 Et לוג, Sextarius, genus parvæ mēsuræ: cuius plūrale est
 לוגים cum dagh'es loco hannách, id est ו. Sic לול Cochlea,
 id est scala instar cochleæ: ללים cochleæ. Vel singulare
 est לול cum scuréc. גוי Gens, גוים gentes, ארץ Vx.

פול Cum scuréc: quæ nec in coniūctione, nec cum
 pronomine mutantur: vt פול Sors, פורים sortes: טור Or-
 do, טורים ordines: חוס Rufus, טוב Conuersio, סוב A-
 uersus: כור Fornax, רוח Spiritus, רוחו spiritus eius, רוחות
 spiritus: לוח Tabula, לוחות tabulæ: שור Murus, שורים שורות
 muri, רור Ignis vel focus: רור Le bes, רורים lebetes: אור Ignis, vel focus, אורים ignes.

Nomina quæ secunda quiescente, habent ה, vel ת in fine.

C A P. XXVI.

Sunt & alia nomina quorū secūda quiescit,
 quæ in fine habent ה, vel ת, quæ cōmuniter
 sunt signa fœminea. Horum quædam sunt פולה 1037
 cum scuréc vel chólem, & camés, quod in re
 gimine mutatur in pathách: vt צורה צורה Figura, צורם
 pro צורתם figura eorum, Psal. 49. 15. שובה Conuersio,
 נומה Dormitatio, בושח Confusio. Et cum chólem: vt
 רומה Superbia, שומה Defolatio.

פלה Cum serí & camés: quæ aliã non habent muta-

1038

tionem, nisi quòd ה in regimine & cum pronomine
mutatur in ת, sicut & in aliis: vt צָרָה Esca, צָרָתָם pro
esca eorum. שִׁכְבוּ Canicies, שִׁכְבוּ pro שִׁכְבוּ canicies eius,
1. Reg. 14. 4. vel singulare שִׁכְבוּ est שִׁכְבוּ, vt בֵּית צָרָה Te-
stimonium, עֲדוֹת testimonía, עֲדוֹתיו testimonía eius,
עֲדוֹתֶיךָ testimonía tua. Et in hac specie nonnulla sunt
cum ת, & longa cum duobus segholín: vel cum patha-
chín, secunda gutturali existente: vt נָחַת נָחַת Requies,
נָחַתוּ requies eius, נָחַתִּי requies mea, נָחַת requies. שָׁחַת
Fouea, שָׁחַתוּ fouea eius, שָׁחַתִּי fouea mea, שָׁחַתם fouea
eorum, שָׁחַת fouea. רָחַת Pala, רָחַתוּ pala eius, רָחַתִּי pala
mea, רָחַת pala. Et יָרַח Palmus: quanquam dici potest
ח radicalē esse.

1039

פָּלָה Cum duobus camésín: vt קָמָה קָמָה Seges, קָמָת
fegetes: צָרָה Angustia, צָרָתָם angustia eorum: עָלָה La-
ctans, עָלוֹת lactantes: רָעָה רָעָה Malum, רָעָתִי malum me-
um. בָּקָה Excelsum, בָּקָתָם excelsa, בָּקָתִי excelsa mea,
בָּקָתִי & excelsa vestra, בָּקָתָם excelsa eorum: Deut. 32. 13, מ cum camés chatéph euphoniæ gratia,
testibus R. Ionáh, R. Iahacób filio Elhazár, & R. Dauid
in Michlól, & lib. rad. Et נָפָה Eleuatio, terminus, cri-
brū, prouincia, נָפֹת eleuationes. Et in regimine, Iesah.
30. 28, שָׁוָה in cribro vanitatis. quod est longum ob-
sequens monosyllabum. שָׁרָה Murus, שָׁרָתוּ muri, שָׁרָתוּ
muri eius. שֶׁתָּה Rete, nates, שֶׁתָּה retia, שֶׁתָּה retia e-
ius. Sed שֶׁתָּה nates eorum, 2. Semu. 10. 4. ponitur
pro שֶׁתָּה: vel est à singulari שֶׁת in star שֶׁת quod fa-
cit שֶׁתוֹתָה. Et Zecha. 2. 8, tangit בְּבֶכֶת pupillā oculi sui.

1040

1041

פִּילָה Cum chiric & camés: quæ nihil mutāt præter
ח in ת more aliorum desinentium in ח: vt חִידָה AEnig-
ma, חִידָתִי ænigma tuum, חִידָתִי ænigma meū, חִידָתִי ænig-

mata. שִׁירָה שִׁירָה Canticum, שִׁירֹת, cantica. ראשֶׁה. Principium, ראשֹׁת, principia, ראשֹׁתֵיכֶם, principia vestra: quam & quiescat, est ex hac specie, teste R. Dauid in Michlól. בִּינָה Intelligentia, בִּינָתִי intelligentia mea, בִּינֹת intelligentiæ.

פְּלוֹת Cum feri & scuréc: quæ cum pronomine non mutantur, nisi quod sunt cum chólem: quippe chólé & scuréc permutantur: vt עֲרוֹת Testimonium: & cum pronomine, עֲרוֹתֵי testimonium meum, Psal. 132. 12, pro עֲרוֹתֵי. quâquam dici potest esse עֲרוֹתֵי à singulari עֲרוֹת, cuius plurale est עֲרוֹתֵיךְ. Sed ab עֲרוֹהַ est plurale עֲרוֹתֵיךְ. Et interdum secunda litera, quæ est ו, efficitur tertia: vt Psal. 119. 14, in via עֲרוֹתֵיךְ testimoniorum tuorum.

פְּלוֹת Cum chólem & seghol: quæ cum pronomini-bus sunt cum camés chatéph: vt בְּשֵׁת Confusio, בְּשֵׁתוֹ confusio eius, בְּשֵׁתִי confusio mea. נָפֶת Fauus, נָפֶתוֹ fauus eius, נָפֶתִי fauus meus, נֹפֶת faui.

פִּילִם Cum séri & camés: vt רִיקִם Inanis, vacuus.

פְּלִנָּה Cum camés chatéph, sceuá, & camés: vt בְּשֵׁנָה confusio, Hose. 10. 6.

תְּבוּלָה Cú sceuá, scuréc, & camés: vt תְּבוּלָה תְּבוּלָתִי Intelligentia, prudentia, תְּבוּלָתוֹ intelligentia eius, תְּבוּלָתֵי intelligentiæ. תְּבוּלָה תְּבוּלָתוֹ Dispositio, תְּבוּלָתֵי dispositio-nes. תְּבוּלָה תְּבוּלָתוֹ Imago, תְּבוּלָתֵי imago tua, תְּבוּלָתוֹ ima-gines. תְּבוּלָה תְּבוּלָתוֹ Reuersio, conuersio, תְּבוּלָתוֹ conuer-sio eius, תְּבוּלָתוֹ conuersiones. תְּנוּעָה Motus, תְּנוּעָתוֹ motus. תְּמוּתָה Mors. תְּרוּבָה תְּרוּבָתוֹ Oblatio, תְּרוּבָתוֹ oblatio eorú, תְּרוּבָתוֹ oblationes, תְּרוּבָתֵי oblatiões mea, תְּרוּבָתֵי oblationes vestra. תְּשׁוּבָה & תְּשׁוּבָתוֹ pro תְּשׁוּבָתוֹ Positio, Leui. 6. 2. licet alii codices תְּשׁוּבָתוֹ habeant. תְּשׁוּבָתוֹ positio-nes. תְּפֹצֹת תְּפֹצֹתוֹ Dispersio, תְּפֹצֹתוֹ dispersiones. In תְּפֹצֹתֵיכֶם

1041

1042

1043

dispersiones vestrar, Irme. 25.34. ת. secundum, est cum
chiric, quod debebat esse cum sēri: & פ. est cum chólem
quod debebat esse cum scuréc. תאניס Mendaciū,
mendacia, Iechez. 24. 12, masculino genere.

הפלה
1045

Alia sunt quæ habent ה in principio & fine: quo-
rum nonnulla sunt cum sceuá pathách, & duo-
bus camésin: vt הנפה cribratio, Iesah. 30.28.

הפולה Cum sceuá pathách, scuréc, & camés: vt הפוגה
Requies, הפוגות requietes.

קפלה

Alia sunt cú כ in principio, & ה in fine: & sunt cú
sceuá, & duobus camésin: vt כצרה rete, צור. quā-
quam sint qui putent כ esse radicale, & dici à כצרה.

*Nomina quorum vltima, quæ est ה, quiescit: quod interdū cadit,
succedente ה fæmineo. Interdū remanet ה radicale, & assumūt
varias literas & in principio & in fine. CAP. XXVII.*

תפעה
1045

Sunt & alix nominum species, quarum vlti-
ma radicalis quiescit. Et horum quædam
sunt cum camés chatéph, sceuá, & camés: vt
תדולס dolus, Iudic. 9.31, דקה, teste R. Dauid.
quanquam eius pater R. Ioséph nomen loci, & ת radi-
calem putet esse literam: & ה esse fæmineum signum,
deficiente radicali. In תהלה lumé, stultitia, ab הלה, Iiob
4.18, ת est cum camés lato propter sequentem literam
gutturalem ה, in quam translatum est camés chatéph
secundum normá: quod quidem camés chatéph inter-
dum transit in chólem, vt in תאנה occasio, Iudic. 14.4.
vt נ dilatetur, quemadmodū & in וקה detestare, Nu-
me. 23.7, pro וקה.

1046

תפעה Cú chiric, vel pathách sequente gutturali, &
sceuá & camés: vt תגרה תגרת Prouocatio, irritatio, תאנה
Desiderium, תאנה תאנה Occasio, תאנה occasio e-
z.i.

ius. תַּאֲלָה Iuramentum, execratio, maledictio, תַּאֲלָתְךָ iuramentum tuum.

תַּפְּעָה Cum sceuá, & duobus camefin, & הַ formineo: vt תַּעֲלֶה תַּעֲלֶה Aqueductus, תַּעֲלֹת aqueductus, תַּעֲלֹתֶיהָ aqueductus eius. תַּלְאָה תַּלְאָה Labor, תַּלְאֹת labores.

תַּתְּפָּעָה Cum pathách, sceuá, & duobus camefin, & הַ formineo signo: vt תַּתְּלָאָה labor, Malachí 1. 13. quāquā sunt qui putant quod מַּ sit vt כֶּן, אַ vel אַב: & pathách lo co chiric, hoc est תַּתְּלָאָה à labore.

תַּתְּפָּעִית Cum pathách, sceuá, & chiric: vt תַּכְלִית Finis, perfectio, consummatio. תַּבְּנִית Exemplar, similitudo: Et in plurali, תַּבְּנִיּוֹת.

תַּתְּפָּעוֹת Cum pathách, sceuá, & scuréc: vt תַּרְבוּת Incrementum, multiplicatio, תַּרְבוּיֹת incrementa. vel cum י & תַּרְבוּתִים. Et cum chólem, תַּחֲנוּת in singulari, māsio, castrametatio. 2. Reg. 6. 8. תַּחֲנוֹתִי mansio mea. Et plurali, תַּחֲנוּיֹת: quanquam eius singulare sit cum chólem. Et תַּחֲנוּת Fornicatio, תַּחֲנוּתִים fornicationes, תַּחֲנוּתֶיךָ fornicationes tuæ.

תַּתְּפָּעִית Cum מַּ in principio, & sunt cū pathách, sceuá, & chiric: vt תַּרְבִּית Multiplicatio, superabundantia, תַּרְבִּיּוֹת multiplicationes. תַּשְׁכִּית Pictura, imaginatio, תַּשְׁכִּיּוֹת picturæ, תַּשְׁכִּיּוֹתֶיהָ picturæ eorum. Perfecta singularia essent תַּשְׁכִּיּוֹת, תַּשְׁכִּיּוֹת.

תַּתְּפָּעוֹת Cum pathách, sceuá, & scuréc: vt תַּלִּישׁ lis, cōtentio, pro תַּלְשׁוֹת. Vnde & viri תַּלְשִׁיךָ contentionum tuarum, Iesah. 41. 12.

תַּתְּפָּעָה Cum chiric, sceuá, & seghól, & הַ litera radicali. In regimine, seghól mutatur in séri, paucis exceptis quæ retinent seghól: vt תַּקְנָה תַּקְנָה Possessio, emptio, תַּקְנָהוּ possessio eius, תַּקְנָהוּ possessio tua, תַּקְנָהוּ pos-

1047

1048

1049

sessiones, *possessiones eorū*, *possessiones*
vestra, *possessiones nostra*. משנה Duplex, משנים
 duplices. *Pascuum*, מרעה מרעה. *fletus*, מורה
ventilabrum. מקרה מקרה. *Accidens*, euentus, מקרים acciden-
 tia. *Sunt autem tria cum seghól & absoluta*, teste R.
 Ioseph Chimchi, & ita sunt in libris correctis, *Eccles. 3.
 19, *quod sic* *exponit*, *Homines accidens sunt in mundo*: & sic ani-
 malia: & *accidens vnū eis in eorū morte*. מקוה מקוה. *Cō-*
gregatio. & *absolutū cum feri*, vt 1. Reg. 10. 28, *accipiet*
congregationē pretio. Et 2. Paral. 1. 16, *scri-*
bitur cum a loco ח. Quòd si prima radicalis fue-
 rit gutturalis, tunc כ est cum *pathách*, & sic aliquādo
 cum non gutturalibus: vt *Graminetū*, מענה מענה
Respólio, מחנה מחנה. *Turma*, castra, מחנים *turma*,
turma eorum: & *turma*, *foemineum*. מעשה מעשה.
Opus eius, *opus nostrum*, מעשכם *opus vestrum*:
opera eius, מעשיו, *opera tua*, מעשים. *Visio*, aspe-
 ctus, *vel visiones*, *genere foemineo*, *מראיו*
visiones ei. מראה. *Irrigatio*, משקה משקה. *Pincerna*,
pincerna eius. משקיו. *Netum*. מרבה מרבה.
Multitudo. מחכה. *Tegmen*, protectio, מחכהו *tegmen e-*
ius, cum *seuá tantum*. Nonnulla sunt cum ה in
 principio: vt *multitudo*, *multiplicatio*, כ, cum *se-*
ri semper, vt *arבה* cum *seghól*. Et *arבה* non habet plu-
 rale, quòd singulare multitudinem significet.

1052 הפעה

1053

Cum *pathách*, eo quòd prima radicalis sit gut-
 turalis, & *tertia cadat*: & *longa*. מער *Nuditas*, turpitu-
 do, מערך *nuditas tua*. מעל *Super*, supra. Et cum ה *foe-*
mineo, מעלה & מלמעלה. quanquam dici potest quòd ה

redundet. In מְלִמְטָה מְלִמְטָה deorsum, inferne, מ est cum pathách, licet sit longum. & non est cameffatum vt למָה, quia ponitur pro מְנִטָה. Quòd si esset perfectum, מ esset pathachatum propter nach apparens quod est post ipsum, vt מ in מְעֵלָה. Et cum athnách & soph passúc est cum camés & longum, quia ה est additum, sicut ה in מְעֵלָה, & sic לִילָה. קָמָר Amaritudo, Proverb. 17.25, est cum seghól, eo quòd non habet literá gutturalem, אָמָרָה, quanquá & אָמָרָה deduci possit.

1054

1108

כַּפֶּעָה Cum sceuá, pathách, & seghól: vt מְכַסֶּה Operimentum, מְקַרָה contignatio.

1054

כַּפֶּעָה Cum pathách vel seghól, aut chiríc, & sceuá, & camés, & ה signo fœmineo, quod secundum normá in regimine, & cú pronomine vertitur in ת, & in plurali tam absoluto, quàm in regimine est cum sceuá, vt מְרָאָה Visio, מְרָאוֹת visiones: מְחַצֶּה Dimidiú: מְחַצֶּה Dolus, מְחַצֶּה doli: מְחַצֶּה Thuribulum, aut vas vbi recipiuntur emúcta, מְחַצֶּה thuribula, מְחַצֶּה thuribula eius. מְצֻוָּה Præceptum, מְצֻוָּה præceptum eius, מְצֻוָּה præceptum tuum, מְצֻוָּה præcepta, מְצֻוָּה præcepta eius, מְצֻוָּה præcepta tua, מְצֻוָּה præcepta mea. מְנָחָה Munus, oblatio, si sit אָנָּה, est de hac specie.

נִמְכָּוָה Cum sceuá, chiríc, sceuá, & camés: vt נִמְכָּוָה Contemptibilis.

1055

אָמָרָה Cum seghól, sceuá, & camés: vt אָמָרָה Merces, Hoseah 2.12. אָמָרָה annuntiatio, אָמָרָה annuntiatio mea, cum pathách propter gutturalem.

אָמָרָה Cum seghól, sceuá, & camés, & נ: camés autē communiter in pathách mutatur in regimine: vt אָמָרָה Merces. Interdum absolutum est cum pathách, vt Iechez. 16.41 & 34, etiam אָמָרָה mercedē non dabis.

Et rursus, וְאֶתְנָן, & merces non est data tibi.

1056

פָּעוּ Cum sceuá, & chólem: vt שְׂבוּ Achates, שְׂבוּאִים
vel שְׂבוּאִים achata. תֹּאֵז Oryx, vel bos syluester, תֹּאֵזִים
vel תֹּאֵזִים oryges. דִּיֹּז Atramentum, דִּיֹּזִים vel דִּיֹּזִים atra-
menta. בֹּזֹז Contemptibilis, aut contemptor.

פָּעוּ Cum camés, & scúrec, & longa: vt אָחוּ pratú, שְׁחוּ
natio.

עֵי Cum camés & chiríc: in regimine autem & cum
pronimine, camés mutatur in sceuá, súnque breuia:
& in plurali & cum pronomine י dagheffatur: vt עֵי צֵי
Assus, צֵי assus eius, צֵיךְ assus tuus, אִסּוּ צֵיךְ. Po-
lenta, קֵי polenta eius, קֵיךְ polenta tua: קֵי vel קֵי
polenta. נֵי Innocēs, נֵי innocentes. רֵי Secretum.
שֵׁי Coccus, שֵׁי pauper, שֵׁי pauper eius.

1057

פָּעוּ Cum sceuá & chiríc. Et cū athnách, & soph pas-
fúch, & interdum cum zachéph, tarcha, & pascét, sce
uá mutatur in seghól: & cum pronomine, in seghól,
vel chiríc. Et sic in plurali cum כ tantum: & cum pro-
nomine secundæ & tertiæ personæ pluralis, manet sce
uá, י quiescente. interdum י pronuntiatur, & prima est
seghól. plurale est varium, שְׂבִי Captiuitas, שְׂבִיךְ ca-
ptiuitas tua. פְּרִי Fructus, פְּרִיךְ fructus eius, פְּרִיךְ fructus
tuus, פְּרִיךְ fructus meus, פְּרִיכֶם fructus vester, פְּרִיכֵם fru-
ctus eorum, פְּרִיךָ fructus eius. דְּכִי Excisio. מְרִי Rebel-
lio, exasperatio, מְרִיךְ rebellio tua, מְרִיכֶם rebellio eorum.
צְבִי Caprea, superbia, gloria, צְבִיךְ gloria. כְּלִי Vas
כְּלִיךְ vas tuum, כְּלִים vasa, כְּלִיכֶם vasa eorū, כְּלִיכֵם vasa mea,
כְּלִיךָ vasa eius. חֲלִי Situla. חֲלִיךְ Ornamentum, חֲלִיךָ orna-
mentum eius, חֲלִיכֶם ornamenta. לְחִי לחי לחי לחי Maxil-
la. נְחִי Hædus, נְחִיךְ hædi, נְחִיךָ hædi tuí. חֲצִי
Dimidium, חֲצִיךְ dimidium eius. רְעִי Voluntas, vel co-

gitatio. תָּלִי Pharetra, תְּלִיךָ pharetra tua. נָשִׁי Vfsura, נְשִׁיךָ vfsura tua. אֲרִי Leo, אֲרִיִּים leones. עֲרִי Ornamentum, עֲרִיךָ ornamentum eius, עֲרִיךָ ornamentum tuum, עֲרִיִּים ornamenta. בֶּטֶן Venter, בֶּטְנִים ventres, בֶּטְנִי ventres tui, בֶּטְנִי בֶּטְנִי ventres mei. Et cum tharchá accentu qui interdum est vt athnách, suspendens sententiam, vt Iechez. 2.8, Ne sis כְּרִי rebellio sicut domus rebellio- nis. Et sic cum accentu pascéth, Ibidé, 24. 3, Parabolice loquere ad domum תְּכָרִי exasperantem. vel rebellio- nis. Et rursus, 44. 6, Et dices ad כְּרִי rebellionem, ad do- mum Israel. Et cum zachéph, כְּרִי, 1. Sem. 15. 23. & לְחִי Iu- dic. 15. 14. Sed nō semper ita mutatur cum zachéph, vt Micháh 5. 1, percutient super הֶלְחִי maxillam. Et Da- niel 11. 41, Et veniet in terram הַזֵּבִי gloriæ. i. Israel. & Iudic. 14. 6, Et diuisit eū secundū diuisionē הַדִּי hædi. Et תְּחִי cum athnách est cum féri, vt 1. Reg. 16. 21, Tunc diuisus est populus Israel לְתִחִי in medium. vel per me- dium. Et cum tharchá, Exod. 25. 23, Et cubitus וְתִחִי & di- midium altitudo eius. Et cum pascéth, ibidem, 17, duo cubiti, וְתִחִי & dimidium longitudo eius.

1058

בֶּטֶן Cum chólem, & chiríc, cum sunt in hephséc. Et vt lenior sit pronuntiatio, chólem mutatur in ca- mès chatéph* quando non sunt in hephséc: & sic in re- gimine: & aliquando in sceuá tantum. Cum pronomi- ne sunt cum camès chatéph. צִרִי Refina, vel theriaca: sic in hephséc, Iechez. 27. 17, Et mel & oleum וְצִרִי & re- sinam dederunt. quanquam nonnulli codices habent camès chatéph. Et cum sceuá tantum, vt Genes. 37. 25, וְצִרִי & resinam. חֲרִי Ira. Et cum camès chatéph, Deut. 29. 24, Quæ חֲרִי ira furoris magni huius? שִׁמְטִי Silentium. Et cū camès chatéph, Psal. 83. 2, אֵל יִדְמִיךָ Ne silentium ti-

1062

bi. יפי Pulchritudo. Et cum sceuá, Iechez. 28. 7, super יפי pulchritudine sapientix tuæ. חלי Infirmitas. Et cum camés chatéph, Deut. 28. 61, Etiam omnem חלי infirmitatem, & omnē percussionem. Et חליו infirmitas eius, 1. Reg. 17. 17. Et חליו infirmitas nostra, Iesah. 53. 4. עני Paupertas, afflictio. Et cũ camés chatéph, etiã in distinctione, Thren. 3. 1, Ego vir qui vidit עני paupertatem. Et cum pronomine, עני paupertas, vel afflictio mea.

1063

כפעי Cum chirich, sceuá, & chiric: vt כשעי linimen.

פעי Cum sceuá vel sceuá pathách, & chiric: vt חגיגה Sermo, & meditatio, חגיגה sermo meus: ab חנה. Et חיון coruscatio, à חוה. Plurale, חיונים, Zechar. 10. 1. צליל Placera, Iudic. 7. 13, à צלה.

פוע Cum sceuá & scuréc: vt ונקן Fornicatio, ונקני fornicationes.

פעיץ Cum sceuá, chiric, & chólem: vt שפיץ cerastes, à שפה, quanquam & à שפה deduci potest.

פון Cum camés & chólem: quorum camés in regimine, cum pronomine, & in plurali mutatur in sceuá, vt וגון Dolor, ונזקים dolores. חרון חרון Ira, חרון ira ei, חרון ira. חון חון Visio, חוננים visiones. שון שון Sonitus, שון sonitus. רון רון Voluntas, רון רון voluntas eius, רון רון voluntas tua, רון רון voluntas eorum, רון רון voluntas vestra, רון רון voluntates. Sed חרון Cóceptus, est cum ferri: & sic cũ pronomine non mutatur, חרון conceptus tuus, Genes. 3. 16. Et hoc vel ob faciliorem, & leniorem ipsius ח pronuntiationem, vel quia est ex dagheffatis.

1064

פוע Cum sceuá, & scuréc, vel chólem: quæ nec in regimine, nec cum pronomine mutantur: vt שבות Captiuitas, שבותות captiuitates. ראות Visio, ראות visio eius,

ראותי visio mea. בָּסוּת Operimentum, בְּסוּתְךָ operimen-
tum tuum, בְּסוּתָהּ operimentum eius. בָּדוּת Redēptio,
וְנוֹת Fornicatio, וְנוֹתֶיךָ fornicationes, וְנוֹתֶיכֶם fornicatio-
nes tuæ, וְנוֹתֵיכֶם fornicationes vestræ. שְׁחוּת Fouca, rete,
רְעוּת Proxima, vel amica, רְעוּתָהּ proxima eius. עָנוּת Hu-
militas. Et cum חֹלֶם, vt חֲצוֹת Medium, מְנוּת nume-
rus, מְנוּת respectus, עָנוּת cantus, vel clamor, מְנוּת Men-
struū, מְנוּת menstruum eius. quanquam & infinitiua ef-
se possunt vice nominum.

פָּעִית Cum sceuá, & chiríc: quæ non mutantur, & 1065
plurale habent utroque in genere. vt שְׁבִית Captiuitas,
שְׁבִיתָהּ captiuitas earum, שְׁבִיתֶיךָ captiuitates,
שְׁבִיתֶיךָ captiuitates tuæ. שְׁחִיתוֹ Rete, שְׁחִיתוֹת retia,
שְׁחִיתוֹת retia eorum. בְּרִית Pactum, בְּרִיתוֹ pactum eius,
בְּרִיתוֹ pactum meum, בְּרִיתוֹת בְּרִיתֶיךָ pacta. לַנֶּחֱץ Lancea,
לַנֶּחֱץ lancea eius, לַנֶּחֱץ לַנֶּחֱץ & לַנֶּחֱץ לַנֶּחֱץ lanceæ
eorum. Plurale quoque cum ostensione tertiæ li-
teræ potest esse hoc pacto, לַנֶּחֱץ לַנֶּחֱץ.

פָּעוּת Cum camés, & scuréc: quæ nō mutantur in re- 1066
gimine, neque cum pronomine, sed in plurali sunt cū
sceuá, vt לַנֶּחֱץ Captiuitas, תַּלְמִידוֹת captiuitas
mea, לַנֶּחֱץ captiuitates. חֶסֶד Spes, חֶסֶדוֹ spes.
חֶסֶדוֹ Visio, חֶסֶדוֹ visio vestra, חֶסֶדוֹ visiones. חֶסֶדוֹ Ser-
mo, חֶסֶדוֹ sermones. Et sic בָּרוּת Cibus, בָּרוּת
cibus meus, בָּרוּת cibus eorum. יַאְדוּת Iaculatio, proie-
ctio, יַאְדוּת iaculationes tuæ. מַנְסִיּוֹ Mansiones: sed hoc est potius à
חֶסֶדוֹ, cū sceuá pathiach quo Talmudistæ vtuntur: vel ab חֶסֶד, & mutatur חֶסֶד ob
punctorum multipliciter. Et horum perfecta sunt
לַנֶּחֱץ, vt חֶסֶדוֹ, & ita de aliis.

פָּעוּת Cum féri, & scuréc, quæ non mutantur: vt עָרִית 1068

Ornamentū, עֲרִיּוֹת, ornāmēta: נִאֲיוֹת Superbia, נִאֲיוֹת superbia. Horū perfectā, עֲרִיּוֹת נִאֲיוֹת, vel עֲרִיּוֹת נִאֲיוֹת vt סִכְלֹת. פֹּעָה Cum chōlem, & seghól: vt חֹזֶה Visio, Iesah. 28.15. רֹאֶה visio, Iesah. 28.8. שׁוֹאֶה Defolatio, שׁוֹאִים defolations, שׁוֹאִיהֶם defolationes eorū, שׁוֹאִיךְ defolationes tua. Et יֹרֶה Pluuia temporanea.

פֹּעָה Cum chōlem, & camés, & הֵּ signo fœmineo, הֵּ radicali deficiente: vt תֹּעָה Error, שׁוֹאֶה defolatio.

פִּעָה Cum duobus segholín, & longa, & הֵּ radicali: vt נֶרָה Merces, בִּכָּה fletus, הִנָּה sermo, בִּסָּה tempus statutum, קָצָה finis. quanquam קָצָה potest esse à קָצַץ, & sic הֵּ non est radicale. in בִּסָּה ponitur הֵּ loco אֵ.

פִּעָה Cum sēri, & seghól, quod in regimine mutatur in sēri: & sunt breuia. plurale cū sēri, vel sceuá, & ita cum pronomibus. vt נִאֲיָה Superbus, נִאֲיוֹם & נִאֲיוֹנִים pro נִאֲיוֹם superbi, נִאֲיוֹי superbi eius. רֵעָה Proximus, vel amicus, רֵעָה proximus eius, רֵעָךְ proximus tuus, רֵעִי proximi, רֵעִיךְ proximi tui: רֵעֵיהֶם, & cum sceuá רֵעֵיהֶם proximi eorum, רֵעִיךְ proximi eius. אֲבָהָה Voluntas: vel est nomē loci, aut fluminis. נִאֲיָה pro נִאֲיָה Superbus. Et sic רֵעָה pro רֵעָה Amicus, 1. Paral. 27.33.

פִּעָה Cum camés, & seghól, & הֵּ radicali: in regimine verò tam in singulari, quàm in plurali communiter camés mutatur in sceuá. Plurale communiter est cum camés, & interdū cum sēri. Cum pronomine retinet camés in singulari & plurali, in aliquibus autē mutatur. vt קָנָה Calamus, קָנִי calamus eius, קָנִי calami, קָנִיךְ calami tui. קָצָה Extremus, finis, קָצֹו קָצָה extremus eius, קָצִי extremus meus, קָצִי extremi. שָׂרָה Ager, שָׂרָה ager eius, שָׂרָךְ ager tuus: שָׂרִי agri, שָׂרִיךְ agri tui, שָׂרִי agri mei, שָׂרִי agri

nostri, אֲגְרֵי אֶעֱרֹם, agri eorum, אֲגְרֵי אֶעֱרֹם agri vestri. Et אֲגְרֵי A-
 gri, genere fœmineo, אֲגְרֵי אֶעֱרֹם agri eius, אֲגְרֵי אֶעֱרֹם agri tui,
 אֲגְרֵי אֶעֱרֹם agri vestri, אֲגְרֵי אֶעֱרֹם agri nostri. עֵלֶה עֵלֶה Folium,
 עֵלֶה foliū eius, עֵלֶה folia eius, עֵלֶה folia eius. חֹה חֹה Pectus,
 חֹה pectora. בֶּלֶה Vetus, בֶּלֶה בֶּלֶה veteres. רַחַח Infirmus,
 infirmi. & fœmineum, רַחַח infirma. קָשָׁה Durus, קָשָׁה du-
 ri. רַחַח Macilentus, רַחַח macilentus: & fœmineum, רַחַח
 macilenta. נִכָּה נִכָּה Percussus, נִכָּה percussus, cū feri, & sic
 שֵׁטִים declinatores. פָּנֶה Facies: quāquam singulare non
 inuenitur. פָּנֶה פָּנֶה facies, פָּנֶה facies eius, פָּנֶה facies tua,
 פָּנֶה facies eorū, פָּנֶה facies vestra, פָּנֶה facies nostra,
 פָּנֶה facies eius. Præterea סָנֶה Rubus, שָׁכָם Pars, sunt de
 hac specie, quanuis sint cum sceuā.

פָּעָה Cum duobus camelis & signo fœmineo: quo
 rum primum camēs mutatur in sceuā in regimine tā
 in singulari quā in plurali, * & cū pronomibus sin-
 gularibus, & secundæ & tertiæ personæ pluralis: in plura-
 li verò absoluto, & aliis pronomibus manet. vt שָׁנֶה שָׁנֶה
 Annus, שָׁנֶה annus eius, שָׁנֶה annus tuus, שָׁנֶה anni
 ei, שָׁנֶה anni eius, שָׁנֶה anni tui, שָׁנֶה anni eorū,
 שָׁנֶה anni vestri, שָׁנֶה anni nostri, שָׁנֶה anni eius. & genere
 fœmineo, שָׁנֶה שָׁנֶה Annus, שָׁנֶה annus eius, שָׁנֶה annus
 tui, שָׁנֶה annus eorum, שָׁנֶה anni mei, שָׁנֶה anni no-
 stri. שָׁפָה Labrum, שָׁפָה labrum eius, שָׁפָה labrum
 tuum, שָׁפָה labrum eorum, שָׁפָה labrum nostrum.
 שָׁפָה labia duo, שָׁפָה שָׁפָה labia, שָׁפָה labia
 eius, שָׁפָה labia tua, שָׁפָה שָׁפָה labia eo-
 rum, שָׁפָה labia vestra, שָׁפָה labia mea, שָׁפָה labia
 eius. קָצָה קָצָה Extrema, קָצָה extrema, קָצָה extrema
 eius. קָנָה Canna, קָנָה קָנָה canna, קָנָה Pars, קָנָה par-
 tes. הָרָה Grauida, הָרָה grauida, הָרָה grauida eius.

קשה Dura, קשות durā. פרה Iuuenca, פרות iuuenca eius, פרתך iuuenca tua, פרות iuuenca, * nō mutatur quia est ex dagheffatis. אלה אלה Iuramentum, execratio, אלות iuramentū eius, אלתך iuramentū tuum, אלות iuramenta. Non mutatur etiam hoc nomen propter a.

1081

פעה Cum féri, & camés, & ה signo foemineo: quorū féri mutatur in sceuá in regimine singulari, in plurali non mutatur: vt כאה Centū, כאות centū. פאה פאת Angulus, פאות anguli, פאות duo anguli, פאות anguli, פאות anguli eius: נאה Superbia, נאות superbia: נוח Corpus, superbia, נוח corpora. Nomé סאה Satú, סאות sata, סאות duo sata, סאות sata, סאות sata eius, est ex hac specie, licet non sit cum féri, sed cum sceuá. Sed פחה dux, & in regimine פחה breue, Chag. 1. 14: & vnū longum פחה ducē Iehudah, Chag. 2. 22: cuius plurale est cū pathách, פחות Irme. 51. 23: & sic in regimine, 2. Paral. 9. 14. & פחות ducēs eius, פחות ducēs tui, & פחות ducēs eius, Irme. 51. 57: & cum tertia litera apparēte, & פ cum seghól, פחות, & in regimine, פחות, Nechem. 2. 7: nō est ex hac specie, sed è dagheffatis, quanquam non dagheffetur ob litteram gutturalem ה.

1082

פעה Cum chólem, & seghól, & longa, & ה loco ה. vt פעה Canale, פעות canalia, & in regimine פעות. & cū pronomine פעות canale eius, פעות canale tuum: פ cū camés chatéph. Et sic קבה Venter, genitalia, & קבה Num. 25. 8, & קבות קבות numero multitudinis. Illud vero Genes. 30. 38, בשות in canalibus aquarum: non est ex hac specie, sed sequenti. Sunt etiam qui putāt קבה esse è specie קבה, & eius plurale קבות, sicut שנות שנה. Alii arbitrātur esse ex nominibus quorū secunda quiescit.

1083

פעה Cum duobus seghólin, & ה vice ה radicalis: vt A. ii.

צַפֶּת Corona, צַפֶּתוֹ corona eius, צַפֶּתְךָ corona tua, צַפֶּתִי corona mea. vel צַפֶּתְךָ corona tua, sicut אֶרֶץ אֶרֶץ: & sic צַפֶּתוֹ corona, צַפֶּתוֹתוֹ corona eius. שְׁקָתָה Canale, שְׁקָתוֹ vel שְׁקָתָה canale eius, שְׁקָתוֹת שְׁקָתָה canalia, שְׁקָתוֹתוֹ canalia eius. Est autem annotandum quòd in hac & alia præcedenti specie, quanquam sint longæ, non est ת dagheffatum cum pronomibus: nec in plurali cadit, quæ admodum in nominibus perfectis, in quibus nō est ת radicale, aut vice radicalis, vt est in istis. Sūt etiam qui putēt שְׁקָתוֹת præcedētis speciei, esse שְׁקָתָה, sicut שְׁפָה quod facit in plurali שְׁפָתוֹת, & in regimine שְׁפָתוֹ ut dictū est.

צָמִיָּה Cum camēs & chōlem, & ת: quorum camēs in regimine mutatur in sceuá, tam in singulari, quā abso- luto plurali, & cum pronomibus: in plurali verò cōiuncto, cum pathách. vt אָחוֹת Soror, אָחוֹתוֹ soror eius, אָחוֹתָם soror eorum, אָחוֹתִי soror mea, אָחוֹתֵינוּ soror nostra, אָחוֹתָהּ soror eius, אָחִיוֹת אָחִיוֹת sorores. חָמוֹת Socrus, חָמוֹתוֹ socrus eius, חָמוֹת חָמוֹת socrus, numero plurali. Nomen autem חָמוֹת potest esse de numero raphatorum: vt Leuit. 21. 3, וְלִאֲחֹתוֹ הַכַּתוּלָה & sorori suæ virgini. & dagheffatorum: vt Nume. 6. 7, וְלִאֲחֹתוֹ & sorori suæ. quod est cū pathách tantum, quia nō mutatur: & ח, nisi esset gutturale, dagheffaretur. Præterea in אָחוֹת, א cameffatur, quia est ex raphatis. Et hæc est ratio cur pathachatur illud Nume. 32. 6, וּבְאֶחֱיָכֶם nūquid fratres vestri veniēt ad bellum? Et Leuit. 25. 46, וּבְאֶחֱיָכֶם & in fratribus vestris filiis Israel. Sic etiā plurale pathachatur, אָחִים אָחִי אָחִי: & א cum seghól, אָחִי אָחִי, quia ח est cum camēs: quæ omnia sunt è dagheffatis, vt & alia pathachata. ו itē in אָחוֹת חָמוֹת est tertia radicalis litera, aut eius loco: ת verò, fœmineū est signum. Eorum autē

1084

1085

perfecta sunt אחיות תהיות, instar אשפות stercus, quod est
singulare foemineum. in plurali, אחיות תהיות. Et in regi-
mine, אחיות תהיות, in quibus י est loco tertiæ radicalis,
& ו & ת signa pluralis foeminei. Et cum pronomine, Ie-
hof. 2. 13, & fratres meos, & אחיותי forores meas *. Ve-
nit etiã cum signo foemineo dūtaxat, Iechez. 16. 52, Cū
iustificaueris אחיותך forores tuas. Et cum signo plurali
masculino duntaxat, vt Iechez. 16. 55, ואחותיך & forores
tuæ Sedóm, & filia eius. vel villa eius. Et Hose. 2. 1, Di-
cite fratribus vestris, Populus meus: וְלִאֲחֵיותֵיכֶם & foro-
ribus vestris, Ruchámah.

1087 פָּע Cum chiric, & i quiescente: vt רִי Irrigatio, יֵי
 navis, אֵי aceruus, נֵי planctus, הֵי וְאֵי insula, פֵּי adu-
 stio: quorum pluralia sunt cum ostensione יֵי, vt עֵי
 נֵי, & sic alia. Et sic פִּי Os oris, quod à prædictis
 differt, tū quia פִּי est in regimine, & eius absolutum est
 פֶּה: tum quia in plurali, & cū pronomine illa sunt cū
 i apparente, hoc autem est cum i quiescente cum pro-
 nominibus, & in plurali masculino: vt פִּי vel פִּיהוּ Os e-
 ius, פִּי os tuū, פִּי pro פִּי os meum, פִּיהֶם os corū, פִּיכֶם
 os vestrum, פִּינוּ os nostrum. פִּים ora: & sic illud Num. 22.
 24. וְצִים מִיַּד כְּתִים & naues de littore Chittim, est cum i
 quiescente. Plurale verò fœmineum à פִּי, est cū i appa-
 rente, פִּיות cum fēri, vel פִּיות cum chiric, ora פִּיותֵי
 eius, פִּיותֶיךָ ora tua. Et geminatum, פִּיפִיות ora.

1089 **vñ** Cum camés, vel pathách, & **v**, quod est vice lite
ræ vltimæ radicalis. Et quæ sunt cum camés, in regimi
ne sunt cum pathách, vel cum sceuá & pathách: quæ
verò cum pathách, in soph passúc & cum athnách sunt
cum camés, paucis exceptis. vt Psal. 76.13, Afferent **vñ**
munus timendo. Rursum, 68.30, Tibi afferent reges **vñ**

munus. In soph passú, & cum pronomine, מוֹנִי Munus
 eius, מוֹנִיךָ munus tuum: & plurale מוֹנִים Munera, מוֹנֵיךָ mu-
 nera eius, מוֹנֵיךָ munera tua, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ munera mea, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ mu-
 nera eorum, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ munera vestra. Et sic מוֹנֵי Vallis, מוֹנֵי val-
 lis eius, מוֹנֵיךָ vallis tua, מוֹנֵיךָ vallis nostra, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles
 eius, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles tua, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles mea, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles nostra,
 מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles eorum, מוֹנֵי מוֹנֵיךָ valles vestra. Interdú autē scri-
 bitur cum tertia litera radicali, vt Deut. 3. 29, Et man-
 simus בְּגִי in valle. Illud autem Iechéz. 6. 3, וְלִנְאֻזֹת &
 vallibus: non est אֶל בְּגִי vel בְּגִי, sed אֶל בְּגִי cū seghól, Iesá. 40.
 4, Omnis בְּגִי exaltabitur. Et אָבִי Pater: & in regimi-
 ne cum pathách, vt Genes. 17. 5, אָבִיךָ patrem multi-
 tudinis Gentium dedi te. Et cum וֹ vice אָבִי & אָבִי cum sce-
 uá & pathách, vt Genes. 4. 21, ipse fuit אָבִי pater omnis
 tenentis (siue capientis) citharam. Et cum pronomini-
 bus, אָבִיךָ vel אָבִיךָ Pater eius, אָבִיךָ pater tuus, אָבִיךָ pater
 meus, אָבִיךָ pater noster, אָבִיךָ pater eorum, אָבִיךָ pa-
 ter vester, אָבִיךָ Patres, אָבִיךָ patres eius, אָבִיךָ pa-
 tres tui, אָבִיךָ patres eorum, אָבִיךָ patres mei, אָבִיךָ
 patres vestri, אָבִיךָ patres nostri. אָבִיךָ Pater eius, אָבִיךָ
 pater tuus, אָבִיךָ pater earum, אָבִיךָ pater vester. Et sic
 אָחִיךָ Frater, אָחִיךָ frater eius, אָחִיךָ frater tuus, אָחִיךָ fra-
 ter meus, אָחִיךָ frater eorum, אָחִיךָ frater vester, אָחִיךָ
 frater noster, אָחִיךָ Fratres, אָחִיךָ fratres eius, אָחִיךָ fra-
 tres tui, אָחִיךָ אָחִיךָ fratres mei, אָחִיךָ fratres eorum, אָחִיךָ
 fratres vestri, אָחִיךָ fratres nostri. אָחִיךָ Frater eius, אָחִיךָ
 frater tuus, אָחִיךָ frater earum, אָחִיךָ frater vester, אָחִיךָ
 fratres eius, אָחִיךָ fratres tui, אָחִיךָ fratres earum, אָחִיךָ
 fratres vestri. Et sic יָדִי Manus, יָדִי manus eius, יָדִיךָ ma-
 nus tua, יָדִיךָ manus mea, יָדִיךָ manus eorum, יָדִיךָ ma-
 nus vestra, יָדִיךָ manus nostra. דֹּוֹ Dux manus, דֹּוֹ ma-

- nus eius, יָדְךָ manus tua, יָדִי manus mea, יְדֵיהֶם manus eorum, יְדֵיכֶם manus vestra, יְדֵינוּ manus nostra, יְדֵיהָ manus eius, יָדְךָ manus tua, יְדֵיהֶן manus earum, יְדֵיכֶן manus vestra. Et genere formineo, יָדוֹת manus. עַבְדֵּי Definitas, crassitudo: & in regimine, עַבְדֵּי, Exod. 19. 9. שָׁל Error, Et cum athnách etiam cum pathách, 2. Semu. 6. 7, & percussit eum ibi Deus super (vel propter) הַשָּׁל erroré. 1089 teste R. Dauid in Michlól. Et צֶוּ Præceptum, קוֹ Linea. Sunt etiam cum pathách, vt Iesah. 28. 10. צֶוּ לְצֹוּ לְצֹוּ, צֶוּ לְצֹוּ, præceptum ad præceptum, præceptum ad præceptum, linea ad lineam, linea ad lineam. priora sunt cum pathách, altera cū camés. Et Hose. 5. 11, ambulauit post צֶוּ præceptum: cum camés, & est in fine versus. Et Iob 15. 31, Ne credat בִּשְׁוֹן in mendacium, cum camés. מָנָה 1090 signum, חַי viuus, נֶגַע tectum. Ex hac item specie est (teste R. Dauid in Michlól) דָּם Sanguis, דָּמִי sanguines, דָּמוֹ sanguis eius, דָּמְךָ sanguis tuus, דָּמִי sanguis meus, דָּמָם sanguis eorum.
- 1094 פֶּעַ Cum feri, quod vertitur in seghól in coniunctione reali vt quæ est ad patrē, vt Ischác בֶּן אִבְרָהָם filius Abraham, Genes. 25. 12. Et hoc etiam sine maccháph, vt Leuit. 1. 5, Et maclabit אֶת בֶּן הַבָּקָר filium bouis. Et 24. 10, & rixati sunt in castris בֶּן הַיִּשְׂרָאֵלִית filius Israelitidis, & vir Israelita. Et 1. Paral. 9. 21, Zechariáh בֶּן מִשְׁלֵמָה filius Meselemiáh. Et Gene. 17. 17, הֲלֹבֶן nunquid filio cētum annorum nascetur, &c. Si verò non sit coniunctū reali coniunctione, etiam si habeat maccáph, punclatur cum feri, vt Gene. 30. 19, & peperit בֶּן שֵׁשִׁי filium sextum. Et 1. Sem. 22. 20, & euasit בֶּן אֶחָד filius vnus. Et 2. Semu. 9. 12, Et ipsi Mephibóscech בֶּן קֵטָן filius paruus. Et Iechez. 18. 10, Et genuerit בֶּן פְּרִיץ filium latronem. Et

cum pronomibus, בְּנִי Filius eius, בְּנֶךְ filius tuus, בְּנִי
 filius meus, בְּנֵי Filii, בְּנֵי filii tui, בְּנֵי filii eorum,
 בְּנֵי filii vestri, בְּנֵי filii nostri, בְּנֶךְ filius tuus,
 בְּנֶךְ filius eius. Et sic שֵׁם Nomen, שְׁמוֹ nomen eius, שְׁמֶךָ
 nomen tuum, שְׁמָם nomen eorum, שְׁמִי nomen
 meum, שְׁמֵנוּ nomen nostrum: שְׁמוֹת nomina, שְׁמוֹתֵי
 nomina eius, שְׁמוֹתֶיךָ nomina tua, שְׁמוֹתָם nomina eorum,
 שְׁמָהּ nomen eius. Quando autem ipsum שֵׁם est cū mac-
 caph, aut sequitur monosyllabū, vel dictio longa, pun-
 ctatur cum seghol. Et sic יֵשׁוּ est ipse, יֵשִׁי sum ego,
 יֵשֶׁךְ es tu, יֵשְׁכֶם estis vos. Et cum chiric, יֵשְׁכֶם estis vos,
 Deut. 13. 2. De hac specie possunt esse & כִּרִּית Corona, עֵץ
 lignū, גִּבּוֹ corpus, כִּסֵּי sedes, עֶט stilius, quanquam in cōiun-
 ctione & cum pronomine non mutantur, nisi in con-
 iunctione pluralis, עֵצִי עֵצֶיךָ עֵצֵינוּ עֵצֵיכֶם עֵצֵיהֶם.

צָרָה *Cum sceua & chiric, vt צָרָה desolatio.

Nomina quorum Vltima radicalis N, quiescit. C A. XXVIII.

Sunt & alia nomina quorum vltima radicalis litera est ך quiescens. Et horum quadā sunt cum duobus camefin, vt צבָה צבָה Ex- 1097
ercitus, צבָהּ exercitus eius, צבָהָ exercitus
tuus, צבָהִי exercitus meus, צבָהֶם exercitus eorum: צבָהֹת
צבָהֹת exercitus, צבָהֹתֵי exercitus eius, צבָהֹתֶיךָ exercitus
tui, צבָהֹתֵם exercitus eorum, צבָהֹתֵי exercitus mei. Et ita
צמָה sitis, צמָהּ sitis eius.

Cū duobus fegholin, & longum: vt צִיסְתָּרְנָא Cister- 1097
na, fouea, palus paludis, צִיסְתָּרְנָא cisterna eius, צִיסְתָּרְנָא cister- 1098
נָא cisternæ eius, צִיסְתָּרְנָא cisternæ eorum. Et sic 1099
רֶשֶׁת Germen, רֶשֶׁת germina: טִנְא Canistrum, טִנְא ca-
nistrum tuum, טִנְא canistra. פֶּלֶא Mirabile, miraculū,

מִרְאִי mirabile eius, מִרְאִיךָ mirabile tuum, מִרְאִי מִרְאִיךָ mirabilia eorum. Inuenitur & vnum cū fēri, מִרְאִי mirabilis, Iesah. 9. 6, & cum י haiáchas, מִרְאִי, Iudic. 13. 18. Itē מִרְאִי Iesah. 40. 4, quia est cum seghól, est huius speciei, pro מִרְאִי. Et sic כְּלִא Carcer, מִרְאִי carceres. חַטָּא Peccatum, חַטָּא peccatum eius, חַטָּא חַטָּא peccatum eorū, חַטָּא חַטָּא peccata, חַטָּא חַטָּא peccata vestra.

1100

פֶּחַ Cum chólem & seghól: vt גֶּחַ Iuncus, גֶּחַ iuncus eius, גֶּחַךְ iuncus tuus, גֶּחַךְ iuncus eorū, גֶּחַךְ iuncus meus, גֶּחַךְ iunci. כֶּבֶץ Vinum, כֶּבֶץ vinum eius, כֶּבֶץ vinū eorum, כֶּבֶץ vinum meum, כֶּבֶץךְ vinum tuū, כֶּבֶץ vīna, cum camés chatéph. עַץ Ramus, עַץ rami, etiā cum camés chatéph, & י mobili cū chiríc.

פֶּחַ Cum chiríc & fēri, secunda litera dagheffata: quorū fēri & in regimine & in plurali mutatur in sceuá, remoto daghés: vt כֶּסֶף Solium, כֶּסֶף foliū eius, כֶּסֶףךְ folium tuum, כֶּסֶף folium meum, כֶּסֶף כֶּסֶף folia, כֶּסֶף כֶּסֶף folia eorum.

1101

פֶּחַ Cum pathách, & camés: quod remanet & in regimine & cum pronomine: secundaque dagheffatur: vt רָכָא Contritus, רָכָא contritus eius, רָכָא רָכָא contriti: & cum sceuá רָכָא, Psal. 34. 19, quod tamen esse potest à רָכָא cum fēri, & idcirco est cum sceuá. קָנָא Zelotes, קָנָא zelotes eius, קָנָא zelotes. חַטָּא Peccator, חַטָּא חַטָּא peccatores, חַטָּא חַטָּא peccatores eius.

פֶּחַ Cū pathách, chólé & daghés: vt קָנָא amulator.

פֶּחַ Cum camés & chiríc: quorum camés in regimine & in plurali mutatur in sceuá: vt נָשִׂיא נָשִׂיא Princeps, נָשִׂיא נָשִׂיא principes, נָשִׂיא נָשִׂיא principes eorum. קָרִיא Inuitatus, princeps, dux, קָרִיא קָרִיא inuitati. Sed קָרִיא Bubalus, pinguis, קָרִיא קָרִיא bubali, קָרִיא קָרִיא bubali ve-
B. i.

ftri, est cum fceua.

פֶּעֶא Cum fceua, & cholem: vt מְלֵא Plenitudo. Et cū
ו. loco א, מְלֵא. & cum pronomine, מְלֵא plenitudo eius,
Sic etiam מֵא inuentio.

1102

פֶּעֶת Cum fceua, & camés, & א, & ת, quorum ca-
més in regimine mutatur in pathách, sed cum prono-
minibus manet: vt קָרָאת קָרָאת Occursus, קָרָאתו occur-
sus eius, קָרָאתְךָ occursus tuus, קָרָאתָם occursus eorum,
קָרָאתֵנו occursus noster, קָרָאתָה occursus eius.

003

פֶּעֶח Cum pathách, & camés, & daghés: quorum ca-
més, in regimine mutatur in pathách, cum pronomi-
nibus manet. Plurale non mutatur in regimine, ne-
que cum pronomibus. vt חָטָאת חָטָאת Peccatú, חָטָאתו
peccatum eius, חָטָאתְךָ peccatum tuum, חָטָאתָם peccatú
eorú, חָטָאתִי peccatum meú: חָטָאת Peccata, חָטָאתָם pec-
cata eorú, חָטָאתִי peccata mea, חָטָאתֵנו peccata nostra.

פֶּעֶת Cum chiríc, & féri: quod in singulari manens,
in plurali mutatur in fceua: & sunt cum daghés. vt
נִשְׂאָת Munus, נִשְׂאָתו munus eius, נִשְׂאָתְךָ munus tuum,
נִשְׂאָתו munera, נִשְׂאָתָם munera eorú. מְלֵא Plenitudo,
מְלֵאו plenitudo eius, מְלֵאתְךָ plenitudo tua, מְלֵאוֹת ple-
nitudines, מְלֵאוֹתֵי plenitudines eius.

*Nomina quorú prima radicalis 3, deficit, tertia quiescete. No-
mina itém quorum extrema quiescunt. CAP. XXIX.*

Sunt & nomina quorum prima radicalis de-
ficit, tertia quiescente. Et horum quædam
sunt cū pathách & camés, & ה signo fœmi-
neo quiescente, radicali remoto: quorum
camés in regimine mutatur in pathách. vt מִצָּה מִצָּה Cō
tentio, מִצָּתו cōtentio eius, מִצָּתְךָ contentio tua, מִצָּתוֹ cō
tentiones, מִצָּתֵי contentiones eius. מִסָּה מִסָּה Tentatio,

מִצָּה

1103. 1104

tentationes. מְכֹחַת Percussio, מְכֹחַת percussiones,
מְכֹחַת percussiones tuæ. Quorum perfecta sunt cum
prima radicali מְכֹחַת מְכֹחַת. Et perfecta omnino, cū
tertia radicali mutata in ו, vt מְכֹחַת מְכֹחַת instar
מְכֹחַת. Et a existente tertia radicali, vt מְכֹחַת Onus, cū
camés etiā in regimine, Malachí i. i. מְכֹחַת מְכֹחַת pro-
phetia verbi Domini.

1104 מְכֹחַת Cum pathách, & seghól (quod in regimine mu-
tatur in séri) & ח radicali: vt מְכֹחַת percussio, מְכֹחַת percus-
siones, מְכֹחַת percussio eius, מְכֹחַת percussio tua. מְכֹחַת מְכֹחַת
Virga, מְכֹחַת virga eius, מְכֹחַת virga tua: מְכֹחַת מְכֹחַת virgæ,
מְכֹחַת מְכֹחַת virgæ eorum. quorum perfecta sunt מְכֹחַת מְכֹחַת
vt מְכֹחַת מְכֹחַת. Et cum pronomibus, in plurali item
& regimine illa sunt sicut hæc.

1105 מְכֹחַת Cum pathách, & scuréc: vt מְכֹחַת Lis, contentio,
מְכֹחַת contentio tua, cuius perfectum est מְכֹחַת.

1105 תועה Lia sunt quorum extrema quiescunt: & horum
quædam sunt cum chólem, vel scuréc & camés,
quod in regimine mutatur in pathách: vt תועה Dolor,
תועה תועה Lex, תועה lex eius, תועה lex tua, תועה lex eo-
rum, תועה lex mea. & cum demonstratione ו vice vl-
timæ literæ, תועה sapientia, lex, opus bonum & rectū.
quæ sunt א תועה יועה.

תועה Cum scuréc, & chiríc, vt תועה Coctio, תועה
coctiones, תועה coctiones, תועה coctiones
sacrificii. in quo conuersum est a in motionem ו scu-
recati, licet nō sit scriptum, quiescuntque ambæ extre-
mitates eius.

תועה Cum chólem, & camés: vt תועה Exitus, תועה tim-
or, תועה exitus: תועה timor eius, תועה timor
vester: תועה תועה.

Nomina venientia à geminatis. CAP. XXX.

Vadam sunt nomina quæ veniunt à geminatis. Et horum nonnulla sunt cum camés,

מפל 1106

& cholem, assumpto מ, in principio: vt מָעוֹז

Fortitudo, מְחוֹל Chorus, quod mutatur in regimine, Irme. 31.4, בְּמְחוֹל מְשִׁחִים in choro ludentiū.

Et sic in plurali non dagheffatur, Exod. 32.19, Et vidit vitulum וְמִחֹלָת & choros. Et sic cum ת femineo, Cant.

6.12, quid videbitis in Sulammith? הַמְּחֹלָת הַמְּחַנְנִים sicut chorum castrorum. vbi dicendum erat מְחֹלָת מְחֹלָת

cū daghés, sed in illis venit hannách loco literæ geminata vt ipsa differant ab illo Iesah. 2. 19, וּבְמְחֹלָת עֶפֶר

& in voragines (vel foucas) terræ. & fortasse מְחֹלָת מְחֹלָת est ex quiescentibus ו. מָעוֹז autem quod neque in regimine neque cum pronomine mutatur, forsan est

ex dagheffatis, aut hannách est loco literæ geminata quæ perit, licet dagheffetur etiam i cum pronomine,

vt Iesah. 30.2, בְּמָעוֹז פָּרְעָה in fortitudine Parhonis. Et 17. 9, אֶנִּי

fortitudo mea & robur meū. In Iesah. 23.11, לִשְׂמֹךְ מָעוֹז

ad perdédum fortitudines eius, i est lene, & נ ad-

ditum, vel est loco literæ duplicata. Inuenitur etiam nomen in hac specie cum sceuá sine regimine, nempe

מָתָם, Iesah. 1.6, מָתָם אֵין בּוֹ מָתָם est in eo perfectio. sic Psal. 38.4, אֵין בְּבִשְׂרִי מָתָם non est perfectio (vel figura) in carne mea. radix autem illorum est מָתָם

מפל Cum camés & séri, quod non mutatur in regimine neque cum pronomine, quia hannách in eo est

1107

loco literæ geminata quæ cecidit: vt מִן שְׂאוֹל clypeus Scaul, 2. Semu. 1.21. Psal. 84. 10, מִן מְנוֹחַ אֱלֹהִים scutū nostrum vide Deus.

1107.1108 **כפל** Cum duobus cameſin, quorum ſecundum in regimine mutatur in pathách: vt **מִסְכָּךְ מִסְכָּךְ** Tentorium, à **מִסְכָּךְ**, cuius perfectum eſt **מִסְכָּךְ**.

כפל Cum ſerí, & pathách: vt **מִסְבָּ** Circuitus, à **מִסְבָּ**: & cum pronomíne **מִסְבִּי**. Plurale, **מִסְבִּים מִסְבִּי**: fœmineum **מִסְבוֹת**. Et **מִצָּר** Anguſtia, **מִצָּרִים מִצָּרִי** anguſtix, à **צָרָר**. Et **מִצֵּל** Obumbratio, aut nemoroſus, Iechez. 31. 3, à **צָלָל**.

כפל Cum duobus ſegholín: vt **מִכְסָּ** Supputatio, **מִכְסָּר** amaritudo, **מִשְׁקָ** procurator, à **שָׁקַק**.

כפל Cum chólé, & ſeghól vel pathách, ſi gutturalis fuerit litera: vt **מִרְךְ** Mollis, **מַעַל** exaltatio, à **רָכַךְ עָלָל**.

כופל Cum chólem, vel ſcurec, & camés: vt **מִוֶּרְךְ** Extenſio, **מִוֶּסְךְ** operimentum, à **רָרַךְ מִסְכָּךְ**.

1109 **כפל** Cum pathách, & camés, & daghés: vt **מִשְׁעָ** Ambulatio iugis. & in regimine, **מִשְׁעָ** Iſſah. 33. 4, pro **מִשְׁעָקָ**.

תפלה Cum ſceuá, chiríc, & camés, quod in regimine mutatur in pathách: vt **מִגִּלָּה מִגִּלָּה** Volumē, **מִגִּנָּה מִגִּנָּה** tegumentum, **מִחֲתָה מִחֲתָה** cōfractio. **מִכְסָּה מִכְסָּה** Supputatio, Exod. 12. 4, **מִכְסָּתָ נִפְשָׁתָ** ſecundum ſupputationē animarum: eſt lene, & ponitur vice **מִכְסָּתָ** inſtar **מִגִּנָּתָ**, vt Thren. 3. 65, dabis eis **מִגִּנָּתָ לֶכֶת** dolorem cordis. **מִסְלָה** Via, **מִסְלֹתָ** via, **מִסְלֹתָם** via eorum. Sed in **מִקְרָה** frigus, à **קָרָר**, q, eſt cum ſerí, vt vicem gerat daghés, cuius litera non eſt capax. & ſic in **מִצָּרָה מִצָּרָה** Maledictio, ab **אָרָר**. & **מִנְרָה מִנְרָה** ſerra, à **נָרַר**. & **מִחֲלָה מִחֲלָה** cauerna, à **חָלַל**.

תפלה Cum ſceuá, chiríc, & camés, & ת in principio: vt **מִתְּהִלָּה מִתְּהִלָּה** Oratio, **מִתְּהִלָּה מִתְּהִלָּה** orationes: **מִתְּהִלָּה** Laus, **מִתְּהִלָּה** laudes. Sed illud Iiób 24. 12, & Deus non ponet **מִתְּהִלָּה** iudicium: eſt lene, ad differentiam **מִתְּהִלָּה**. Et 4. 18, & in angelis ſuis ponet **מִתְּהִלָּה** lumen, vel ſtultitiā, pro **מִתְּהִלָּה**, quod eſt mutatū ad differentiam illius Pſal. 145. 1, **מִתְּהִלָּה**.

Laus ipsi David.

תַּחֲלָל Cum duobus segholin: vt תַּחֲבֵל Confusio, à בָּלָל, 1110
Leuit. 20. 12: & תַּחֲסֵס Liquefactio, Psal. 58. 9, à חָסַס.

הַפֵּל Cum duobus camelsin, vt חָסַס liquefactio, à חָסַס:
& חָסַס, Iesah. 64. 2.

חֲפָלָה Cum sceuá pathách, scuréc, & camés: vt חֲפָלָה
Loquela, sermo, à חָפַל.

פָּלָה Cum chiríc, & camés: vt בָּצָה Vallis lutosa, 1110. 1111
נֶזֶת Vellus, נִדָּה Menstruum, נִדְתָּה menstruú eius.
דִּבְתָּה Detractio, דִּבְתָּךְ detractio tua, דִּבְתָּם detractio
eorum. וְכַת וְכָה Cogitatio, וְכֹחוֹ cogitationes, חֲתָה
Terror, חֲתָתְכֶם terror vester. מִלָּה מִלָּה Sermo, dictio, מִלִּים
sermões, מִלִּיהֶם sermões eorum. Et sic מִדָּה מִדָּה
Mensura, מִדּוֹת mensuræ: חֲטָה Frumentum, חֲטִים frumē-
ta. quanquam sunt qui dicunt hoc esse à חָנַט. Sed גִּרָּה
ruminatio, est cum feri vice daghés.

פָּלָה Cum pathách, & camés: vt חָדָה Acutus, שִׁמָּה so-
litude, קָרָה species aromatica, casia, à חָדַר שִׁמָּם קָרָר.

פָּלִית Cum chibbús sephatáim, & scuréc, vt וָלִית Vil- 972. 1111
litas, de quo & alio in loco dictum est, à וָלַל.

פָּלָה Cum chibbús sephatáim, & camés: vt סִכָּה סִכָּת 1112. 1113
Tabernaculum, סִכָּתוֹ tabernaculum eius: נִלָּה נִלָּת Peluis,
חֲקָה statutum, חֲקָתוֹ statutum, חֲקָה חֲקָה statuta
mea, חֲקָתוֹ חֲקָתוֹ statuta vestra. חָפָה Thalamus, חָפָתוֹ tha-
lamus eius: קָבָה קָבָת Tabernaculum, קָבָתוֹ tabernacula,
à סִכָּךְ נִלָּל חֲקָךְ חֲקָךְ. Et cum camés chatéph, & ca-
més: vt חֲנָה Festiuitas, מִרָּה מִרָּה amaritudo, à מִרָּר.

פָּל Cum chólem: quæ cum pronomib. daghef
santur, & sunt cú chibbus, vel camés chatéph, præci-
pue quando habent virgulam macchách: vt תָּם Perfe-
ctio, תָּמִי perfectio eius, חָמִי perfectio mea. iv Fortitudo,

יו fortitudo eius, עוֹץ עוֹץ fortitudo tua, עוֹץ עוֹץ fortitudo mea. קר Frigus, קרו frigus eius. על Iugum, על iugum eius, iugum meum. קל Lenitas, חם Calor. כל Omnis totus, vniuersus, כל omnis ipse, כל omnis tu, כל omnes ipsi, כל omnis ego, כל omnes nos, כל omnes ipsi, כל omnes vos, כל כל omnis tu, כל כל omnes ipsa, כל כל omnis ipsa. Et quando hæc dictio habet mac caph, est cum camés chatéph: duo autem sunt quæ sine maccaph leguntur cum camés lato: vt Psal. 35. 10, כל אחי רשעי כל omnia ossa mea dicent. Prouer. 19. 7, כל אחי רשעי omnes fratres pauperis oderunt eum.

1114. 1115

1116

פּל Cum camés vel pathách. Quædam enim tam nominú deuarím, quàm toarím, sunt cum camés, quædam cum pathách, vt annotauit Hámásóreth. Sed aduerte quòd quæ sunt cum camés, cõmuniter sunt ex quiescentibus: quæ verò cum pathách, ex geminatis. vt רל Pauper, & infirmus, duodecies reperitur cum pathách: est autem à רל attenuauit. Ichos. 9. 12, Iste panis noster חם calidus: est cum camés, alia sunt cum pathách, à חם. Exod. 27. 20, oleum oliuæ וך purum: est cum camés: sed illud Iob 8. 6, Si וך mundus & rectus fueris, & omne residuum וך, est cum pathách, à וך. Item חם Perfectus, & rectus, Iob 1. 8, est cum camés: reliqua cum pathách, à חם. חם est cum pathách, & חם athnách habet camés, Exod. 32. 20, Et cõminuit vsque ad חם minutum. חם Mons, est cū pathách: sed חם sunt cum camés, ab חם. Item חם Viuus, sunt cum pathách, nisi fuerint in fine versus, vel cum athnách: à חם. Sic חם Lenis, & חם Tumulus, à חם, sunt cū pathách, nisi prædictos habeant accentus. חם Hortus, à חם, est cū pathách: sed חם cum camés. חם Ros, à חם, est cū pathách: sed in soph passú, & cū

athnách, & zachéph, est cum camés, vt Exod. 16. 14, Et ascendit effusio הָטֵל roris. Iudic. 6. 39, & super omnem terram יִהְיֶה הָטֵל sit ros. Deut. 33. 13, בִּטְטֵל de rore &c. Cant. 5. 2, quia caput meum plenum est טֵל rore. טַף הָטֵף Par uulus, sunt cum pathách, אֶטְפֹּף: sed in soph passúc cum camés, Genes. 47. 12, secundum הָטֵף paruulum, pro paruulos. סָף הָסֵף Limen, בָּסֵף in limine, אֶסְפֹּף, sunt cum pathách: & in soph passúc, & cū athnách, sunt cum camés, vt Exod. 12. 22, De sanguine qui est בָּסֵף in limine. Inuenitur in soph passúc cum pathách, Iudic. 19. 27, Et manus eius super הָסֵף limen. quanquam impressi codices habent camés. Et sic 2. Reg. 25. 18, tres custodes הָסֵף liminis. quod in codicibus impressis itidem est cum camés. סֵל הָסֵל Canistrum, בָּסֵל in canistro, sunt cum pathách. כָּף Vola, manus, est cum pathách: sed cum athnách, & soph passúc, & zachéph, est cū camés, 2. Reg. 11. 12, & percusserunt כָּף volam, & dixerunt Viuat rex. הָנָה Solénitas, tripudium, est cum pathách: sed הָנָה כָּהָנָה est cū camés. Illud, Genes. 18. 7, Tulit filiú bouis הָךְ tenerum, & bonum, est camés: sed Prouer. 4. 3, הָךְ tener, & vnicus: & 2. Semu. 3. 39, & ego hodie הָךְ tener: sunt cum pathách, אֶרְכֹּךְ. Item Cant. 5. 10, dilectus meus חָךְ cādidus: Et Iiob 22. 29, וְשָׁח & humilem oculis saluabit, sunt cum pathách, אֶצְחַח שָׁחַח. Et צָר Angustia, hostis, angustus, אֶצָּר est cum pathách: sed הָצָר duo sunt cum camés, Ester 7. 4, quia non esset הָצָר hostis: vel angustia. Et Zechar. 8. 10, כִּן הָצָר ab hoste. Et illud Psal. 4. 2, בָּצָר in angusto dilatationem fecisti mihi: est cum camés. שָׂר Princeps, אֶשָּׂר, est cū pathách. Cum zachéph autem duo sunt cameffata: Hose. 3. 4, Non est rex & nō est שָׂר princeps. quāquam alii codices habent athnách.

1117

Et illud, 2. Paral. 32. 21, Et dux & שׂר princeps. שׂר quatuor sunt cum pathách, Micháh 7. 3, שׂר princeps postulat. Dan. 12. 1, Michaél שׂר princeps magnus. 1. Para. 27. 8, שׂר princeps Scamhúth. Et 15. 27, Et Chenaniáh שׂר princeps. Reliquum autem שׂר est cum camés. דם Sanguis, cum camés. Et in regimine cum pathách: licet Deut. 21. 8, ne des דם נקי דם sanguinem innocentem: sit cū camés. Contrà Deut. 19. 13, & remouebis דם הנקי דם sanguinem innocentem: est cum pathách. Et sic Irme. 19. 4, Et impleuerunt locum hunc דם נקי דם sanguine innocentem. quæ hoc in capite ob punctaturá scripsimus, non quòd sit ratio manifesta esse à geminatis, nempe à דם. Et פֶּר Iuuenus, est cum pathách: at omnia פֶּר quæ sunt Numc. 23, vbi mentio fit de Balac, sunt cum camés. omnia item לפֶּר לֶפֶר sunt cum camés. פֶּר Prouer. 11. 26, Prohibenti פֶּר frumentú, maledicet: est cum camés. * Neque est (vt scribit Hammasóreth) simile camessatum, præter omnia פֶּר quæ leguntur in Genesi, vbi mentio fit de Ioseph, quæ omnia sunt cum camés.

1118

Omne פֶּר quod est in Prouerbiis, est camessatú. פֶּח Laqueus, פֶּחֶם laquei, est cum pathách. פֶּח Pauper, Psal. 9. 10, eleuatio לֶפֶר pauperi: Et 10. 18, vt iudicet pupillú, וֶפֶר & pauperé: sunt cum camés. Sed illud Psal. 74. 20, Ne reuertatur פֶּח pauper confusus: est cum pathách. פֶּשׁ quatuor sunt cum camés, vt Ioel 1. 8, vt virgo accincta פֶּשׁ sacco. Psal. 35. 13, Vestimentum meum פֶּשׁ saccú. Leuit. 11. 32, vel פֶּשׁ saccum. Et Hamós 8. 10, Et ascendere faciam super omnes lumbos פֶּשׁ saccum. Omnia פֶּשׁ פֶּשׁ, quando sunt cū athnách, & soph passúc, habent camés. פֶּשׁ Stipula, Iesah. 33. 11, parietis פֶּשׁ stipulam, est cū pathách in athnách. & in soph passúc etiā cū pathách,

1119

vt Exod. 15. 7. Comeder eos כָּשׁ sicut stipulam. At Ioel 2. 5, ignis deuorans כָּשׁ stipulā: est cū camés in athnách.

Omne תַּרְסֵי Torcular, תַּרְסֵי in torculari, תַּרְסֵי de torculari, est cum pathách etiam cū athnách, & soph passúc. Ioel 3. 13, quia plenum est תַּרְסֵי torcular. Iudic. 6. 11, Excutebāt frumenta תַּרְסֵי in torculari. Iesah. 63. 2, sicut calcans תַּרְסֵי in torculari. Quod diligenter aduerte propter libros typis stanneis excusos, qui sunt cū camés. Et omne דִּתְּרֵי דִּתְּרֵי Lex, edictum &c. est cum camés, Ester 3. 14, & 4. 11, & 9. 1. Et פָּו Psal. 19. 11, est cum pathách: reliqua omnia sunt cū camés. Omne אָט & לָאָט, Pedetētim, quiete, est cū pathách etiā cū athnách & soph passúc. Sed illud Iob 23. 11, viam eius custodiui, & non אָט declinabo: est cum camés, & alterius significantiæ, & radicis, deducitur enim à נָטָה. Et תֵּכֶתֶם תֵּכֶתֶם Tectum, est cū camés: & in regimine etiam cum camés, vt 2. Sem. 11. 2; Et ambularet super תֵּכֶתֶם tectum domus regiæ. Sed Iudic. 9. 51, Et ascenderunt עַל-תֵּכֶתֶם super tectū tūrris: & 2. Sem. 18. 24, Et perrexit speculator ad תֵּכֶתֶם tectum portæ: sunt cū pathách. Plurale autē est fœmineum, & cū daghés, sicut & cum pronomine, תֵּכֶתֶם תֵּכֶתֶם &c. נֶזֶל Fortuna, eorriādrum, Gad: sunt cum camés. Sed illud Exod. 16. 31, Si cut femē נֶזֶל coriandri: & 2. Semu. 24. 5, in medio torrētis הָנֶזֶל Gad: sunt cum pathách, quāquam nonnulli codices habent camés, teste R. Dauid. מַס הַמָּס לַמָּס Tributum: sunt cum pathách, etiam in soph passúc, & cum athnách. Sed illud Iob 6. 14, לַמָּס dissoluenti ab amico suo misericordiam: est cum camés, quia alterius est significantiæ. מֶר הָמֶר Amaritudo, sunt cū pathách. בֶּר Linum, cum pathách, & cum zachéph habet camés, vt Exod. 28. 42, femoralia בֶּר lini. i. linea. Et secūdem Hā-

1120

masóreth nō est aliud præter istud cameffatū. Et omne
הָכֶר simile isti, cameffatur. Sed בָּר בְּכֶר יְהוָה pondus sicut
pondus erit(.i.æqualis ponderis)Exod.30.35: est cū pa-
thách tantum. Et secundum hammasóreth, omne לְכֶר
quod est in Exodo, & duodecim Prophetis, est cum ca-
més: alia verò omnia sunt cū pathách, præter vnū Iu-
dic.7.5, Statues cum לְכֶר seorsum. sic etiam omnia quæ
sunt in soph passúc, & cum athnách, sunt cum camés.

1121

Omne בַּת הַבַּת Batus, est cū pathách. Et sic אַף הָאֵף Na-
sus, furor, semper est cū pathách, ab אָנִי deficit enim נ,
quod absorbetur in daghés, quod est cum pronomi-
nibus, teste R. Dauid in Michlól. dicimus enim cū da-
ghés, אָנִי Furor eius, אָנִי furor tuus, אֲנֵם furor eorum,
אָנִי furor meus. עַר Seculum, לָעַר in seculum, est cum
pathách. עַם Populus: decem & octo sunt cum camés,
vt est annotatum in Hammasóreth: & tria וְעַם camefa-
ta, Hose. 4.14, וְעַם Et populus non intelliget: Hamós
3.6, וְעַם & populus non pauebunt: 1. Sem. 13.5, וְעַם & po-
pulus sicut arena. Illud etiá Gene.34.16, & erimus לָעַם
in populum vnum: illud item Genes. 48.19, erit לָעַם
in populum: sunt cum camés. Sed לָעַם populo alieni
(siue alienigenæ,)Exod.21.8, & Deut.28.32, לָעַם po-
pulo alteri: sunt cum pathách: quia sunt cōiuncta, hoc
est in regimine genitiui. בָּעַם duo sunt cum pathách,
vt Numc.20. 20, Egressus est Edom in occursum eius
בָּעַם cum populo graui. & Psal.36.18, בָּעַם in populo gra-
ui laudabo te. Et omne לָעַם בָּעַם בָּעַם הָעַם sunt cum ca-
més. רַב Multus, magnus, viginti septē sunt cum ca-
més, & cum camés chatéph sunt triginta tria, quæ an-
notauit Hammasóreth. Et omne וְרַב est cum camés,
præter septem, vt Gene.25.23, וְרַב & maior. Exod.9.28,

1122

וְרַב & multitudo vt non fit &c. Deut. 2.22, populus magnus וְרַב & mult'. Iesah. 54.13, וְרַב & multitudo pacis. Et 63.7, וְרַב טוֹב, & multitudo boni domui Israël. Irme. 32.19, וְרַב & mult' operatione. Ecclef. 6.3, וְרַב & multitudo.

1123

פַּל Cum feri: & cum maccáph habent seghól: in regimine verò, seghól vel pathách: plurale autem, & cū pronomine est cum chiríc, & daghés. vt קַן Nidus, קַנִּים nidi, קָנוּ nidus eius. חַן Gratia, חַנִּים gratiæ, חָנוּ gratia eius. שֵׁן Dens, שְׁנִים dentes, שָׁנוּ dentes eius. חָץ Sagitta, חָצוּ sagitta eius, חָצָךְ sagitta tua, חָצֵם sagitta eorum, חָצִי sagitta mea, חָצִים sagittæ, חָצִיו sagittæ eius, חָצִיךְ sagittæ tuæ. מָץ Expressio. נִסְּ Signum, נָסוּ signum eius, נִסִּים signa. עַת Tempus, עָתוּ tempus eius, עָתֵם tempus eorum. קָץ Finis, קָצוּ finis eius, קָצִי finis meus. תֵּל Tumulus. לֵב Cor, לֵבּוֹ cor eius, לֵבְךְ cor tuum, לֵבָם cor eorum, לְבוֹת corda. Et cum maccáph, vt Iob 39.31, Super שֵׁן סֵלַע dētem petræ. Leuit. 15.25, עַת נִרְתָּה tempore mēstrui eius. לֵב verò non mutatur in seghól, nisi iungatur monosyllabo, aut dictioni longæ, vt Exod. 15.8, בְּלִבִּים in corde maris. Prouerb. 22.15, Stultitia colligata est בְּלִב־נָעַר in corde pueri. Sed* 2. Semu. 24.10, לֵב דָּוִד cor David: & Exod. 14.4, לֵב פָּרְעֹה cor Parhóh: sunt cum feri, quauis sint cum maccáph, quia nō iunguntur monosyllabo, aut dictioni longæ. Omne עוֹלָם & נָעַר est cum seghól, vt Psal. 21.5, Longitudinem dierum עוֹלָם & נָעַר in seculum & sæculum. est cum seghól, ad differētiā illius Irme. 29.23, Et ego qui cognosco, נָעַר & testis. Huius speciei cum additione ה est & סָלָה, punctatúrque cum seghól. Et sic הָרָה, Genes. 14.10, הָרָה נָסוּ in montem fugerunt. At קַן quod in regimine est cum pathách, vt Deut. 22.6, קַן צִפּוֹר nidus auis: fortasse alterius est speciei.

1124 פלם Cum chiric, & camés: vt חנן, à gratis, & חנן, cuius perfectum esset חננים.

Nomina quatuor literarum non geminantia aliquam ex eis. CAP. XXXI.

1125

Vnt præterea quatuor literarum nomina, quæ nullâ è suis geminât literâ: quorum alia sunt cum chiric, sceuâ, & camés: vt סרפד Vrtica, שנקר Scinhâr, prouincia, Genes. 10. 10, Dan. 1. 5, & Zechar. 5. 11. Illud חתנים חמלך verbum regis, Ester 1. 20, est cû camés in regimine. טפסר Princeps, Irme. 51. 27. huius mutâtur motiones cû pronomine (ט enim est cum pathâch, & ס cum sceuâ) Nachûm 3. 16, וטפסריך & principes tui. fortassis est alterius speciei, נפסר טפסר cum fêri. Et cû quiescente post chiric, פינקס Exod. 6. 25, nomen proprium viri.

Alia cum chiric, sceuâ, & fêri: vt כסלו Nouember.

1126

Alia cum pathâch, sceuâ, & pathâch: vt נגנך Thesaurus: in plurali, & cû pronomine, quarta daghessatur littera, vt נגנכיו 1. Paral. 28. 11. שרעך Cogitatio, שרעפי cogitationes meæ, Psal. 94. 19, & 139. 23. כרפס Carpalinus color, Ester 1. 6. ארץ Arca, capsula, 1. Sem. 6. 15. quanquâ sunt qui dicant & non esse radicale. At צרתן Sarthân, nomê loci, Iehos. 3. 16, 1. Reg. 7. 46, & צרפת Sarphâch, id est Galia, Hobadiâh 20, sunt cum camés.

Alia cum pathâch, & duobus sceuâin, & chólem, & non radicali: vt דרפסון Dragma, solidus, monetæ genus: cuius plurale est דרפסונים Hezra. 2. 69.

1126. 1127

Alia sunt cû pathâch, sceuâ, & seghól: quæ in plurali, & cum pronomine daghessantur, vt ברזל Ferrû, ברזלים ferra, ברזלו ferrum eius, ברזלי ferrum meum. ברמל Carmél montis nomê, & spica viridis plena, ברמלים spicæ, C. iii.

ספיקא spica eius, ספיקא mea. גרונ. Securis, גרונים securis eius, גרונ, securis mea.

Alia cum pathách, sceuá, & séri: vt אבנט Baltheus, cingulum, אבנט baltheus tuus, אבנטים balthei. חרס Falx, חרס falx eius, ח cum seghól. ירדן Iardén qui & Iordanis fluuius. פדס Paradisus, פדס paradisus eius, פדס paradisus tuus, פדס paradisi. Et sic עזאל Desertum asperum & saxosum: vel secundum Hieronymum, caper emissarius, Leuit. 16. 26.

Alia cum pathách, sceuá, & chiríc, י quiescente: vt שרית Virga, Ester 4. 11. כרמיל Coccinum, 2. Paral. 2. 7.

1127

Alia cum sceuá & camés, & pathách: quæ non mutantur in soph passúe vel cum athnách: vt ספר ספר Hispania, Hobadiáh 20. ספר vua immatura, Cant. 2. 13. חמל Species grandinis, vel frigus magnú, aut glacies. Psal. 78. 47. אררט Araráth, id est Armenia. Irme. 51. 27, re gna אררט Araráth, est cū pathách: & residua אררט sunt cum camés.

Alia cum sceuá, camés, & séri: vt עמלק Hamaléc.

1128

Alia cum sceuá, camés, & seghól: quorú in plurali & cum pronomine daghessatur: vt ערפל Caligo, Exod. 20. 21, & Psal. 18. 10. Et sic ירעאל Izrehél, 1. Reg. 21. 1: Ichos. 19. 18. ירעאלה Izrehélah, cū seghól. Sic etiam אפרפל Amraphél, regis nomen, Genes. 14. 9, Et שרות Scaruchén, vrbis nomen, Ichos. 19. 5, cum seghól.

Alia cum sceuá, pathách, & séri: vt עטל Vespertilio, עטלים vespertiliones. In hac specie sunt quædam cum signo foemineo, vt חכאלת rosa, Cant. 2. 1.

In quibusdā quarta geminatur litera: vt שקערור Nig-
ger: cuius foemineú est שקערורה שקערורות Leuit. 14. 37.

Alia cum sceuá, & duobus chirichín: vt פתיל Fascia

pectoralis, aut vestis muliebris, Iesah. 3. 24.

Alia cum pathách; camés, & chiríc: vt חֶלֶקֶשׁ Silex, Psal. 114. 8.

1128. 1129

Alia cum pathách, vel chiríc, sceuá, & chólé, vt כַּפְתּוֹר Sphaera instar pomi, כַּפְתּוֹרִים sphæra, כַּפְתּוֹרִיָּהם sphæra eorum, כַּפְתּוֹרִיָּה sphæra eius. חֲרָגֹל Ophiomachus, vel species locustæ, Leuit. 11. 22. רַפְסָד Ratis, רַפְסוֹדוֹת rates. quanquam hoc plurale possit esse & à רַפְסוֹדָה formineo. פֶּרֶשׁ Pulex, נֶבֶל Calamus lini.

Alia cum pathách; sceuá; & scuréc, siue chibbus sephatháim; & cū daghés quarta litera: vt קְרָסֶל Crus, קְרָסֶלִי crura mea. חֲרָצֶב Colligatio, vinculum, חֲרָצֶבוֹת colligationes, vīcula, Iesah. 58. 6, Psal. 73. 4. quanquam & hoc plurale possit esse à חֲרָצֶבָה. Itē נִלְמוֹד Sterilis, solitarius.

Alia cum chiríc, & duobus segholín: vt פִּלְגֶשׁ Concubina, פִּלְגֶשׁוֹ concubina eius, פִּלְגֶשִׁים concubinæ.

Alia cū sceuá, chólem; & seghól, vel pathách sequēte ħ gutturali, vt בְּדוֹלֶה Bdeliū, vel margarita. Cū pronomine, chólé mutatur in camés chatéph: vt בְּדוֹלֶהוּ בְּדוֹלֶהוּ Plurale, בְּדוֹלֶהִים cum camés: & sic cū pronomine, בְּדוֹלֶהוּ.

Nomina quinque literarum.

C A P. X X X I I.

Vnt & quinque literarum nomina, quorū nonnulla sunt cum pathách, sceuá, & duobus camésin: vt אֶרְבֶּנֶן Purpura, אֶרְבֶּנִּים purpura: & cum ו loco ס, vt אֶרְבֶּנֶן, 2. Paral. 2. 7.

Alia cū sceuá, pathách, sceuá & camés: vt אֶרְבֶּטֶל Phiala, אֶרְבֶּטִּים אֶרְבֶּטִּים phialæ, vel pelues, Hezra 1. 9.

Alia cum sceuá, pathách, sceuá, & chólem: vt אֶרְבֶּכֶן Dragma, solidus, אֶרְבֶּכֶּים dragmæ, solidi, Hezra 8. 27.

Alia cum sceuá, pathách, sceuá, & féri: vt עֶרְדֶּעַ Rana: cū pronomine עֶרְדֶּעֻ rana eius, ר cum féri. in plurali cō

uertitur feri in sceuá, צֶרֶדָּעִים Rana.

Alia cum duobus pathách, sceuá, & féri: vt שֶׁעָטָנוּ ye-
ftis è lino, lanáque cõtexta, Deut. 22. 11. Et quarta gemi-
nata, רָחַמְסֶס Rahamses, vrbis nomen, Exod. 1. 11. Legi-
tur tamen Gen. 47. 11. רָחַמְסֶס cum sceuá sub ן & ם.

Nominũ diuifio fecundũ dialecticos. CAP. XXXIII.

H St postremo alia nominũ diuifio ad Sacrarũ
literarũ cognitionẽ perneceffaria. Quippe
nominum quãdam sunt נִבְרָלִים, id est distin-
cta, quæ sunt nomina diuerfa, & entium
diuerforum, vt אָדָם homo, שׁוֹר bos, סוֹס equus, צֵז capra,
אֶבֶן lapis, & idgenus.

Alia verò sunt נִרְדָּמִים, id est fe confequentia: & sunt
nomina diuerfa eiufdem rei, quæ nos synonyma appel-
lamus: vt חֶרֶב gladius, שֶׁכִּין spatá, מַאֲכָלֶת mucro.

Alia מְשֻׁתָּמִים, cõmunicata, hoc est nomina cõmunia:
vt אָדָם homo, שׁוֹר bos, חֲמֹר afin: quæ sunt cõmunia fuis
indiuuiduis. Et hæc in ſex diuiduntur partes. Quoddã
appellatur שְׁתֵּי נִבְרָוֹת, æquiũcum absolute. i. nomen in
quo communicant multa nomine, ſed nõ ſignificatio-
ne: vt עֵין quod dicitur de oculo, fonte, & terra. Numc,
22. 5, Et operuit עֵין אֶרֶץ oculũ terræ. i. ſuperficiem. A-
liud verò dicitur מוֹנִיָּע, vniuocum, quod eſt eſſentiale
his de quibus dicitur: vt חַי viuũ, ſiue viuens, בְּהֵמָה ani-
mal, אָדָם homo, & vniuerſaliter nomina generum, &
ſpecierum, reſpectu ſuorum indiuiduorum. Aliud
vocatur מְסַבֵּב, id eſt æquiũcum, hoc eſt nomen com-
mune pluribus: ſed quod ſignificat, eſt accidens aut o-
mnibus, aut vni ex his de quibus dicitur: vt אָדָם homo
dictum de homine viuento, picto, & mortuo. cum e-
nim dicitur de homine, ſignificat hominis figuram,

& lineamenta, quæ sunt hominis accidētia. Aliud est וְיַחְדּוֹר הַנְּאֻמָּר בְּכֹלל וְיַחְדּוֹר, id est dictū de vniuersali & particulari, hoc est nomē collectiuum: vt עַם populus, יִשְׂרָאֵל Israhēl, יְהוּדָה Ichudāh. Israhēl enim & Ichudāh dicuntur & de Iahacōb, qui appellatus est Israhēl, & de Ichudāh eius filio, & de populo Israhēl & Ichudāh. Aliud est quod vocatur מוֹשָׁל, id est accommodatum, & per translationem dictum: vt אֶרֶץ Leo, qui dicitur proprie de leone viuente, & de homine forti, vt Vicit leo de tribu Iehudāh. Et יָם Mare, quo nomine liberalis appellatur. Aliud est quod appellatur מוֹעֵתָא translatum firma trāslatione, propter firmitatem eius à quo fit translatio: vt פֶּה Os, dictum de ore loquentis, & ore terræ iuxta illud Nume. 16. 32, Et aperuit terra פִּיהָ os suum. Et יָד Manus, quæ & de flumine dicitur, vt יַד הַיַּרְדֵּן manus (.i. ripa) Iordanis, Nume. 13. 30. Et לֵב Cor, quod & de cælo dicitur, vt Deut. 4. 11, vsque ad לֵב cor cæli. hoc est mediū. Et de igne, Exod. 3. 2, בְּלִבַּת אֵשׁ in corde ignis. hoc est in medio. Et de quercu, 2. Semu. 18. 14, בְּלֵב in corde quercus. id est in medio.

De Pronomine.

Quid Pronomen, vnde dicatur, quid significet, & eius diuisio. CAP. XXXIIII.

Dicto de nomine, dicendū est & de pronomine, quod ponitur loco nominis. Est igitur בְּנִי pronomen, nomen occultū. Si enim quispiam dixerit, אֲנִי ego feci, אַתָּה tu fecisti, הוּא ipse fecit: iā hæc pronomina occulte significāt nomina ipsa quæ referūt, me,

D. i.

te, & ipsum de quo est sermo. dicitur enim אֲנִי cognominare, siue nomine occulto appellare. Iesah. 45. 4, dicitur de Córés, id est Cyro Persarúrege, Et vocaui te nomine tuo, אֲנִי cognominabo te. i. nomine occulto appellabo te: perinde ac si dicat, Appellaui te primū nomine proprio, & manifesto, dicēs, Hæc dicit Dominus christo suo Córés: modo vocabo te nomine occulto, id est nomine messia. Et 44. 5, Et nomine Israël יִשְׂרָאֵל cognominabit. id est occulte appellabit.

Diuiditur autē pronomen bifariam. Est enim pronomen נִסְכָּךְ coniunctum & affixum nominibus (vt dictum est suprā, Cap. x v.) & verbis, vt suo dicemus in loco. Et nominibus iunctum aut קָנִין possessionē, aut צִירָךְ relationē significat. sunt quippe pronomina possessiua, vt meus, tuus, suus, noster & vester: & relatiua, vt ipse, ipsa, ipsum, ille, illa, illud. Verbis verò affixum, aut patientem aut agentem personam indicant: patientem, vt Psal. 30. 2, אֲרוּמֶכָּךְ יְהוָה כִּי רָלִיתִי, Exaltabote Domine, quoniam exaltasti me. & idgenus. Agentē verò, vt in pluris que hammecoróth, id est infinitiuis & gerundiis: vt 2. Reg. 6. 21, כִּרְאוֹתָו אֹתָם, cum vidisset ipse eos. & idgenus, de quibus suo loco dicturi sumus.

Alterum pronomen est נִפְרָד separatum à nomine & verbo, quod diuiditur in actiuum & passiuum. Et horum quædam sunt demonstratiua, vt אֲנִי Ego, communis generis, cum sceuá & pathách communiter, & breue: sed quando habet accentum athnách & soph passúe, aut accentum hahamadáh, id est suspensiuum, est cum camés, vt Prouer. 8. 27, ibi אֲנִי ego. proeram. Psal. 35. 3, Salus tua אֲנִי ego. Et Genes. 27. 34, Benedic mihi, etiá אֲנִי ego. subaudi, filius tuus sum vt ipse.

Et 31.52, **אֲנִי לֹא אֶעֱבֹר אֵילַיְךָ** quòd ego non transibo ve-
niēs ad te. Psal.89.28, **אֲנִי בְּכֹר אֶתְנָהוּ** etiam ego pri-
mogenitū ponam cum. Et 119.125, **אֲנִי הִבִּינִי עֲבָדְךָ** seruus
1172 tuus ego, fac me intelligere. Et sic **אֲנִי** ego, est bre-
ue: si autem prædictos habuerit accētus, est longum.
Genes.3.10, quia nudus **אֲנִי** ego. Exo.3.11, quis sum **אֲנִי**
ego: Iudic.17.9, Leuita **אֲנִי** ego.2. Semu. 3.8, Nunquid
caput canis **אֲנִי** ego:1. Semu.9.21, filius Iemini **אֲנִי** ego.
Et 30.13, puer AEgyptius **אֲנִי** ego. Ruth 3.12, propin-
quus **אֲנִי** ego. Et 13, **אֲנִי** ego, viuit Dominus. Hamós 7.
14, Neque filius propheta **אֲנִי** ego, sed quærens **אֲנִי**
ego. Inuenitur tamen & cum athnách breue, Iiób 33.
9, Immaculatus **אֲנִי** ego.

שְׁלִי Mei, Cant.8.12.

לִי Mihi, Cant.2.16.

אֹתִי Me, Psal.31.6.

מִמֶּנִּי A me. & **מִנִּי**, Iesah.22.4.

אֲנַחְנוּ Nos. Et cum accentibus prædictis, cum camés נ,
vt Iesah. 20. 6, quomodo euademus **אֲנַחְנוּ** nos?
Gene. 42.11, pacifici **אֲנַחְנוּ** nos. Et נַחְנוּ nos, Exod.
16.8. Et Genes.42.11, Omnes nos filii viri vnus
נַחְנוּ nos. pro sumus. Et אֲנִי nos, Irme. 42.6, ad
quem אֲנִי nos mittimus te. quanquam plærique
codices impressi habent **אֲנַחְנוּ**.

שְׁלֵנוּ Nostrium.

לָנוּ Nobis.

אֹתָנוּ Nos, accusandi casu.

מִמֶּנּוּ A nobis, * נ sine daghès.

1191

1167

PRonomina verò demonstratiua secundæ personæ
sunt, masculinum **אַתָּה** Tu, נ cum pathách, & ת cū
daghès, & breue. Sed quando prædictos habet accētus,
D.ii.

vel maccáph, tunc est longum, & cum camés, Iudic. 11.2, filius mulieris alterius אַתָּה tu. Iesah. 44.21, seruus meus אַתָּה tu. Genes. 3.11, quia nudus אַתָּה tu. Excipiuntur Psal. 2.7, filius meus אַתָּה tu. & 25.7, Secundū misericordiā tuam memento mei אַתָּה tu. Et cum zachéph, 2. Reg. 9.25, Ego וְאַתָּה & tu. Iesah. 44.21, Seruus mihi אַתָּה tu. Iudic. 11.25, Nunquid melior אַתָּה tu Balác filio Sippor: quod in quibusdam libris correctis est breue. Et cum pathách, & breue cum zachéph, vt Deut. 7.6, populus sanctus אַתָּה tu. In tribus autem locis venit אַתָּה pro אַתָּה, Nume. 11.15, Et si ita אַתָּה עָשָׂה לִי tu facis mihi. Deut. 5.27, וְאַתָּה & tu loquēris nobis. Iechez. 28.14, אַתָּה כְּרוּב tu Cherúb. Fœmineum, אַתָּה Tu, Gene. 12.11, & אַתָּה tu, ibidem, 13.

1169

שְׁלִיךְ Tui, masculinum & fœmineum.

לְךָ Tibi, masculinū: & quādo habet athnách & soph passúc, לְךָ, Psal. 120.3. & 108.2, וְטוֹב לְךָ & bene tibi. Sine prædictis verò accentibus in quibusdā locis ל est cū camés, 1. Sem. 14.7, Inclina לְךָ tibi. & 19.4, quia non peccauit לְךָ tibi, sunt cū zachéph. Sunt tamē pleraque cū zachéph, כ habēte camés, vt Gene. 3.11, Quis nuntiavit לְךָ tibi? Num. 22.28, Quid feci לְךָ tibi? Exod. 34.22, Solénitatē hebdomadarū facies לְךָ tibi. Iesah. 14.3, In die qua requiē dederit Dominus לְךָ tibi. Micháh 2.11, stillabo לְךָ tibi. Iechez. 38.7, præpara לְךָ tibi. & cætera quæ notata sunt in Misráh. Et cum לָכָה, ה לְךָ tibi, Genes. 27.37, Iesah. 3.6. Fœmineum verò לְךָ Tibi, Cant. 2.10.

1195

1196

אוֹתְךָ Te, masculinū: cum ה item, אוֹתְךָ, Nume. 22.33. Et in soph passúc & cum athnách, אוֹתְךָ. Interdum etiam sine tali accentu, vt Prouerb. 6.22, בְּהִתְלַכְךָ

1159

תִּנְחָה אִתְּךָ cum ambulaueris, requiescere faciet te.

Fœmineum itidē, אִתְּךָ, quia nō inuenitur cū fcti.

אִתְּךָ A te, ex te. Fœmineū מִמְּךָ A te, de te, Iesa. 49. 17.

1170 אִתְּכֶם Vos: plurale masculinum. Fœmineum verò, אִתְּכֶן,
& אִתְּנָה Genes. 31. 5.

שְׁלֵכֶם Vestrū, siue vestrorū. Fœmineum, שְׁלֵכֶן vestrarū.

1197 לָכֶם Vobis. Fœmineum, לָכֶן, & לָכֶנָּה, Iechez. 13. 18.

אִתְּכֶם Vos. Fœmineum, אִתְּכֶן.

מִמְּכֶם & מִכֶּם, A vobis, ex vobis. Fœmineum, מִמְּכֶן.

Primæ igitur personæ pronomina sunt,

S. אֲנִי וְאַנְכִי שְׁלִי לִי אֹתִי מִמְּנִי

P. אֲנִיכֶנוּ נְחִנּוּ אֲנוּ שְׁלָנוּ לָנוּ אֹתָנוּ מִמְּנוּ

Secundæ,

S.M. אַתָּה שְׁלֶךְ לָךְ אֹתְךָ מִמְּךָ

P. אַתָּם שְׁלֵכֶם לָכֶם אִתְּכֶם מִמְּכֶם

S.F. אַתְּ שְׁלֶךְ לְךָ אֹתְךָ מִמְּךָ

P. אַתָּן שְׁלֵכֶן לָכֶן אִתְּכֶן מִמְּכֶן

Tertiæ personæ masculini sunt,

S. הוּא שְׁלוֹ לֹו אֹתוֹ מִמְּנוּ מְנָהוּ בְּנָהוּ

ab Isto, Istum, Isti, Istius, Iste, Ipse,

P. הֵם הֵמָּה שְׁלָהֶם לָהֶם לָמוֹ אִתְּהֶם אֹתָם מִמְּהֶם בְּהֶם

ab istis. Istos, Istis, Istorum, Isti,

Fœminea,

S. הִיא שְׁלָהּ לָהּ אֹתָהּ מִמְּנָהּ

P. הֵנָּה שְׁלָהֶן לָהֶן אִתְּנָה מִמְּנָהּ

אִתְּהֶן אֹתְנָה אֹתָן אִתְּנָה מִמְּנָהּ

1182 S Vnt & alia pronomina demonstratiua masculina,
ut cum scurec, Hic, iste, Psal. 9. 16, & 12. 8. וְהָ Iste,
Gene. 15. 4. Et cum ה notificatiuo, הוּא, Deut. 23. 25. Et cū
ה interrogatiuo, Genes. 43. 29. הוּא Num iste est frater
vester minor? Et הָלוֹהָ, Gene. 24. 65. Et cum chólem, וְ,
D. iii.

vel וַאֲתָ, est fœmineum.

לְאֵלֶיךָ, & לְאֵלֶיךָ, cum daghês, communis est generis, Gene. 26. 4, femini tuo dabo omnes תְּרַצְתָּ הָאֲרָצִים terras istas. Et 19. 8, viris הָאֵלֶּים istis. Et 2. 4, אֵלֶּה Ista generationes. Psal. 20. 8, אֵלֶּה hi in curru &c. Quomodo pronomina verbi iungantur, & quid significant, suo dicemus loco.

PRONOMEN relatiuum separatum vtriusque generis, & numeri, est אֲשֶׁר Qui, quæ.

De Verbo, Lib. III.

*Verbum quid. quot literas complectatur verborum radices,
& quo appellentur nomine.* CAP. I.

VERBUM est dictio cum tempore ad placitum significans. Vel, Verbum est dictio quæ actionem, aut passionem significat in tempore determinato. Aut, Verbum est dictio significans ad placitum existentiam accidentis in substantia in tempore determinato. Ex quibus finitionibus liquido constat, tria verbum ipsum cõplecti, Substantiam, id est subiectum agens, aut patiens: Accidens, id est actionem & passionem: priuationem vniuersalem, id est formarum: & particularem, vtpote alicuius potentia: & relationem quæ habet esse in animo, aut situm, aut aliud accides: Et tempus determinatum, in quo est actio, vel passio &c. vtpote in presenti, præterito, aut futuro. Sunt enim verba quæ vniuersalem significant actionem in tempore determinato, vt Iesah. 57. 1, הַצִּדִּיק אָבֵד Iustus periit. Psal. 1. 6, Et iter impiorum תֵּאָבֵד peribit. Gene. 5. 5, וַיָּמָת, & mortuus est. Aut particularem, vt Psal. 39. 3, נִאֲלַמְתִּי

obmutui silentio. Micháh 7.16, Aures eorum תַּחַרְשָׁנָה
obfurdescent. Et relationem, vt Genes. 13. 9, Si ad fini-
strā, וְאִמְיִנָה, dexterā tenebo: & si ad dexterā, וְאִשְׁמְאִילָה, fi-
nistrā tenebo. Et 32. 10, קָטַנְתִּי Minor sum cūctis misera-
tionibus. Et 41. 40, Tantiū solio מִכֶּכָּךְ maior ero te.

Et situm, vt Psal. 1. 1, Et in via peccatorū נֹכַח stetit,
& in cathedra derisorū נֹכַח fedit. & idgenus. Et
quemadmodum in rebus diuinis, & naturalibus nulla
deest perfectio, nihil est superfluū aut diminutum, sed
numero gaudent impari, id est trinitatē: itidē & Deus
huius linguæ author, nequa huic linguæ deesset perfe-
ctio, nequid superfluitatis, aut diminutionis inesset, in
radicibus tam nominū, quā verborū numerū serua-
uit trinitatis. Tres enim literas radices complectūtur
& verborum, & nominum: vt אָמַר dixit, שָׁמַר custodi-
uit. Et quæ duas actu habent, potentia, trinitatis non
effugiunt numerū: vt רָץ cucurrit, קָם surrexit, & idge-
nus quæ potentia cames, tertiam continent literam,
quæ est ו, quæ in futuro actu continetur, vt אָרוּץ Cur-
ram, אָקום surgam. Reliquæ literæ deseruiunt, vt in pri-
mo diximus libro, ad cognoscendam personarū varie-
tatem, aut genus, aut modum, & idgenus. Quæ autem
prædictum excedunt numerum, (quanquam sunt pau-
ca, aut peregrina) aut composita sunt, & plura signifi-
cant, vt illud Psal. 90. 14, יִכְרַסְמֶנָה exterminauit eam a-
per de sylua: secundum L x x interpretes, potest esse cō-
positum, & ita resolui, כָּרַסוּ מִמֶּנָּה implebit ventrē
suū ex ea, vt ex Hebræis nonnulli exponunt. Et Iechez.
1. 4, Et de medio eius quasi species תַּחֲשֶׁקֶל angeli. Sic
appellati, quod aliquando fileat, interdum loquatur, אֶ
filui, & בִּלְעָל locutus est. Et sic בִּלְעָל impius, Proue.

6. 12, dicitur, quasi בלי יגול, absque iugo, quoniam iugo legis collum non vult submittere. Quod & in cæteris (si linguæ perfectam haberemus cognitionem,) fieri perfacile posset. Et in hoc Hebræa cunctis aliis præstat linguis, quòd Deum, & naturâ imitata, ternario gaudet numero. Et quia Hebræi cõmuniter in dandis exemplis verborû, & nominum similitudinibus, vtûtur nomine פָּעַל, idcirco primâ verbî, aut nominis radicalem, & primitiuam literam appellant פֶּאֶל הַפֶּעַל, secundam עֵין הַפֶּעַל, & tertiam לֶסֶר הַפֶּעַל. & hoc nõ citra rationem.

Verborum duplex diuisio, In perfecta, quiescẽtia, defectiua, geminata, Et in transitiua & intrãsitiua. CAP. II.

Erborû quædam sunt שלמים id est Perfecta: quædã נָחִים, Quiescẽtia: quædam חֲסֵרִים Defectiua, & quædã כְּפֻלִּים Geminata, siue duplicata. Perfecta appellât quibus nũquã tres defunt literæ radicales distinctæ, vt שָׁמַר custodiuit, פָּעַל operatus est, & idgenus. Quiescentia sunt quæ habet vnam, vel plures ex his quatuor literis אהיו in principio, vel medio, aut fine, siue in principio pariter & in fine, quas appellant literas נָחִים quiescẽtes, quòd quiescant, id est non pronuntientur, quanquã multoties sunt scriptæ. Et literæ tres אהיו, dicuntur literæ חֲסֵרִים occultationis, & tractionis, quòd lateât, & occultentur, & trahantur ex potentia regalium (vt dictum est) punctorum: vt עָלָה Ascendit, עָלִיתָ ascendisti, בָּנָה ædificauit, בָּנִיתָ ædificasti, & idgenus, de quibus suo loco sumus dicturi. Defectiua sunt in quibus deficiens litera, est in potentia daghês, vt נָסַר custodiuit, נָסֻס ultus est, quæ in futuris cõmuniter sunt sine נ. Geminata sunt quæ aliquam literã radicalẽ geminant, vt כָּכָב cir-

cuiuit. De speciebus horum verborum dicturi sumus, cum particulatim post Perfecta, de eis tractabimus: modo de illis hæc dixisse sufficiat.

Est & alia verborum distinctio: nam quædam sunt עוֹמְדִים Transitiua: quædā verò בְּדוֹדִים Solitaria, siue עוֹמְדִים stantia, id est Intransitiua.

Transitiua sunt cōmuniter, quæ actionē significant transeuntem in passum distinctum ab agente, re, aut ratione. Et sic extenso nomine possunt inueniri verba transitiua in coniugationibus niphál & hithpahál, in quibus agens distinguitur à patiente ratione, & nō re, vt sumus dicturi. Proprie autem sunt transitiua quæ significant actionem transeuntem in passum (id est recipientem actionem) re distinctū ab agente. Omne verbum cui iungitur dictio quæ rem notat patientem, vt אָחַז, vt pronomen passiuum, est transitiuū: vt Genes. 1. In principio וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ creauit De' calū & terrā. Deut. 32. 6, Nōne ipse est pater tuus qui possedit te? ipse fecit te, & pręparauit (vel stabiliuit) te. & idgenⁱ, quæ Sacris in literis passim inuenies. Notandum est autem secundū R. Dauid in Michlól, quòd si verba transitiua in cōiugatione cal, transeant in coniugationem pihél haddaghús, & pohél, & eandem significant operationem: tunc in pihél haddaghus vel pohél, frequentiam significant actus, vt Exod. 34. 11, Ego ipse וַיִּשְׁלַח eiicio. quod est ex coniugatione cal. Et 6. 1, Et in manu robusta וַיִּגְרֹשׁ eiiciet eos: quod est ex pihél haddaghús. Si verò transeāt ad coniugationem hiphíl, suam non mutant significantiā, quæ est vt sint in tertium transitiua: quanquā sunt pauca, quæadmodū dicitur in libro Ephód, vt Cāt. E. i.

5.5, Manus mea נִטְפוּ סוֹד stillauerunt myrrhā. quod est ex cal. Hamos 9.13, וְהִטְיִפוּ & stillabunt montes dulcedinem. Verbum transitivum in cal (inquit R. Dauid) si transeat ad pihél haddaghus, vel hiphil, efficitur trās-
 itivum in tertiū: vt אָכַל comedit, si dixeris רָאוּכָן הָאֵכָל Reubén comedere fecit Simhon panē: est transitivum in tertium. Et sic Iechez. 3.1, אָכַל comedere volumen hoc &c. Et aperui os meum, וַיֹּאכֶלֵנִי & comedere fecit me volumen.

104

Intransitiua sunt quæ significant actionem immanētem & non trāseuntem in passum ab agente distinctū, vt אָבַל Luxit, כָּשַׁל corruit, רָקַס siluit, & idgenus, quæ nō suscipiunt pronomina passiva, nec dictionem quæ rē significet patientem, vt transitiva. Et hæc non habent participia passiva: nō enim עָמַד Stetit, הָלַךְ ambulavit, נָפַל cecidit, habent הָלֹךְ נָפֹל. & sic de aliis dicendū est. Quæ autem sunt intransitiua in cal, si transeant ad pihél haddaghus, vel hiphil, sunt transitiva in secundum vel tertium: vt ex עָמַד stetit, fit הָעָמִיד, & significat statuit, vt Psal. 148.6, וַיַּעֲמִיד, & statuit ea. Et ex אָבַד periit, fit הָאֲבָדַי perdidit, aut perdere fecit, vel iussit, Numc. 24.19, וְהָאֲבָדַי & perdidit (vel perdere fecit) superstitē. Et in pihél haddaghus, vt Psal. 9.6, אֲבָדַי perdidisti impium. Et ex הָלַךְ ambulavit, fit הָלֵךְ, vt Iob 24.10, Nudum הָלְכוּ ambulare fecerunt absque indumento. Et ita de aliis. Paucis autem in locis inveniuntur verba coniugationis pihél haddaghus, & hiphil intrās-
 itiva, quæ tamen differunt à verbis intransitiuis quæ sunt in coniugatione cal: quod quæ sunt in his duabus coniugationibus, fortem, iugēque, & frequentem, ce-
 lerēque significant actionem, vt Leuit. 13.37, Et pilus niger אָמַח-בּוֹ germinauerit in eo. quod est intransitiuū

101

104

105

excal. Iechez. 16. 7, Et pilus tuus צֶמֶח germinauit. quod est intrāsitium ex pihél haddaghus. Sic & Thren. 4. 7, אֶרְדּוּ אֶרְדּוּ רֶגְלַי rubuerunt corpore. est cal intransitium. Et Iesa. 1. 18, יִאֲרִימוּ rubescēt vt vermiculus. quod est intrāsitium ex hiphil. Ex verbis etiam quæ non inueniuntur nisi intransitiua, poteris transitium conficere verbū, teste R. Dauid in Michlól, vt 2. Reg. 4. 31, נֹכַח הַקֵּץ surrexit (vel experrectus est) puer. Iesah. 26. 19, הִקְיָצוּ expergiscimini, & laudate. quæ sunt intransitiua, nec inueniuntur transitia. Si autem volueris, poteris actiuū conficere hoc modo, הִקְיָצוּ excitauit eum, הִקְיָצוּ excitauerunt me. Vnde dicūt in suis orationibus Hebræi, הַמְקִיץ נִרְדָּמִים Qui excitat (vel excitas) soporatos. Et quidam magnus sapiens, & in lingua Hebræa peritissimus, scripsit, הִקְיָצוּי רַעְיוֹנֵי excitaui me cogitationes meæ. Quanquā hoc reprobatur R. Ioséph Chimchí, dicens non esse rectum vt faciamus transitia ex verbis quæ Sacris in literis non inueniuntur nisi intransitiua. Quòd si (inquit idem) opus fuerit vt tale verbum, nempe הִקְיָצוּ, fiat transitium, non debet fieri in eadem lingua, sed in altera, vt puta הִקְיָצוּ suscitauit, vt vnum sit transitium, & alterum intransitium. Nam ex שָׁתָה bibit, & הִשְׁתָּה aquauit, non dicimus הִשְׁתָּה aquauit me, neque שָׁתָה bibi: sed in lingua vna est הִשְׁתָּה bibens, & in alia הִשְׁתָּה propinans. Verū hæc nō sunt illi similia, inquit R. Dauid: sed quū הִקְיָצוּ intrāsitium, nō inueniatur in alia transitium: si opus fuerit, possumus illud facere transitium in eadem cōiugatione. Quòd autem inueniantur & transitia & intrāsitia in eadem coniugatione, qui Sacras legit literas, addubitat nemo: quod in binia cal manifestum est: le-

gitur enim Exod. 10. 5, Et consumet omne lignū הצמח 108
quod germinat vobis de agro. quod est intrāsitium.
Et Ecclesi. 2. 6, feci mihi piscinas aquarum ad irrigan-
dum ex eis sylvā הצמח germinantem ligna. vel arbores.
quod est transitium. vtrunque autem ex cōiugatio-
ne cal. Et Iudic. 5. 22, tunc הלכו contritæ sunt plantæ
equi. quod est intransitium. Et Prouerb. 23. 35, הלכוני 109
contriuerunt me. quod est transitium, eiusdemque
coniugationis cal. Item in coniugatione hiphil, 2.
Sem. 23. 5, quia non יצמיח germinabit. quod est intransi-
tium. Et Iesah. 55. 10, & gignere eam faciet והצמיחה &
germinare faciet eam: quod est transitium. Præterea
in pihél haddaghús, vt Psal. 38. 7, pullatus הלכתי ambu-
laui: quod est intransitium. Et Iiob 24. 10, Nudū הלכו
ambulare fecerunt absque indumento. quod est transi-
tium. In pohél etiam, siue hānosáph, Prouer. 8. 25,
Ante colles הלכתי formata sum. Et Iiob 26. 13, הללה for-
mauit manus eius serpentem. Sed in binian cal inuē-
to intransitio tantum, non est opus formare transi-
tium in eadem coniugatione, quia possumus ipsum
formare in pihél haddaghus, vel hiphil, aut hanno-
sáph, quæ vt plurimum sunt transitia. Notandum
autem quòd verba intransitiua coniugationis cal, si
transeant ad coniugationem niphál, eiusdem sunt si-
gnificantia: vt היתה fuit, & נחה fuit. Et התנחם & appropin-
quauit Abraham, Gene. 18. 23. Et, התנחם appropinquauit
Ioséph, Genes. 33. 6. Item Genes. 47. 15, ויהם, & consum-
ptum est argentum. & Irme. 14. 15, fame non התמו cō-
sumuntur. Notandum præterea quòd prior diuisio
fuit ad placitum Authoris Lingux. nō enim sciri po-
test cur quædam verba fuerint posita inter perfectā,

alia inter quiescentia, &c. nisi quia Deus, Lingua author, ita voluit. Attamen firmiter credendum, quòd quemadmodum nihil in terra sine causa fit, itidem nihil in lingua Hebræa sine ratione & causa institutum est, licet nobis sit ignota: nisi dicamus hoc fecisse propter accidentium mutabilitatem, quæ verbis (vt dictum est) significantur. Videmus enim inter perfecta nullum posuisse verbum significans motum localem simpliciter, quòd motus sit fluxibilis, successiuus, & defectiuus: verum inter quiescentia, talia verba posuit, quòd terminus motus sit quies, vt אָוֵל Ambulare, אָרַךְ iter agere, אָתָה venire, בָּא ingredi, venire, הָלַךְ ambulare, וָעָמוּ uere, הָשָׁע festinare, יָצָא exire, יָרַד descendere, נָס fugere, נָע mouere, נָעָה volare, עָלָה ascendere, רָץ currere, שָׁט declinare, diuertere, שָׁחָה natare: quæ sunt nachim. Sed כָּבַד circuiuit, posuit inter geminata, fortasse quia in motu circulari nõ distinguitur terminus à quo, à termino ad quem: & idcirco propter eorum idẽtitatem, eandem in eo geminauit literam. Et quia coxæ sunt æquales, & earum motus æqualis, idcirco verbum קָפַץ, quod huiuscemodi significat motum, Nachum 2.4, posuit inter geminata. Quæ verò non significant simpliciter motum localem, sed aliquid præter motum, vtputa eius qualitatem, nepe fortiter velociterque moueri, currere, fugere, & ambulare euadendi gratia, possunt esse ex perfectis, vt קָפַץ saltauit, fugit, רָקַד calcauit, חָלַף præteriiit, חָסַם abiit, מָהָר festinauit, מָשַׁךְ traxit, עָבַר transiuit. Verba etiam quæ aut corruptionem, aut priuationem significant, nõ posuit inter perfecta, sed inter quiescentia, aut defectiua, aut geminata: vt אָבַד Periiit, אָכַל comedit, consumpsit, אָסַף periiit, aut perdidit, con-

sumpsit, אָפּסָ finiuit, בָּלָה inueterauit, בָּקָק euacuauit, dissipauit, כָּסַס contabuit, aruit, dissoluit, חָתַת contriuit, יָקַע crucifixit, dislocauit, יָקַשׁ illaqueauit, יָרַע afflixit, כָּלָה cōsumpsit, מָטָה declinauit, מָתָה mortuus est, מָחָה deleuit, מָטָה lapsus est, מָכַךְ humiliauit, כָּסַס contabuit, computruit, נָגַךְ percussit, נָוָךְ nocuit, נָתַךְ diruit, קָלָה torruit, רָע male fecit, חָסַם consumpsit.

Diuisio verbi in suas species, siue cōiugationes: quibus appellētur nominibus: quot sint, & quis earū ordo. CAP. III.

Verbum (vt antiqui prodidere grammatici, Rab. Ionáh, R. Ichudáh, & R. Abrahám in Moznáim,) diuiditur in sex species: (quam iuniores, in octo diuidunt) quarum singulæ communi nomine appellantur בִּנְיָן, id est ædificium. Vt enim ædificium diuersis constat partibus, nempe fundamento, tecto, parietibus, & è multis conficitur lapidibus: itidem & binián, (hoc est verborum coniugatio) conficitur diuersis partibus, vt præterito, præsentī, & futuro, pluribúque personis, & numeris, & generibus, masculino videlicet & fœmineo.

Et prima quidē species peculiari nomine vocatur פָּעַל, id est verbū lene, teste R. Ichudáh, tū quia hánách littera quiescens, id est נ, quæ est inter primā & secundā literā radicalē virtute, seu potentia puncti regalis, siue maioris, quod est camés, (vt dictū est primo libro) cadit in futuro, in quo mutatur in sceuá: vt פָּעַל operatus est, in futuro אֶפְעַל operabor, יִפְעַל operabitur, תִּפְעַל operaberis, & ita residuum. Tum quod eius participia non assumant מ in principio, vt aliæ species, vt מְדַבֵּר Loquēs, מְדַבְּרִים loquentes, & ita in cæteris, vt suo dicemus in loco. R. verò Dauid in Michlól dicit ipsum appellari cal,

quòd præter literas radicales, & deferuiètes necessarias ad distinctionem personarum, numeri, & generis, nullas admittit literas. In aliis verò coniugationibus, ה & מ literæ non sunt superadditæ ad ministerium prædictũ, sed ad cognitionẽ coniugationis. Vnaquæque verò aliarum cõmuni nomine appellatur פֿעַל הַכֶּכֶּר verbum graue, aut propter daghès: aut propter ה & מ superadditas literas: aut quia prædictum hannách, quod est in præterito inter primam & secundam literam radicalem, manet in futuro, vt הַכֶּכֶּר locutus est, futurum הַכֶּכֶּר loquat, הַכֶּכֶּר loquetur, & ita residuum.

Secunda, proprio nomine dicitur נִפְעַל.

Tertia, פֿעַל הַרְגוּשׁ, quòd secunda daghessetur litera radicalis: ad quam reducitur פֿעַל.

Quarta verò, הַפְעִיל, ad quam reducitur הַפְעֵל.

Quinta est פֿוּעַל הַנוֹסֵף, quam & פֿוּעַל vocant.

Sexta est הַתְפַּעֵל, ad quam reducitur הַתְפַּעֵל.

7 Secundum verò R. Dauid in Michlól, qui octo ponit verborum ordines,

Primus ordo est Binián cal.

109 Secundus, Niphál.

115 Tertius, Pihél haddaghus.

117 Quartus, Puhál sceló nizzár scem pohaló.

118 Quintus, Hiphíl.

119 Sextus, Hophál.

Septimus Pohél.

Octauus, est Hithpahál. Sed naturalis ordo est vt primũ ponatur Niphál, deinde Hithpahál, postea Cal, subinde Pihél haddaghus, quinto loco Pohél, postremo Hiphíl. Quippe naturali ordine actio immanens, quam significant binián niphál, & hithpahál, præce-

dit actionem transeuntem. Et actio transiens sine medio, vt causa proxima, quā significant binian cal, quoad verba transitiva, & pihel haddaghús, præcedit actionem transeuntem per aliud, vt causam secundam, & remotam, quam significant binian hiphil & pohel.

Sunt etiam qui prædictas verborum species ordinauerunt secundum ordinem qui ponitur primo capite Geneseos: vbi primum ponitur verbum ex binian cal, cum scribitur, In principio ברא creauit Deus cælum & terram. Deinde Pihel haddaghús, cum ait, Et spiritus Dei כרתח cubabat (vel insufflabat) super aquas. Post, Hiphil, cum inquit, ויברל & diuisit &c. Deinde Pohel: quam ibi non ponatur, quod rarus sit eius Sacris in literis vsus. Postea ponitur Niphál cum ait, ויק congregentur &c. Postremo, Hithpahál. R. verò Dauid primum ponit Cal, deinde Niphál, quod prædicti binian cal putat esse passiuum. deinde Pihel haddaghús, & Puhál eius passiuum: exinde Hiphil, & eius passiuum Hophál: postremo Pohel, & eius passiuum Hithpahál, vt singula actiua, sua habeant passiuua.

Sex duntaxat esse verborum coniugationes. quid vnaquæque significet. Quo pacto inter se & conueniant & discrepent Niphál & Hithpahál. CAP. IIII.

Vanquam (vt præfati sumus) prisca grāmatici, & ex iunioribus nonnulli, in sex species verba diuiserint, tamen non ab re fore duxi, vt rei veritas elucescat, naturalem asserre rationem cur non sint plures, nec pauciores, & in quo conueniant, in quove discrepent, manifestare: vt Sacris in literis, quo ad fieri poterit, verum habeamus intellectum. Igitur verbum (vt dictum est primo huius

libricapite) significat actionem, aut passionē, vel quodpiam aliud accidens in tempore determinato. Omnis autē actio aut est immanens, aut transiens. Transiens verò, aut transit sine medio, vt causa proxima actionis: aut per alium, siue iussu alterius sit, vt causa secunda, & causa remota. Actionem immanentem significant (vt dictum est) verba binián niphál & hithpahál. Actionem transeuntem sine medio significant verba cal, & pihél haddaghús: Transeuntem verò per alium significant verba hiphíl & pohél. Et ita cum aliter non possit actio variari, siue accidens quod quis efficit in tempore determinato: nō possunt esse plures, aut pauciores species, sic exigente natura actionis, aut accidentis tempore determinato effecti. Sunt etiam (vt ex dictis liquet) tres verborum combinationes: æquātur enim ferè in significatione, niphál & hithpahál: sūntque intransitiua, vt testatur & ipse R. Dauid in cōmen. in Iechez. 6. 9. Et in libro Radicum, in נִפְחָל ait, Nunquam inuenimus binián niphál trāsitiuum, sed intransitiuū. Sic etiā binián cal & pihél haddaghus, præterea hiphíl & pohél æquantur. Quod æquentur niphál & hithpahál, ostendit illud Leuit. 18. 24, Ne תִּפְחָלְכֶם polluatis vos in omnibus istis: quia in omnibus istis תִּפְחָלְכֶם polluerunt se gentes. quorum prius est ex hithpahál, alterum verò ex niphál. nec possunt esse passiuæ, vt sit sensus, ne polluamini (ab aliis) in omnibus istis: quia in his omnibus pollutæ fuerunt (ab aliis) gētes: sed sunt actiua intransitiua, ne polluatis, vosmetipfos scilicet. Præterea Onchelos linguæ Hebrææ & Chaldææ peritissimus (teste R. Moscéh Aegyptio) in suo Tharghum, id est in sua interpretatione Chaldaica, niphál transf-

fert vt hithpahál: quod & R. Ionathán ben Oziél obseruauit, vt Gene. 1.9, vbi dicitur יָקוּוּ congregent se aquæ: Tharghum, יִתְכַנְּשׁוּ, primum est niphál, alterum hithpahál. Et 28. 14, וְנִבְרַכְו & benedicent se in te: Tharghum, וְיִתְבָּרְכוּ. Item 29. 34, Nunc semel יִלֶּה copulabit se vir meus mihi: Tharghú, יִתְחַבֵּר לִי. Exod. 23. 13, Et in omnibus quæ dixi vobis, תִּשְׁמְרוּ cauebitis. aut custodietis vos. Tharghú, תִּסְתַּמְרוּ. Ibidé 17 יֵרָאֶה, apparebit omnis masculus: Tharghum, יִתְחַוֶּן. 1. Reg. 18. 15, Hodie אֲרָאָה ostendam me ei: Tharghú, אֲתַחֲוֶן. Et 21. 29, pro eo quod נִכְנַע humiliavit se: Tharghum, אֲתַכְנַע. Et huiusmodi alia multa. Ad hæc, si hithpahál & niphál essent prima sui impositione passiuæ, non haberent imperatiuú, vt videmus ipsa habere sicut alia quatuor. repugnat enim imperatiuú passiuo: quia imperare est agere, & nō pati. Nec (vt plerique arbitrantur) imperatiuú in hisce verbis significat dispositionē patiētis seipsum disponētis ad receptionē actionis aut alterius accidentis ab agēte: quia seipsum disponere, non est pati, sed agere. Ex multis præterea Sacræ scripturæ locis liquido colligitur nō esse passiuæ, sed actiuæ significationis: vt Iiob 36. 21, הִשָּׁמֶר caue (siue custodi te) ne respicias ad iniquitatē. quod materna lingua significat* (vt inquit R. Dauid in Michlól) *guardati*. Et Exod. 19. 12, הִשָּׁמְרוּ caue te ne ascēdatis in montem. Et 17. 9, Et egredere: הִלַּח pugna in Hamaléc. Genes. 49. 1, הִתְאַסְפוּ Congregate vos, & annuntiabo vobis. Leuit. 25. 47, וְנִכְרַם & vendiderit se peregrino. Et 49, וְנִגְאָל & redimet se. Et 50, Et computabit cum eo qui emit eum ab anno quo הִכְרִיו vendidit se. Genes. 18. 1, וַיֵּרָא & apparuit ei Dominus. Nume. 23. 28, Super verticem montis Pheghór הִנֵּשְׁקֶר qui respi

cit contra desertum. Deut. 23. 9, וְנָשְׁמַרְתָּ & cauebis (vel custodies te) ab omni re mala. Sed citemus & de hithpahál exempla. Num. 11. 18, הִתְקַדְּשׁוּ sanctificate (vel præparate) vos in crastinum. Iesah. 52. 2, הִתְעוּרִי excute te de puluere. Sic 51. 17, הִתְעוּרִי excita te. Prouerb. 25. 5, Ne תִּתְהַדָּר glorifices (aut laudes) te coram rege. Gene. 6. 9, Cum Deo הִתְהַלֵּךְ ambulauit Nóach. Et 24. 40, Deus in cuius conspectu ego הִתְחַלַּכְתִּי ambulauui. Quòd si plura optas habere testimonia, require in biniah niphál & hithpahál. Præterea, si niphál est passiuum ab alio, illud Exod. 23. 17, יֵרָאָה apparebit omnis masculus tuus corā arca Domini. non erit præceptū ipsis masculis. Et sic 13, Ab omnibus quæ dixi vobis הִשְׁמַרְתֶּם cauebitis. vel custodietis vos. Et 24. 1, וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם & adorabitis procul: vel incuruabitis vos procul. non erit ipsis, sed aliis præceptū. Adhæc Exod. 21. 22, scribitur, Si יִנָּצוּ rixati fuerint viri &c. si est passiuū ab aliis, quomodo est relictum diuinū iudicium, quo dicitur, condemnando cōdemnabitur &c. Item, 20. 21, Et Moscéh נָגַשׁ accessit ad caliginem: si est passiuum ab alio, solus non accessit. Amplius illud Iesah. 65. 1, נִדְרַשְׁתִּי, si est passiuum, sensus est, Quæsitus sum ab his qui nō quæsierunt: quod cōtradictionē implicat. præterea R. Ionáh in Ricma, Cap. 32, exponens illud 1. Semu. 15. 27, Et tenuit alam (.i. orā pallii) eius וַיִּקְרַע & scidit se: dicit quòd pallium, est agens in seipso secundum viam & modum omnis niphál. Et in capite הִכּוּלָה, Niphál (inquit) intrástitiuū, est actiuum in seipso, & non transit niphál in passiuum. Niphál dicit intransituum, nō autē simpliciter dicit niphál: quia ipse, vt plarique alii, putauit niphál interdum esse transitiuū, vt Nume. 31. 3, Et locutus est Mo-

scéh ad populum, dicendo, **הִתְלַצוּ** Accingite ex vobis viros ad pugnam. Et Iechez. 6. 9, **נִשְׁבַּרְתִּי אֶת לִבִּי** Contriui cor eorum. secūdum eius opinionem. Quæ tamen (vt alia) intransitiue sunt exponenda, Accingant se ex vobis viri. R. quoque Dauid in lib. Radicum, Non est (inquit) verbum trāsitiuum, vt putauit R. Ionáh. Præterea idē exponens locum illū Iechez. 6. 9, Nō est (inquit) binían niphál transitiuū, sed intrāsitiuum, poniturque nō vice מֵן à. Vnde exponit, contritus sum à corde eorū: sed exponendum est, Contriui me cum corde eorum. Et in libro Hassagháh exponitur illud Genes. 20. 16, Et ad Saráh dixit, Ecce dedi mille argenteos viro tuo, ecce est tibi operimentū oculorum omnibus qui sunt tecū, **וְאַתָּה כָּל וְנִכְחָתָה** & omnia disposuit. seu præparauit. i. omnes potentias suas, quas, vt disponderet, iussit. Sed verus sensus est, & in omnibus quæ dicta & facta fuerant, erudit, & correxit se. R. Dauid in lib. rad. Verba sunt (inquit) Moscéh dicentis, Cū omnibus his rebus, quæ acciderunt ei, quando dixit, Frater meus est, cum Parhōne & Abimélech, erudita est Saráh, ne amplius diceret, Frater meus est. Sūt & alia loca in niphál & hithpahál quæ iunctis dictionibus quibusdam actiuam & trāsitiuam videntur habere significantiam: quæ sunt exponenda, ne ansam præbeant errandi. vt Gene. 37. 18, **וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ** & cogitauerunt aduersus eum. Vnde pro **אֹתוֹ** Tharghum habet **עָלָיו** aduersus eum. Vel **אִתּוֹ** ponitur pro **אִתּוֹ** secum, vt exponit R. Scelomōh. Exod. 33. 6, **וַיִּתְנַבְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָתָם** & expolauerunt se filii Israel ornamento suo. vbi **אֶת** ponitur pro מֵן, testibus R. Abraham & R. Dauid. Psal. 109. 3, **וַיִּלָּחֲמוּנִי** & pugnaverunt mecum: vel in me, id est contra me, testibus R. Abra-

hám & R. Dauid. Ichos. 18.5, וְהִתְחַלְקוּ אֹתָהּ & diuident
 se in ea. vbi אֹתָהּ ponitur vice בָּהּ, teste R. Dauid in cō-
 ment. & in Libro rad. 1. Semu. 18.4, וַיִּתְפַּשֵּׁט יְהוֹנָתָן אֶת-
 'וּתְפִשֵּׁת יְהוֹנָתָן אֶת- & exuit se Iehonathán pallio. vbi אֶת ponitur lo-
 co כֵּן, teste R. Dauid, quia hithpahál non est transiti-
 uum, ait idem. 1. Reg. 7.14, & אֵין מֵלֵא אֶת הַחִכָּה, & plenus
 erat sapientia. Iudic. 19.22, & גִּירָאוּ אֶת הַבַּיִת & gyrauerūt
 (aut circuierunt) iuxta domum. Ichos. 10.25, אֲשֶׁר אֹתָם
 אֹתָם in quos vos pugnatis in eos. vbi אֹתָם ponitur
 pro בָּהֶם, & ita habet Tharghum בָּהֶן. Exod. 32.3,
 & וַיִּתְּפְּרוּ כָל-הָעָם אֶת-נֹזְמֵי הַזָּהָב & separauerunt se omnis po-
 pulus ab inauribus aureis. Hoc pacto alia huiusmodi
 poteris intransitiue exponere. R. Scemuél benuenást
 inter grammaticos non infimus, putauit niphál per
 se & suapte natura esse actiuum intransitiuū, sed quod
 interdum ponatur vice passiui: quia in plarisque ver-
 bis nō valebat imaginari quomodo possent actiue ex-
 poni, vt est illud Leuit. 4.12, in loco effusorum cinerū
 יִשְׂרָף cōburetur. Et 7.18, Et הָאֵכָל יֵאָכַל comedēdo come-
 stū fuerit de carne. Et Exod. 22.12, Et הָאֵכָל יֵנָבֵךְ furando
 furatū fuerit ab eo. id est furto ablatum fuerit. & idge-
 nus, quæ & ipse, & plarique alii passiue exponunt: vo-
 lūntque in huiuscemodi passiuis exprimi à quo sit ta-
 lis passio, quemadmodum exprimitur in verbis puhál.
 Quam opinionem sequi videntur Talmudistæ, nā su-
 per illud Leuit. 25.39, Et si attenuatus fuerit frater tuus
 tecum, וְנִמְכַּר לְךָ & vendiderit se tibi: dicunt, cum ven-
 diderit seipsū, Scriptura loquitur. Et super illud Deut.
 15.12, Cum (vel Si) יִמָּכַר vendiderit se tibi frater tuus He-
 bræus: dicunt ipsi, Cum, vel si venditus fuerit tibi &c.
 à domo iudicii, id est à collegio Iudicum Scriptura lo-

quitur. Multi etiã ex iunioribus putarũt interdũ & per accidēs, non per se, niphál & hithpahál esse passiva: quã quã nullum est verbũ in hithpahál quod nõ possit & de beat exponi modo supradictõ actiue & intransitiue. R. autẽ Abraham in libro Sepháth íether, ita scribit, Et notandũ quod binían niphál est secundũ duos modos, vt נִכְבַּר glorificauit se, quod est à seipso: & vt נִשְׁבַּר cõtritus est, quod potest esse & à se & ab alio: sed hithpahál semper est à seipso. Et in libro Sachúth ponit quandã distinctionem inter niphál & hithpahál, & inter quãdã ipsorũ verba: quoniam sunt nõnulla quæ intelligũtur secundum sermonem, aut cogitationẽ, siue existimationem, & non secundum rem & existentiam. vt * Genes. 22. 12, וְהִתְבָּרְכוּ & benedicent se in semine tuo, &c. Et Prouer. 13. 7, יֵשׁ כְּתַעֲשֵׁר וְאֵין כָּל כְּתֹרֶשׁ וְהוּן רָב, est diuitem se faciens, & non est omne, (siue quicquã. i. nihil habet) est pauperẽ se faciens, & substantia multa .i. & multas habet opes. Et 12. 9, Melior est pauper, & seruus sibi, כְּמִתְבָּרַךְ quã se glorificans, & egēs pane. Et 25. 14, vir כְּתִתְּהִיל se laudans in datione mendacii. * Nõ est autem illud Genes. 22. 18, suprà positum, sicut istud eiusdem Genes. 18. 18, וְנִכְבְּרוּ בוֹ & benedicentur in eo. Illud enim fieri potest quod non sit ita, sed tantum sermone aut cogitatione: hoc autẽ non sic est, nã est reipsa. Idem in commẽtariis in eundem locum Genes. 18. 18, passiuẽ etiam exponit, his verbis, וְנִכְבְּרוּ בוֹ est cõiugationis niphál, sensusque est, Et erunt benedicti propter ipsum. Dictio verò וְהִתְבָּרְכוּ, Genes. 22. 18, non idẽ significat, verũ, Ipsi benedicent se in eo. R. quoque Dauid exponit passiuẽ illud Gen. 12. 3, וְנִכְבְּרוּ בְּךָ & benedicãtur in te. i. propter te, & merito tuo. Illud verò

Genes. 22. 18, וְהִתְבָּרַךְ בְּךָ בִּרְעֶךָ, exponit, & benedicent se in femine tuo, dicētes, Benedicat nobis Deus, quēadmodum benedixit semini Abrahæ. Alii verò vtrūque exponunt actiue, & intransitiue, ne benedictio Abrahæ sit diminuta propter eius erga Deū obedientiā alligato filio, vt eū Deo offerret, quod arbitrentur niphál & hithpahál suapte natura, & secundū primam eorū impositionem esse actiua intransitiua. Quod iterum probant ex Ieches. 14. 14, Ipsi iustitia sua יִצִּילוּ liberabunt animam suam. Et 16, Ipsi duntaxat יִצִּילוּ liberabunt seipsos. Et 20, Si filium, si filiam יִצִּילוּ liberabunt ipsi iustitia sua, יִצִּילוּ liberabunt animam suam. Quibus verbis ostenditur vtrunque verbum esse actiuum: quanquā vnum est transitiuum, & alterum intransitiuū. Et sic dixit Scimscon Iudic. 16. 17, Si נִלְחַתִּי rarus fuero, recedet à me fortitudo mea. non autem dixit, הִתְנַלַּחְתִּי si rasero me. Et sic hithpahál & puhál differunt vt actiuū & passiuum, vt dicunt. Ego tamen inueni Onchelós puhál interpretari per verbum hithpahál, vt Gene. 25. 10, קָבַר sepultus est Abrahám: Tharghum, אֶתְקַבֵּר. Et Exod. 22. 7, וְגָנַב, & furto ablatum fuerit: Tharghū, וְהִתְגַּנְבִּין. Quod facit pro iis qui putāt niphál interdum esse passiuum, cuius opinionis & ego sum. Arbitror enim hæc verba esse veluti media apud Græcos, quæ cum actiuam cōmuniter habeant significantiā, interdum tamē passiuæ capiuntur, vt nostris in Isagogis Græcis scripsimus: aut sunt interdum instar verborum impersonalium, quæ vocem habent passiuam, & actiuam significationem: vt cum dicitur absolute, statur, curritur, legitur. Sunt igitur niphál & hithpahál intrástitiua, quod actio ab agente in aliud nō exeat, sed in seipsum: vnde agēs

& patiens ratione duntaxat distinguntur. Et in hoc à
 binian cal intransitiuo distinguntur, quia cal intransi-
 tiuū significat quod agens agit: sed aut in seipsum, aut
 in aliud agere non exprimit. Sed iam quid scribat R.
 Dauid (quem iuniores ferè vniuersi sequuntur) enarre-
 mus. Et post ipsum, (inquit, id est post primum ordi-
 nem) est binian niphál, quod primi ordinis & virtutē
 & accidens recipit. Dicis enim ex שָׁמַר seruauit, custo-
 diuit, נִשְׁמַר, vt Hose. 12. 13, וּבְנִיכִי נִשְׁמַר & per prophetā
 seruatus est, siue custoditus est. Deus enim excelsus ser-
 uauit Israelem per prophetam, & Israël fuit seruatus.
 Igitur נִשְׁמַר recipit accidens שָׁמַר. Sed illud 2. Sem. 20.
 10, Et Hamasá non נִשְׁמַר custodiuit se à gladio: recipit
 accidens à seipso, & non est agens aliud præter ipsum,
 quia expositio est quòd non custodiuit seipsum à gla-
 dio. At in verbis intransitiuis non inuenitur binian
 niphál, suscipiens accidens binian haccál: quoniā acci-
 dens ex binian haccál, manet in seipso, & non exit in
 aliud, éstque actiuum & passiuum. Illud tamen Psal.
 109. 23, sicut vmbra cum declinat, נִהְלַכְתִּי ambulare fa-
 ctus sum: & Exod. 16. 35, ad terram נוֹשְׁבֶת habitabilem
 factam: & Iechez. 26. 19, sicut vrbes quæ non נוֹשְׁבוּ ha-
 bitabiles factæ: non recipit accidens binian haccál, sed
 binian haddaghús, quod est transitium, quia נִהְלַכְתִּי
 recipit accidens ambulare facientis eum, & non ambu-
 lantis, quoniam ipsemet est ambulans. Et sic alia duo,
 recipiunt accidens habitare facientis, non habitantis:
 quippe homo terram habitare facit, & terra habitatur:
 neque etiam vocatur terra habitata propter habitantes
 in ea, sed propter habitare facientes eam, qui domos
 ædificant, vineas plantant, terram colunt, & quæ vrbi

109

110

111

sunt necessaria faciunt, sine quibus non essent qui eā inhabitarent. Et sic illud Genes. 33. 7, & postea נָגַשׁ accedere factus est Ioséph & Rachél: recipit accidens accedere facientis eum, & non accedentis, quoniam ipse erat qui accedebat. Sic etiam illud Exod. 22. 8, וְנִקְרַב & appropinquari fiet dominus domus ad iudices: suscipit accidens appropinquare facientis eum, nempe iudicis, aut collegii iudicum. Et hoc ita accidit, eo quod non possunt recipere accidens suæ speciei, hoc est binián cal: propterea translata sunt ad binián pihél had-daghús, vel hannoláph, & eius recipiunt accidens. Sic præterea נָחִיָּה facta est (siue facta est fieri) res hæc, 1. Reg. 1. 27, recipit accidens facientis esse, & non entis, seu existentis, quoniam ipsa est existens. Et נָחִיָּה est sicut תָּחִיָּה, nisi quod in נָחִיָּה apparet agens. Sic etiam וְנִעַלָה & ascēdere facta est nubes, Num. 9. 21, & idgenus quæ sunt ex niphál & ex verbis intransitiuis. Quemadmodum autem dicimus ex verbis intransitiuis pahál absque niphál, itidē dicimus niphál absque pahál: vt ex נִשְׁבַּע iurauit, non dicimus שָׁבַע: nec ex נִתַּר reliquum fuit, יָתַר, quanquam R. Iehudáh dicat יָתַר יָתַרְתָּ, & totum residuū, quia inuenit יָתַרְתָּ, 1. Sem. 15. 15. quod tamen potest esse tóar, vel nomē verbale. Et niphál non eget verbo cal: sed quo loco inuenitur nomē verbale, aut nomē tóar, dicimus ex eo verbum cal, si non inueniatur niphál. vt dicimus רָוַה Inebriauit, irrigauit, רָוַה inebriauisti, quia inuenimus Iesah. 58. 11, sicut ortus רָוַה irriguus.

Et alio loco sic scribit, Et iuxta eum ordo secūdus vocatur binián niphál, quod totum est passiuum, nec est in eo actiuum, quia eius actiuum est ordo primus.

Quòd binian Cal, & pihél haddaghús: Hiphíl item & pohél
æquantur in significatione. CAP. V.

P Ohal cal, & pihél haddaghús æquantur in
significatione. vtrunque enim per se, & si-
ne medio agere significat, vt **בָּחַר** elegit, **שָׁמַר**

custodiuit, & idgenus, quæ sunt ex cal: & **רָבַר**

locutus est, **שָׁבַר** cōtriuit, quæ sunt ex pihél haddaghús.

quod intelligendum est de transitiuis, hoc est de ver-

bis quæ significant accidentia quæ ab agente in aliud

transire valét. Sunt enim plæraque accidentia quæ in

aliud transire non possunt: & verba quæ huiuscemodi

significant accidentia, intransitiua sunt, cuiusmodi si-

gnificantia motum, aut situm, vt **עָמַד** Stetit, **יָשַׁב** sedit,

קָם surrexit, **רָץ** cucurrit, **עָלָה** ascendit, **יָרַד** descendit, **הִלֵּךְ**

ambulauit, & similia, quæ Author linguæ voluit esse

propria ipsius cal, paucis exceptis, quæ inueniuntur in

pihél haddaghús, vt Cant. 7.12, **פָּתַח הַסֶּתֶר** aperuit se

vua parua. Iesah. 48.8, non **פָּתַח** aperuit se auris tua.

Et 60.11, **וּפָתְחוּ** & aperient se portæ tuæ. Iechéz. 16.7,

& pillus tuus **צִמְחָה** germinauit. Iesah. 34.5, quoniã **רוּחַהּ**

inebriauit se in cælis gladius meus. quãquã R. Dauid,

& plærique alii putant esse ex puhál passiuo, & chiric

esse loco scuréc, ne quod verbum intransitiuum attri-

buetur pihél haddaghús. Interdū tamen pihél had-

daghús habet significantiam hiphíl: quòd sit transiti-

uum in tertiū: quod sit quum thema, siue primitiuū,

est commune sibi, & ipsi cal, in quo inuenitur transi-

tium: vt **כָּתַב** Scripsit, **יָדַע** sciuit aut cognouit. vtrun-

que enim est actiuum transitiuum in cal: idcirco quã

do transfertur ad pihél haddaghús, est vt hiphíl: vt

Iiob 38.12, **יָדַעְתָּ** scire fecisti auroram locum suum. Iesa.

Trāsitiuū
verbum.

Intransiti-
uum.

10.1. וּמִכְתָּבִים עָמַל כְּתָבוֹ, & scribere facientes dolorem, (vel mendacium,) scribere fecerunt. sed hæc perrara sunt.

Hiphil quoque & pohel æquatur in significatione: quia vtrunque significat velut causam quandam. Vnde notandum est hiphil quatuor inueniri modis in Sacris literis. Interdum enim thema, siue primitium, est transitium & commune sibi & ipso cal: & tunc primum agens est cal: secundum verò, velut causa quædam remota, siue imperium aliquod, dispositione, est hiphil: vt הלָבִישׁ Induere fecit, הִנְעִיל abiicere fecit, הִסְכִּין abscōdere fecit, הִנִּיק lactare fecit, הִמְצִיא inuenire fecit, הִשְׁיֵא decipere fecit, הִפְקִיד visitare, aut numerare fecit, הִעֲבִיר seruire fecit, הִעֲקִיס portare aut onerare fecit, & id genus quæ in cal sunt transitiva, לָבַשׁ Induit, אָעַל abiecit, סָכַן abscōdit, נִינֵק lactauit, מְצָא inuenit, נִשָּׂא decepit, בִּקֵּר visita uit, עָבַר seruiuit, עָקַם portauit, vel onerauit. Interdum verò est intransitium, & tunc accidens per verbū significatum in cal, dicitur de ipso accidentis subiecto: causa autem ipsius, quæcūque sit causa, significatur per hiphil, quod appellatur transitium tantum, eo quòd cal est intransitiuū: vt הִכְסִיחַ Sperare fecit, הִקְשִׁיל cedere, vel impingere fecit, הִנִּיס fugere fecit, fugauit: הִצְדִּיק iustificauit, aut iustificare fecit: הִקְרִיב appropinquare fecit, obtulit: הִעֲבִיר transire fecit: הִאֲבִיר perdidit, & perdere fecit. quæ in cal sunt intransitiva, vt בָּטַח Spera uit, בָּשָׁל cecidit, aut impegit, נָס fugit, צָדַק iustificatus est, קָרַב appropinquauit, עָבַר transiuit, אָבַר periit, & id genus.

Eorum etiam quæ sunt transitiva, quædā sunt transitiva in duo patientia, vt apud Latinos, doceo: dicimus enim, doceo te grammaticam: sed in Sacris literis quandoque vnus tantum sit mentio, quòd

alterum sit per se notum: interdum verò vtrunque ponitur. vt, 2. Paral. 28. 15, וַיַּלְבִּשׁוּם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם וַיַּשְׁקוּם, & induere fecit eos, & calceare fecit eos, & comedere fecit eos, & bibere fecit eos. haud dubium quin vestem, calceos, cibum, & potum. Psal. 39. 5, הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי, scire fac me Domine finem meum. Et 147. 8, הַפְּצֵקִיָּה הָרִים, qui germinare fecit montes herbam. Deut. 8. 3, וַיַּאֲכִלֶּךָ אֶת הָרֶמֶן, & comedere fecit te man.

Nonnunquam etiam est transitivum, & proprium ipsius hiphil, ita vt nō inueniatur in cal: tūc ipsum hiphil (vt dicunt ferè omnes grāmatici) habet significationem cal transitivi, id est sine medio, aut causa aliqua, cuiusmodi prædicta: vt הִשְׁלִיךְ Proiecit, הִאָּזִין auscultauit, הִדְּבִיל dealbavit, הִשְׁכִּיעַ adiuravit, הִבִּיל attulit, הִאָּמִין credidit, הִשִּׁיג attigit, הִכְפִּישׁ inuoluit, הִכְתִּיר coronauit, & idgenus, quæ non inueniuntur in cal, propterea simpliciter transitiva reputant vt transitiva in cal: quæ tamen (siquis subtilius perscrutetur) inueniet in tertiu, velut per causam aliquā, transitiva: vt הִשְׁלִיךְ quod proiecit simpliciter significare putant, proiicere fecit significare inuenient. quippe in lapidis proiectione duplex est motus: proiiciētis prior, alter aeris, qui motus, lapidē mouet. Et sic aer est mediū quo talis fit motus: itaque proiectionis causa prima est proiiciens, secunda aer. sed quia istud mediū non est sensibile, idcirco non posuit hoc verbum in cal. Hoc modo in actū credendi duplex est actus, intellectus, & voluntatis intellectum mouentis, vt firmiter his quæ non videt, adhæreat. In auscultando itidem, vt melius audiat, homo suam inclinât aures. Et si causæ impositionis verborū, nobis (vt primo Authori) essent notæ, in tertiu

esse transitiva huiusmodi verba, non ignoraremus.

Quandoque (licet raro) thema est intransitivum, & etiam proprium ipsius hiphil, vt השקים mane surrexit, השקיש siluit, & obscuruit. Sed quia sunt rarissima, per accidens sunt intransitiva: quanquam & hæc forsan sunt transitiva in tertium, sed impositionis primæ ignoramus causas.

Ponunt & quintū modum grāmatici, quando thema, siue primitivū est commune vtrique, nempe ipsi cal, & hiphil, & hiphil est intrāsitivum, vt Exod. 14. 10, Et Parhoh הקריב appropinquavit. quanquam R. Abraham exponat, appropinquare, fecit: subaudiens, castra sua. Hezra 10. 10, מְרַעְרְעִים עַל הַדָּבָר tremētes propter verbū. quod potest exponi, tremere facientes eos qui ascēderant de captivitate, alter alterum. Iesah. 33. 9, הַחֲפִיר confusus est Libanus. quod & transitive potest exponi, confundere fecit Libanum: subaudi, inimicus: vt Genes. 48. 2, וַיַּנְחֵם לְיַעֲקֹב & nuntiavit ipsi Iahacōb: subauditur nuntius. Et Psal. 25. 17, אַנְגֻּסְתֵּי לִבִּי הִדְלִיאוּ dilata sunt: potest exponi, Angustias cordis mei dilatare fecerunt, subaudi, inimici. Nechem. 9. 25, Et saturati sunt, וַיִּשְׂבְּעוּ & impinguati sunt. tu dic, & impinguare fecerunt semetipsos. Psal. 49. 17, ne timeas cum ditatus fuerit vir. tu dic, cum ditare fecerit virum: subaudi, ditans. Hoc sanè modo possunt exponi quæ communiter intransitive exponuntur à grammaticis, vt Gene. 44. 4, Non תרחיקו elongauerūt se. Exod. 8. 28, לא תרחיקו elongando ne elongate vos. Ibidem, הִתְחַנְּנוּ orate pro me. Et 16. 24, & הִבָּאֵשׁ fortuit. Iehos. 8. 4, Ne תרחיקו elongetis vos ab vrbe. Et 10. 33, Donec non תשאיר remansit ei superstes. 2. Reg. 4. 31,

Non הָקִץ surrexit puer. Psal. 57. 9, אֶעֱרָח exurgam dilu-
culo. Et 38. 6, הִבְאִישׁוּ putruerunt. Ioél 1. 10, הוֹכִישׁ cōfu-
sum est vinum. Iechez. 43. 2, Et terra הִאֲרָה splenduit à
gloria eius. Hose. 4. 10, הִזְנוּ fornicati sunt. Prouer. 14.
11, Tabernaculum piorum יִפְרִיחַ germinabit. aut flo-
rebit. & sic alia huiusmodi. Quòd æquetur pohél in
significatione, manifestum est ex Sacris literis. Psal.
77. 18, הִזְרִימוּ מַיִם עָבוֹת, inundare fecerunt aquas nubes. ac si
dixisset הִזְרִימוּ, quanquam nonnulli putant passuum
esse verbum. Psal. 101. 5, מְלֻשְׁנִי accusare facientem in
secreto proximum suum. Et quæ dicta sunt de hiphil,
conueniunt & ipsi pohél. R. quoque Dauid in Michlól
dicit esse transitium nunc in secundum, modo in
tertium, vt suo loco dicemus.

120

Tempora, Personæ, Numeri, & Genera Verborum, ordo
& nomina. CAP. VI.

SVnt & aliæ partes verbi cōmunes ipsis coni-
ugationibus. Nam cum verbum significet
accidens in tempore definito & determina-
to, à substātia innouato, vel substantiis, quæ
possunt esse primæ, secundæ, & tertiæ personæ, & nu-
meri singularis, aut pluralis, & masculini, aut fœmi-
nei generis: necesse fuit plures esse partes in quolibet
tēpore. Tēpus ergo primum, est עָבָר Præteritū: quia
præteritum est necessariū, quod præcedit possibile, est-
que eius causa: & quia Sacris in literis prius fuit positū
בָּרָא creauit. In eo præterito sunt נִבְרָא Personæ: qua-
rum singularis masculina dicitur יָחִיד, fœminea יְחִידָה:
pluralis masculina, רַבִּים, & fœminea רַבּוֹת. In eo itē pri-
mum ponitur הִנָּחֵת tertia persona masculini, quæ di-
gnior est: tum quia demonstratio per locutionē ma-

עָבָר

Personæ.

Singulare.

Plurale.

gis est necessaria in tertia, quàm in secunda & prima persona: tum quia eius literæ sunt omnes radicales, & Scriptura prius tertiam personam posuit. Deinde ponitur הנמצא secunda persona masculini, quæ vnico signo, nempe ת, à tertia distinguitur. Tertio loco ponitur מדרב בער prima persona, quæ cõmunis est generis, quæ duobus distinguitur signis, ת videlicet, & ו. Neque distinxit inter masculinum & fœminam, quòd naturalis sufficeret distinctio. voce enim distinguitur mas à fœmina, quòd fœminæ vox sit gracilior. Exinde tertia ponitur pluralis cõmunis generis, quæ dicitur הנסתרות, & הנסתרים. Nõ distinxit inter masculos & fœminas, quia voce, eorum sentitur distinctio, quæ est linguæ materies. Nõ enim possumus dicere אָמְרוּ dixerunt, שָׁמְרוּ custodierunt, הִלְכוּ ambulauerunt, nisi memorauerimus dicentes, custodientes, ambulâtes: & ita sermone cõprehenditur eorum distinctio. Sequitur secūda pluralis, quæ dicitur במצאם, in qua masculinum distinguitur à fœmineo, quâquam eorum sentiatur distinctio, tum quòd visu, non locutione discernatur: tum quòd ipsi non loquantur, sed sermo fiat ad eos. Postremo est מדרבם בער, & מדרבות בער prima persona pluralis vtriusque generis. Est & tertia persona fœminea quæ dicitur נסתרת, & secunda נמצאת, & prima מדרבת בער communis, vt dictum est. Tertia ite pluralis communis נסתרות, & secunda נמצאות, & מדרבות בער prima pluralis communis vt singularis.

הבינוני

Secundo loco ponitur הבינוני medians, id est participium, siue nomen Happohél, hoc est participium actiuum: & nomē Happahúl, id est participium passiuū: quæ præsens & præteriti imperfecti habent significa-

tionem: quanquam (vt dictum est) nō sunt verba, sed nomina, (vnde & à Latinis nomina vocantur partici palia) & vt nomina declinantur, & cōiunguntur vtroque in genere.

Sequitur macór, id est Infinitium, & gerundium cum suis literis.

המקור

Post hoc ponitur הצווי Imperatiuū iuxta futurum, quoniam imperium non nisi de futuro est.

הצווי

Postremo ponitur עתיד, id est Futurum, quod & איתן appellatur, à literis quæ sunt futuri personarum nota, א primæ, י tertiæ vtriusque numeri, ת secundæ masculini, & tertiæ sine י in fine, & secundæ fœminei cū י, & tertiæ pluralis, & נ primæ pluralis. Cur autem sit eodem signo secunda masculini, & הנסתרת occulta, id est tertia fœminei (quāquam, vt arbitror, ignoratur ratio,) dici forsan potest hoc ideo factum, quod mulier fuerit abscondita in costa Adám, ex qua fuit formata.

עתיד איתן

Optatiuus modus, & Deprecatiuus, Subiunctiuúsque cognoscitur cum ex qualitatis sermone, tum ex loquētis natura, & eius ad quem fit sermo, tum ex adiunctis dictionibus quæ optantis, deprecantis, & interrogantis sunt signa, vt אנה obsecro, נא quæso, לו לאו אהלי, ה vtinā, ה nunquid, אם si: vt Iesah. 64. 1. לוא קרעת שמים, וtinam dirumperes cælos. Et 48. 18. לוא הקשבת למצותי, וtinam attendisses ad præcepta mea. Psal. 119. 5. ויכנו דרכי, וtinam dirigantur viæ meæ. Genes. 17. 18. לו ישמעאל יהיה, וtinam Ismahél viuat corā te. Psal. 118. 25. אנה יהוה, וtinam obsecro Domine saluum fac quæso. Et 132. 3. אם אבא בְּאֶהֱל בֵּיתִי Si introiero in tabernaculum domus meæ. Est autem annotandum, quod המאמר oratio, diuiditur in הנגה indicatiuam, vel הספור narratiuā, quæ

verum, aut falsum significat: & in orationem quæ nõ significat verum aut falsum, vt צווי imperatiuum, sub quo cõtinetur התפלל oratio. i. optatiuum, & התקשה postulatio. i. postulatiuum, & התחנה deprecatio. i. oratio deprecatiua, quæ non significant verum aut falsum. Vnde in Psalmis, & aliis Sacræ scripturæ libris sũt multa imperatiua vice deprecatiuiorum, vt Psal. 4.2. הִנֵּנִי וְשָׁמַעַתְּ תַפְּלוֹתַי Miserere mei, & exaudi orationem meam. Et 5.2. אָמַרְתִּי הָאֲזִינָה יְהוָה, eloquia mea auribus percipe Domine. Aduerte postremo, linguam Hebræam cæteris præstare & in hoc, quòd in verbis masculinum discernit à fœmineo.

Prima coniugatio quæ dicitur binián Cal. Præteriti accensus & punctatura.

C A P. V I I .

Vanquam (vt dictum est) binián niphál natura præcedat alia binianím, attamen sequentes & Scripturæ sacræ ordinem, & iuniorum Grãmaticorum seriem, primum dicemus de ipso binián cal. Et quia (vt etiam præfati sumus) in quolibet binián sunt verba perfectã, quiescentia, defectiua, & geminata: primum erit sermo de perfectis, postea de aliis. Primum igitur vniuersam ponemus coniugationem primam: deinde particulatim dicemus de singulis personis præteriti, & aliarum partium, déque earum accentu & punctatura.

Præteriti punctatura.

פַּעַל

16

PRæteritum trifariam variatur: communiter enim est cū camēs & pathách tertia persona singularis, & brevis: vt פָּעַל, Num. 23. 23, quid פָּעַל operat' est Deus?

Excipiuntur tamen nonnulla quæ sunt cum camēs, vt Psal. 93. 1, Dominus מָלַךְ regnavit. Et 97. 1, Dominus מָלַךְ regnavit. Et 99. 1, Dominus מָלַךְ regnavit. Et 112. 10, Impius videbit, וְכַעַס & irascetur. vbi præteritum propter 1 versum est in futurū. Deut. 19. 19, Sicut כָּסִיבִי cogitavit facere fratri suo. Iesah. 14. 27, quoniam Dominus exercituū יָצָא consuluit. vel decreuit. Thre. 2. 17, fecit Dominus quod כָּסִיבִי cogitavit. Hamós 3. 8, Leo רָאָה rugiit. Hose. 6. 2, quia ipse טָרַף rapuit. 1. Sem. 7. 17, Ibi שָׁפַט iudicavit Israel. Leuit. 5. 19, super errore suo quo שָׁגָג erravit. Et 6. 4, Et restituet rem raptam, quam גָּזַל rapuit. Iehos. 10. 13, & luna עָמַד stetit. 1. Reg. 11. 2, Et eis רָבַק hæsit, secundū R. Ionáh: quanquā multi codices habent pathách, teste R. Dauid in Michlól.

16

Quando etiā est in soph passúe, vel cū athnách, est cū camēs, vt Psal. 1. 1, in via peccatorum nō עָמַד stetit, & in cathedra derisorū non יָשָׁב sedit. Et 11. 3, iustus quid פָּעַל

17

operatus est? Et sic cum zachéph, quod multis in locis vim habet athnách: vt Genes. 31. 18, & omnem substantiā quam רָכַשׁ acquisiuit. Iechez. 18. 16, Pignus nō חָבַל pignerauerit. Ibidem, 17, panem suum esurienti חָנַן dederit. Eodem versu, & amplius non לָקַח acceperit. Et paulo ante, 6, super montes non אָכַל comederit. Genes. 27. 36, primogenita mea לָקַח tulit. & id genus multa. Inuenitur & cum pathách, quāuis habeat athnách, vt Iesah. 33. 9, Confusus est Libanus, קָטַל excisus est. quāquam R. Iahacób filius Elhazar putat esse à קָטַל cum

15

féri, iuxta illud Iesah. 19. 6, Calamus & iuncus פַּעַל exci-
si sunt. Et quia habet athnách, féri mutatum est in pa-
thách. Nam si esset à פַּעַל cum pathách, haberet camés
cum athnách. scribit enim R. Ionáh, in omnibus lo-
cis, tã in nominibus, quàm in verbis, in quibus inueni-
tur pathách, mutari in camés cum athnách, & soph pas-
fúc: quæ autem sunt à primitiuo cum féri, vt פַּעַל, féri
mutari in pathách quãdo est in soph passúc & cum ath-
nách. Est auté hæc communis grāmaticorum opinio,
quanquam eam sibi ascribat & vsurpet R. Ionáh.

Secúndus præteriti modus est cū camés & féri, vt פַּעַל. 10
Psal. 34. 18, Domin' שָׁמַע audiuit. Et לָבַשׁ induit, Psal. 93.
1. Et שָׁפַל humiliavit se, Iesah. 2. 11. Et אָהַב dilexit, Psal. 11.
7. Et Iesah. 40. 7. יָבַשׁ aruit herba. Psal. 115. 3, omnia
quæ הָפַץ voluit fecit.

Est & cum camés & chólem, vt יָכַל potuit, Genes. 45.
1. Et Deut. 9. 19. יָנַח timui.

Est auté cōmuniter brevis tertia persona: sed sequē-
te monosyllabo, aut dictione lōga, est lōga, vt Psal. 10.
11, שָׁכַח oblitus est Deus. Et 105. 26, בָּחַר elegit eum.
Et 41, פָּתַח aperuit petram. Iesah. 5. 26, וְשָׁרַק לוֹ & sibi-
lauit ei. Psal. 105. 20, שָׁלַח מַלְךְ misit rex. Et 110. 6, כָּחַץ
רָאשׁ transfixit caput. Iob 30. 2, אָבַר כֶּלֶח periit senectus.

Excipiuntur nonnulla quæ sunt breuia, Gene. 38. 23,
Non יָסַף עוד addidit vltra. 1. Reg. 19. 18, וְלֹא נִשְׁקָף oscu-
latus est eum. Et 17. 7, quia non הָיָה גֶשֶׁם fuit pluuiæ. 2.
Reg. 5. 1, הָיָה אִישׁ fuit vir. Irme. 52. 6, & non הָיָה לָחֶם fuit
panis. Deut. 20. 6, Qui נָטַע כָּרְם plantauit vineā. Iesah. 11.
5, וְהָיָה צֶדֶק & crit iustitia. Et 21. 12, אָתָּא בֹקֵר venit mane.
Et 26. 10, non לָמַד צֶדֶק didicit iustitiam. Et 40. 26, quis
אָלַף creauit hæc. Hamós 6. 10, וְאָמַר אָפֶס & dicet, fi-
nis. Iechez. 30. 4, וּבָאָה חֶרֶב & veniet gladius. Sunt &

nonnulla longa, quāuis non sint iuncta monosyllabo,
aut dictioni lōga, vt Gen. 43. 7, שָׁאֵל תְּאִישׁ interrogauit
vir. 2. Reg. 7. 6, שָׁכַר עָלֵינוּ mercede cōduxit aduersū nos.

פְּעֻלָּת

21

Secunda persona masculini est cum camés, pathách
sceuá, & camés, & ת signo secundæ personæ in quoli-
bet binian: éstque lōga in singulis binianím: vt פְּעֻלָּת
operatus es. Exod. 7. 16, שָׁמַעְתָּ נֹחַ audisti. 1. Semu. 13. 13, נֹחַ
שָׁמַרְתָּ seruasti præceptum Domini. Sed in soph pas-
súc & cum athnách, pathách mutatur in camés, & est
longum tam cum ו, quàm sine ו copulatiuo cum præ-
dictis accentibus: vt Psal. 104. 1, Et honoré לְבָשָׁתָּ indui-
sti. Deut. 8. 10, comedes, וְשָׂבַעְתָּ & saturaberis. Iechez. 32.

24

19, quo נִעַמְתָּ pulchruisti. Excipiuntur tamen nōnul-
la quæ sunt cum pathách, vt Psal. 102. 26, terram יִסְרָתָּ
fúdisti. Et 9. 7, ciuitates נִתְּשָׁתָּ eradicasti. * 1. Sem. 17. 45,
cui חָרַפְתָּ exprobrasti: Sed quando ei iungitur ו copu-
latiuum, quod præteritum vertit in futurum, tunc ef-
ficitur breuis communiter: vt וְשָׁמַעְתָּ & audies vocem
ei. Et 14. 26, וְשִׂמְחָתָּ & lætaberis tu. & similia multa. hoc
autem fit in singulis binianím. Sunt tamen nōnul-
la longa, vt 2. Semu. 9. 10, וְעִבְרָתָּ & coles ei terram.

Interdú post ת, est ח quiescēs in omni binian. Gene. 3.
12, נִתַּחְתָּ dedisti. Et 21. 23, נִרְתַּחְתָּ peregrinatus es in ea.

Et cum chólem, יִנְרַתָּ timuisti, Deu. 28. 60.

פְּעֻלָּתִי

13

Prima persona est cum camés, pathách, sceuá, & chi-
ric: ת autem & י primam denotant personam cōmu-
nis generis: éstque longa. vt Psal. 122. 1, שָׁמַחְתִּי lætatus
sum. 1. Sem. 2. 1, שָׁמַחְתִּי lætatus sum in salutari tuo. Et sic
יָכַלְתִּי porui, Psal. 40. 13. Et יִנְרַתִּי timui, Psal. 119. 39. Et cú
athnách, & soph passúc, pathách (vt in secunda perso-
na) mutatur in camés, vt Psal. 119. 30, Vía veritatis בְּחַרְתִּי

elegi. Iesah. 44. 8, quem nō יָדַעְתִּי cognoui. Excipiuntur quædam quæ sunt cum pathách, vt Genes. 18. 13, Et ego וָקָנִיתִי fenui. Et 27. 2, ecce nunc וָקָנִיתִי fenui. Psal. 35. 15, & non יָדַעְתִּי cognoui. Prouer. 24. 30, per agrum hominis pigri עָבַרְתִּי transiui. Psal. 88. 14, Et ego ad te Domine* שָׁוַעְתִּי clamaui. Nechem. 5. 14, panē ducis non אָכַלְתִּי comedi. Psal. 26. 1, Et ego in perfectione mea הִלַּכְתִּי ambulauī. Prouer. 30. 9, Ne forte paupertate affecti וְנִגְבַּחְתִּי furer. Iiob 9. 22, Idcirco אָמַרְתִּי dixi. Et 34. 5, Quia dixit Iiob, צָדִיקָא iustificatus sum. Et cum ו copulatiuo, efficitur (vt secūda persona) breuis, vt Exod 22. 27, וְשָׁמַעְתִּי & audiam. Et 23. 28, וְשִׁלַּחְתִּי & mittam crabronem. Excipiuntur nonnulla quæ sunt longa, vt Leuit. 10. 19, וְאָכַלְתִּי & comedā peccatum (id est peccati hostiam) hodie. Prouerb. 30. 9, quod paulo suprà citaui. Iechez. 17. 21, וְלָקַחְתִּי & capiam ego.

Tertia persona pluralis communis generis, & breuis, est cum camés, & sceuá (vel sceuá & pathách, si est gutturalis litera) & ו cum scuréc significante tertiam pluralis in quolibet binián, vt שָׁמְעוּ audierunt, Exod. 15. 14. Et 12. 6, וְשָׁחֲטוּ & iugulauerūt. Irme. 2. 5, וְרָחֲקוּ elongauerunt. Cum athnách autem, soph passúc, & zachéph, & interdum cum tharchá, & reuiáh, sceuá mutatur in camés. Quòd si veniant à פַּעַל cum séri, sunt cū séri. Interdum etiam habent daghés euphoniæ, aut decoris gratia. Ionáh 2. 4, super me עָבְרוּ transierunt. Iesah. 22. 3, procul בָּרְחוּ fugerunt. Et 31. 1, Dominum nō יָרְשׁוּ quæsierunt. Psal. 20. 9, וְנָפְלוּ & ceciderunt. Iesah. 19. 6, וְקָמְלוּ exciderūt. 2. Semu. 1. 23, leonibus נָבְרוּ fortiores fuerunt. Psal. 38. 19, Inimici mei viuentes עָצְמוּ roborati sunt. Iesah. 9. 20, & non שָׂבְעוּ saturati sunt. Et

24

22

פַּעַל

26

ing. his m.
וְשָׁחֲטוּ וְשָׁחֲטוּ
et longa.

cum reuiah coniuncto fini versus, in Psalmis, Iiob & Parabolis, est cum camés interdum, vt Psal. 9. 16, In re-
 26 ti quod טָכְנוּ absconderunt. Interdum etiam cú tharchá, est cum camés: vt 1. Reg. 20. 18, אַם לְשָׁלוֹם יֵצְאוּ Si pro pace egressi sunt &c. יֵצְאוּ וְאִם לְמִלְחָמָה יֵצְאוּ & si ad bellū egressi sunt. Et Iesah. 16. 8, Vsq̄ue ad lahazér נָגְעוּ peruenerunt. Et cum teuir, vt Irme. 9. 3, quia de malo ad malū
 27 יֵצְאוּ egressi sunt. Quæ autem veniunt à פָּעַל cum chólem, sunt cum chólein etiá in athnách & soph passúe. Ionáh 1. 12, & non יָכְלוּ potuerunt. Iesah. 64. 3, Mótēs נָלוּ defluerút. quod est cum daghés ob decorem: vt & Iudic. 5. 7, In Israël חָרְלוּ cessauerunt. Et cum ׀ in fine, Deut. 8. 16, Non יָדְעוּ nouerunt.

פְּעֻלָּתָם

32

Secunda verò persona pluralis masculini est cū sceuá, pathách, sceuá, & seghól, & ת & ס, quæ ipsam secundam personam pluralem masculinam significant in quolibet binian: éstque semper breuis tam cū ׀, quàm sine ׀. Irme. 7. 13, Et non שָׁמַעְתֶּם audistis. Leuit. 23. 40, וּשְׁמַחְתֶּם & lætabimini. Deut. 11. 8, וּשְׁמַרְתֶּם & custodietis.
 33 Inuenitur & secunda radicalis cū seghól, 1. Semu. 12. 13, quem שְׁאַלְתֶּם postulastis. Iiob 21. 29, Nunquid נֹס שְׁאַלְתֶּם interrogastis. Et cum chiric, Deut. 11. 31, & וִירְשֶׁתֶם hæc reditabitis eam. Scripsit autem R. Iahacòb filius Elhazár hæc esse à יִרְשָׁא cum féri, quòd féri, seghól & chiric sint propinqua, vnúmque ponatur vice alterius: sed quæ sunt à פָּעַל, semper esse cum pathách.

פְּעֻלָּתָם

34

Cæterum prima persona pluralis communis generis, est cum camés, pathách, sceuá, & נ & ו cum scuréc, semperque lóga, tā cū ׀, quàm sine ׀: sed in soph passúe & cū athnách, pathách mutatur in camés, vt & in aliis binianim: paucis exceptis. Deuter. 2. 15, הָלַכְנוּ ambu-

lauimus de Cadés barnéah, donec עָבְרָנוּ transiimus.

Tertia verò persona singularis foeminei generis est cum camés, & sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & camés, & ה quiescente foeminei generis signo: estque brevis: nisi sequatur monosyllabú, vel dictio lóga. Leuit. 5. 1. וְשָׁמְעָה & audiuerit. Proue. 31. 13. דָּרְשָׁה, quæsiuit lanam. Et 26, os suum פָּתְחָה aperuit. Et 18, טָעְמָה gustauit. Et cū monosyllabo, Prouer. 16. 26. עֲמָלָה, laborauit sibi. Psal. 123. 4. שָׂכְעָה לָּהּ saturata est sibi.

In soph passúe autē & cū athnách, sceuá mutatur in camés, & efficitur longa. Iesah. 41. 17, & lingua corú in siti נִשְׁתָּה defecit. quod est dagheffatum euphoniz gratia. Psal. 76. 9. שָׁקְטָה quieuit. Iesah. 46. 2, Anima eorú in captiuitatē הִלְכָה iuit. Et 102. 19, מְשִׁלָּה dominata est. Et cum zachéph, Iechez. 23. 8, מָוֶה dereliquit. A פֶּעַל autem mutatur sceuá in séri. Ester 8. 15, וְשִׁמְחָה & lætata est. Prouer. 2. 17, pacti Dei sui שִׁכְחָה oblita est.

Inuenitur & cum ת foemineo, Deut. 32. 36, אֶזְרָל ab-
iit manus. vel virtus. Sed illud Leuit. 25. 21, וְעָשָׂה & fa-
cit fructum: in plerisque libris (teste R. Dauid) est cum
camés, & ita legunt filii Naphthali, pro וְעָשָׂה: & quia
est sine ה, punctatura ת remansit in ש.

Secunda verò persona singularis foeminea est cum camés, & pathách, & sceuá, & ת cum sceuá & daghés, quod secundam foemineam denotat personam, estque longa: vt וְכָרְתָּ recordata es, Iesah. 47. 7. Et Ruth 2. 14, וְטָבַלְתָּ & intinges buccellam. Et cū athnách & soph passúe, יָגַעְתָּ laborasti, Iesah. 47. 15. Quod si vltima litera radicalis fuerit gutturalis, erit cū pathách, vt Ruth 2. 8, Nūquid שָׁכַעְתָּ audisti? 1. Reg. 14. 3, וְלָקַחְתָּ & accipies in manu tua. Iesah. 47. 12, יָגַעְתָּ laborasti.

פֶּעַלָה

35

10. 14

35

36

פֶּעַלָה

42

פְּעֻלָּתוֹ

43

Secunda persona pluralis fœminea punctatur vt secunda masculini, cum sceuá, pathách, sceuá, & seghól: & tantū in hoc differt, quòd pro ם, habet ן. vt פְּעֻלָּתוֹ operata estis, *פְּעֻלָּתוֹ fecistis, Iechez. 33. 26.

Participii tam actiui quàm passiuī punctatura. CA. V I I I.

פֻּעֵל

43

Participium actiuum singulare tam tertiæ quàm secundæ & primæ personæ masculini, punctatur cum chólem & séri. Et hannách, id est quiescens, quod est ן, quandoque scribitur inter primam & secundam radicalem, interdum non scribitur. Secunda etiam radicalis inuenitur cum chiric. Est autem semper breue, etiam iunctum monosyllabo, & dictioni longæ, vt à nomine differat longo, cuiusmodi est קִדְּשׁ sanctificatio, & idgenus. Psal. 15. 2, הוֹלֵךְ תְּהִים וּפָעַל צָדִק וְרִבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ, Ambulans perfecte, & operans iustitiã, & loquens veritatē in corde suo. Et 37. 24, Dominus סוֹמֵךְ sustentat manū eius. Hamós 1. 5, וְתוֹכֵךְ & tenentē sceptrum. Prouer. 13. 3, נֹצֵר custodiens os suum, שֹׁמֵר custodit animam suā.

Et cum chiric, vt Psal. 16. 5, תוֹמֵךְ sustentans sortem meam. Iesah. 29. 14, & 38. 5, ego יוֹסֵף addo super diestuos.

Quòd si vltima litera fuerit gutturalis, tunc oritur hannách in lectione inter secundā & tertiam literam, quæ est in potentia regalis puncti, & ipsa gutturalis litera punctatur cum pathách, vt Psal. 141. 7, sicut פִּלֵּךְ scindens & findens. Irme. 13. 19, פִּתְּחָהּ aperiens. Proverb. 22. 8, זורֵעַ seminans. Et 17. 18, תִּפְחֵץ plaudens.

44

Interdū tamen vt leuior sit pronuntiatio, sequente litera gutturali, secunda est cum pathách, vt Leuit. 11. 7, וְשֹׁסֵעַ & findēs vngulam. Psal. 94. 9, הֲנִיטֵעַ nunquid plātās aurem &c. Iesah. 42. 5, רֹקֵעַ extendens terram. Et 51.

15, scindens mare. Illud autē Deut. 32. 28, אֶבֶר עֵצוֹת
 perdens consilia: est cum pathách, quanquam tertia
 non sit gutturalis. Redundat etiam nonnunquam ה 46
 in fine, quoniam dictio est longa, nec est formineum
 signum, vt Hose. 7. 4. omnes adulterantes כְּכֹל תִּנּוֹר בְּעֵרָה
 sicut clibanus ardens. תִּנּוֹר enim est masculineum, vt ha-
 bes Leuit. 11. 35, וְכִי־יִתֵּץ clibanus & chitropodes
 destruetur. Secundum R. Dauid in Michlól, interdú 47
 venit cum י redundante in fine, vt אֶסְרִי ligans, Genes.
 49. 11: שָׁכְנִי habitans, Irme. 49. 16: הַיּוֹשֵׁבִי habitans, Psal.
 123. 1: quæ tamen alii dicunt esse nomina toarím, vt pri-
 mo libro dictum est. Notandum est autem, nonnul-
 la esse verba quæ tam actiuo, quàm passiuo carent par-
 ticipio, vt קָרַב Appropinquauit, רָחַק elongauit, מִן מִי-
 נֹר fuit, נָבַר roborauit, חִזַּק fortificauit, חָכַם sapuit, aut
 sapiēs fuit, רָשַׁע impius fuit, aut impie egit, סָכַל stultus
 fuit, aut stulte egit, צַדִּיק iustus fuit, יָכַל potuit. Non e-
 nim inuenies in Scriptura קָרַב קְרִיב, aut רָחַק רְחִיב, & sic
 de aliis: licet in Misnâh inueniatur יְכוּלִים יְכוּלָהּ יְכוּלוֹת
 Neque etiam in Scriptura inuenitur רָכַב vt in Mis-
 nâh, sed duntaxat רָכַב equitans, verum Talmudistæ v-
 tûtur utroque, cum tamē alterum sufficiat. idem enim
 significat רָכַב & רָכַב, cum sit intransitiuum verbum.
 Vnde illud Exod. 15. 1. וָרָכַב, & equitās in eo,
 vel super eum. Et in his, nomen toar venit loco parti-
 cipii actiui & passiui, vt קָרִיב propinquus, רְחֹק longin-
 quus, & sic in aliis. Alia verò sunt quæ carent parti-
 cipiis passiuis, vt verba intransitiua, quorū actio manet
 in agentibus, & non transit in aliud: & ita sunt & a-
 ctiua & passiuua. Ex נָפַל cecidit, עָבַד stetit, הָלַךְ ambulauit,
 non dicimus נִפְּלוּ עֲבָדוּ הָלְכוּ, sed נָפַל עֲבָד הָלַךְ, quæ sunt 2

actiua & passiuā. Idcirco nō est opus vt dicamus נָפֹל, & sic de aliis intransitiuis. Sunt tamen nonnulla quæ habēt nomina toarim participiis similia, vt שָׁכֹן habitator à שָׁכַן: & בָּטָח fīsus, à בָּטַח: & בָּרוּךְ benedictus, à בָּרַךְ: & צָוֹם fortis, ab צָם intransitiuo.

פועלים

48

Caterum participium plurale masculinum est cum chólem, & sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & chiric, cum י & ם, quæ communiter sunt masculini signa, vt primo libro dictum est. פועלים operantes, ורעים ferentes, שברים conterentes, שמעים audientes. In regimine autem genitiui remouetur ם, & י remanet, punctata tertia litera cum séri, vt עוברים trāscuentes, פועלי operantes, ורעי seminantes. Interdum tamen deficit ם in fine, vt dictū est Libro 11. Cap. x 11 11. י quoq; interdū deficit tam in actiuis, quā in passiuis, vt Iesah. 40. 31. וקווי expectantes Dominū. pro וקווי. Et Irme. 38. 11. בלוי inueterati. pro בלוי.

פועלה

57

Participium fœmineum singulare punctatur cum chólem, sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & camés, & ה signo fœmineo, vt פועלה operās: vel cum chólem, & duobus segholín, & fœmineo signo, vt פועלת operans. Prius est breue, nisi sequatur monosyllabum, aut dictio longa: alterum verò est longum. In soph passiuē autem, & cum athnách, primum seghól mutatur in camés, paucis exceptis. Quòd si vltima litera fuerit gutturalis, secunda & tertia erit cū pathách, etiam cum prædictis accentibus, & ה signum fœmineū in fine. vt Iesah. 48. 10, Et brachium eius כַּשְׁלָה לוֹ dominabitur ei. Psal. 111. 10, Et עֹמֶדֶת stans. vel stat. Eccles. 1. 4, Terra autem in seculum עֹמֶדֶת stat. Iehos. 2. 15, Et in muro ipsa יושבת manebat. aut habitabat: Et cum se

ghól præter normam in soph passúc, & cum athnách, vt 1. Paral. 7. 18, & soror eius הַפּוֹלֶכֶת quæ regnabat. Ruth 4. 16, Et fuit ei לֹאֲמַנֶּת in nutrientem. i. nutricem. Haimós 9. 11, Tabernaculum Dauid הַנִּפְלֹת quod cadit. Et cú pathách, vt Genes. 16. 8, A facie Sarai dominæ meæ ego בָּרַחֲתִי fugio. quod est in soph passúc. Et 18. 10, & Sarah שׁוֹמְעֶת audiebat. Leuit. 11. 3, וְשִׁפְעָתָא & findes. Psal. 139. 14, & anima mea יָדַעַת cognoscit. Et cum redundante in fine, secundum R. Dauid in Michlól, vt Micháh 7. 8, Ne lateris אִיבְתִּי inimicās mihi. Hose. 10. 12, אֶהְבֵּתִי diligens triturare. In his ? redúdat, eo quòd sunt lóga: quippe si esset pronominis signú, accentus esset in ת. Præterea, in אֶהְבֵּתִי nulla ratio est pronomen, sed in אִיבְתִּי aliqua ratio potest esse pronomen. nam fieri potest vt sit pronomen, quanvis sit longum. est enim lógum propter לִי dictionem paruum, * licet hæc non cadat super illá, quòd illa sit cú duobus pafethín, vt & Micháh 7. 10, וְתִרְאֶה אִיבְתִּי & aspiciet inimica mea: quæ est cum duobus pafethín, neque iúcta dictioni parux.

58

Venit & cum feri instar masculini, vt Irme. 3. 8, Et nó timuit בָּגְדָה præuaricans Iehudáh soror eius. Cant. 1. 6, posuerunt me נֹטְרָה custodientem vineas. Iesah. 34. 9, Et erit terra eorum in picem בָּעֶרָה ardentem. Et 21. 3, sicut angustia יִלְדָה parturientis. Micháh 4. 6, Congregabo הַזֵּלְעָה claudicantem. Iesah. 29. 6, Et flamma ignis אֹכֶלֶת deuorantis. vel consumentis. Pro בָּגְדָה, & sic alia.

59

Plurale fœmineum est cum chólem, & sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & chólem, & ו & ת, quæ communiter sunt fœminei pluralis signa. Psal. 122. 2, עֲקָדוֹת Stantes erant pedes nostri. Et 31. 19, הַדְּבָרוֹת quæ loquuntur.

פועלות

60

פְּעוּל
61

P Articipiū passiuum singulare masculinum, est cū camés & scuréc: estque similiter tertiā, secundā, & primā personā: & inter secundā & tertiā literā quandoque scribitur, interdū non scribitur. præterea in regimine genitiui camés mutatur in sceuá: vel in sceuá pathách, aut in sceuá seghól, prima existēte gutturali, vt Psal. 5. 10. פֶּתוּחַ apertum. Et 112. 8. סָסוּךְ coniunctū. Et 7. בָּטַח sūsus. pro confidens. Irme. 6. 23. פָּרוּךְ paratus. Psal. 31. 22. בָּרוּךְ benedictus. Et in regimine, Genes. 24. 31. Ingredere בָּרוּךְ benedictē Domini. Ioel 2. 5. פָּרוּךְ præparatus bello. Hose. 4. 17. חָבֹר coniunctus idolorū Ephraim. Sed חָגֹר accinctus armis bellicis, Iudic. 18. 17: & חָגֹר accinctus ephód, 1. Semu. 2. 18: & לְבָשׁ indutus coccino, Prouerb. 31. 21: & לְבוֹשׁ indutus vestib' sordidis, Zecha. 3. 3: & לְבָשׁ indutus lineis, Iechez. 9. 2: & 2. Semu. 15. 32. קָרַע scissus tunica sua: non sunt in regimine, sed subauditur in singulis בַּ præpositio pro in, teste R. Dauid in Michlól.

פְּעוּלִים
62

Plurale masculinum est cū sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & scuréc, & י & ס. In regimine autē manente י, remouetur ס, & tertia est cum feri: vt ירוּשִׁים quæ sita, Psal. 111. 2. גְּאוּלִּים redempti, Isah. 35. 9. גְּאוּלִּי יְהוָה redempti Domini, Psal. 107. 2.

פְּעוּלָה
63

Participium singulare fœmineum est cum sceuá, & scuréc, & camés, & ה signo fœmineo, quod in regimine mutatur in ת, & camés in pathách: vt שִׁבּוּרָה confraeta, פְּעוּלָה facta. Et in regimine, Iesah. 54. 6. וַעֲצוּבַת רוּחַ & dolore affectam spiritu vocaui te. Et 51. 21. וּשְׁכָרַת, & inebriatam, (subaudi angustias,) & non à vino. aut ponitur vice וּשְׁכָרַת, vt sit ת pro ה. Et cum י redūdāte in fine, vt Gene. 31. 39. נִגְבְּתִי furatū dici. passiuē. i. furto ablati.

tū. Quippe si esset pronominis signū, כ esset cū camés.

Participium verò plurale fœmineum est cum sceuá, & sceuréc & chólem, & ו & ת, quæ sunt pluralis fœminei signa: vt וְיָקָרוּ Visitata, שְׂבוּרוֹת fracta, פְּעוּלוֹת facta.

Macór, eiúsque varietas, siue punctatura. C A P. I X.

M

Acór, id est infinitivum, & gerúdium, quod proprie est nomen, vt dictum est Lib. 11.

Cap. v1, tribus communiter variatur modis. Quandoque punctatur cum camés, & chólem: interdúmque scribitur ו, interdū non scribitur. vt וְנָשׂא occurere vrsō, Prouerb. 17. 12. וְשָׁקַר quærere, aut quærendo, Leuit. 10. 15. וְנָשׂא puniendo, Exod. 21. 22. וְשָׁמַר custodiendo, Deut. 6. 17. Quòd si vltima fuerit gutturalis, erit cū pathách, vt וְשָׁמַר transiliendo, Iesah. 31. 5. וְשָׁמַר florendo, germinando, Iesah. 35. 2. Inuenitur semel & cum י redundáte, Hezra 10. 17, וְשָׁמַר ad quærendum rem. pro וְשָׁמַר.

Interdum verò est cum sceuá (vel sceuá pathách, si fuerit litera gutturalis) & chólem. quòd si vltima fuerit gutturalis, erit cum pathách. vt וְשָׁמַר irasci, וְשָׁמַר audire, audiendo, וְשָׁמַר dānare, Prouer. 17. 26. Et cum literis כָּל, vt וְשָׁמַר in audiēdo, כָּל כְּשֶׁמַּע cum audisset, Genes. 29. 13. וְשָׁמַר audire, Leuit. 26. 21. וְשָׁמַר ad custodiendum, Gene. 3. 25. וְשָׁמַר ab irascēdo. i. vt non irascar, Iesah. 54. 9. Cum maccáph autem conuertitur chólem in camés chatéph, vt Iesah. 54. 9, וְשָׁמַר & ab increpando in te. i. ne increpē te. Gen. 36. 31, וְשָׁמַר מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְפָנַי antequam regnaret rex. Prouerb. 21. 11, וְשָׁמַר cū multauerit (sub. iudex) derisorē. Quādoque verò est cū sceuá & pathách, vt Gene. 34. 7, וְשָׁמַר vt dormiret (vel rem haberet) cum filia Iahacób. Iesah. 58. 9, וְשָׁמַר extēdere digitum. 1. Reg. 1. 21, וְשָׁמַר cum dor-

פְּעוּלוֹת

פְּעוּל

66

68. 371

66

67

68

- 67 micrit dominus meus rex. Inuenitur & cum camés & feri, vt Gene. 26. 13, & ambulauit, עָלָה וְנָגַל eúdo, & crescendo. Exod. 12. 9, וּבִשָּׁל & coquendo coctum aqua. quāquam dici potest esse nomina toarim, teste R. Dauid.
- 68 Venit etiā cum י redundante in fine, secundū R. Dauid in Michlól, vt Psal. 113. 8, לְהוֹשִׁיבִי vt sedere faciat cū principibus. pro לְהוֹשִׁיבִי. quāquam nō sit huius coniugationis.
- 68 Et cum ה in fine, prima radicali cum camés chatéph existente, sunt multa, vt Exod. 29. 29, לְמַשְׁחָה ad vngendum. Et 30. 18, לְרַצְחָה ad lauandum.
- 69 Deut. 30. 20, וּלְרַבְּקָהּ בּוֹ & vt adhæreasci. Et præter normā, secunda cum camés chatéph euphoniæ causa, vt Iechez. 8. 6, לְרַחֲקָהּ vt elongaretis à sanctuario meo. Et prima cum scuréc, vt Iechez. 16. 5, לְחַמְלָה vt parcat tibi. Et חֲמָצָה fermentare, Hose. 7. 4, עַד־חֲמָצָתוֹ vsque ad fermentare suum. i. donec fermentetur ipsa. vel fermentet se.
- Quæ autem sunt cum camés chatéph, vel cū furéc, veniunt à פָּעַל cum chólem. Quæ verò veniunt à פָּעַל cum pathách, & habét ה in fine, primā habent cum chiríc, nisi sit gutturalis, quia tunc est cum pathách vice chiríc, vt Leuit. 20. 16, לְרַבֵּעַה אִתָּה ad coeundum cum illo. Deuter. 28. 58, לִירְאָהּ vt timeas nomen gloriosum.
- 70 Leuit. 6. 7, לְאַשְׁקָהּ בָּהּ vt delinqueret in eo. Et secūda existente gutturali, prima est cum pathách, & secunda (vt dilatetur) est cū sceuá & pathách, vt Psal. 119. 20, Contrita est anima mea לְתַאֲבָה desiderando. Irme. 31. 12, Non addent לְרַאֲבָה dolere. siue vt doleant. Hose. 5. 2, וּשְׁחָטָה & iugulare. Et cū zachéph, prima cū sceuá, & secūda cum camés, vt וּשְׁאַלָה interrogare, Iesah. 7. 11. Vel dic quòd est imperatiuū, vt illud Dani. 9. 19, Domine שְׁמָעְךָ audi, Domine סְלַחְךָ parce. Venit etiam cū י in

sine, quanquam nō sint ex perfectis, vt Ester 8.6. בְּאַבְרָן
in perdendo cognationem meam. ר. cum pathách. Et
9.5. Et occidere וְאַבְרָן & perdere. quod est ex cōiugatio-
ne pihél haddaghús, pro בְּאַבְרָן, cū daghés, sed est lene
sicut & alia nonnulla, vt suo loco sumus dicturi. Et sic
Psal. 85.4. Auertisti (vel quiescere fecisti) כִּתְּחִירָן ne irasce
retur, furorem tuum.

Imperatiui varietas, siue punctatura. CAP. X.

Imperatiuū singulare masculinū interdum
est cum sceuá & chólem, quandoque cū sce
uá & pathách. Quòd si prima litera fuerit
gutturalis: cum sceuá pathách. si verò vlti-
ma fuerit gutturalis, crit cū pathách. vt שְׁמֹר serua, cu-
stodi, Iiób 2.6. וַעֲזָב & derelinque, Psal. 37.8. תִּגְוֹר accin-
ge, Psal. 45.4. Cum maccáph, chólem mutatur in ca-
més chatéph, vt וּבֶרְלִי memento mei, Psal. 25.7. סְעֶרְנָא
sustenta quæso, Iudic. 19.8. Et cum camés & chólem,
vt תִּסְתַּחַךְ sustenta, Psal. 17.5. שְׁמֹר custodi, Deut. 5.12. Vel
dic esse infinitiua vice imperatiuorum.

Et cum sceuá, vel chatéph seghól, & pathách: vt שְׁלַח
mitte, Psal. 43.3. Et cum athnách & soph passúc, & za-
chéph, pathách mutatur in camés, vt 1. Sem. 3.5. Reuer-
tere, שָׁכַב dormi. Et 6, reuertere, שָׁכַב dormi. Prouerb. 6.
6, & sapiens esto. Ruth 4.4. Si redemeris וְחָכָם
& sap. aut sapiens esto. Ruth 4.4. Si redemeris וְחָכָם
redime. Ichos. 1.9. תִּתְּנֵן וְאַחֲךָ confortare, & roborare.
Deut. 5.27. וּשְׁמַע קִרְבֵּךָ אֶתְּהִי appropinqua tu, & audi. Et se-
cundum Hāmasóreth, quinque sunt cum zachéph ca-
messata, Nume. 23.18, Surge Balác, וּשְׁמַע. Deut. 5.27, vt
suprá. 2. Reg. 19.16. וּשְׁמַע & audi. Iesah. 37.17. Inclina Do-
mine aurem tuam, וּשְׁמַע & audi. Daniel 9.18. Inclina
Deus meus aurem tuá, וּשְׁמַע & audi. Et cum seghu-

פֶּעַל

71

67

72

73

láh post zarcá, 1. Semu. 3. 9, Et dixit Helí ad Scemuél, לך vade, dormi. Inuenitur etiam sine prædictis accentibus cum camés, vt Iudic. 19. 5, סָעַר sustentata cor tuú buccella panis.

Sunt & multa cum camés chatéph, & ה in fine, vt קָרְבָּה accede ad animam meam. pro קָרְבָּה א, Psal. 69. 19. Et Nechem. 5. 19, וְכָרָה לִי memento mei. 1. Paral. 29. 18, שְׁמֶרֶה וְזֹאת custodi hanc. Interdum protrahitur prima cum accentu, & vertitur in camés latum, vt Psal. 86. 2, שְׁמֶרֶה custodi animá meam. Iesah. 38. 13, Domine עֲשֵׂה לִי vim fac mihi. Quòd si secúda fuerit gutturalis, veniet cum chólem loco camés, dilatationis gratia: vt Nume. 23. 7, וְעַמָּה detestare Israel.

73

At cū pathách, si venerit cum ה, prima est cū chiric, vt שָׁכְבָה dormi, Gen. 39. 7. שְׁלַח mitte, 1. Sem. 16. 11. שְׁמִיעָה audi, Psal. 17. 1. Et si habuerit athnách, vel soph passúc, aut zachéph, prima est cum sceuá, reliquæ verò sunt cum camés, vt וְסַעֲרָה & confortare, 1. Reg. 13. 7. 1 est cum maarích, & ס cum sceuá, in quibusdam verò codicibus ס est cum camés chatéph, teste R. Dauid in lib. rad. Itē שְׁאַלֵה pete, Iesah. 7. 11. & יִרְשָׁה hæredita, Deut. 33. 23. & סִלַּח parce, Daniel 9. 19. Et sine prædictis accentibus, vt שְׁמִיעָה audi, Dan. 9. 19, sed sunt cū accentu suspensiuo, & longa omnia. Excipitur illud Psal. 9. 19, paulo suprà memoratú. Et 41. 5, רַפְּאֵה sana animam meá. Et 141. 3, נִצְרֶה Custodi super pauperem labia mea. pro נִצְרֶה א. Et סָכְרָה vende, Gene. 25. 31. & Nume. 11. 16, אִסְפָּה congrega mihi. Et Iiób 33. 5, עֲרָבָה ordina. præpara. pro עֲרָבָה אִסְפָּה cū camés chatéph, quia sunt à פָּעוּל, hoc est ab עָרַךְ עָרַךְ. Vel seghól est loco chiric, à פָּעוּל. Inuenitur & cū נ, Num. 23. 13, וְקִבְּנוּ לִי & maledic eū mihi.

K. i.

Interdum imperatiuum non est velut imperiū, sed ironice dicitur, vt Eccles. 11.9, שִׂמְחָה לָאֵתֶר לַיּוּנִים in adolescentia tua. perinde acsi dicat, Lætare iuuenis, & videbis quæ in nouissimo tuo eueniēt tibi. Sic & illud Thren. 4.21, Gaude, & lætare filia Edō. Et Hamós 4.4, Ingredimini Bethél, & præuaricamini. Sic etiam exponunt plerique illud Iechez. 20.39, Vnusquisque ad idola sua ite, colite. At R. Dauid contrā: nā dicit esse hoc tanquam imperium, acsi dicat, Melius est vt duntaxat idola vestra colatis, non autem munera vestra afferatis mihi colēdo idola vestra: quia hoc est polluere nomen meū. Vel est sensus, Erit quod futurū est. vt si quispiam suo diceret sodali, Perge quātū voles, facere quod facis, tibi non profuerit: vt Irme. 7.21, Holocausta vestra addite sacrificiis vestris, & comedite carnē.

Aliquando imperium nō dirigitur ad hominē certū, sed ad quēuis, estque velut interpretatio. vt Gen. 27. 27, Vide odorem filii mei. Irme. 13.18, Dic regi, ac reginæ. Iesah. 40.6, Vox dicentis, Clama. Et 35.3, Roborate manus remissas. Et 4, Dicite insipiētibus corde. Et 57. 14, Dicētque, Viam facite, viam facite.

Imperatiuum plurale masculinum, est cum chiric, sceuá, & scuréc: vt טַחֲנוּ Trahite, עֲמְדוּ state, עֲבְדוּ seruite, אִרְצוּ irascimini, חֲדְלוּ cessate, בְּרוּ fugite, שִׁפְטוּ iudicate. Quod si secūda litera fuerit gutturalis, prima erit cū pathách, & secunda cum sceuá pathách: vt שִׁחֲטוּ Iugulate, רְחֲמוּ elógate vos, טַעֲמוּ gustate, מְעִדוּ fulcite, רְחֹצוּ lauate. Tamen Iiob 6.22, שִׁתְּרוּ donate. habet primā cū chiric licet ה sit gutturalis. Aliquādo prima est cum seghól, & secunda cū chatéph seghól: vt אֶחָדוּ diligite, אֶחָדוּ capite. quanquam hæc non sunt ex perfectis. Inuenitur & prima cum camés chatéph, vt חֲרְבוּ defola-

75

76

פַּעַל

77

79

78

mini, Irm. 2. 12. **תַּחֲבִי** trahite, Iechez. 32. 20. **וַשְׁרִדוּ** vastate, Irm. 49. 28. Cum accentu autem athnách, & soph passúe, & zachéph, & tharcha accétu distinctiuo, est cū chólem: vt **וַחֲדָדוּ** diuidite, 1. Reg. 3. 26. **וַעֲמִדוּ** state, Nachú 2. 8. **וַעֲבִדוּ** seruite, Iechez. 20. 39. Quæ verò sunt à **פַּעַל** cū pathách, cum accentu distinctiuo sunt cum camés: vt **וַחֲרִדוּ** cessate, Zechar. 11. 12. & **וַקְרָאוּ** & legite, Iesah. 34. 16. Et 42. 18, **שִׁמְעוּ** audite. Et 29. 9. **וַתְּהַיְוּ** & admiramini. Et 48. 14. **וַשְׁמְעוּ** & audite. Et 21. 12, **בָּעֵי** quærite.

פַּעַל
79

Imperatiuum fœmineum singulare est cum chiríc, sceuá, & chiríc cum **י** in fine: vt **שָׁכְבִי** Dormi, **לִבְשִׁי** indue te, **שִׁחִי** lætare, **שִׁמְעִי** audi. Et secunda gutturali existente, prima est cum pathách, secunda cum sceuá pathách: vt **וַטַּחֲנִי קֶמַח** & mole farinam, Iesah. 47. 2. Et prima cum seghól, vt **הִשְׁפִּי שָׁבֵל** discooperi plátam, Iesah. 47. 2. Prima item cum seghól, & secúda cū camés chatéph, vt **וַאֲחֹזִיקָה** & tene illud, Ruth 3. 15.

Legitur & prima cum camés chatéph, vt **מַלְכִי** regna, Iudic. 9. 10. Et cum zachéph, **וַשְׁמִחִי** & lætare, Ioel 2. 21. Quandoque prima est cum camés chatéph ob decoré, & secunda cum camés lato, vt Iesah. 44. 27. **חֲרָבִי** desolare. Irm. 22. 20, ascende Libane, **וַעֲצֹקִי** & clama, cū zachéph. Præterea cum chólem, vt Iesah. 23. 12, surge **עֲבִרִי** transi. etiam cum zachéph, **אֶפְעֹל**. Postremo, prima cum camés lato, & secunda cū camés chatéph euphoniæ gratia, 1. Sem. 28. 8. **לִי נָתַתָּה קִסְמוֹתַי** diuina nūc mihi.

80

פַּעֻלָּה
80

Imperatiuū plurale fœmineum est cum sceuá, pathách, sceuá, & camés, & **ה** in fine. Irm. 9. 20. **שִׁמְעֵנָה** audite mulieres. Et 49. 3. **עֲצֹקְנָה** clamate filix Rabbáh.

Et secunda cum chólem, Irm. 49. 3. **הִנָּה שְׂקִים סֹפְדָנָה** Accingite vos saccis, plangite. Interdum **ה** non scribi.

bitur, sed remanet in pronuntiatione, vt קראן vocate me Mará, Ruth 1.20. Et cum ך solo, Exod. 2.20, קראן vocate eum. (in quo ך est cum chiric, vt diminuantur puncta: vt פקרו פקרי.) Sic Gen. 4.23, שמעו audite vocem meam. Cum ך item solo, vt Iesah. 32.11, רגוה commouete vos confidentes. quanquam sunt qui dicant esse macór, teste R. Dauid in Michlól. Inuenitur etiam in voce masculina, vt Iesah. 32.11, שִׁמְנוֹת, חֲרֹרְךָ pauete (aut contremiscite) opulentæ. Quod factum est quoniã loquitur de populo qui erat in medio vrbiũ opulētārũ.

Futurum, & eius varietas, siue punctatura. CAP. XI.

PRima persona futuri communis generis punctatur cum seghól, & sceuá, & chólem: interque secundam literam radicalem & tertiam quandoque scribitur, quandoque non scribitur hannách, id est ך quiescens litera, vt אשׁמר Custodiam, אֶזְכֹּר recordabor, אֶחָבֵל portabo. Cũ maccáph autem, & sequente monosyllabo, aut dictione longa, chólé mutatur in camés chatéph, vt Psal. 89.29, אֶשְׁמֹר לִי seruabo ei misericordiã meam. Iesah. 42.1, אֶתְקַרְבֵּנִי sustentabo eũ. Et sic aliquando quũ assumit ך in fine, vt אֶשְׁקֹטָה quiescam, Iesah. 18.4. Et 27.4, אֶפְשָׁעָה בָּהּ gradiar cõtra eam. Psal. 85.9, אֶשְׁמָעָה audiã. Et 78.2, אֶפְתָּחָה aperiã. quãquam nõnulli codices habent sceuá. At cũ athnách & soph passúc, & aliis suspensiuis accentibus secunda radicalis est cum chólem, vt Chabac. 3.18, in Domino אֶעֱלֶזָה exultabo. Psal. 59.10, אֶשְׁמֹרָה custodiam. Et 55.7, Volabo וְאֶשְׁכֵּנָה & habitabo. vel requiescam.

Est autẽ annotandum quòd sunt quædã verba quæ futurum mittunt in chólem, aut pathách, vt נָרַךְ E-longauit, פָּעַל operatus est, שָׁבַת cessauit, חָפַץ voluit,

אֶפְעֵל
81

82

87

89

82

רָפָה rapuit, בָּנָה spreuit, מָמַר momordit.

Quxdam in pathách, vt שָׁכַב Dormiuit, רָכַב equita-
uit, רָפָה fulciuit, רָצַץ accubuit, נָדַל creuit.

89 Alia in chólé, vt וָכַר Recordatus est, שָׁמַר custodiuit,
עָבַר transiuit, מָשַׁךְ traxit. Sunt etiá cū seghól, sceuá,
& pathách, vt אָשַׁמַע Audiam, אָשַׁלַח mittá, & sic omnia
pene verba quæ secundam, aut tertiam habent guttu-
ralem. Quæ cū habét athnách, soph passúe, & zachéph,
mutant pathách in camés. Psal. 77. 4, Memor ero Dei,
וְאֶהְיֶינָה & tumultuabo. Genes. 24. 19, camelis tuis אֶשָּׂא
hauriam. Irme. 20. 8, loquar, אֶזְעַק clamabo. 1. Reg. 11. 13,
omne regnum non אֶקְרַע scindá. Prouerb. 1. 26, in in-
fortunio vestro אֶשָּׂח ridebo. Etiá sine prædictis accé-
tibus, vt Ióh 9. 20, Si אֶזְדַּק iustus fuero. Irme. 8. 6, וְאֶשְׁמַע
& audiui.

Et cum ה in fine, prima & secunda radicales sunt cū
sceuá, & tertia cum camés, vt אֶשְׁכַּב requiescam, Psal.
4. 9, אֶעֱבֹר transibo, אֶשְׂבֹּעַ saturabo, אֶשְׂמַח latabor,
אֶעֱזֹב derelinquám, אֶעֱלֶצָה exultabo. Et cum athnách,
Psal. 119. 131, וְאֶשְׁאָפָה & respirauí. Et 68. 15, אֶטְבֹּעַ ero in-
fixus. Et 77. 2, וְאֶזְעַק & clamabo.

יַעֲזוּר 90 Tertia futuri masculini persona est cum chiríc, sce-
uá, & chólé. Non solú autem י futuri signum, sed
& נ & ת punctantur cum chiríc, in utroque numero.

90 Quòd si prima radicalis fuerit gutturalis, & púctata cū
sceuá, aut cum sceuá pathách, tunc י & נ & ת erunt cū
pathách. Si verò fuerit cum chatéph seghól, erit cum
seghól. vt יַעֲזוּר Operabitur, יִשְׁפֹּט iudicabit, יַעֲבֹד serui-
et, יַעֲבֹר transibit, יִהְיֶה volet, יִתְּנָה accinget, יִהְיֶה reue-
labit, aut discooperiet. Si autem habuerit maccáph,
& iungatur monosyllabo, vel dictioni longa, tūc chó-
K. iii.

lem mutatur in camés chatéph, vt Iefah. 19. 4, Et rex fortis יִכְשַׁל בָּם dominabitur in eis. Psal. 41. 7, לֹא יִקְבֹּץ אֱוֹן לוֹ congregabit iniquitatē sibi. Et 7. 10, יִגְמַר נָא consumet nunc. Et 17. 3, יַעֲבֹר פִּי transibit os meum. Iefah. 48. 9, יִגְבֹּחַ אִישׁ אֶחָדִים prologabo iram tibi. At in dictione יִגְבֹּחַ אִישׁ furatus fuerit quispiā, Exod. 22. 1, relinquitur chólē cū maccáph, propter maarích illi cōiunctū. Sic etiā habet chólē cū maccháph quando dictio neque est parua neque longa, Iehos. 18. 20, יִגְבַּל אֶת־יַרְדֵּן terminabit eum. Sed illud Prouerb. 4. 4, יִתְכַד דְּבָרִי sustentet verba mea cor tuum: est cum camés propter ghaahíá sub

Terminatur etiam futurū in pathách, vt יַפְעַל operabitur, יִשְׁלַח mietet. quod cum soph passúc, athnách, zachéph, & silseleth mutatur in camés, vt יִשְׁבֹּעַ saturabitur, Iefah. 53. 11, יִרְאֶנּוּ timebit, Irme. 17. 8, יִבְעֹט & calcitrabit, Deut. 32. 15, יִתְבַּס sapiēs erit, Prouer. 20. 1, יִשְׁחַט & iugulauit, Leuit. 8. 23, יִשְׂחַח laxabitur, Prouerb. 13. 9, יִנְעַם dulcescet, Prouer. 24. 25, יִחְסֹר deficiet, indigebit, Prouer. 31. 11. Excipitur illud Exod. 16. 20, יִבְאֹשׁ & putruit: quod est cū pathách, & sic 1. Paral. 29. 23, יִצְלַח & prosperat est.

84

Sunt etiā nōnulla quæ veniunt cum camés non habétia prædictos accétus, vt Irme. 25. 30, Rugiendo יִשְׁאֹג rugiet. Ioel 3. 16, Et Dominus de Siíon יִשְׁאֹג rugiet. Iiob 21. 17, Lucerna impiorum יִקְעַר extinguet se. Iefah. 6. 10, Et auribus suis יִשְׁמַע audiat. Iechez. 3. 27, qui audit יִשְׁמַע audiat. Ruth 4. 4, Et si non יִגְאֹל redemerit, annuntia mihi. Exod. 21. 31, vel filium יִקַּח cornu petierit. Ecclef. 11. 6, quid יִקְשֹׁר conueniat. Gene. 41. 5, יִישָׁן & dormiuit, & somniauit. Leuit. 16. 4, tunicam lineam יִלְבֹּשׁ induet. Et 8. 15, יִשְׁחַט, Et iugulauit, & tulit &c. Iefah. 27. 10, & ibi יִרְבֹּץ accubabit. Iechez. 37. 8, יִקְרַם & extēdit super ea pel-

84

85

lem. Et 17. 14. הִצִּילָהּ nunquid prosperabitur?

תַּפְעֹל

91

Secūda persona masculini variatur vt tertia, & eadē habet punctaturæ regulas, vt תִּזְרֹק Fundes, תַּעֲבֹד trans-
ibis, תַּעֲבֹד coles, aut operaberis. Iob 35. 6. תַּפְעֹל־בּוֹ ope-
raberis in eo. est cum camés lato, secundum Hammis-
rah. quāquam R. Dauid in Michlól putat esse cum ca-
més chatéph loco chólē propter maccáph. Et cū pa-
thách, vt תִּחַרֶשׁ Tacebis, תִּשְׁלַח mittes, תִּשְׁמַע audies. Pro-
uer. 19. 20, vt תִּחְכֵּם sapias, vel sapiens sis. Et cum ath-
nách, soph passúc, & zachéph, Deut. 30. 17, תִּשְׁמַע au-
dies. Proue. 6. 9, תִּשְׁכַּב dormies. Leui. 25. 4, תִּזְרַע feres.

84

Micáh 6. 14, & non תִּשְׁבַּע faturaberis. Sunt tamen
nonnulla cum pathách, vt Psal. 35. 22, Vidisti Domine,
ne תִּחַרֶשׁ fileas. vel obsurdescas. Et 109. 1, Deus laudis
meæ ne תִּחַרֶשׁ tacueris. Et cum camés sine prædictis
accētibus, vt Irme. 3. 9, וְתִחַנֶּן & peccare fecit terram. i.
terræ populum. Leuit. 12. 4, Omnem sanctitatem non
תִּנָּע continges.

נַפְעֹל

92

Prima persona pluralis futuri, communis generis,
variatur vt tertia, & eadē habet canones. Quandoque
enim est נ cum chiríc, quandoque cum pathách, inter-
dum cum seghól. Prima autem radicalis cum sceuá,
vel chatéph pathách, aut chatéph seghól: Secūda verò
cum chólem, quod cum maccáph mutatur in camés
chatéph: vel est cum pathách, quod cum sæpe dictis ac-
centibus, mutatur in camés, paucis exceptis. Multa
etiam sunt cum ה in fine, vt de prima persona dictum
est. Vt נִרְדֵּף sequemur, persequemur. Et cum camés cha-
téph propter maccáph, Iob 19. 28, מִה־נִּרְדֵּף לִי quid per-
sequemur eum? secundum R. Dauid. quanquā secundū
Hammisrah, & plarosque alios sit cum pathách. Et נִעְבֹּד

92

feruiemus, Icho. 24. 15. וְנִכְרַעַה & incuruemus nos, Psal. 95. 6. וְנִעְבְּרָה & transibimus, Iesah. 51. 23. וְנִקְרַבָּה appropinquemus, Iesah. 41. 1. וְנִחְקְרָה & inquiramus, Thre. 3. 40. וְנִשְׁמַע obediemus, Ichof. 1. 17. וְנִשְׁמַע obediemus, Icho. 24. 24. וְנִשְׁמַע audiemus, Irm. 42. 6. וְנִרְעַע feremus, Leuit. 25. 20. Et super equum non נִרְכָּב equitabimus, Hose. 14. 4. וְנִשְׂחַחָה latabimur, Psal. 66. 6.

89

86.87

Tertia persona pluralis masculini habet i cum chirić, vel pathách, vel seghól, vt tertia. Prima autē radicalis litera est cum sceuá. Secunda item cum sceuá: vel sceuá pathách, si est gutturalis. Tertia, cum ו & scuréc. vt יִלְבָּשׁוּ Induent, יִתְקַעוּ clangent, יִחַפְּשׁוּ scrutabuntur, יִעֲלָצוּ exultabunt, יִעֲלוּ exultabunt, יִחַזְּקוּ roborabunt se. Et cum athnách, יִרְבְּצוּ Accubabunt, Iesah. 14. 30. וְיִשְׁמְעוּ audient, Deut. 18. 14. וְיִתְקַעוּ clangent, Nume. 10. 4. וְיִחַרְדּוּ obstupescant, pauebunt, Iesah. 41. 5. Et in soph passúć, Iesah. 10. 33. וְיִשְׁפֹּלוּ humiliabunt se. Psal. 68. 31. וְיִחַפְּצוּ volent. Et cum zachéph, Hose. 4. 10, נֹכַח וְיִשְׂבְּעוּ saturabútur. aut saturabunt se. Et cum prædictis accētibus sunt longa, sed cum additione ך sunt breuia: vt Exod. 4. 9, & non וְיִשְׁמְעוּ audierint. Psal. 11. 2, וְיִדְרֹכּוּ intendent. Et 104. 28, וְיִשְׂבְּעוּ saturabuntur. Deut. 4. 6, וְיִשְׁמְעוּ audient. Psal. 104. 22, וְיִרְבְּצוּ accubabút. Et 29, וְיִגָּזְזוּ morientur. exhalabunt animam. Sunt etiam nonnulla cum sceuá, quanquam habeant athnách, vt Psal. 45. 6, וְיִפֹּלוּ populi sub te cadent. Et 35. 4, וְיִחַפְּדוּ Conuertantur retrorsum, וְיִחַפְּדוּ & erubescant. Sunt & quædam cum camés propter accentum suspensiuum, vt Iesah. 65. 24, וְיִקְרָאוּ Antequam clament. Et 49. 10, וְיִרְעִבוּ Non esurient. Iechez. 32. 29, וְיִשְׁכְּבוּ cū incircūcisis dormient. Et 26. 16, וְיִלְבָּשׁוּ Stuporibus induent se. Sed illud Iiob

יִפְעֵלוּ

93

95

94

12.6, יִשְׁלֹו abundabunt tabernacula. est cum camés, quā-
uis prædictum non habeat accentum, vt alleuietur
pronuntiatio. Et sic in præterito, vt in verbis quiescē-
tibus dicturi sumus.

93

Quæ autem veniunt ab יָפֻעַ cum chólem, in plu-
rali cum habent athnách, vel soph passivæ, sunt longa,
& cum chólem, vt Iesah. 9.19, Non יִחָלּוּ parcent. Psal.
10.8, יִצְפְּנוּ abscondent. Et 126.5, יִקְצְרוּ metēt. Et 83.6, יִבְרֹחוּ
pangent. Et 94.3, יִעְלֻו exultabūt. Et 56.7, יִשְׁמְרוּ obserua-
bunt. Et 103.29, יִשְׁכְּנוּ habitabunt. Et 94.6, יִהָרְגוּ occidēt.
Iesah. 5.11, יִרְדְּפוּ sequentur. Et sic cum accentu suspē-
suo, vt Ioél 2.8, In gladio יִפְּלוּ cadent. Genes. 15.14, Gē-
tes quibus יִעֲבֹדוּ seruiant. Cum scuréc verò loco chó-
lem est breue, vt Exod. 18.26, יִשְׁפֹּטוּ iudicabunt. De
quiescētibus quæ sunt cum féri, suo dicemus in loco.

תַּפְּעֻלָּה

96

Secūda persona pluralis masculini generis variatur
vt tertia etiā pluralis, & eisdem habet canones, vt
תִּשְׁלְחוּ Mittetis, תִּשְׁמְרוּ custodietis. Et cum zachéph,
תִּשְׁלְחוּ mittetis, Nume. 13.3, תִּשְׁמְעוּ audietis, Deut. 13.4.
Et cum accentu suspensuo, Leuit. 10.6, Ne תִּפְרְעוּ nu-
detis. Psal. 62.11, תִּהְבְּלוּ euanescetis. Et cum י, vt תִּשְׁמְעוּ
audietis, Deut. 8.20. Et תִּשְׁמְעוּ, Deut. 18.15. Et cum chó-
lem, תִּעְבְּדוּ transibitis, Gen. 18.5, תִּשְׁמְרוּ custodietis, Leu.
19.30. Et 10.6, תִּפְרְמוּ scindetis. Exod. 34.13, תִּכְרֹתוּ succi-
detis. Iehos. 24.15, תִּעֲבֹדוּ seruietis.

תַּפְּעֻלָּה

96

Tertia persona singularis fœminea futuri variatur
vt secunda masculini, vt תִּשְׁכֵּב dormiet, accun-
bet, Leuit. 15.26. Et Exod. 2.5, וְתִשְׁלַח & misit ancillam
suā. Psal. 104.32, וְתִרְדֵּד & tremuit. Irm. 3.9, וְתִהְיֶה & pol-
luit terrā. i. populū terræ. Et תִּהְרָב desolabitur, Iesa. 34.
10. Prouer. 14.4, תִּשְׁמְרוּם custodiet eos. scuréc loco chó-
L.i.

lem, teste R. David in Michlól.

S Ecunda persona futuri fœminei est cum י in fine, vt ותבטחי & fidisti, Iesah. 47. 10. Et 49. 18, תלבשי vestieris. Item 43. 6, תכלאי prohibebis. (Et cum תדבקין, adhærebis, Ruth 2. 21. ותעשין facies, Ruth 3. 4. תחילין par turies, Iesah. 45. 10.) Et תחשבי prohibeas, Iesah. 54. 2. Et Irm. 47. 7, quomodo תשקטי quiesces? Iesah. 47. 12, תערוצי roborabis te, aut confringes te. Et secunda cum camés charéph, Iechez. 16. 33, ותשחרי & muneribus afficies eos. Breue item, & cum scuréc loco chólé, Ruth 2. 8, Ne תעבורי transeas hinc.

S Ecunda & tertia persona pluralis fœminea eandé habent vocem, sensu veró discernuntur: quæ vox variatur cum chólem & pathách, & in fine habet נ & ה, vt Prouerb. 10. 27, Anni impiorum תקצרנה breuiabú- tur. Psal. 81. 7, Manus eius à lebetē תעברנה transibunt. pro, transierunt. Et cum pathách, Psal. 92. 12, תשמענה audient aures meæ. Et 69. 24, תחשכנה obscurabuntur. (vel obscurentur) oculi eorum. * Ruth 1. 11, cur תלכנה pergetis mecum? Iechez. 16. 55, & tu & filia tua תשכינה reuertemini. Et 23. 49, & pœnas propter idola vestra תשאינה luētis. Et cú athnách, soph passúc, & zachéph, cómuniter pathách vertitur in camés, vt Prouer. 27. 20, נó תשבענה saturabuntur. Iesah. 49. 15, etiá ista תשכחנה obliuiscuntur. Excipiuntur nonnulla quæ sunt cum pathách, vt Iesah. 5. 15, & oculi sublimium תשפלנה humiliabunt se. Et 66. 14, ossa vestra sicut germen תפרחנה florebut. Prouer. 30. 15, תשבענה saturabuntur. Iechez. 30. 17, תלכנה ibunt. Iiób 17. 16, תדרנה descendant. Irme. 49. 2, תצתנה comburétur. Micháh 7. 16, & aures eorum תקשכנה obsurdescét. Iesah. 32. 3, aures audientiú תקשכנה

תַּפְעָלִי

97

תַּפְעוּלָה

98

99

attendent. Interdum non scribitur ה, vt 2. Sem. 13. 18. תִּלְבָּשׁוּ induent se. Genes. 19. 36. וַתְּהַרְוֶן & conceperūt dux filia Loth. Venit etiam ך cum daghès, ornatus, veleuphonia gratia, vt Micháh 7. 10. Oculi mei תִּרְאוּנָה aspicient in eam. Sed illud Iechez. 32. 16. תִּקְוִינָה lamèta-
buntur eam: est cum daghès ob defectum ך.

100

Inuenitur etiam ך in principio, & ך & ך in fine: vt 1. Sem. 6. 12. וַיִּשְׁכְּנָה & direxerunt se vaccæ. Genes. 30. 38, וַיִּחַכְנָה & calefaciebant se. Et illud Dani. 8. 22, Ex gentibus וַיַּעֲמִדְנָה stabunt. Inuenitur & cum daghès ob defectum ך, vt Iechez. 17. 22, תִּשְׁכְּנָה habitabunt. Et cū sceuá vice pathách, vt Iechez. 16. 50, וַתִּגְבְּהִינָה & eleuatae sunt. pro וַתִּגְבְּהִינָה, vbi & ך ad protrahendum est additū.

410

Temporum permutatio.

CAP. XII.

195

Temporum permutatione Sacrae vtuntur litteræ. Quocirca annotandum est quòd præteritum ponitur vice futuri multis in locis, & præcipue in Prophetis, propter rei certitudinem: vt Gen. 17. 16, Benedicam ei, & etiam נָתַתִּי dedi ex ea tibi filium. pro, dabo. Et 18. 12, הָיְתָה לִי fuit mihi voluptas: pro, erit. Psal. 21. 3, desiderium cordis ei נָתַתָּה dedisti ei. pro, dabis. Et 31. 6, פָּדִיתָ redemisti me. pro, redimes. Et 55. 19, פָּדָה redemit in pace. pro, redimet. Iechez. 13. 11, הָיָה fuit imber inundans. pro, erit. Et 28. 18, וָאֵשׁ & eduxi ignem. pro, educam. Ibidem, וָאֶתְּנָה & dedi te in cinerem. pro, dabo. Et rursus 17, In terrâ הִשְׁלַכְתִּיךָ proiicere feci te. pro, faciam. Hobadiáh 2, Ecce paruum נָתַתִּי dedi te. pro, dabo. Micháh 7. 8, Ne lateris inimica mea, quia cecidi, קָמָתִי surrexi. pro, surgam. Chabaccúc 3. 13, וַיֵּצֵא egressus es in salutem populi tui. pro, egredieris.

L. ii.

Contrà,quādo præcedit dictio אָז id est Tunc,futurū capitur vice præteriti:vt Exo.15.1, אָז יִשָּׂר Tūc canet Mo scēh.pro,cecinit.Nume.21.17, אָז יִשָּׂר Tūc canet Israel.pro,cecinit.Deut.4.41, אָז יִכְרִיל Tunc diuidet Moscēh.pro,diuisit.Talis est mos & in lingua Ismahelitica, vt Rab.Abraham scripsit. Capitur & pro præterito imperfecto,Iesah.6.2,Duabus יָכַסָּה operiebat vultū suūm,&c. Et 4.וַיִּנְעֻז & mouebantur superliminaria.

Vtitur etiam Sacra scriptura præterito perfecto pro imperfecto:vt Gen.4.24,Quia virum הָרָגְתִּי occidi(pro occidebam)in vulnere meo.hoc est,Si vulnerabat me quispiam, occidebam eum, vt exponit Ra. David in Michlól.

196

Benoni,id est Participium actiuū,non inuenitur loco præteriti aut futuri:quanquam R.Ionáh illud Genes.41.1,& Parhóh חָלַם somnians:scribat esse vice præteriti,id est somniauit.Sed R. David dicit esse benoni,id est erat somnians,aut somniabat quòd staret iuxta flumē.Et sic illud Iesah.66.22,Cælos novos, & terram nouam ego עָשָׂה faciens,sive facio:R. Ionáh exponit feci:sed est participium,facio.quanquam enim cælorum & terræ creatio fuerit olim,quotidie tamen dicitur creare, quòd ea stabiliat & consistere faciat sua virtute & potentia.

197

*Ponitur etiam præteritū vice macór:vt 2.Sem.12.14, בָּלַשְׁתָּ בְּלַשְׁמֹהוֹת בְּלַשְׁמֹהוֹת blasphemando blasphemasti, vel blasphemare fecisti. Iechez.13.3, וְלֹבֵלְתִי רָאוּ & vt nō videant. quod est,propter non videre.Inme.23.14, לֹבֵלְתִי שָׁבוּ vt nō cōuertantur.Leuit.14.43, אַחֲרֵי חִלָּץ postquam eruit lapides.Prouerb.19.11, הָאֵרֶךְ אַפּוֹ extendēdo furorē suū.Iehos.23.15, אֲדֹתְכֶם עַד-הַשְּׁמִירָה donec disperdat ipse vos. Et

376

11.14. **וְהַשְׁמַדְתִּים אֹתָם** donec perderent eos.

197 Præteritum loco imperatiui non inuenitur: neque contrā, imperatiuum loco præteriti.

101 Participium passiuum pro actiuo, & contrā, inuenitur: vt Iudicum 8.11, per viam **הַשְׁכּוּתִי** habitantiū in tabernaculis. Psal. 102.12, Dies mei sicut vmbra **נָטִי** declinans. Cant. 3.8, omnes ipsi **וְאֶתֵּי** tenentes gladios. Ester 3.15, Cursores egressi sunt **וְחוּפִים** festinantes. 1. Reg. 22.35, Et rex erat **מַעֲמֵד** constitutus in curru. Daniel 10.11, Steti **מְרַעֵד** trepidus. Iesah. 27. 7, Nunquid secundum plagam **מַכּוֹ** percussī eius percussit eum?

163 Macór ponitur vice præteriti, imperatiui, & futuri, vt dictum est Lib. I I. Cap. v 1.

197 Imperatiuum ponitur vice futuri multis in locis: vt Genes. 42.16, Et vos **הֶאֱסִרְוּ** ligamini. pro ligabimini. Deut. 32.49, Ascende, & **וּמֹת** & morere. pro morieris. Gene. 12.2, **וְהָיָה** & esto benedictio. pro eris. Et 20.7, Et orabit pro te, **וְהָיָה** & viue. pro viues. Psal. 37.4, **וְהִתְעַנְנָה** & delectare (pro delectaberis) in Domino. Et 27, **וּשְׁכֹן** & habita in sæculum. pro, habitabis. Item 2.11, **וְנִילֶדְוּ** & exultate (pro exultabitis) in tremore. Et 68.31, **וְנָעַר** perde feras. pro perdes. Prouerb. 3.4, **וּמָצָאתִי** & inueni gratiā. pro inuenies. 2. Reg. 5.10, **וַיִּטְהַר** & munda. pro munda-bit se. Prouerb. 4.4, custodi præcepta mea, **וְהָיָה** & viue. pro, viues. Et 6.6, Vade ad fornicam piger & **וְחָכָם** & sapiens esto. pro eris.

195 Futurū ponitur aliquādo vice præteriti: vt quādo est cum dictione **וְ**, vt dictum est. Exod. 15.5, **וַיִּכְסְיוּ** operient eos. pro operuerūt. Et 7, **וַיִּדְעוּרָבוּ** deuorabit eos pro deuorauit. Et 33.7, Et Moſeh **וַיִּקַּח** accipiet tabernaculum. pro accepit. Iudic. 2.1, **וְאֶעֱלֶה** ascendere faciam vos

de AEgypto. pro, feci. 2. Semu. 2. 28, & non יִרְדּוּ perse-
quétur vltra pro, persecuti sunt. Psal. 106. 17, תִּפְתַּח אֶרֶץ
Aperiatur terra. pro, aperta est. Et 18, flamma תִּלְהֹט cō-
buret inpios. pro, combussit. Et 19, יַעֲשׂוּ עֲגֹל, facient vi-
tulum. pro, fecerunt. Et 78. 15, יִבְקַע, rumpet petras. pro,
rupit. Et pro præterito imperfecto, Gen. 29. 2, יִשְׁקוּ pro-
pinabant gregibus. Et 3, וְנִאֲסְפוּ שָׁמָּה, & congregabuntur
illic omnes greges. pro, congregabātur. 1. Semu. 13. 19,
Et faber non יִמָּצֵא inuenietur. pro, inueniebatur. Et
pro præsentī, 1. Sem. 24. 10, Vt quid תִּשְׁמָע audies verba:
pro, audis. Gene. 2. 10, Et inde יִפְרֹד diuidet se. pro, diui-
dit se. Et 32. 17, & quò תֵּלֶךְ vades: pro, vadis. Et 32, Non
יֹאכְלוּ comedent (pro comedunt) filii Israel. Et loco
macór: vt 2. Paralip. 24. 11, Tempore יָבִיא afferet (pro af-
ferendi) arcam. id est quo afferebant arcam. Eccles. 8. 3,
Ne festines à facie eius תֵּלֶךְ ibis. pro ire, id est recedere.
1. Semu. 2. 3, Ne multiplicetis תִּרְבוּ loquimini. pro, lo-
qui. Iesah. 52. 1, Non addet יָבֵא veniet. (pro, venire in
te.) Possunt tamen hæc exponi subaudiendo ו, id est
vt loquamini, vt veniat, secundum R. Abrahám.

De coniunctione pronominis cum verbo. & primum cum
præterito perfecto.

CAP. XIII.

Vid sit, & quid significet pronomen tam af-
fixum, siue coniunctū cum nomine & ver-
bo, quàm separatū: Lib. 11. Cap. xxxiii
dictum est. Modo verò notandum est, pro-
nomen primæ personæ non iungi verbo primæ per-
sonæ, nec pronomé secundæ personæ iungi verbo se-
cundæ personæ. Non enim dicimus in lingua Hebræa
פָּעַלְתִּי operatus sum me, פָּעַלְתָּ operatus es te, etiam
in verbis significatibus actionem immanentem: quia

agens, quatenus agens, nō est patiens, nec contrā. Vnde illud Iechez. 29. 3, עָשִׂיתִי, exponunt, feci mihi, & nō me. Sed tertia cum tertia conuenienter iungitur, vt paulo infrā patebit. Sciendum præterea quòd pronomen in prima & secunda præteriti persona æquatur, vt Irm. 2. 34, Non in foramine (vel fossa) מֵצֵאתִים inuenisti eos. Iechez. 16. 58, אַתְּ נִשְׂאתִים tu portasti eos. Et 19, וְנִתְּחִיחוּ & dedisti eum corā eis. Iudic. 11. 35, incuruādo הִכְרַעְתִּי incuruasti me. Excipiūtur, illud Cantic. 5. 9, quia sic הִשְׁבַּעְתֵּנוּ adiurasti nos: pro, הִשְׁבַּעְתִּינוּ Et Irm. 2. 27, tu יִלְדֵנוּ genuisti nos. pro, יִלְדֵתִינוּ. Et cum prima persona præteriti, vt Iesah. 42. 16, hæc verba עָשִׂיתָ feci eis. Et mox, & non עֲזַבְתִּים dereliqui eos. Pronomen quoque iunctum secundæ personæ plurali masculinæ, & tertiæ plurali femininæ, æquatur: vt Zecha. 7. 5, Nunquid ieiunium צִמְתִּי ieiunastis mihi: est enim sicut אֹתִי צִמְתֶּם. Nume. 20. 5, Quare הֶעֱלִיתֵנוּ ascendere fecistis nos ex Aegypto: quod est sicut אֹתֵנוּ הֶעֱלִיתָ. Et sic in futuro, Iob 19. 15, Et ancillæ meæ vt extraneum תִּחְשְׁבוּנִי (quod est sicut אֹתִי תִחְשְׁבוּנָה) reputabunt me, Iob 19. 15.

Notandum etiam quòd literæ quibus pronomina conficiuntur, sunt sex, quæ continētur hoc memoriali signo הֶכְחִיט, id est he, caph, nun, vau, iod, & mem, tā in nominibus (vt dictū est) quā in verbis, de quibus sumus dicturi. Interdum autem est vna litera cū daghēs, & quādoque sine daghēs: aliquando duæ, nonnūquam tres pronomen conficiunt. Sed iam verborum indaganda est coniunctio, idque in verbo perfectō, & à præteriti tertia persona inchoandum.

I Gitur פָּקַד, siue tertia persona, decē iungitur pronomini-
bus: & in perfectis camēs mutatur in sce-

uá (vel sceuá pathách, si prima est gutturalis) & pathách in camés, & tertia est cum chólem & ו. Vel est cum sce uá, & duobus camefín, & ה & ו & scuréc. Vt מכרו Vendidit eum, עזבו dereliquit eum, חקרו inuestigauit eum, & מכרו עזבו חקרו quæ idem significant.

Cum secundo autem pronomine est cum sceuá, & 130
secúda cum camés, quia semper est longa, & ך cum ca-
més. In soph passúe verò, athnách & zachéph, tertia est
cum seghól: vel cum camés, & ך cum sceuá, ne coinci-
dat cum ך fœmineo. vt ילדך genuit te, Deut. 32. 18. כשחך 131
vnxit te, Psal. 45. 8. ועברך & seruiert tibi, Deut. 15. 12.
ילדך genuit te, Prouer. 23. 22. קנך possedit te. Deut. 32. 6,
ענך respondit tibi, Iesah. 30. 19. פארך glorificauit te, Ie-
sah. 55. 5. Et absque accentu diuifiuo similiter inueni-
tur, vt Irm. 23. 37, Quid ענך respondit tibi Dominus?

Cum tertio pronomine cõmuniter est cum sceuá, 132
camés & pathách, & chiric cum ו & נ, vt פקדני visitauit
me. שלחני misit me, 2. Reg. 2. 6. עזבני dereliquit me, Ie-
sah. 49. 14. שאבני absorbuit me, Psal. 56. 2. Cũ soph pas-
suc verò, athnách, & zachéph, pathách mutatur in ca-
més, vt Psal. 40. 13, & cor meũ עזבני dereliquit me. Nu-
me. 16. 29, Non Dominus שלחני misit me. Et 28, Sciatis
quòd Dominus שלחני misit me. Iudicũ 1. 15, נתחני dedi-
sti mihi. Iesah. 49. 1, קראני vocauit me. Sũt tamen nõ- 134
nulla cum camés, quæ accentum non habent distin-
guentem, ad denotandum secundum normam debuif
se esse cum camés, propter hannách occultum, id est
literam quiescentem. Nam post tertiam literam est
nach occultũ, & idcirco debuerat secundum normã
esse cum camés, & non cum pathách, vt Prouerb. 8. 22,
Dominus קנני possedit me. Psal. 118. 5, ענני exaudiuit me

in latitudine Dominus. Iob 4.14, קראני euenit mihi.
1. Sem. 28.12, vt quid רמיתני decepisti me; Psal. 17.3, צרבתני
conflasti me. Iob 30.19, הורני docuit me. Inuenitur &
cum séri in pihel haddaghús, vt Iesah. 8.11, וְסֵרִי & cor-
ripuit me.

Cum quarto pronomine est cum sceuá, & duobus
camefin, & מ: vt מכרם vendidit eos, Deut. 32. 30. שָׁלַחם
misit eos, Iechez. 13.6. כָּבְלָם portauit eos, Iesah. 53.4.

Interdum hoc pronomen est cum מ ו, vt כִּסְמוּ ope-
ruit eos, Exod. 15.10. Interdum etiam (quia dictio est
longa) tertia radicalis est cum pathách, vt Hamós 9.1,
וּבְצַעַם & percutiet eos in capite.

134. Cum quinto, est cum sceuá, & pathách (quòd dictio
sit breuis ob punctorum multitudinem,) & sceuá, &
seghól, cum כ, & מ, cuiusmodi omne כָּם כָּן, vt שָׁלַחְכֶם
Misit vos, מִסִּיתְכֶם visitauit vos.

135. Cum sexto, communiter est cum sceuá, & duobus
camefin, & נ ו cum scuréc: vt כָּבְרָנוּ vendidit nos,
Genes. 31.15. עָזַבְנוּ dereliquit nos, Hezr. 9.9. זָכְרָנוּ recor-
datus est nostri, Psal. 115.12. נָתַנְנוּ dedit nos, Psal. 124.6.
יָדַעְנוּ sciuit nos, Iesah. 63.16.

135. Cum septimo, pronomine formineo est cum sceuá,
& duobus camefin, & ה cum mappic, vt חָקְרָה inuesti-
gauit eam, Iob 28.27. יִסְדָּהּ fundauit eā, Psal. 23.2. וְשָׁכְרָה
& cóteret eam, Iesah. 30.14. Interdum ה quiescit, vt
Hamós 1.11, & indignatio eius שָׁכְרָה נָצַח seruauit eam
in sæculum. Et in Macór sunt multa quiescentia præ-
ter normam.

137. Cum octauo, est cum sceuá, camés, & séri, & ך cum
sceuá, vt פָּקַדְךָ visitauit te, שִׁבְרְךָ contriuit te, Iechez. 27.
26. וְשִׁאלְךָ & interrogauerit te, Iudic. 4.20.

M.i.

Cum non o, est cum sceuá, & duobus camefin, & j, vt
 פקרו visitauit eas. Et in pihél haddaghús, קבצן congrega-
 uit eas, Iesah. 34. 16.

Cum decimo, est cū sceuá, pathách, sceuá, & seghol,
 cum כ & j, vt פקרכן visitauit vos, שלחכן misit vos.

Secunda præteriti persona, sex iungitur pronomi-
 nibus. Non enim (vt dictū est) pronome secundæ
 personæ vtriusque numeri, coniungitur verbo secun-
 dæ personæ, & ita sex remanent coniunctiones. Se-
 cunda igitur persona iuncta cum primo pronomine,
 est cum sceuá, pathách, sceuá, & cholem, & ו, Vel camés
 & ה & ו cum scuréc: vt פקרתו visitauisti eum, שלחתו mi-
 sisti eum. Vel פקרתו שלחתו. Vel cum chiríc, vt ונתתיו
 & dedisti eum, Iechez. 16. 19, quod & supra citauimus.

פקרת

139

ו נתתיו

Cū secundo, est cū sceuá, pathách, sceuá, pathách, &
 chiríc, cum ו & נ. Sed pathách ipsius ת cum accéru diui-
 siuo, vt soph passúc, vt athnách, vt zachéph, mutatur in
 camés. Irme. 20. 7, חזקתני fortior fuisti me. Psal. 139. 1,
 חקרתני inuestigasti me. Et 22. 2, עזבתני dereliquisti me.
 Illud tamen Psal. 17. 3, צרפתני conflagasti me: est cum ca-
 més, quanquam prædictum non habeat accentum.

139

Cum tertio est cum sceuá, pathách, sceuá, camés, & ם:
 vt פקרתם visitasti eos, זכרתם recordatus es eorū, שמעתם
 audiuisti ea, Iesah. 48. 7, יסדתם fundasti ea, Psal. 119. 152.

Cum quarto, est cum sceuá, pathách, sceuá, camés,
 ו & ו cum scuréc: vt פקרתנו visitasti nos, שלחתנו misisti
 nos, Nume. 13. 28. Psal. 60. 3, Deus ונחתנו elongasti nos.
 Ibidem פרצתנו diuisti nos. Et secūda cum chiríc lo-
 co pathách, & ת cum camés loco chiríc: vt ולתנו
 genuisti nos, Irm. 2. 27, pro ולתנו. Sic & Iehos. 2. 17, In-
 noxii erimus ab adiuratione tua hac qua השבעתנו adiu-

149

raſti nos. pro השבעתנו. ſecundum enim normam debet eſſe cum chiríc, quia vox eſt in lingua fœminea, teſte R. Dauid in Michlól. Illud autem Ichoſ. 2. 18. הורדתנו descendere feciſti nos: eſt cum ſeri loco chiríc, quia ſeri & chiríc ſunt propinqua, vt oſtendit יוסף יוסף, & in binián hiphhíl יפקד יפקד.

Cum quinto fœmineo eſt cum ſceua, pathách, ſceua, camés, & ה cum mappíc, vt שלחתה Miſiſti eam, פקדתה viſiſti eam.

Cum ſexto, eſt cum ſceua, pathách, ſceua, camés, & י: vt שלחתן Miſiſti eas, פקדתן viſiſti eas.

פקדתי

140

Prima præteriti perſona communis generis, octo iungitur pronominiſus. Cum primo eſt cú ſceua, pathách, ſceua, chiríc, & י: vel cum י & ה & ו cú ſceua: vt פקדתי viſitaui eum. Ieſah. 43. 7, ad gloriam meã creau i eum, formaui eum, etiam feci eum. משהתיו vni eum, Pſal. 89. 21. Vel פקדתיho viſitaui eum. Et יכולתי va lui præ eo, Pſal. 13. 5. Et cum chiríc loco patách, vt Iudic. 13. 6, & non שאלתיho petiui eum. 1. Semu. 1. 20, A Domino שאלתי petiui eum.

Cum ſecundo, פקדתי te. בחרתיך ולא מאסתיך elegi te, & non abieci te, Ieſah. 41. 9. Et אף-עורתיך אף-תמכתיך etiam adiuui te, etiam ſuſtentaui te.

Cum tertio, פקדתי eos. Prouerb. 30. 18, & nõ מן ידעתיs noui ea. Ieſah. 42. 16, hæc verba עשיתיs feci eis, & non עזבתים dereliqui eos.

Cú quarto, פקדתיכם viſitaui vos, שלחתיכם dimiſi vos.

Cum quinto, פקדתי eam.

Cum ſexto, פקדתי te. עזבתך dereliqui te,

Ieſah. 54. 7. נתתיך dedi te, Iechez. 16. 7.

M. ii.

Cum septimo, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ eas. יִדְעָתִין cognoui ea, 141
Iesah. 48. 7.

Cū octauo verò, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ vos.

Tertia verò pluralis decem iungitur pronomini- פִּקְרָתִין
bus, & secunda in singulis est cū camés, vt פִּקְרָתִין
visitauerunt eum. Zecha. 13. 3, וְקָרְוָהוּ & configent eum. 144
Psal. 78. 34, וְרָשָׁהוּ & quærent eum. pro quæsierunt eū.

Cum secundo, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ te, Iesah. 26. 17.

Cum tertio, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ me. פִּקְרָתִין
dereliquerunt me, Psal. 27. 10. הִלְכֹתִי percusserunt (vel concus-
ferunt) me, Prouerb. 23. 35.

Cum quarto, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ eos.

Cum quinto, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ vos.

Cum sexto, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ nos. פִּקְרָתִין
deglutiuerunt nos, Psal. 124. 3. Et 4, שָׁטְפוּנוּ inundauerunt nos. 145

Cum septimo, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ eam.

Cum octauo, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ te.

Cum nono, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ eas.

Cum decimo verò, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ vos.

CAETERUM secunda pluralis sex iungitur pronomi- פִּקְרָתִין
nibus, remoto ם, & eius loco suffecto ו, quia sic in- 144
uenitur Zecha. 7. 5, Nunquid ieiunium צִמְתִּין ieiuna-
stis mihi? Nume. 20. 5, הֶעֱלִיתֶנּוּ ascendere fecistis nos.
Et sic פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ visitastis nos. Vnde secundum hanc for-
mam iungitur sex pronomi-
nibus, secunda existente cū
pathách, פִּקְרָתִין וִיִּשְׁתָּוִינָהוּ Visitauistis eum, פִּקְרָתִין
visitauistis me, פִּקְרָתִין
visitauistis eos, פִּקְרָתִין
visitauistis nos, פִּקְרָתִין
visitauistis eam, פִּקְרָתִין
visitauistis eas.

PRIMA verò pluralis octo iungitur pronomi- פִּקְרָתִין
nibus, in singulis secunda existente cū pathách, vt פִּקְרָתִין
visitauimus eum. הִשְׁבַּחְנוּ reputauimus eum, Iesah. 53. 3, 144. 145

וְרַשְׁנֹהּ quæsiuimus eum, 1. Paral. 13. 3. וְרַשְׁנֹהּ visitauimus te. וְרַשְׁנֹהּ oblitum sumus te, Psal. 4. 18. וְרַשְׁנֹהּ visitauimus eos. וְרַשְׁנֹהּ visitauimus vos. Et ex pihél haddaghús, Psal. 118. 26, בְּרַכְנוֹכֶם benediximus vobis. וְרַשְׁנֹהּ visitauimus eam. וְרַשְׁנֹהּ audiuiamus eam, Psal. 132. 6. וְרַשְׁנֹהּ inuestigauimus eam, Iiób 5. 27. וְרַשְׁנֹהּ visitauimus te, וְרַשְׁנֹהּ visitauimus eas, וְרַשְׁנֹהּ visitauim' vos.

פְּקָרָה

145

Tertia verò fœminæ decem iungitur pronomini-
bus, ה signo fœmineo mutato in ת raphatum, &
secunda cum camés existēte, & tertia cum pathách: vt
וְרַשְׁנֹהּ visitauit eum. וְרַשְׁנֹהּ retribuit ei, Prouer. 31. 12.

145

Et cum accētu diuisiuo, vt athnách, vt soph passúc,
& zachéph, pathách mutatur in camés, vt וְרַשְׁנֹהּ co-
medit eum, Gen. 37. 20. וְרַשְׁנֹהּ sustentauit eum, Iesah. 59. 16,
וְרַשְׁנֹהּ cōflauit eum, Psal. 105. 19. Inuenitur tamē in soph
passúc cum pathách, vt 1. Semu. 18. 28, filia Saul וְרַשְׁנֹהּ
dilexit eum. Vel tertia est cum pathách, & ת daghes
fatú, loco ת signi fœminæ deficiētis: sūntque ת scriptú
& ו, signum tertiæ personæ, sicut אֹתוֹ. Quod factú est
vt leuior sit pronútiatio ה. debuerat enim esse וְרַשְׁנֹהּ
(quanquam non inueniatur) pro וְרַשְׁנֹהּ, vt Ruth 4. 15,
וְרַשְׁנֹהּ peperit eum. וְרַשְׁנֹהּ ablaetauit eum, 1. Semu. 1. 24.
וְרַשְׁנֹהּ furata est eum, Iiób 21. 18.

146

Cum secundo pronomine, וְרַשְׁנֹהּ visitauit te. Irme.
22. 26, & matrem tuam quæ וְרַשְׁנֹהּ peperit te. In soph
passúc verò cū camés tertia, vt Cát. 8. 6, וְרַשְׁנֹהּ peperit te.

Cum tertio, וְרַשְׁנֹהּ visitauit me. Et cum athnách
& soph passúc, cū camés tertia, vt וְרַשְׁנֹהּ comedit me,
Psal. 69. 10. וְרַשְׁנֹהּ sustentauit me, Iesah. 63. 5. וְרַשְׁנֹהּ in-
undauit me, Psal. 69. 3.

147

Cum quarto, secunda & tertia cum camés existēti-
M. iii.

bus, & ת cum pathách, quòd dictio sit longa, vt Hofc. 2.12, וְאַכְלֵתֶם & deuorauit eos bestia agri. Iesah. 47.14, ignis שָׂרְפָתֶם combussit eos. Psal. 119.129, נִצְרָתֶם custodiuit ea. Hofc. 2.7, וּבְקִשְׁתֶּם & quæret eos.

Cum quinto, פָּקַדְתֶּם visitauit vos.

147

Cum sexto, פָּקַדְתֵּנוּ visitauit nos, מְצָאָתֵנוּ inuenit nos, Iudic. 6.13. Et cum camés in soph passú, vt Num. 20. 14, Tu nosti omnem laborem qui מְצָאָתֵנוּ inuenit nos.

Cum septimo, פָּקַדְתָּ cum tribus camésin, & ה cum mappíc secundum normam: quāquam non sic inueniatur, sed secunda cum camés, & tertia cū pathách, & ת cū daghés, & ה leni & longa: vt פָּקַדְתָּ visitauit eā. Et in alijs binianím, vt 1. Sem. 1.6, וּכְעִסְתָּהּ & irritabat eam. Ruth 3.6, & fecit iuxta omnia quæ צִוְּתָהּ præcepit ei. Iesah. 34.17, & manus eius חִלְקָתָהּ diuisit eam. Iechez. 14. 15, Si malam bestiam transire fecero, וְשָׂכַלְתָּה & orbaue- rit eam. In quibus ת foeminei præteriti signum defi- cit: nam secundum normam debuerat esse פָּקַדְתָּה ת: ת verò vltimum, & ה sunt signum pronominis passiui.

148

Cum octauo, פָּקַדְתָּךְ visitauit te, cum duobus came- sin, & féri, & ך cum sceuá: si verò dictio fuerit longa, ת erit cum seghól, vt Ruth 4. 15, quæ אֶהְבֶּתְךָ dilexit te. Iesah. 47.10, scientia tua ipsa שׁוֹבְבֶתְךָ peruertit te.

Cum nono & decimo, פָּקַדְתֶּן visitauit eas, פָּקַדְתֶּכֶן visi- tauit vos.

SEcunda persona præteriti foeminei sex iungitur pronomibus: vbi chiríc ponitur loco sceuá: alio- qui cum pronomine plurali vtriusque generis, tribus existētibus sceuáin, grauis admodum esset eorum pro- nuntiatio: protrahendique gratia est cum י. vt פָּקַדְתִּיהוּ visitasti eum. Iechez. 16.19, וְנָתַתִּיהוּ & dedisti eum.

פָּקַדְתָּ
148

149

Cum secundo, פָּקַדְתִּי, *visitasti me*. Et cū chiríc vice pa-
rhách, וְלִדְתִּי, *genuisti me*, Irme. 15. 10. Et in binián hiph-
híl, Iudic. 11. 35, incuruádo הִכְרַעְתִּי *incuruasti me*. Et in
pihél haddaghús, 1. Semu. 19. 17, vt quid sic רָמִיתִּי *dece-*
pisti me?

Cum tertio, פָּקַדְתִּים *visitasti eos*. Irme. 2. 34, non in
foramine מְצַאתִים *inuenisti eos*. Iechez. 16. 58, tu נְשֹׂאֲתִים
portasti eos.

Cum quarto, פָּקַדְתִּינוּ *visitasti nos*. Et cum camés vi-
ce chiríc, Iudic. 11. 35, & Irm. 2. 27, & Cant. 5. 9, quæ suprà
in principio capitis sunt citata. Et cum séri, vt in præ-
terito masculino.

Et cum quinto & sexto, פָּקַדְתִּיהָ *visitasti eam*, פָּקַדְתִּין
visitasti eas.

פָּקַדְתִּין

150

CA Eterum secunda pluralis præteriti fœminei sex
iūgitur pronomibus sicut masculini: vt פָּקַדְתֶּיהוּ
Visitastis eū, פָּקַדְתֶּיוּ *visitastis me*, פָּקַדְתֶּם *visitastis eos*,
פָּקַדְתֶּנוּ *visitastis nos*, פָּקַדְתֶּיהָ *visitastis eam*, פָּקַדְתֶּין
visitastis eas.

Quomodo participia iungantur pronomibus. CAP. XIIII.

פֹּקֵד

151

PArticipium actiuum singulare masculinū
decem iungitur pronomibus, vt פֹּקֵדוֹ *vi-*
sitās eum, vel פֹּקֵדְהָ *tertia cum séri*, vt עֲשֵׂהוּ
facienti eum, Hose. 8. 14, בֹּזֵהוּ *spernēs eum*,
Prouerb. 14. 2.

Cum secūdo, פֹּקֵדְךָ *visitans te*, secunda cum seghól,
vt וְיוֹצְרֶךָ & formans te, Iesah. 44. 2, נָתַתְּךָ *dans te*, Irme.
20. 4, נִלְכְּךָ *redimens te*, Iesah. 44. 24. Et cum chiríc, vt
2. Paralip. 34. 28, Ecce ego אֶסְפְּךָ *addo te* (vel congre-
go te) ad patres tuos. 2. Semu. 4. 8, Iſbóseth filii Saúl אֵיבֶךָ
odio habentis te. Exod. 23. 4, Si occurreris boui אֵיבֶךָ

dio habentis te. Quòd si tertia vel secūda litera fuerit gutturalis, erit cum sēri, vel pathách secunda, vt 1. Semu. 21. 2, Ego שְׁלַחְךָ mitto te. Iesah. 43. 1, בְּרֵאשֶׁתִּי creans te Iahacób. 2. Paral. 20. 7, Semini Abrahám אֲהַבְךָ diligēti te. Et cum accentu diuisiuo, vt athnách, soph passúic, zachéh, tertia est cum seghól, & ך cum camés, & raphéh, vt Psal. 121. 3, שְׁמֹרְךָ custodiens te. Et 5, Dominus שְׁמֹרְךָ custodit te. Ecclef. 12. 1, Memento אֶת בְּרִיאֲתִי creantis te. Et in pihél haddaghús, Ecclef. 7. 22, seruú tuum מְקַלְלֶךָ maledicentem tibi. Et ך cū daghés, Deut. 8. 5, Dominus deus tuus מִסֵּרְךָ erudit te.

151

152

Cum tertio, פֻּקְדִי, vel פֻּקְדֵנִי visitans me. Iiób 19. 25, חִי נִצְּלִי תִי redimens me viuit. Iesah. 49. 5, יוֹצְרִי formás me ex vtero. Psal. 119. 42, חֲרִפִּי exprobrans me. Iesah. 41. 8, אֲהַבִּי diligentis me. Iiób 32. 23, Tollat me עֲשֵׂנִי faciens me. Et cum pathách loco sēri, vt Iesah. 47. 10, Dixisti, non est רֹאֵנִי videns me.

Cum quarto, פֻּקְדֶם visitans eos, vt Prouerb. 23. 11, גֹּאֲלֶם redimens eos foris. Psal. 35. 6, רָדַפֶּם persequens eos. Et 39. 7, אֶסְבֶּם congregans ea. Et cum sēri loco camés, Psal. 68. 28, רָדַם dominans eis.

Cum quinto, פֻּקְדֶם secunda cū seghól, vel cum pathách פֻּקְדֶם visitans vos. vt Iesah. 43. 14, dixit Dominus גֹּאֲלֶם redimens vos.

154

Cum sexto, פֻּקְדֵנוּ visitans nos. Iesah. 63. 16, גֹּאֲלֵנוּ redimens nos. Et 29. 15, רֹאֵנוּ videns nos. Et 33. 22, שֹׁפְטֵנוּ iudicans nos.

Cum septimo, פֻּקְדָה visitans eam. Iesah. 27. 3, Ego Dominus נֶאֱרָה seruo eam. Et 24. 1, וְבִלְקָה & destruet eá. Et in pihél haddaghús, Hose. 2. 14, Ego כְּפֹתָה seduco eam. in quo ך est loco ה radicalis literæ.

Cum octauo, וְנָאֵלָךְ, & redimens te fortis lahacòb.

Cū nono & decimo, וּמִקְרָן, vel וּמִקְרָהוּ visitās cas, וּמִקְרָכָן visitans vos.

וּמִקְרָים

154

Purale masculinum decem iungitur pronomini-
bus remoto ם, & י signo plurali remanente, tertia
est cum camés: vt וּמִקְרָיו visitantes eum. Irme. 2. 3, אֲכָלֵיו
comedentes eum. Psal. 145. 18, קָרְאֵיו inuocantes eum.
Et 24. 6, וּרְשָׁיו quærentiū eum. Prouerb. 10. 26, לְשִׁלְחָיו
mittentes eum.

155

Cum secundo, וּמִקְרָיָה visitātes te, tertia cum seghól.
Psal. 9. 11, וּרְשָׁיָה quærentes te. Et 69. 10, מְחַרְפֵּיךְ expro-
brantes te.

Cum tertio, וּמִקְרֵי visitantes me, tertia cum pathách,
quod cū athnách, & soph passúc, & sæpius cū záchéph,
mutatur in camés. Psal. 7. 2, וּרְדֵּפֵיךְ persequentes me. Et 9.
14, מְשַׁנְאֵיךְ ab odiétib' me. Et 35. 1, לְחַסֵּיךְ impugnātes me.

157

Cum quarto, וּמִקְרֵיהֶם visitantes eos, tertia cum féri,
& ה cum seghól.

Cum quinto, וּמִקְרֵיכֶם visitantes vos, tertia cum féri,
& כ cum seghól. Iudic. 6. 9, לְחַצֵּיכֶם opprimentium vos.
Iesah. 30. 16, וּרְדֵּפֵיכֶם persequentes vos.

158

Cum sexto, וּמִקְרֵינוּ visitantes nos, tertia itidem cum
féri. Exod. 1. 10, שֹׂנְאֵינוּ odientes nos.

Cum septimo, וּמִקְרֵיהֶם visitantes eam, tertia cum se-
ghól, & ה cum camés. Prouerb. 27. 16, אֲפֹנֶיהָ absconden-
tes eam. Et 3. 18, וְתוֹמְכֶיהָ & fulcientes eā. Et 18. 21, וְאַחֲזֶיהָ
& diligentes eam.

Cum octauo, וּמִקְרָיָה visitantes te, tertia cum pathách,
& י cum chiríc, & ך cum sceuá. Sed cum acçentu diui-
siuo, vt soph passúc & athnách, pathách mutatur in ca
N. i.

mēs. Irme.30.16, אֹכְלִיךָ deuorantes te.

Cum nono & decimo, פּוֹקְרִיָּהֶן viſitantes eas, פּוֹקְרִיָּכֶן viſitantes vos.

P Articipium fœmineum, פּוֹקְרֵת, & non פּוֹקְרָה, iungitur decē pronomibus, vt leuior ſit pronūtiatio. Quocirca תִּדְּגַהֶסְפָּט, (& נֹרָפָט) vt in coniūctiōe nominum deſinentium in ה, & ſecunda litera in ſingulis eſt cum pathách. Cum primo, פּוֹקְרָתִי viſitans eum. יוֹעֲצָתִי conſulens ei, 2. Paralip. 22. 3. אֲמֵנָתוֹ nutriens eum, 2. Semu. 4. 4. לְיוֹלְדָתוֹ generanti eū, Proverb. 17. 25.

פּוֹקְרָת
158

Cum ſecūdo, פּוֹקְרָתְךָ viſitans te. Et תִּנְּסֵגְהוֹל, quando habet athnách, vel ſoph paſſúc, vt יוֹלְדָתְךָ generans te, Prouerb. 23. 25.

Cum tertio & quarto, פּוֹקְרָתִי viſitans me, פּוֹקְרָתֵם viſitans eos.

Cum quinto, פּוֹקְרָתְכֶם viſitans vos. יוֹלְדָתְכֶם generans vos, Irme. 50. 12.

Cum ſexto & ſeptimo, פּוֹקְרָתֵנוּ viſitans nos, פּוֹקְרָתָהּ viſitans eam.

Cum octauo, פּוֹקְרָתְךָ viſitans te. Iechez. 27. 12, סִחְרָתְךָ negotiatrix tua.

Cum nono & decimo, פּוֹקְרָתֵן viſitans eas, פּוֹקְרָתְכֶן viſitans vos.

P Articipium verò plurale fœmineum decem iungitur pronomibus, vt פּוֹקְרָתֵי Viſitantes eum, פּוֹקְרָתֵיךָ viſitantes te, פּוֹקְרָתֵיךָ viſitantes me, פּוֹקְרָתֵיהֶם viſitantes eos, פּוֹקְרָתֵיכֶם viſitantes vos, פּוֹקְרָתֵינוּ viſitantes nos, פּוֹקְרָתֵיהֶן viſitantes te, פּוֹקְרָתֵיכֶן viſitantes eas.

פּוֹקְרָת
159

P Articipium paſſiuū ſingulare maſculeum decem iungitur pronomibus, hoc modo, פּוֹקֵר Viſitat

פּוֹקֵר
160

eius, *visitatus tuus*, *visitatus meus*, *פקורם*
פקורכם פקורנו פקורה פקורה פקורן פקורכן :

פקורים
 160

P Articipium passiuum plurale masculine decem
 iungitur pronomibus, hoc pacto *פקוריו* *Visitati*
eius, vt *הרוגיו occisorum eius*, *Iesah. 27.7.* *קרוציו voca-*
tos, (aut *inuitatos*) *eius*, *Sephan. 1.7.* Et in *pihel had-*
daghús *ובאשריו* & *beatificati eius*, *Iesah. 9.16.* *פקוריה* *vi-*
sitati tui, *פקורי* *visitati mei*, *פקוריהם* *visitati eorū*, *פקוריהם*
visitati vestri, *פקורינו* *visitati nostri*. *פקוריה* *visitati eius*,
 vt *קראיה inuitati eius*, *Prouerb. 9.18.* *הרוגיה occisos su-*
os, *Iesah. 26.21.* *פקוריה* *visitati tui*, *פקוריהן* *visitati earum*,
פקוריהן *visitati vestri*.

פקורה
 160

P Articipium quoque passiuum singulare feminine
 um, decem iungitur pronomibus, tertia cum ca
 mēs* in singulis existente, quanquā post ipsam sit sce
 uā in aliquibus. *פקוריה* *Visitata eius*, *פקורתה* *visitata*
tua, *פקורתי* *visitata mea*, *פקורתנו* *visitata nostra*, *פקורתיכם*
visitata vestra, *פקורתיהן* *visitata earum*.

פקורות
 161

P Lurale feminine, decem itidem iungitur prono
 minibus, vt *פקורותיה* *Visitata ei*, *פקורותיה* *visitata tua*,
פקורותיהם *visitata eorum*, *פקורותיהם* *visitata vestra*,
פקורותיהן *visitata earum*.

Quomodo macór iungatur pronomibus. C A P. X V.

פקור
 161

D Icendum quoque de coniunctione *macór*
 cum pronomibus. Et primum quomo
 do iungatur *macór* quod est cum *camēs* &
chólem, vt *פקור*: deinde quod est cū *sceua* &
pathách, vt *פקר**. vbi memoria tenendum quod suprà
 præceptum est, pronomina cum *macór* quādoque ef
 se passiuā, interdum actiuā.

168

פקר igitur *macór*, decē iungitur pronomibus mu
 N.ii.

tato camés lato in camés chatéph, vt פָּקְרוּ vel פָּקְרוּהוּ. Genes. 24.30, וּבְשָׁמְעוֹ & cum audisset ipse. Psalm. 3.1, בְּבִרְחוֹ 168.706
dum fugeretur ipse. Et 10.9, בְּמַשְׁכוֹ dum traxerit eum.
Exod. 18.18, Non poteris עָשֵׂהוּ facere ipsum solus.

Cú secúdo, פָּקְדָה vel פָּקְדָהּ. Et quando est in soph pasfúc, vel cum athnách, aut zachéph, tertia est cú seghól.
Deut. 6.7, וּבִשְׁכַּבְּךָ & cum dormieris tu. Et 29.12, לַעֲבֹדְךָ vt transeas tu. Et prima cum scuréc, Levit. 23.22, בְּקַצְרֶךָ cum messueris tu. Et secúda gutturali existente, prima est cum camés lato, secunda cum camés chatéph, vt Ruth 3.13, Et si noluerit לִגְאֹלְךָ redimere te. Vel est cú fceua & camés chatéph, vt Exod. 23.20, לְשָׁמְרְךָ vt custodiat te. 1. Sem. 25.29, לְרֹדְפְךָ ad persequendum te. Gen. 2.17, In die אֲכַלְךָ quo comederis tu. Hobadiáh 11, In die עֲמַרְךָ quo steteris tu. Et euphoniæ causâ secunda est cú camés lato, & tertia cum camés chatéph: 1. Semu. 15.1, לְמַשְׁחֶךָ vt vngerem te in regem. Illud Iechez. 25, 6, In omni שְׂאֲטֶךָ contemnere tuo: est cum camés lato 169
eo quòd quiescit א. 172

Cum tertio, פָּקְדִי. Exod. 32.34, וּבְיוֹם פָּקְדִי & in die quo 169
visitabo. Et quâdo est י tātum, pronomén cōmuniter 173
est actiuū: si verò sit cum ו, vt פָּקְדֵנִי, tunc est passiuū, vt plurimum. Ambo enim inueniuntur interdum & actiua & passiuua. vt Sephan. 3.8, לְקַבְּצִי vt congregē. Iechez. 3.18, בְּאַמְרִי dū dico ego ad impiū. Interdū protrahitur camés cú accētu. Psal. 38.21, רָדְפוּי טוֹב pro eo quòd sequebar bonum. Et 30.4, מִיִּרְדֵּי בֹר ne descendam in lacum. Exod. 2.14, הֲלֹהֲרִגֵנִי Num interficere me vis?

Et secúda existente gutturali, prima est cum camés lato, & secunda cum camés cathéph, vt Iechez. 20.5, in die בְּחֵרִי qua elegi Israël. 170

169 Cum quarto, פָּקָדָם. Genes. 34.7, venerunt de agro. כְּשֶׁמָּעָם cum audissent ipsi. Psal. 19.12, בְּשִׁמְרָם in custodiendo ea. Et 105.14, non permisit hominī לְעִשְׂקָם vt iniuriis afficeret eos. Et secunda existente gutturali, prima est cum camés lato, secunda verò cum camés chatéph, vt Hose. 9.10, Et erunt abominabiles בְּאֵהֶם secundum diligere eorum. i. secundum quod ipsi dilexerunt. Hamós 2.4, pro eo quòd כָּאֵס abiecerunt ipsi legem Domini.

170 Cum quinto, פָּקָדָם. Deut. 5.23, Et fuit, כְּשֶׁמָּעָם cum audissetis vocem. Et cum scuréc, Leuit. 19.9, וּבְקִצְרָם & cum messueritis vos messem. Et cum chólem præter normam, vt dilatetur & euphoniæ gratia, vt Gene. 32.19, loquimini ad Esau. בְּמִצְאָם cum inueneritis vos.

171 Et secunda existente gutturali, prima est cum camés lato, secúda cum camés chatéph, vt Iesah. 30.12, pro eo quòd כָּאֵס abiecistis verbū hoc. Et sic cū aliis literis, vt Deut. 20.2, בְּקִרְבָּם cum accesseritis ad bellum. Vel cum sceuá, & camés chatéph. Genes. 3.5, in die אֲכַלְכֶּם qua comederitis ex eo. Malach' 1.7, בְּאִמְרָם Cum dixeritis. Num. 15.19, בְּאֲכַלְכֶּם cū comederitis de pane terræ.

171 Cum sexto, פָּקָדָנוּ. Iehos. 4.23, donec עֲבָרָנוּ transeamus nos. Exod. 19.3, בְּאֲכַלְנוּ quādo comedebamus panē.

Cum septimo, פָּקָדָהּ, ה cum inappic. Gene. 2.15, & posuit eum in horto Hédén, וּלְשִׁמְרָהּ vt coleret eū, & custodiret eum. Inuenitur & cum ה quiescente, vt 2. Reg. 8.6, A die עֲזָבָהּ qua reliquit ipsa terram. Et sic prima radicalis cum seghól, & ה præter normā quiescente, vt Nume. 15.28, בְּחַטָּאָה cum peccauerit ipsa per errorem. Vel פָּקָדָהּ, aut פָּקָדָנָהּ, vt Genes. 30.41, לִיחַמָנָה vt calefaceret ipsum. scilicet pecus.

Cum octauo, פֶּקֶדְךָ Ruth 1.16, לְעֵינֶיךָ vt relinquam te. Irme. 2.19, & amarú עֵינֶיךָ reliquisse te Dominum Deú tuum.

Cum nono, פֶּקֶדְךָ. & in verbis quiescentibus, vt Gen. 30.38, כִּי בָבֹאֲנָא cū veniret ipsa. Et cū additione ה, vt Ruth 1.19, עַד-בּוֹאֶנָּה donec ingrederentur ipsa Bethléchem.

Cum decimo, פֶּקֶדְכֶּן.

MAcor פֶּקֶד cum pathách, iungitur pronomini-
bus vt imperatiuum פֶּקֶד. Iesah. 30.18, Expectat
Dominus לְחַנּוּכְכֶם vt misereatur vestri. Iudic. 13.25, Et
cœpit spiritus Domini לְפַעֲמֹו conterere eum. Iechez.
25.6, pro eo quòd מְחַאֲךְ plausisti manu, וְרָקַעְךָ & exten-
disti te pede. ר est cum pathách (quanquam secunda
litera non sit gutturalis) vt dictiones sint pares. Et
cum chiríc, vt Nechem. 8.5, וּבִפְתָחוֹ & cum aperuisset
ipse. 2. Semu. 1.10, post נָפִלוּ cadere ipsius. i. postquam
cecidit ipse. Irm. 49.21, A voce נָפִלִים qua ceciderút ipsi.

Coniunctio pronominum cum imperatiuo. CAP. XVI.

Imperatiuum פֶּקֶד vel פֶּקֶר sex iungitur pro-
nominibus, prima existẽte cum camés cha-
téph, vel cū chiríc, vt in macór, hoc pacto,
פֶּקֶדְהוּ vel פֶּקְדוּ Visita eum, פֶּקֶדְנִי visita me,
פֶּקֶדְם vel פֶּקְדוּם visita eos, פֶּקֶדְנוּ visita nos, פֶּקֶדְהָ vel פֶּקְדֵּהָ
vel פֶּקֶדְנָה visita eam, פֶּקֶדְנָא visita eas. Vt, וְרָדְפָה & seque-
re eam, Psal. 34.15. *Vel פֶּקְדוּ: quanquam in Sacris lite-
ris non inueniatur cum ו tantum. Verum opinio R. Ie-
hudáh Chiiugh est hæc, illud Num. 23.13, וּקְבַנְוֹ לִי & ma-
ledic eum mihi, esse אֶן, instar וְכָרוּ שְׂכָרוּ. At R. Mo-
séh sacerdos reprehendit eum, & ait non dici שְׂכָרוּ אֶן שְׂמֹר
שְׂמֹר, nec וְכָרוּ אֶן וְכָרוּ, sed שְׂכָרְהוּ וְכָרְהוּ. Non est tamen
iusta reprehensio: nam cum sic reperiatur cum infini-

פֶּקֶד
172

פֶּקֶד
175.176

tiu, cur non dicetur similiter cum imperatiuo? Alii
tamē dicunt ו & pronomen constituere masculinū,
& esse raphatum, & cum chólem præter morem, vt
illud Prouer. 5.22, Iniquitates suæ וְלִפְדָּו capient ipsum
impium. Sed aliorum aliqua afferamus exempla: פִּקְדֵנִי
Visita me, Psal. 106.4. Et זְכֹרְנִי memento mei, ibidem.
שִׁפְטֵנִי iudica me, Psal. 7.9. עֲזֹרְנִי adiuua me, Psal. 119.86.

- 177 Producitur & camés cum accentu, Psal. 16.1, שִׁמְרֵנִי cō-
serua me. Prouer. 3.3, קֶשֶׁרם liga ea. Ibidē, כְּתֹבָם scribe ea.
Psal. 79.9, עֲזֹרְנִי adiuua nos. Prouer. 4.13, נִצְרָה Custodi
eā. Iesah. 30.8, כְּתֹבָה Scribe eā. Irme. 36.16, וְקִרְאַנָה & lege
178 illud in aurib' nostris. Iiob 5.27, שְׁמַעֲנָה audi illud. Et se-
cunda gutturali existente, prima est cum sceuá, secun-
da cū camés, siue sit à פִּעוֹל, siue à פִּעַל: vt Psal. 69.19, נִגְאַלְתָּ
redime eam. Et 26.2, בְּתַנִּי proba me. Et 119.154, וּנְגַלְתִּי
& redime me. Et sic 50.15, וְקִרְאַנִי & inuoca me. Prouer.
4.15, פִּרְעֵהוּ defere eam. ab imperatiuo cū pathách, פִּעַל.
177 Et sic Irmi. 17.14, רַפְּאֵנִי sana me. 1. Sem. 16.12, מְשַׁחֲהוּ vn-
ge cum. Genes. 23.6, שְׁמַעֲנוּ audi nos.

- פִּקְרוּ Plurale פִּקְרוּהוּ, visitate eum. & capite cum,
179 Psal. 71.11, פִּקְרוּנִי visitate me. דְּרֹשׁוּנִי quærite me, Hamós
5.4. Et cum sceuá, & camés propter literam guttura-
lē, vt שְׁמַעֲנוּ audite me, Gen. 23.8, & 1. Paral. 28.2, שְׁאֵלוּנִי
interrogate me, Iesah. 45.11. Et 55.6, קִרְאוּ inuocate eū. Et
sic פִּקְרוּם Visitate eos, פִּקְרוּנוּ visitate nos, פִּקְרוּהָ visitate
eā, פִּקְרוּן visitate eas. עֲזֹבוּהָ relinquitte eam, Irme. 51.9.

- פִּקְרִי Fœmineum, פִּקְרִי, iungitur etiam sex pronomibus,
179 prima existente cum chiric, vel camés chatéph, hoc
pacto, פִּקְרִיהוּ Visita cum, פִּקְרִינִי visita me, פִּקְרִים visita eos,
פִּקְרִינוּ visita nos, פִּקְרִיהָ visita eā, פִּקְרִין visita eas. Plu-

פִּקְרֵנָה Fœmineum, פִּקְרֵנָה, iungitur vt פִּקְרוּ.

Coniunctio pronomini cum futuro. CAP. XVII.

אֶפְקֹד

179

PRima futuri persona octo. iungitur pronomi-
nibus, hoc modo, אֶפְקֹדְךָ vel אֶפְקֹדְנוּ Visi-
tabo eū, אֶפְקֹדְךָ vel אֶפְקֹדְךָ visitabo te, אֶפְקֹדְם
visitabo eos, אֶפְקֹדְכֶם visitabo vos, אֶפְקֹדְךָ
vel אֶפְקֹדְךָ visitabo eam, אֶפְקֹדְךָ visitabo te,
אֶפְקֹדְכֶן visitabo eas, אֶפְקֹדְכֶן visitabo vos. Quòd si pri-
ma litera fuerit gutturalis, א futuri signum est cum
seghól: reliquæ verò literæ futuri signa, sunt cum pa-
thách. Psal. 91. 14. וְאֶעֱנֶה & respódebo ei. aut exaudiam
eum. וְאֶרְאֶנּוּ videbo eum, Numc. 24. 17. וְאֶעֱנֶנּוּ ligabo
eum, Iiob 31. 36. וְאֶשְׁלַחְךָ mittam te, i. Semu. 16. 1. וְאֶזְכְּרְךָ
recordabor tui, Psal. 42. 7. וְאֶבְחֶנְךָ probabo te, Psal. 81.
8. וְאֶדְרֹשְׁךָ diligam te, Psal. 18. 2. n est cum camés cha-
téph. Et א cum pathách, vt Genes. 27. 41. וְאֶהְרֹגְנָה & oc-
cidam Iahacób. Et cum accentu diuisiuo, id est ath-
nách & soph passúc, est cum seghól, vt אֶקְרָאךָ inuoca-
bo te, Psal. 86. 7.

191. 193

187

188

187

179

180

Et secunda vel tertia litera radicali, gutturali existē-
te, communiter secunda est cum camés, ne corripia-
tur gutturalis litera, & hoc etiā cum aliis pronomini-
bus, vt וְאֶשְׁלַחְךָ & mittam te ad Pharahonem, Exod. 3.
10. Et in fœmineo, Psal. 137. 5. וְאֶשְׁכַּחְךָ oblitus fuero
tui Ierusaláim. Interdum autem ו est cum sceuá pa-
thách, vt Iechez. 16. 10. וְאֶנְעִלְךָ & calceauī te. Illud ve-
rò Hofe. 4. 6. וְאֶמְאָסְךָ & repellam te: habet vltimū א
redundans. Nonnunquā ו est dagheffatum, vt Gen.
12. 1. Terram quam אֶרְאָךָ ostendam tibi. Iesah. 43. 5. &
ab occidente אֶקְבֹּץְךָ congregabo te. quanquā non sunt
ex hoc binián. In אֶפְקֹדְם communiter tertia est cum
féri, vt אֶסְפֹּרְם numerabo eos, Psal. 139. 18. וְאֶעֱזָבְם derelin-

quam eos, Iesah. 41. 17. אֶתְחַזֵּם & transfigam eos, Psal. 18. 39. וְאַשְׁחָקֵם & contundam eos, Psal. 18. 43. Sed illud Psal. 118. 10, In nomine Domini quia אֶתִּילֵם concidam eos. est cum parhách loco féri, propter hephsé. In אֶתְקַרְנָה tertia est cum seghól & dagheifato, & sic in aliis personis, vt וְאַשְׁמְרָנָה & custodiam illam, Psal. 119. 34. Et אֶתְקַרְךָ, vt אֶשְׁכַּחְךָ obliuiscar tui, Iesah. 49. 15, & Psal. 137. 5. Et אֶזְכְּרִי meminerò tui, ibidem, 6.

181. 187

יִפְקֹד

182

Tertia futuri persona singularis masculina, decem iungitur pronomibus, hoc modo, יִפְקְדֵנִי vel יִפְקְדֵנוּ. Visitationem cum, יִפְקְדֵךָ visitabit te, יִפְקְדֵנִי visitabit me, יִפְקְדֵם visitabit eos, יִפְקְדֵכֶם visitabit vos, יִפְקְדֵנוּ visitabit nos, יִפְקְדֶנָּה vel יִפְקְדֵנָּה visitabit eam, יִפְקְדֶךָ visitabit te, יִפְקְדֶנָּה visitabit eas, יִפְקְדֶכֶן visitabit vos. vt יִשְׁמְרֵהוּ conseruabit aut conseruet eum, Psal. 41. 3. & יִרְדֵּפֵהוּ & persequetur eum, Iudic. 9. 40. Et cū camés ob gutturalé, vt דִּכְתֹּו est in prima persona, sicut וַיַּעֲלֵהוּ & operatus est eum, Iesah. 44. 12. וַיִּשְׁאַלֵהוּ & interrogauit eum, Iudic. 8. 14. וַיִּמְצָאֵהוּ & inuenit eum, Genes. 37. 15. וַיִּתְּקֵעֵהוּ & fixit eum, Exod. 10. 19. וַיִּחַפֵּצֵהוּ & fodit eum, Psal. 7. 16. Et secūda cum sceuá parhách, vt יִתְּאָרֵהוּ formabit eum, Iesah. 44. 13. Et cum camés chatéph, יִתְּאָרֵהוּ formabit eum. ibidem. quanquam hæc duo sunt ex binián pihél haddaghús. Et cum נ redundante, vt in eodem binián, יִבְרַכֶּנָּה benedicet eum, Psal. 72. 15. יִסְעֲרֵנִי fulciet eum, Psal. 41. 4. יַעֲבֹרֵנִי transibit eum, Iesah. 35. 8. יִתְּקֹפוּ praualebit ei, Eccles. 4. 12. יִקְרָאוּ vocabit eum, Irme. 23. 6. יִרְדֵּפוּ persequetur eum, Hose. 8. 3. יִשְׁאַלְךָ interrogabit te, Irme. 23. 33. יִשְׂנֵאֲךָ odio habebit te, Prouerb. 9. 8. יִעֲזָרְךָ auxiliabitur tibi, Iesah. 44. 2. יִפְגֹּשֶׁךָ obuiabit tibi, Genes. 32. 17. יִסְעֲרֶךָ fulciet te, Psalm. 20. 3. Et secunda cum ca-

O. i.

88.183

131.439

193

183

708

184

185

185

תִּפְקֹד

185

més chatéph, vt יִרְדֹּף te, Iechez. 35.6. vt legunt filii Aser: vel cum sceuá pathách, vt legunt filii Naphtali. Et cum כ, & ה in fine, vt יַעֲרֹכָה prohibebit te, 1. Reg. 18.44. Et יִכָּה percutiet te, Iesah. 10.24. יִסְמְכֵנִי sustentabit me, Psal. 3.6. יִגְמֹלֵנִי retribuuet mihi, Psal. 18.21. יִאֲסֶפֶנִי colliget me, Psal. 27.10. יִלְחָצֵנִי opprimet me, Psal. 56.2. יִהַלֶּמֶנִי percutiet me, Psal. 141.5. & יַעֲקֹשֶׁנִי & peruertet me, Iiob 9.20. Et cum pathách loco séri, vt יֵאָהֱבֵנִי amabit me maritus meus, Genes. 29.32. Et Exod. 33.20, quia non יֵרָאֵנִי videbit me homo. secundum R. David: R. verò Abrahám dicit esse cū camés. Et alia quæ citauimus Libro primo, Cap. xxv 11, de permutatione pūctorum. Et præter morem נ cū daghés, vt Iiob* 9.19, Et quis יִעִירֵנִי contestabitur me. & יִתְחַשֵּׁם & cepit eas, Iesah. 36.1. & יִעֲזָרֵם & adiuuit eos, Psal. 37.40. Et cum camés (vt præteritum) vice séri, vt Exod. 29.30. יִלְבָּשֵׁם induet eos, Deuter. 7.15. יִשְׂיֵם ponet eas. Et 1. Paral. 24.3. & יִחַלֶּקֶם & diuisit eos David. ponitur pro יִחַלֶּקֶם, seghól enim est loco pathách, & camés loco pathách, quia propter seghól præcedens, ח fuit camefactum. Psal. 136.24. & יִפְרָקֵנוּ & redemit nos. Illud Iesah. 63.16. יִכִּירֵנוּ agnoscet nos. est cum camés loco séri, vel propter athnách. & יִלְכֶּדָה & cepit eam, Iesah. 20.1. יִעֲזָרָה adiuuabit eam, Psal. 46.6. יִתְרָה accinget eā, Psal. 109.19. & יַעֲרֹכָה & disponet eam, Iesah. 44.7. & יִתְקַעַח & fixit eum, Iudic. 3.21. יִדְרֹסָה diruet eam, Prouerb. 29.4. יִבְלַעֶנָה absorbebit eam, Iesah. 28.4. יִמְחָרֶנָה dotabit eam, Exod. 22.16. יִבְקָרֵן, vel cum pathách propter athnách, vt יִחִיתֵן terrebit eas, Chabac. 2.17.

SEcunda persona futuri masculini, sex iūgitur pronomibus, hoc modo, תִּפְקֹדוּ vel תִּבְקָרֵנוּ Visitabis

eum, תִּפְקְרֵנִי visitabis me, תִּפְקְרֵם visitabis eos, תִּפְקְרֵנִי vi-
 sitabis nos, תִּפְקְרֵנָה vel תִּפְקְרֵנָה visitabis eam, תִּפְקְרֵן vi-
 sitabis eas. vt תִּתְקַפֶּהוּ roborabis eum, Iiob 14. 20. תִּפְקְרֵנִי vi-
 sitabis eum, Psal. 8. 5. תִּזְכְּרֵנִי recordaberis eius. Ibidem.
 תִּשְׂרֹףנִי cōbures eū, Leuit. 13. 57. תִּשְׁבֶּעַנִי satiaberis ex eo,
 Prou. 25. 16. תִּבְחַנֵּנִי probabis eū, Iiob 7. 18. תִּשְׁפֹּתֵנִי pones
 me, Psal. 22. 16. תִּשְׁכַּחַנִי trahes me, Psal. 28. 3. תִּשְׁרָרֵנִי seruabis
 me, Psal. 140. 2. תִּשְׁכַּחַנִי obliuisceris mei, Psal. 13. 2. תִּשְׁאַלֵּנִי
 interrogabis me, 1. Sem. 28. 16. תִּסְעֶרֵנִי confortabis me,
 Psal. 18. 36. תִּעֲזֹבֵנִי derelinques me, Psal. 119. 8. תִּתְאַפֵּן abs-
 condes eos, Psal. 31. 21. תִּתְּצֵאם inuenies eos, Iesa. 41. 12.
 תִּעֲזֹבֵנִי derelinques eā, Prouer. 4. 6. תִּעְשִׂרֵנָה locupletabis
 eā, Psal. 65. 10. תִּתְּפֹשֶׁנָה inuestigabis eam, Prouerb. 2. 4.

נִפְקְרֵן

185

Prima persona pluralis octo iungitur pronomini-
 bus, hoc pacto, נִפְקְרֵנוּ vel נִפְקְרֵם Visitabimus eum,
 נִפְקְרֵךְ visitabimus te, נִפְקְרֵם vel נִפְקְרֵנָה visitabimus eos,
 נִפְקְרֵכֶם visitabimus vos, נִפְקְרֵנָה vel נִפְקְרֵם visitabimus
 eam, נִפְקְרֵךְ visitabimus te, נִפְקְרֵן visitabimus eas, נִפְקְרֵכֶן
 visitabimus vos. Prouerb. 1. 12. נִבְלָעֵם deglutiemus eos.

יִפְקְרֵי

185. 186

Tertia pluralis masculiei decem iungitur prono-
 minibus, hoc modo, יִפְקְרֵהוּ Visitabūt eum, יִפְקְרֵךְ
 visitabūt te, יִפְקְרֵוּ visitabunt me, יִפְקְרֵם visitabūt eos,
 יִפְקְרֵוּ visitabūt vos, יִפְקְרֵנוּ visitabunt nos, יִפְקְרֵהָ visi-
 tabunt eā, יִפְקְרֵךְ visitabūt te, יִפְקְרֵן visitabūt eas, יִפְקְרֵכֶן
 visitabūt vos. vt יִדְרֹשֶׁהוּ quærēt eū, Psal. 119. 2. יִנְצֹרֵהוּ cu-
 stodiēt eum, Psal. 61. 8. Et cū נ & ו prater morē, vt Pro-
 uerb. 5. 22. יִלְכְּדֵנִי capient eum. Itē cum נ redundante, vt
 Irme. 5. 22. יַעֲבִרֵנָה transibūt eū. Iiob 3. 5. יִנְאַלֶּהוּ polluent
 eū. Gen. 37. 24. יִקְחוּהוּ & tulerunt eū. יִשְׁמְדוּךְ inunda-
 būt te, Iesah. 43. 2. Et cum נ redundante prater morē
 & normam, vt Psal. 63. 4. יִשְׁבְּחוּנִי laudabunt te. יִדְרֹבוּנִי

sequentur me, Psal. 23. 6. יִעֲזָרוּנִי adiuuabunt me, Psal. 119. 175. יִשְׁאַלֻּנִי interrogabunt me, Psal. 35. 11. Et cum נ redundantē, יִקְרָאֻנִי inuocabunt me, Prouerb. 1. 28. ibidē, יִשְׁחַרְחֻנִי quærent me, & נֹכַח יִמְצְאוּנִי inueniēt me. יִנְחִלוּהָ hæreditabunt eam, Psal. 69. 37. Et cum נ redundantē, יִמְצְאוּנָה inuenient eam, Irme. 2. 24. יִפְקְרוּ. Et cum נ redundantē, vt יִשְׁרְתוּנֶךָ ministrabunt tibi, Iesah. 60. 7, & 10. éstque נ cum seghól, eo quòd sunt lōga propter ath nách quod est sub ת.

Secunda pluralis sex iungitur pronomibus, hoc pacto, תִּפְקְרוּהוּ Visitabis eum, vel visitabunt eum, vt Iob 19. 15, & ancillæ meæ vt alienum תִּחְשְׁבוּנִי (quod est vt תִּחְשְׁבוּנָה אוֹתִי) reputabunt me. תִּפְקְרוּנִי visitabis me, תִּפְקְרוּם visitabis eos, תִּפְקְרוּנוּ visitabis nos, תִּפְקְרוּהָ visitabis eam, תִּפְקְרוּן visitabis eas.

תִּפְקְרוּ
190

Tertia singularis fœminei decem iungitur pronomibus, תִּפְקְרוּ vel תִּפְקְרֶהָ Visitabit eum, תִּפְקְרֶנִּי visitabit te, תִּפְקְרֶנִּי visitabit me, תִּפְקְרֶם visitabit eos, תִּפְקְרֶנּוּ visitabit nos, תִּפְקְרֶם visitabit vos, תִּפְקְרֶהָ vel תִּפְקְרֶנָּה visitabit eam, תִּפְקְרֶנִּי visitabit te, תִּפְקְרֶנּוּ visitabit eas, תִּפְקְרֶם visitabit vos. vt תִּלְכְּדוּ capiet eum, Psal. 35. 8. תִּשְׁאַלְךָ postulabit te, Deut. 14. 26. וְתִשְׁמְרֶךָ & custodiet te, Prouerb. 4. 6. תִּנְצָרְכָה seruabit te, Prouerb. 2. 11. וְתִבְעֵלֶם & deglutituit eos, Deut. 11. 6. Et cum scuréc loco chólé, vt תִּשְׁמְרוּם custodiet eos, Prouerb. 14. 3. תִּבְלַעְמוּ deglutiet eos, Exod. 15. 12. תִּרְמַסְנָה conculcabit eam, Iesah. 26. 6.

תִּפְקְרוּ
190

182

Secunda fœminei sex iungitur pronomibus, hoc modo, תִּפְקְרֶהוּ Visitabis eum, תִּפְקְרֶנִּי visitabis me, תִּפְקְרֶם visitabis eos, תִּפְקְרֶנּוּ visitabis nos, תִּפְקְרֶהָ visitabis eam, תִּפְקְרֶן visitabis eas.

תִּפְקְרֶי
190

Tertia pluralis decem iungitur pronomibus, vt תִּפְקְרֶנָּה תִּפְקְרוּ nisi quòd תִּפְקְרוּ sex iungitur pronomibus. 190

De verbis quiescentibus primæ coniugationis, & eorum primo genere. CAP. XVIII.

Sunt autem in biniā cal non solū perfecta, sed & quiescentia, defectiua, & geminata, vt dictum est suprā Cap. 11. Et de perfectōrū genere iam satis, nunc dicendū est de quiescentibus, quorum tredecim sunt species.

482 Prima est quorum prima radicalis quæ est א, quiescit: vt אָמַר dixit.

500 2 Quorum prima י, quiescit: vt יָרַד descendit.

578 3 Quorum secunda ו, quiescit: vt קָם surrexit.

632 4 Quorum secunda י, quiescit: vt אָבִי odio habuit.

737 5 Quorum tertia א, quiescit: vt מָצָא inuenit.

656 6 Quorum tertia ה, quiescit: vt עָשָׂה fecit.

497 7 Quorū prima א, & tertia ה, quiescit: vt אָבָה voluit.

572 8 Quorū prima י, & tertia א, quiescit: vt יָצָא exiuit.

729 9 Quorū prima י, & tertia ה, quiescit: vt יָרַח docuit.

719 10 Quorū secūda א, & tertia ה, quiescit: vt רָאָה vidit.

648 11 Quorū secūda ו, & tertia א, quiescit: vt בָּא venit.

652 12 Quorū secūda י, & tertia א, quiescit: vt קָא vomuit.

712 13 Quorum secūda י, & tertia ה, quiescit: vt חָיָה vixit.

Sed de prima specie hoc in capite dicendum est.

482 Prima igitur species quæ est eorum quorum prima quæ est א, quiescit: In præteritis, participiis, & infinitiuis, perfectorum sequuntur formam, sed in futuris, א quiescit, & litera יוֹא, quæ sunt futuri signa, sunt cum chōlem, & interdum א non scribitur. In hac autem specie quædam sunt transitiua, quædam intransitiua. Eius item punctatura, & varietas, & coniunctio cum pronominibus, & accentus, est vt in perfectis, in his in quibus perfectōrū sequuntur formam: vt

O.iii.

עֵבֶר	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
בִּינוּנִי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
פְּעוּל	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
סְקוּר	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
צוּי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
אֵיתָן	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי

אוֹ אֶבֶר יֶאֱבֶר תֵּאֱבֶר:

pc אֶבֶר Pereins. Et cū pathāch אֶבֶר Perit &c. riens, Deuter. 32.28. אֶבֶר Perditus, quanquam non inueniatur, quod sit intransitium quod passiuo caret participio, sed exempli gratia positum est. Et sic

עֵבֶר	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
בִּינוּנִי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
פְּעוּל	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
סְקוּר	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
צוּי	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
אֵיתָן	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי
	אֶבֶר אֶבֶרְתִּי	אֶבֶרְתִּי אֶבֶרְתִּי

490.493 **אָמַר** Dixit &c. **אָמַר** Dicam. Et cum accentu diu-
 suo, vt soph passúe & athnách, est cum séri, Prouerb.
 1.21, in ciuitate eloquia sua **אָמַר** dicet. Et quando di-
 ctio est lōga, séri mutatur in seghól, vt Gen. 1.3, **וַיֹּאמֶר** &
 dixit Deus. Et cū pathách, & longum, vt Prouer. 7.13,
 וַיֹּאמֶר לִי & dixit ei. Et sic cū prædictis accētibus, vt Iiób
 3.1, Et respondit Iiób **וַיֹּאמֶר** & dixit. Et sic de aliis. Cate-
 ra huius speciei verba, require in hebraico dictionario.

Secunda species quæ est eorum quorum prima ı quiescit.

CAP. XIX.

500

Ecunda species est eorum quorum prima
 que est ı, quiescit, vt **יָדַע** sciuit, cognouit. Re-
 moto enim ı de scriptura, remanet in an-
 helitu: nam post séri regale punctum, sem-
 per est ı quiescens, vt Lib. 1. dictum est. Interdum ta-
 men ı scribitur, & litera quæ deseruit, est cū chiríc, quā-
 doque & cum séri scribitur ipsum ı. Præterea impera-
 tiua, & futura, quæ veniunt à themate cum séri, instar
אָמַר, sunt cum séri: si verò habeant macchách, cū seg-
 hól. sic etiam quando iunguntur monosyllabo, aut di-
 ctioni longæ. Interdum sunt cum ה in fine. Et in soph
 passúe, & cum athnách, & zachéph, & aliis diuisiuis ac-
 centibus sunt cū séri. Quod si vltima litera fuerit gut-
 turalis, vt dilatetur litera, est cum pathách: & ita nō-
 nunquam cum aliis literis. Si autem ı cōiunctio eis
 inhæreat, efficiuntur longa, & literæ deseruientes sunt
 cum séri, & secunda radicalis cum seghól: & cum præ-
 dictis accentibus, cum pathách. Macór est cū seghól,
 & ob defectum ı cum ה, & cum pathách, si vltima lite-
 ra fuerit gutturalis.

vt

502

503

504

עבר ירע ירעת ירעתי ירעו ירעתם ירענו
 ירעה ירעת ירעתו ירעתו
 כינוי יורע יורעים יורעי
 יורעת יורעות
 פעול ירוע ירועים ירועי
 ירועה ירועות

מקור ירוע או רעת או רעה
 ברעת ברעת לרעת ברעת או ברעה ברעה לרעה ברעה :

צוי רע רעי
 איתן ארע ירע תרע תרע תרעי
 נרע ירעו או ירעו תרעו או תרעו
 תרע תרעי

533

או ארעה ירעה תרעה גרעה :
 ובכנויים ירעו ירעתו ירעתיך ירעתם ירעוך ירעום ירעה רעהו
 ארעה גרענו תרעוה :

531 ירע a Cognosca: Et ארע Cognouit, vel, sciuit. ירע
 . אינע יינע תינע נינע וינעו תינעו ינעו וינעו laborauit, Futuru ינעו

546 עבר ילר ילרת ילרתי ילרו ילרתם ילרנו
 ילרה ילרת ילרתו
 כינוי יולר יולרים יולרי
 יולרה או יולרת
 פעול ילור ילורים ילורי
 ילורה ילורות

מקור לרת
 בלרת כלרת ללרת מלרת :

צוי לר או לרה לרי
 איתן אלר ילר תלר תלר תלרי
 גלר ילרו או ילרו תלרו או תלרו
 תלר תלרי

ובכנויים ילרו ילרה ילרתיך ילרתהו ילרתו יולרתך בלרתהו
 לך Genera. Et sic ambula, לר Genuit, peperit.

vel לכה ambula, לכו, Cú athnách & soph passúc, לכו לכו.
 אֶלֶךְ או אֶלְכָה או אֶלְכֶה וְלָכֹךְ וְלָכֹכֶה. Generabo, pariam, vt וְלָכֹךְ וְלָכֹכֶה.
 Aut יִקְוֶה, Laetabo, יִנָּק, Laetabit, תִּלְכֹּן תִּלְכֹּן.
 550 Et תִּיֶסֶד, Fundabo, יִסָּד, fundabit, תִּיֶסֶד, תִּיֶסֶד.
 551 Et תִּיֶסֶד, Liniam, יִסָּד, liniet, תִּיֶסֶד, linies.
 552 Et cum séri & chólem, תִּיֶסֶד, Addam, יִסָּד, addet, תִּיֶסֶד, addes.
 Et תִּיֶסֶד, Erudiam, יִסָּד, erudiet, תִּיֶסֶד, erudies.
 Et cum séri & chólem, תִּיֶסֶד, Confundam, יִבֹּשׁ, confundet.
 514 Et תִּיֶסֶד, Timebo, יִנָּר, timebit.
 544 Et cum scuréc, אֶכַּל, Potero, יִכָּל, poterit,
 565 Et cum séri & pathách: vt אֶיֶרֶע, Malign' ero, יִרָע, malignus erit,
 Et תִּרָע, malignus eris. Secundum has formas variantur & alia huius speciei verba.

Tertia species, quæ est eorum quorum secunda quiescit.

C A P. X X.

578 **T**ertia species est verborum quorum secunda radicalis, quæ est ו, quiescit: & hannách, id est litera quiescens quæ est post punctum camés, hoc est א, vt plurimum non scribitur, interdum verò (quanquam rarissime) scribitur, vt Hose. 10. 15, * וְאֶסֶחַ & surget, Zecha. 14. 10, * וְיִרָאֶסֶחַ & exaltabitur. In his autem verbis tertia vtriusque numeri, & generis, est cum camés puncto regali, in cuius potetia est litera quiescens, vt dictum est, Lib. 1. Prima verò & secunda persona vtriusque & numeri & generis, est cū pathách: quia remota secunda litera radicali, quæ debuerat esse cum pathách (vt est in verbis perfectis) remanet eius punctatura in prima radicali. Excipiuntur tamen pauca, vt illud, Zecha. 4. 10, מִי־בֹהוּ quis spreuit, quod est cum pathách. Et Iesah. 44. 18, טָח מְרָאוֹת, oblitus est ne videat. Secunda item & prima singularis est longa, sed iuncta coniunctioni, corripitur. Pri-
 P. i.

582. 584
583

585

ma pluralis semper est longa : secunda autem semper est brevis tā cū ו quām sine ו, & propter multiplicitatē punctōrū est sine hannách, vt sit lenior. Tertia vtriusque numeri, & generis, vt maneat litera quiescēs inter primam, & secundam radicalem, est longa, paucis exceptis, vt Leuit. 22. 13 וְשָׁכָה & reuersa fuerit ad domum patris sui. Deut. 15. 9 וְרָעָה & malus fuerit oculus tuus. 2. Sem. 19. 7 וְרָעָה & peius erit tibi hoc. Iesah. 11. 2 וְנָחָה & requiescet super eum spiritus Domini. Et 37. 22 בָּיֹהֵל לְךָ contempsit te. Iechez. 30. 4 וּבָאָה & veniet gladius. Micháh 4. 8 וּבָאָה & veniet dominiū primum.

Participia communiter sunt breuia.

Hammacór est cum chólem, vel scuréc. Cum ל autē deferuiente communiter est cum scuréc. Interdumq; habet ה in fine, & est longum.

Imperatiuus est cum chólem vel cum scuréc, vt מוֹל & c. Et cum additione ה vt קוֹמָה.

Literæ futuri deferuientes, sunt cū camès: & ו quod est in eo, est ו protractiuum, sicut in וְשָׁמֹר custodiet, & וְשָׁפֹט iudicabit: quod interdum scribitur, interdum verò non scribitur, vt sæpe inuenitur sine ו, וְשָׁמֹר וְשָׁפֹט. Sed וְשָׁפֹט furget, וְשָׁב reuerteretur, semper sunt cū ו, quia scuréc nō est sine ו, nisi propter daghès, aut sceuá quiescens. Sunt tamen nonnulla (quanquam pauca) quæ sunt cum chólem, absque ו protractiuo, vt Genes. 6. 3, Non יָבִי iudicabit. Psal. 74. 20, Ne יִשָּׁב auertatur. Eccl. 12. 7, וְיִשָּׁב & reuertatur puluis. Daniel. 9. 16, אֲשָׁב auertatur quæso ira tua. Sed iam vel duo flectamus verba, vt quæ dicenda remanent, explicemus: & primo intransituum, deinde actiuum transituum.

עבר	קם קמה קמתי	קכו קכתם קכנו
	קמה קמת	קכתו :
בינוני	קם	קמים קמי
	קמה	קמות :
סקור	קום	
	בקום בקום לקום מקום :	
צוי	קום או קומה	קום
	קומי	קומנה :
איתן	אקום אקום תקום	נקום יקומו תקומו
	תקום תקומי	תקומנה :

קם Surrexit. Participium actiuum קם Surgens, cum camés. Sunt tamen quadam cum pathách, vt לך viridis, Genes. 30. 37. Et סר declinans, 1. Reg. 20. 43. Et מן אלון à nutriente ad nutrientem, Psal. 144. 13. teste R. David in Michlól. Passiuú non habet, quia est intransitium.

596 Imperatium קום, vel, קומה Surge. קומה tamen omne quod est in Psalmis, est breue præter vnú, 35. 2, & וקומה, 35. 2.

596 surge in adiutoriú meum. Sunt & alia breuia, vt עורה euigila, Psal. 108. 3, שובה reuertere, Psal. 126. 4. Et 90. 13, & Iesah. 44. 22, קומה surge, Nume. 10. 35, & 2. Paral. 6.

595. 596 41. סורה declina, Iudic. 4. 18. Et sic עורי עורי suscitare, suscitare, Iudic. 5. 12, עורי obside, Iesah. 21. 2, שובי reuertere, Psal. 116. 7.

עבר	שם שמת שמתתי	שכו שכתם שכונו
	שמה שמת	שכתו :
בינוני	שם	שמים שמי
	שמה	שמות :
פעול	שום	שומים שומי
	שומה	שומות :

	שום :	מקור
שום	שום	צווי
שומנה :	שומי	
נשום ושום תשום	אשום ושום תשום	איתן
תשומנה :	תשום תשומי	

Posuit. Est autem annotandú quòd non solú cū secunda singularis, & prima eiusdem & numeri & generis, corripuntur, sed etiam sine interdū breuiātur, vt Psal.90.8, שָׁתָה posuisti iniquitates nostras coram te. Sunt etiam in hac specie nonnulla quæ veniunt à forma פָּעוּל, quæ sunt in præteritis cum chólem, vt Gen.44.3, Mane אור illuxit.1.Semu.14.29, ארו illuminati sunt oculi mei. Psal.58.4, ורו alienati sunt. Nume.24.5, כח טבו quàm pulchrerunt. Iechez.16.63, vt recorderis וְנִשְׁתַּח & confundaris. Irme.15.9, כוֹשָׁה confusa est & erubuit. et sunt longa. Et sic Iesah. 45.16, כוֹשֵׁי confusi sunt. Sed illud Iesah.24.23, ובוֹשָׁה & confunderetur. est breue. Secundū autem hanc formam dicentes טוב טובת טובתי : טוב אור אורת אורתי : quæ secundū normā deberent esse איור טיוב instar פִּעוּל. Et sic à forma פִּעוּל cum serí, dicitur מת mortuus est, pro מית : & מתה mortua est, מתו mortui sunt. Sed residuum præteriti non dicimus cū serí, 2. Reg.7.4, וּמָתְנוּ שָׁם & moriēmur ibi. Gen.19.19, וּמָתִי & moriar. est cū daghés. Sic etiā cū daghés (in quo absorbetur ת radicale vltimum) מתם מתן.

Participium à forma פִּעוּל, est טובה טובות, vt toarím. quæ secundum normam debuerant esse טיוב נדול גדולים instar טיובים. Veniunt & cum scuréc: quia scuréc & chólem inuicem permutantur, vt השים festinantes, Nume.32.17, וסורה & declinans, Iesah.49.21.

586

589.579

589

592

סורי declinantes, Irm. 2. 21, Et 17. 13. & idgenus. Et 1 quod est inter primam & tertiam radicalem non est radicale, sed protractiuum, sicut & in perfectis verbis: ideo multis in locis non scribitur ו. A forma autem פעל cum fēri, veniunt cum fēri, vt בן Rectus, כנים recti, כנה recta, כנות recta, לו pernoctans, לנים pernoctantes.

Participium quoque passiuuum in verbis transitiuus, est cum scurēc, vt שום positus. Et cum chólem interdum, vt Iesah. 25. 7. הלוט הלוט operimenti operiti. Et 1 est protractiuum, sicut & in perfectis.

Macór, vt dictum est, habet chólem, vt שוב Reuerti, מות mori, נח quiescere, קום surgere, צור ligare. Et cú scurēc, vt שוב reuerti, Iiob 15. 22. Et קום surgere, stare, Psal. 18. 39. Et מות mori, Psal. 9. 1. Et cum ל deferuiente vt plurimum est cum scurēc, vt לשוב למות. Et cum additione ה, & longum, vt רעה conterendo, Iesah. 24. 19. Et breue, vt ו, Reg. 14. 12, כבאה cum ingressi fuerint pedes tui urbem.

Imperatiuum cōmuniter est cum ה, & longū, vt שובה Reuertere Israēl, Hose. 14. 2. באה אתי veni. mecū, ו, Reg. 13. 7. חסה parce Domine, Ioél 2. 17. חשה festina in adiutorium meum, Psal. 38. 23. Excipiuntur quæ suprà memorauimus. Et cum chólem שבנה reuertimini filia mea, Ruth 1. 12.

Futurum cum scurēc, vel chólem, vt ותארינה & illuminati sunt oculi eius, ו, Sem. 14. 28. Et Iechez. 35. 9, et ciuitates tuæ non תשבנה habitabuntur. Vel secundum aliam formam, Iechez. 16. 55, תשבנה reuertemini. Et תפוצנה dispergentur, Zechar. 1. 17. Literæ futuri

deferuientes sunt cum camés cōmuniter, & interpret. P.iii.

dum cum séri, vt בּוֹשׁ יָבוֹשׁ יָבוֹשׁ, à בּוֹשׁ, quāquam pos-
sunt esse & יָבוֹשׁ, vt habes Cap. x i x, quod est conue-
nientius, vt eius ostendit punctatura. Quòd si futuro
adiungatur ו copulatiuum, & conuersiuum futuri in
præteritum, & sit in soph passú, vel cum athnách aut
zachéph, tunc scuréc mutatur in chólem, Genes. 5.5,
וּיָמָה & mortuus est. Hamos 9. 5, וַתִּפְּחוּ & dissoluta est,
aut dissoluit se. i. Reg. 2.41, וַיָּשָׁב & reuersus est. Et 21.
27, וַיִּצְוֶם & ieiunauit. Psal. 18. 11, וַיִּעָף & volauit. Et sic cú
tharcha, vt Nume. 35. 18, וַיָּמָת & moriatur. Si verò di-
ctio non habeat accentum suspensiuum omnino, re-
mouetur ו, & chólem mutatur in camés charéph, quia
rapitur verbum ad sequentem dictioné, vt וַיָּגֵר & pe-
regrinatus est Abrahám, Genes. 21. 34. Et 22. 18, וַיָּשָׁב et
reuersus est Abrahám. Et 46. 5, וַיָּקָם & surrexit Iaha-
cób. Et sic absque ו sequéte monosyllabo, aut dictio-
ne longa, vt i. Reg. 17. 21, וַתָּשָׁב נָא reuertatur quæso ani-
ma pueri. Sic etiam interdum cum accentu suspensi-
uo, vt Deut. 2. 10, ne תִּצָּר angustiiis afficias Moáb. Sed x
est patachatú. Et Gen. 23. 17, וַיָּקָם & cõfirmatus est ager
Hephron. Quando verò prima vel tertia radicalis
est gutturalis, vel ו tunc camés mutatur in pathách
ob difficultatem camés, vt Iudic. 4. 21, וַיָּעַף & fatigatus
est, & mortuus est. i. Sem. 14. 28, וַיָּעַף & fatigatus est po-
pulus. 2. Semu. 21. 15, וַיָּעַף & fatigatus est Dauid. ad quo-
rum distinctionem illud Iesah. 6. 6, וַיָּעַף & volauit ad
me: est cum camés. i. Sem. 25. 14, וַיַּעַט בָּהֶם & inuectus
est in eos. Iiob 31. 5, *וַתַּחַשׁ & festinauit. Sed וַתַּחַשׁ & pe-
percit super te, i. Semu. 24. 11, & Iechez. 20. 17, וַתַּחַשׁ & pe-
percit oculus meus: sunt cum camés. Genes. 8. 4,
וַתֵּנָּח & requieuit arca. Iudic. 4. 18, וַיִּכָּר & declinauit ad

603

603

604

605

עא. 2. Reg. 18. 9. וַיִּצַר & obsedit eam. In quibus omnibus literæ futuri deseruientes sunt cum camés præterquâ in ותחש quod est cum pathách.

Ed iam quonam pacto pronomini iungatur, bre-

Præteritū

שָׁמוּ אוֹ שָׁמְהוּ שָׁמָךְ שָׁמְנִי שָׁמָּה שָׁמְכֶם שָׁמְנוּ שָׁמָּה
posuit eā, posuit nos, posuit nos, posuit eos, posuit me, posuit te, posuit eum,

628

שָׁמָךְ שָׁמָן שָׁמְכֶם
posuit nos. posuit eas, posuit te,

שָׁמְתָה

שָׁמְתָה אוֹ שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתִנִּי שָׁמְתֶם שָׁמְתֶנּוּ שָׁמְתָה שָׁמְתָן
posuisti eā. posuisti eā, posuisti nos, posuisti eos, posuisti me, posuisti eum,

שָׁמְתִי

שָׁמְתִי אוֹ שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתִיךְ שָׁמְתִים שָׁמְתִנֶּכָם שָׁמְתִיה שָׁמְתִיךְ
posui te, posui eam, posui nos, posui eos, posui te, posui eum,

שָׁמְתִיךְ שָׁמְתִיךְ
posui nos. posui eas,

שָׁמְנוּ

שָׁמְנוּ אוֹ שָׁמוּ שָׁמוּךְ שָׁמוּנִי שָׁמוּם שָׁמוּכֶם שָׁמוּנוּ
posuerunt nos, posuerunt nos, posuerunt eos, posuerunt me, posuerunt te, posuerunt eū,

שָׁמוּךְ שָׁמוּן שָׁמוּכֶם
posuerunt nos. posuerunt eas, posuerunt te, posuerunt eā,

שָׁמְתֶהוּ

שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתִנִּי שָׁמְתֶם שָׁמְתֶנּוּ שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתֶהוּ
posuisti eas. posuisti eam, posuisti nos, posuisti eos, posuisti me, posuisti eū,

629

שָׁמְנוּ

שָׁמְנוּ שָׁמְנוּךְ שָׁמוּם שָׁמוּכֶם שָׁמוּנוּ שָׁמוּנוּךְ
posuimus te, posuimus eā, posuimus nos, posuimus eos, posuimus te, posuimus eum

שָׁמוּנוּךְ שָׁמוּנוּךְ
posuimus nos. posuimus eas,

שָׁמָּה

שָׁמְתֶהוּ אוֹ שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתִיךְ שָׁמְתִנִּי שָׁמְתֶם שָׁמְתֶנּוּ שָׁמְתֶהוּ
posuit nos, posuit nos, posuit eos, posuit me, posuit te, posuit eum,

שָׁמְתֶהוּ אוֹ שָׁמְתֶהוּ שָׁמְתִיךְ שָׁמְתִנִּי שָׁמְתֶם
posuit nos. posuit eas, posuit te, posuit eam,

שָׁמְתָה

שָׁמְתָה Cōiūgitur pronominib⁹, vt שָׁמְתָה & שָׁמְתִי

Participiū

שָׁמְנוּ

שָׁמוּ אוֹ שָׁמְהוּ שָׁמָךְ שָׁמְנִי אוֹ שָׁמִי שָׁמָּה שָׁמְכֶם שָׁמְנוּ
ponens nos, ponens nos, ponens eos, ponens me, ponens te, ponens eum,

630

שָׁמָךְ שָׁמָן שָׁמְכֶם
ponens nos. ponens eas, ponens te, ponens eam,

שָׁמְנוּ

שָׁמְנוּ שָׁמְנוּךְ שָׁמִי שָׁמִיכֶם שָׁמִיכֶם שָׁמִיכֶם
ponentes nos, ponentes nos, ponentes eos, ponentes me, ponentes te, ponentes eū,

שָׁמִיכֶם שָׁמִיכֶם שָׁמִיכֶם
ponentes nos. ponentes eas, ponentes te, ponentes eā,

שְׁמָה שְׁכִתְהוּ שְׁכַתְךָ שְׁמַתִּי שְׁמַתָּם שְׁמַתְכֶם שְׁכַתְנוּ
 ponens nos, ponens eos, ponens me, ponens te, ponens eam,
 שְׁמַתָּה שְׁמַתְךָ שְׁכַתְךָ שְׁמַתְךָ :
 ponens nos. ponens eam, ponens te, ponens eam,

630

Sunt cum camés, sub tertia radicali, vt differant à
 præterito.

שְׁמֹתֵי שְׁמֹתֶיךָ שְׁמֹתֵיהֶם שְׁמֹתֵיכֶם שְׁמֹתֵינוּ שְׁמֹת
 ponentes nos, ponentes eos, ponentes me, ponentes te, ponentes eam,
 שְׁמֹתֵיהֶן שְׁמֹתֶיךָ שְׁמֹתֵיהֶן שְׁמֹתֵיכֶן :
 ponentes nos. ponentes eam, ponentes te, ponentes eam,

631

שׁוּם שׁוּבֹו שׁוּבְךָ שׁוּבִי שׁוּבָם שׁוּבְכֶם שׁוּבְנוּ שׁוּב
 positi nos, positi nos, positi coram, positi meum, positi tuus, positi eius,
 שׁוּבָה שׁוּבְךָ שׁוּבָן שׁוּבְכֶן :
 positi nos, positi eam, positi tui, positi eius,
 שׁוּבִים שׁוּבִיךָ שׁוּבִי שׁוּבִיהֶם שׁוּבִיכֶם שׁוּבִינוּ שׁוּבִים
 positi nostri, positi nostri, positi coram, positi mei, positi tui, positi eius,
 שׁוּבִיךָ שׁוּבִיךָ שׁוּבִיךָ שׁוּבִיךָ :
 positi nostri. positi eorum, positi tui, positi eius,

Participiū
passivum

שׁוּמָה שׁוּמְתָה שׁוּמְתְךָ שׁוּמַתִּי שׁוּמַתָּם שׁוּמַתְכֶם שׁוּמַתְנוּ שׁוּמ
 posita nostra, posita nostra, posita coram, posita mea, posita tua, posita eius,
 שׁוּמַתָּה שׁוּמַתְךָ שׁוּמַתְךָ שׁוּמַתְךָ :
 posita nostra. posita coram, posita tua, posita eius,

שׁוּמָה

שׁוּמֹתֵי שׁוּמֹתֶיךָ שׁוּמֹתֵיהֶם שׁוּמֹתֵיכֶם שׁוּמֹתֵינוּ שׁוּמֹת שׁוּמֹת
 posita nostra, posita nostra, posita coram, posita mea, posita tua, posita eius,
 שׁוּמֹתֵיהֶן שׁוּמֹתֶיךָ שׁוּמֹתֵיהֶן שׁוּמֹתֵיכֶן :
 posita nostra. posita eorum, posita tua, posita eius,

שׁוּמֹת

שׁוּם, Ponere, coniungitur vt שׁוּם participium.

Infinitivus

שׁוּבִי אוֹ שׁוּבָה שׁוּבִי אוֹ שׁוּבִי שׁוּבָם :
 pone cor. pone me, pone eam,

Imperativus

שׁוּם

שׁוּבֹוהוּ :
 pone eum.

שׁוּבֹו

שׁוּבִי שׁוּבִי שׁוּבִי :
 pone eam. pone me, pone eum,

שׁוּבִי

שׁוּמָה Coniungitur pronomibus, vt שׁוּמָה.

שׁוּמָה

אֲשׁוּבֹו אוֹ אֲשׁוּבָה אוֹ אֲשׁוּבִי אוֹ אֲשׁוּבָם אֲשׁוּבְכֶם אֲשׁוּבְנוּ
 ponam nos, ponam cor, ponam te, ponam eum,
 אוֹ אֲשׁוּבָה אוֹ אֲשׁוּבָה אֲשׁוּבְךָ אֲשׁוּבְךָ :
 ponam nos. ponam eam, ponam te, ponam eam,

Futurum

אֲשׁוּבֹו

632

Et sic, ישום תשום נשום.

Quarta species verborū, quorū secūda quiescit. C A. X X I.

632

Varta species quiescentium, est corū quorum secunda quæ est י, quiescit, vt איב Inimicitias exercere, inimicum esse. Exod. 23. 22, ואיבתי & inimicus ero.

582

איבו איבתם איבנו

איב איבת איבתי

עבר

איבתו:

איבה איבת

Notandum autem quòd secunda litera huius verbi, quæ est י, est apparsens, neque latet, nisi in nomine איבה Inimicitia, instar אימה Terror, ab אים.

Verbum quoque רש Depauperatus est, רשת depauperatuses, רשתי depauperatus sum, ג, ריש Paupertas, deductum, Prouerb. 31. 7, & obliuiscatur רישו paupertatis suæ: ad hanc putant speciem pertinere. Psal. 34. 11, Catuli leonum רשו depauperati sunt. Sic & à בין deducunt בן Intellexit, בנת, intellexisti. Psal. 139. 2, בנתה, intellexisti cogitationes meas. Alii reducant ad tertiam speciem, secundum quam flectunt, & pronomi- nibus iungunt hæc verba.

Quinta species, quæ est verborum desinentium in א quiescens.

C A P. X X I I.

737

Pecies verò quinta est verborum desinen- tium in א quiescens, vt קרא Vocauit, מצא Inuenit.

750

קראו קראתם קראנו

קרא קראת קראתי

עבר

קראתו:

קראה או קראת קראת

קראים קראי

קרא

בינוני

קראות:

קוראה או קראת

751

קראים קראי

קרא

פעול

קראות:

קראה

Q. i.

קרא או קרא או קראת או קרא
בקרא בקרא לקרא בקרא :

קראו קראו קראו
קראי קראי קראי :

נקרא יקראו תקראו
תקראנה או תקראו :

Et prima existente gutturali sic variatur, pec- 740
cavit, vt קרא, & sic benoni. המקור חטא בחטא לחטא
מחטא : הצינו כמו קרא : האיתן אחטא יחטא :

Et veniens à forma פֿעל sic declinatur, Impleuit, 743
עבר מלא מלאות מלאתי
מלאו מלאותם מלנו
מלאה מלאה מלאה :

מלאים מלא בינוני
מלאות מלאה

Est simile nomini תאר.

מלאות : מקור

מלא מלאו

מלאה מלאה

נמלא ימלא תמלאו

תמלאנה תמלא תמלאי

Tertia præteriti feminei est קראה communiter, vel 35.750
קראת, & sic חטאת. Deut. 31.29, & cueniet vobis.
Et Exod. 5.16, & peccabit populus tuus.

Participiū communiter in hac specie est cū fēri, ex- 661.751
ceptis paucis, quæ sunt cum seghól, vt 2. Reg. 20. 5,
ecce ego ומוצא & inuenio
ego. Et 2.26, וקחטא & peccanti dedit. Et 8.12, Qui חטא
peccat faciens malum. Et 9.18, וחוטא & peccans vnus.
Et Iesah. 65.20, וחחוטא & peccans filius centum anno-
rū. Et femineū קראה, vel קראת. Et macór קרא, vel
קראת. Iudic. 8.1, vt nō קראת vocares nos. Et Leuit. 8.33,

752

vsque ad diem מְלֹאֵת quo impleti fuerint dies cōsecra-
tionis vestræ. Prouer.8.13, Timor Domini שְׁנֵאת odio
habere malū. Imperatiuum קְרֹאִינָה, vel sine ח, & ר cū
fēri & quiescente, vt Ruth 1.20, * קְרֹאֵן vocate me amarā.
in quo licet ח fœmineum signum non sit scriptum, est
tamen in prolatione. Sed in illo Exod.2.20, לִי קְרֹאֵן vo-
cate eum. apparet &, & est cum seghol, & cum vno si-
gno fœmineo tantum.

Sexta species, quæ est verborum quorum vltima ח qui-
escit.

CAP. XXIII.

656

Extra species est verborum quorum vltima
quæ est ח quiescit, vt בָּנָה AEdificauit. עָשָׂה
Fecit.

עָכָר	בָּנָה בְּנִית בְּנִיתִי	בָּנוּ בְּנִיתָם בְּנִינוּ
	בְּנָתָה בְּנִיתָ אוֹ בְּנִית	בְּנִיתָן :
בִּינוּנִי	בָּנָה	בָּנוּם בָּנוּ
פָּעוּל	בָּנָה	בָּנוֹת :
	בָּנוּי	בְּנוּיִים
	בְּנוּיָה	בְּנוּיֹת :
מְקוֹר	בָּנָה אוֹ בָּנוֹת	
	בְּבָנוֹת בְּבָנוֹת לְבָנוֹת מְבָנוֹת :	
צוּי	בָּנָה	בָּנוּ
	בָּנִי	בְּנוּיָה :
אִיתָן	אָבְנָה יִבְנֶה תִבְנֶה	נִבְנָה וּבְנוּ תִבְנוּ
	תִּבְנֶה תִבְנִי	תִּבְנִיָּה :
עָכָר	עָשָׂה עָשִׂית עָשִׂיתִי	עָשׂוּ עָשִׂיתֶם עָשִׂינוּ
	עָשִׂתָה עָשִׂיתָ אוֹ עָשִׂית	עָשִׂיתָן :

Est autem annotandum quod ח finale interdū scri-
bitur, interdum verò non scribitur, & י est loco ח
literæ radicalis. Nam literæ אָוִי inuicem permutan-

Q.ii.

tur. *Et forma corū est vt appareat i in lectione בְּנֵי בְנֵי
 instar וְכִרְתִּי וְכִרְתִּי . Et sic in secūda & prima pluralis. In-
 terdū autem non scribitur i , sed est in prolatione, vt i.
 Reg. 8.44. domū quā בְּנֵי אֲדִיפִּיקוּ. Psal. 10. 14. רֶאֶתָּה
 vidisti quia tu laborē, &c. Tertia pluralis communi-
 ter est brevis: Sunt tamen nonnulla longa, vt Iesah.
 16.8. וַתֵּעָוֶה errauerunt in deserto. Psal. 37.20, in fumo
 כָּלוּ defecerunt. quod est longum, quia est in soph pas-
 sūc, teste R. Abraham & R. David. Et Iiob 24.1, Non
 וַיֵּדוּ viderunt dies eius. Et secundum normam per-
 fectorum, בְּנֵי deberet esse בְּנֵי. sic enim inuenitur per-
 fectum, Deut. 32.37, petra in qua חֲסִיו בּוֹ sperauerunt in
 ea. quod est cum duobus camesin, perinde ac si esset
 cum athnach, aut soph passūc, vt i pronuntiatio sit
 lenior. Et sic Psalm: 73.2. נִטְיוּ רַגְלֵי declinauerunt pe-
 des mei. Tertia singularis foeminei (בְּנֵיהָ A Edificauit:
 בְּנֵיהָ defecit, Psal. 119.81. Et רֶאֶתָּה vidit, Psal. 35.21.) est cū
 ת loco ה literæ radicalis, & ה signo foemineo. Et hoc
 factum est vt differat à masculino singulari: Si enim
 lateret ה radicalis, vt in בְּנֵי, & קָנִי, tertia foeminei esset
 בְּנֵיהָ cum ה signo foemineo: & sic nil esset discriminis
 inter masculinum, & foemineum: quanuis in mascu-
 leo, ה sit radicalis litera. Et quia ה radicale (quod ne-
 cesse est apparere in tertia foeminei) nimis aspere pro-
 nuntiaretur, commutarunt illud in ת, & dixerūt בְּנֵיהָ.
 *Deficit tamē interdū ה radicale, & ת est loco ה foemi-
 nei signi, vt Leui. 25.21, וַעֲשֵׂתָ & faciet fructū. pro, וַעֲשֵׂתָהּ.
 Mutatur etiā secundum normam in i appares, vt Psal.
 57.2, in תִּהְיֶה sperauit anima mea. ratione dicta in
 tertia pluralis.

Participium actiuum communiter est breue, & cū 659.660

657

95.657.
676

658

659

seghól, ad differentiam participii præcedentis speciei.
 Excipiuntur tamen nonnulla, quæ iuncta monosylla-
 465 bo, aut dictioni lôgæ sunt cum feri, vt Exod. 15. 11, עֲשֶׂה
 פֶּלֶא faciens mirabile. Iesah. 64. 5, וְעֲשֶׂה זָדָק & faciens iu-
 stitiam. Et sic Psal. 64. 9, כָּל־רָצָה בָּם, omnis vidēs in eis.
 Et 142. 7, בִּנְיָה ædificans Ierusaláim. Gen. 14. 19, קָנָה pos-
 sidens cælos. Et secundū Hammasóreth omne קָנָה est
 cum feri; sed R. David dicit se inuenisse illud, Prouer.
 15. 32, קָנָה לֵב, possidens cor. ל cum daghès: & ita propter
 daghes, קָנָה est cum seghól. 1. Paral. 21. 9, locutus est Do-
 661 minus ad Ghad הִנּוּ videntem David. Psal. 80. 2, רָעָה pas-
 cens Israël. Genes. 4. 2, & erat Hébel רָעָה זָאֵן pascens
 pecus. Et 46. 34, omnis רָעָה pascens pecus. Et 47. 3, רָעָה
 pascens pecus. Irm. 4. 29, à voce equitis וְרָמָה קֶשֶׁת & ia-
 cientis arcu. Et dicunt, quæ sunt cum feri esse coniun-
 cta, id est in regimine genitiui. Et venit cū י loco ה, vt
 Iesah. 38. 11, sicut tabernaculum רָעִי pascentis. Et Zecha.
 11. 17, רָעִי pascens.

Participiū fœmineū cõmuniter est cū camès, vt בִּנְיָה
 AEdificās. עֲשֶׂה faciens, Ester 2. 20. רָעָה pascēs, Gen. 29. 9.
 *Et dicēdum erat בִּנְיָה בִּנְיָה. Et venit perfectū Cantic.
 1. 7, בְּעֹטֶיהָ sicut declinans. Et venit cū chiríc, Prou. 31. 27,
 662 צֹפִיָּה speculans. פִּזְרֶיהָ fructificans, Psal. 128. 3, בִּכְוֶה flens,
 Thren. 1. 16. Et cū scuréc loco chólē, Psal. 65. 2, רָמִיָּה filet
 laus. Passiuū verò est cū ostensione י uice ה, vt בִּנְיָה.

663 Hāmacór est בִּנְיָה AEdificare ædificādo, 1. Reg. 8. 13, שָׂחָה
 bibere, 1. Sem. 1. 9, עָלָה ascēdendo, Num. 13. 31. Et cū ו, Iesa.
 22. 13, וְשָׂחָו & bībere. רָאָו vidēdo, Iesah. 6. 9, בָּכוּ plorādo,
 Iesah. 30. 19, עָשׂוּ faciēdo, Irm. 22. 4. Et cū sceuá, vel sceuá
 pathách si, fuerit litera gutturalis, vt רָאָה videre, Gene.
 48. 11, עָשָׂה facere, Gen. 50. 20, קָנָה הִקְכָּמָה possidere (acquire

re) sapientiā, Prouerb. 16. 16. Et instar imperatiui וְרָאָה
& videre, Psal. 142. 5. Inuenitur & perfectum mutato
ה in ו pronuntiatum, vt לְרָאֹה־בְךָ ad videndū te, Iechez.
28. 17. & est instar illius, Deut. 11. 22. לֹא־תָחֵז vt diligas Do
minū Deum tuum. Venit etiam cum ו quiescente, & ה
redundante vice ה, vt עָשׂוֹת facere, Michāh 6. 8. לְרָאֹת ad
videndum, Nume. 32. 8. לְשִׁתּוֹת ad bibendum, Iesah. 5. 22.
וּשְׁתּוֹת & bibere, Iesah. 22. 13. רָאֹת videndo, Iesah. 42. 20.
אֲלוֹת iurando, Hose. 10. 4. Inuenitur & cū י signo mul
titudinis, vt Iechez. 16. 31. בְּבִנוֹתָי cū ædificaueris lupa
nartuū. Et cum ן in fine instar nominis, vt Psal. 85. 4,
retraxisti כְּחֶרֶן ne excandesceret, iram tuam. Si enim
esset nomen (cum sit absolutum) ה esset cū camés.

664

665

Imperatiuum בְּנֵה ædifica, cum sēri, i. Reg. 2. 36. Inue
nitur vnum cum seghól, Prouer. 7. 2. Custodi præce
pta mea וְחִיהָ & viue. Et cum sēcuá pathách prima, exi
stente gutturali, vt עֲשֵׂה fac, Genes. 6. 14. עֲלֵה ascende,
Gen. 35. 1. Et plurale, Gen. 1. 28. צֻרְוּ וְרִבּוּ Crescite, & mul
tiplicamini. וַעֲשׂוּ & facite, Gen. 19. 8. עֲלִי ascēdite, Deut.
9. 23. Et cum sēcuá & seghól, vt עֲנֵי canite, Psal. 147. 7.
Et s interdum cum sēri, vt אָפוּ coquite, Exod. 16. 23. In
uenitur & perfectum, vt בָּעִי quarite, Iesah. 21. 12. אָתִי
venite, ibidem. quod est cum sēri vt pronuntiatio s di
latetur. וְרָאִי & vide, Psal. 45. 11. עֲשֵׂי־לָהּ fac illi, Genes.
16. 6. עֲלֵי ascende, Num. 21. 17. אֵלַי plange, vlula, Ioel 1. 7.
בְּכִינָה flete, 2. Sem. 1. 24.

666

Futurum vt plurimū est cū seghól, vt אֲבִנֶה. Et וְאֲשַׁעָה
& delectabor, Psal. 119. 117: est cum camés loco seghól.
Et deficiente litera ה transfertur punctatura secunda
radicalis literæ in primā: & literæ quæ sūt futuri signa,
vt perficiant & suppleant defectum illum, sunt cum

668

gahíá & féri, vel chiríc, vt ואָפֿן & declinaui, Deuter. 9.
 15. וַיִּפֶּן & respexit, Exod. 2. 12. Ne תִּפֶּן aspicias, Nume.
 16. 15. וַיִּפֶּן & declinauimus, Deut. 2. 1. וַיִּבֶן & ædificauit,
 Genes. 33. 17. וַיִּקְנֶה & possedit, ibid. 19. וַיִּקֶּשׂ & graue fuit,
 2. Sem. 19. 43. Sed quando futurum est perfectum cū
 litera gutturali, tunc literæ futuri signa, sunt cum se-
 ghól, vel pathách, vt אֶעֱלֶה videbo, אֶעֱלֶה ascēdam. וְאָעֲנֶה
 & respondebo, Iob 32. 21. יִחְוֶה videbit, Num. 24. 16. תִּחְוֶה
 videbis, Exod. 18. 21. תִּחְשֶׁה tacebis, Psal. 28. 1. וַיִּחְוֶה & vide
 runt, Exod. 24. 11. תִּחְוֶנהּ videbunt, Psal. 17. 2. Sed cum v
 præter & quod est cum seghól, aliæ sunt cum pathách,
 vt אֶעֱלֶה Ascendá, יֵעֲלֶה ascēdet, תֵּעֲלֶה ascēdes, נֵעֲלֶה ascēde-
 mus, יֵעֲלֶה ascēdēt, תֵּעֲלֶה ascēdetis, תֵּעֲלֶה ascēdet, תֵּעֲלֶה ascē-
 des, תֵּעֲלֶה ascēdēt. Et prima, vel secunda existēte gut-
turali, & ה deficiente, literæ futuri signa sunt cum sé-
 ri, vel chiríc, vel pathách, si fuerit ץ, vel ה, & prima ra-
 dicalis litera cum pathách loco seghól, quod tamé mu-
 tatur in camés, si diuisiuum habuerit accentum, vt
 athnách, vt soph passúc. vt וַיִּשֶׁע & respexit, Gen. 4. 4.
 וַיִּתְּעֶיךָ errabis, Prouerb. 7. 25. וַיִּתְּלֶה & insaniuit, Gene. 47.
 13. תִּתְּחַת accepta erit, Prouerb. 17. 10. וַיִּתְּרֶיךָ irascatur, Gen.
 18. 30. וַיִּתְּרֶיךָ & iratus est, Genes. 4. 5. וַיִּתְּחֶיךָ & castrametatus
 est, Gene. 26. 17. *וַיִּתְּסֶה & deleuit, Gen. 7. 23. Et cum ה in-
 terdum est cum pathách, vt וַיִּתְּחֶיךָ & aspiciat, Micháh
 4. 11. Et Prouerb. 27. 17, ferrum ferro וַיִּתְּרֶיךָ acuet se, & vir
 וַיִּתְּרֶיךָ acuet faciem proximi sui. וַיִּתְּחֶיךָ & diuisit, Gene. 33. 1.
 *וַיִּתְּחֶיךָ & agrotauit, 2. Reg. 1. 2. *וַיִּתְּחֶיךָ videbo, Iob 23. 9. וַיִּתְּחֶיךָ
 & respondit, 1. Reg. 20. 4. יֵעֲלֶה ascendet, Genes. 44. 33.
 וַיִּתְּעֶיךָ & ascendit, Exod. 8. 6. וַיִּתְּעֶיךָ & feci, Deut. 10. 3. וַיִּתְּעֶיךָ
 & fecit, Gen. 41. 47. וַיִּתְּחֶיךָ & concepit, Genes. 16. 4. cum
 pathách in athnách.

Et plurale perfectum, vt יִחְסִיִּן sperabunt. Psal. 36.8.
 יִחְיוּ videbunt, Iesah. 26.11. יִשְׁתִּיִּן bibent, Psal. 78.44.
 יִבְלִיִּן quæretis, Iesah. 21.12. יִבְכּוּ flebunt, Iesah. 33.7. יִבְלִיִּן
 deficient, Iesah. 31.3. יִרְוּ inebriabūt se, Psal. 36.9. יִשְׁלִיִּן a-
 bundabunt, Psal. 122.6. Sunt etiam quædam futura
 defectiua, quorum prima radicalis litera non est cum
 seghol, nec literæ quæ sunt futuri signa, habent gahíá,
 vt יִשָּׂה & bibit, Gen. 25.34. Et 21.16, יִתְבַּךְ & fleuit. Num.
 24.19, יִרָד & dominabitur de Iahacób. Et Prouerb. 7.
 25, Ne יִשָּׂה declinet ad vias eius cor tuum, Irme. 41.10,
 יִשָּׂה & captiuum duxit. Iob 31.27, יִנָּפֶת & seduxit se in
 abscondito cor meum. Et hoc usu venit (teste. R. Io-
 náh) vt verbum ad sequentem currat dictionem, quæ-
 admodū veniunt, יִשְׁכַּח בְּלִבָּנֹן מְקַנְנֵי בְּאֲרוֹנִים quæ habitas
 in Lebanon n̄dificas in cedris, Irme. 22.23. At ita veniūt
 nonnulla in sôph passûc, & athnách, vt Genes. 27.25,
 & attulit ei vinum יִשָּׂה & bibit. Et 38, & leuauit vocē
 suam יִבְכּ & fleuit. Et in hoc forsan multitudinem se-
 cutus est, quanquam mirabile est (inquit. R. David)
 in oculis meis: quia in verbis quæ ita inuenimus, * ne
 vnum quidem inuenitur iuxta modum primum, nec
 יִשָּׂה nec יִבְכּ nec יִשָּׂב, aut יִרָד ex יִרָה שְׂבָה, nec in verbis
 quæ veniunt iuxta modū primum, vt יִפֹּן יִבֶּן יִקֵּן, vllū
 inuenitur quod veniat iuxta modum secundum. Si
 enim veniunt sic vt currat verbum ad sequentem di-
 ctionem, quomodo nullū ex his venit vt illa, nec vllū
 ex illis venit vt hæc? Verūtamen de quibusdam ratio
 reddenda est. Dicimus enim quod si יִשָּׂה captiuauit,
 (vnde dicitur יִשָּׂה) diceremus יִשָּׂב aut יִשָּׂב, videretur,
 aut putaretur esse ex verbis quorum prima quiescit,
 quæ est י, nēpcà יִשָּׂב. Sed in יִפֹּן & cæteris paulo supra

672

672.673

673

674

גלו גלוהו גלוד גלודי גלום גלום גלוננו גלוד גלוד גלון גלון;
 גלו fecerunt me, Psal. 119. 73. Iam fecerunt eu,
 Ecclef. 2. 12.

702

703

גלית גליתן כמז גלית גליתם :

Participium, ¹⁰נולה Reuelans.

704.705

44.2. רָעָא pascens me, Psal.23.ו. רָאִי videns me, Iiób 7.8.

וַיַּעַם יִשְׂרָאֵל וַיַּעַם יִשְׂרָאֵל & faciens eam, Iefah. 22. 11. וַיַּעַם יִשְׂרָאֵל & faciens eam, Ie-

נולים נוליו נוליק נולי נוליהם נוליהם נולינו נוליה נוליה

149. 2. עֲשִׂיהֶם facientibus ca, P^{al}. III. 10. * & ex-

12. ובוֹי & contemnentes me, 1.Sem.2.30. vox צַיִר spe-

נִזְלָה נִזְלָתוֹ נִזְלָתְךָ נִזְלָתִי נִזְלָתְכֶם נִזְלָתֵנוּ נִזְלָתְהֶם

נִלְוֹת נִלְוֹתָיו נִלְוֹתֶיךָ נִלְוֹתֵי נִלְוֹתֵיכֶם נִלְוֹתֵינוּ

זולותיה זולותיה זולותיה זולותיה :

Futurum, אָנְלָה Reuelabo.

אָנְלָהוּ אוֹ אָנְלָנוּ אָנְלָךְ אָנְלָם אָנְלָכֶם אָנְלָה אָנְלָךְ אָנְלָן אָנְלָךְ
 אָנְלָנוּ videbo eum, Num. 23. 9. אָנְלָךְ respondebo tibi,
 Iob 14. 15. אָנְלָךְ & faciam te; Genes. 12. 2. אָנְלָכֶם respon-
 debo eis, Iesah. 41. 17. אָנְלָךְ & vidi te, Iechez. 16. 6. אָנְלָנוּ
 faciam illud, 1. Reg. 11. 12.

707

יָנְלָה יָנְלָהוּ אוֹ יָנְלָנוּ יָנְלָךְ יָנְלָם יָנְלָכֶם יָנְלָה יָנְלָךְ יָנְלָן יָנְלָךְ

Sic residuum iuxta hanc formam. אָנְלָהוּ & vidit eū,
 Iudic. 19. 3. אָנְלָהוּ & spreuit eū, 1. Semu. 17. 42. אָנְלָהוּ fa-
 ciet illud, Iesah. 44. 13. אָנְלָהוּ tollet te, Psalm. 52. 7.
 אָנְלָהוּ respondebit tibi, Psal. 20. 2. אָנְלָהוּ videbit me, Exod.
 33. 20: cum pathách vice feri. אָנְלָהוּ & vidit me, 2. Sem.
 1. 7. אָנְלָהוּ & exaudiuit me, Psal. 3. 5. אָנְלָהוּ & vidit eam,
 Gen. 38. 15. אָנְלָהוּ & faciet illud, Leui. 9. 16. אָנְלָהוּ videbit
 eam, Deut. 1. 36. אָנְלָהוּ pascet eam, Psal. 80. 14. אָנְלָהוּ re-
 spondebit nobis, Psal. 20. 10. Et sic

708

תָּנְלָה תָּנְלָהוּ אוֹ תָּנְלָנוּ תָּנְלָךְ תָּנְלָם תָּנְלָכֶם תָּנְלָה תָּנְלָךְ תָּנְלָן תָּנְלָךְ

facies illud, Exod. 28. 15. אָנְלָהוּ videbis eum, Num.
 23. 13. Sic & אָנְלָהוּ & vidimus eū, Iesah. 53. 2.
 Et אָנְלָהוּ & despexerunt eum,
 1. Sem. 10. 27. אָנְלָהוּ videbūt me, Psal. 119. 74. אָנְלָהוּ vide-
 bunt eam, Num. 14. 23. Et אָנְלָהוּ & c. תָּנְלָהוּ respondebitis ei, Iesah. 36. 21. Et ita totum residuum.

Septima, quorū prima, & tertia ה, quiescūt. CA. XXIII.

Eptima species, est eorum quorum prima, 497. 498
 quæ est א, & tertia quæ est ה, quiescunt, vt

אָבָה Voluit, acquieuit.

אָבָה אָבִיתֶם אָבִינוּ

אָבָה אָבִית אָבִיתִי

עָבָר

אָבִיתִי :

אָבִיתִי אוֹ אָבִית

אָבִים אָבִי

אָבָה

בִּינוּנִי

אָבִות :

אָבָה

אָבוֹס	אָבוֹ	פֶּעוּל
אָבוֹיֹת :	אָבוֹיָה	
	אָבוֹת :	סְקוֹר
אָבוֹ	אָבָה	צוּי
אָבִינָה	אָבִי	

אוֹ אָבָה אָבוֹ אָבִי אָבִינָה :

נָאָבָה יָאָבוֹ תֵאָבֹו	אָבָה יָאָבָה תֵאָבֹו	אֵיתָן
תֵאָבִינָה :	תֵאָבִי	

Infinitiuū, אָבוֹת, vt אָלוֹת iurare, Hose. 10. 4. Et 4. 2, אֵלֶּה
Futurum, אָבָה &c. Interdum autē cadit ם, vt Pro-
uerb. 1. 10, Ne תִּכָּנָה voles, aut acquiescas. vbi ם est loco ה.

499

Et cum sceuá & seghól, vt אָאָתָה Veniam, יָאָתָה veniet,
תֵאָתָה venies. Iob 37. 22, Ab Aquilone aurum וּמֵאָתָה ve-
niet. Et ם quiescente, & vltima deficiēte litera, Iesah.
41. 25, וּמֵאָתָה & veniet ab ortu solis. Et cū ם vice ה, vt
Deut. 33. 21, וּמֵאָתָה & venit cum principibus populi. est cū
vno paséth, & breue, vt legunt filii Naphthali: sed filii
Aser legunt cum duobus pasethín, & longum וּמֵאָתָה, ce-
ciditque ם de scriptura. Et cum ם quiescēte, vt אָאָתָה
יָאָתָה תֵאָתָה &c. vt Micháh 4. 8, vsque ad te תֵאָתָה veniet.

Octaua, quorū prima י, & tertia ם, quiescūt. C A. X X V.

572

Octaua species, est eorū verborum quorum
prima litera quæ est י, & tertia quæ est ם,
quiescunt, vt

יָצָאוּ יָצָאתָם יָצָאוּ	יָצָא יָצָאתָ יָצָאתָ	עָבַר
יָצָאתָן :	יָצָאה יָצָאתָ	
יוֹצְאִים	יוֹצָא	בִּינוֹנִי
יוֹצְאוֹת :	יוֹצָאה אוֹ יוֹצָאתָ	
	יָצָא אוֹ יָצָאתָ	סְקוֹר
	בָּצָאתָ בָּצָאתָ לָצָאתָ סָצָאתָ :	
צָאוּ	צָא אוֹ צָאה	צוּי
צָאָה אוֹ צָאָה	צָאִי	

R. iii.

אֵיתָן אֵצֶא יֵצֵא תֵצֵא
תֵצֵא תֵצֵא תֵצֵא תֵצֵא

Præteritum, יֵצֵא egressus est, &c. Deficit interdú, vt Iiob 1.21, nudus יֵצֵא egressus sum.

Participiú, יֹצֵא. Cuius fœmineú יוֹצֵאָה. Et leniendi & gratia, interdum deficit ה, & tráffertur punctum ipsius & in ץ, vt talem indicet defectum, vt Ecclef. 10.5, sicut error שׂיּוֹצֵא qui egreditur à facie principis: pro שׂיּוֹצֵאָה. Deut. 28.57, הַיּוֹצֵא quæ egreditur de inter pedes eius. deficit & de scriptura.

Hammacór, יוֹצֵא, Genef. 27.30. & צֵאת, Gen. 24.11. בְּצֵאת, Gen. 35.18. בְּצֵאתוֹ, Gen. 12.4. צֵאתְךָ, Deut. 16.6. בְּצֵאתְךָ, Iudicú 5.4. בְּצֵאתְךָ, Deut. 28.6. בְּצֵאתִי, Exod. 9.29. בְּצֵאתְכֶם, Exod. 5.20. בְּצֵאתְכֶם, Deut. 23.4. צֵאתְנוּ, Icho. 9.12.

Imperatiuum, צֵא egredere, Gen. 8.16. Et in soph passúc, וּצֵא, Iudic. 9.19. צֵאוּ egredimini, Gene. 19.14. Et cū athnách, צֵאוּ, Irme. 50.8. Et cum zachéph similiter צֵאוּ, Iefah. 49.9. צֵאֵךְ egredere tibi, Cant. 1.8. צֵאנָה exite, Cát. 3.11. ץ cū sccuá præter normá. Et & quiescete צֵאנָה.

573

Futurum cum séri, אֵצֵא &c. Et ita quando est longú, vt Genef. 8.18, וַיֵּצֵא נֹחַ & egressus est Nóach. Et in תֵצֵאנָה quiescit &, vt sit discrimen inter ipsum & futurum desinentiú in ה quiescens. Et in soph passúc, & athnách, & zachéph, וַיֵּצֵא, Iefah. 49.17. Et תֵצֵאוּ, Iefah. 52.12.

Quæ autem veniunt à themate cum camés & séri, instar פָּעַל, sic coniugantur,

574

עָבַר יָרָא יֵרֵאת יֵרֵאתִי
יֵרֵאתָ יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי
יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי
יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי
יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי
יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי יֵרֵאתִי

575

Est sicut nomen toár.

1. Sem. 18 19. Deut. 4. 10.

יָרָא אֹי יָרָא

מִקּוֹר

בִּירָא בִּירָא לִירָא מִירָא וִירָא לִירָא לִרָא:

יָרָא

יָרָא

צָוִי

יָרָאנָה אֹי יָרָאנָה:

יָרָאִי

נִירָא וִירָא תִירָא

אִירָא יִירָא תִירָא

אֵיתָן

תִירָאנָה:

תִירָא תִירָאִי

574 Timuit, &c. At timuistis, Iehos. 4. 24: est à themate יָרָא cum camès.

Participium passivum, quia sunt intransitiua, non est in prædictis verbis. Et in macór quiescit י cum literis deseruientibus. Et sic in futuro. Et cum accentu diuisiuo, וִירָא, Psal. 52. 8. תִירָאִי, Iesah. 40. 9.

Nona, quorum prima י, & tertia ה, quiescunt.

CAP. XXVI.

729

Ona species, est verborum incipientium à י, & desinentium in ה quiescens.

736

יָרָו יָרִיתִם יָרִינוּ:

יָרָה יָרִיתִי יָרִיתִי

עָבָר

יָרִיתָן:

יָרָתָה יָרִיתָ

בִּינוּנִי

יָרִים יָרִי

יָרָה

בִּינוּנִי

יָרִיתָ:

יָרָה

בִּינוּנִי

יָרִים

יָרִי

פָּעוֹל

יָרִיתָ:

יָרִי

פָּעוֹל

יָרִיתָ אֹי יָרָה

מִקּוֹר

בִּירָתָה בִּירָתָה לִירָתָה מִירָתָה:

יָרָו

יָרָה

צָוִי

יָרִינָה:

יָרִי

נִירָה יִירָה תִירָה

אִירָה יִירָה תִירָה

אֵיתָן

תִירָינָה:

תִירָה תִירָאִי

יָרָה Iecit, &c. Fœmineum, יָרִיתָ vel יָרִיתָ, sicut יָרִיתָ, quam pulchruisti, Cant. 7. 6.

Hammacór, יָרִיתָ, vt iaciant, Psal. 11. 2. & יָרָה,

Exod. 19. 13. & יָרָה. Et cum a vice הָ, 2. Paral. 26. 15.

Futurum אִירָה. Vel defectiue, אִיר יִיר תִּיר נִיר, &c. Et sic à יָרָה Populatus est, vi abstulit, futurū אִירָה יִירָה, &c. Cuius defectiuū, הִין הִין, אִין אִין, &c. Et à יָעָה Remouit, scopauit, futurū יָעָה יָעָה, אִיעָה אִיעָה, &c. Cuius defectiuum, יָעָה יָעָה, אִיעָה יָעָה, &c. Et à יָפָה Pulchruit, אִיפָה יָפָה תִּיפָה, Iechez. 31. 7, & pulchruit: in quo י secundum quiescit, quanquam secundum normam debebat esse יָיָה, instar וְיָשָׁב, & ita se dicit inuenisse R. David in Michlól, & in libro radicum, in aliquibus libris correctis: itaque legūt filii Aser: primo modo legunt filii Naphtali, id est cū י secundo quiescēt. R. Ionah legit יָיָה prius י cū sceuá, alterū cū chiric.

Decima, quorū secūda \aleph , & tertia π , quiescit. C A. XXVII.

DEcima species, est eorum quorum secunda
quæ est נ, & tertia quæ est ה, quiescit, quæ
sequitur formam sextæ speciei, vbi etiam
huius verbi נהח citantur exēpla, ibi vide.

Vndecima.

VNdecima verò, est quorū secunda quæ est 1, & ter-
tia quæ est 8, quiescit, vt 8ia, quod ita cōiugatur,

בָּאוּ בָּאתָם בָּאנוּ	בָּא בָּאת בָּאתִי	עָבַר
בָּאתָן :	בָּאה בָּאת אוּ בָּאת	
בָּאִים	בָּא	כִּינוּנִי
בָּאוֹת :	בָּאה	
	<hr/> בּוֹא	מְקוֹר
	בְּבוֹא כְּבוֹא לְבוֹא מְבוֹא :	
בּוֹאוּ	בּוֹא	צוּנִי
בּוֹאִינָה :	בּוֹאִי	
נְבוֹא יְבוֹאוּ תְבוֹאוּ	אָבוּא יְבוֹאוּ תְבוֹאוּ	אִיתָן
תְּבוֹאָנָה אוּ תְבוֹאִינָה אוּ תְבוֹאוּ	תְּבוֹאוּ תְבוֹאִי	

נָא Venit, aut ingressus est. Et sine áleph, נָא, pro

venimus, 1. Sem. 25. 8. **בָּאָה**, est longū ad participii
differentiam. Inuenitur tamen breue præter normam,
591 **יעֶזֶךְ. 30. 4. וּבָאָה & veniet gladius.**

Infinitiuus, **בֹּאֵה**. & cum pronomine, **אִו בֹּאֲכֶה**,
בֹּאִי בֹאִים בֹּאֲכֶם בֹּאֲנִי בֹאֲנִי בֹאֲנִי בֹאֲנִי :

Futurum, **אָבֹא**. & cum **הֶ**, **אָבֹאָה**. Et sic fœmineum,
תָּבֹא. & cum **הֶ**, **וְתָבֹאָה**, Iesahiah 5. 19. Et sic **נָבֹאָה**

650 **Psalm. 132. 7. Et Deut. 33. 16, תָּבֹאָהּ veniat ad caput Ioséph.**

750 id est, omnis benedictio veniat, &c. & **ת** & **ה** redundant
sicut & in **נִפְלְאָתָהּ** mirabilis fuit amor tuus, 2. Sem. 1. 26.

vel dic quòd talis additio tam in verbis, quàm in no-
minibus ponitur augendi gratia, perinde ac si dicat, Ve-

651 niat, & veniat multipliciter. Illud autem 1. Semu. 25.
34, Nisi festinasses, **וְתָבֹאָהּ** & venisses in occursum mei:

est compositum ex duobus signis fœmineis, præteriti
& futuri. Nam si totum esset futurum, dixisset **וְתָבֹאִי**:

aut si esset totum præteritum, dixisset **וָבָאָה**. Et ob eius
multam sollicitudinem veniendi, ita dixit. Sic & Iiòb

22. 21, **תָּבֹאָתָךְ טוֹבָה** veniet tibi bonum: est compositum
ex **תָּבָאָה** & **בָּאָה**. Vel **ת** est vice **ה** redundantis, vt est Iesah.

5. 19, Et appropinquet, **וְתָבֹאָהּ** & veniat. quemadmodum
& in verbis perfectis redundat **ה** in futuro, vt dictum

652 est. R. verò Ionáh scripsit quòd **ת** in **וְתָבֹאָהּ** ponitur vi-
ce **י**, ac si dixisset **וְתָבֹאִי**: sed prius est magis rectum. Et

cum pronomibus, **תָּבֹאֲנִי** hoc est **לִי** veniat mihi,
Psalm. 36. 12. & **תָּבֹאָהּ** veniat ei, Psalm. 35. 8. & **יָבֹאֲנוּ** veniat

nobis, Iesah. 28. 15. & **יָבֹאֲנִי** & veniant mihi, Psalm. 119. 41.
Sic & **נָפָה** quod est vomere, cōiugatur **נָפָהּ** & c. vt **נָפָהּ**

נָפָהּ. Vnde illud Leui. 18. 28, sicut **נָפָהּ** euomit gentē: est
participiū fœmineū. quanquā sunt qui dicant tesse præ-

teritū a **נָפָהּ**, sicut **נָפָהּ** & **נָפָהּ**: & sic **הָאָרֶץ** quod præcessit,

masculi generis est, sicut & Gene. 13.6, & non נָשָׂא אֶתָּם 653
 ferebat eos terra. Illud autē Irm. 25.27, וְקִיָּוָה & vomī
 te: ponitur pro קָיָוָה, si deducatur à קָיָוָה, & יָ is est loco נָ.
 Si verò sit à קָיָה vel קָיָה, venit more verborum quorum
 vltima quiescit: quod est magis rectum.

Duodecima species.

CAP. XXVIII.

Duodecima species est verborū quorum se- 652
 cunda quæ est י, & tertia quæ est נ, quiescit:
 vt קָיָא vomuit, cuius thema alii putant esse
 קָיָא, aut קָיָה, vt præcedēti capite dictum est.

Decimatertia.

Decimatertia species est quorum secunda quæ est י, 712
 & tertia quæ est ה, quiescit: quæ sic coniugatur,

חַיָּו חַיִּיתָם חַיִּינוּ	חַיָּה חַיִּיתָ חַיִּיתִי	עֶבֶר
חַיִּיתָן :	חַיִּיתָה חַיִּיתָ	
חַיִּים	חַי	בְּנוֹנִי
חַיִּוֹת :	חַיָּה	
חַיָּו	חַיָּו :	מְקוֹר
חַיִּינָה :	חַיָּה	צִוּוִּי
נַחֲיָה יַחַיִּי תַחֲיִי	אֲחִיָּה אוֹ אֲחִיָּה יַחֲיָה תַחֲיָה	אֵיתָן
תַּחֲיָה אוֹ תַחֲיִי :	תַּחֲיָה תַחֲיִי	

Præteritum, חַיָּה Vixit. Et secundum R. Iehudāh, ob
 eius frequētem vsum, remouerunt הָ תָּא in masculino,
 quā in foeminino, vt Genes. 5.5, Et fuerunt omnes
 dies Adā qui vixit. Et Exod. 33.20, non videbit
 me homo, וְחַיָּי & viuet. pro חַיָּה. Et foemineum, Exod. 1.
 16, Et si filia est, וְחַיָּה viuat. pro חַיָּה. Participium
 est vt תֹּאֵר, חַיָּי. Genes. 43.27, Num adhuc ipse חַיָּי viuere
 nō secundum normam erat dicendum חַיָּה, instar
 חַיָּה. Et sic dicendum est in plurali חַיִּים cum raphēh, instar
 חַיִּים רַפְּהִי, quemadmodum dicitur in foemineo Exod. 1.

19, quia חיות viuaces sunt. Sed quia illud Exod. 4. 18, videbo an adhuc ipsi חיים viuant: & Deut. 4. 4, חיים viuitis vniuersi vos: dagheffatur ob defectum alterius י, quod est tertia radicalis litera, quemadmodum dagheffatur in חיה חיות, dicendum est (inquit R. Dauid,) quòd radix חיים חי, חי, est חיי verbum geminatum, & secundum morem deficit litera geminanda. Illa autè חיה חיות debuerant dagheffari, sed vt differant à nominibus חיה bestia, חיות bestia, raphantur, vt & nonnulla alia geminata, vt suo dicemus in loco. Inuenitur & à the-mate חיה, instar פעל, vt Leuit. 25. 36, וחי & vixerit frater tuus tecum. Et dic vel quòd quiescit tertia, pro חיה: vel quòd deficit י geminandum, vt sit חיי.

Defectiua quorum prima quæ est ג, deficit. C A. X X I X.

423

Vnt etiam in binián cal, verba defectiua: & horum quædam sunt quorum prima litera, quæ est ג, deficit, vt נגש Accessit, appropinquauit.

נגשו נגשהם נגשנו	נגש נגשת נגשתי	עבר
נגשתו :	נגשה נגשת	
נגשים נגשי	נגש	ביכנו
נגשות :	נגשה או נגשת	
	נגש או נגוש או גשת	סקור
	נגשת נגשת לגשת מגשת :	
גשו או גשו	גש או גש או גשה	צווי
גשנה או גושנה :	גשי או גושי	
גשו וגשו וגשו	גשו וגשו וגשו	איתן
גשנה או גושנה :	גשו וגשו וגשו	

Præteritum, נגש, &c. Et sic de aliis verbis intransitiuis: quæ passiuo carent participio, vt נבל latrauit, נבל, vel נבל cecidit, נול fluxit, נחת descendit, castrametatus

est, נָסַע profectus est, נָסַע ascendit, נָפַל cecidit. Quæ vero sunt transitiva, passivum habent participium.

Hāmacór, נָשׁ & נָשׁ, Iesah. 19.22. Vel נָשׁ, vt וְנָשׁ & tangendo, siue percutiēdo, Exod. 19. 12. לְנָשׁ Exod. 12.23, לְנָשׁ expellere, Deut. 20.19. Et deficiēte נ, & cum ת in fine, vt נָשׁ accedere. Et cum literis בֵּת, vau, caph sunt cum sceuá, & lámed cú camés, & mem cú chiríc, & נ cum daghés ob defectum נ. Venit tamen ל cum sceuá, quando est coniunctio realis, vt Genes. 16. 3, in fine decem annorum לְשָׁבֶת habitandi Abrahám in terra Chenáhan. id est quibus habitavit &c. Et Num. 21.15, לְשָׁבֶת עַר ad habitandum Har, vel habitandi Har. Quòd si vltima fuerit gutturalis, prima & secūda erūt cum pathách, vt Eccles. 3.2, Tempus לְשָׁעַת plantandi. 425
לְנִגְעַת בְּךָ tangere te, vel vt tangat te, 2.Sem. 14.10. Et in soph passúe, & cum athnách, & zachéph, secunda litera radicalis est cum camés, vt Psal. 113.5, Qui eleuat לְשָׁבֶת ad habitandum. Et cum pronomibz, נָשׁ, Genes. 33.3, נָשׁ, Exod. 28. 43. נָשׁ cum tetigerit illud, Leui. 15. 23. & נָשׁ euulsero, Irme. 12.15.

Imperatiuum, נָשׁ cum pathách. 2.Semu. 1.15, נָשׁ accede, irrue in eum. Et sic Exod. 3.5, נָשׁ Solue calceamenta tua. Vel cum séri, נָשׁ. Et cú seghól propter maccáph, Gen. 19.9, נָשׁ accede vltra. Et cum he, נָשׁ, Gen. 27.26. נָשׁ. Et cú cholem, נָשׁ accedite huc, 1. Sem. 14.38. נָשׁ. Et cú chólé, נָשׁ, Ruth 2. 14. נָשׁ. Et cum chólem, נָשׁ. Et cum ה & daghés ob decorem, vt נָשׁ custodi, Psal. 141. 3. Et נָשׁ custodi eá, Pro. 4.13.

Futurum, נָשׁ &c. Vel cum chólem, נָשׁ percutiam &c. Exod. 21.35. & 32.35. & Ichos. 24.5. Et נָשׁ &c. Et perfectum, נָשׁ Propulsabo, נָשׁ propulsabit, נָשׁ

propulfabis, Pſal. 68. 3. Et **אָטוּל** Portabo, **יטוּל** portabit. Et **אָנטר** ſeruabo, **ינטר** ſeruabit, Irm. 3. 5. Cui defectiuū, **אָטֵר** **יטֵר**, Leuit. 19. 19. Pſal. 103. 9. Irm. 3. 12. Et cū **הַעֲרָה**, & **אָעֲרָה**, Pſal. 119. 34. Et **אָנְצֵר** **ינְצֵר**, Deut. 33. 9. & **פּאַטִי** **טוּמ** **ינְצֵר** ſeruabunt. Et **אָצֵר** **יֵצֵר**, Pſal. 119. 69. Et cum pronomine, **אָצֵרְךָ**, Ieſa. 42. 6. **אָצֵרְנָה**, Ieſah. 27. 3. Pſal. 119. 33. **אָצֵרְנָה**. Et **יֵצֵרְהוּ**, Deut. 32. 10. **תְּצַרְנִי**, Pſal. 32. 7. **תְּצַרְנִי** Pſal. 12. 8. **יֵצֵרְנִי** Pſal. 25. 21.

De verbo defectiuo incipiente à נ, & deſinente
in י. CAP. XXX.

441

Et & aliud genus verbi cuius extrema, quæ
sunt נ, deficiunt.

נָתַנּוּ נִתְּתָם נִתְּנָנוּ אוֹ נִתְּנוּ	נָתַן נִתְּתִי	עָכָר
נָתַתָּן :	נָתַתְּהָ נִתְּתִי	
נִתְּתִים	נָתַתָּן	כִּינּוּכִי
נִתְּתוֹת :	נִתְּתָהּ אוֹ נִתְּתַתְּ	
נִתְּתִים	נָתַתָּן	פְּעוּל
נִתְּתוֹת :	נִתְּתָהּ	
נָתַן	נָתַתָּן אוֹ תָתַתְּ :	מְקוֹר
נִתְּתִי אוֹ תִתְּנָה :	נָתַתְּהָ אוֹ תִתְּנָה	צוּי
נָתַתְּהָ אוֹ תִתְּנָה :	נָתַתְּהָ	
נָתַתְּהָ אוֹ תִתְּנָה :	נָתַתְּהָ יִתְּנָה תִתְּנָה	אֵיתָן
נָתַתְּהָ אוֹ תִתְּנָה :	נָתַתְּהָ תִתְּנָה	

Præteritū, נָתַן Dedit, &c. Gen. 34. 16. & **דָּבִימָם** **נָתַתְּהָ** dedimus manus nostras. Thren. 5. 5, A Egypto **נָתַתְּהָ** dedimus manum. Et cum defectu extremorum præter morem, in præterito, 2. Sem. 22. 41, Et inimicorum meorum **תָּתַתְּהָ** dedisti mihi ceruicem. Et cum pronomine, **נָתַתְּהָ**, Iudic. 1. 34. **נָתַתְּהָ**, Deut. 28. 13.

442

Hammacor perfectum, נָתַתָּן, Iudic. 8. 25. Et נָתַתָּן, Num. S. iii.

20.21. Et cum maccáph est cum camés, vt נתן זרע dare semen, Gen. 38.9. Defectiuú verò נתת cum féri, Deut. 2.26. Et cum maccáph, iunctúmque monosyllabo aut dictioni longæ, cū seghól, vt Gen. 15.7. לָתַת לְךָ vt det tibi. Deut. 6.10. לָתַת לְךָ vt det tibi. Et 26.3. לָתַת לָנוּ vt det nobis. Et cum ך in fine, vt 1. Reg. 6.19. לָתַתָּה vt daret ibi arcam. i. poneret. Et cum pronomínibus, בָּתַתָּה, Leui. 20.4. בָּתַתָּה, Deut. 15.10. תַּתִּי Genes. 29.19, &c.

Imperatiuú cum féri, תֵּן da, 2. Reg. 4.43. Iunctúm auté monosyllabo, aut dictioni longæ, est cū seghól, vt Gen. 14.21. תֵּן לִי da mihi. Et 47.19. וְתֵן זֶרַע & da semen, Vnum etiá cum seghól * præter normam, Psal. 28.4. תֵּן לָהֶם da eis. Et cum ה in fine, תִּנֵּה, Gen. 30.26. תִּנֵּנוּ תִנֵּי. Et in soph passúe, & athnách, & zachéph cū féri, vt תִּנֵּי, Iesah. 43.6. תִּנֵּנָה, vel תִּנֵּה nun cum daghés.

Futurum, תִּתֵּן. Et cum maccáph iunctum monosyllabo, aut dictioni longæ, est cum seghól, Genes. 30.31. לָךְ תִּתֵּן dabo tibi. Et 15.2. Quid תִּתֵּן לִי dabis mihi? Et cū pronomine, וְתִתֵּנִי, Psal. 89.28. וְתִתֵּנִי, Iesah. 49.8. וְתִתֵּנִי, Iesah. 47.6. וְתִתֵּנִי, Genes. 30.28. וְתִתֵּנִי, Genes. 39.20. וְתִתֵּנִי, Deut. 28.25. וְתִתֵּנִי, Iudicum 6.13. Et ita reliqua.

De verbo incipiente à נ deficiente, & desinente in ה quiescens.

C A P. XXXI.

St & alia defectiuorum species incipiens à נ deficiente, & desinens in ה quiescens, vt נָטָה Inclinauit.

נָטָה נָטִיתָם נָטִינוּ

נָטִיתָם :

נָטִים

נָטִים :

נָטָה נָטִיתָם נָטִינוּ

נָטִיתָם נָטִים

נָטָה

נָטָה

עָבַר

בִּינוּנִי

פָּעוּל	נָטוּי	נָטוּיִם
מְקוֹר	נָטוּיָה	נָטוּיוֹת :
צִוּוּי	נָטָה	נָטוּ
אֵיתָן	אֵשׁ יֵט תֵּט	נָטִינָה :
	תֵּט תֵּטִי	נָט יֵטוּ תֵּטוּ
		תֵּטִינָה
	אוּ אֵטָה יֵטָה תֵּטָה :	

- 658 Præteritum perfectum, נָטוּי, Psalm. 73. 2.
 727 Hammacór, נָטוּת. Et נָטָא volando, pro נָטָה: áleph enim est loco ה, Irme. 48. 9. Et sic * נָטָא obliuiscendo, Hof. 1. 6. pro נָטָה.
 726 Futurum defectiuum, אֵט, inclinabo. Et sic יוּ תוּ Aspergam, &c. Et cum chiríc, יוּ & asperfit se, 2. Reg. 9. 33. Et אֵטָה יֵטָה, Leuit. 6. 27. Et אֵטָה obliuiscar, &c. Et תֵּטִי obliuisceris, pro oblitus es, Deut. 32. 18. in quo י ponitur vice ה literæ radicalis, & ת est cum seghól, quia perfectum secundum normam est תֵּטִי inftar תֵּטִי. Et communis grámaticorum opinio est quòd sit ex bin-ián cal, & seghól loco fèri.

De verbo incipiente à נ deficiente, & desinente in א quiescens. CAP. XXXII.

746

Liud etiã est defectiuum verbum incipiens à נ deficiente, & desinens in א quiescens, vt נָטָא Pepercit, Accepit, Portauit, Eleuauit: quod ita coniugatur,

עָבַר	נָטָא נָשָׂאת נָשָׂאתִי	נָשָׂאוּ נָשָׂאתֶם נָשָׂאוּ
	נָשָׂאה נָשָׂאתָ	נָשָׂאתָ :
כִּינּוּי	נָשָׂא	נָשָׂאִים נָשָׂאִי
	נָשָׂאה אוּ נָשָׂאת אוּ נָשָׂאתָ	נָשָׂאוֹת :
פָּעוּל	נָשָׂא	נָשָׂאִים
	נָשָׂאה	נָשָׂאוֹת :

נָשָׂא אִו שׁוּא אִו שְׂאָת :

מְקוֹר

שָׂא

שָׂא

צוּר

שְׂאִינָה

שְׂאִי

אִו נָשָׂא נִשְׂאוּ נִשְׂאִי נִשְׂאִינָה :

נִשְׂא יִשְׂאוּ תִשְׂאוּ

אִשָּׁא יִשְׂא תִשְׂא

אִתָּן

תִּשְׂא תִשְׂאִי תִשְׂאִינָה אִו תִּשְׂאִינָה אִו תִּשְׂאִינָה :

Præteritū, נָשָׂא Accipit, &c. Interdum venit sine א more desinentiū in ה, vt Iechez. 39. 26, וְנָשָׂא & portabūt confusionem suam. pro וְנִשְׂאוּ. Et Psal. 139. 20, נִשְׂאוּ extulerunt (sub. te, vel nomen tuum) in vanum inimici tui. in quo א redundat, vel est metathesis. quanquam R. Mosch putauit esse pahúl. Et Irme. 10. 5, וְנִשְׂאוּ נִשְׂאוּ portando portabuntur. pro וְנִשְׂאוּ.

Participiū, נִשְׂא Accipiens, &c. Et cum א quiescente, Ester 2. 15, Et erat Ester נִשְׂא accipiens gratiam. Et א cū fēri, 1. Reg. 10. 22, Nauis Tarsis נִשְׂא portans aurum.

Happahúl, נִשְׂא. Et more desinentium in ה, Psal. 32. 1, Beatus cui נִשְׂא dimissa prauaricatio.

Hammacór perfectum, נִשְׂא. Et cum pronomine, בְּנִשְׂא, Psal. 28. 2. Defectiuum verò, שׂוּא, Psal. 89. 10. Et cum additione ת, more aliorum incipientium א נ deficiente, שְׂאָת accipere, Deut. 1. 9. Vnde שְׂאָתוֹ, Deut. 14. 24: & שְׂאָתִי, Irme. 15. 15, cum sceuá, vt lenior sit pronuntiatio: nam secundum normam debuerat esse cum seghól, שְׂאָת, instar נִשְׂא. Aliquádo ש est cū fēri, & א quiescit, vt לשְׂאָת, Genes. 45. 27, Iudic. 8. 28. Et מִשְׂתָּו, Iiób 41. 16, sine א. Potest tamen esse nomē* teste R. David.

Imperatiuum, שָׂא &c. Et cum p loco ש, & ה loco א, Psal. 4. 7, נִשְׂא (pro נִשְׂא) leua super nos lumen.

Futurum, אִשָּׁא &c. Ruth 1. 9, וְתִשְׂאֵנָה, & leuauerunt vocem suam. Et 14, וְתִשְׂאֵנָה & leuauerunt vocem suam:

- 747 in quo deficit α . Et cum γ , protrahendi gratia, Iechez.
 748 23.49, Et peccata idolorum vestrorum תַּשְׁאִינָה portabi-
 tis. Et cum pronomi-
 nis, וְשָׂאָה, Deut. 32.11. וְשָׂאָה, 2.
 Sem. 5.21. וְשָׂאָה, Iudic. 9.48. וְשָׂאָה, 2. Sem. 4.4. וְשָׂאָה, 2.
 Psal. 91.11. וְשָׂאָה, Iesah. 46.7. וְשָׂאָה, Leuit. 10.5.

De defectiuo incipiente à ל deficiente præcipue in
 macór, imperatiuo & futuro. C A. X X X I I I.

445

St & verbum defectiuum incipiens à ל defi-
 ciente, vt לקח Accepit.

לקחו לקחתם לקחו	לקח לקחת לקחתי	עָבַר
לקחתו :	לקחה לקחת	
לוקחים	לוקח	בִּינּוֹנִי
לוקחות :	לוקחה	
לקוחים	לקוח	פָּעוּל
לקוחות :	לקוחה	
לקחו	לקוח או קחת או קחת :	מָקוֹר
לקחנה	לקח	צוּי
	לקחי	
	או קח קחו קחי קחנה :	
נקח יקחו תקחו	אָקַח יָקַח תִּקַּח	אֵיתָן
תקחנה :	תקח תקחי	

445

Præteritum inuenitur sine ל, & est cum camés ad
 differentiam imperatiui, vt קָבַץ accepit, Iechez. 17. 4.

447

Et קָבַץ tulit eos, Hosc. 11.3. quod tamen plerique putat
 esse macór, sed primum est rectum. Cum pronomi-
 nis, וְקָבַץ accepit me, Genes. 24.7. וְקָבַץ accepit eam,
 Deut. 20.7. וְקָבַץ tulisti nos, Exod. 14.11. וְקָבַץ acce-
 pi te, Nume. 23.11.

Participium vt perfecta.

446

Hammacór perfectum, לָקַח, Deut. 31.26. Defectiuú

T.i.

verò חתק, Irme. 5.3. Et cum sceuá, 2. Reg. 12.8, vt non
 חתקת acciperent pecuniam. quod factum est vt cur-
 reret (inquit R. David) cum dictione חתק quæ est lon-
 ga. In illo Gene. 30.15, וְלָקַחְתָּ & vt accipias etiam mā-
 dragoras: 7 non est radicale, quemadmodum putauit
 R. Ionáh, sed deseruit. nam non inuenitur perfectum
 macór cum ה, vel ת in fine, nisi prima radicalis sit cum
 camés chatéph, aut sceuá, aut chiríc, vel pathách, secū-
 da existente gutturali: sed cum camés lato nunquam.

446

Cum pronomibus, חתקת, Gene. 25.20. וְחָתַקְתָּ, Deut.
 24.19. חתקת, Gene. 30.15. חתקת, 1. Sem. 25.40.

447

Imperatiuū perfectū, חתק, Exod. 29.1. * Et defectiuū,
 חק, Gene. 12.19. Et cum he, חק, Gene. 15.9. Et cum pro
 nomine, וְחָתַקְתָּ, 1. Sem. 16.11. חתקת, Genes. 48.9.

Futurum, חתק &c. Et ob eius frequentem vsum, de-
 ficit sæpius daghès, vt Exod. 25.2, וְיָקַחְוּ & afferent mi-
 hi. Et 27.20, וְיָקַחְוּ & afferent ad te oleum. Sopho. 3.7,
 וְיָקַחְוּ accipies disciplinam. Et cum pronomine, וְחָתַקְתָּ,
 Nume. 23.27. וְיָקַחְוּ, Num. 23.14. וְיָקַחְוּ, Psal. 18.17. וְיָקַחְוּ,
 Exod. 21.14. וְיָקַחְוּ, Deut. 20.7. וְיָקַחְוּ, Exod. 2.5. וְיָקַחְוּ,
 Genes. 37.24. Et sic de aliis.

448

432

De verbo secundā literam geminante. C A P. X X X I I I I.

Sunt etiā verba quæ בְּפִי לִים, id est geminata,
 & duplicata vocant, quia videlicet secundā
 literam geminant: aut quia secundā & ter-
 tiam similem, immò eandem habent, vel
 actu, vt חתקת perfecit, סבב circuiuit: vel potentia daghès,
 quod vicem gerit deficientis literæ, vt sæpe dictum est.
 Quando autē sunt duæ literæ aut similes, aut eadem, si
 punctum maius præcedat, vt puta camés, ambæ pronū-

755

412

tiantur, vt סָבְבוּ. Sin verò minus præcedat, tunc altera non pronuntiatur, sed absorbetur, & raptim, breuiterque simul enuntiantur, sicut in קָלַלְתָּ אֱלֹהִים, Deut. 22. 23. Et vt sermo sit lenior, tertia remanente, secundam deponere solent: vnde vt plurimum sunt defectiua, raro perfecta, id est cū tribus literis radicalibus. Quæ autē sunt perfecta in hoc biniā cal, veniunt instar פָּעַל: defectiua verò sunt cum pathách, vt תָּם. Et quia secunda carent radicali litera, eius punctatura in prima remansit litera. Vnum tamen est cum camés, Leuit. 25. 47, יָדָךְ & attenuatus fuerit frater tuus. quanquam R. Ionáh propter camés putat deduci à מִיָּדָךְ. Et illud Psal. 18. 15, & fulgura רָבַרְבַּר multiplicauit: secundum quorundam Hammasóreth est cum camés, & ita est defectiuū tóar, teste R. Dauid in Michlól & in libro rad. Defectiuū autem sic coniugatur,

	תָּמוּ תָּמַתָּם תָּכְנוּ	תָּם תָּכַת תָּכְתִּי	עָכָר
	תָּכְתָּן :	תָּכַה תָּכַת	
761	תָּמִים	תָּם	פִּינוּכִי
	תָּמֹת :	תָּכָה	
	תּוֹמִים	תּוֹם	פָּעוּל
	תּוֹמֹת :	תּוֹכָה	
762	תָּמוּ אוֹ תָּמֹת :	תָּם אוֹ תּוֹם אוֹ תָּם	סָקוֹר
763	תָּמוּ	תָּם	צוּי
	תָּמִנָּה אוֹ תָּכִנָּה :	תָּמִי	
	תָּמוּם תָּמוּם תָּמוּם	תָּמוּם תָּמוּם	אֵיתָן
	תָּמִינָה :	תָּמוּם תָּמוּם	

Præteritum, תָּם Perfecit, cōsumpsit, est cū pathách, (vt dictum est) Thren. 4. 22. Et sic וְשָׁח & humiliabit se, Iesa. 2. 11. Et רָבַרְבַּר multiplicauit, Psal. 18. 15. quod secundū Hammasóreth est cum camés, & sic est nomen tóar, vt T. ii.

dictū est. Et תָּמַס territus (vel confractus) est Merodách, Irm. 50.2. & דָּק attenuauit, Deut. 9.21.

תָּמַסוֹת, & sic קָלוֹת contemptibilis fuisti, Nachúm 1.14. Et סְבוֹתָהּ obumbrasti, Psal. 140.8. שְׁלוֹתְהָ spoliafisti, Chab. 2.8. וְקָצַחְתָּ Et abscesides, Deut. 25.12.

תָּמַסְתִּי, & sic קָלִיתִי contemptibilis fui, Iiób 39.37. סְבוֹתִי causa, 1. Sem. 22.22. נָלוֹתִי reuolui, Iehof. 5.9. דָּלוֹתִי attenuatus fui, Psal. 116.6: est breue. Et sic תָּמַסְתִּי calefeci me, Iesah. 44.16. Et sine daghés propter literá gutturalē, aut ר, quæ non suscipit daghés, vt שְׁחוֹתִי humiliavi me, Psal. 35.14. וּבְרוֹתִי & eligam, Iechez. 20.38. וְאָרוֹתִי & maledicam, Malachí 2. 2. Et cum pronomine, תָּמַסְתִּיךָ descripsi te, Iesah. 49.16.

תָּמַסוּ interdum est longum, vt תָּמַסוּ consumptæ sunt, vel defecerunt, Psal. 9.7. Et Iehof. 4.1, quando תָּמַסוּ compleuerunt. Et Psal. 12.2, quia פָּסוּ defecerunt veritates. Et 4.8, frumētum eorum, & mustum eorum רָבוּ multiplicata sunt. Interdum breue, Psal. 55. 22, רָבוּ mollia fuerunt verba eius. Iiób 32. 16, חָמוּ expauerūt. Psal. 69. 5, מִןּוּ multiplicati sunt præ capillis capitis mei. וְכִי מִןּוּ diiores fuerunt Nazarei eius niue, Thren. 4.7. Et Chabaccúc 1.8, וְקָלוּ & leuiiores erunt. Ibidem, וְחָדְרוּ & acuerunt. Et à themate cum chólem, instar פָּעוֹל, vt רָמוּ eleuati sunt, Iiób 24.24. Gen. 49.23, וְרָבוּ & iaculauerunt. Et cum pronomine, שְׁדוֹנִי vastauerunt me, Psal. 17.9.

תָּמַסוֹת, & sic וְסָבַתְּ & circuibitis ciuitatē, Iehof. 6.3. וּמִדָּתְּם & mensurabitis, Nume. 35.5.

תָּמַסוֹנוּ. Et Psal. 79. 8, quia דָּלוֹנוּ attenuati sumus. & sunt longa.

תָּמַסָּה fœmineum, prima est cum pathách, & est longum, ad differentiam participii. Sed illud Exod. 23.29,

761

759

760

וְרִבָּה & multiplicabitur aduersum te bestia agri: est breue propter 1.

761 Participium, חָם cum camés, ad differentiam præteriti: & חָמָה fœmineum, breue ad differentiam præteriti.

762 Macôr, חָם, Deut. 2. 15. Et סָבַר circuire, Deut. 2. 3. Et cum scuréc, וְלָבֹר, Ecclef. 9. 1. Et cum pathách, וְלָרַד לְפָנָיו vt extendam corá eo, Iesah. 45. 1. כַּשֵּׁךְ sicut ponuntur laquei,

763 Irm. 5. 26. Et cum חָת, vt שָׁמוֹת desolare, Iechez. 36. 3. חֲנִנֹת misereri, Psal. 77. 10. Et cum pronomine, חָלוּתִי occidere meum, Psal. 77. 11.

Imperatiuum, חָם. Et sic חָל volue, Prouerb. 16. 3. סָבַר, Cant. 2. 17. Et חָל he, עֲנֵה, Psal. 68. 29. In חָלֵה maledic mihi, Nume. 22. 6, quia חָל dagheffatur, mutatū est camés chatéph in camés latū. Et in חָלֵה maledic mihi, Nume. 22. 11, quanuis חָל sit dagheffabile, quia abstulerunt daghés, camés chatéph transiuit in camés latum.

763 חָמוּ & sic סָבוּ circuite, Psal. 48. 13. וְחָמוּ & tacete, Psal. 4. 5. חָמוּ obstupefcite, Irm. 2. 12. Et חָל camés chatéph loco chólem, vt חָלוּ laudate, Iesah. 44. 23. חָמוּ, Iesah. 12. 6. חָמוּ, Zechar. 2. 10, cum camés chatéph. חָמוּ cum scuréc, vel חָמוּ cum chatéph.

763 Futurum, חָמוּ & c. vt חָמוּ miserebor, Exod. 33. 19. חָמוּ maledices, Nume. 22. 6. Literæ signa futuri, sunt cum camés, & חָמוּ quod est post eas, vicem supplet literæ geminatae. Et quanquam tertia, & secūda pluralis sint cum daghés, hannách tamen * confirmat quòd interdum deficiat daghés, vt 1. Sem. 14. 36. וְחָמוּ & diripiamus eos. In plurali autem fœminco, ob punctorum multitudinem, non est hannách vt plurimum, sed dicimus חָמוּ, sicut חָמוּ, Gen. 37. 7. Quòd si literis deseruiētibus addatur חָמוּ, & fuerit dictio longa, chólem vertitur

in camés chatéph, vt 2. Reg. 4. 34. וַיִּחַם & calefecit se caro pueri. וַיִּחַם & calefecit se, Iesah. 44. 15. וַיִּנָּסֶב & circuiuimus, Deut. 2. 1. וַיִּבֶל & pabulum præbuit, Iudicum 19. 21. וַיִּהָם & contriuit, Iudicū 4. 15. Et cum accentu diuifuo mutatur in chólem, vt וַיִּהָם & contriuit, 2. Sem. 22. 15. וַיַּעַז roborabitur, Pfal. 9. 20. תִּחַן misereberis, Pfal. 59. 6. יִרְנוּ laudabunt, Pfal. 35. 27. יִתְנוּ contremiscent, Pfal. 107. 27. וַיִּשְׁחוּ & humiliabunt se, Pfal. 107. 39. תִּהְלוּ infanieris, Pfal. 75. 5. Et cum scuréc vice chólem, vt יִרְנֵן laudabit se, Pfal. 29. 6. יִשׁוּר Pfal. 91. 6. Et cum chibbús sephatáim, vt Exod. 16. 20, וַיִּרְם & vermificauit: ad differéntiam וַיִּרְם & eleuata est gloria Domini, Ieehez. 10. 4. Et hæc defectiua ponuntur pro perfectis, nempe אֶתְחַסֵּם, וַיִּתְחַסֵּם, & sic alia. Venit etiā אֶתְחַסֵּם deferuiens cum seghól, & sequens litera cum daghés, vt Nume. 23. 8, quid אֶתְקַבֵּם maledicam? & וַאֲכַח & contundā, Deut. 9. 21: pro אֶתְקַבֵּם אֶתְכַתֵּם. Et cum ח, Prou. 1. 20, foris תִּרְנֵה prædicabit. pro תִּרְנֵן. Et secúndum R. Ionáh, אֶתְחַם immaculatus ero, Pfal. 19. 14: & יִקָּר amara erit, Iesah. 24. 9: & וַאֲקַל & vilipédor, Gene. 16. 5: & וַתִּקַּל despecta est, Ibidem 4: quæ sunt sine daghés: sunt ex binián cal, vel ex binián niphál secundum R. Dauid. Et sic וַיִּשֶׁם stupebit, Irme. 49. 17: & וַתִּהָם & consummatus est ánus ipse, Genes. 47. 18, quæ sunt cum daghés: sunt ex binián cal, secundum R. Ionáh, vel ex niphál secundum R. Dauid. R. verò Ioseph Kimchi deducit ea à נָשַׁם נָתַם. Et cū pronomine, וַיִּתְחַן misereatur tui. Gene. 43. 28, pro וַיִּתְחַן, verú quiescit ח, & daghés est ablatú ex נ, translatúmque est punctú נ in י.

Perfecta verò, id est tres habentes literas radicales cōiugantur vt alia perfecta, non geminata, hoc pacto,

765

766

773

790

עֵכָר	סָבַב סִבְבַּת סִבְבָּתִי	סָבְבוּ סִבְבַּתְם סִבְבָנוּ
	סִבְכָּה סִבְכָּת	סִבְכָתָן :
בִּינוּנִי	סֹבֵב	סֹבְבִים
	סֹבְכָה	סֹבְכוֹת :
פָּעוּל	סָבוּב	סָבוּבִים
	סִבּוּכָה	סִבּוּכוֹת :
סָקוֹר	סָבוּב	
	בִּסְבּוֹב בִּסְבּוֹב לִסְבּוֹב מִסְבּוֹב :	
צֹוִי	סָבַב	סָבְבוּ
	סִבְבִּי	סִבְבָּנָה אוֹ סִבּוּכָּנָה :
אִיתָן	אִסְבּוֹב יִסְבּוֹב תִּסְבּוֹב	נִסְבּוֹב יִסְבּוֹב תִּסְבּוֹב
	תִּסְבּוֹב תִּסְבּוֹב	תִּסְבּוּכָּנָה :

756

Præteritum, סָבַב Circuivit, circundedit. 1. Sem. 7. 15, & circuibat Berthél. Iechez. 29. 19, וְשָׁלַל & spoliabit. Thren. 2. 17, fecit Dominus quæ זָמַס cogitauit. Zechar. 8. 14, sicut יִמְכָּתִי cogitavi affligere vos. Ichos. 6. 15, circuierunt ciuitatē. Psal. 31. 14, accipere animā meam וְזָמַס cogitauerunt. Genes. 29. 3, וְגָלְלוּ & reuoluebant lapidem. Thren. 4. 16, Senum non חָנְנוּ sunt misertii. Exod. 15. 10, צָלְלוּ submersi sunt. Psal. 31. 11, עָשְׂשׂוּ computruerunt. Psal. 31. 10, עָשְׂשָׂה computruit.

Participium, זָמַס cogitans, cogitat, Psal. 37. 12. * לְצִיּוֹס il ludentes, Hofe. 7. 5.

Happahul, שָׁרוּר prædatus, vastatus, Iesah. 33. 1. כֹּרְצוֹן fractus, Iesah. 42. 3. צָרוּר ligatus, Hof. 13. 12. מְאָרָר maledictus, Gen. 9. 25. רְצוּצִים confracti, Iesah. 58. 6. לְכָל חֲפּוּפִים omnes incuruatos, Psal. 145. 14. מְאָרָר maledicta, Gen. 3. 17. צָרָר ligata, 2. Sem. 20. 3.

Hammacór, לִסְבֵּב, Nume. 21. 4. חֲנִין miserando, Iesah. 30. 19. לְחַכֵּם ad calefaciendum, Iesah. 47. 14. לְחַנְנֵכֶם vt misereatur vestri, Iesah. 30. 18.

De verbis geminatis quorum prima *י* quiescit, vel *נ* deficit: aut quorū secūda *ו* vel *י* quiescit. CAP. XXXV.

Aliud etiā est verbum geminatum cuius prima litera, quæ est *י*, quiescit, aut deficit: vt *יִלֵּל* vlulauit, cuius macór duntaxat inuenitur quiescere, i. Sem. 4. 19, vxor Pinchas prægnans לֵלֵת ad vlulandum. pro לִלֵּת, instar לָרֶרֶת, sed ob difficultatem pronuntiandi tria lamedin, remotum est vltimum *ל*.

547

Est & aliud verborum genus cuius prima quæ est *נ*, deficit, vt,

נָדְרוּ נִדְרָתָם נִדְרוֹנִי :
נִדְרָתָן :

נִדְרָה נִדְרָתִי
נִדְרָה נִדְרָתִי
נִדְרָה :

עֵבֶר 435

Præteritum, נָדַר, Migravit, elongauit se. Hosc. 7. 13, נִדְרוּ, Irm. 4. 25, נִדְרוּ, Iesah. 21. 15.

נָדַר, Iesa. 10. 14, נָסַס, eleuās, Iesa. 10. 18, נִסְסָה, Iesa. 59. 19.

Futurū, תִּדְרֶה, אָדַר יִדְרֶה, Genes. 3. 40, וְתִדְרֶה, & elongabatur somnus: vel recedebat. Vel אָדַר יִדְרֶה, Nachúm 3. 7, יִדְרֶה recedet à te. Et יִדְרֶה recedent, Psal. 68. 13.

Est autem annotandum quòd in toto veteri instrumento non inuenitur in binian cal verbum geminatum cuius tertia quiescat, vtpote שֶׁשֶׁה דָּרָה: aut quod primam & tertiam geminet, vtpote שֶׁרֶשׁ שֶׁלֶשׁ: aut quæ primam & secundam gement, tertia non quiescente, vt תִּתֵּן שֶׁשֶׁר טָטַן. Ex his non sunt verba, sed nomina, vt habes in dictionario.

Est & aliud genus cuius secunda quæ est *ו* vel *י*, quiescit, vt שֹׁשׁ gauisus est: צִיץ floruit, à צִיץ quod est flos, vt,

עֵבֶר שֹׁשׁ שִׁשְׁתִּי

בינוני שש ששים :
 סקור שוש לשוש :
 צווי שוש
 איתן אשוש ישוש תשוש :

Et sic צַצַּת צַצַּת צַצַּת, quæ vt קַכַּת קם declinantur.

De geminantibus primã & tertiam quæ quiescit: quorũ
 item secũda ו, vel י quiescit. CAP. XXXVI.

Vnt præterea quæ primam & tertiam gemi-
 nant, tertia quiescente, vt,

Locutus est. : הנה הגית הגיתי עבר

Misit. : הנה הרית הריתי

Dormitauit. : הנה הוית הויתי

Sonuit. : הנה הסית הסיתי

Concepit. : הנה הרית הריתי

הונה הונים : בינוני

הנה אוהנו : סקור

Et הנו pro הורו. Et הרו pro הורו, Iesah. 59. 13.

הנה : צווי

אהנה יהנה תהנה : איתן

Sonabo, יהבה sonabit. Et ותהר & cœcepit, Gen.

4. 1. concipietis, Iesah. 33. 11. ותהרין & conceperunt,

Genef. 19. 36. Quæ coniugantur vt עשה & c.

710 Lia sunt quorum secunda ו quiescit, vt הנה Fuit,
 quod coniugatur vt præcedentia. הנה Fuit, הוית
 fuisti, &c. Participiũ, הנה ens, Eccles. 2. 22. Macôr, הנה

711 esse. Imperatiuum, הנה, esto. Et cum א vice he, הוא-ארץ,

Iiôb 37. 6. Et הוי foemineum, esto, Iesah. 16. 4. Futu-

rum, הנה ero, יהנה, erit, תהנה, eris.

710 S Vnt etiã alia quorum secunda ו quiescit, & vt præ-
 cedentia coniugantur.

punctum, quod deberet esse inter primam & secundā radicalem, sicut est in primo binián. Deberemus enim dicere שיכר דִּיכר, & דִּבֵּר שִׁכַּר, verúdaghés, eius supplet vices. Sed iam vel vnum verbum perfectum coniugemus, quod aliorum sit paradigma: deinde eius varietates, normas, & accentus, & excepta in singulis temporibus explicabimus.

349	העבר	פִּקֵּד פִּקְדָּת פִּקְדִּי פִּקְדוּ פִּקְדָתם פִּקְדוּ
		פִּקְדָה פִּקְדָת פִּקְדָתוֹ :
	הבינוני	מִפְקֵד מִפְקֵדִים
		מִפְקְדָה אוּ מִפְקֵדָת מִפְקֵדוֹת :
	הפעול	מִפְקֵד מִפְקֵדִים
		מִפְקְדָה אוּ מִפְקֵדָת מִפְקֵדוֹת :
	המקור	פִּקֵּד אוּ פִּקְד אוּ פִּקְדוּ פִּקְד :
	הצוי	פִּקֵּד פִּקְדוּ
		פִּקְדִי פִּקְדָנָה :
	האיתן	אֶפְקֵד יִפְקֵד תִּפְקֵד נִפְקֵד יִפְקְדוּ תִפְקְדוּ
		תִּפְקֵד תִּפְקְדִי תִפְקְדָנָה :

327

Præteritum, פִּקֵּד Visitauit, cum féri, vt Eccles. 12. 9, ואֲנִי וְחֵקֶר תִּקֵּן מְשָׁלִים הִרְבֵּה : פִּקֵּשׁ קִהְלֵת לִמְצָא, Et auscultauit, & inuestigauit, direxit parabolas multas: quæsiuit Cohéleth vt inueniret, &c. Quod si fuerit cum maccáph, féri communiter mutatur in seghól, vt Prouerb. 14. 6, פִּקֵּשׁ לֵץ חֲכָמָה, quæsiuit illusor sapientiam. Sunt tamen nonnulla cum seghól, quanquam non habeant maccáph, vt בָּכַר בָּכַר בָּכַר. Exod. 30. 10, & propitiabi V. ii.

tur Aarón. Genes. 49. 11, כִּבֶּס lauit in vino vestem suā: est cū sēri: & sic 2. Semu. 19. 24, vestimenta sua non כִּבֶּס lauit. Cætera sunt cū seghól, vt Num. 19. 7, וְכִבֶּס & laua-bit. Et sic רִבֵּר, Iehos. 14. 10,, רִבֵּר locutus est Dominus. Item 6, רִבֵּר locutus est Dominus. Item 13, Quemadmodum רִבֵּר locutus est Dominus. Sed quando habet accentum diuisionem, vt athnáh, vt soph passúe &c. tūc est cum sēri. sic etiā quando venit cum seghuláh, quæ est post zarchá, habet sēri, vt Iehos. 14. 10, viuere fecit Dominus אֹתִי בְּאֶשֶׁר רִבֵּר me sicut locutus est. Si autē secūda fuerit gutturalis, vel ר, quæ nō suscipiūt daghēs, tunc cadit daghēs, & variatur, quia nūc est cum duobus sērin, nunc cum sēri & pathách, & contrā, vt Num. 22. 14, כִּאֵן renouit Bilhám venire nobiscum. Psal. 10. 3, בֵּרַךְ benedixit. Prouerb. 14. 31, חֲרֵף probris afficit. Gen. 34. 19, אָחֵר tardauit. Sed in illo Iudic. 5. 28, Cur אָחֵר tardauerunt pedes quadrigarú eius? א est cum seghól propter ח, quod est cum chatéph seghól. Et sic י, Psal. 51. 7, Et in peccato יִחַתֵּנִי calefecit se de me mater mea. Sūt tamen nonnulla quæ non mutantur, teste R. Dauid in Michlól, vt נֶאֱרַר proiecit sanctuarium suum, Thren. 2. 7. Et Psal. 10. 3, נֶאֱסַף exacerbauit Dominú. & id genus. Sed נֶאֱרַר proiecisti pactum, Psalm. 89. 40: est cum sēri, vt testatur ibidem: & sic est mutabile. Venit etiam cum chiric & pathách, vt Thren. 2. 9, אָבֵר וְשָׁבֵר perdidit, & contriuit veſtes eius. Quòd si tertia fuerit gutturalis, erit itidem cum pathách, Genes. 43. 14, וְשַׁלַּח & dimittat vobis fratrem vestrum. Cant. 7. 12, אֶפְתַּח aperuit se vua minuta. Thren. 2. 2, בָּלַע perdidit Dominus. Et cum sēri quando nascitur nach inter secūdam & tertiam, vt Iiób 12. 18, vinculum regum פָּתַח soluit. Et Psal.

327

328

329

107.16, וַרַע succidit.

115.331

Participium actiuum assumit ׀ in principio. Non enim possumus dicere פָּקַד, vt in binián cal: quia post cholem non est daghés, nisi sit dictio longa, vt primo libro dictum est, quod huic dictioni nequit congruere. Neque possumus dicere פָּקַד, vel פָּקַד: quia non differret ab imperatiuo. neque פָּקֹד: quia non differret à macór, quod multoties venit cum cholem. Si etiam esset פָּקַד, non differret à binián puhál. Vnde reliquum est vt ׀ assumat, quod communiter punctatur cum sceuá, secunda radicali existente cum séri, vel cum seghól, si habuerit maccáph. Quòd si secunda fuerit gutturalis, vel ׀, prima erit cum camés, quod supplet vicem daghés iuxta ׀, & ׀, sed non iuxta ה, ח, & ׀, quæ punctantur cum pathách secundum typum dagheffatorum: excepto vno, quod est cum camés, & toár vice participii, secundum R. David in Michlól. Iesah. 49.7, וְיִתְעַב לְקַתְּעַב גּוֹי

332

abominanti gentem. Sed iam citemus exempla. Gene. 27.6, כְּרִבֵּר loquens. 1. Reg. 19.11, וַיִּשְׁבֵּר & conterens. Et cum maccáph, vt Prouerb. 24.5, & vir scientiæ קִמְצָה כֹּחַ roborat vires. Psal. 37.25, מִבְּקֶשׁ לֶחֶם quærés panem. Tertia autem existente gutturali, est cum pathách, vel séri hannách existéte inter secundam & tertiá, vt Exod. 8.21, מִשְׁלַח dimittens. Zech. 3.9, מִפְּתַח cælás.

331

332

Secunda etiá existéte gutturali, vel ׀, vt כִּפְּרָק subuerrens montes, 1. Reg. 19.11. Et Hamós 6.8, כִּתְּאַב detestor ego superbiam Iahacób. Irm. 9.2, Omnes כִּנְאָפִים adulescentes. Et iuxta ח, ה, & ׀, cum pathách, vt Prouerb. 28.14, Beatus homo כִּפְּתֹר pauens semper. Nachúm 2.7, Et ancillæ eius כִּתְּנוּת ducentes. Irm. 7.18, Et patres כִּבְעֵרִים succendebant ignem. Et vnum cum camés,

quod paulo suprà citauimus. Fœmineum, כַּדְבָּרָה, loquens, Psal. 12. 4. & Gen. 1. 2, כַּדְבָּרָה cubabat. Et cum pronomi-
nibus, מִלְכָּךְ docens te, Iesah. 48. 17. הַמְאֹרָנִי accingens me, Psal. 18. 33. מְנַחֵמְכֶם consolans vos, Iesah. 34. 12. מְהַרְסֶיךָ perdentes te, Iesah. 49. 19. Et 17, מְהַרְסֶיךָ destruentes te. Et Psal. 69. 7, מְבַקְשֶׁיךָ quærentes te.

334

334

Happahúl, מְפַקֵּד, cum camés secunda radicalis, vt כַּדְבָּר dictus, Psal. 87. 3, מְפַשֵּׁךְ tractus, Iesah. 18. 2, מְשַׁלַּח dimissus, Iesah. 16. 2, מְלֻשָּׁשׁ acutus, Psal. 52. 4. Et prima cum camés chatéph, vt מְאֻדָּם rubefactus, Nachúm 2. 3, מְאֻדָּמִים rubefacti, Exod. 25. 5, הַמְעֻשָּׁקָה oppressa virgo &c. Iesah. 23. 12. Secunda autē existente gutturali, vel ר, mutatur, & chólem venit loco daghés, vt Irm. 36. 22, מְבַעֲרָת, succensa. Prouerb. 20. 21, הֶרֶדִיתָ מְבַהֵלָה festinata. Psal. 37. 22, מְבַרְכֵּיו benedicti eius.

335

Hammacór est cum séri, vt רָבֵר loqui, loquendo, Irme. 25. 3, Genes. 24. 50. Et cum maccáph habet seghól, vt Irme. 9. 5, docuerunt linguam suam רָבֵר-שָׁקֵר loqui mendacium. Et cum additione ה, secunda est cum sceuá, vt Psal. 147. 1, Bonum est יְכַרְהָ psallere. Leuit. 26. 18, Addam לְיִסְרָה vt corripiam vos. Et sic cum pronomi-
nibus, Genes. 37. 4, & non poterant רָבֵרוּ alloqui eum. Exod. 4. 23, & noluiſti לְשַׁלַּח dimittere eum. Ióób 2. 3, לְבַלְעֵנִי vt perderem eum. Prouerb. 8. 28, בָּאֵמֶן dum roboraret ipse. Deut. 4. 36, לְיִסְרָךְ vt erudiret (vel corriperet) te. 7 est cū daghés. Nume. 22. 37, non potero כְּבֹדְךָ honorare te. 7 cum raphéh. Deut. 23. 4, לְקַלְלֶךָ ad maledicendum te. 7 cum daghés. Et sine accéntu diuisiuō, vt soph passúe, & athnách, &c. inuenitur secunda cum seghól loco séri, vt corripiatur dictio. Exod. 4. 10, Ex nunc רָבֵרְךָ quo locutus es. Quando verò iungitur pronomi-
nibus

336

pluralibus masculinis secundæ personæ, semper est cū
chiríc, aut cum seghól, vt Iechez. 13. 19. בְּכֻבְבֶּכֶם dum mē
tiremini vos populo meo. Iesah. 30. 18. לְרַחֲמֵכֶם vt mi-
fereatur vestri. Cum chiríc, vt Iesah. 1. 15. וּבִפְרָשְׁכֶם &
336 cum extendetis palmas vestras. Inuenitur etiā secun-
da cum chólem, vt Psal. 118. 18. יְסֹר יִסְרֵנִי יְהוָה castigando ca-
stigauit me Dominus. 1. Reg. 19. 10. קָנָה קָנָה zelando
zelatus sū. Exod. 21. 19. וְרָפָא וְרָפָא & sanádo sanare faciet.

Et prima cum chiríc, secundum communem gram-
maticorum opinionem, vt Iiób 39. 35. Nunquid con-
tēdere cum Omnipotēte? יִסֹר corripere, aut corripien-
do. quanquam R. Dauid in Michlól, nomē putet esse.
336. 926 Et 2. Paral. 31. 7. Cœperunt acervos לִיָּסֵר fundare. ל cum
337. 551 chiríc, quiescens, cum daghés: & quia quiescit, eius
punctatura in ל translata est secundum normam, vnde
ponitur pro לִיָּסֵר. quanquam sunt qui putant esse ma-
cór ex binían cal: & quia quiescit, ideo dagheffari.

Tertia autem gutturali existente, est cum pathách,
vt Exod. 7. 14. Non vult לְשַׁלַּח dimittere populum. Vel
cum séri, & hánách inter secundá & tertiam, vt Exod.
8. 2. Si nolueris לְשַׁלַּח dimittere. Quòd si secunda fue-
rit ר, vel א, est cum camés, vt בִּרְךָ benedicere, Genes. 22.
17. לְבִרְךָ, Genes. 27. 30. לְבִרְכִּי, 1. Sem. 13. 10. לְפָאֵר ad glorifi-
candum, Iesa. 60. 13. כָּאֵן renuendo, Exod. 22. 17. Si verò
fuerit ע, vel ה, aut ח, tūc prima est cū pathách, vt Iesah.
6. 13. לְבַעַר ad succidendum. Exod. 12. 33. לְסַחַר vt festina-
rent. Et cum chiríc & séri, vt præteritum, 2. Sem. 12. 14,
329 נִאֵץ נִאֵץ spernēdo spreuisti. Et cū additionē ח, Iechez.
337 16. 52. בְּצַדִּיקְתְּךָ cum iustificaueris tu sorores tuas.

Imperatiuum cum séri, פֶּקֶד, Visita, וְדַבֵּר loquere. Sed
cum maccáph, iunctum monosyllabo, aut dictioni lon

ga, est cum seghól: vt Exod. 11.2, דָּבַר נָא loquere obsecro. Et cum pathách, vt Psal. 55. 10, פִּלֵּג diuide linguam coram. Iechez. 27. 17, וְקָרַב & appropinquare fac ea. Iiób 36.2, בְּתִרְלִי sustine me. Vltima etiam existente gutturali, est cum pathách, vt Psal. 55. 10, בָּלַע perde Domine. Exod. 4. 23, שְׁלַח dimitte filium meum. Prouerb. 27. 11, וְשִׁפְתִּי & laxifica cor meum. Quòd si fuerit hannách inter secundam & tertiam, est cum féri, vt Psal. 86. 4, שִׁפְתִּי laxifica animam serui tui. Et cum additione ה, vt Psal. 17. 13, קָדְמָה praueni faciem eius. Ibidem, פִּלֵּט crue. Et 6. 5, חֲלָצָה eripe. 2. Reg. 8. 4, סִפְרָה נָא narra obsecro.

338

Secunda verò existente ר vel א, prima est cum camés, Deut. 33. 11, בָּרַךְ benedic Domine. Psal. 103. 1, בָּרְכֵי benedic. Ibidem 20, בָּרְכֵי benedicite. Genes. 27. 34, בָּרַכְנִי benedic mihi. Iesah. 41. 5, קָרַב appropinquare facite.

339

אֲדָר Gloria. At existente ה, aut ח, aut ע, prima est cū pathách, vt Hester 6. 10, מְהֵרָה festina. Genes. 18. 6, כְּהֵרִי festina. Et 45. 9, כְּהֵרִי festinate. 1. Semu. 23. 27, כְּהֵרִי festina. Iesah. 40. 1, נַחֲמוּ consolamini.

Futurum secundam radicalem habet cum féri, אֲדָר, יִדְבֵּר & c. Sed cum maccáph, siue cū monosyllabo, aut dictione longa mutatur in seghól, vt Genes. 44. 18, וְנִסְפָּר לוֹ loquatur quæso seruus tuus. Et 41. 12, וְנִסְפָּר לוֹ & narrauimus ei. Psal. 145. 21, יִדְבֵּר לוֹ loquetur os meum. Et 7. 15, וְתִסְפָּר אֵין parturiet iniquitatē. 2. Reg. 8. 6, וְתִסְפָּר לוֹ & narrauit ei. Et sic quando corripitur cum pronomine, vt Genes. 12. 2, וַאֲבִרַכְךָ & benedixi tibi. Prouerb. 4. 9, Corona gloriæ תְּכַנְנֶךָ proteget te. Si verò nō corripitur, erit cum féri, Prouerb. 4. 8, תְּכַבְּדֶךָ glorificabit te. quia accentus est in כ. Et sic Deut. 32. 7, Interroga patrem tuum, וַיְנַדֵּךְ & nuntiabit tibi. Venit etiam

339

340

futurum cum pathách, vt Pſal. 40.18, Deus meus ne
 תִּחְחַר tardaueris. Secunda verò existente gutturali,
 vel ר, prima erit cū camés, vt אֲבִירָךְ benedicā, Pſal. 16.7.
 וַיִּחַן & renuit, Gen. 37.35. וַתִּחַן & renuiſti, Exod. 4.23.
 וַיִּחַן & renuent, 1. Semu. 8.19. אֲפָאֵר glorificabo, Ieſah.
 60.7. וַפָּאֵר glorificabit, Pſal. 149.4. Et 145. 10. יִבְרַכְכָּה
 340 benedicent te. Inuenitur tamē quandoque * א cum
 pathách, vt Deut. 24.20, Nō תִּפְאֵר colliges poſt te. Pſa.
 74. 10. וַיִּנְאֵץ irritabit. Num. 14. 11. וַיִּנְאֲנִי irritabunt me.
 Irm. 29.23. וַיִּנְאֲבוּ & adulterati ſunt. Et ſic existente ה,
 vel ח, vel ע, vt וַיְהַנּה ducet, Deut. 4.27. וַתְּהַנּה & duxiſti, Ge
 341 neſ. 31.26. וַיִּזְהַר & feſtinauit, Genef. 43.30. אֶרְחָם miſe
 rebor, Exod. 33.19. יֶרְחָם miſerebitur, Ieſah. 9.17. תִּבְעֵר
 remouebis, Deut. 21.9. תִּבְעֵרוּ ſuccendetis, Exod. 35.3.
 Tamen existente ע, quædā ſunt cum camés: vt וַתִּעַב a
 bominabitur, Pſal. 5.7. Et 106.40. וַתִּעְבוּ abominabun
 tur, Hamós 5.10. Tertia autem existente gutturali,
 ſecunda eſt cū pathách: vt וַיִּלַּח radet, Ieſah. 7.20. וַיִּשְׁבַּח
 laudabit, Pſal. 145.4. וַיִּבְקַע rūpet, Pſal. 78.15. Quòd ſi fu
 erit nach inter ſecundam & tertiam, erit cum ſéri, vt
 תִּבְקַע diuides, 2. Reg. 8.12. וַתִּפְתַּח diffoluam, Ieſah. 45.1.
 וַיִּלַּח radet, Leuit. 13.33. וַיִּזְבַּח & ſacrificauit, 2. Paral. 28.4.

342 Secunda quoque & tertia pluralis forminei eſt cū
 ſéri, vt 1. Sem. 4.20. וַתִּרְבֶּנָּה & loquuta ſūt. Ruth. 1.13,
 הֲלָתֶינָּה תִּשְׁפֹּרְנָה num illos expectabitis? Sed cum athnách
 & ſoph paſſúe, eſt cum pathách, vt תִּרְבֶּנָּה, Prou. 24.
 2. תִּפְלֹחְנָה diuident, Iiób 39.6. תִּנְאֲפְנָה adulterabunt, Hoſe. 4.14. תִּרְטֹשְׁנָה
 Ieſah. 13.18. תִּבְצֹעְנָה perficient, Zechar. 4.9.

Sediam vel pauca citemus exempla cum pronominibus.

Praeteritum cum pronomine, קָרַמְנִי cōgregauit eos, Micháh 4.12. * פָּצַחְתָּהּ aperuisti eā, Psal. 60.4. קָרַמְנִי prauenerunt me, Psal. 18.6.

Participium & macór cum pronomine, vt suo loco dictum est.

Futurú, vt אֶלְמָרְכֶם docebo vos, Psal. 34.12. אֶמְנַנְךָ protegam te, Hose. 11.8. אֶשְׁחַרְךָ quaeram te, Psal. 63.2. יִפְלֹטְהוּ eruet eum, Psal. 22.9. יִבְהַלְכוּ terrebit eos, Psal. 2.5. יִפְרֹךְ יִפְלֹטְךָ psallet tibi, Psal. 30.13. יִכְלֵעַם disperdet eos, Psal. 21.10. וְתַנְחִלֵנִי & deduces me, Psal. 31.4. וְתִפְלֹטְכוּ & eruisti eos, Psal. 22.5. תִּלְמָדְנִי docebis me, Psal. 119.171. וְתַחְשְׁבֶהוּ & reputasti eum, Psal. 144.3. וְכַפְרָנָה placabit eam, Prouerb. 16.14. יִכְבְּעֶהוּ terrebunt eum, Ióh 3.5. יִקְרַמְנִי praueniēt me, Psal. 18.19. Et cum נ redundantē, יִשְׁחַרְנִי quaerent me, Prouerb. 1.28.

De verbis quiescētibus: & primū de his quorū prima & quiescit: de his item quorū prima & quiescit. CAP. XXXVIII.

In hac autem coniugatione sunt & quiescētia verba: quorum prima species est eorum quorum prima & quiescit, vt אָבַד Perdedit, אָבַדְתָּ אֶבְרָתִי אָבַדְתָּ אֶבְרָתִי, & ita residuum, vt בָּקַר. Sic אָהַב dilexit: vnde participium וּמֵאֲהָבִיךָ & diligentes te, Irme. 22.22. Cuius futurum est, תֵּאָהָבֶנּוּ diligetis, Prou. 1.22. pro תֵּאָהָבֶנּוּ. fēri enim est loco pathách, secundum R. Ionáh & R. Dauid in lib. rad. quanquam potest esse de prima coniugatione. Sic etiam אָחַז accinxit: vnde futurum אֶאָחֶז accingam te, Iesah. 45.5. Et וְתֵאָחֶזְנִי & praecinxisti me, 2. Sem. 22.40, pro וְתֵאָחֶזְנִי, vt Psal. 18.40. Et אָחַז tenuit: vnde מֵאָחַז tenens, Ióh 26.9. Et אָחַז tardauit, vnde לִמְאָחֶזִים morantib', Prouerb. 23.30. Et תֵּאָחֶזְךָ tardabis, Psal. 40.18. Et תֵּאָחֶזְרוּ Gen. 24.56.

339

485

487

492 Sic **אֵלַי** Docuit, didicit: vnde **כֹּאֵלַי** docens: & **מִלֵּפְנוּ** pro **מִלֵּפְנוּ** docēs nos, Iob 35. 11. Et **אֶסְףָּ** Congregauit, vnde **מִאֶסְףָּ** congregans, Num. 10. 25. Et **וּמִאֶסְפְּכֶם** & congregans vos, Iesah. 52. 12.

S Vnt & alia (secundum antiquos grāmaticos) quorum prima litera radicalis י quiescit, vt

יִסֵּר	יִסְרָה יִסְרָתִי	עָבַר
יִסְרָתִי :	יִסְרָה יִסְרָתִי	
מִיִּסְרִים	מִיִּסֵּר	בָּנוּנִי
מִיִּסְרוֹת :	מִיִּסְרָה אוֹ מִיִּסְרָתִי	
מִיִּסְרִים	מִיִּסֵּר	פָּעוּל
מִיִּסְרוֹת :	מִיִּסְרָה	
יִסְרוּ	יִסֵּר יִסֵּר יִסְרָה :	מָקוֹר
יִסְרָה :	יִסֵּר	צוּוּי
נִיִּסֵּר יִסְרוּ תִּסְרוּ	אִיִּסֵּר יִיִּסֵּר תִּיִּסֵּר	אֵיתָן
תִּיִּסְרָה :	תִּיִּסֵּר תִּיִּסְרִי	

Præteritum, יִסֵּר Corripuit, castigauit. Sic יִסֵּר fundauit, Iesah. 14. 32. יִסְרָתִי fundasti, Psal. 8. 3. וַיִּסְרָתִי, Leuit. 26. 28. & corripuit me, Iesah. 8. 11. Et יִסְרָנִי, Psal. 118. 18. pathách loco féri. יִחַלְתָּנִי sperare fecisti me, Psal. 119. 49. יִסְרוּנִי, Psal 16. 17.

Participium, מִיִּסְרָה, Deut. 8. 5. וּמִיִּסְרָה, 1. Reg. 7. 10. rectus, 1. Reg. 6. 35. הַמִּיִּלְדָּה obstetricans. הַמִּיִּלְדָּה, Gene. 35. 17. הַמִּיִּלְדָּה, Exod. 1. 21. לְמִיִּדְעִי notis meis, Psal. 31. 12. לִיִּסְרָה, Macor, Psal. 118. 18. est instar perfectorum. לִיִּסְרָה, Deuter. 4. 36. לִיִּסְרָה Leuit. 26. 18.

Imperatiuum, יִסֵּר. Et יִתֵּל spera, Psal. 130. 7.

Futurum, יִיִּסֵּר & אִיִּסֵּר, Deuter. 8. 5. תִּיִּסְרָנִי, Psal. 6. 2. יִיִּסְרָנָה fundabit eam, Iehof. 6. 26. יִיִּחַלּוּן præstolabuntur, Iesah. 51. 5. Et וַיִּבְשָׁהוּ & siccauit illud, Nachúm 1. 4: pro X, ii.

ויבשרה. Deficit enim i radicale, & ob eius defectum, pū- 536. 537
ctum eius fuit translatus in i deseruiens. licet contra
sentiant R. Iehudáh & nónulli alii. R. Ioseph Kimchí 493
putat esse ex binían hifhíl.

Notandum est autem quòd huiuscemodi verba, in-
ter perfecta numerantur à R. Iehudáh & R. Ionáh,
quòd in toto veteri instrumento quiescere non inue-
niantur, sed i semper sentiat cum aliquo puncto.
Nec rationi consentaneú puto vt hæc verba quæ sua-
pte natura daghessâtur, quoquomodo quiescant. Quod
itidem sentiendum est de his quorum secunda quæ est
i, quiescere dicuntur, vt עול peruertit, שוע clamauit.
Prisci etiam grammatici non posuerunt צוה præcepit,
חנה indicauit, inter quiescentia, quòd in binían cal pe-
nitus non inueniantur.

De verbis quorū tertia ה, quiescit. CAP. XXXIX.

Vnt & alia quorum vltima quæ est ה, quie- 691
scit, vt,

כסו כסיתם כסינו	כסה כסית כסיתי	עבר
: כסיתן	כסתה כסית	
מכסים	מכסה	בינוני
: מכסות	מכסה	
מכסים	מכסה	מעול
: מכסות	מכסה	
	כסה כסה כסות :	מקור
כסו	כסה	צווי
: כסינה	כסי	
נכסה יכסו תכסו	אכסה יכסה תכסה	איתן
: תכסינה	תכסה תכסי	
	אכס יכס תכס נכס :	או

Præteritum, בָּסָה Operuit, & c. cum fēri. Et cum chirīc, בָּסִית בָּסִית. Cum fēri, vt בָּסִית operui, Iechez. 31.15. expectaui, Iefah. 5.4. & 8.17. Cum chirīc, vt בָּסִית, Deuter. 23.13. בָּסִית, Psal. 32.5. קָנִיתִי, Psalm. 130.5. & expectabo, Iefah. 8.17. דָּלִיתִנִי exaltasti me, Psal. 30.2. חָלִיתִי deprecatus sum, Psal. 119.58. וְכָסִינוּ, Genes. 37.26. וְכָסֶתָהּ, Leuit. 13.12. קָוִיתָהּ expectauit, Psal. 130.5. אֵוִיתִיהָ desiderauit eam, Psal. 132.14.

692 Participium cum seghól, בָּסָה operiens. Exod. 29.13. הַבָּסָה. Nonnulla sunt cum fēri, vt בָּסָה dispersens, Irme. 31.10. בָּסָה expectans. Iefah. 64.4. לְבָסָה לְ expectanti illum. Et וְכָסָה & præcipiens, Iefah. 55.4. מְכָסֹת Iechez. 1.11.

Happahúl cú seghól, בָּסָה pictus, Iechez. 8.10. מְצָפִים operti, Exod. 26.32. Et בָּסָה sparsa, spargitur, Prouerb. 1.17. pro בָּסָה: & nisi esset ר, quod non est dagheffabile, dagheffaretur.

693 Hammacór, בָּסָה cum fēri, vt עָנָה affligendo, affligere, Exod. 22.23. וְנָקָה & mundando, Exod. 34.7. בָּלָה consumere, consumendo, 2. Reg. 13.17. Vel cum cholem more perfectorum, vt קָוָה expectando, Psal. 40.2. & dictionem appellant extraneam. Et בָּסָה, vt לְבָסָה, Numeri 4.15. לְבָסָה, Exod. 26.13. לְצֹנֶה, Genes. 49.33. צֹנֶה, Leuit. 7.38. בָּלָה, Nume. 7.1. בָּלָה, Deut. 28.21. Et Psal. 77.11. חָלִיתִי occidere meum est. quod est longú propter sequens monosyllabum, sed reuera est ex verbis geminatis. Daniel 9.24. לְבָלָה vt consumat præuaricationē. vbi א est loco ה. Hose. 6.10. וְכָסִי & sicut expectare virum. vbi י est loco ה.

Imperatiuum, בָּסָה, & sic וְקָוָה expecta, Psal. 27.14. cú fēri. Sed illud Iudicum 9.29. רָבָה multiplica exercitum X.iii.

tuum: est cum seghól, teste R. David in Michlól. Plu-
 rale, בָּסוּ, est breue. Et sic בָּלוּ consúmmate, perficite, Exod. 693
 5.13. Sunt tamen nonnulla longa præter normam, vt
 Psal. 137.7. עָרוּ עָרוּ Exinanite, exinanite. Nechem. 8.11,
 וְהָסוּ tacete. quæ sunt longa propter accentum athnách
 & zachéph: prius tamen עָרוּ est longum propter se-
 quens. Perfectum est cum י apparente. Prouerb. 26. 694.676
 7. תִּלְוִי תִלְוִי tollite tibias à claudo. & non dagheffatur. De-
 fectiuum est cum pathách, וְצַו, præcipe, Nume. 5.2. גַּל re-
 uela, Psal. 119.22. וְהִלְכָּה ora quæso, 1. Reg. 13.6.

Futurum, וְאַכְסָה, א cum sceuá & pathách. Et sic אַכְסָה 694
 consúmabo, Gen. 24.45. וְצִוָּה quid præcipiet, Num.
 9.8. תְּכַלֶּה, Deuter. 26.12. תְּכַסֶּה, Deut. 13.8. תְּצִוָּה, Exod. 27.
 20. Et א cum sceuá & seghól, vt אֶזְרָח dispergam, Leuit.
 26.33, & Iechez. 5.12, & 12.14. Et omne תִּגְלֶה non re-
 uelabis, aut discooperies, Leuit. 18.7, & consequenter,
 quod habet accentum diuisiuum, est cum feri. Defe-
 ctiuum est cum pathách, vt וְצִוּוּ & præcepi, Deuter. 3.
 18. וַיִּכֹּס, Exod. 10.15. וַיִּתֵּל & orauit, Exod. 32.11. וַיִּכַּל & con-
 sumpsit, Genes. 49.33. וַיִּתְּכַל, Genes. 24. 19. וַיִּצֹו, Deuter.
 28.8. וַיִּצְוּ & præceperunt, Genes. 50.16. וַיִּתְּלוּ orabunt,
 Psal. 45.13.

PRæteritum cum pronomibus, כִּסֶּה operuit eú,
 Nume. 16.42. צִוָּנִי præcepit mihi, Deuter. 4.5. צִוָּנוּ
 præcepit nobis, Deuter. 1.41. צִוּוּם præcepit eis, Genes.
 50.12. כִּסְּמוּ operuit eos, Exod. 15.10. צִוִּיתִנִּי præcepisti mi-
 hi, Deuter. 26.14. צִוִּיתִנִּי præcepisti nobis, Iehos. 1.16.
 צִוִּיתִיךָ præcepi tibi, Exod. 31.6. אֶזְדַּרְתִּי defideraui te, Iesah.
 26.9. כִּסְּתָנִי operuit me, Psal. 44.16. כִּלְוִי consumpse-
 runt me, Psal. 119.87.

Participium cum pronomine, vt מְצִוֶּנִּי mandans, aut

mando tibi, Exod. 34. 11. מצוה, Deuter. 6. 2.

Macór cum pronomine, vt in macór.

714

Futurum cum pronomine, vt מצוה præcipiam tibi, Exod. 7. 2. אכלה pro אכלה consumam te, Exod. 33. 3. אצונו præcipiam ei, Deuter. 18. 18. ויצוה & præcepit ei, Num. 27. 22. ויצונו & præcepit nobis, Deut. 6. 24. ויכסו operiet eos, Psal. 140. 10. ויצפם & operuit eos, Exod. 36. 36. תצפנו operies eum, Exod. 25. 11. תרמיוני assimilabitis me, Icfah. 46. 5. ויכסו operient eos, Exod. 15. 5.

De verbis quorū vltima & quiescit. CAP. XL.

741

Vædam verba sunt quorum vltima & quiescit: quæ sic coniugantur,

חטא	חטאת	חטאתי	חטאו	חטאתם	חטאנו	או חטאנו	עבר
חטאה	חטאת	או חטאת	חטאתן				
כחטאים	כחטאה	כחטאות					בינוני
כחטאים	כחטאה	כחטאות					פעול
כחטאים	כחטאה	כחטאות					מקור
חטאו	חטא	חטאו					צווי
חטאו	חטא	חטאו					איתן
נחטאו	נחטאו	נחטאו					
תחטאו	תחטאו	תחטאו					

Præteritum, חטא Expiavit, purgavit, cum fêri vt plurimum. וחטא & expiabit, Leuit. 14. 52. מלא impleuit. Exod. 35. 35. קנא zelatus est, Numeri 25. 13. נשא exalta-
uit regnum eius, 2. Semu. 5. 12. Veniunt tamen interdum more desinentium in ח, cum camés, vt נשא dona-
uit, 1. Regum 9. 11. Et 2. Semu. 19. 42, num donatium נשא donauit nobis: Et רכא, Psalm. 153. 3. Et מלא imple-

741

uit, Irme. 51. 34. quanquam hoc postremum R. Iahacōb filius Elhazār scripsit esse cum fēri, sed tamen in libris correctis est cum camēs. Residuum præteriti est cum fēri, vt וְהָטַחְתָּ, Exod. 29. 36. וּמָלַחְתָּ, Exod. 28. 17. Et Iehos. 17. 15. וּבָרַחְתָּ, & excides tibi inde. Iechez. 34. 4, & quod infirmum non רָפֵאתָם sanastis. Et cum pronomine, Nume. 19. 19. וְחָטְאוּ, & expiabit eū. Exod. 28 3, מְלַאֲתִיו, impleui eum. Et cum chiric, רָפֵאתִי sanauī, 2. Reg. 2. 21.

742

754

Participium, כְּשֶׁנֶּאֱמָרִי, odientes nos, Psal. 45. 8.

Macór, Iesah. 53. 10, Voluit רָפֵאֵהוּ conterere eum. וְחָטְאֵהוּ ad purificandum, Leuit. 14. 49.

Imperatiuum, מְלֵא, imple, Genes. 29. 27. Et sine daghēs, וּמְלֵא, & implete, Iechez. 9. 7.

Futurum, אֲמָלֵא, Exod. 21. 26. וְיִחָטְא, Leuit. 8. 15. תְּחָמָלֵא, Exod. 29. 35. תְּחָטְאֵנִי, Psalm. 51. 9. וְיִמְלֵא, Genes. 42. 25. וְיִמְלֵאֵם, Genes. 26. 15. וְתִמְלֵאֵנִי, Exod. 2. 16. Et instar deficientium in he, וְיִרְפֵּה, Irme. 8. 11.

De verbis quorum prima י, & vltima א, quiescit: quorū item secunda י, & tertia ה, quiescunt: quorū etiam prima נ deficit: postremo quorum prima נ deficit, & tertia א quiescit.

CAP. XLI.

Lia sunt verba quorum prima י, & vltima quæ est א, quiescunt, vt,

יִרְאוּ יִרְאֵתֶם יִרְאֵנוּ	יִרְאֵ יִרְאֵת יִרְאֵתִי	עָבַר
מִיִּרְאִים :	מִיִּרְאֵ	בִּינֹנִי
	יִרְאֵ :	מְקֹר
	יִרְאֵ :	אָוִי
	אִירְאֵ	אִיתֵן

Præteritum, יִרְאָה Terruit. יִרְאֵנוּ terruerunt me, 2. Samuel 14. 15.

Participium, מִיִּרְאִים terrentes, Nechem. 6. 19.

Macór, ליראני ad terrendum me, Nechem. 6. 19.

A Lia sunt etiam quorum secunda י, & tertia ה qui-
escunt, vt,

חיה חיותם חיינו	חיה חיות חיותי	עבר
חיותן :	חיתה חיות	
מחיים	מחיה	בינאני
מחיות :	מחיה	
מחיים	מחיה	פעול
מחיות :	מחיה	
חיות :	חיה	מקור
חיו	חיה	צווי
חיינה :	חיו	
נחיה יחיו תחיו	אחיה יחיה תחיה	איתן
תחיינה :	תחיה תחיו	

Præteritum, חיה Viuificauit, Psal. 22. 30. חיייתי viui-
casti me, Psal. 30. 4, & 119. 93. החייתם, Numc. 31. 15. חיתני
viuificauit me, Psal. 119. 50.

Participium, מחיה, 1. Semu. 2. 6. וּמְחִיָּה, & viuificans.

Macór, לחיותם, Psal. 32. 19.

Imperatiuum, חיה viuifica illud, Chabac. 3. 2. חייני vi-
uifica me, Psal. 119. 25.

Futurum, אחיה, Deut. 32. 39. יחיה, 1. Semu. 27. 11. ויחיה,
& viuificet eum, Psal. 41. 3. יחיינו viuificabit nos, Hose.
6. 3. תחיינו viuificabis me, Psa. 138. 7. תחיינו viuificabis nos,
Psal. 85. 7. תחיון & תחיון, Exod. 1. 22, & 17.

A Lia præterea quorum prima, quæ est נ, deficit, vt
נפץ נפצת נפצתי נפצו נפצתם נפצנו :
Et ita residuum vt perfecta.

Præteritum, נפץ Allisit. Est autem notandum, in hoc
binián non inueniri verbum cuius prima & tertia defi-
ciant, nec cuius prima deficiat, & tertia ה quiescat, præ
Y. i.

ter illud Nume.22.6, Si forte possim נִכְּחָהּ percutere eum: quod teste R. Abrahám est macór de hoc binián.

SVnt & nonnulla quorum prima נ deficit, & tertia נ quiescit, vt נִשָּׂא leuauit, 2. Semu. 5. 12. Et cum camés, נִשָּׂא, 2. Semu. 19. 42, more desinentium in ה, vt dictum est cap. 40. יִנָּשְׂאֵם eleuabit eos, Iesah. 63. 9. יִנָּשְׂאֵהוּ eleuabunt eum, Hezra 1. 4.

De verbis geminatis.

CAP. XLII.

Vnt etiam in hoc binián verba geminata, quorum quædam sunt quæ secundam & tertiam habent geminatam, & perfectorum coniugantur more, vt,

קָלַל	קָלַלְתָּ	קָלַלְתִּי	עָבַר
	מִקָּלַל		בִּינוּנִי
	מִקָּלַל		פָּעוּל
	קָלַל		מָקוֹר
	קָלַל	קָלַלְוּ	אָוִי
	אֶקְלַל	יֶקְלַל תִּקְלַל	אֵיתָן

• Præteritum, קָלַל Maledixit. Et sic הָלַל laudauit, Psal. 10. 3, Et הָלַל polluit, Leuit. 19. 8.

Participium, מִקָּלַל, Exod. 21. 17. מִקָּלַלְךָ, Gen. 12. 3. מִקָּלַלִים, 1. Semu. 3. 13. מִקָּלַלִים, 1. Paralip. 23. 5. * מִקָּלַלִים circumdantes me, Psal. 140. 10. מִקָּלַלִיךָ, Exod. 31. 14. מִקָּלַלְתָּ, Leuit. 21. 9. מִקָּלַל, Psal. 18. 4.

Macór, לִקְלֹל, Genes. 8. 21. וְלִקְלֹל & ad polluendum, Leuit. 20. 3. וְלִמְכָּר & ad mundandum, Daniel 11. 35. לִקְלֹלְךָ, Deuter. 23. 4. Et cum seghól loco pathách, לִמְכָּרְךָ misere-
rendi eius, Psal. 102. 14.

Imperatiuú, קָלַל. Et הָלַלוּ laudate, Psal. 117. 1. הָלַלוּהוּ lau-
date eum, Psal. 148. 1. הִנֵּנִי miserere mei, Psal. 9. 14. est perfectú, & sine daghés, teste R. Abrahám & R. Dauid.

יְהִלְיִי lauda, Psal. 146. 1.

Futurum, יִקְלֵל & c. & אֶהְלֵל laudabo, Psal. 146. 2. יִקְלֵל
Leuit. 20. 9. תִּקְלֵל, Leuit. 19. 14. יִקְלְלוּ, Iudicū 9. 27. יִחְלְלוּ
Leuit. 21. 6. וַיִּחְלְלוּ Genes. 12. 15. יִרְגְּנוּ laudabunt, Psal. 132.
9. תִּחְלְלוּ, Leuit. 22. 32. Et cum pronomini-
bus, אֶהְלֵל laudabo te, Psal. 22. 23. יִהְלֶךְ, Prouer. 27. 2. *יִחְלְלוּ, Leuit.
22. 9. וַתִּחְלְלוּ, Exod. 20. 25.

Sunt & alia quæ primam & tertiã geminant, id est
eandem habent, שָׂרַשׁ radicaui, eradicaui: & שָׁלַשׁ
tertiaui, id est ad diem tertium māsīt, 1. Semu. 20. 19.

Alia item quæ prima & secunda geminata, tertiã
habet quiescentem, vt שֵׁשׁ in sex partes di-
uisit, Iechez. 39. 2, & 45. 13.

Alia postremò quæ primã & vltimã geminant, vl-
tima quiescente, vt הָסִי file, Zecha. 2. 13, & Chab. 2.
20: pro הָסִי. Nechem. 8. 11, הָסִי filete. Inuenitur solú im-
peratiuum. Et quia proprium huius binián est da-
ghés, quod se habet ad hannách, vt motus ad quie-
tem, idcirco non inuenitur in hoc binián verbum cu-
ius prima & vltima geminata, secúda quiescat, vt mul-
ti ex antiquis putarunt. Idem enim non mouetur, &
quiescit.

DE BINIAN HIPHIL PER-
fecto. CAP. XLIII.

361

Vid significet binián hiphil, & quomodo
sit transitium & intransitium, dictum
est suprà capite quinto. Modo dicendú est
de eius & coniugatione, punctatura & ac-
centu. Et primum de perfectis, deinde de quiescenti-
bus: posthæc de defectiuis, & postremo de geminatis.

Y.ii.

Perfectum igitur sic coniugatur,

הִפְקִיד	הִפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתִּי	הִפְקִידוּ	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקִידוּ	עָבַר
הַפְקִידָה	הִפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתִּי	הִפְקִידוּ	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקִידוּ	
מִפְקִיד	מִפְקִידָה	אוּ מִפְקַדְתָּ	מִפְקִידוֹת :	מִפְקִידִים	מִפְקִידִים	בִּינְיָאן
מִפְקִיד	מִפְקִידָה	אוּ מִפְקַדְתָּ	מִפְקִידוֹת :	מִפְקִידִים	מִפְקִידִים	פְּעוּל
הִפְקִיד הִפְקַד	הִפְקִיד הִפְקַד	הִפְקִיד הִפְקַד	הִפְקִיד הִפְקַד	הִפְקִיד הִפְקַד	הִפְקִיד הִפְקַד	מְקוֹר
בְּהִפְקִיד	בְּהִפְקִיד	לְהִפְקִיד	לְהִפְקִיד	מִהִפְקִיד :	מִהִפְקִיד :	צִוּוּי
הִפְקִיד	הִפְקִיד	הִפְקִיד	הִפְקִיד	הִפְקִיד	הִפְקִיד	
הִפְקִידִי	הִפְקִידִי	הִפְקִידִי	הִפְקִידִי	הִפְקִידִי	הִפְקִידִי	
אֶפְקִיד	אֶפְקִיד	יֶפְקִיד	יֶפְקִיד	נֶפְקִיד	נֶפְקִיד	אִיתָן
תִּפְקִיד	תִּפְקִיד	תִּפְקִיד	תִּפְקִיד	תִּפְקִיד	תִּפְקִיד	

Præteritum, הִפְקִיד Visitare fecit. In præterito, binián hoc assumit ה in principio, quod deponit in participiis, & futuris: ne si pariter duæ ponantur literæ deseruientes, grauis futura sit eorum pronuntiatio: estque ה illud cum chiric. Præterea inter secundam & tertiam radicales literas est י quiescens in tertia persona, quod in secunda & prima deponitur. Tertia item singularis fœminea, est longa: excipiuntur illud Exod. 26. 33, & diuidet (aut diuidere faciet) velum. Et Leuit. 15. 29, וְהִבִּיֵּאָה & venire faciet eos ad sacerdoté. * Secunda etiam & prima singularis vtriusq; & numeri & generis, sunt lógæ: secunda verò pluralis vtriusq; generis, est brevis. Quòd si addatur ו copulatiuum secundæ &

367

361

363 primæ personæ singularibus, efficiuntur communiter breues, sicut & in primo binian, vt Exod. 13. 12, וְהָעֶבֶרֶת & transire facies. Nume. 3. 6, וְהָעֶבֶרֶת & stare facies. In plurali, vt Nume. 27. 8, וְהָעֶבֶרֶת & transire facietis. In his quia y est cum sceuá & pathách, punctauerunt ה cum pathách, ad producendam motionem in principio dictionis, quòd sit breuis. Inuenitur vnum cum feri, sed absque ו, vt Iehos. 7. 7, הָעֶבֶרֶת transire fecisti.

364 Tertia autem existente gutturali, oritur nach inter secundam & tertiam radicales literas, gutturali punctata cum pathách: vt הַפְּנִיעַ deprecatus est. & הַשְׁמִיעַ audire fecit. Si verò prima fuerit gutturalis, tunc est cum seghól, & prima radicalis cum chathéph seghól, vt הָעֶבֶרֶת Stare fecit, הָעֶבֶרֶת הָעֶבֶרֶת & sic residuū: præter illud quod paulo suprà citauimus, cuius ה est cum feri: & הָעֶלֶה ascēdere fecit, Chabaccuc 1. 15, in quibus quia y est cum sceuá pathách, producendi gratia ה est cum feri. Interdum tamen prima radicalis est cum sceuá tantum, vt 2. Regum 4. 27, Et Dominus הָעֶלֶם abscondit (aut abscondere fecit) à me. Et הָעֶמְקוּ profundauerunt, aut profundare fecerunt, Hose. 5. 2, & 9. 8, & similia. Est etiā ה cum seghól vice chiric, vt 1. Semu. 25. 7, הָכֵלְמָנוּ confudimus (aut confundere fecimus) eos.

367 Participium, מַפְקִיר cum מ in principio, & sine ה, vt duarum literarum deseruientiū euitetur cacophonía. quippe secundū normā esse debuerat מַהֲפִיעִיל מַהֲפִיעִיל & sic residuū: ad quod significandū (quāquam rarissime) inuenitur & cum ה, vt Iechez. 46. 22, Mensura vna ipsis מַהֲפִיעִיל angularis. quod est pahúl. Et quia participium caret ה, eius punctatura translata est in ה. Possu-
Y. iiii.

mus etiam dicere מִפָּקֵר cum sēri, quemadmodum dici mus מוֹצֵא רוּחַ educens (aut exire faciens) ventum, Psal. 135. 7: quod est vt מוֹצֵא.

Happahūl est cū camés, vt מִקְרָה decaluatus, Iechez. 29. 18. מִשְׁלַךְ missus, 2. Sem. 20. 21. quod in regimine mutatur in pathách. Illud verò Psal. 22. 16, lingua mea כְּדָבַק מְלִקוֹתַי iuncta faucibus meis: est (vt plerique scripserunt) cum camés, quanquā sit in regimine. Sed tu dic quòd deficit (vt in multis aliis locis) ל' deseruiés. Prima autem gutturali existente, dicitur מַעֲמִיד stare faciens, מַאֲרִיךְ elongare faciens. sed in passiuo prima accidentaliter litera, id est מ, est cum camés lato: prima verò radicalis cum camés chatéph, vt מַעֲמִיד stare factus, 1. Reg. 22. 35. Et Iechez. 29. 12, in medio vrbium מִתְרַבֵּת desolatarum erunt. מִתְחַבֵּת tenti, apprehensi, 2. Paralip. 9. 18. Et sic Psal. 69. 3, & non est מַעֲמִיד firmatus, stabilitus: id est, ne vnum quidem mēbrorum meorum est stabilitū. quanquam sunt qui existimant nomen esse verbale, id est status. secundū normam autem debuerat esse מַעֲמִיד in star מַחֲשֵׁב, sed primum est rectum. Illud autem Irme. 29. 8, quæ vos מְחַלְמִים somniatis: secundum normam debebat esse מְחַלְמִים. Et sic 2. Paral. 28. 23, Ipse מְעוֹרִים iuuabant eos. pro מְעוֹרִים. De dictione composita מְבַלְיָנִי Irme. 8. 18, habes in fine huius libri, vbi de compositis agitur. Et chiric loco camés, Iesah. 52. 14, מִשְׁחָת corruptus. 2. Paralip. 24. 7, Hatha-liáh הִכָּרְטָעַת impie agere fecerat filios suos.

Hammacór, הַמַּקִּיר, he cum pathách, & v cum chiric, vt Iehos. 7. 7, transire fecisti הַעֲבִיר transire faciendo populum. Cum literis כָּלֵם, vt לְהַבְדִּיל vt diuidant, Genes. 1. 14. לְהַעֲבִיר vt transire faciam, 2. Semu. 3. 10. לְהַשְׁבִּית vt

368

369

370

373

374

- cessare facias, Psal. 8.3. Et cum féri, vt הָחֵרֵשׁ tacendo, Nume. 30.15. Et Irme. 36.23, וְהִשְׁלִיךְ & proiicere in ignem. Et 25.3, אֲשַׁכֵּם mane surgendo. אֶל־לֹעַזִּים loco. Proverb. 21.16, Homo errans de via הַשְׁבִּיל intelligēdi. Et cum pathách propter athnách, vt 1.Semu. 15.23, הִפְצִיז transgredi. Et Iechez. 21.24, pro eo quod הוֹכִירְכֶם recordati estis. cum pathách. Et ל cum pathách ob defectum ה, vt Exod. 13.21, לְנַחֲתָם vt ducere faceret eos. Hamós 8.4, וְלִשְׁבִּית & vt cessare faciat pauperes terræ. Psal. 26.7, בְּקוֹל תוֹדָה vt audire faciam vocem laudis. Nume. 5.22, וְלִנְפֹל & vt cadere faciat femur. Iesah. 23.11, Dominus præcepit לְשַׁמֵּר disperdere fortitudinē eius. Et 29.15, לְסַתֵּר vt abscondatis consilium. Daniel 11.35, & ad albificandum. לְהַנְחִיחֵם לְהַשְׁבִּית & sic alia. Et ה cum chiric instar præteriti, vt 2.Reg. 10.17, עַד הִשְׁמָדוֹ donec perdidit ipse. Iesah. 31.5, protegendō וְהִצִּיל & eruendo, trāseundo וְהִמְלִיט & eruendo. Irme. 50.34, לְמַעַן הִרְנִיעַ vt quiescere faciat terram. Et 51.33, תֵּפּוּס הִדְרִיקָה calcandi eam. Et 50.34, וְהִרְגִּיו & commoueat habitatores terræ. quanquam potest esse & præteritum vice futuri. Et cum seghól propter gutturalem, vt Irme. 31.33, בְּיוֹם הַחֲנוּקִי in die qua apprehendi. Illud verò Psal. 68.3, כַּהֲנִיף quemadmodum deficit fumus: & Iechez. 22.22, כַּהֲתוֹךְ quemadmodum fundūt argētum: vt plærique putant, est macór huius binían, quanquá prius sit cum chólem, & posterius cum scuréc. Alii dicunt esse infinitiua binían niphál: R. verò Dauid nomina verbalia.
- Imperatiuum, vt macór. Psal. 35.2, הִחַזֵּק apprehende clypeum. Iesah. 7.11, הַעֲמֵק profunda in inferno. Cum maccáph verò est cum seghól, vt 2.Semu. 24.10,

& nunc Domine נֶאֱמָרָהּ transire fac obsecro. Et cum pathách, vt Psal. 5.9, הַדָּשׁ dirige. Et sic cú accentu diuisiuo, vt athnách & soph passúe, vt Ióób 13.21, manum tuam de super me הִרְחַק elonga, aut elongare fac. Psal. 69.24, Et renes eorum semper הִמְעֵד nutare fac. Cum féri, vt suprâ, vt Psal. 119.37, הֶעֱבֵר transire fac. Veniunt auté cum féri vel pathách singulare masculeú tantú & plurale fœmineum: nam singulare fœmineum, & plurale masculeum semper sunt cum chiríc, & longa.

377

Futurum caret ה sui binían, remanentque literæ deseruientes cum pathách ipsius ה deficientis, vt אֶפְקִיד pro אֶהְפִּקִיד. vnde in nonnullis verbis quorum prima quiescit, remanet ה, vt habes suo loco. Secunda radicalis est cum chiríc communiter, Psal. 31.6, אֶפְקִיד cōmendabo spiritum meum. Interdum tamen est cum féri, vt Genes. 19.27, וַיִּשְׁכֶּם & mane surrexit Abrahám. Exod. 35.1, וַיִּקְהַל & congregare fecit Moséh. 1. Paral. 23.1, וַיִּמְלֶךְ & regnare fecit Selomoné. Iudic. 19.25, וַיַּחֲזֹק & apprehendit vir. Psal. 7.6, וַיִּשְׁבֶּן collocabit. Et 12.4, וַיִּכְרֹת excidere faciet. (Prima radicalis litera est etiâ cú sceuá pathách, vt וַיַּחֲזֹק, Iesah. 27.5. Et cú sceuá tantú, vt Iesah. 42.6, וַיַּחֲזֹק & apprehédam manum tuam.) Cum macáph autem est cum seghól, vt Iudic. 19.4, וַיַּחֲזֹקֵהוּ & apprehendit eum. 2. Reg. 2.21, וַיִּשְׁלֹךְ־שָׁם & proiecit ibi sal. Tertia autem existente gutturali, oritur nach inter secundam & tertiam radicales, vt Psalm. 1.3, וַיִּצְלַח prosperabitur. תִּצְמַח germinabit, aut germinare faciet, Genes. 3.19. Interdum venit cum pathách, vt וַיִּכְנַע & humiliavit, aut humiliare fecit, Psalm. 107.12, וַיִּצְמַח & germinare fecit, Genes. 2.9, תִּשְׁמַע audire facies, Iudic. 18.25, וַיִּבְטַח fidere faciet, Iesah. 36.15. Et sic cum accentu

877

379

380

diuifiuo, hoc est athnách, vt 1. Paral. 29. 23. וַיִּצְלַח & prosperatus est. In plurali autem inuenimus secundam radicalem cum sceuá, vt 1. Samuel 31. 2. וַיִּרְבּוּ & persecuti sunt Pelistim. Et 14. 22. וַיִּדְרְקוּ. Iesah. 40. 18. Quá similitudinē תַּעֲרֹבוּ לוֹ & equiparabitis ei: Irme. 9. 3. וַיִּדְרְבוּ & extēderunt linguam suam. pro וַיִּדְרְבוּ & c. In his, pathách ipsius ostendit ea esse de hoc binián. Et sic Psal. 65. 10. תַּעֲשִׁירֶנָּה locupletari facies eam. pro תַּעֲשִׁירֶנָּה. Et 1. Semu. 17. 25. יַעֲשֶׂרְנִי ditabit eum rex. * Et quanuis pathách ipsius literæ אִתֵּן non ostenderet verba illa esse ex hoc binián: (in cōiugatione enim cal litera אִתֵּן habet etiā pathách ob literā gutturalē, vt Iechez. 44. 24. הִכָּה יַעֲמִדוּ ipsi stabūt: & similia:) tamē ex ipsa significatione verbi transitiva deprehenderetur esse hiphil. Et cū pronominibus אֶעֱבִילָךְ intelligere faciam te, Psal. 32. 8. אֶעֱבִיתֶם excidere faciam eos, Psal. 18. 41. וַיַּעֲבִיחֵהוּ & roborauit eum, Psal. 105. 24. וַיַּעֲמִירָהּ & statuit eam, Ibidem, 10. יִרְחִיקֶנָּה abscondere facies me, Psal. 17. 8. יִרְחִיקֶנָּה elongare faciet eam, Prouerb. 22. 15. וְשִׁמְעֵנוּ audire facient nos, Iesah. 43. 9. * תַּצְפִּינִי abscondes me, Iiób 14. 13. & est cum daghés euphoniæ causa.

De verbis quorum prima & quiescit.

CAP. XLIII.

142

Vnt & in hoc binián verba quiescentia. Primum igitur dicendum est de his quorum prima, quæ est א, quiescit: quorum ה propter literam gutturalem, quæ est cum cha téph seghól, habet seghól vel séri, aut pathách in secúda & prima præteriti. Præterita autem, participia, infinitiua, futura, communiter sunt vt perfectá: interdum tamen futura quiescunt. Vt הָאֱבִיר perdidit, aut perire fecit: וְהָאֲבִיר, Nume. 24. 19. וְהָאֲבִירָה, Deuter. 7. 24. Z.i.

והאברתי, Leuit. 23.30. והאברתי, Deut. 9.3. לuge-
re feci, Iechez. 31.15. והאונת & inclinare facies aurem,
Exod. 15.26. האכלתי edere feci, Exod.16.32. Psal.
80.6. האמנתי credidi, Psal.27.13. & 119.66. האסרת exalta-
re fecisti, Deut.26.17. Ibidem, 18, האסרת exaltauit te.

Participium, מאביר, Deut. 8.20. מלפנו docere facit
nos, Iiob 35.11, pro מליפנו: deficit enim & productiuum.
secundum R. David est pihél, pro מלפנו. המאמין, Ie-
sah.28.16. מליפות, Psal.144.13. Et מוין, pro מאמין, auscul-
tans, Prouerb. 17.4.

Hāmacór, להאביר & האביר, Deut. 28.63. להאבירו, Deut.
7.10. להאבירו, Iehof.7.7. להכיל, Iechez.21.28, pro להאבירו.

Imperatium, האכל, האכילהו edere fac eum, Prou.
25.21. האונינה inclinare fac aurem, Psal. 5.2. האונינו, Deut.
32.1. האונה, Genes.4.23.

Futurum, מאביר יאביר, & c. יאמין, Prouerb. 14.15. Et
Iiob 15.22. תאמין, Deuter.28.66. יאמינו, Exod. 4.1. Et
quiescentē litera & radicali, cum & deseruiente, ne duo
concurrant alephín, אוכיר יוכיר, & c. sicut אוכיל, Hoséah
11.4. quanquā sunt qui putant hoc esse nomen. Irme.
46.8. perdā אכירה ciuitatem.1. Semu. 15.6. אספך con-
sumere faciam te. Nechem. 13.13. ואוצרה pro ואוצרה, &
recondere feci. Et & quiescente, Nume. 11.25. ויאצל & tu-
lit (aut auferre fecit) de spiritu. Et ויירב & insidiari fecit,
1. Semu. 15.5. pro ויאריב & est cum camés loco &. quā-
quam sunt qui putant esse de pihél haddaghus.

De verbis desinētibus in א & in ה quiescens. C A P. X L V.

Sunt & alia verba quorum vltima, quæ est 682.749

א, quiescit.

הפליא הפלית * הפליתי הפלו הפליתם הפלינו
עבר הפליתם הפלית הפליתו

כפליאם	כפליא	בינזני
כפליאות :	כפליאת	
כפליאם	כפלא	פעול
כפליאות :	כפלאה	
	הפליא הפלא :	סקור
הפליאו	הפליא	צווי
הפלאנה :	הפליאי	
נפליא יפליאו תפליאו	אפליא יפליא תפליא	איתן
תפלאנה :	תפליא תפליאי	

Præteritum, הפליא Mirificauit, vel mirabilem fecit, Psal. 31. 22, & Iesah. 28. 29. Et sic הפליא abscondit, siue abscondere fecit. החטיא peccare fecit, 1. Reg. 14. 16. Et sine א, 2. Reg. 13. 6, החטיא peccare fecit Israel. Et instar desinentiũ in ה, והפלא, Deut. 28. 59, והפליתי, Exod. 8. 22. Et Iehos. 6. 25, החביאה, Et Iesah. 49. 2, In vmbra manus suæ הפליאני abscondit me. Et cũ duobus signis formineis, vt Iehos. 6. 17, quia החבאתה abscondit nuntios. ב est cũ sceua vice chiric, leniedi gratia: & א est cum pathách, quemadmodũ fuisset cum ת deficiente he, החבאת, propter nach apparens, quod est post א.

Participium, כפליא mirificans, Iudic. 13. 19. Et כחטיאי peccare facientes, Iesah. 29. 21.

Hammacor, להפליא, Iesah. 29. 14. Et sine א, Irm. 32. 35, vt החטיא peccare faceret Iehudáh.

Imperatiuum, הפליא, & הפלה, Psalm. 17. 7, mirifica. venit more desinentium in ה: quanquam potest esse & פלה, & significabit diuide.

Futurum, אפליא & c. יפלא, Leuit. 27. 2, ויפציאו, Leuit. 9. 12, יקניאנהו, amulari facient eum, Psal. 78. 58.

Alia sunt verba quorum vltima quæ est ה, quiescit, vt,
Z.ii.

הגלה הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית 682

הגלית :

מגלים

מגלה

פינוני

מגלות :

מגלה

מגלים

מגלה

פעול

מגלות :

מגלה

הגלה או הגלות הגלות הגלה :

מקור

הגלו :

הגלה

צווי

הגלינה :

הגלי

נגלה נגלו תגלו

אגלה יגלה תגלה

איתן

תגלינה :

תגלה תגלי

או אגל יגל תגל נגל :

Præteritum, הגלה, Migrare fecit, ה, est cum chiric. & 683. 684
 sic indurare fecit, Exod. 13. 15. Et cum seghól, הגלה
 Ester 2. 6. Est etiã cum seghól sequente gutturali. Iun-
 cto autem ו, interdum est cum pathách. Secunda verò
 & prima personæ secunda radicalis est cum feri vel chi-
 ric. quòd si prima fuerit gutturalis, iuncto ו copulati-
 uo est cum pathách, & itidem ה, estque breue. vt, והעלה
 & ascendere faciet vos de terra hac. Gen. 50. 24. וי-
 dere fecit, Gene. 41. 28. ויראני, Irme. 24.
 ויראם, videre fecit eos, Psal. 78. 11. Et vnum cum feri,
 & sceuá pathách, Chabac. 1. 15, totũ in hamo העלה ascē-
 dere fecit. ascēdere fecisti, Exod. 32. 7. & cum chi-
 ric, העלית, Exod. 33. 1. הקשית, indurasti, 2. Reg. 2. 10. ראת
 682
 videre fecisti, Psal. 60. 5. וראיתני, videre fecisti me, Psal.
 71. 20. והשקיתנו, propinare fecisti nobis, Psal. 60. 5. העלית,
 Iudi. 6. 8. והגלתי, Hamos 5. 27. וראיתך, Deut. 34. 4, videre
 feci te: א cum chiric. הלאיתך, laborare feci te: א cū feri,
 Michah 6. 3. וראיתי, & videre faciam, Nachum 3. 5. ה cu 684

- 683 pathách. Et sic Exod. 40. 4. וְהָעֵלִיתָ & parare facies lu-
 685 cernas eius. sicut in perfectis. Iehosf. 7. 7. וְהָעֵלִיתָ vt quid הָעֵלִיתָ
 וְהָעֵלִיתָ ascendere fecisti ascendere faciendo populum i-
 stum. הָעֵלִיתָ, Irme. 22. 12. הָעֵלִיתָ irritauerunt, Psal. 106.
 682 33. Secūda pluralis cum chiric, vt Nume. 35. 11. וְהָקִרְתֶּם
 & constituetis vobis ciuitates. Et cum séri, vt Irme.
 683 42. 20. הָעֵלִיתָ errare fecistis. Iechez. 11. 6. הָרַבִּיתֶם multi-
 plicare fecistis occisos vestros. Tertia foeminei, הָעֵלִיתָ,
 n est loco ה. Irme. 49. 24. הָעֵלִיתָ retrocessit (aut ver-
 tit se) vt fugiat. Et cum הָעֵלִיתָ bibere fecit, Genes. 24. 46.
 Et cum ה loco ה foeminei, secunda radicali litera existi-
 te cum camés, Leuit. 26. 34. וְהָרַצְתָּ & perficiet sabbata
 sua. Iechez. 24. 12. הָעֵלִיתָ laborare fecit. Et prima litera
 radicali existere gutturali, ה punctatur cum pathách,
 vt 1. Semu. 2. 19. וְהָעֵלִיתָ & ascendere faciebat.
- 685 Benoni, בְּנֹנִי cum seghól, vt בְּנֹנִי, Nachúm 2. 8.
 בְּנֹנִי sicut foenerans, Iesah. 24. 2. הָעֵלִיתָ ascendere fa-
 ciens, Leuit. 11. 45. בְּרָאָה ostēdo, aut videre facio, Exod.
 25. 8. In regimine genitiui est cum séri, Leuit. 11. 42, vñ-
 que ad omne מְרַבֵּה multiplicans pedes. Genes. 40. 1,
 מְשַׁקָּה propinans: id est pincerna regis. Prouerb. 19. 17,
 הָעֵלִיתָ מְרַבֵּה foeneratur Domino: aut foenerator Domini.
- 686 Happahul, בְּנֹנִי: cū * scuréc, vel cum camés chatéph,
 vt בְּרָאָה videre factus, Exod. 25. 40. בְּנֹנִי, Iechez. 9. 2.
 Et cum chól vice camés chatéph, aut scuréc, vt בְּרָאָה
 Sophon. 3. 1.
- 686 Hammacór, הָעֵלִיתָ. Et sic הָרַבֵּה multiplicando, Genes.
 3. 16. Et הָעֵלִיתָ. Et sic הָרַבֵּה, Hamós 4. 9. לְהַשְׁקֹתָ, Exod.
 2. 16. Et cum chiric, הָעֵלִיתָ, vt הָקִצְתָּ, Leuit. 14. 43. Et cū
 séri more imperatiui, vt הָעֵלִיתָ ascendere facere, Iechez
 23. 46. הָעֵלִיתָ fornicando, Holsah 4. 18. וְהָרַבֵּה & multipli-
 Z. iii.

cando, Iechez. 21. 15. והחיה, Iehos. 9. 20. * Et sine ה cum ל punctato cum pathách ob eius defectum, vt למרות ad irritandum, Psal. 78. 17. למחות ad delendum, Prouerb. 31. 3. לצבות ad tumefaciendum, Nume. 5. 22. pro להמרות, & sic alia.

Imperatiuū, הגלה cum séri. sic השקה potū da ei, Prouerb. 25. 21. השקיני נא potum da mihi quæso, Genes. 24. 43. השקו, Genes. 29. 7. Defectiuum verò, hoc est sine vltima litera radicali, totum est cum seghól: vt הרף dimitte, define, Deut. 9. 14, & Psal. 37. 8. Et חרב, Iudic. 20. 38. Vel totum pathachatum, prima radicali existēte gutturali: vt העל ascendere fac, Exod. 33. 12.

Futurum, אגלה cum seghól. & sic אשקה potum dabo, Gene. 24. 14. אראה videre faciam eum, Psal. 50. 23. וישקה, Nume. 5. 26. יראה videre faciet nos, Psal. 4. 7. ותשקה & potum dedit ei, Genes. 24. 18. תשגני errare facies me, Psal. 119. 10. נשקה potum dabimus, aut demus, Gen. 19. 32. & 34. נשקנו, Psal. 78. 40. ימרוהו exacerbauerunt eum. וינהו ducet eum, Prouerb. 18. 16. Literæ deseruientes, etiā cum literis gutturalibus, nil videntur discriminis habere à futuro binián cal sequēte gutturali, nisi in prima persona, quæ in cal est cū seghól, quanquā interdū cū pathách inueniatur: sed quæ sunt cū pathách licet sint intransitiua, plærique putant esse de hoc binián, & non ex cal. Est & futurum defectiuum, hoc est carens vltima radicali, quod totū est cum seghól: nam loco pathách quod in perfectis ponebatur sub literis additis, vt אגלה יגלה, ponitur seghól: (sicut in futuris defectiuus cal, literæ deseruientes sunt cum séri, vt dictū est) vt אגל יגל, & ita residuū, ויגל & migrare fecit, 2. Paral. 36. 20. Et ויקש & indurare fecit. ויפן & vertere fecit, Lu-

687

688

687

687

688

- dicum 15.4. וַיִּפֹּר & crescere fecit, Psal. 105.24. תָּרַף dimittere facies, Psal. 138.8. Si verò prima radicalis fuerit gutturalis, est totum pathachatum, vt וַיַּעַל & ascendere feci (id est obtuli) vitulum, Num. 23.4. וַיַּעַל & ascēdere fecit, Iudic. 13.19. וַיַּעַל, Iechez. 19.3. וַיִּתֵּר & irasci fecit, Iiob 19.11. Sunt etiam literæ deseruiētes cum pathách, vt וַיִּשָּׁק & potum dedit, seu bibere fecit, Exod. 2.17. וַיִּשָּׁק Genes. 21.19. יָפַת dilatabit, aut dilatare faciet, aut faciat, Genes. 9.27. יָרַד dominari faciet, Iesah. 41.2. pro וַיִּשָּׁק &c. Quòd si secunda radicalis fuerit gutturalis, prima est cum pathách, vt וַיִּתֵּעַ & errare fecit, 2. Paralip. 33.9. תָּסַח delere facies, Nechem. 13.14.

De verbis quorū secunda ו vel י quiescit. CAP. XLVI.

612

Lia sunt verba quorū secunda, quæ est ו vel י quiescit, vt,

הָבִין הַבִּינֹת הַבִּינֹתִי הַבִּינוּ הַבִּינוֹתָם הַבִּינוּ	עָבַר
הַבִּינָה הַבִּינֹת	
הַבִּינֹתָן :	
סָבִינוּ	סָבִין
סָבִינוֹת :	סָבִינָה
מִוְבְּנִים	מִוְבָּן
מִוְבְּנוֹת :	מִוְבְּנָה אוּ מִוְבְּנָת
	הָבִין אוּ הָבִין
	הָבִינוּ כְּהָבִין לְהָבִין מִהָבִין :
הָבִינוּ	הָבִין אוּ הָבִין
הָבִינָה אוּ הָבִינָה :	הָבִינִי
נָבִין יָבִינוּ תָבִינוּ	אָבִין יָבִין תָבִין
תָבִינָה אוּ תָבִינָה :	תָבִין תָבִינִי
	אָבִין יָבִין תָבִין נָבִין :
	אוּ

613

Præteritum, תָבִין Intelligere fecit. Hannách quod est post ה formatiuum binián hiphíl, est ob supplemen-

rum secundæ literæ radicalis. י verò est י protractuum
sicut & in verbis perfectis חִשְׁקִיר הִפְקִיר &c. Et sic חִקִיר
Remouere fecit, הִפִיר dissipare fecit, הִנִיר eleuare fecit,
הִקִים stare fecit, הִפִץ dispergere fecit, הִעִיר suscitare fe-
cit. Quòd si vltima fuerit gutturalis, vel ר, interdù
prima est cum pathách, vt הִרַע malis afficere fecit, הִפִר
dissipare aut irritare fecit, הִצִר angustiiis afficere fecit.

In הִבִינֹת ה, est cum chatèph seghól, aut chatèph pa-
thách, vt הִבִישׁוֹת cõfudisti, aut confundere fecisti, Psal.
44.8. הִשִּׁבוֹת cõuertere fecisti, Psal.85.4. הִכִּנֹת parare fe-
cisti, Iiob 11.13. הִרַעְתָּ, Num. 11.11. וְהִקְסַתָּ, Exod. 26.30. וְהִנַּפְתָּ
Exod. 29.26. Et sic הִקְצִוְתִי experectus sum, Psal. 3.6.
הִרְמִוְתִי remouere feci, Psal. 81.7. הִרְמִינִי exaltare feci, Psal.
89.20. הִקְמַנִי stare feci, Exod. 6.4. הִרַעְתִּי, Nume. 16. 15. 616
Prima autem radicali existente gutturali, vt dilatetur,
ה pathachatur, vt הִעִירוֹתִי suscitare feci, Iesah. 41. 25.
הִעִירוֹתִי suscitare feci cum, Iesah. 45.13. Et בִּינִיתִי pro
הִבִּינֹתִי, Daniel 9.2. הִכִּינוּ, Micháh 3.4. הִרְעוּ, Micháh
4.12. וְהִקְיִבוּ, Nume. 10.21. וְהִשִּׁיבוּ, Num. 35.25. הִפְרוּ, Iesah.
24.5. & clangere feci- 614
stis, Nume. 10.9. וְהִרְעִינִי, Ichos. 6.10. וְהִשִּׁיבִנִי, 1. Semu.
6.7. הִשִּׁיבוּנוּ & הִבִּינוּנוּ, 2. Paralip. 29.19. Et הִשִּׁיבוּנוּ, Gen. 713
44.8. Et וְהִקְסַנִי, Micháh 5.5. הִקְרָה, vt הִבִּנֵה & הִכִּינֵה
effundere fecit, Irme. 6.7. Et הִרַעְהָ. Et cum pronom- 620.621
inibus, וְהִשִּׁיבֶךָ & reducet te, Deut. 28.68. וְהִשִּׁיבֶךָ & re-
stituet te, Genes. 40.13. וְהִפְיִצֶךָ & dispergere faciet te,
Deut. 28.64. הִשִּׁיבֵנִי reduxit me, Ruth 1.21. הִפְיִצָה disper-
gere fecit eos, Gen. 11.9. הִפְרִים irritauit ea, Nume. 30.13.
הִקְמַנִי surgere fecisti cum, Psal. 89. 44. & וְהִמַּנִּי inter 456.615
feci cum, 1. Semu. 17.35. הִעִירוֹתִי suscitare feci cum, 616
Iesah. 45.13. & וְהִשִּׁיבִינִי & reuerti faciam te, Genes. 28.15.

deriserūt & redirefaciam eos, Irme. 24. 6. וְהִשְׁבֵּתִים

615. 616 me, Psal. 119. 51. De hac forma sunt etiam הִכְתֵּם
interfecistis populum Domini, Nume. 16. 41. 2. Sem.
13. 28. וְהִכְתֵּם interficietis eū. Exod. 1. 16. וְהִכְתֵּן
456 etis eū. 1. Sem. 17. 35. & interficiebā eum. Hose.
2. 3. וְהִכְתִּיהָ & interficiā eā liti. Quæ si essent perfecta,
essent cū radicali, hoc pacto הִכִּיתוּתוֹ הִכִּיתוּתוֹתֶיהָ
617 Participium, כָּבִין, Psal. 33. 15. וְכִרִים, Psal. 3. 4. & exal-
tans, aut exaltare faciens. כִּנֵּן leuo, aut leuare facio,
618 Zecha. 2. 9. כִּנְיוֹ, Iesah. 10. 15. Et tertia existēte, inter-
dum prima est cum séri, vt כָּפַר irritās signa, Iesah. 44.
25. Si verò fuerit gutturalis, interdū est cum pathāch:
vt וְכִרַּע & malefaciens, Iesah. 9. 17. Plurale, כְּבִינִים, Ne-
chem. 8. 7. מְשִׁיבַת conuertens, Psal. 19. 8. מְאִירַת illumi-
nans, Ibidem, 9. מְאִירֹת illuminantes, Iesah. 27. 11.
Happahúl, מוֹכֵן, cum camés. Et sic הַכּוֹשֵׁב, Nume. 5.
8. כִּזְזֹר alienatus, Psal. 69. 9. מוֹעָף obscuratus, Iesah. 8. 23.
כּוֹצֵץ angustiat, Iesah. 8. 23. מוֹכֵם contemptus, concul-
catus, Iesah. 14. 19. מוֹכֵר remota, Iesah. 17. 1.
Hāmacór, הִכֵּן Intelligere, Prou. 14. 8. לְהַשִּׁיב, Nume.
5. 8. כְּהִנֵּן, Iesah. 10. 15. כְּהַסִּיר, Psal. 46. 3. Et cū séri, הִכֵּן.
Et sic הִשָּׁב, Exod. 23. 4. Et cū additione ה in fine, vt לְהַנִּפֹּחַ
Iesah. 30. 28. Et sine ה formatiuo ipsius binián, ob cu-
ius defectum, literæ deseruientes sunt cum camés, vt
619 לָלֶיֶן ad pernoctandum, Genes. 24. 23. לָרִיב ad iudicandū,
Iesah. 3. 31. לָרִיב ad iudicandū, Ibidem. כְּעִיר in suscitando,
620 Psal. 73. 20. לְהַלִּין לְהַרִיב. nam si essent nomina, ל esset
cum sceuá. Et cū pronomibus, vt לְהַמִּיתוֹ vt interfi-
ceret eū, Gene. 37. 18. לְהַשִּׁיבוֹ vt redderet eū, Ibidem, 22.
כִּהְיֵינוּ quando præparabat ipse, Prouerb. 8. 27. לְהַמִּיתָךְ,
1. Semu. 19. 2. לְהַמִּיתָנִי vt interficiat me, 1. Semu. 28. 9.
aa. i.

לַחֲמִיתָנוּ, Deuter. 9. 28. לַחֲמִיתָנוּ, Numc. 16. 13. Et הִסְרֶךָ, 2. Se
muel 5. 6, cum sceuá & seghól teste R. David.

620

Imperatiuum, הָבִין. Et cum הַשִּׁיבָה, redde, Psal. 51. 14.

618

הָאִירָה illumina, Psal. 13. 4. וְהָשִׁב, Psal. 79. 12. חֲקֵם statue,

Psal. 119. 38. הִסֵּר remoue, Iesah. 5. 5. הָאִיר illumina, Psal.

119. 135. Et cum litera gutturali, cum pathách, וְהָשִׁעַ

619

claude, Iesah. 6. 10. הָרִיעוּ exalta, Iesah. 40. 9. הָרִיעוּ iubi-

late, Psal. 47. 2. Multis etiam in locis deficit הַ form-

tium binián, וְשִׁים & pone, Exod. 17. 14. שִׁיבוּ ponite,

Genes. 43. 31. שִׁיתָה, Psal. 141. 3. & est breue. שִׁתוּ ponite,

Psa. 48. 14. לֵיָּן pernocta, Iudi. 19. 9. לֵיָּן pernocta, Ruth 3.

13. בִּינָה intellige, Psal. 5. 2. בִּינּוּ intelligite, Deut. 32. 7. בִּילִי

exulta, Zecha. 9. 9. & est breue. Et sic רִיבָה iudica, Psal.

35. 1, & 119. 154. וְהָשִׁים, & ita alia. Et cum pronom-

inibus, שִׁיבָה pone eam, Deut. 31. 19. וְהָשִׁבָנִי & refer mi

hi, Genes. 37. 14. הָבִינֵנִי fac me intelligere, Psal. 119. 34.

הָשִׁיבֵנוּ cōuerte nos, Psal. 80. 4. שִׁיתָמוּ pone eos, Psa. 83. 14.

Futurum, אָבִין & c. Et sic אֶלֵּין pernoctabo, Ruth 1. 16.

621

אָבִינָה, Psa. 73. 17. וְאַשֵּׁם & posui, Deut. 10. 5. Et אָשִׁיבָה, Deu.

17. 14. אָשִׁיבָה exultabo, Psal. 9. 15. אָשִׁירָה cantabo, Psal. 13.

6. יִדִּין, Deut. 16. 4. יִדִּין iudicabit, Psal. 9. 9. וְיָחִשָּׁה accele-

rabit, Iesah. 5. 19. תִּלְיִן, Deut. 21. 22. וְנִלְיִן, Iudic. 19. 11. תִּלְיִנוּ,

Iehos. 4. 3. תִּלְיִנִי, Ruth 1. 16. Vel cum feri, וְאָבִין, &

ita residuum, וְאָפִר deficere faciam, Sepha. 1. 2. אָבִיל exul

tabit, Psal. 14. 7. אָבִיל longum, & cum seghól, Psal. 21. 7.

תִּפְתָּךְ proferes, Psal. 140. 9. תִּפְתָּךְ dissipabis, Iiób 15. 4. Bre-

621

ue item & cum pathách, תִּלְיִן morabitur, Iiób 17. 2, pro

623

תִּלְיִן. Et sic quoties prima vel vltima litera est guttu-

ralis, aut ר, prima est cum pathách (præter וְיָחִל & ti-

muit, 1. Semu. 31. 3: quod est cum seghól.) וְיָחִס & remo-

uit, Genes. 38. 14. וְיָחִס & requiescere fecit, Exod. 10. 14.

- 622 Est etiam cum seghól iuncto, vt וַיִּסַּל & misit, aut proiecit, 1. Sem. 18. 11. וַיִּקַּם & suscitauit, Iudic. 2. 16. וַיָּשָׁב & reduxit, Gen. 14. 16. וַיַּכֶּת & interfecit, Genes. 38. 10. וַיִּכָּץ & expressit, Iudic. 6. 38. וַיָּשָׁב & reduximus, Gen. 43. 21. Vnú tamen est cum chiríc, Iudic. 9. 53. וַתִּרְץ & confregit. & est sine ⁱ protractiuo, eo quòd est longa dictio. Tertia pluralis fœminei, תַּשְׁבְּנָה reddent, Iob 20. 10, cum fé ri: vel cum chiríc, תִּקְיֶנָּה statuent, Irm. 44. 25. Et quâdo volunt multiplicare puncta dictionis, aut pronomini- bus iungere, remouet hânách, vt תְּהִיכְנָה tumultuabûr, Micháh 2. 13. Cú pronominibus, וַאֲשִׁיתָהוּ & ponam eâ, Iesah. 5. 6. וַאֲשִׁיכֶךָ ponam te, Gen. 46. 3. וַאֲשַׁכֶּם & ponam eos, Deut. 1. 13. וַאֲשִׁיכֶנּוּ ponam eum, Gen. 21. 13. וַאֲמִיתָךְ interficiam te, 1. Semu. 19. 17. וַיְבִינֶהוּ & intelligere fecit eû Iesah. 40. 14. וַיִּשְׁכְּהוּ & posuit eum, Num. 21. 9. וַיִּקְיֶנּוּ su scitabit eum, Gen. 49. 9. וַיִּמִּיתֶנּוּ interficiet eum, Nume. 35. 19. וַיִּמִּיתָהוּ & interfecit eum, Gen. 38. 7. וַיִּקְיָכָךְ suscitabit te, Deut. 28. 9. וְשָׂכָךְ ponet te, Gen. 48. 20. וַיִּשְׁכְּנִי & po- suit me, Gen. 45. 8. וַיִּשְׁכֶּם ponet ea, Deuter. 7. 15. וַיִּשְׁכְּהָ, Ieho. 8. 28. וַיִּמִּיתֶם & interfecit eos, Ieho. 10. 26. תְּשִׁיבֶנּוּ red des illud, Exod. 22. 26. תִּשִׁיתָהוּ pones eû, Psal. 21. 7. תְּבִישָׁנִי cõfundes me, Psal. 119. 31. תְּדִינֶנִי iudicabis me, Psal. 54. 3. תִּשִׁיתָהוּ pones eos, Psal. 45. 17. תִּשְׁכֶּם reduces eos, Deut. 22. 1. תִּקְיֶנָּה euomes illam, Prouerb. 23. 8. וַיִּשְׁבְּנָה reduces eâ, Prouer. 19. 24. תְּכִינֶה præparabis eâ, Psal. 65. 10. תִּשְׁיבֶנּוּ cõuertes nos, Psal. 44. 11. וַיִּשִׁיתָהוּ ponent eû, Psal. 84. 7.

De verbis quorum vltima & quiescit: quorum item prima
& quiescit.

CAP. XLVII.

653. 655

Vnt etiam nonnulla quorum vltima, quæ est & quiescit, interdû etiam deficit, vt תִּכְנָה frâgere fecit, Psa. 33. 10. Et תִּכְנָה frâgere faciet, Nume. 30. 9. Et תִּכְנָה sine &, Psal. 141. 5. Et תִּכְנָה,

Nume. 32. 9. Et תְּנֹאֲזֹן, Ibidem, 7.

Sunt & alia quorú prima quæ est, quiescit, & ipsum 505. 506.
in toto binian vertitur in quiescens, vt, 533

הוֹרִיעַ הוֹרַעַת הוֹרַעְתִּי הוֹרִיעוּ הוֹרַעְתֶּם הוֹרַעְנוּ : עָבָר
הוֹרִיעָה הוֹרַעַת הוֹרַעְתָּן :

בִּינוּנִי מוֹרִיעַ מוֹרִיעִים

פָּעוֹל מוֹרִיעָה מוֹרִיעוֹת :

מָקוֹר מוֹרַע מוֹרַעִים

מָקוֹר מוֹרַעָה אוֹ מוֹרַעַת מוֹרַעוֹת :

מָקוֹר הוֹרִיעַ

מָקוֹרִיעַ מָקוֹרִיעַ לְהוֹרִיעַ מָקוֹרִיעַ :

צוּי הוֹרִיעַ הוֹרִיעוּ

אִיתָן הוֹרִיעִי הוֹרִיעָנָה :

תוֹרִיעַ תוֹרִיעַ תוֹרִיעַ נוֹרִיעַ יוֹרִיעוּ תוֹרִיעוּ

תוֹרִיעַ תוֹרִיעִי תוֹרַעָנָה :

Præteritum, הוֹרִיעַ Scire, vel cognoscere fecit, Gene.

41. 39. הוֹבִשֵּׁת. Exod. 18. 20. וְהוֹרַעַת. Hofe. 5. 11. הוֹאִיל voluit, 41. 39.

liccare fecisti, Psal. 74. 15. הוֹרַעַתִּי, Exod. 33. 12. וְהוֹרַעְתֶּם,

Deuter. 4. 9. הִנְעַתִּי laborare fecisti me, Iesah. 43. 24.

genuisti, Genes. 48. 6. הוֹפַעַת illustrasti, Iiob 10. 3.

וְהוֹרַעַתִּי, Exod. 18. 16. הוֹרַעַתִּיךְ, Prouer. 22. 19. הוֹאִילִי volui,

Gen. 18. 27. וְהוֹלַכְתִּי & ambulare faciã, Iesah. 42. 16. וְהוֹפַעַתִּי

& adiiciam, Psal. 71. 14. הוֹבִישׁוּ, Ioel 1. 11. וְהוֹרַעְתֶּם, Icho. 4.

22. וְהוֹרַדְתֶּם, Genes. 42. 38. & expelletis, Nume.

33. 52. הוֹאִילִנוּ, Ichos. 7. 7.

Participium, מוֹרִיעַ. Et sic & increpanti, Iesah.

29. 21. Et מוֹלִיכָה, Deut. 8. 15. מוֹלִיכָה, Iesah. 63. 12. מוֹלִיךְ, 29. 21.

מֹשִׁיעַ. Deut. 9. 4. מוֹרִישִׁים, Deut. 18. 12. מוֹרִישׁ, Iesah. 63. 13.

מֹשִׁיעִים, Iesah. 49. 26. מֹשִׁיעַ, Iesah. 43. 3. מֹשִׁיעֶךָ, Psal. 7. 11.

מֹרִיעִים, Iesah. 47. 13. Psal. 106. 21.

Happahul, מוֹרַע, Dani. 9. 21, volare factus, fati

gatus. מוצק fufus, 1. Reg. 7. 23. fufpenforum, 2. Semu. 21. 13.

Hammacor, חורץ. Deut. 8. 3, vt חוריעך fcire faciat te. להוריעני vt fcire faceres me, 1. Sem. 28. 15. להוריעם, Pfal. 25. 14. להועיל, Iefah. 30. 5. Et להועיל, Irme. 23. 32. להוריר, Gen. 37. 25. להוריש, Iehof. 3. 10. להוריש, Iehof. 17. 12. להורישו, Num. 32. 21. להורישם, Deut. 7. 17. להשיב, 1. Semu. 2. 8. להושיעני, Iefah. 38. 19. והותיר, Exod. 36. 7. increpando Leuit. 19. 17.

506. 561

Imperatium, חורץ. Et cum feri, חורר, Iudic. 7. 4. & fufpende, Nume. 25. 4. & וחורירמו & defcendere fac eos, Pfal. 59. 12. הושב, Gene. 47. 6. והושיעה, Pfal. 86. 16. Et הושע, Ibidem, 2. Et חורע, Pfal. 90. 12. הוריעני, Pfa. 25. 4. הושיעה, Pfal. 12. 2. חוריעו, Iefah. 12. 4.

506

Futurum, אורץ. Et אוריעך, Pfal. 32. 5. אובילם deducā eos, Irme. 31. 9. אחילה, 2. Sem. 18. 14. אחיל, Thren. 3. 21. אוביחך arguam te, Pfal. 50. 8. אסף, Exod. 10. 29. Et cum feri, אסף, Deut. 18. 16. אורשם, Ieho. 13. 6. אשיכך, Hofc. 12. 9. אשיע, Iefah. 49. 25. יוריע, Et יוריענו, Iefah. 40. 13. וואל, Exod. 2. 21.

507

deducet me, Pfal. 60. 11. ויכח, Iefah. 11. 3. ויכח, Gen. 31. 42. ויכחך, Iiob 22. 4. ויולך, Genef. 5. 3. ויולך, Exod. 14. 21. ויליך, Ecclef. 10. 20. ויליכם, Pfal. 125. 5. ויסף, Ioél 2. 2. ויערני, Iiob 9. 19. Et יעירני, Irme. 49. 19. cum daghēs, 1. Semu. 30. 16. ויורר, Pfal. 78. 16. יוריש, Iehof. 3. 10. ירשנו, Iiob 20. 15. יורשנה, Num. 14. 24. יושיע, Pfal. 34. 19. יושיענו, Iefah. 46. 7. יושיעם, Pfal. 37. 40. תוריעני fcire facies me, Pfal. 16. 11. תוכיחני argues me, Pfal. 6. 2. תוכיח argues, Leuit. 19. 17. תוכח increpabis, Prouer. 9. 8. ותסף, Gene. 4. 12. Ibidē, 2. Et in soph passūc, תוסף addes, Iiob 40. 27. cū pathách. Et תוסף, Prouerb. 30. 6. ותוררם, Iehof. 2. 15. תוריש, Ieho. 17. 18. תושיכני, Exod. 15. 9. תורישכו, Iiob 13. 26. תושיעני, Pfal. 4. 9. תושיע, Pfal. 18. 28. תושיעני, Pfal. 44. 7. תושיעו adducent,

547

afferent, Psal. 68. 30. וְלָלוּ adducent eā, Iesah. 23. 7. וְיִזְכְּרוּ,
Gen. 31. 37. וְיָעִילוּ, Iesah. 30. 6. וְיִקְעֶם & suspenderunt eos, 2. 561
Semu. 21. 10. וְיִרְדּוּ, Iehos. 10. 27. תִּסְפוּ, Exod. 14. 13. תִּסְפּוּן,
Gen. 44. 23. תוֹסִיף addes, Iesah. 51. 22, longum est secun-
dum normā. Sed תוֹסִיף, Iesah. 47. 1 & 5, sunt breuia. 506

QUxdam non mutāt in י, vt הִטִּיב benefecit, Gen. 508. 542
21. 16. וְהִטִּיבְתִּי, Ieche. 36. 11. הִטִּיבוּ, Deut. 5. 28. וְהִטְבֵּנוּ,
Numc. 10. 29. הִטְבֵּתָהּ, Ruth 3. 10. וְהִטְבֵּךְ, Deut. 30. 5. כִּטִּיב,
Semu. 16. 17. וְיִטֵּב, Exod. 1. 20. וְיִטִּיב, Prouerb. 15. 13. תִּיטִיב, 543
Psal. 49. 19. Sic הִינִיק lactauit, וְהִינִקְהוּ, Exod. 2. 9. מִיִּנְקָתָהּ, Ge 550
nes. 35. 8. מִיִּנְקוֹתָהּ, Gen. 32. 15. לְהִינִיק, 1. Reg. 3. 21. וְתִינֵק, Exod.
2. 7. וְתִינֵק, 1. Sem. 1. 23. וְנִנְקְהוּ, Deut. 32. 13.

SUNT etiam quæ veniunt instar defectiuorū, vt הָצִיב 556
statuit, הָצִיב statuit, הָצִיבְתָּ, Psal. 74. 16. הָצִיבְתָּ הָצִיבְתָּ
succēdit, Irme. 11. 16. וְהָצִיבְתִּיהָ, Hose. 2. 3. וְהָצִיבְתִּיו, Gen. 43. 9.
439. 449
Et sic הָצִיב circuiuit, aut circuire fecit, Iiob 19. 6. הָקִיפוּ,
Iiob 1. 5. הָקִיפוּנִי, Psal. 22. 17. הָקִיפָהּ, Iesah. 15. 8.

Participiū, מָצִיב, Et מָצִיב, Iudic. 6. 37. כָּצִיתָ, Iechez. 20. 47
Macór, וְלָהָצִיב, 1. Semu. 13. 21. הָצִיב, Deut. 28. 56.
Imperatiuū, הָצִיב, Et וְהָצִיבוּ, Hamós 5. 15. הָקִיף, Ieho. 6. 3.
Futurum, אֶצִּיב, Gen. 33. 15. וְאֶצִּיעָהּ, Psal. 139. 8. וְצִבֵּ, Deut.
32. 8. וְצִבֵּ מִיָּמַי, Psal. 78. 13. וְצִיג, Gene. 30. 38. וְצִיעָהּ, Iesah. 58. 5.
תָּצִיב, Iudic. 7. 5. וְיָצִיבוּ, 1. Semu. 5. 2. וְיָצְאוּ, 2. Semu. 15. 24.
וְיָצֵא, Iehos. 7. 23. 559

De verbis quorum prima quæ est י, & vltima quæ est א
aut ה, quiescunt. CAP. XLVIII.

Erba item quædā sunt quorum prima quæ
est י, & vltima quæ est א, quiescunt, vt,
עָבַר הוֹצִיא הוֹצֵאת הוֹצֵאתִי הוֹצִאוּ הוֹצֵאתֶם הוֹצֵאתִי
הוֹצֵאתֶם הוֹצֵאתִי הוֹצֵאתֶם הוֹצֵאתִי הוֹצֵאתֶם הוֹצֵאתִי

מוציא	מוציא	בינוני
מוציאות :	מוציאה	
מוציאם	מוציא	פעול
מוציאות :	מוציאה או מוצאת	
	הוציא או הוצא	מקור
	בהוציא בהוציא להוציא בהוציא :	
הוציא	הוציא	צוי
הוציאה :	הוציאי	
נוציא יוציא תוציא	אוציא יוציא תוציא	אותן
תוציאה :	תוציא תוציא	

Præteritum, הוציא Eduxit, vel exire fecit, &c. Et cum pronomib', הוציאה, Exod. 13. 9. הוציאם, Exo. 32. 12. הוציאנו, Exod. 13. 14. הוצאתנו, Deut. 9. 28. הוצאתיך, Genes. 15. 7.

Participiū, מוציא educēs. Et cū pronomibus, מוציא, Nume. 24. 8. הוציאתם, Deut. 8. 14. מוציאם, Nume. 23. 22.

Macor, הוציא Educere, educēdo. Et cū pronomibus, בהוציא, Deut. 29. 25. בהוציאתך, Exod. 3. 12. בהוציאי, Exod. 16. 32. להוציאם, Exod. 12. 42. להוציאנו, Exod. 14. 10.

Imperatiuum, הוציא Educ. cum feri, Iudic. 19. 22. Et cum he, הוציאה, Psal. 142. 8. Et cum pronomibus, הוציאני, Psal. 25. 17. הוציאם, Genes. 19. 5. הוציאותה, Gen. 38. 24.

Futurum, אוציא Educam. Vel cū feri, ויוציא, Gen. 48. 12. ותוציא, Genes. 1. 12. Et cū pronomibus, ויוציאתך, Deut. 4. 37. ויוציאתם, Nume. 27. 17. ויוציאתי, Psal. 18. 20. ויוציאתנו, Num. 20. 16. תוציאתי, Psal. 31. 5.

732

Alia quorū prima ', & vltima ה, quiescunt, vt,

הורו הוריתם הורינו	הורה הורית הוריתי	עבר
הוריתן :	הורית הורית	
מורים	מורה	בינוני
מורות :	מורה	
מורים	מורה	פעול
מורות :	מורה	

מקור	הור או הורות	בהורות כהורות להורות מהורות :
צווי	הור או הורה	הור
	הורי	הורִינה :
איתן	אורה יורה תורה	נורה יורו תורו
	תורה תורי	תורִינה :
	או אהורה יהורה תהורה	נהורה יהורו תהורו
	תהורה תהורי	תהורִינה :

Præteritum, הורה Confessus est, laudauit, gratias egit, &c. Et sic הונה laborare fecit eam, Thren. 1.5. Et הונה vi abstulit, depopulatus est. Et הורה iecit, docuit, הורני iecit me, Iiob 30. 19. הורתי docuisti me, Psal. 119. 102. הורתיך do cui te, Prouerb. 4. 11. הונִי vi abstulerunt, Iechez. 22. 29. הורינו confessi sumus, Psal. 75. 2.

Participium, מורה docens, iaciēs, proiiciens, Iiob 36. 22, & Iudic. 7. 1. כורים confitentes, 1. Paral. 29. 13. הפרים iaculantes, 1. Paral. 10. 3. מורי docentium me, Prouerb. 5. 13. מוניך depopulantes te, Iesah. 49. 26.

Macór, להורות ad confitendum, Psal. 122. 4.

Imperatiuum, הורו confitemini, Iesah. 12. 4. הורני doce me, Psal. 119. 33. הורוני docete me, Iiob 6. 24.

Futurum, אורה confitebor, Psal. 32. 5. אורֶךְ confitebor tibi, Iesah. 12. 1. ואורֶךְ & docebo te, Psal. 32. 8. אורֶךְ cōfitebor tibi, Psal. 30. 13. אהורני cōfitebor ei, Psal. 28. 7. יורה docebit, Psal. 25. 8. הִיֶּרֶךְ nūquid confitebitur tibi, Psal. 30. 10. יורי & docuit me, Prouerb. 4. 4. יורה depopulans, vi auferēs, Iechez. 18. 7. יורה לך confitebitur tibi, Psal. 6. 6. יהורה confitebitur, Nechem. 11. 17. תונה depradaberis, vi auferes, Exod. 22. 21. תוננו, Deu. 23. 16. יונה, Iechez. 45. 8. יורו 2. Semu. 11. 20. יורוך docebunt te, Iiob 8. 10. יורוך, Genes. 49. 8. יהורוך, Psal. 45. 18. תוני, Leuit. 25. 14. תונין, Iiob 19. 2.

De verbis quorum secunda ו vel י, & tertia א vel ה
quiescunt. CAP. XLIX.

653

Vnt & alia verba quorum secūda radicalis
quæ est ו vel י, & tertia quæ est א quiescit, vt

עָבַר הָבִיא הִבְאִת הִבְאִיתִי הִבְאוּ הִבְאִיתֶם הִבְאִינוּ

הִבְאִיתָ :

הִבְאִיתָ הִבְאִיתָ :

מְבִיאִים

מְבִיאִים

בִּינוּנִי

מְבִיאֹת :

מְבִיאֹת

מוֹבְאִים

מוֹבְאִים

פָּעוּל

מוֹבְאֹת :

מוֹבְאֹת

הָבִיא

מְקוֹר

בְּהִבְיָא בְּהִבְיָא לְהִבְיָא מִהִבְיָא :

הִבְיָאוּ

הִבְיָאוּ

צִוּוּ

הִבְאִינָה אוֹ הִבְיָאִינָה :

הִבְיָאִי

נִבְיָא וְנִבְיָאוּ תִבְיָאוּ

אָבִיא וְיָבִיא תָבִיא

אִיתָן

תִּבְאִינָה אוֹ תִבְאִינָה :

תִּבְיָא תִּבְיָאִי

Præteritum, הָבִיא Adduxit, introduxit, venire aut ingredi fecit, &c. Sunt plena & perfecta cum secūda radicali, aut eius vicem gerente, vt 2. Reg. 9. 2. וְהִבְיֹאתָ. Iesah. 43. 23. הִבְיֹאתָ. Nume. 14. 31. וְהִבְיֹאתִי. Cant. 3. 4, donec הִבְיֹאתִיךָ introduceā cū. 2. Reg. 19. 25. הִבְיֹאתִיךָ. Præteritū etiā sic formatur, הִבְיֹאתִי הִבְיֹאתִי הִבְיֹאתִי, &c. Et cum pronomine, הִבְיֹאוּ, Psal. 78. 71. הִבְיֹאתִינוּ introducexisti nos, Psal. 66. 11. הִבְיֹאתִינוּ, Iesah. 48. 15. הִבְיֹאוּ, 1. Semu. 15. 15.

Participium, מְבִיא, &c. Et sine א, Irme. 19. 15, Ecce ego adduco. quod impressi codices cōmuniter habēt cum א. Et 2. Semu. 5. 2. וְהִבְיָא & introducens.

654

655. 321

Futurum, אָבִיא, &c. Et sine א, Michách 1. 15, אָבִיא ad-ducā tibi. Vel אָבִיא יָבִיא, &c. Et א inuenitur cū daghès, vt dictum est libro primo de literis non dagheffabili-
bb. i.

bus. Et cum pronomine, אֲבִיאוּנוּ, si non reduxero cum, Gene. 42.37. אֲבִיאוּנָה, Iesah. 46.11. וַיִּבְיָאוּהוּ, Gen. 29.13. וַיִּבְיָאוּ, Psal. 78.54. וַיִּבְיָאוּ, Gene. 2.22.

S Vnt & alia verba quorum secunda, & tertia, quiescunt: vt,

עבר	החיה החיית החייתי	החיו החייתם החיינו
	החיתה החיית	החייתן :
	או החיית החייתי :	
בינוני	מחיה	מחיים
	מחיה	מחיות :
פעול	מחיה	מחיים
	מחיה	מחיות :
מקור	החיות	להחיות כפסכ' 9' 6' וְהַחִיָּה וְכַסֵּן 6' 20'
צווי	חיה	החיו
	החי	החיינה :
איתן	אחיה יחיה תחיה	נחיה יחיו תחיו
	תחיה תחי	תחיינה :

Præteritum, החיה Viuificauit, siue viuere fecit, Ichos. 6.25. החיית, vel cum feri החייתנו, & החיית viuificasti nos, Gene. 47.25. החייתי, Nume. 22.33. vel cum feri, vt alii legunt, החייתי.

De verbis quorum prima 3 deficit.

C A P. L.

Efectiua etiam sunt verba, & horum quædā sunt quorum prima quæ est 3, deficit, vt,

428

עבר	הניד הנדת הנדתי	הנידו הנדתם הנדנו
	הנידה הנדתי	הנדתן :
בינוני	מניד	מנידים
	מנידה או מנדת	מנידות :
פעול	מנד	מנדים
	מנדה או מנדת	מנדות :
מקור	הניד או הנד :	

מִהַכּוֹחַ, 1. Semu. 17. 57. לְהַטּוֹת, Exod. 23. 2. Et cū pronomini
bus, לְהַכּוֹת, Deut. 25. 3. לְהַכּוֹתֶם, Iehof. 10. 20. כְּהַכּוֹתִי, Exod.
12. 13. לְהַכּוֹתָהּ, Numc. 22. 25. לְהַטּוֹתָהּ, Numc. 22. 23.

Imperatiuum, הַכָּה. Et הַטָּה inclina, Psal. 31. 3. וְהָךְ & per
cute, Exod. 8. 16. הַטְּאָזְנְךָ inclina aurem tuam, Psal. 17.
6. וְהָטִי, Psal. 45. 11.

Futurum, וְהָכָה. Et וְהָךְ, Exod. 9. 15. יַכָּה, Exod. 21. 20. Et וְיָךְ
Exod. 7. 20. תַּכָּה, Exod. 2. 13. תַּטָּה, Exod. 23. 6. Et cum pro-
nominibus, אֶכְנוּ, 1. Semu. 26. 8. אֶכְבָּהּ percutiā te, 2. Sem.
2. 22. וְיַכְּהוּ, Numc. 21. 24. יַכְנוּ, Deut. 25. 3. יַכְבָּהּ, Deut. 28. 27.
וְיַכְּם, Iehof. 10. 10. וְיַכְּהָ, Iehof. 10. 28. תַּכְנוּ, Prouerb. 23. 14.
וְנַכְּם, Deut. 29. 7. נַכְנוּ, Genes. 37. 21. וְנַכְּהוּ, Deut. 3. 3.

729

Alia sunt quorum prima quæ est ג, deficit, & ter-
tia א quiescit, vt,

הַשִּׁי	הַשָּׂאת הַשָּׂאתִי	הַשִּׁיאוּ הַשָּׂאתֶם הַשָּׂאוּ	עָבַר
הַשִּׁיאוּ	הַשָּׂאתֶם	הַשָּׂאתֶן :	בִּינוּנִי
מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוּם	מַעֲוֹל
מִשִּׁיאוּהָ	מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוֹת :	מַקּוֹר
מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוּם	צוּוּ
מִשִּׁיאוּהָ	מִשִּׁיאוּ	מִשִּׁיאוֹת :	חִיָּתוֹ
הַשִּׁיאוּ אוֹ הַשָּׂאוּ אוֹ הַשָּׂאוֹת :	הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּנָה אוֹ הַשָּׂאוּנָה :	חִיָּתוֹ
הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּנָה אוֹ הַשָּׂאוּנָה :	חִיָּתוֹ
הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּנָה אוֹ הַשָּׂאוּנָה :	חִיָּתוֹ
הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּנָה אוֹ הַשָּׂאוּנָה :	חִיָּתוֹ
הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּ	הַשִּׁיאוּנָה אוֹ הַשָּׂאוּנָה :	חִיָּתוֹ

Præteritū, הַשִּׁיאוּ Sustinuit, portauit, exaltauit, aut tol-
lere & exaltare fecit. Et cū puncto scibóleth, significat
decepit, אֶתְךָ הַשִּׁיאוּ decepit te, Irm. 49. 16. הַשָּׂאתֶם decepisti,
Irmc. 4. 10. וְהַשִּׁיאוּ decepit me, Genes. 3. 13. & su-
stinere faciant eos iniquitatem, Leuit. 22. 16.

729

Macór, הַשָּׂא, decipiendo, Irmc. 4. 10.

bb.iii.

777 Participium, פָּתַח cum féri. Et sic פָּתַח conuertens, cōuerto, Irme. 21. 4. פָּתַח incipio, Irme. 25. 39. Et cum pathách, פָּתַח vimbrá faciēs, Iechez. 31. 3. פָּתַח circundás, aut circuire faciēns, 1. Reg. 6. 29. Et prima radicalis cū chiríc, פָּתַח פָּתַח פָּתַח, vt Psal. 140. 10, caput פָּתַח circūdantium me. Et פָּתַח, Iiób 37. 12.

Happahúl, פָּתַח & c. Et sic פָּתַח verſis, Nume. 32. 38.

Hámacor, פָּתַח. Et sic פָּתַח & amaricare, Zecha. 12. 10. פָּתַח ab incipere, Deut. 16. 9. פָּתַח, 2. Sem. 3. 12. 2. Paral.

779 34. 7. פָּתַח cōminuendo. pro פָּתַח. Et Iesah. 33. 1. פָּתַח cum perfeceris tu. פָּתַח quod secundum normá debuerat dagheffari, est lene.

778 Imperatiuum, פָּתַח, & c. Et sic פָּתַח incipe, Deut. 2. 32. פָּתַח verte, Cant. 6. 4.

Futurum, פָּתַח: literæ deferuientes sunt cū camés, & radicalis cum féri. Et sic פָּתַח incipiam, Deut, 2. 26. פָּתַח incipiet, Iudic. 10. 18. Sed, פָּתַח & nō polluā, Iechez. 39. 7: & Nume. 30. 3, פָּתַח polluet: sunt cū pathách, quia sunt de dagheffatis, teste R. Dauid in Michlól: vel sunt cū pathách ob significantiæ discrimen. Et cū féri vice camés, vt Leuit. 21. 9, quū פָּתַח cœperit fornicari. pro פָּתַח. Vel cū pathách & daghés, פָּתַח, & c. vt פָּתַח & perficiat pecuniam, 2. Reg. 22. 4. פָּתַח & circuire. fecit, Exod. 14. 18. Et פָּתַח perficies, Iiób 22. 4. Et cū chiríc, vt Irme. 49. 20, Nisi פָּתַח desolare fecerit. Nume. 21. 30, פָּתַח. 1. Semu. 5. 8, פָּתַח & circuire fecerūt arcam Dei. פָּתַח & פָּתַח sunt cū daghés. Et sic 2. Paral. 29. 6, פָּתַח. licet daghés ipsius פָּתַח nō sit necessarium. Et addito פָּתַח, dictio fit longa, & prima litera radicalis est cum seghól, vt Iiób 38. 8, פָּתַח & tegere fecit ostiis mare. Genes. 29. 10, פָּתַח & reuoluit lapidē. 2. Reg. 23. 6, פָּתַח & cōminuit in puluerē.

Cū pronomīnibus autem, ה est cū sceuá & pathách, vel cū sceuá & seghól, vt Irme.8.14, quia Dominus Deus noster הָרַכְנוּ silere nos fecit. 2.Sem.19.43, & cur הָקַלְתִּי parui pendisti me? Interdum hannách venit loco daghés, vt Chabac.2.17, & vastitas animalium יִחַתן terre bit ea. Et אָרַקס euacuere faciá eos, Psal.18.43. Illud etiá Gene.11.7, וַנִּבְלֶה & cōfundamus ibi labium eorum: est lene, rectumque est vt sit coniugationis cal, instar וַנִּבְהֶה & deprædemur eos, 1.Semu.14.36. At secūdum R. Abrahám ponitur pro וַנִּבְלֶה.

780

De verbis quorū prima i quiescit, secunda & tertia geminata:

Quorū itē prima & tertia geminatur, Quorū etiam prima & tertia geminata, secūda i vel i quiescit. CAP. LIII.

Alia præterea sunt verba geminata, quorum prima i quiescit, vt הִלִּיל Vlulauit. מִלִּיל v-lulans. הִלִּיל vlulare. הִלִּיל vel הִלִּיל vlula, Zechar.11.2. הִלִּילוּ vlulate, Ibidē: הִלִּילי vlula, Iesah.14.31. וְהִלִּילָה & vlulabo, Micháh 1.8. הִלִּיל vlulabit, Iesah.15.2. וְהִלִּילוּ vlulabunt, Hose.7.14. תִּהְיוּ הִלִּילי vlulabit, Iesah.65.14. וְהִלִּילוּ vlulare facient, Iesah.52.5.

548

377-544

549

Alia quorum prima & tertia geminatur, vt הִשְׁרִישׁ Radicare fecit. מִשְׁרִישׁ radicare facientē, Iiób 5.3.

Macór, הִשְׁרִישׁ, vel הִשְׁרִישׁ. Imperatiuū, הִשְׁרִישׁ. Futurū, הִשְׁרִישׁ vel אִשְׁרִישׁ, vt אִשְׁרִישׁ, Iesah.27.6. וְהִשְׁרִישׁ Psal, 80.10.

Alia etiá quorū prima & tertia geminata, secūda i vel i quiescit, vt הִצִּיץ Floruit, aspexit. Participiū,

619

הִצִּיץ, Cant.2.9. Macór, הִצִּיץ. Imperatiuū, הִצִּיץ, & שִׂישׁוּ gaudere, Iesah.66.10. Et שִׂישׁוּ gaude, Thren.4.21. pro הִשְׁשִׁישׁוּ הַשִּׁישִׁי.

Futurū, אִצִּיץ. Et אִשְׁשִׁישׁ gaudebo, Iesah.61.10. וְאִצִּיץ, Iesah.27.6. וְשִׂישׁ, Deut.28.63. & floruit flos, Num.17.8. וְשִׂישׁוּ, Iechez.21.10. וְשִׂישׁוּ, Iiób 3.23. וְהִצִּיצוּ,

Psal.72.16.

Præteritum, שׁוֹפֵט Iudicare fecit, cū pathách, vel cū fé
ri. וְרָפָא & exaltauit, Psal. 66. 17. וְיִנְדְּמֵנוּ vindemiare (vel
spoliare) fecit me, Thren. 1. 12. Et Iesah. 40. 24, שׁוֹרֵשׁ ra-
dicare fecit. Psal. 77. 18, וַיַּבִּיחוּ inundare fecerunt aquas
nubes. Cū accētu diuifiuo, vt athnách, vt soph passuc,
vt zachéph, est cū camés, vt Irm. 12. 2, שׁוֹרֵשׁ radicauerūt

625.782

388.389

Participium cum féri, מְשׁוֹפֵט, vnde לְמְשׁוֹפֵטִי iudicanti
(aut iudicare facienti) me, Iiób 9. 15. Psal. 101. 5, מְלֹוֹשְׁנִי de
trahere (aut accusare) faciens. י enim redundat, & ל est
cū camés chatéph. Iesa. 14. 19, חֶרֶב מְטַעֲנִי tráffixis gladio.

Macór, שׁוֹפֵט, quāquam non inuenitur in verbis per-
fectis in Scriptura secundā hanc formā, sed in quiescē-
tibus, aut geminatis.

390

Futurum, מְשׁוֹפֵט. Et sic יַסְעֵר turbine afficiet, Hose. 13.
3. * וְיִחַבְּרֶךְ num adhærere faciet tibi sedem, Psal. 94. 20.

S Vnt & alia verba quæ (vt dictū est) secundū cōmu-
nem grāmatorū opinionē, veniunt à verbis quo-
rum secunda ו vel י quiescit: & tertia geminata nō est
radicalis, vt est in verbis geminatis. Quod probāt, quia
huiusmodi verba in aliis binianín inueniūtur quiesce-
re. in quo videntur sibi ipsis contradicere. dicunt enim
quòd illud Psal. 131. 2, וְיִסְכְּתִי & silere faciam: & illud
Thren. 3. 11, vias meas כִּוְרֵר peruertit: sūt de verbis gemi-
natis: & tamen inueniuntur quiescere in alio binian. Inuenitur enim
דוֹמָה, Psal. 94. 17: & אָכֹר, Deut. 2. 28: &
יָסֹר Zachar. 10. 11. Vnde alii dicunt nō esse à quiescenti-
bus, sed à geminatis, & esse radices distinctas, quanquā
idem significare videātur: quòdque geminatio firmi-
tatē, continuationem, & vehemētiam significat actio-
nis: & in hoc & à quiescētibus & à verbis binian hiphíl
differre. נָא בָס calcavit, & רָץ cucurrit significant: בָּס

verò & רץ significant vehemēter aut iugiter calcauit & cucurrit. & ita dicunt de aliis. 1 autem in his verbis secundū R. Dauid est secunda radicalis litera: propterea appellauit verba קרבעים quadrata, id est quattuor radicalibus literis constātia. Quod aliis non videtur cōsentaneum, qui dicunt 1 poni protrahēdi duntaxat gratia, esseque coniugationis formatiuum, nō radicalem literam, quēadmodum nec in פועל aut פועל. Coniugātur autem & hæc vt perfecta.

Præteritum, כונן, Præparauit, firmauit, aut præparare & firmare fecit Psal. 9. 8. & c. כוננת. Et cū pathách, vt רומם & exaltauit, aut exaltare fecit, Psal. 66. 17. כוננת, Psal. 119. 9. Et cū he, כוננתה, Psal. 8. 4. פוררת dissipasti, Psal. 74. 13. ורומםתי & silere faciā, Psal. 131. 2. כוננו, Psal. 11. 2. & כוננו in soph passūc, Iechez. 28. 13. & sic cū athnách. חללה formauit, Iiob 26. 13. Et cum pronomine, כוננה, Ie fah. 45. 18. שובבתך rebellare fecit te, Ie fah. 47. 10.

Participium, מחילל formans omnia, Prouerb. 26. 10. שובב auertens, Ie fah. 58. 12. מעורר exaltans, Psal. 147. 6. ממותח interficiens, 1. Semu. 14. 13. מרומם exaltans me, Psal. 9. 14. משובבת, Iechez. 38. 8. מצודות venantes, Iechez. 13. 20. לקוננות lamentantes, Irme. 9. 17.

Hammacór, כונן. Et ערר suscitare, Iiob 3. 8. לשובב vt redire faciā, Ie fah. 49. 5. לצודר ad venandū, Iechez. 13. 18.

Imperatiuum, כוננה præpara, Psal. 90. 17. עוררה suscita, Psal. 80. 3. כוננהו præpara (vel cōfirma) eum, Psal. 90. 17. וקונניה & interfice me, 2. Semu. 1. 9. וקונניה & lamentamini eam, Iechez. 32. 16. רוממו exaltate, Psal. 99. 5.

Futurum, אכונן. Et אשותח loquetur, Psal. 143. 5. ישותח loquetur, Ie fah. 53. 8. ישובב cōuerter, Psal. 23. 3. ימחלל succidet, Psal. 90. 6. תכונן, Psal. 21. 13. תמותח interficiet, Psal.

34.22. ונְרוֹמֶמְהָ & exaltemus, Psal. 34.4. יִרְצֵנוּ discurrent,
Nachú 2.4. יְהוֹלִלוּ formabūt, Iiób 26.5. יִקְרְבוּ erigent, Ie
sah. 61.4. יִסְבְּבוּ circūdabit cū, Psal. 32.10. וְיִכְנֹנֶה, Psal. 7.
13. תְּבַבְּכָךְ circundabit te, Psal. 7.8. יִרְמֶמְנִי exaltabit me,
Psal. 27.5. תִּרְמֶמְנִי exaltabis me, Psal. 18.49.

DE VERBIS PERFECTIS BIN-
ián Niphál.

DE binián niphál satis, supérque dictum est 304. 322
quid significet: modo dicendum est de eius
punctatura. Sic igitur coniugatur,

הַעֲבֹר	נִפְקֵד	נִפְקֵדֶת	נִפְקֵדֶתִי	נִפְקְרוּ	נִפְקְרוּתָם	נִפְקְרוּ
	נִפְקֵדָה	נִפְקֵדָת		נִפְקֵדָתָן		
הַבִּינֹנִי	נִפְקֵד		נִפְקְרִים			
	נִפְקֵדָה	אוֹ	נִפְקֵדָת	נִפְקֵדוֹת		
הַפְּקֹר	הַפְּקֵד					
	בְּהַפְּקֵד	בְּהַפְּקֵד	לְהַפְּקֵד	מֵהַפְּקֵד		
הַצִּוּי	הַפְּקֵד		הַפְּקֹר			
	הַפְּקֵדִי		הַפְּקֵדָנָה			
הַאִיתָן	אֶפְקֵד	יֶפְקֵד	תֶּפְקֵד	יֶפְקְרוּ	תֶּפְקְרוּ	תֶּפְקְרוּ
	תֶּפְקֵד	תֶּפְקֵדִי		תֶּפְקֵדָנָה		

Præteritum, קָנָה cū ך formatiuo cōiugationis, & ita participium: sed in macór, imperatiuo, & futuro daghessatur prima radicalis ob defectum ך. Habet secundam cum pathách: quod cum accentu diuisiuo, vt est soph passúc, athnách, zachéph, mutatur in camés, pau-

- 309 cis exceptis, vt גְּלִיכְתִּי erubui, Iesah. 50. 7. * וְנִשְׁבְּרוּ, Iesah. 28. 13. וְנִלְכְּדוּ, Ibidem. נִסְתָּכְבוּ, Iesah. 48. 2. Et sine prædicto accentu, cū camés, vt Gene. 42. 38, & ipse solus נִשְׁבַּר remansit. Estér 3. 12, וְנִחַתְּ scriptū fuit & sigillatū. quanquā potest esse & participium. Iudic. 4. 11, נִפְרַר separauit se. Exod. 29. 43, * וְנִקְדַּשׁ & sãctificabitur. Iechez. 3. 21, quia נִוָּחַר cauit. Et 33. 4. & 6, נִוָּחַר, quæ possunt esse & participia. Quòd si prima fuerit gutturalis, tunc נ est cū seghól, & prima litera cū sceuá & seghól, vt נִאֲחֻז tenebatur, Genes. 22. 13. נִאֲסַף collectus est, Iesah. 57. 1. מִה * נִאֲחַח quid ingemuit: Ioél 1. 18. וְנִזְעַרְתִּי & adiutus sum, Psal. 28. 7. Vel est cum sceuá tatum, vt 2. Semu. 7. 16, נִעַבְרַר & stabilis erit domus tua. Psal. 39. 3, נִעַבְרַר turbatus est. Iiób 41. 19, וְנִהָפְכוּ לוֹ & versi sunt ei. Irme. 13. 22, נִחַסְסוּ discoopertæ sunt. Psal. 44. 23, נִחַשְׁבָּנוּ æstimati sumus. Et. 48. 6, נִחַפְּזוּ irati sunt. Et prima cū seghól, & secunda cū sceuá quiescēte, vt 1. Semu. 4. 19, נִהָפְכוּ versi sunt. Et נִחָרְבוּ gladiarūt se, id est gladiis se peremerūt, 2. Reg. 3. 23, נִעַרְבוּ coaceruata sunt, Exod. 15. 8. נִהָרְסוּ destructæ sunt, Ioél 1. 17. נִאֲנַחוּ ingemuerunt. Iesah. 24. 7. Et sic foc mineum, נִהָפְכָה versa est, Thren. 5. 2. נִאֲמַנָה creditus est, Psal. 78. 8. Et cum accētu diuisiuo, prima est cū sceuá & seghól, vt נִעְלָסָה exultauit, Iiób 39. 16. & נִאֲלַסָה obmutuit, Iesahiáh 53. 7. Tertia forminei communiter est נִפְקָרָה. Sed cum prædicto accentu efficitur lóga, & cum camés, vt sit discrimen inter ipsam & participium. Vt נִשְׁבְּרָה attrita est, Iesah. 24. 10. נִשְׁבְּרָה vnum ex eis non fuit contritum, Psal. 34. 21. נִכְרְתָה succisa est, Psal. 37. 38. נִסְתַּרָה abscondita est, Iiób 3. 24. * Et etiam cum accentu suspensiuo, vt תַּרְחָא, vt Iesah. 3. 26, וְנִקְתָּה munda erit. Inuenitur (quanquam raro) & breue, vt

Sephan. 3. 1. נְנִאֲלָה fordata. Interdum נ punctatur cum pathách, Genes. 31. 27. לָמָּה נִחְבַּאתָ, vt quid latuisti? Et נִעְרַץ timendus est, Psal. 89. 8. Tertia persona masculina reperitur duobus modis in eodem versu, vno cum camés, altero cum chólé, Ester 8. 8. נִכְתַּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנִחְתָּם בְּטַבַּעַת, נִחְתָּם scribitur nomine regis, & signatur annulo regis. Et 9. 1. וְנִחְפֹּד & conuersus est, siue vertit se ipse. potest esse participiũ. 1. Paral. 5. 20. וְנִעְתָּר, & exorabilis fuit eis.

308

Participiũ, נִפְקָר, cum camés: & in regimine genitiui cū pathách, vt Iesah. 33. 19. נִלְעַג balbutiens lingua. 1. Semu. 20. 30. fili נִעֲוֹת peruersæ rebellion. Plurale simili liter cū camés, paucis exceptis quæ sunt cum sceuá, sin gulari cum séri existēte, vt נִטְמָאִים polluti, Iechez. 20. 30. נִחְבָּאִים inuenti, Ester 1. 5. Et נ cū seghól, vt נִחְבָּאִים absconditi, Iehos. 10. 17. verum non sunt ex perfectis, sed ex quiescentibus.

309

310. 311

Macór interdū est perfectũ, id est cū נ litera formatiua, vt נִשְׁלַח & mitti, vel mittēdo, Ester 3. 13. נִשְׁאֵל petendo, 1. Semu. 20. 28. נִלָּחם pugnādo, Iudic. 11. 25. Et cū ה & chiric, prima litera dagheffata ob defectum נ, vt נִפְקָר. quòd si dictio fuerit lōga, erit cū seghól, נִפְקָר. Vt נִחְבַּת cū succisi fuerint, Psal. 37. 34. נִחְבַּת vt solueretur, Iesah. 51. 14. Iechez. 26. 15. נִחְבַּת cū occisa fuerit occisione.

306

Cum pronomine, נִשְׁמָר vt dissipetur ipso, Psal. 92. 8. Et 109. 7. נִשְׁפָּט cū iudicatus fuerit ipse. Deut. 28. 20, donec נִשְׁמָר disperdaris. Et cum chólé, vt נִחְתָּן tradēdo, Irme. 38. 3. Et ה cum séri ob sequentem gutturalē vice daghés, נִחְתָּן comedēdo, Leuit. 7. 18. Et cū א vice ה, vt נִחְתָּן interrogando, Iechez. 14. 3. quāquam R. Ichudáh futurũ esse putat primæ personæ ex

320

313. 306

307

binian hithpahál, & daghés loco ת, ac si dicat אֲתִירָשׁ.

306

Inuenitur & sine ה, iuncta litera deferuiete, vt בָּעֵטָךְ cū deficeret, Thren. 2. 11. וּבְכַשְׁלֹךְ & cū impeerit, vel ceciderit, Prouerb. 24. 17. * בְּהִרְגֵּנִי cū occisa fuerit, Iechez. 26. 15. לְעָנֹת humiliari, Exod. 10. 3. Et לְהֵאֱחִי vt appareat corā Domino, Deut. 31. 11.

313

Imperatiuū cum ה, prima litera dagheffata ob defectū נ, vt הִפְקֹד. & si fuerit lógum, erit cū seghól, vt הִשָּׁמֶר הִי caue tibi, Gene. 24. 6. Prima autem existēte guttura li, ה, est cum séri, vt vicem suppleat daghés, vt Iechez.

324

21. 6, Et tu fili hominis הִאֲנִי ingemisce. Plurale, si habeat accentū diuisiuum, vt athnách, soph passúc, zachéph, erit cū séri, vt Irme. 9. 4, הִשָּׁמְרוּ caute. Inueniuntur tamē nōnulla imperatiua perfecta cū נ, ad denotandum vniuersa secundum normā ita esse debuisse, nisi præteritis essent similia, vt Ioél 3. 11, וְנִקְבְּצוּ & cōgregamini, aut cōgregate vos. Irm. 50. 5, וְנִלְוּ & adhærete (vel copulamini) Domino.

305

313. 314

Futurum similiter caret נ formatiuo, ob cuius defectū, prima radicalis dagheffatur: & secūda communiter est cū séri: quod si sit dictio lóga, est cum seghól. & deferuiēs cōmuniter est cū seghól: alia verò literæ deferuiētes sunt cū chiríc, nisi prima radicalis fuerit gutturalis, vel ר, quæ non suscipiunt daghé, quia tūc sunt cum séri, quod vicem supplet daghés. & etiā interdū est cū chiríc. Vt אֶפְקֹד. Et אֲדַרְשׁ requirar, Iechez. 14. 3. אֶשְׁבַּע iurabo, Gene. 21. 24. אֶפְלֹט eruar, 1. Semu. 27. 1. Et cū ה & lógú, אֶפְלֹטָה eruar nūc, 1. Sem. 20. 29. Et breue, Gen. 19. 20, אֶפְלֹטָה eruar nūc, vel erua me. Iiób 1. 15, אֶפְלֹטָה & euas. וְיִפְלֹט euadet, Eccle. 7. 27. וְיִפְגֹּר claudetur, Iechez. 46. 2. Rursum Eccle. 7. 27, וְיִלְכֹד capietur in ea. Et

מְקוֹר הָאֶסֶף :

צוּי הָאֶסֶף הָאֶסֶף :

הָאֶסְפָּה : הָאֶסְפִּי

אִיתָן אֶסְפִּי יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף נֶאֱסֹף יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

תֶּאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

489 Præteritum, נֶאֱסֹף Congregatus est, aut congregauit
se, Nume. 27. 13. Sunt cum seghól propter literam gut-
turalem, vt dictú est in perfectis. Quiescit etiá interdú
א, vt Nume. 32. 30. וְנֶאֱחָיו & hæredes erunt.

Participiú, נֶאֱסֹף cū camés vt in perfectis. Et fœmineú,
נֶאֱסֹפָה vel נֶאֱסֹפָת, vt הנֶאֱכָלֶת, Leui. 11. 47. & נֶאֱסֹפָה, Psa. 89. 29

Hámacór, הָאֶסֶף. Et cū chólé, הָאֶכֶל, Leuit. 7. 18. Et cum
pronomine, בְּהֶאֱבֹק, dum luctaretur ipse, Genes. 32. 25.

Imperatiuum, הָאֶסֶף. Et cum accentu diuisiuo est
cum pathách, vt הֶאֱנָה ingemisce, suspira, Iechez. 21. 6.
וְהֶאֱחָיו, Ichos. 22. 19.

315 Futurum, יֶאֱסֹף. Gene. 25. 8. וְיֶאֱסֹף. Et cum accentu diui-
siuo est cum pathách, vt וַיֶּאֱנָשׁ & doluit, 2. Semu. 12. 15.
תֶּאֱנָה ingemisces, Iechez. 21. 6.

504 **A** Lia sunt quorum prima, quæ est י, quiescit, quod
versú in י latet, vt patet in præterito & participio.

533 עָבַר נִדְרַע נִדְרַעְתָּ נִדְרַעְתִּי נִדְרַעוּ נִדְרַעְתֶּם נִדְרַעוּ

בִּינֹנִי נִדְרַע נִדְרַעְתָּ נִדְרַעְתִּי נִדְרַעוּ נִדְרַעְתֶּם :

מְקוֹר הָאֶסֶף :

צוּי הָאֶסֶף הָאֶסֶף :

הָאֶסְפָּה : הָאֶסְפִּי

אִיתָן אֶסְפִּי יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף נֶאֱסֹף יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

תֶּאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

אִיתָן אֶסְפִּי יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף נֶאֱסֹף יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

תֶּאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

אִיתָן אֶסְפִּי יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף נֶאֱסֹף יֶאֱסֹף תֶּאֱסֹף :

Præteritú, נודע Cognitus est, aut cognoscere fecit se, 504
Gen. 41. 21. Et sic הוולד לו qui natus est ei, Gene. 21. 3. נודר
conuenit, cōgregatus est. Num. 10. 3. ונודעו, & cōueniēt.
נודע iniit consilium, Iesah. 40. 14. נקש illaqueatus est.
נודעו, Iesah. 28. 13. נודע saluatus est, Iesah. 45. 17.

Participium, נודע cum camés ad differētiā præteri-
ti. Et in regimine cū pathách, vt Iesah. 43. 10, ante me 114
non est נודע formatum Dei, id est à Deo.

Hámacór, הודע. Et הוולד לו quando natus est ei, Gen.
21. 5. Et Psal. 31. 14. בהוסרם, dum consilium caperent ipsi.

Imperatiuú, הודע. Et הוסרו erudimini, Psal. 2. 10. הוסרו
erudire, Irme. 6. 8.

Futurú, אודע. Et cū chiríc, Iechez. 20. 5. אודע. Et 314
cū seghól, & lógú, בו, אודע, Iiób 3. 3. אודע saluus ero, Psal.

18. 3. Et cū he, אודע, & saluus ero, Psal. 119. 117. יודע co- 505
gnoscetur, Psal. 79. 10. יודע, Prouerb. 10. 9. יודע, Prouer.

28. 18. תודע pauper efficieris, Prouerb. 20. 13. תודע & re-
máserát, Ichos. 18. 2. תודע salui eritis, Iesah. 30. 15. תודע
erudiemini, Leuit. 26. 23.

De verbis quorum secunda י vel quiescit. CAP. LVII.

Sunt præterea & alia verba quorum secun- 606
da quæ est י vel י, quiescit, in quibus han-
nách vicem supplet secúda radicalis, & י est
productiuú, & totú binián est cū chólé, vt,

עבר נבון נבונות נבונותי נבון נבונותם נבונותו

נבונה נבונות נבונות :

בינוני נבון נבונים

נבונה נבונות :

מקור הבון :

צווי הבון הבונים

הבונה הבוני :

אֵתָן אֶבְיוֹן אֶבְיוֹן יְבוֹן תְּבוֹן נִבְּוֹן יְבוֹנוֹ תְּבוֹנוֹ
תְּבוֹנוֹ תְּבוֹנוֹ תְּבוֹנוֹ

607 Præteritum, נִבְּוֹן Intellectus est, aut intellexit se, &c. secundum normā debuerat esse נִבְּוֹן. Venit etiā cum fēri, vt נִבְּוֹר fuscitatus est, fuscitauit se, Zecha. 2. 13. vt enim post camēs, ita & post fēri est hānāch. Velest cū fēri loco camēs propter v, vt sunt autores R. Iehudāh & R. Ionāh: quāquam R. Iehudāh putat esse de coniugatione niphāl, cuius secunda quiescit. R. verò Ionāh נ radicalē esse opinatur. Sed propter gutturalē non erat necesse vt esset cū fēri, quia & cū נ venit camēs, vt נִבְּוֹר illuminans tu, Psal. 76. 5. nisi dicatur v lenius pronuntiarī cū fēri, quā cum camēs. Tertia singularis vtriusque generis, & tertia pluralis est cū hānāch: residuū verò præteriti, ob punctōrū multiplicationē, amittit hannāch, vnde sunt cū sceuā. Et quia lenior est pronuntiatio chōlem cū scurēc, quā cū altero chōlem, & vt firmum maneat 1 radicale (licet aliquando deficiat) idcirco in plærisque chōlem mutarūt in scurēc, vt Iesāh. 10. 13, נִבְּוֹתִי intellexi. Psal. 38. 9, נִבְּוֹתִי debilitatus sum. נִבְּוֹתִי declinaui, aut retrocessi, Iesāh. 50. 5.

610 Participium, נִבְּוֹן cū camēs, intelligens, Prouerb. 1. 5. In regimine genitiui est cū sceuā, vt נִבְּוֹן דְּבָר & intelligēs rei, 1. Sem. 16. 18. Et Prouer. 4. 18, וְנִבְּוֹן אֶדְוָר paratū dici. pro diē. נִבְּוֹנִים intelligentes, Iesāh. 5. 21. נִבְּוֹנִים parati, Exod. 19. 15. נִבְּוֹנָה parata, Psal. 5. 10. est breue ad differentiam præteriti: & sic נִבְּוֹנָה. Veniunt interdum & cum scurēc, vt Exod. 14. 3, נִבְּוֹנִים confusi sunt in terra. Iechez. 6. 12, וְהַנְּבֹר & obsessus: secundum opinionem Tharghum. Iesāh. 1. 8, sicut ciuitas נְבֹרָה obsessa. à verbo נְבֹר. quanquam sunt qui deducūt hęc duo à dd. ii.

נָצַר seruauit, obseruauit: & sic sunt pehulím, id est participia passiva primi binían cal.

Macór, הָבֹן pro הָבֹן. Et circumcidendo, Gene. 17. 611.612

13. Et si prima litera fuerit gutturalis, vel ר, literæ deferuientes sunt cum séri, vt לָאֹר pro לְהָאֹר, Iiób 33. 30, vt illuminetur. Et quia caret ה, translatú est punctú eius in ל deferuiens. Aliquando est scuréc loco chólem, vt Iesah. 25. 10, כְּהָדוּשׁ vt tritatur palea. 635

Imperatiuum, הָבֹן & הָבֹן.

611.612

Futurú, אָבֹן, vel אָבֹן. Et ad supplendú daghés, si prima fuerit gutturalis, vel ר, literæ deferuientes sunt cū séri, vt יַעֲזֹר suscitabitur, Zechar. 4. 1. וַיֵּאָר & illuxit eis, 2. Semu. 2. 32.

De verbis quorú vltima ה vel א quiescit. C A P. L V I I I.

Vnt & alia verba quorum extrema, quæ est 677

ה, quiescit, vt,

נְגִלָה	נְגִלְתִּי	נָגְלוּ נְגִלְתִּים נְגִלְתִּי	עָבַר
נְגִלְתִּי	נְגִלְתִּי	נְגִלְתִּי :	
נְגִלָה	נְגִלָה	נְגִלִים	בִּינֹנִי
נְגִלָה	נְגִלָה	נְגִלוֹת :	
הִגִּלָה הִגִּלוֹת :	הִגִּלָה	הִגִּלוּ	מְקוֹר
הִגִּלָה	הִגִּלָה	הִגִּלָה	עָוִי
הִגִּלָה	הִגִּלָה	הִגִּלָה :	
אִגִּלָה יִגִּלָה תִּגִּלָה	אִגִּלָה יִגִּלָה תִּגִּלָה	נְגִלָה יִגִּלוּ תִּגִּלוּ	אִתָּן
תִּגִּלָה תִּגִּלוּ	תִּגִּלָה תִּגִּלוּ	תִּגִּלָה :	

Præteritum, נְגִלָה Apparuit, reuelatus est, &c. 1. Sem. 3. 21. Secunda & prima persona sunt cum chiric, נְגִלְתִּי. Vel cum séri, vt נְגִלְתִּי, 1. Sem. 2. 3. laboraui, Irme. 6. 11. Prima autem gutturali existente, א est cū pathách, vel seghól, vt נַעֲוִיתִי incuruatus sum, Iesah. 21. 681

3. humiliatus sum, Psal. 119. 107. וַיַּעֲלֶה & ascendit, cleuauit se, Numc. 9. 21. כְּגִלִּית & כְּגִלִּית, vt Iesah. 47. 13, כְּגִלִּית laborasti. Et כְּגִלִּית cū accētu diuīsiuo facit כְּגִלִּית: Iesah. 53. 7. נִאֲלַכָּה obmutuit. אֶגְרוֹתָוִרִי, Haimós 6. 6. Et cum chiric, Cant. 1. 6. כִּי־נָחֲרוּ irati sunt in me.

678 Participiū masculeū, כְּגִלִּית, est cū seghól: & formineū כְּגִלִּית cū camés. Et sic כְּגִלִּית requisita, Iesa. 30. 13. & כְּגִלִּית ap parens. Et prima existente gutturali, כְּגִלִּית factus, כְּגִלִּית נַעֲשִׂים, כְּגִלִּית facti, כְּגִלִּית נַחֲרִים, excandescētes. Venit etiā masculeū cū ca més, vt Iesa. 56. 3. הַכֹּלֶה, qui adhæret Domino. Et הַכֹּרֶאֱה Gene. 12. 7. Dominus כְּגִלִּית apparuit vobis, Leuit. 9. 4. כְּגִלִּית, Numc. 14. 14. Ibidem, 10, gloria Domini כְּגִלִּית ap paruit. Dan. 8. 1, postquā הַכֹּרֶאֱה apparuit mihi. quanquā dici potest, omnia hæc esse præterita, & הַכֹּרֶאֱה esse loco אֲשֶׁר.

679 Macór, הַכֹּלֶה cū séri: vel cum chólem, vt Iudic. 13. 20, הַכֹּרֶאֱה vt appareret. Et cū ת, Leuit. 13. 13, & in die הַכֹּרֶאֱה qua apparuit, aut visa est. הַכֹּרֶאֱה, Numc. 9. 17. & Exod. 40. 36. וּבְהַעֲלֹת, Et הַכֹּרֶאֱה, Ester 9. 1. הַכֹּרֶאֱה, Iechez. 21. 24. Et perfectum cum נ, vt 1. Semu. 2. 27. הַכֹּרֶאֱה nūquid apparedo. Hose. 10. 16, הַכֹּרֶאֱה suc cidendo succifus est, vel deficiendo defecit.

Imperatiuū, הַכֹּלֶה & הַכֹּלֶה, Iesah. 49. 9. & Numc. 16. 24. הַכֹּרֶאֱה. Est breue ad differentiam geminatorum quæ sunt longa.

679 Futurū, אֶגְרוֹתָוִי cum seghól. Et prima existēte guttura li, vel ר, literæ deseruientes sunt cū séri. וְיִכְרֹת delebitur, Deut. 25. 6. הַכֹּלֶה, Exod. 20. 26. תִּבְנֶה & edificabitur, Deut. 13. 16. יַעֲשֶׂה, Deut. 25. 9. וְיִכְרֹת & apparebit, Gene. 1. 9. יַעֲשֶׂה effundetur, Iesah. 32. 15. וְיִכְרֹת litigabunt, Deut. 25. 11. וְיִכְרֹת & suspēsi sunt, Ester 2. 23. וְיִכְרֹת, Genes. 20. 9. Sed illud

682 Iechez. 36. 3. וְיִכְרֹת, est cum sceuā & pathách præter nor dd. iii.

mā. Futurū defectiuū est cū camés ad differentiam
geminatorū quæ sunt cū pathách. וַאֲפַת & seductus sū,
Irm.20.7. וַיִּרְא & apparuit, Iudic.6.12. וַיִּחַץ & diuidetur,
Dniel 11.4. וַיִּתְּשׁ & fiet, Ester 7.2. Et secunda existen-
te ה, inuenitur cū pathách, vt יִפָּח delebitur, Psal. 119.13.
Et יִדְחו impellentur, Irme.23.12. est longum præter nor-
mam. Illud autem Iesah. 44.21. Ne תִּשְׁכַּח obliuiscaris
mei: exponitur teste R. Abrahá & R. Dauid תִּשְׁכַּח מִפְּנֵי.

681

682

S Vnt & alia quorum extremum est נ quiescens, vt,
עָבַר נִמְצָא נִמְצָאת נִמְצָאתִי נִמְצָאוּ נִמְצָאתֶם נִמְצָאוּ

745

נִמְצָאתָ נִמְצָאתָּ נִמְצָאתֶם נִמְצָאתֶם

בִּינוּנִי נִמְצָא נִמְצָאִים

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָאוּ נִמְצָאוֹת

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָא נִמְצָאוֹת

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָא נִמְצָאוֹת

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָא נִמְצָאוֹת

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָא נִמְצָאוֹת

מִקְדָּשְׁךָ נִמְצָא נִמְצָאוֹת

Præteritum, נִמְצָא Inuētus est, & sic נִבְרָא creatus est,
נִקְרָא vocatus est, נִסְתָּר absconditus est, latuit. נִמְצָאוּ, & cū
accentu diuisiuo נִמְצָאוּ, 1. Semu. 9.20. נִקְרָאוּ, Iesah. 48.2.
נִבְרָאוּ, Psal. 148.5. נִמְצָאת, vel נִמְצָאתָ inuenta es, Irme.
50.24. נִמְצָאתָ, & sic נִקְרָאתָ, Ester 2.14. Et cū duobus signis
fœmineis, נִפְלְאָתָה mirabilis fuit, 2. Semu. 1.26.

650.750

Participium, נִמְצָא cū camés: & sic נִמְצָאִים, & נִקְרָאִים,
Iesah. 48.1. Inuenitur & cum sceua, נִמְצָאִים, Ester 1.5.
נִסְתָּאִים, Iechez. 20.30. נִחְבָּאִים, Iehos. 10.17.

745

311

738

Hāmacór, נִמְצָא cum feri. לְהַרְפָּא curari, sanari, Deut.
28.27. לְהַרְפָּא quando creati sunt, Gene. 2.4. Et more
definentiū in ה, vt נִחְבָּה & latère, Irme. 49.10. לְהַחְבֶּה,
Reg. 7.12. לְהַחְבֶּה, 1. Reg. 22.25.

Futurū, אֶמְצָא, &c. Et cum he, אֶמְלֶאֱה, implebor, Iechez.
26.2. תִּמְצָאוּ, & cū accentu diuīsiuo תִּקְרְאוּ, Iesah. 61.6.

De verbis quorū prima י, & extrema א vel ה quiescūt: De his
item quorum prima נ vel ל deficit. C A P. L I X.

577

Onnulla etiā sunt verba quorū prima quæ
est י, & vltima quæ est א, quiescunt, vt נִרְאָה
Terribilis fuit.

עֵבֶר	נִרְאָה נִרְאֶתְךָ נִרְאֶתִי	נִרְאָה נִרְאֶתְךָ נִרְאֶתִי
	נִרְאֶתְךָ נִרְאֶתִי	נִרְאֶתְךָ נִרְאֶתִי
בִּינוּכִי	נִרְאָה	נִרְאֶתְךָ
	נִרְאֶתְךָ	נִרְאֶתִי
מִקּוֹר	הִנֵּה	הִנֵּה
עֲוֹי	הִנֵּה	הִנֵּה
	הִנֵּה	הִנֵּה
אֵיתָן	אֲנִי יִרְאָה תִּרְאָה	נִרְאָה יִרְאֶתְךָ תִּרְאֶתִי
	תִּרְאֶתְךָ תִּרְאֶתִי	תִּרְאֶתְךָ תִּרְאֶתִי

730

Alia verō sunt quorum prima י, & extrema ה, qui-
escunt, vt נִרְחָה Doctus est, iactus est.

עֵבֶר	נִרְחָה נִרְחֶתְךָ נִרְחֶתִי	נִרְחָה נִרְחֶתְךָ נִרְחֶתִי
	נִרְחֶתְךָ נִרְחֶתִי	נִרְחֶתְךָ נִרְחֶתִי
בִּינוּכִי	נִרְחָה	נִרְחֶתְךָ
	נִרְחֶתְךָ	נִרְחֶתִי
מִקּוֹר	הִנֵּה אוֹ הִנֵּה	הִנֵּה אוֹ הִנֵּה
עֲוֹי	הִנֵּה	הִנֵּה
	הִנֵּה	הִנֵּה
אֵיתָן	אֲנִי יִרְחָה תִּרְחָה	נִרְחָה יִרְחֶתְךָ תִּרְחֶתִי
	תִּרְחֶתְךָ תִּרְחֶתִי	תִּרְחֶתְךָ תִּרְחֶתִי
	אוֹ אֲנִי יִרְחָה נִרְחָה	

427

Sunt etiam alia verba quorum prima quæ est נ, de-
ficit, vt,

נָשׁוּ נְשָׁתָם נָשָׁנוּ	נָשׁ נְשָׁת נְשָׁתִי	עָבַר
נְשָׁתָן :	נְשָׁה נְשָׁת	
נָשִׁים	נָשׁ	בִּינוּנִי
נְשָׁוֹת :	נְשָׁה אוֹ נְשָׁת	
הַנָּשִׁי	הַנָּשׁ אוֹ נָשׁ :	מְקוֹר
הַנְּשָׁה :	הַנָּשׁ	צִוּוּ
נָשׁ יִנָּשׁוּ תִנָּשׁוּ	אֲנָשׁ יִנָּשׁ תִּנָּשׁ	אֵיתָן
תִּנָּשָׁה :	תִּנָּשׁ הַנָּשִׁי	

Præteritum, נָשׁ Accessit, &c. Exod. 24. 2, וְנָשׁ, & acces-
sit. Et 34. 32, וְנָשׁוּ accesserūt omnes. Deut. 25. 1, וְנָשׁוּ & ac-
cedēt ad iudiciū. Et 9, וְנָשָׁה & accedet. נָשָׁו cæsi sunt,
Iudic. 20. 36. Quædam veniunt cū chōlem à themate
pahól, vt נִפְעָוִל Gene. 17. 26, נָפֹל circumcisus est Abrahā.
Et 27, נָפֹלוּ circumcisi sunt cum eo. Et נָאָר maledictus, est
cum sēri loco daghēs.

Participiū, נָשׁ cum camés, &c. Et cum chólé, Gene.
34. 22, נָפֹלוּ circumcisi. Et cum sēri, נָאָרִים maledicti,
Malachi 3. 9.

Hammacór, הַנָּשׁ. Et cū chōlem, הַפֹּל, Genes. 17. 13. Et
cum n formatiuo, deficiente n radicali, vt Iudic. 20. 29,
נָפֹל cædendo cæsus est.

Imperatiuum, הַנָּשׁ. Prouerb. 6. 3, וְהִנָּצַל & cruere (siue
crue) te &c.

Futurū, אֲנָשׁ. Vel cum chiríc, Psal. 69. 15, אֲנָצֵל, eripiar.
Et cum chōlem, יִפֹּל circumcidetur, Genes. 17. 14.

S Vnt & alia quorum prima, quæ est ל, deficit, vt,

נִלְקַחְוּ נִלְקַחְתֶּם נִלְקַחְנוּ	נִלְקַחְתִּי נִלְקַחְתֶּם נִלְקַחְתִּי	עָבַר
נִלְקַחְתֶּם :	נִלְקַחְתֶּם	
נִלְקַחְתִּי	נִלְקַחְתִּי	בִּינוּנִי
נִלְקַחְתֶּם :	נִלְקַחְתֶּם	

433. 438
428

428

448

מקור הלכה :

צווי הלכה

הלכתי הלכנה :

איתן אלקה ילקה תלקה נלקה ילקהו תלקהו

תלקה תלקתי תלקנה :

448

Præteritum, נלקה Captus est, נלקה, 1. Semu. 4. 11. Et 17, נלקה. Vel defectiue, נקח נקחת נקחתי, vt scribit R. Dauid. נלקהו euulsi sunt, Iob 4. 10.

Hammacor, הלכה, 1. Semu. 4. 19. הלכהו, 1. Semu. 21. 6.

Futurum, אלקה, Et ותלקה, Ester 2. 8.

De verbis quorū prima נ deficit, & tertia נ vel ה quiescit. De his etiam quorum deficiunt extrema. C A P. L X.

S Vnt præterea & alia quorum prima quæ est נ, deficit: & tertia quæ est נ, quiescit, vt,

עבר נשא נשאת נשאתי נשאו נשאתם נשאנו

נשאה נשאת נשאתי :

בינוני נשא נשאים

נשאה נשאות :

מקור הנשא :

צווי הנשא הנשאו

הנשאי הנשאה :

איתן אנשא ונשא תנשא ננשא ונשאו תנשאו

תנשא תנשאי תנשאה :

Præteritum, נשא Portatus est, eleuatus est, &c. Exod. 25. 28. Et sic נשא prophetauit, 1. Semu. 10. 11. נשא seducti sunt, Iesah. 19. 13. נבאו, Irme. 2. 8. נבאו, Irme. 23. 21.

Participiū, ונשא eleuatus, Iesah. 2. 2. והנשאים, Iesah. 2. 13. נשאה, Iesah. 30. 25. הנשאות, Iesah. 2. 14. Et הנבאים, Iechez. 13. 2. Et cum sceuā, נבאים, Irme. 14. 15.

Imperatiuū, הנשא eleuare, siue cleua te, Psal. 7. 7. Et הנבא propheta, vaticinare, Iechez. 13. 1.

cc.i.

Futurum, **עֲלֵאבוּ** eleuabo me, Iefah. 33. 10. **יִנְשֵׂא** Iefah. 40. 4. **יִנְשְׂאוּ** pro **יִנְשֵׂאוּ** portabuntur, Irme. 10. 5. **תִּנְשְׂאוּ** portabuntur, Iefah. 49. 22.

A Lia sunt quorum prima quæ est **נ**, deficit: & vltima quæ est **ה**, quiescit, vt,

727

עבר	נָטָה נטית נטייתי	נָטוּ נטיתם נטיינו
	נָטָה נטית	נָטִיתָן :
בינוני	נָטָה	נָטִים
	נָטָה	נָטוּת :
מקור	הִנָּטָה או הִנָּטוּת :	
צוי	הִנָּטָה	הִנָּטוּ
	הִנָּטִי	הִנָּטִינָה :
איתן	אֲנָטָה ינטה תנטה	נָנָטָה ינטו תנטו
	תִּנָּטָה תנטי	תִּנָּטִינָה :

Præteritum, **נָטָה** Inclinatus est, siue inclinauit se &c. Inuenitur & perfectum cum **י** vice **ה**, vt **נָטִיו**, extensa sunt, Nume. 24. 6.

Imperatiuum, **הִנָּטָה**. Et defectiuum, **הִנָּט**.

Futurum, **אֲנָטָה** &c. Et defectiuum, **יִנָּט**.

A Lia sunt quorum deficiunt extrema, hoc est prima & vltima, quæ sunt **נ**, vt,

444

עבר	נָתַן נתת נתתי	נָתַנוּ נתתם נתתנו או נתנו
	נָתַתָּה נתת	נָתַתְּוּ :
בינוני	נָתַן	נָתַנִּים
	נָתַתָּה או נָתַתָּה	נָתַתְּוּ :
מקור	הִנָּתַן או הִנָּתִינוּ :	
צוי	הִנָּתַן	הִנָּתִינוּ
	הִנָּתַנִּי	הִנָּתַתָּה או הִנָּתַתָּה :
איתן	אֲנָתַן ינתן תנתן	נָנָתַן ינתנו תנתנו
	תִּנָּתַן תנתני	תִּנָּתַתָּה או תִּנָּתַתָּה :

Præteritum, **נָתַן** Datus est, dedit se, &c. Nume. 26. 62.

& נָתַן, Iesah. 33.16. נָתַנו, Leuit.10.14. וְנָתַתָּם, Leuit.26.25.
וְנָתַנו pro נָתַנו, Hezra 9.7. וְנָתַח, Genes.29.27.

Participium, נָתַן cum camēs, Exod.5.16.

Hammiacór, הִנָּחֵן. Et cum cholem, הִנָּחֵן, Irme.38.3.

Futurum, אֶנָּחֵן, &c. וְנָתַן, Exod.5.18. Et cū seghól propter monosyllabú, vt וְנָתַן בּוֹ, Leuit.24.20. תִּנָּחֵן, Irme.38.3.
De verbis quæ secundā & tertiam geminant, aut eandē habent.

De his item quorum secunda & tertia quiescit. C A P. L X I.

768

SVnt etiam in hoc binia verba quæ secundam & tertiam geminant, siue eandem habent, quæ interdum (quæquam rarissime) veniunt vt perfecta. Præteritum autē quadrifariam variatur. quandoque enim est cum camēs & pathách: quod cum accentu diuisiuo, vt soph passúc, vt athnách, vt zachéph, mutatur in camēs. Interdum est cum chiríc & pathách. Nōnunquam cū camēs & chólem. Postremo cum camēs & féri, vt dicam in præterito. Et sic coniugatur,

נָתַמוּ	נָתַמְתָּם	נָתַמְנוּ	נָתַם	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	עָבַר
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	בִּינָנוּ
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	מָקוֹר
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	עָוִי
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	אֵיתָן
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	
	נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ		נָתַמְתָּ	נָתַמְנוּ	

Præteritum, נָתַם Perfectus est, cōsumptus est, defecit &c. Et sic וְנָסַב & circuiuit, Irme.31.39. וְנָקַל & leue fuit, 2. Reg.3.18. וְנָקַס & liquefactus est, Exod.16.21. נָתַר exultū est, Irme.6.29. Et perfectū, וְנָפַל & iudicabitur, Iechez. ee.ii.

28.22. secúdu R. Ichudáh, est à גלל, quanquá sunt qui de ducunt à נפל corruit, cecidit. Defectiua, quia carent litera geminata, retinuerunt punctaturá pathách in prima litera radicali, נכב enim ponitur pro נכבב, & sic de aliis. Et cú chiric, vt נחר exustú est, Psal. 69.34. & נחר cōtrituse est, Malachí 2.5. נחל pollutus est, Iechez. 25.3, est cum camés, quanquá non habeat accētum diuisiuum. Et cú séri, נחם liquefactú est, Psal. 22.15. Et הנקל num leue fuit: Iechez. 9.17. Et cú chólé, vt נח attósus est, totōdit se. נח attósi sunt, Nachúm 1.11. & נח & inuoluētur, cōplicabuntur, Iesa. 34.4. * נח defluerunt, Exod. 15.15. & נח & succidentur, Iechez. 6.9. Et plurale secundú alias varietates, vt נח, Iesah. 33.8. & נח & obstupescēt, Irm. 4.9. נח tabuerūt, dissoluerunt se, Psal. 38.6. & נח, Iechez. 7.24, sine daghés, pro נח cum daghés. Tertia fœminei, vt נח versa est, Iechez. 26.2, cum daghés. & sine daghés, Iechez. 41.7, & נח. & sic נח & euacuabitur, Iesah. 19.3. & נח & cōfundetur, Gen. 11.7. Prima cōmunis generis, vt נח & vilior híá, 2. Semu. 6.22. Et secunda fœminei, נח, Iechez. 22.16 (licet & à נח deduci possit) pro נח & polluta eris. Et lene, id est sine daghés, vt Irme. 22.23, נח quā depræcata es: cum séri vice daghés, & po nitur pro נח. Et cum chiric, נח contractæ sunt in me, Psal. 38.3. quanquá nonnulli deducunt à נח, & significabit descenderunt in me. Et 18.35, נח & con fringetur arcus. Et sic נח, &c.

768

769

770

769

770

771

772

Participium, נח &c. נח tabescentes, Iechez. 33.10. Et 36.34, & terra נח desolata. Et cum chiric, vt 2. Paralip. 10.15, quia fuit נח causatum à Deo.

Hammacór נח. Et sic, Psal. 68.3, נח quæadmodum

liquefit cæra. Et cum cholem, vt הקֹלֶם euacuando, Ie-
sah. 24. 3. והכֹּלֶם & diripiendo, ibidem.

Futurum, וְיִתֵּן & cōsumptum est, Gene. 47.
15. Et 18, וְיִתֵּן. Item תִּבּוֹק cuacuabitur, Iesah. 24. 3. תִּבּוֹ.

714

diripietur, Ibidem. תָּרַם excidêris, Irm. 48.2. Est etiâ
cum pathách, ad differentiam definientium in ה: vt אֶפְרַיִם

772

curuabor, aut curuabo me, Micháh 6.6. יִרָא יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה
tetur, Iesah. 17.4. יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה
humiliabitur, Ecclef. 10.18. יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה יִתְּנֶה
mē-

surabitur, Irme. 33.22. וְיִשְׁכַּח & liquefiet, Iehof.2.11. Et in
soph passuc, וְיִשְׁכַּח, Iesah.13.7. וְיִשְׁכַּח tabescet, Zecha.14.12.

774

וַיִּשְׁחָר & humiliabuntur, Ecclef. 12. 4. תִּצְדְּמִינִי excidemini, Irme. 51. 6. יָקֻלוּ leues erunt, Iefah. 30. 16. Inuenitur &

719.767.

lene, vt וְהָיָה וְנִסְתַּמַּח & cōsummati sunt, Deut. 34. 8. Venit etiā
nách séri vice daghés, vt Gen. 16. 5, וְנִסְתַּמַּח & contēptibilis

774-792

fui. Et 4, וְתָקַל & contemptibilis (aut despecta) fuit. Et
cū hannách, id est 'quiescente post & prater morē, vt

774

Pfal. 19. 14, tunc אִתָּם immaculatus ero. Quòd si prima littera radicalis fuerit gutturalis, vel ך, litteræ defer-

uientes sunt cum feri, vt אָחֲתָהּ pauebo, conterar, Irme.
17.18. יָחַל polluetur, Iesah.48.11. יָרַךְ mollescet, Deut.

20.3. **תַּחֲתֵּי** *pauebis*, Iehof. 1. 9. **יַחֲתֵּי**, Irme. 10. 2. **תַּחֲתֵּי**, Iehof. 10. 15.

Sunt & alia quæ primam & tertiam geminant, ipsa
tertia quiescente, vt נחיה Fuit, factus est, fractus est.

עבר נהיה נהיית נהיית נהיו נהייתם נהיו

נהייתה נהיית

פִּינוּנִי נְהִיָּה נְהִיָּים

נהיח נהיח

Et sic residuum.

DE VERBIS BINIAN HITH-
pahál perfectis. CAP. LXII.

Quid significet, & quomodo acquetur in signi-
ficatione binian hithpahál & niphál, dictū
est suprà cap. 111, & 1111. Notandū autem
hoc binian seper esse intrāsitivū, & actionē
significare immanentē, aut accidēs quod est in anima,
aut subiecto quolibet, re, aut voce, aut ostensione, quā-
quā non ita sit, vt Gene. 3. 8, וַיִּתְּכֶם & abscondit se Adā,
& vxor eius à facie Domini. putabant enim se abscondē
re ab eius facie, quāquam non ita esset. Nā, vt ait pro-
pheta, Quò à facie tua fugiam: si ascendero in cælum,
tu illic es, &c. Psal. 139. 7. Et Prouerb. 13. 7, Est בִּתְעֵשֶׁר se
ditans, & non est quicquā: שֶׁתִּרְוֹשׁ se pauperem faciēs,
& substantia multa. id est, Est qui se putat, aut dicit di-
uitem, & nihil habet: est & qui se putat, aut dicit pau-
perē, & multam habet substantiam, multam habet opes.
Deut. 29. 19, וַיִּבְרַךְ & benedixerit se in corde suo. id est,
se putauerit benedictū, quanquā non sit. 2. Semu. 13. 5,
וַיִּתְּחַל & agrotabis, id est ostendes, & finges te agrotū.
Prouer. 25. 6, Ne תִּתְהַדָּר glorifices te coram rege. id est,
ne reputes, aut dicas te gloriosum. Hoc præterea pe-
culiare est huius cōiugationis vt vehemētiam, duratio-
nem, multiplicitatē, & frequētiam significet actionis,
vt Iesa. 45. 15, Vere tu es Deus בִּסְתֵתִי abscondens te. quia
videlicet multifarie, multisquē modis, & frequēter se
abscondit: idcirco non נִכְתֵּר, sed בִּסְתֵתִי scriptum est.
Psal. 83. 4, וַיִּתְּצֵם & cōsiliabuntur. vel cōsilia capient, vi-
delicet multifariā, ac multoties. & idgenus. Præterea
hoc binian vt plurimum & per trāslationem, & simili-

390

124

121. 124

Imperatiuum similiter cū pathách, aut féri, vt והתענג & delectare, Psal. 37. 4. התהלך ambula, Gen. 13. 17. התקדשו sanctificamini, aut sanctificate vos, Iehosf. 3. 5. והתטהרו & mundate vos, Genes. 35. 2. התנערך excute te, Iesah. 52. 2. הוֹתַחְתָּ solue te, Iesah. 52. 2.

405. 395

405

394

Futurum, וְאַשְׁתָּמַר & c. & obseruaui me, Psal. 18. 24. וְאַתְּבָאֵר gloriabor, Iesah. 49. 3. וְאַתְּחַלֶּכֶה & solatiū accepi, Psal. 119. 52. וְאַתְּחַלֶּכֶה & ābulabo, Psal. 119. 45. וְיִתְחַלֵּךְ & ambulauit, Gene. 5. 24. וְיִתְחַזַּק & roborauit se, Iudicū 20. 22. וְיִשְׁתָּמַר & seruabitur, Micháh 6. 16. הִתְחַפֵּל peruer-tes te, Psal. 18. 27. הִתְחַסֵּר, Psal. 18. 26. תִּתְחַפֵּל, 2. Semu. 22. 27; pro תִּתְחַפֵּל, quod per metathesin. i. transpositionē lite- rarum, est הִתְחַפֵּל, teste R. David in cōment. & lib. rad. & in Michlol. וְיִתְבַּקֵּעַ scindētur, aut scindent se, Micháh 1. 4. וְיִתְחַלְּכּוּ ambulabunt, Psal. 12. 9. וְיִתְפָּרְדּוּ diuidentur, Psal. 92. 10. וְיִתְחַסְּרוּ & numerati sūt, Iudic. 20. 15: est lene, & prima radicalis cum camés. וְיִתְעַבֵּר & iratus est, Psal. 78. 21. וְיִתְעַבֵּר, Ibidem, 59. וְיִתְגַּלַּע miscabitur, Prouerb. 20. 3.

Et cum maccáph, וְיִתְבַּכֵּר נָעַר agnosceretur puer, Pro- uerb. 20. 11. Et prima radicalis cum seghól, וְיִתְנַחֵם por- nitabit eum, Deut. 32. 36.

De verbis quorum prima *n* vel *y*, & secunda quæ est *u* vel *i* quiescit.

CAP. LXIII.

Vnt in hoc binián & quiescentia verba, quo- rum quædam sunt in quibus prima quæ est *n*, quiescit, vt,

Præteritum, הִתְאָזַר אוֹ הִתְאָזַר הַתְּאָזַר הַתְּאָזַר, Accinxit se &c. & ita residuum. הִתְאָזַר luxit, 1. Semu. 15. 35. הִתְאָזַר accinxit se, Psal. 93. 1. הִתְאָזְרוּ conti- nuerunt se, Iesah. 63. 15.

Participium, מִתְאָזֵר. Et מִתְאָזֵל lugens, 1. Semu. 16. 1.

Hammacór, התאצר, vt **התאצר** continere se, Gen. 45. 1.

Imperatiuum, התאצרו. & **התאצרו** accingite vos, Iesah. 8. 9. **התאצרו** vni te, Iechez. 21. 16.

Futurum, **אתאצר**. Et cum accetu diuisiuo est cū camés: vt **אתאצר** continebo me, vim faciam mihi, Iesah. 42. 14. **ותאצל**, I. Semu. 13. 12. & luxit, Genes. 37. 34. **ותאצל** Iechez. 7. 12. **ותאצל**, Ester 5. 10. **ותאצל**, Gen. 43. 31. **ותאצל** ru bescet, Prouerb. 23. 31. **ותאצל**, Iesah. 64. 14. **ותאצל**, Num. 14. 39. **ותאצל**, Exod. 33. 4.

A Lia sunt quorum prima quæ est י, quiescit, vt, **התודע** התודעת התודעת התודעת **התודע** Præteritum, Sciuit, aut cognouit se, &c. in quibus י radicale mutatur in ו vt plurimum, præter illud Num. 1. 18, 505 **ותילדו** & ostenderunt suâ genealogiam. id est, à quibus essent prognati. cuius י est cum ghahîá & pathách, & ל lene, id est sine daghés. Participium, **כתודע**, &c.

Hammacór, **התודע**, vt **בהתודע** dum se manifestaret, Genes. 45. 1. **להתיצב** vt staret, Iiob 1. 6, & 2. 1.

Imperatiuum, **התודע**.

506 Futurum, **אתודע** vt ostendam me, Num. 12. 6.

ותתיצב, Chabac. 2. 1. **וייחל** & expectauit, Genes. 8. 12, pro

537 **ותיחל**, teste R. David in lib. rad. & Michlól. **ותיחל** vt in præterito. **תתיצבו** superbietis, Iesah. 61. 6: quanquam & ab **אמר** duci potest. **ותיציב** stabit, Prouerb. 22. 29. **ותיציב**, ibidem. **ותיציב**, Psal. 2. 2.

S Vnt & alia quorum secūda quæ est ו vel י, quiescit, vt communis grammaticorum fert opinio, quæ geminata esse puto, vt,

התבונן או התבונן התבוננת התבוננת עבר

התבוננה התבוננת

התבוננו או התבוננו התבוננתם התבוננתם או התבוננו

בִּינוּנִי	מִתְבּוֹנֵן	מִתְבּוֹנִים
מִתְבּוֹנָה	מִתְבּוֹנֵנָה	מִתְבּוֹנֹת :
מִקּוֹר	הַתְּבּוֹנָה :	הַתְּבּוֹנָה
צוּי	הַתְּבּוֹנָה	הַתְּבּוֹנָה
	הַתְּבּוֹנָה	הַתְּבּוֹנָה אוֹ הַתְּבּוֹנָה :
אֵיתָן	אֶתְבּוֹנֵן יִתְבּוֹנֵן תִּתְבּוֹנֵן	נִתְבּוֹנֵן יִתְבּוֹנֵן תִּתְבּוֹנֵן
	תִּתְבּוֹנֵן תִּתְבּוֹנֵנִי	תִּתְבּוֹנֵנָה אוֹ תִּתְבּוֹנֵנָה :

Præteritum, התבונן Intellexit, considerauit: siue intellexit, vel contēplatus est, aut considerauit se. Est enim verbū intransitiuum. Psal. 37. 10. & והתבוננת, intelliges: aut considerabis. & והתעוררתי, suscitabo me, Iiob 31. 29. רָעָה, contemplati sunt, Iesah. 52. 15. Et 24. 19. התרעעה הארץ פֶּרֶר הַתְּפִרָּה אֶרֶץ מוֹט הַתְּמוֹטָה אֶרֶץ : Confringendo confregit se terra, dissipando dissipauit se terra, mouendo mouit se terra.

Participium, מתבונן intelligens. מתעורר suscitans se, 627 Iesah. 64. 7. מִתְּקוֹמָם ab insurgentibus, Psal. 17. 7.

Imperatiuum, התבונן vt & considerate, contēplamini, Irme. 2. 10. Et 9. 17. התעוררי, suscitare, vel suscita te, Iesah. 51. 17.

Futurum, אתבונן. Et cum accentu diuisiuo, vt 627 יתלונן, Psa. 119. 158. ואתקוטטה, Psa. 139. 21. אתקוטט commorabitur, Psa. 91. 1. תתבוננך, liquefet, Psa. 107. 26. ויתפצצו, Michah 5. 1. תתנודרי, incides te, Irme. 47. 5. & contriti sunt, Chabac. 3. 6. יתבששו, erubescant, Gene. 2. 25. תתבוננו, contemplabuntur, Iesah. 14. 16. תתבוננו, contemplabimini, Iesah. 43. 18.

De verbis quorū prima י, & extrema ה vel א quiescunt;

Quorū itē vltima ה quiescit. Déque vno cuius tertia

P geminatur, prima geminatarum apparente & altera quiescente. CAP. LXIII.

Præter hæc sunt & alia quorū prima quæ est

י, & vltima quæ est ה, quiescunt, vt,

עֵבֶר הַתּוֹדָה הַתּוֹדִית הַתּוֹדִית הַתּוֹדִית הַתּוֹדִינוּ :

הַתּוֹדִית הַתּוֹדִית הַתּוֹדִית :

כְּתוּדִים

כְּתוּדוֹת :

הַתּוֹדוּ

הַתּוֹדִינָה :

כְּתוּדָה יְתוּדוּ תְּתוּדוּ

תְּתוּדִינָה :

כְּתוּדָה

כְּתוּדָה

הַתּוֹדָה אוֹ הַתּוֹדוֹת :

הַתּוֹדָה

הַתּוֹדִי

אֲתוּדָה יְתוּדָה תְּתוּדָה

תְּתוּדָה תְּתוּדִי

בִּינוּנִי

מְקוֹר

צוּי

אֵיתָן

Præteritum, הַתּוֹדָה Confessus est. Levit. 26. 40, וְהִתְּוֹדוּ & confitebuntur peccatum suum. Et 5. 5, וְהִתְּוֹדָה & confessa fuerit peccatum, vt nostri interpretantur. Sed cū hoc binián sit intransitiuum, exponendum est, Et cōfitebuntur de peccato suo, Et confessa fuerit de peccato suo.

Futurum, וְאֲתוּדָה & confessus sum, Dan. 9. 4. Et Irm.

A 4. 30, frustra תְּתִיבִי decorabis te.

Lia sunt quorum vltima quæ est א, quiescit, vt,

עֵבֶר הַתּוֹחָבָא הַתּוֹחָבָא הַתּוֹחָבָא הַתּוֹחָבָא הַתּוֹחָבָנוּ :

הַתּוֹחָבָתָן :

כְּתוֹחָבִים

כְּתוֹחָבוֹת :

הַתּוֹחָבֹא

הַתּוֹחָבָנָה :

הַתּוֹחָבָה הַתּוֹחָבָת

כְּתוֹחָבֹא

כְּתוֹחָבָה

הַתּוֹחָבֹא :

הַתּוֹחָבֹא

הַתּוֹחָבֹא

בִּינוּנִי

מְקוֹר

צוּי

אֵיתָן אֶתְחַבֵּא יִתְחַבֵּא תִתְחַבֵּא נִתְחַבֵּא יִתְחַבֵּאוּ תִתְחַבֵּאוּ
תִתְחַבֵּא תִתְחַבֵּא תִתְחַבֵּא תִתְחַבֵּא :

הַתְחַבֵּאוּ שֵׁם. Præteritum, הַתְחַבֵּא Abscôdit se, latuit, &c. 1. Semu. 14. 11. יִתְחַבֵּאוּ, Iiôb 38. 30.

Participium, הַתְחַבֵּא, 1. Semu. 14. 22.

Futurum, יִתְחַבֵּא, 1. Semu. 23. 23, & Gen. 3. 8. תִתְנַלָּה, Iiôb 10. 16. וְיִתְחַבֵּאוּ, 1. Semu. 13. 6.

S Vnt & alia quorum vltima ה quiescit, vt,

הַתְנַלָּה הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית
הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית הַתְנַלִּית

עֵבֶר 697

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית כִּתְנַלִּית

או אֶתְנַל יִתְנַל תִּתְנַל נִתְנַל :

Præteritum, הַתְנַלָּה Reuelatus, aut detectus est, vel reuelauit, aut detexit se, apparuit, &c. Et הַתְרַפִּית remissus fuisti, Prouerb. 24. 10.

Participium cum seghól, כִּתְרַפָּה remissus, negligēs, Prouerb. 18. 9. כִּתְרַפִּים remissi, aut negligentes, Ichosf. 18. 3. Et cū sēri, Gen. 24. 21, Et vir מִשְׁתַּמֵּחַ admirabatur.

697

Hammacór cum sēri, הַתְנַלָּה. Et בְּהַתְנַלִּית, Prouerb. 18. 1. Et 2. Semu. 13. 2. לְהַתְחַלֵּוֹת, vt ægrotaret.

Imperatiuū, הַתְנַלָּה, Et defectiuū, הַתְנַלָּה cum pathách. Et cum accentu diuisiuo, cum camés, vt 2. Semu. 13. 5, & ægrota id est finge te ægrotare.

698

Futurum, אֶתְנַלָּה. Et יִתְנַלִּית litigabunt cum eis, Pro- uer. 28. 4. Defectiuum est cum pathách, אֶתְנַלָּה, &c. Et cū

699

999

accentu diuifiuo est cū camés, vt 2. Sem. 13. 6, וַיִּתְחַל & ægrotauit. id est finxit se ægrotare. Sunt tamen nonnulla quæ veniunt cum camés, quāquam prædictum non habeant accentum: vt Psal. 45. 12, וַיִּתְּאוּ & concupifcer. Prouerb. 23. 3, תִּתְּאוּ concupifces. Sūt cameffata, quia proferuntur iuxta formam רִגְלֵי יִרְיוֹ: item omnium pluralium habentiū i cum i tertiæ personæ signo, quæ sunt cameffata propter hannách quod iacet in eis. Deut. 2. 10, & ne תִּתְּגַר litiges cū eis in bello. Et Iesah. 41. 10, Ne תִּשָּׁע terrearis. aut paueas. Et 23, וְנִשָּׁעָה & pauebimus.

723

Est & vnicum verbum cuius tertia geminatur, prima geminatarū apparente, altera quiescente: vt,

עָבַר	הַשְׁתַּחֲוִה	הַשְׁתַּחֲוִית	הַשְׁתַּחֲוִיתִי	הַשְׁתַּחֲוִיתִי	הַשְׁתַּחֲוִיתִי
	הַשְׁתַּחֲוִיתָה	אוֹ הַשְׁתַּחֲוִיָּה	הַשְׁתַּחֲוִיתִי	הַשְׁתַּחֲוִיתִי	הַשְׁתַּחֲוִיתִי
בִּינוּנִי	מִשְׁתַּחֲוִה	מִשְׁתַּחֲוִים			
	מִשְׁתַּחֲוִה	מִשְׁתַּחֲוִות			
מָקוֹר	הַשְׁתַּחֲוִה	אוֹ הַשְׁתַּחֲוִות			
צָוִי	הַשְׁתַּחֲוִה	הַשְׁתַּחֲוִו			
	הַשְׁתַּחֲוִי	הַשְׁתַּחֲוִינָה			
אֵיתָן	אֶשְׁתַּחֲוִה	יֶשְׁתַּחֲוִה	תֶּשְׁתַּחֲוִה	נֶשְׁתַּחֲוִה	יֶשְׁתַּחֲוִו
	תֶּשְׁתַּחֲוִה	תֶּשְׁתַּחֲוִו	תֶּשְׁתַּחֲוִינָה	אוֹ תֶּשְׁתַּחֲוִו	תֶּשְׁתַּחֲוִו

Præteritum, הַשְׁתַּחֲוִה Adorauit, vel incuruauit se, &c, Iechez. 46. 2, וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ & adorabis, Deut. 4. 19, הִשְׁתַּחֲוִיתִי adorauit, 2. Semu. 16. 4, הִשְׁתַּחֲוִו adorauerunt, Irme. 8. 2, & adorabitis, Exod. 24. 1.

Participiū, וּמִשְׁתַּחֲוִה & adorās, vel incuruans se, Ester. 3. 5. Et 2, וּמִשְׁתַּחֲוִים & adorantes.

Hammacor, הַשְׁתַּחֲוִה Adorare, incuruare se. להִשְׁתַּחֲוִות, Genes. 37. 10.

Imperatiuum, הַשְׁתַּחֲוִה Adora, incurua te. הִשְׁתַּחֲוִו a-dorate, Psal. 29. 2, וְהִשְׁתַּחֲוִו לוֹ & adora cum, Psal. 45. 12.

Futurum, וְשִׁתְּחוּהָ Adorabo, incuruabo me, Psal. 5.
8. תִּשְׁתַּחֲוֶהָ adorabis, Exod. 20. 5. וְנִשְׁתַּחֲוֶהָ & adorabimus,
Genes. 22. 5. וַיִּשְׁתַּחֲוּ & adorauerunt eum, Gene. 43. 26.
וְתִשְׁתַּחֲוּ adorabitis, Ichos. 23. 7. Et sine litera geminata,
remanet ו quiescens vltima radicalis, vt וַיִּשְׁתַּחֲוֶהָ & in-
curuauit se, Genes. 33. 3. וַיִּשְׁתַּחֲוֶהָ & incuruauit se, Ichos. 5.
14. וַיִּשְׁתַּחֲוֶהָ, Iudic. 7. 15. וַיִּשְׁתַּחֲוֶהָ & incuruauit se, i. Sem. 25.
23. וְתִשְׁתַּחֲוֶהָ & adorabunt, Genes. 33. 6.

S De verbis quorū prima נ vel ל deficit: Quorū itē pri-
ma נ deficit, & vltima נ quiescit. CAP. LXV.
Vnt & verba defectiua, & horum quadam
sunt in quibus prima, quæ est נ, deficit, vt,

התנקס	התנקסה	התנקסתי	התנקסו	התנקסתם	התנקסנו	עבר
התנקסה	התנקסה	התנקסה	התנקסה	התנקסה	התנקסה	
התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	ביוזני
התנקסו	התנקסו	התנקסו	התנקסו	התנקסו	התנקסו	מקור
התנקסתם	התנקסתם	התנקסתם	התנקסתם	התנקסתם	התנקסתם	צווי
התנקסנו	התנקסנו	התנקסנו	התנקסנו	התנקסנו	התנקסנו	איתן
התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	התנקסתי	

Præteritum, הִתְנַקַּס Vltus est, aut vindicauit se, &c.
וְהִתְנַקַּסתי prostravi me, Deut. 9. 25. וְהִתְנַקַּסתי & possidebūt
ex eis: vel, & hæredes eorum erunt, Ichah. 14. 2.

Participium, הִתְנַקַּס vt וְהִתְנַקַּס & vlciscens se, Psal. 8. 3.
וְהִתְנַקַּסתי, Iudic. 5. 9. וְהִתְנַקַּסתי, i. Reg. 14. 5.

Hammacor, וְהִתְנַקַּסתי, Iudic. 5. 2. וְהִתְנַקַּסתי, Gen. 43. 18. על
וְהִתְנַקַּסתי, i. Paral. 29. 9.

Imperatiuum, הִתְנַקַּס Vlciscere, &c. וְהִתְנַקַּסוּ accedi-
te, Ichah. 45. 20.

Futurum, וְהִתְנַקַּסתי Vlciscar. וְהִתְנַקַּסתי, Deut. 9. 18. וְהִתְנַקַּסתי,
Genes. 42. 7. וְהִתְנַקַּסתי, Psal. 135. 14. וְהִתְנַקַּסתי, Dan.

11.40. וְיִתְגַּבֵּר. vlscifcetur se anima mea, Irme. 5.9. וְיִתְגַּבֵּר.
1. Paral. 29.6. וְיִתְגַּבֵּר. Gene. 37.18. וְיִתְגַּבֵּר. Iechez. 47.13.

הַתְּלַקָּח

A Lia sunt quorum prima quæ est ל, deficit, vt,
Præteritum, הַתְּלַקָּח Comprehendit se, &c.
Participiū, כְּתֻלָּקָה & כְּתֻלָּקָה cōprehensus, Exod. 9.24.
Hammacor, הַתְּלַקָּח.
Imperatiuum, הַתְּלַקָּח.
Futurum, אֶתְלַקָּח יִתְלַקָּח.

הַתְּנַבָּא

A Lia sunt quorum prima quæ est נ, deficit, & vltima quæ est א, quiescit, vt,
Præteritum, הַתְּנַבָּא Prophetauit, הַתְּנַבָּא. Et sic הַתְּנַשָּׂא &c.
Participium, כְּתֻנְבָּא מִתְּנַבָּא.
Hammacor, הַתְּנַבָּא vel הַתְּנַבֵּחַ. 1. Semu. 10.13. כְּהַתְּנַבֵּחַ.
Imperatiuum, הַתְּנַבָּא.
Futurum, אֶתְנַבָּא יִתְנַבָּא &c. וְיִתְנַשָּׂא, Nume. 23.24. תִּתְנַשָּׂא. Nume. 16.3.

De verbis geminatis.

CAP. LXVI.

785

Eminata verba sunt & in hoc binian, quorū quædam sunt quæ secundam & tertiam geminant, aut eandem habent: & more perfectorum veniunt, quia litera geminata est radicalis.

הַתְּהַלֵּל

Præteritum, הַתְּהַלֵּל Laudauit se, iactauit se: הַתְּהַלֵּלתי & הַתְּהַלֵּלתי orauit, 1. Sem. 1.27. Et cum cholem, הַתְּהַלֵּל, &c.

784

Participiū, כְּתֻהֵלֵל laudās se, iactans se. הַתְּהַלֵּל qui se iactant, Psal. 97.7. Et cum cholem, כְּתֻהֵלֵל inuolutū, inuoluens se, 2. Semu. 20.12. כְּתֻהֵלֵל exaltans, laudans, Psal. 78.65.

Hammacor, הַתְּהַלֵּל. Et הַתְּהַלֵּל, Psal. 106.5. לְהַתְּהַלֵּל.
gg.i.

Semu. 1. 12. להתפלל, Genes. 43. 18. Et lene, id est sine daghès præter normam, vt Genes. 42. 21. dum deprecaretur ipse.

791

Imperatiuum, להתפלל lauda, vel iacta te. ora, Leuit. 21. 7.

Futurum, אתפלל laudabo, aut iactabo me. ora, Psal. 5. 3. ואתחנן & deprecatus sum, Deut. 3. 23. ואתפלל Deut. 9. 20. ואתחנן acuá me, Psal. 73. 21. ויתפלל, Prouer. 20. 14. ויתפלל orabit, Psal. 32. 6. Et cú maccaph, ויתחנן, Hose. 12. 4. ותתפלל, Prouer. 27. 1. ותפלל, Iesah. 41. 16. ותתפלל, Iesah. 45. 25. ותתפלל, Irme. 4. 2. ותתפלל infanient, Nachúm 2. 4. ותתפלל, Irme. 50. 38. ותתפלל mundus eris, Psal. 18. 27.

785

S Vnt & alia quæ secundam & tertiam geminant, secunda ו vel י quiescente: quæ (vt mea fert opinio) sunt geminata: de quibus suprà Cap. LXI. 11.

626

S Vnt & alia quæ primam & secundam geminant, tertia quæ est ה, quiescente, vt,

התדרה

Præteritum, התדרה Incessit, התדרית התדריתי, &c.

Participiũ, מתדרה incedēs. Macór, התדרה incedere.

Imperatiuum, ונתדרה incede.

Futurum, אתדרה incedam, יתדרה תתדרה. Et sine tau, אדרה, Iesah. 38. 14. Et אדרם incedam cum eis, Psal. 42. 5, daghès est loco n.

DE PVHAL PERFECTO ET

quiescente.

CAP. LXVII.

AM dictũ est de sex binian, quæ per se sunt distincta: modo dicendum est de aliis quæ non sunt binian per se, sed reducuntur ad alia binianim. Primum igitur dicendum est

351. 359

de puhál, quod reducitur ad pihél haddaghús, vnde & dagheffatur, sicut & illud, quod tamen secundum R. Dauid & iuniores, est binían per se, & passiuum ipsius binían pihél haddaghús, quod in Ephód improbat, eo quod careat imperatiuo. Est autem passiuum, & eius vsus in Scripturis rarus. Coniugatur autem sic cū seu réc, vel chólem,

שָׁלַח שְׁלַחַת שְׁלַחְתִּי שְׁלַחוּ שְׁלַחְתֶּם שְׁלַחוּ

שְׁלַחַת שְׁלַחַת : שְׁלַחְתָּן :

שָׁלַח שְׁלַח בְּיָמָיו

שְׁלַחַת שְׁלַחַת :

שָׁלַח שְׁלַח בְּקוֹר :

אֶשְׁלַח יִשְׁלַח תִּשְׁלַח נִשְׁלַח יִשְׁלַחוּ תִשְׁלַחוּ

תִּשְׁלַחְתִּי תִשְׁלַחְנָה :

- 352 Præteritum, שָׁלַח Missus est, Iudic. 5. 15. Cum pathách secunda radicalis, & cum daghés, nisi sit gutturalis, aut ר, quæ non recipiunt daghés. Et cum accentu diuisiuo est cum camés, vt שָׁלַח derelicta est, Iesah. 32. 14. שָׁלַח dimissus est, Hobadiah 1. Prima etiam cum camés chateph, vt Iechez. 16. 4. Non בָּרַת præcisus est vmbilicus tuus. Quod si secunda fuerit gutturalis, vel ר, prima est cum chole, præter ח vt וּמָרָק & defricabitur, Leuit. 6. 28. שָׁרַף raptus est, Gene. 37. 33. וּמָרָק aspersus est, Nume. 19. 13. חָרְבוּ siccata sunt, Iudic. 16. 7. פָּרַשׁ expositum est, Num. 15. 34. מָעָכוּ fracta fuerunt, Iechez. 23. 3. מָעָכוּ extincti sunt, Psal. 118. 12. Cum ח nō mutatur, vt רָחַץ lota est, Prouerb. 30. 12. נִחְמָה consolatione affecta est, Iesah. 54. gg. ii.

11. רחמיה miseratione affecta est, Hose. 1. 8. שלחתי missus sum, Dan. 10. 11. שלחו missi sunt, Gen. 44. 3. חצבתם excisistis, Iesah. 51. 1. שלחה missa aut dimissa est, Iesah. 50. 1.

Participium cum camés, שלח, & est instar nominu toarim.

Hammacór, שלח, vt גנב, Gene. 40. 15.

Futurum, שלח, mittar, cú pathách. ויבקש & quæsita est res, Ester 2. 23. חישלם nú reddetur, Irm. 18. 20. Et cú accentu diuisiuo, vt soph passúc, athnách, est cum camés, vt ושלם reddetur, Prouer. 11. 31. Et 27. 18, יבקר, glorificabitur. ירשן impinguabitur, Iesah. 34. 7. ירשן impinguabitur, Prouer. 13. 4. Et cú chólem, יברך benedicetur, Psal. 112. 2. Et cú camés, תרצחו interficiemini, Psal. 62. 4.

S Vnt & quiescentia: & horum quædam sunt quorú prima quæ est נ, quiescit, vt,

Præteritum, אסף Congregatus est, Iesah. 33. 4. ואסף. Et 22. 3, אסרו ligati sunt.

Participium, אסף congregatus. אכל comestus, consumptus, Exod. 3. 2.

Hammacór, אסף congregari.

Futurum, אסף Congregabor, ואסף congregabitur.

A Lia sunt quorum prima quæ est י, quiescit, vt, Præteritum, ילד natus est, Gene. 10. 21. ילדה natus es. יסר fundatus fuit, Hezra 3. 6. ילדו nati sunt, Gene. 6. 1. יצרו formati sūt, Psal. 139. 16. ילדה nata est, Gen. 24. 15.

Participium, ילד natus, & c. cum daghés: יקשים, aut יקשים capiūtur, irretiūtur, Eccles. 9. 12, est sine daghés.

Hammacór, ילד nasci.

Futurum, ילד nascar & c.

A Lia præterea quorum vltima quæ est נ, quiescit, vt קרא vocatus est. Iesah. 62. 2, יקרא & vocabitur

אסף

353

ילד

353

קרא

tibi. Et 61.3. וְקָרָא & vocabitur.

695 **A**lia etiam quorum vltima, quæ est ה, quiescit, vt,
גָּלָה Præteritū, גָּלָה Reuelatus, detectus est, גָּלָה reue-
latus, vel detectus es. & וּנְהָ fornicatū est, Iechez. 16.34.
חָלִית infirmatus es, Iesah. 14.10. וְנִיחִי humiliatus, vel af-
flictus sum, Psal. 119.71. Et cum chólem, secunda exi-
stente gutturali, vel ר: vt רָחָה expulsus est, & רָחוּ expul-
si sunt, Psal. 36.13. Et וָרָה sparsus est.

695 Participium cū seghól, גָּלָה, &c. & וָרָה sparsus, spargi-
tur, Iesah. 30.24. Hammacór, גָּלָה.

Futurum, וְגָלָה יִגָּלָה. Et sic וְפָתַח flectetur, Prouerb. 25.
15. וְיִכָּלוּ & perfecti sunt, Gene. 2.2. וְתִאֲנַח causabitur, Psal.
91.10.

De pubál defectiuo & geminato. CAP. LXVIII.

695 **S**Vnt & defectiua, quorum nonnulla sunt
in quibus prima quæ est נ, deficit, vt
נָטַשׁ Præteritum, נָטַשׁ Dimissus est, נָטַשׁ dimis-
sus es, &c. Et cum accentu diuisiuo, נָטַשׁ, Ie-
sah. 32.14.

Participium, נָטַשׁ cum camés, dimissus. Hammacór,
נָטַשׁ, dimitti. Futurum, וְנָטַשׁ dimittar, וְנָטַשׁ dimitte-
tur. וְנָטַשׁ flagellabuntur, Psal. 73.5.

695 **S**Vnt & alia quorum prima quæ est ל, deficit, vt
לָקַח Præteritum, לָקַח לָקַח Sumptus, ablati sunt. לָקַח, Ie-
sah. 53.8. לָקַח sumptus es, Genes. 3.19. וְזֹאת לָקַח sumpta
est hæc, Genes. 2.23. Participium, לָקַח cum camés.

Hammacór, לָקַח. Futurum, וְלָקַח יִלָּקַח.

695 **A**Lia item quorum prima quæ est נ, deficit, & vlti-
ma quæ est ה, quiescit: quorū præteritum est נָכַח
percussus est, נָכַח percussus es, &c. Participium, נָכַח
cum seghól. Hammacór, נָכַח. Futurū, וְנָכַח יִנָּכַח &c.
gg.iii.

Sunt etiam alia quæ secundam & tertiam gemināt, siue eandem habent: quorum præteritum est שָׁדַר vastatus est, Iesah. 15. 1. שָׁדַרְתָּ vastatus es. Et cum camēs chatéph, שָׁדַרְה, Nachum 3. 7.

שָׁדַר

352

Participium, שָׁדַר. Hammacór, שָׁדַר.

Futurum, שָׁדַרְיָא. Et cum camēs præter normā, licet non habeat accentum diuisionum, vt Iesah. 16. 10, & נֹן יִרְגֵן laudabitur. * Et defectiuum cum ו, & daghès ob defectum literæ geminandæ, vt ויִשָּׁר, Hose. 10. 15. Et יִתֵּן, Iesah. 26. 10. Et יִיעָם, Thren. 4. 1.

360

781

Alia postremo gemināt primā & terciā ה, ipsa ter- tia quiescēte, vt Iob 3. 3, הָרָה גִבֹּר cōceptus est vir.

הָרָה

DE BINIAN HOPHAL. CAP. LXIX.

Binían hophál (vt est in libro Ephód) non est binían per se, vt putauit R. David, sed reducitur ad binían hiphíl, assumpto etiam ה in principio: estque significationis passiuæ. Et verba quæ sunt in binían hiphíl, possunt esse & in hoc: quod sic coniugatur,

382. 385

הִפְקַד הִפְקֹדַת הִפְקֹדְתִי הִפְקֹדוּ הִפְקֹדְתֶם הִפְקֹדוּ

הִפְקֹד

: הִפְקֹדְתִי

הִפְקֹדַת הִפְקֹדְתִי

הִפְקֹדִים

הִפְקֹד

הִפְקֹדִים

: הִפְקֹדוֹת

הִפְקֹדַת אוֹ הִפְקֹדְתִי

: הִפְקֹד

הִפְקֹד

נִפְקַד יִפְקֹדוּ תִפְקֹדוּ

אִפְקֹד יִפְקֹד תִפְקֹד

הִפְקֹד

: תִפְקֹדְנָה

תִפְקֹד תִפְקֹדִי

אִפְקֹד יִפְקֹד תִפְקֹד גִּפְקֹד

אוֹ

383

Præteritum, הַבָּקֵר, visitatus fuit. Et ה est cum camés chatéph, vel cum scuréc, Ioél 1.9. הַבָּקֵר excisum est sacrificium. הַשְּׁלֵכָה projectus es, Iesah. 14.19. הַשְּׁלֵכָה projectus sum, Psal. 22.11. הָרָעָלוֹ cósopita sunt, Nachúm 2.3. הַשְּׁלֵכָה pacifica facta est tibi, Iiób 5.23. Et cú scuréc, ut הַשְּׁלֵכָה salita es, Iechez. 16.4. Et 32.32. וְהִשְׁכַּב, & prostrabitur, aut dormire fiet. Et 19.12. הַשְּׁלֵכָה projecta. Quòd si prima radicalis fuerit gutturalis, erit cum camés chatéph, & ה cú camés lato, ut הַעֲבָרָה cólstitutus est, הַעֲבָרָה constitutus es. Et sic participium, macór, & futurum. ut Iechez. 26.2. הַהֲרָבָה desolata est. Excipitur וְהִתְחַל & inuoluendo, Iechez. 16.4.

384

Participium, הַבָּקֵר, cum camés, Et הַעֲבָרָה.

Hammacór, הַבָּקֵר. Et וְהִתְחַל, Iechez. 16.4. הַהֲרָבָה digladiando, 2. Reg. 3.23. Et cum he, וְהִשְׁכַּבְהָ, Iechez. 32.19.

Futurum, אֶפְקֹר, vel אֶפְקֹר, & c.

הוֹצֵק

A Lia sunt quorú prima quæ est י, quiescit, ut הוֹצֵק. Diffusus est, Psal. 45.3. וְהוֹרֵד & descendere factú est, vel depositum est, Numc. 10. 17. הוֹרֵד cognitus est, aut cognosci factus est.

Participium, הוֹרֵד, cognitus: הוֹצֵק diffusus.

546

Hammacór, הוֹצֵק, diffundi. הוֹרֵד vel הוֹרֵד. Et הוֹלֵד nasci, Genes. 40.20, in quo daghés est loco hannách.

Futurum, יוֹצֵק, & אֶפְקֹר, Iesah. 14.11. תִּירָד descendere fies, ibidem, 15.

הוֹכֵן

623

A Lia item quorum secúda quæ est ו, quiescit, ut הוֹכֵן paratus est, Iesah. 16.5. הוֹכֵן & præparabitur, vel firmabitur, & c. Participium, הוֹכֵן paratus, firmatus. Hammacór, הוֹכֵן, vel הוֹכֵן.

Futurú, יוֹכֵן. Et Iesah. 26.1. יוֹשִׁיר הָיָה, cantabitur canticum hoc.

Sunt & alia quorum ultima quæ est ה, quiescit: & ה est cum camès chatéph, vt הנלה הנלות הנלות Translatus est, Estér 2.6. Et הוצת ostensus es, Deut. 4.35. הפנוי verti iussi sunt, Irme. 49.8. Et העלתה iussa est ascendere, Nachum 2.7. est cū chólem loco camès chatéph, vt ה producat. Et prima litera gutturali existere, ה est cū camès lato, & litera gutturalis cum camès chatéph, vt החלה infirmatus est. Et החלתי infirmatus sum, 1. Reg. 22.24. Et tertia fœminei, הנלתה translata est, Estér 2.6. Et sine ה in fine, הנלת translata est, Irme. 13.18.

690
הגלה

659. 691

Participium, הַנִּלְה, &c. ל cum seghól. Hámacor, הַנִּלְה
ל cum séri: vel הַנִּלְה. Futurum, אֲנִלְה יגלה. vel cum ca-
més chatéph, אֲנִלְה יגלה.

Alia item quorū prima quæ est, & vltima quæ est
s, quiescūt, vt הוצא Eductus est, וצא educus es.

הצנ

Participium, הוֹצֵא. Hammacór, הוֹצֵא. Futurum, יוֹצֵא, &c.

Sunt & nonnulla quorum secūda quæ est ו, & ter-
tia quæ est נ, quiescunt: ut הובא Introductus est,
הובאת introductus es, &c. Participium, הובא. Hāma-
cór, הובא. Futurum, אובא יבא.

655

הוצא

Alia etiam quorum prima quæ est, deficit: ut וְאֵלֶּיךָ
Iussus est accedere, וְאֵלֶּיךָ iussus es accedere, &c.

הנ"ל 430

Participium, שֹׁמֵר *cum* camés. Hammacór, שֹׁמֵר *cú*
seri. Futurum, שֹׁמֵר *אֵל*.

431

V Nū est cuius deficiunt extrema, vt נתן datus est, aut dari iussus est. Participium, הֵתֵן. Hamma cōr, הִתֵּן. Futurum, יִתֵּן, &c. Leuit. ii. 38.

梁

Alia sunt quorum prima quæ est ל, deficit, vt תהא
acceptus est, vel accipi iussus est. Participium,
תהא. Hāmacōr, תהא. Futurum, תהא, vt תהא תולל

הקת

quæso, Genes. 18. 4. & Iesah. 49. 24.

727

Sunt & quorum prima quæ est נ, deficit, & tertia quæ est ה, quiescit: vt הָכָה percussus est, aut percuti iussus est, Exod. 22. 1. & Psal. 102. 5. הָכִיתָ הָכִיתִי. &c. Participium, הָכָה. Hammacór, הָכָה. Futurú, יָכָה, &c. & יָכּוּ percutiemini, Iesah. 1. 5.

Alia præterea quorum prima quæ est נ, deficit, secunda & tertia geminata: vt הָרַר הָרָרָה, Elongatus est, vel elongari iussus est, &c. Participium, הָרַר.

Hammacór, הָרַר. Futurú, יָרַר, vt Iiób 20. 8. יִיָּרַד.

781

Alia sunt postremo quæ secundam & tertiam geminant, vt הֻסְבּוּ הֻסְבּוּ הֻסְבּוּ Circundatus est, aut circundari iussus est. Participium, הֻסְבּ. Háma-

782

cór, הֻסְבּ. Futurum, יֻסְבּ, &c. vt יִכָּתַר confringetur, Iesah. 24. 12. יֻסְבּ girabitur, Iesah. 28. 27. יֻשָּׁר destruetur, Hose. 10. 15. יִתֵּן gratificabitur, Prouerb. 21. 10. יִכָּתֵר con-
tererentur, Micháh 1. 7. יִכָּתֵר conterentur, Iiób 4. 20. Et cú raphéh, id est lene, & sine daghés, vt וְיִחַקוּ & descri-
bentur, Iiób 19. 23.

DE VERBIS QUATVOR LI- teris constantibus. CAP. LXX.

799

Sunt præterea nonnulla verba quæ quatuor cōstāt literis radicalibus diuersis: & cōiugātur cōmuniter vt verba pihél haddaghús: vt כָּרַבַּל Inuoluit, induit, כָּרַבְלַת כָּרַבְלִית, &c.

Participium, מְכַרְבֵּל, &c.

Happahúl, מְכַרְבֵּל indutus, 1. Para. 15. 27. Et ita residuú. Et sic כָּרַסֵּם Impleuit ventré, Iiób 33. 25. Et sic כָּרַסֵּם Impleuit ventré, Psal. 80. 14. כָּרַסֵּם Implebit ventrem ex ea porcus de sylua. pro quo no-
hh. i.

stra communis translatio lxx interpretū habet, ex-
terminauit eam. Et sic פָּרְשׁוֹ expandit, Iiob 26. 9. & est
cum pathách loco chiric. Et hæc dicuntur simpli-
citer quadrata.

800

Alia verò sunt contingenter quadrata, quæ tribus
constant radicalibus literis, & vna geminata. Ho-
rum autem quædam sunt quæ primam geminant, vt
חָרָרָר succendit. Vnde macór, Prouerb. 26. 21. לְחָרָרָרֶיךָ
ad succendendum litem. quod secundum normā de-
buerat esse cum feri. Radix est חָרַר vel חָרָה. Et סָלַסַל ex-
altauit. Prouerb. 4. 8. סָלַסְלָה exalta eam.

Alia sunt quorum prima & tertia geminatur, se-
cunda quiescente: vt טָטַט Asportauit, proiecit:
vnde כָּטַטְלֶיךָ asportat te, Iesah. 22. 17. Radix est טָל. Et
כָּלַכַל tulit, sustinuit, vt כָּלַכַל ferēs, sustinēs, Malachí 3.
2. Radix est כָּל, aut כוּל. Et קָרָקָר Vastauit, Num. 24. 17, 800. 802
וְקָרָקָר & vastabit omnes filios Seth. pro וְקָרָקָר. Radix
est קָר. Et כָּרָכָר saltauit. 2. Semu. 6. 14. כָּרָכָר saltans.

Alia verò quæ primam & secundam geminant,
tertia quiescente, vt שָׁשָׁשָׁ Creuit. Iesah. 17. 11, In
die plantationis tuæ תִּשְׁשָׁשְׁנִי cresces. Radix est שָׁשָׁ. Et
שָׁשָׁשָׁ Latatus est, Iesah. 11. 8. Et Psal. 94. 19. וְשָׁשָׁשָׁ
latificabunt. ע est cū pathách dilatationis gratia. Radix
est שָׁשָׁ. Et תָּתַתַּ Illusit, vel errare fecit. Genes. 27. 12,
בְּתַתַּתֶּךָ. Radix est תָּתַ. Et סָאָסָ Scopauit. vnde Iesah.
14. 23. וְסָאָסָבּוּ & scopabo eā. Radix est סָאָ. Et סָהָה, 804
vt Genes. 19. 16. וְיִתְהַהָה & tardauit. Et יָפָי, vnde יָפִיּוֹת 803
pulchruisti, Psal. 45. 3. Radix est יָפָה.

Alia postremo quorum secunda & tertia gemina-
tur, vt חָחָחָר Conturbatus est, חָחָחָר cōturba-
tus es, &c. Thren. 1. 20, viscera mea חָחָחָר cōturbata

805

sunt. Radix est סָחַר. Et סָחַר circuiuit, Psal. 38. 11.
Radix est סָחַר.

DE COMPOSITIS. CAP. LXXI.

Ompositio in verbis, breuitatis causa facta est. vno enim cōposito verbo, significātur quæ duo significāt simplicia. Et est duplex cōpositio: quædam enim est ex diuersis binianím: altera verò ex eodé binian, sed ex diuersis modis, aut temporibus.

Ex diuersis binianím, vt

300.342. Irme. 22. 23, סָחַר בְּעֵצִים, nidificas in cedris. Quod est compositum ex סָחַר praterito ipsius binian puhál, & ex סָחַר participio pihél haddaghús.

316 Iesah. 59. 3, Manus enim vestra נִגְמָלוּ pollutæ sunt sanguine. Quod est cōpositum ex binian niphál, & ex puhál.

317 Iechez. 23. 48, וְנִסְרוּ & erudientur. Quod est compositum ex niphál & hithpahál. Et dagheffatur ו ob defectum נ formatiui ipsius binian hithpahál, & ס in signum ipsius binian.

317.698 Prouerb. 27. 15, Stillicidium assiduū in die pluuiæ, & mulier litium נִשְׁתָּה aquatū est. Quod est compositum ex niphál & hithpahál, & ו secundū normam erat dagheffandum, prateritumque est masculinum, quod refertur ad הָרָף foemineū, quod stillicidiū significat. Vel est participium foemineum, quāuis sit longum: & sic refertur ad mulierem, quæ æquatur stillicidio assiduo.

385.392. Iesah. 34. 6, הִתְרַשְׁנָה impinguatus est adipe. Quod est compositum ex hophál & hithpahál, & ש debuerat dagheffari, & ponitur pro הִתְרַשְׁנָה.

hh.ii.

Deut. 24.4, postquam הַטְּמָאָה polluta est. Quod est cōpositum ex hophál & hithpahál, & deficit n binían hithpahál.

385.393

Prouerb. 24.28, וְהָפַת & seducas. Quod est cōpositum ex hiphíl & pihél haddaghús.

Zechar. 5.11, וְהָיָה & dimittatur. Quod est cōpositú ex binían hiphíl, & hophál.

550

Deut. 21.8, וְנִבְכַּר & propitiabitur. Quod est compositum ex niphál & hithpahál.

317.449

Iesah. 52.5, בְּנִאֲץ blasphematur. Quod est compositú ex puhál & hithpahál, quasi בְּתִנְאִץ.

357

Psal. 7.6, יִרְדֵּךְ persequatur. Quod est compositum ex cal & pihél haddaghús: quanquam cōmunis grāma ricorum opinio est quòd sit ex hithpahál: sed hithpahál nunquam est transitium, vt hoc in loco.

396

1. Paral. 20.8, Iſti נִלְדוּ nati sunt ipsi Harapháh. Quod est compositum ex niphál & puhál.

Nume. 1.47, & נֹמְ הַתְּקָרוּ numerati sunt. Quod est sine daghés, & compositum ex hithpahál & hophál.

385.392

Iechez. 7.8, וְנִשְׁאַר & remansi ego solus. Quod est cōpositum ex niphál & futuro binían cal.

393

304

I Nuenitur etiam compositum ex generibus distinctis, vt Zecha. 10.6, וְהוֹשִׁבוּתִים & conuertam eos. Quod est compositum ex וְהוֹשִׁבוּתִים à themate יֹשֵׁב, & ex שׁוּב à וְהוֹשִׁבוּתִים.

567

E St & alia compositio ex diuersis modis, vt cū prateritum cōponitur ex praterito & participio, vt Iudic. 13.5, וַיִּלְדָּהּ & paries. Quod est compositú ex וַיִּלְדָּהּ, & וַיִּלְדָּהּ. Et sic יִשְׁבֶּת, Irme. 22.23.

126.300

Iechez. 8.16, מִשְׁתַּחֲוִיִּים incuruant se. Quod est compositum ex participio & praterito.

724

343 Psal. 87. 17, terrores tui *צַחֲתוֹתַי* succiderūt me. Quod est compositum ex tertia persona plurali masculini, & ex secunda eiusdem numeri.

369 Irm. 8. 18, *מְבַלִּינִי* confortans, vel roborās me. Quod est compositum ex participio masculino, & fœmineo singularis numeri, cum *י* pronominis primæ personæ *מְבַלִּינִי*, & *מְבַלִּינִי*.

448 Iiob 4. 10, & dētes leunculorū *נִתְעוּ* euulsi sunt. Quod est compositum ex præterito & futuro, secundum R. Ionáh: vel ex niphál & hithpahál secundū R. Moséh.

Iiob 19. 15, ancillæ meæ in alienum *תַּחֲשֹׁבוּנִי* reputabūt (pro reputant) me. Et 1. Sem. 6. 12, *וַיִּשְׁרְנָה* & direxerūt se vaccæ. Quod est compositum ex masculino & fœminino. Et sic Genes. 30. 38, *וַיִּתְחַכְנָה* & calefaciebant se.

Sunt etiam nonnulla quæ neoterici composita putant ex pohel & hithpahál, vt *וַיִּתְחַכְנָה* & *וַיִּשְׁרְנָה*, & *וַיִּתְחַכְנָה*, & idgenus, quæ citauimus in binián hithpahál, quæ potius sunt geminata.

De partibus indeclinabilibus, Præpositione videlicet, Aduerbio, & Coniunctione,

L I B. I I I I.

Quid milláb, siue milláth bathábam, & de eius diuisione, & de præpositionibus. CAP. I.

1156

Illáh מֵלָה, siue מֵלֶת הַפֶּסַע, quæ omnes partes orationis complectitur indeclinabiles, quemadmodum dictum est Libro primo; Cap. 11, non significat aliquā substantiam vt nomen, aut accidens

hh.iii.

vt verbū: sed cōsignificat colligationē, & proportionē inter substantiā & accidens, siue inter nomē & verbū, vtpota proportionem aut relationem causæ ad effectum, aut possidentis ad rem possessam, temporis, loci, instrumenti, coniunctionis, disjunctionis, & idgenus quæ habent esse in ratione. Horum quædam iunguntur pronomibus, vt **אֶל עַם** & horum similia, de quibus sumus dicturi. Quædam verò non iunguntur pronomibus, vt **כִּי אֶךְ רַק**, & idgenus. Et vt seriem in his exponendis seruemus aliquam, primum dicamus de præpositionibus quæ non (vt apud Græcos & Latinos) deferuiunt casibus, quanquam nominibus, pronominibus & verbis seruiant.

אֶל igitur est A, ab, ex, de. Et sic **בְּ** sequēte litera gutturali, aut **ר**, quæ non suscipiunt daghēs, cuius vicem gerit serī: vel **בְּ** sequentibus aliis literis dagheffatis vice **נ** deficientis, de quibus diffuse dictum est libro primo, Cap. x v, vbi & multa citantur exempla. Et **י** addito in fine, & **נ** punctato cū serī, idem significatur, vt Iesah. 30. 11, Recedite **כִּי רֹדֶךְ** de via, declinate **כִּי אֶרֶח** de semita. Et **נ** cū chiric, Iudic. 5. 14, **כִּי אֶפְרַיִם** de Ephraim.

אֶת pro Ex, vt 1. Reg. 18. 32, **אֶת הָאֲבִנִים** ex lapidibus. Exod. 9. 29, Cum egressus fuero **אֶת הָעִיר** de vrbe. Genes. 49. 25, **וְאֶת שְׂדֵי** & ab omnipotente. Ioël 2. 19, saturabimini **אֶתוֹ** ex eo.

ב Ponitur pro **בְּ**, vt dictū est Lib. 1. Cap. x v 11. Et sic **בְּעֵר** Gene. 26. 8, Iudic. 5. 28.

אֶל pro **אֶל**, Gene. 41. 57, vt emerent **אֶל יוֹסֵף** à Ioséph. Exod. 2. 11, Egressus est **אֶל אֶחָיו** à fratribus suis. 1. Reg. 8. 30, exaudies **אֶל הַמִּקְוֹם** de loco. Iesah. 8. 19, Quærite **אֶל הָאֲבֹת** à pythonibus. Et sic **ב**, vt habes Lib. 1. Cap. x v 11.

1190
A, Ab,
Ex, De.

Ante, נגד est Ante, coram, eregione, 1. Semu. 16. 6, נגד יְהוָה
 Coram, coram Domino. Et iungitur literis בְּכֹלֵם, vt בְּכֹלֵם כְּנֶגֶד
 Eregione לְנֶגֶד כְּנֶגֶד. Et cum pronomi-
 nibus, vt נגדו Corā eo, נגדו
 coram te, נגדו נגדו נגדו נגדו נגדו נגדו.

לפני quoque est Ante, coram. Et cum pronomine,
 לפני coram eo, לפני coram te, &c. Et sic אל לפני pro לפני
 Exod. 23. 17, apparebit omnis masculus tuus אל לפני הארץ
 coram Domino. Et sic על לפני coram omnibus
 fratribus suis, Gene. 25. 18. Et את לפני יְהוָה coram Domi-
 no, Genes. 19. 27.

נכח quoque est Coram, ante, eregione, in cōspectu,
 Exod. 26. 35, & 40. 24.

לפני etiam est Coram, ante, eregione, Leuit. 3. 9.
 1. Paralip. 26. 12.

אל Coram, 2. Reg. 5. 25, & stetit אל ארצו coram do-
 mino suo.

Cum על Zecha. 6. 5, stetit על ארזו coram Dominatore.
 עם est Cum præpositio: & iungitur pronomi-
 nibus, עם cum eo, עִמָּךְ tecum, עִמָּי mecum, עם cum eis.

את quoq; capitur pro עם, vt 2. Sem. 15. 11, ואת אבשלום
 & cum Absalóm iuerunt. Iesah. 7. 17, את מלך cum rege
 Assúr. Et 23. 17, Et fornicabitur את כל מסלכות cū vniuer-
 sis regnis. Et 28. 15, percussimus fœdus את מות cū mor-
 te. Exod. 1. 1, ingressi sunt AEgyptū את יעקב cū Iahacób.
 Gene. 34. 2, & dormiuit אתה cum ea. Irm. 16. 8, vt sedeas
 אתם cum eis. Iechez. 14. 4, loquere אתם cum eis. Et cū
 aliis pronomi-
 nibus, אתה Cum eo, אתה tecum, אתה me-
 cū, אתם cū eis, אתנו nobiscū, & sic cū aliis pronomi-
 nibus.

ב etiam pro Cum, vt Lib. 1. Cap. x v i i i.

אל præterea pro עם, vt Gene. 49. 29, Sepelite me אל
 אבותי cum patribus meis. Iehos. 13. 22, אל הלויהם cum in-

perfectis eorum. Iechez. 2. 6, וְאֶל עֶקְרָבִים & cum scorpionibus habitas. Et 16. 26, & fornicata es אֶל בְּנֵי סַעְרִים cū filiis Aegypti. Et 23. 42, וְאֶל אֲנָשִׁים & cum viris.

◊ pro Cum, vt lib. 1. Cap. x v.

עַל pro עם Hoscah 12. 10, & locutus sum עַל הַנְּבִיאִים cū prophetis. Iechez. 16. 37, omnes quos dilexisti עַל כָּל אִשָּׁר cū vniuersis quos oderas. Exod. 35. 22, & venerūt viri עַל הַנָּשִׁים cū mulieribus. Et Leuit. 7. 13, עַל הַלֶּחֶם cū tortis panis. Iesah 7. 2, requieuit Syria עַל אֲפְרַיִם cū Ephraim. Genes. 30. 40, & non posuit eos עַל צֹאן cū ouibus Labán. Micháh 7. 13, Et erit terra in desolatione עַל יוֹשְׁבֵיהָ cū habitatoribus suis.

אֶל cum seghól est Ad: & habet seghól tam cū maccáph, quàm sine maccáph, & cum pronomminibus púctatur cum féri, exceptis pronomminibus secúda & tertia personæ pluralis numeri, quæ punctátur cum sceuá & pathách, vt אֵלַי Ad eū, אֵלֶיךָ ad te, אֵלַי ad me, אֵלֵיהֶם 1165 vel אֵלֵינוּ ad eos, אֵלֵיכֶם ad vos, אֵלֵינוּ ad nos, אֵלֶיהָ ad eam, אֵלֶיךָ ad te, אֵלֵיהֶן ad eas, אֵלֵיכֶן ad vos.

עַל quoque capitur pro אֶל. Gen. 38. 12, & ascendit עַל גִּזְיוֹן ad consores ouium suarum. Iesah. 22. 15, עַל שִׁבְנָה ad Scebná. Psal 18. 42, עַל יְהוָה ad Dominū, & non exaudiuit eos. Micháh 4. 1, & fluent עָלָיו ad eum populi. עָלַי ad me.

אָת quoque capitur pro אֶל, vt 1. Sem. 9. 18, & accessit Saúl אָת שְׁמוּאֵל ad Semuél. 2. Sem. 15. 23, אָת הַכֶּבֶד ad defertū. Iechez. 21. 20, vt veniat gladi' אָת רַבַּת ad Rabbáth.

בְּעַר est Pro. 1. Sem. 7. 9, בְּעַר יִשְׂרָאֵל pro Israël. Et iūgi tur pronomminibus, vt בְּעָרוּ Pro eo, בְּעִיךָ pro te, בְּעָרִי pro me, בְּעָרָם pro cis, בְּעָרְכֶם pro vobis, בְּעָרְנוּ pro nobis, & ita cum aliis.

Ad

1165

Pro

מ vice Pro, vt Lib. 1. Cap. xv. Et sic ל, Lib. 1. Cap. xix.
 תחת quoque est Pro, vice, loco, Exod. 21. 24, oculum
 עין תחת pro oculo. Et sic cum pronomi-
 nibus, תחתיו pro
 eo, loco eius, 2. Semu. 10. 1. תחתך pro te, loco tui, Iesah.
 43. 4. תחתי pro me, loco mei, Psal. 18. 40. תחתם pro eis,
 loco ipsorum, Iehos. 5. 7. Et ita cum aliis.

על quoq; est Pro, vt Leuit. 4. 3, Offeret על חטאת pro
 peccato suo.

בעבור etiam est Pro. Hamós 2. 6, & mendicum בעבור
 נעלים pro calciamentis. Iungitur & pronomi-
 nibus, vt
 dicam paulo infra.

Super.
 Supra.
 1166

על est Super, Supra, cum pathách: Cum pronomi-
 nibus verò est cū camés, exceptis secundis & tertiis per-
 sonis pluralibus, quæ sunt cum sceuá & pathách, עליו
 Super eum, עליך super te, עלי super me, עליהם super eos,
 עליכם super vos, עלינו super nos, עליה super eam, עליך su-
 per te, עליהן super eas, עליכן super vos. Cum omnibus
 pronomi-
 nibus est cū signo multitudinis: & sic inter-
 dum absque pronomine, vt Gene. 49. 22, עלי שור super
 murum. Et Micháh 5. 7, עלי עשב super herbam.

א על quoque capitur pro על. Irme. 4. 3, Nolite serere
 א super spinas. Et 49. 20, א super Edóm. Et
 50. 18, Ecce ego visito א super regē Babel. Iechez.
 6. 13, א super omnem collē. Et 7. 26, & auditus
 א super auditum.

Sine.
 Secúdu,
 Sub.
 Subter.
 Apud,
 Iuxta.

בלא est Sine, Absque.

לפי. Et כפי est Secundum. Exod. 16. 21.

תחת est Sub, Subter. Et sic cū pronomi-
 nibus, תחתיו

sub eo, תחתך subter te, תחתי sub me, &c.

אצל est Apud, Iuxta, secus, penes, Leuit. 1. 16. Et cum
 pronomi-
 nibus, אצל Apud eum, אצלך apud te, אצלי apud
 ii. i.

me, אצלם apud eos, אצלכם apud vos, אצלנו apud nos, אצלה apud eam. Et ita cum aliis.

על quoque ponitur pro אצל, Genes. 14. 6, על-המדבר, iuxta desertum. Et illud ועליו & iuxta cum tribus Menassch, Nume. 2. 20.

על est Contra, Aduersus, vt Psal. 2. 2, על-יְהוָה ועל-מְשִׁיחוֹ Contra, aduersus Dominum, & aduersus Christum eius. Et sic Aduersus cum pronomibus modisupradicto in על pro super.

ב quoque ponitur pro על, vt habes Lib. 1. Cap. xv 111.

בְּעִבּוֹר est Propter. Et sic cū pronomibus, vt בְּעִבּוֹרוֹ Propter, Propter eū, בְּעִבְרָךְ propter te, בְּעִבּוֹרִי propter me, בְּעִבּוֹרָם propter eos, בְּעִבְרָכֶם propter vos, בְּעִבּוֹרֵנוּ propter nos, בְּעִבּוֹרָהּ propter eam, בְּעִבּוֹרְךָ propter te, בְּעִבּוֹרָן propter eas, בְּעִבְרָכֶן propter vos.

בְּגִלָּל quoque est Propter, gratia, causa, Deut. 15. 10. Et sic cum pronomibus, בְּגִלָּלוֹ propter eum, בְּגִלָּלְךָ propter te, Genes. 12. 13, & 30. 27.

מ etiam ponitur vice propter, vt Lib. 1. Cap. x v.

על quoque sumitur pro בְּעִבּוֹר, vt Psal. 69. 8, עָלַי propter te sustinui opprobrium.

עַלְדָּבָר etiam est Propter. Psal. 45. 5, עַלְדָּבָר propter veritatem. Et 79. 9, עַלְדָּבָר propter gloriam &c,

ל vice Propter, vt Lib. 1. Cap. x 1 x.

לִמְעַן quoque est Propter. Psal. 122. 8, לִמְעַן אחי propter fratres meos. Et 9, לִמְעַן בֵּיתִי propter domū Domini. Et sic cū pronomibus, לִמְעַנּוֹ propter eum, לִמְעַנְךָ propter te, לִמְעַנִּי propter me. Et ita cum aliis.

ב etiam ponitur vice Propter, vt Lib. 1. Cap. xv 111.

ב Est praepositio, de cuius significatione & puncta In tura dictū est Lib. 1. Cap. xv 111. Iungitur autē pronomibus, vt בּוֹ In eo, בְּךָ אוֹ בְּךָ in te, בִּי in me, בָּם

in eis, בְּכֶם in vobis, בָּנוּ in nobis, בָּהּ in ea, בְּךָ in te, בְּהֶן in
eis, בָּכֶן in vobis. Et בָּהּ in ea, sine mappíc præter normā
Iechez. 14. 4, respondi ei בָּהּ in ea.

In אֵל quoq; capitur pro ב, vt Exod. 25. 16, Et pones אֵל
אֵל in arca. Gen. 49. 29, אֵל הַמַּעְרָה in spelūca. 1. Reg. 8.
29, אֵל הַפְּקִים in loco de quo dixisti. Iechez. 16. 25, אֵל
רֹאשׁ in omni capite viæ ædificasti. Et 39. 15, sepelientes
אֵל in valle. Gene. 23. 19, אֵל מְעֵרָה in spelunca agri du
plici. Psal. 86. 2, שְׁפָרַנְתִּי אֵלַי in te. Et 104. 22, וְאֵל מְעוֹנֹתָם
& in habitaculo suo cubabunt.

ל quoque ponitur pro In, vt Lib. 1. Cap. x i x.

אֵת pro In, Iechez. 20. 16, וְאֵת הַקּוֹחַ & in præceptis
meis non ambulauerunt.

ם ponitur vice In, vt Lib. 1. Cap. x v.

עַל quoque est In. Exod. 29. 3, ponésque ea עַל-סֵל in
canistro. Hezra 4. 20, Reges fortes fuerūt עַל יְרוּשָׁלַם in
Ierusalem. Gen. 27. 40, וְעַל חֶרֶבְךָ & in gladio tuo viues.
Iesah. 38. 19, omnibus diebus vitæ nostræ עַל בֵּית in do
mo Domini.

Inter בֵּין est Inter, Gene. 9. 12. Et cum pronominebus, בֵּינוּ
1174 Inter eum, בֵּינֶךָ vel בֵּינֶךָ vel בֵּינֶךָ inter te, בֵּינִי inter me,
בֵּינֵיכֶם inter eos, בֵּינֵינוּ inter vos, בֵּינוּ inter nos. Et
1175 genere fœmineo, בֵּינוֹת, Iechez. 10. 2. Et בֵּינוֹתֵינוּ inter nos
Gene. 26. 28. Et cum ב deferuiēte, ad maiore expressio
nem, vt Iesah. 44. 4, בֵּין הָעֵצִים inter herbam. Repeti
tur interdum multoties, vt Leuit. 10. 10, ad discernen
dum בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר inter sanctum
& inter prophanum, & inter immūdum & inter mun
dum. Et cum pronomine passiuo sufficit vnum, vt
Gen. 15. 17, & lampas ignis quæ transibat הָאֵלָה בֵּין הַנְּזָרִים
inter diuisiones istas. Deut. 1. 16, Audi אֶתְחִיבֶם בֵּין inter
ii. ii.

fratres vestros. Et quando dictio est cū ל, vt Iechez. 22. 26, ^{וּבֵין הַטָּמֵא לַטְהוֹר} inter sanctum à prophano non distinxerūt, & inter immūdum à mūdo. Sed non sufficit vñ בֵּין si loco ל sit: non enim dicimus וְדָם בֵּין דָּם, sed וּבֵין דָּם.

חוץ Extra. & sic בְּחוּץ & מְחוּץ, Psal. 31. 12, qui videbāt me בְּחוּץ foris. Gene. 19. 17, Cum eduxisset eos הַחוּצָה foras. Et 16, & posuit eum לְעִיר מְחוּץ extra ciuitatem.

סביב est Circa. Psal. 78. 28, לְמִשְׁכְּנֹתָיו סָבִיב circa tabernacula eius.

אחר est Post. Gene. 10. 32, אַחֵר post diluuium. Et in regimine, אַחֲרַי. Et cum pronomminibus, אַחֲרָיו post eū, אַחֲרָי post te, אַחֲרִי post me, אַחֲרֵיהֶם post eos, אַחֲרֵיכֶם post vos, אַחֲרֵינוּ post nos.

עבר est Trans, Vltra Deut. 30. 13, neque מֵעֵבֶר לֵים trans mare.

הלאה etiā est Trans, vltra: vt Hamós 5. 27, Et migrare faciam vos מִהַלָּאָה vltra Damascum.

לִבֵּר est Præter. Leuit. 9. 17, מִלִּבֵּר עַלִּית הַבֶּקֶר, præter holocaustum matutinum.

ב est Per, vt Lib. 1. Cap. v x i i i.

De aduerbiis. CAP. II.

Adverbiorum (vt apud Græcos & Latinos) varia sunt genera. Adiurationis, siue iurationis, quæ fit per ב literam deseruientē, vt dictū est Lib. 1. Cap. x v i i i. באמת In veritate, לא אם Si non, Nisi.

Adiurationis, siue prohibitionis: vt אל ne. De quibus infra eodem capite.

Admirationis vt ה, de quo Lib. 1. Cap. x v i.

Extra

Circa

Post

Trans.
Vltra.

Præter.

Congregationis: vt יחד Vnà, pariter, simul. Et cū accētu diuifiuo, vt foph paſſúć, vt athnách, eſt cum camés יחד, יחד, Pſal. 2. 2. Et יחדו, Gene. 13. 6, & Pſal. 14. 3. Et באחד באחת, Prouerb. 28. 18.

Cóparationis, vt יותר Magis, plus, Eccleſ. 7. 12. Et deſeruiciens vice יותר, vt Lib. 1. Cap. xv, & Li. 11. Cap. v 111.

Confirmationis, vt אמת Vere, proculdubio, Gen. 18. 13. אולם Profecto, vtique, Genef. 28. 19. Et אמת Vere, Gen. 20. 12, Icho. 7. 20. אמת vere, Gen. 17. 19, & 42. 21. אמת Pſal. 41. 14. אמת vere, Eccleſ. 8. 10. אמת vere, 1. Semu. 28. 2. Et אמת vere, Prouerb. 23. 18, Ieſah. 4. 4, & 29. 16, & 33. 21. אמת Nunquid non, acſi dicat ita: vt Lib. 1. Cap. xv 1.

Declarationis, vt רל, quod eſt לאמר Volo dicere, vel Id eſt, Scilicet, Videlicet.

Deprecationis, vt אנה cum camés, & lógum, & נ cū daghēs, id eſt O, quaſo, Pſal. 118. 25. & cū he אנה Pſa. 116. 4. Et נ quaſo, Pſal. 118. 25.

1176 Demonſtrationis, vt הן En, ecce, Irme. 2. 10. Et הנה, Pſal. 33. 18. Et cum pronominiſus, הנה Ecce ipſe, הנה ecce tu, הנה הנה הנה הנה הנה הנה הנה הנה ecce ego, &c.

1177

Diſiunctionis, vt או Vel, aut, Exod. 21. 9.

1192 Dubitationis, vt אולי Forſitan, Gen. 18. 24. אולי ne forte, Gene. 3. 3. Et אולי forſan, אולי forſitan.

Exceptionis, vt מלבד, de quo in præpoſitionibus.

1183 וולת, 2. Reg. 24. 14. Et וולת præter, i redundantē, Deut. 1. 36, Pſal. 18. 32. Et cum pronominiſus, וולת præter eū, וולת præter te, &c.

Exclamationis, & doloris, vt אוי Heu, Pſal. 120. 5. אוי Heu, vā, Hamós 5. 16. אוי Heu, vā, Ieſah. 1. 4, & 5. 8.

Alia ſunt gentilia, vt יהודית Iudaice, 2. Reg. 18. 26. ארמית Syriace, Dani. 2. 4. עברית Hebraice, וונת Grace, ii. iii.

רוֹמַנִּית Romanæ.

Alia intētionis, vt כָּאֵר Valde, וְיִתֵּר יוֹתֵר Magis magis. & כָּה, vt כָּה-רַבּוֹ valde multiplicati, Pſal. 3. 2.

Alia sunt interrogationis, vt לָמָּה breue, & lene, vt-
quid, Pſal. 42. 10, & 43. 2. Et לָמָּה longū, & cū daghēs Pſa.
2. 1, & 43. 2. Et הֵן, de quo Lib. 1. Cap. x v 1, vbi multa
citantur exempla. Et horum quædam interrogant
de substantia, vt כִּי quid, & מִי quis, & quæ: & interdū
de qualitate, 1. Semu. 20. 1, וְכִי-הִטָּאתִי, וְכִי עֲשִׂיתִי כִי-עֲוֹנִי
Quid feci, quæ iniquitas mea, & quod peccatum meū?
Et 28. 14, וְכִי תִּהְיֶה לְךָ quæ forma eius. Num. 22. 28, כִּי
fecit tibi? Iudic. 13. 17, מִי quod nomē tuum. 1. Semu. 18. 18,
מִי quis ego, & quæ vita mea? Et 2. Sem. 7. 18,
מִי quis ego Domine Deus, & מִי quæ domus mea? Mi
cháh 1. 5, מִי-פָּשַׁע quæ prauaricatio Iahacób, & c. & מִי
quæ excelsa Iehudáh: Quæ videntur esse contra eos qui
putant מִי de animatis & rationabilibus dūtaxat dici, vt
R. Abrahám & R. D. Sed R. D. prædicta (vt suā tueatur
opinionē) sic exponit, Quis causauit prauaricationē Ia
hacób, & quis excelsa Iehudáh? Et cū dicit, quod nomē
tuum, Nomen (ait) ponitur vice substantiæ, ac si dicat,
Quis es tu? Sed de his latius disseruimus in Hebraico
nostro dictionario.

Alia de qualitate, & rei dispo-
sitione, vt אֵיךְ Irme. 2. 23, אֵיךְ Quomodo dices, non sum
polluta? 2. Reg. 6. 15, אֵיכָּה quomodo faciemus? Thren. 1.
1, אֵיכָּה quomodo fedit sola, & c. Ester 8. 6, אֵיכָּה quomo-
do potero, & c. Et לֹגֶם, Cant. 5. 3, אֵיכָּה quomodo in-
duam illam? & c. אֵיכָּה quomodo inquinabo illos?
Et cum ה, Daniel 10. 17, וְהֵיךְ & quomodo poterit ser-
uus domini mei, & c. 1. Paral. 13. 12, הֵיךְ quomodo intro-
ducam ad me arcam Dei? Et si diligenter aduertamus,

1188

1190

1163

admirationē rei, de qua fit sermo, hæc significāt. Alia de quāritate discreta, id est numerali, vt illud Gen. 47. 8, כָּכָה, quot dies annorū vitæ tuæ? Et על כָּךְ causam interrogat, vt Iechez. 21. 7, עַל-כֵּךְ propter quid tu gemis? Quædā de tēpore: Psal. 6. 4, sed tu Domine עַד-כֵּי vsquequo? Et sic cū כָּה, Psal. 79. 5, עַד-כֵּה vsquequo Domine &c. Quædā de loco, Gene. 37. 16, Indica mihi quæso אֵיפֹה vbi pascunt. Et 32. 17, וְאַיֵּה & quò vadis. 1. Semu. 10. 14, אֵין quo iuistis? Genes. 42. 7, כֵּאֵין vnde venistis? Et 19. 5, אֵיֶה vbi sunt viri &c. Et 4. 9, אֵי vbi Hébel? Alia de possessione, vt Gen. 32. 17, לְמִי אֶתֶּה, cuius es tu? Exod. 32. 24, לְכִי cuius est aurū? Dictionis interrogatiue situs non inuenitur in toto veteri instrumento, sed pro ea vtimur אֵיךְ quomodo, vt הוא אֵיךְ quomodo est? id est quomodo se habet? Interrogantibus respondemus, stat, sedet, &c. Interrogatio relationis fit per dictionem מִי. Vnde Rebecca interrogans puerum, Gen. 24. 65, מִי Quis est vir ille? &c. Respondit seruus, Ipse est dominus meus. Et 48. 8, Videns Israël filios Ioséph, dixit ad eum, מִי אֵלֶּה, Qui sunt isti? Respondit Ioséph, Filii mei sunt. Fit etiā interrogatio gradus pro pinquitatis per dictionem כָּה. Estér 8. 1, Ingressus est Mordochái ante faciē regis, quia nuntiauerat Estér כָּה quod esset ei. id est quoto gradu sibi esset. Sunt etiā dictiones quæ interrogant de causa, & potissimum finali, vt כִּדְרוֹעַ cur, quamobrem. Nume. 16. 3, וּכְדָרוֹעַ & cur eleuamini super congregationem Domini?

Alia sunt loci aduerbia, vt כאן, Hic, פֹּה hic, Genes. 19. 12, כאן hic, Iob 38. 11, כֹּה hic, Gene. 31. 37, שָׁם, Ibi, illuc, illic, Gen. 18. 29, Psal. 122. 4, שָׁכָה, Illic, illuc, Gen. 19. 20, כאן illuc, Nume. 11. 31, עַד-כָּה, Illuc, Gen. 22. 5, מִשָּׁם Inde,

Illinc, hinc, Gene. 2. 10. וְיָבִיחָהּ Vbi, Cant. 1. 7. וְיָבִיחָהּ cū chólem, 2. Reg. 6. 13. Loci interrogatiua iam dicta sunt.

Alia sunt negatiua, vt לֹא nō, quod secundum primā impositionē est negatiuum, quāquam sit nonnūquam prohibitium, vt אַל ne, quod secundum primam impositionē est prohibitium, interdū tamen & negatiuū. Veniunt autem diuinæ prohibitiones cū dictione negatiua לֹא non, Exod. 20. 3. לֹא יִהְיֶה non erunt tibi dii alie ni corā me. Et 13, לֹא nō occides. Et 14, לֹא non mœcha beris, &c. quia non solum prohibent, sed & denūntiant, & narrant ista non esse facienda. אַל quoque communiter prohibitium, interdū est negatiuum, vt Psal. 121. 3. אַל יִתֵּן non dabit (id est permittet) vt declinet pes tuus. Ibidem, אַל יִנָּם non dormitabit qui custodit te. Dictio autem לֹא non venit cum nominibus.

אֵין quoque est negatiuum, & iungitur nominibus substātiuis, & adiectiuis, participiis, & etiā partibus indeclinabilibus: præterito verò, & futuro nō iungitur, nisi capiantur pro participio. Psal. 3. 3. אֵין non est salus. Eccles. 7. 21. אֵין non est iustus. Psal. 19. 4. אֵין non est sermo. וְאֵין & non sunt verba. Et cum chiric loco sēri, 1. Sem. 21. 8. וְאֵין & non est hic. Et cum accentu diuisiuo, vt soph passūc, vt athnách, vt zachéph, אֵס est cū camés, & cum chiric, vt Exod. 17. 7. אֵס אֵס annon. Eccle. 3. 19, אֵין non est. Et cū athnách interdum habet pathách, vt Iiob 3. 9, expectet lucem וְאֵין & non sit. Et cum pronomibus, אֵינִי אֵינִי אֵינִי Non ipse, &c.

Sunt & aliæ negatiuæ dictiones, vt אַפֶּס.

Alia sunt optandi: vt אֲחֻלִּי Vtinam, Psal. 119. 5, לִי vtinā, Iesa. 48. 18, & 64. 1. מִי יִתֵּן quis det, Iiob 6. 8.

Ordinis, vt אַחֵר בֵּן Postea, עוֹר Præterea.

1161

1162

Personalia, vt אֶתוּ Secum, אִתְּךָ tecum, אִתִּי mecū, &c. de quibus in præpositionibus dictum est.

Prohibitionis: vt אַל Ne, &c. de quibus dictum est.

Qualitatis, vt omnia nomina adiectiua sine casu, vt נָכוֹן AEque, אֲמַת vere, יָשָׁר recte, רָע male, טוֹב bene.

Quantitatis, vt רַב Multum, מְעַט Parum, וְעַר modicū, כַּמֶּה quantum.

Remissionis, vt כְּעֵט & כּוֹעֵר, Paululum, כְּעֵט מְעַט sen-
sim, pedetentim.

Similitudinis, vt כּ, de quo dictū est Lib. I. Cap. x v I I.
Et כֹּחַ Sic, Gene. 15. 5, Exod. 3. 14. כְּכֹחַ sic, similiter, Exod.
29. 35, & 12. 11. כְּכֹחַ Sicut, Psal. 29. 6. Et cum pronomine,
כְּכֹחַוּ sicut ipse, כְּכֹחוֹ כְּכֹחֲכֶם כְּכֹחוֹם כְּכֹחוֹי כְּכֹחָה כְּכֹחוֹי כְּכֹחוֹי, sicut
tu, &c.

Temporis, vt עַתָּה Nunc: & cum accētu diuisiuo עַתָּה
longum est. כְּבָר Iam, dudum: & dicitur tam de præter-
ito, quā de futuro, Eccles. 1. 10, & 2. 12, & 3. 15. נָא Nūc,
Psal. 118. 1. אִן Tunc, Psal. 2. 5. אֲנִי tūc, Psal. 124. 5. הַיּוֹם Ho-
die, Psal. 2. 7. כָּחַר Cras, Gene. 30. 33. מָחָר cras, Gene. 19.
34. אֶתְמֹל Heri, Iiob 8. 9. אֶתְמֹל heri, 1. Semu. 4. 7. אֶתְמֹל
heri, Iesah. 30. 33. אֶתְמֹש Heri, aut nocte præterita, Genes.
19. 34. שְׁלֹשִׁים Nudiustertius, Gen. 31. 2. וְכֵן Aliquādo.
בְּרָעָה Statim, subito, repente, Nume. 35. 22, Prouerb. 6. 15.
בְּרָעָה statim, Iesah. 29. 5. תָּמִיד Quotidie, iugiter, sem-
per, Psal. 16. 8, Iesah. 21. 8. עַד Donec, Genes. 3. 19. בֹּקֶר
Mane. עֶרֶב Vesperis. כִּתִּי Quomodo, Gene. 30. 30. עַד
כִּתִּי Vsquequo, Prouerb. 1. 22. עַד אֵנָּה Vsquequo, Psa. 13. 2.

De cōiunctionibus. C A. III.

Oniūctionum quædam sunt copulati-
uæ, vt 1 de cuius significatione & pun-
ctatura dictū est Lib. I. Cap. xxi, xxi i,
xxiii & xxiiii.

כי Sed. אם כי Sed, Psal. i. 2. אבל Sed.

Aliæ disiunctiuæ, vt is Vel, aut. Quædam subcon-
tinuatiuæ, vt כי Quia, quoniam. Nonnullæ causa-
les, vt כי, Quia, לכן Vt. עקב Eo quod, quia. ען Eo quod,
quia. Sunt & dubitatiuæ, vt אם Si, אולי Forſan, אפ Ne
forte. Et diminutiua, vt לפחות Saltem. Postre-
mo aduerſatiuæ, vt כי Quauis, אפילו Quauis, quāquā.

Modus inueniendi radi-

ces, hoc est themata, & primitiua omniū Hebraica-
rum dictionum.

Ratio inueniendi radices Nominum. C A P. IIII.

Icet ex secundo & tertio libro & nomi-
nū & verborum ſerme omniū, quæ Sa-
cris continentur literis, poſſint cogno-
ſci radices, ſiue themata & primitiua:
attamē quoniam harum notio ad San-
ctarum ſcripturarum intelligentiam plurimum cō-
ducit, operæpretiū fore duxi, quonam pacto nominū
ac verborū radices poſſint inueniri, declarare. Et in pri-
mis meminiffe neceſſū eſt, quæ ſint literæ ſemper radi-
cales: & quæ modò radicales, modò deſeruiētes, de qui-

bus dictum est Lib. I. Cap. xv. Deinde opus est memoriter tenere, quæ sint nomina & verba perfecta, quiescētia, defectiua, & geminata: de quibus dictum est Lib. I. Cap. xv I, & Lib. I II. Cap. I I. His præcognitis, notandum est quod שׁוּר, id est radix dictionum, appellatur literæ quæ vel actu semper sunt in dictione, ut in perfectis: vel potentia punctorum regalium, aut daghēs, ut in quiescentibus, defectiuis, & geminatis. Et ut sæpenumero cōmemorauimus, omnium ferè nominū, ac verborum radices, tres continent literas. Et in nominibus quidē perfectis simplicibus, nil est dubitationis, aut difficultatis, cum tres tantum contineant literas radicales, ut דָּבָר verbum, דָּבַר scriptura, וּלְפָנַי lupus, שׁוֹמֵר humerus, לֵב cor, נָקַם ultio, & cætera, de quibus agitur Lib. I I. Cap. xv I. In aliis verò quæ accidentales & deseruientes suscipiūt literas, quæ sunt אֵינוּ כֹתֵב אֵלֵינוּ ut dictum est Lib. I, Cap. xv, siue האֲמֵנִי in nominibus, remotis his literis, tres quæ remanent in nominibus perfectis, sunt radicales, siue illæ literæ accidētales fuerint in principio, vel in fine duntaxat, siue in principio & fine: ut מִנְחָה munus, אֶצְבָּע digitus, remoto אַ accidentalī, remanent tres literæ radicales, שָׁבַע זָבַע. Et in שִׁפְחָה ancilla, אֶחָדָה eloquiū, remoueat h accidentale quod est signū fœminei generis, remanēt שִׁפְחָה אֶחָדָה radicales literæ. Et in מִשְׁפָּחָה familia, מִלְחָמָה bellū, remotis מִ & ה literis accidētalibus, remanēt שִׁפְחָה לָחֶם radices. Et ita in cæteris compositis ex literis accidētalibus, tres actu habentibus literas radicales.

In quiescentibus, ut in מָקוֹם locus, מְאֹר luminare, remoto מַ accidentalī, remanent מָקוֹם מְאֹר radicales literæ. Et in שׁוּבָה צִוְּיָה remoto ה signo fœmineo, remanēt שׁוּב צִוְּיָה
 lz. ii.

צור radicales. Et in מרוצה cursus, משובח cōuersio, remotis מ & ח accidentalibus, remanent ר ו ץ radicales literæ. Interdum autē in quiescentibus non sunt tres literæ radicales apparetēs, siue actū, vt in prædictis: sed in potentia punctorum regalium, quæ habent in potentia literam quiescentē, vt sunt camés, féri, chiric cū ן post se, chōlem. vt ורון superbia, remotis ו & ן accidentalibus, remanet ור, & in potetia camés est ו: & וור est radix. Et in ורון superbus, remotis ן & ו, remanet ור: & in potentia féri est ו, & ita radix est וור. Et in חנפה cribratio, remoto utroque ח accidentalī, remanet נך: & in potentia camés est ו, & sic radix est נוף. Et in תאווה desyderium, תעלה sanitas, remoto ת accidentalī, remanēt radicalia ווה עלה. Et in תבנית exemplar, תכלית consummatio, remoto utroque ת, & י signo regalis puncti in cuius potentia est ה, remanent radicalia בנה עלה.

In defectiuīs cōmuniter deficit י aut נ, quorū vicem gerit daghés, vel regale punctum, vt in מפור serra, מבוץ fons, remoto ס accidentalī, & appposito נ, quod est in potentia daghés, radicalia erunt נבץ. Et in מתנה donum, מטרך custodia, remotis ס & ח accidentalibus, & appposito נ, quod est in potentia daghés, radicalia erunt נתן נטר. Et in מושב sepes, מורש possessio, remotis ס & ו, & appposito י, quod est in potentia chōlem, radicalia sunt יושב ירש. Et in תוכחה increpatio, remotis ח & ת accidentalibus, & appposito י, quod est in potentia chōlem, radicale est יכה. Et in שנה somnus, נדעה scientia, appposito י quod est in potetia féri, & remoto ה signo foemineo, radicalia sunt ייע ירע.

In geminatis verò perfectis, id est quæ tres habent radicales literas, non est errandi ansa: in aliis verò cō-

siderandum est daghés quod vicem supplet deficientis literæ, vt in מְגִלָּה volumen, תְּחִלָּה principium, remotis מ vel ת, & ה, accidentalibus literis, & appposito ל quod est in potentia daghés, remanent radicalia מְגִלָּה תְּחִלָּה. Et in וְכָה cogitatio, חֵתָּה pauor, remoto ה signo fœmineo, & appositis מ & ת quæ sunt in potentia daghés, radicalia sunt חֵתָּה וְכָה. Et in וְ fortitudo, חֵם calor, appositis ו & מ quæ sunt in potentia chólem, radicalia sunt וְ חֵם.

Præterea si à nomine verbum proficiscatur, ex verbo ipso poteris iudicare de nomine. Dicimus וַיִּתְּנָם tineam, esse de geminatis, quia inuenimus Psal 31. 11, Et ossa mea וַיִּשְׁשֵׁי corrosa sunt. Et וַיִּפְּסֵם piscis, dicimus esse à וַיִּפְּסֵם non solum quia in plurali non habet daghés, sed etiã quia inuenimus Gen. 48. 16, וַיִּפְּסֵם & crescât instar pisciũ. Et וַיִּחַר ira, dicimus esse à וַיִּחַר verbo. Et וַיִּבְּלֵם orbis, dicimus esse à וַיִּבְּלֵם, & מְגִלָּה serra à מְגִלָּה. Et וַיִּתְּנָם thalamus, non solũ ex daghés, sed etiã quia inuenitur וַיִּתְּנָם, iudicamus esse de geminatis. Dissyllaba daghessata ostendunt monosyllaba esse à geminatis, vt וַיִּתְּנָם ex וַיִּתְּנָם & וַיִּתְּנָם.

Ratio inueniendi radices verborum.

C A P. V.

Inuenire radices verborum perfectiorũ, quæ tres habent semper radicales literas, nulla est difficultas in quocunque fuerint binian. remotis enim literis accidentalibus, vt puta quæ personas, aut genera, aut numeros, aut modos constituant, vel quæ sunt formatiux coniugationum, quæ remanent, sunt radicales, vt perfacile est videre in singulis suprâ memoratis binianim, seu coniugationibus. Particulatim tamen in verbis perfectis primæ & secundæ coniugationis, inuenta tertia persona masculini
lzlz.iii.

præteriti, quæ nullas habet accidentales literas, inuenta est radix omnium ab ea deriuatorum, cuiusvis personæ, generis, numeri, aut modi. Et sic in verbis quorum prima quæ est ו, quiescit: aut vltima quæ est ך vel ה, inuento prædicto præterito, aut etiam imperatiuo, quæ præter radicales, nullam habent deseruientem: vt פָּנָה respexit, & פָּנָה respice, inuentis, iudicas radicem וּפָן & respexit, esse פָּנָה. Et sic וַיֵּרֶד & descendit à יָרַד: & וַיַּצֵּר & formauit, à יָצַר: & וַיֵּרָא & vidit, à רָאָה: & וַיַּעַשׂ & fecit, ab עָשָׂה. & ita in aliis.

Sed in verbis quorum secunda quæ est ו, quiescit, iudicamus ex macór, vel futuro: in quibus est ו quiescens, de præterito & participio, in quibus ו est solùm in potentia puncti regalis camés. vt ex לָקוּם surgere, & לָשׁוּב conuertere: vel ex אָקוּם surgam, אָשׁוּב conuertar, iudicamus קָם surrexit, שָׁב conuersus est, קָם surgens, קָמִים surgētes, שָׁב conuersus, שָׁבִים conuersi, esse אָ שׁוּב.

In geminatis verò, si inueniatur perfectum, id est habens tres radicales literas, ex illo iudicamus de imperfectis & deficientibus: vtputa quia inuenimus קָלָל תָּקַם, iudicamus quod קָל יָךְ סָב, & alia prædictorum verborum defectiua, sint ex geminatis, & sic de aliis, de quibus dictum est Lib. 111, Cap. xxxiii. quaquā dignosci possint & ex punctatura pathách, quæ geminatorum est propria, sicut camés est proprium verborum quorum secunda ו quiescit: & ex daghés, quod est in secunda radicali litera, vt קָלִי תָבִי וְכוּ סָבִי. quæ enim sunt cum huiusmodi daghés, sunt de geminatis. Futura etiam geminatorum, in binián niphál defectiua, per pathách discernuntur à futuris defectiuis quiescētium, vt suo in loco dictum est.

Est & alius cognoscendi modus communis nominibus & verbis, videlicet vt enitamur verborum ac nominum significata non ignorare. Agnito enim (exempli gratia) quòd נִיחַר est coxit, statim iudicamus quòd נִיחַר & coxit Iahacòb, Gene. 25. 29, à prædicto deducitur verbo. Cognito item quòd אָזְנוֹ est auris, & verbum ab eo deriuatum, auribus percipere, aut aures inclinare: iudicamus illud Prouerb. 17. 4, Mendax מְזִינִין (quanquam careat s) aures inclinat linguæ prauitatum: deduci ab אָזְנוֹ, & perfectú esse מְזִינִין. Et quia scimus תִּזְמִינִים significare tympanizantes, iudicamus quòd תִּזְמִין tympanú, sit à תִּזְמִין. Et ita de aliis poterimus perfacile decernere.

Est etiam & alius communis cognoscendi modus, videlicet vt per similia nobis nota, iudicemus de aliis similibus nobis ignotis: vt puta si nouerim quòd radix יָקוֹם surget, est יָשׁוּב, iudicabo quòd radix יָשׁוּב, sit יָשׁוּב, quia sunt similia, & de similibus simile iudicium esse debet. Et ita de aliis & verbis & nominibus, vt אָקוֹם & אָשׁוּב. Et תְּקוּבָה surrectio, תְּשׁוּבָה conuersio, & קָלוּ וָכוּ, & קָל פֶּת, quæ sunt de geminatis. Sed hic modus errandi ansam potest præbere rudibus, quòd multa sint similia quæ diuersas habent radices, vt תִּזְכָּה increpatio, תִּזְעָה abominatio. prioris enim radix est יָכַח, alterius עָרָה & בָּרַךְ à בָּרַכָה מְעָרָה, & שָׁרַר & קוֹם à יָקוֹם יָשׁוּר, & תִּזְעָה, & מְעָרָה, vt plerique putauerunt. Et idcirco modus iste iudicandi non mediocri indiget cautione, ne similitudine interdum decipiamur. Sed iam ad regulas nonnullas transeamus perutiles ad intelligentiam Sacrarum literarum.

Regulæ perutiles ad intelligentiam simplicem, id est literalem sensum Sacrarum literarum.

Propositionem vniuersalem affirmatiuam, in Scriptura non semper accipi vniuersaliter, simpliciter & absoluté. Regula I.

Propositio vniuersalis affirmatiua, Sacris in literis interdum vniuersaliter capitur, vt Psal. 25.10, Omnes viæ Domini misericordia & veritas. Prouer. 30.5. Omne eloquium Domini examinatum, aut cõflatum. & idgenus. Et hæc vniuersalitas referenda est ad dictionem cui iungitur: vt 2. Paralip. 9.22, Et magnificatus est rex Selomoh præ omnibus regibus terræ, &c. intelligendum est non simpliciter, præ omnibus regibus vniuersæ terræ: sed præ omnibus regibus terræ Israel, & eius termini. Interdum tamen vniuersalis non intelligitur absolute, vt Leuit. 11.3, Omne quod habet diuisam vngulam, & ruminat in pecoribus, comedetis. quod non extenditur ad cadauera & rapta à bestiis. Et Gene. 3.20, Et vocauit Adam nomen vxoris suæ Chauuah: eo quod esset mater omnium viuentiũ. quod non extenditur ad irrationalia. Et 41.57, Omnis Terra venit in Aegyptum. Et particulariter quandoque capitur: vt Omnem escam abominata est anima eorum. id est manna. Psal. 107.18.

Indefinita propositio pro vniuersali.

II.

Indefinita quoque interdum capitur vt vniuersalis: vt Exod. 21.17, Maledicens patri suo, & matri suæ, moriendo morietur. Et 15, eodem capite, Percuties

patrem suum, & matrem suam, moriendo morietur. Et iterum, 20, Si percusserit vir seruum suum, &c. Et 12, Percutiens virum, & mortuus fuerit, moriendo morietur. ac si dicat, Quicumque maledixerit, quicumque percusserit &c.

Negationem non solum postpositam, sed & præpositam signo vniuersali, suæ æquipollere contrariæ. III.

Negatio postposita, suæ æquipollet contrariæ, vt dicunt dialectici: vt Exod. 22. 22, Omnem viduam & pupillum non affligetis. id est, nullam viduam, & nullum pupillum affligetis. Leuit. 3. 17, Omnem adipem, & omnem sanguinem non comedetis. id est nullum. Et sic interdum præposita: vt Exod. 20. 10, Non facies omne opus. id est nullum opus facies: quod infertur ex contradictoria illius, Aliquod opus non facies.

Genus pro specie, & contrā.

IIII.

Mos quoque Diuinæ scripturæ est vt genus pro specie, & contrā, capiat: & sic totum pro parte, & contrā: vt Gene. 6. 7, Delebo hominem quem creauimus &c. per quem intelligit & reptilia & volatilia. Vnde postea dixit ibidem, Ab homine vsque ad animantia, à reptili vsque ad volucres cæli. Et Leuit. 20. 2, Qui dederit de semine suo Mólech, id est idolo sic nominato: per quod intelligit omne aliud idolum. Et Psal. 112. 1, Beatus vir qui timet Dominum. per quem, & mulierem intelligit. Ecclesiastis 1. 9, Et non est omne nouum sub sole. id est sub cælo: à parte totum. Leuit. 19. 36, Ephrah iustum, & hinc iustum erit. per quas mensuras, omnes alias intelligit mēsuras. Exod. 23. 19, Non coques hœdum in lacte matris suæ. per quem intelligit & alia animalia. Hamós 6. 6, Super contritione Ioséph. id est

II. i.

Israël. Et illud Hose. 5. 13, Et vidit Ephraïm. id est Israël. Exod. 22. 28, Diis (id est iudicibus) non maledices. Et illud 2. Paral. 28. 19, Propter Achaz regem Israël. i. Iehudáh. Et illud Iesah. 6. 12, Et multiplicabitur quæ derelicta est, in medio Terræ. id est Israël, quæ pars est terræ. Et est figura quæ dicitur Synecdoche, cum à parte totum, vel à toto pars intelligitur, vt Exod. 1. 5, Omnes animæ quæ egressæ sunt, &c.

Quod frequentius vsu venire solet, comprehendit illud quod raro contingit. V.

Per id quod frequentius vsu venire solet, id quod raro contingit, intelligit sæpe Scriptura, vt Exod. 22. 22, Omnē viduam, & pupillū non affligetis. per quos intelligit & alios quos non est fas vt lædamus atque opprimamus. Deut. 23. 10, Vir qui non fuerit mūdus ab accidente noctis. id est ob nocturnam pollutionē: per quod & diurnū intelligit: quanquam raro vsu venire solet. Et 22. 8, Cum ædificaueris domum nouam, facies murum tecto tuo. per quem intelligit & alia necessaria, & consentanea. Et 10, Non arabis in boue & asino pariter. per quod intelligit non esse arandum cum diuersarum specierum animalibus.

Memorato minori numero, maiorem omitti: aut Numerū determinatum pro indeterminato sæpe poni. VI.

Memorato minori numero, maiore omittit: aut certē determinatum numerum pro indeterminato ponit Scriptura: vt Prouerb. 24. 16, Septies cadet iustus. id est multoties. Psal. 119. 164, Septies in die laudem dixi tibi. Zechar. 3. 9, Super lapidem vnum septē oculi. id est multiples custodiæ. 1. Semue. 2. 5, Donec sterilis peperit septem. id est multos. Leuit. 26. 28, Corripiam vos septies (.i. multoties) super peccatis vestris.

Iesa. 4. 1, Et apprehendent septem mulieres (.i. multa) virum vnum. Psal. 12. 7, Purgatū septuplum. id est multoties. Iob 19. 3, Decem vicibus confunditis me. Psal. 91. 7, Cadent à latere tuo mille, & decē millia à dextris tuis. Ecclesiastis 11. 2, Da partē ipsi septem, & ipsi octo.

Quod est vnius sensus, attribui alteri.

VII.

Mos etiam Scripturæ est vt quod est vnius sensus proprium, alteri tribuat: vt Genes. 27. 27, Vide odorem filii mei, est sicut odor agri pleni. Exod. 5. 21, Fœtere fecistis odorem nostrum in oculis Pharhonis. Et 20. 18, Et omnis populus videbant voces. Psal. 34. 9, Gustate, & videte quia suavis est Dominus.

Vnum tempus pro altero poni.

VIII.

Diuinæ quoque Scripturæ est vt vnum tempus pro altero ponat, vt præteritum pro futuro, & futurum pro præterito: & ita de aliis, quæadmodum ostendimus Lib. 1. 11, Cap. xii.

Vnam literam pro altera, & vnū punctum pro altero poni. IX.

Ad huc Sacræ scripturæ est vt vnam literam pro altera, & vnum punctū pro altero ponat, vt ostendimus Lib. 1, Cap. xxvi & xxvii. Et est metaplasmus, qui dicitur antithesis: vel figura quæ dicitur Antistæchon: quæ plerique non obseruantes interpretes, ansam multorū ceperunt errorū, vt in nostris scholiis super vetus instrumentū multis ostendimus in locis.

Non modo literam, sed & dictiones interdum deesse. X.

Amplius diligenter animaduertendum est, non modo literas, sed & dictiones interdum Sacris in literis deficere, vt multis patefecimus exemplis Libro 1, Cap. xxv. Et potest dici metaplasmus iste, Eclipsis. i. defectio: quæ fit quoties pleno intellectui, literæ vel dictiones aliquæ subtrahuntur: vt Iehos. 10. 20, Et su-

perstites (deest וְשֵׁנִי qui) superfuerunt ex eis, venerunt ad vrbes. 1. Semu. 13. 8, Secundum tēpus quod (sub. וְכֵן dixit) Semuel. Et 24. 11, $\text{וְהָיָה$ & pepercit tibi. subauditur וְהָיָה anima mea, vel וְהָיָה oculus meus. 2. Sem. 6. 6, Et extēdit (vel misit) ad arcam. sub. 17. manum suam. 1. Reg. 22. 38, Et lauit currum. subaudi, lauans. Genes. 48. 2, Et nuntiavit ipsi Iahacōb. sub. nuntians. Ibidem, 1, Et dixit ad Ioseph. sub. dicens. Nume. 26. 59, Quam peperit ipsi Leui. sub. pariens. Psal. 58. 8, Tendet sagittas suas. sub. tendens, aut vnusquisque eorum.

Verba sæpe per aduersum intellecta, aut è proprio translata loco. XI.

IN Sacris literis verba per aduersum sæpe intelliguntur. Et est figura Hypallage, id est submutatio, quādo (vt dictum est) per aduersum verba intelliguntur: aut quādo è suo loco in alium transferuntur: vt Hose. 14. 3, Omnem dimittes iniquitatem. pro, omnem iniquitatem dimittes. Psal. 74. 3, Omnis malefaciens inimicus in sanctitate. pro, omnis inimicus. Et 90. 6, Et propinasti eis in lachrymis mensuram. pro lachrymas in mensura. Et 87. 5, Et ipse fundauit eam Altissimus. pro, & ipse Altissimus. Et 116. 14, Vota mea Domino reddam coram nunc omni populo eius. pro, reddam nunc corā omni populo eius. Et 138. 2, Quoniā magnificasti super omne nomen tuum eloquium tuum. pro, super omne eloquium tuum nomen tuum. Hamōs 5. 16, Et luctū ad scientes lamentū. pro, & scientes lamentum ad luctum. Ieche. 39. 11, Dabo Ghogh locum sepulchri ibi. pro, ibi locū sepulchri. Iiōb 38. 21, Num nosti quod tunc nasciturus esses? pro, num nosti tunc quod nasciturus esses? Psal. 138. 7, Super etiam inimicos meos

525

526

extendes (aut mittes) manum tuam. pro, Etiam super
 inimicos meos. quanquam R. Ioseph exponit, super
 522 iram, vt Lxx interpretes. 2. Reg. 9.30, Et posuit in sti-
 bium oculos suos. pro, stibium in oculis suis. Iudicum
 r.8, Et ciuitatem miserunt in ignem. pro, & ignem mise-
 runt in ciuitatem. Exod. 3.2, Rubus ardebat in igne.
 pro, ignis ardebat in rubo. Leu. 1.2, Homo cum obtule-
 rit ex vobis oblationem. pro, homo ex vobis. Iehos. 15.
 21, Et fuerunt vrbum ab extremo. pro, ab extremo vr-
 bium. Iiob 40.19, Et in fune merges linguā eius. pro,
 in lingua eius merges funem. Psal. 74.7, Miserunt in
 ignem sanctuarium tuū. pro, miserunt ignem in san-
 523 ctuarium tuum. Et 104.6, Super montes stabūt aquæ.
 pro, super aquas stabunt montes.

Quædam dici per metathesin.

XII.

IN Sacris præterea literis aliqua dicuntur per Me-
 tathesin, id est transpositionem literarū, vt Prou.
 18.8, Verba bilinguis כְּתִלְהָקִים quasi percussiones. pro,
 כְּתִלְהָקִים, ab הָלֵם. quanquam sunt qui exponunt, quasi
 blanda, אֶלֶם. Psal. 72.16, יִרְעַשׁ (pro יַעֲשֶׂה) ditabitur sicut
 Lebanón fructus eius. quanquā R. Ionah exponat, cre-
 scet, & multiplicabitur. 2. Sem. 22.27, תִּתְפַּחַל (pro תִּתְפַּחֵל)
 peruersus eris. Ibidem, 46, וַיִּתְחַרְרֵנִי (pro וַיִּתְחַרְגֵּנִי) & formida-
 uerunt. Psal. 68.24, תִּתְחַךְ (pro תִּתְחַץ) rubescat pes tuus
 &c. Et sic כֶּבֶשׂ & כָּשָׂב agnus, aut ouis. Et שְׂמֹלָה & שְׂלֶמָה,
 vestimentum. Et sic nonnulli exponūt illud Iech. 29.
 7, וַהֲעֵפְרֵת, & nutare facies eis, &c. pro וַהֲעֵפְרֵת.

Transitus ab vna persona ad aliam, in eodē versu. XIII.

IN eodem versu ab vna persona ad aliam transire,
 mos est Sacris literis: vt, Genes. 49.9, A præda (vel
 propter prædam) fili mi ascendisti: incuruauit se, accu-
 ll. iii.

buit vt leo. Iesah. 22. 19, Expellam te de statione tua, & de statu tuo destruet te. Et 42. 24, Peccauimus ei, & noluerunt in viis eius ambulare. Iiob 16. 7, Veruntamen nunc vexauit me, desolasti omnem congregationem meam. Psal. 81. 17, Et comedere fecit eum de adipe frumenti, & de petra melle saturabo te. Iesah. 1. 29, Confundentur ab idolis quae desiderastis. Et 33. 2, Esto brachium eorum singulo mane, etiam salus nostra in tempore angustiae. Et 48. 14, Congregamini omnes vos, & audite quis in eis annuntiet ista. Hobadiah 7, Ponet plagam subter te, non est intelligentia in eo. 1. Reg. 22. 28, & Michah 1. 2, Audite populi omnes ipsi. Et 7. 19, Reuertetur, miserebitur nostri, subiiciet iniquitates nostras, & proiicies in profundum maris omnia peccata eorum. Et Malachi 2. 15, Et uxorem adolescentiae tuae ne despiciat. Sephan. 3. 17, Ex te fuerunt onus super eam opprobrii.

8.716

Vna dictio vice duarum.

XIIII.

VNa dictio aliquando vice duarum manet: vt Psal. 1. 5, Ideo non resurgent impii in iudicio, & peccatores in congregatione iustorum. i. neque peccatores. Et 9. 19, Non in seculum obliuioni tradetur pauper, patietur pauperum peribit in seculum. i. non peribit. Et 44. 19, Non est conuersum retro cor nostrum, & declinasti semitas nostras. i. & non declinasti. Et 50. 8, Non super sacrificia tua arguam te, & holocausta tua coram me semper. id est neque super holocausta tua, si non sint coram me semper. Prou. 17. 26, Dandum inferre iusto non est bonum, percutere principes propter rectitudinem. id est non est bonum percutere, &c. Leuit. 10. 6, Non moriemini, & super omnem synagogam irascetur. id est neque super omnem, &c. Iudic. 18. 7, Et non confundentem &c. possidem.

tem. id est neque possidentem. i. Semu. 2. 3, Ne multiplicetis ut loquamini sublime, egrediatur vetus. i. neque egrediatur. Prouerb. 30. 3, Et non didici sapientiam, & scientiam sanctorum. i. neque scientiam. Psal. 57. 5, Anima mea in medio leonum, iaceo ardentium. id est in medio ardentium. Et 65. 6, Spes omnium finium terrarum, & maris. id est finium maris. Et 69. 32, Et pulchrior erit Domino quam bos, iuuenus. id est, & quam iuuenus. Prouerb. 9. 7, Corripiens derisorem accipit sibi ignominiam: & arguens impium, maculam. subaudi, accipit sibi. Et 13. 1, Filius sapiens eruditionem patris, & delusor non audiuit increpationem. id est filius sapiens audiuit eruditionem patris, & filius delusor non audiuit increpationem patris. Et 14. 25, Eruit animas testis veritatis: & loquitur mendacia, doli. i. testis doli. Hæc sunt diligenter animaduertenda: ne (ut plarisque interpretibus vsu venit) affirmatiuam pro negatiua capiamus.

Numerum pluralem capi pro vno è pluribus, aut pro vnoquoque è pluribus. X V.

Pluralis numerus pro vno è pluribus sæpe accipitur in Sacris literis, ut Psa. 1. 3, Quod plantatum est secus riuulos aquarum. i. vnum è riuulis. Et Iudicum 12. 7, Sepultus est in vrbibus Ghilhád. i. in vna ex vrbibus. Zech. 9. 9, Sedens super asinum, & super pullum filium asinarum. id est vnus ex asinabus. Ionah 1. 5, Descendit ad latera naui. i. ad vnum è lateribus. Gene. 19. 29, Cum subuerteret vrbes in quibus habitauit. i. in quarum vna habitauit. i. Semu. 18. 21, In duabus generis. i. in altera è duabus. Et 1. 1, Et fuit vir vnus de Ramathaim. i. de altera Ramoth

Plurale etiam accipitur pro vnoquoque de multis. Gene. 26. 35, Et fuerunt exacerbati spiritum. i. vnaquæque

carum fuit exacerbans. Et 27. 29, Maledicentes tibi maledictus, & benedicentes tibi benedictus. i. vnusquisque è maledicentibus, & vnusquisque ex benedicentibus. Exod. 17. 12, Fuit manus eius. i. vtraque manus. Gene. 49. 22, Filia incedebat. i. vnaquæque è filiabus. i. Semu. 4. 15, Et oculi eius caligauit. i. vterque oculus. Psal. 119. 137, Rectum iudicia tua. id est vnūquodque ex iudiciis tuis. Prou. 1. 20, Sapientia foris prædicabit. id est vnaquæque è sapientiis. Et 9. 1, Sapientia ædificauit domū suam. Et 3. 18, Et fulcientes eā beatus. id est vnusquisque è fulciētibus. Eodem capite, 35, Et stulti exaltat ignominia. i. vnusquisque è stultis. Et 14. 1, Sapientes mulieres ædificauit domum suam. id est vnaquæque è sapientibus.

Particulam orationis frequenter non ligari cum dictione propinqua, sed remota.

XVI.

Rursum mos est Diuinæ scripturæ, vt particulæ orationis ligentur non cum propinqua, sed cum remota dictione: vt Psal. 40. 11, Veritatem tuam, & salutare tuum dixi, non abscondi misericordiam tuam & veritatem tuam in ecclesia multa. Particula, in ecclesia multa, ligatur cū Dixi, & non cum Abscondi. nā si ligaretur cum abscondi, dixisset לְהַסְתִּיר ab ecclesia. Psal. 139. 14, Mirabilia opera tua, & anima mea cognoscit, valde. Dictio Valde, ligatur cum Opera tua. Et 119. 8, Præcepta tua custodiam, ne derelinquas me vsque valde. Dictiones Vsque valde, ligantur cum Custodiam. Exod. 23. 21, Caue a facie eius, &c. quia nomen meum in medio eius. Quia nomen, reuertitur ad Caue, &c. 1. Reg. 6. 1, Anno quarto, mense Ziu, ipse est mensis secundus, quo regnauit Selomoh. Quo regnauit, reuertitur

ad Anno quarto. Iesah. 47. 13, Saluent te astrologi cæli
videntes in stellis, scire facientes menses, ab his quæ
ventura sunt super te. Ordo est, Saluent te ab his, &c.
259 Deut. 15. 17, Et etiam ancillæ tuæ facies sic: reuertitur
ad Onerâdo onerabis, &c. quod præcessit. Exod. 15. 15,
Tunc territi sunt principes Edóm, &c. defluerunt omnes
habitatores Chenáhan. Cadat super eos, &c. Ca-
dat, reuertitur ad Principes Edóm, &c. 1. Reg. 2. 5, Et
posuit sanguinem belli in pace: quod refertur ad Ab-
nér, & nō ad Hamasá Psal. 99. 7, In columna nubis lo-
quebatur ad eos. quod refertur ad Moséh & Aharón,
& non ad Semuél.

*Multa quoad sensum redundare: quibus demptis incongruâ
fieri orationem.*

XVII.

PRÆTEREA Sacris in literis multa, quoad sensum, re-
dundant: quæ si demere volueris, incōgruâ facies
orationē: quod Hebrææ linguæ is sit loquēdi modus.
sicut Exod. 25. 29, אֶשֶׁר יִכָּר בָּהֶן quibus libabitur in eis.
pro, in quibus libabitur. & in eis, redundat quoad sen-
sum. Gen. 1. 30, אֶשֶׁר בּוֹ גִּפְשׁ חַיָּה, quo in eo anima viuens.
pro, in quo est anima viuens. Et 12, אֶשֶׁר זָרַעוּ בּוֹ, quo se-
men eius in eo. pro, in quo sit semen eius, vel cuius se-
men sit in eo. Et id genus multa.

*Nonnulla quæ scribuntur, non legi, vel contrá: quædam vno
modo scribi intrinsecus, & altero extrinsecus.*

XVIII.

QUÆDAM scribuntur in Sacris literis, & non legū-
tur: & quædam vno modo scribuntur, & altero
leguntur: vt 2. Semu. 15. 21, כִּי אִם בְּמִקּוֹם, nisi in loco &c.
vbi אִם scribitur, & non legitur. Et 16. 2, וְלֶחֶם & pa-
nem, &c. in quo scribitur ל, & non legitur. Et eodem
capite, 12, Et reddat mihi Dominus bonum pro קָלְחִי,
scribitur cum י, & legitur cum ו: cum י, maledictionē
mm. i.

mea: cum ו, maledictionem eius, significans. Et eodem capite, וְלֹא אֶהְיֶה, scribitur cum א, significans non ero, & legitur tunc interrogatiue, Non ero, & secū manebor: ac si dicat, ita. Et legitur cum ו, quod significat ei & eius, id est ei vel eius ero. Et ibidem 23, Quemadmodum וְיִשְׂרָאֵל בְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים, ita scribitur, sed legitur וְיִשְׂרָאֵל consuluisset vir, vel quispiam per verbum Dei. Et 17.12, scribitur foemineo genere בְּאַחַת in vnum è locis: & legitur בְּאַחַד masculino genere, quod מְקוֹם locus, utroque in genere inueniatur. Et 1. Reg. 12.12, scribitur וַיָּבֹא & venit, cum ו, & legitur cum א, quod in quibusdam codicibus scriptum esset וַיָּבֹא, in aliis וַיָּבֵא. Et 17.14, scribitur וְעַד יוֹם תָּתִין vsq; ad diem quodedit, &c. cum י, & legitur sine י. 2. Reg. 5.9, scribitur, Et venit Nahamán בְּסוּסָיו, quod scriptum esset in quibusdam codicibus בְּסוּסוֹ cum equo suo, in aliis verò בְּסוּסָיו cum equis suis. & id genus. Et hæc fuerunt annotata à scribis, & viris doctissimis, quod post primam captiuitatem (in qua & viri docti, & libri Sacri penè perierāt) inuenissent codices in plerisque locis discrepare in verbis, sensu codē manente. Et interdū vnum scribebāt intrinsecus, alterū extrinsecus, quē admodū & nos hodie videmus in nostris codicibus.

Numerum pluralem dici de singulari.

X I X.

AD hæc numerus multitudinis sæpe dicitur de singulari, honoris gratia, vt multis ostendimus exemplis Lib. 11, Cap. 1111.

Verbum masculinum sæpe inueniri cum nomine foemineo: & foemineum verbum cum masculino nomine.

X X.

MAsculeum verbū frequentissime inuenitur cū foemineo nomine, & foemineum verbum cum

masculleo nomine:quemadmodū(multis locis citatis)
Lib.11,Cap.111 ostendimus.

*Verbum reddi vt exigit nomen proximum, siue masculcum, siue
fæmineum fuerit.* X X I.

Verbum etiam reddi solet proximo nomini, siue
masculcū, siue fæmineum sit. 1. Reg. 17. 15, וְיָאָכָב, & comedit ipsa, & ipse. Nume. 12. 1, & lo-
cuta est Miriám & Aharon. Ester 9. 29, & scripsit
Ester regina filia Abichail, & Mordochai Iehudæus.

*Literas per figuram quæ dicitur Pleonasmus, sæpius redun-
dare.* X X I I.

Per figuram quæ dicitur Pleonasmus, literæ sæpius
redundant & in nominibus & in verbis.

α redundat, vt Iehos. 10. 24, הָהָלְכוּ qui iuerunt cum
eo, Iesa. 28. 12, Non אָבוּ voluerunt audire.

ב redundat. Prouerb. 9. 5, Comedite בְּלֶחְמִי panem me-
um, & bibite בִּינְיִן vinum. Iiob 16. 10, Aperuerunt super
me בְּפִיָּהֶם os suum. Et 26. 13, בְּרוּחוֹ Spiritus eius cælos or-
nauit. Psal. 90. 6, Propinasti eis בְּדִמְעוֹת lachrymas. quã-
quam & aliter potest exponi, vt dictū est in x 1 regula.

ה redundat in verbis, in Macôr & in Futuro, vt suis
habet in locis. Sic Psal. 116. 18, בְּנֶגְהָ coram nunc omni
populo eius. Ibidē, 15, Pretiosa in oculis Domini חַיּוֹתָהּ
mors sanctorū eius. Neche. 9. 19, vt duceret eos בְּהֶרְדֵּךְ
in via. Iudic. 14. 18, Antequam occumberet הֶחֱרַקָה sol.
2. Reg. 16. 17, Et ingressum regis הִתְיַצְּנָה extrinsecum.
pro הִתְיַצֵּן.

ו redundat, vt Psal. 79. 2, לַחֲיֵי אֶרֶץ bestia terræ. pro
לַחֲיֵי. Et 50. 10, Mea est omnis חַיֵּי bestia syluæ. Num.
24. 3, בְּנוֹ filius Behôr. pro בֶּן. Iiob 37. 6, Fluiuas צִוּ fortitudinis. i. fortes, aut vehementes. Psal. 114. 8, Silicem
mm. ii.

לְמַעַן in fontem aquarū. Gen. 36.24, filii Sibhon וַאֲחֵיהֶם & Aiah & Hanáh. pro, Aiah & Hanáh. Psal.76.7, Soporatus est וָסוּם & currus & equus. pro, currus & equus. Iiob 23.12, A præcepto labiorum eius, וְלֹא אֶמְשֵׁשׁ & non recedam. Nechem.4.17, Medietas eorū tenebant וְהָרֶסְתִּים & lanceas. pro lanceas.2. Semu.15.34, Fui feruus patris tui וַאֲנִי & ego ex tunc. pro ego.2.Reg.4.41, Et dixit וַקְחִי & accipite farinam. pro accipite. Gen. 22.4, In die tertia וַיֵּשָׂא & leuauit Abrahám oculos suos. pro leuauit. Ibidem,1, Et fuit post verba ista, וַהֲאֵלֵהִים & Deus tentauit Abrahám. pro Deus. quanquā sunt qui exponūt, tunc leuauit, tūc Deus, vt dictū est lib. primo.

238.239

י redundat, vt Gen.31.39, נִגְבַּתִּי furatum diei. pro נִגְבַּת. 66
Exod.15.6, Dexterā tuā Domine נִמְגַּדִּי magnificata est. pro נִמְגַּד.2.Reg.8.1, Vade אֲתִי tu. Psal.135.9, Misit signa & prodigia בְּתוֹכִי in medio tui A Egypte. pro בְּתוֹכָךְ. Prou.6.3, Robora רַעֲיָךְ proximū, vel amicū tuū. Thre. 1.1, Ciuitas שְׂרֵתִי copiosa populo. Ibidem, שְׂרֵתִי princeps in prouinciis. Hose. 10.12, אֶהְבֵּתִי diligens triturare. Iesa. 1.21, מְלֵאֲתִי plena iudicii. Cant.1.9, לְסִסְתִּי equæ in curribus Pharhonis. quanquā sunt qui exponūt, equæ meæ.

כ redundat, vt Iiob 24.14, Et in nocte כְּנֶגֶב fur. Et illud Neche.7.2, בְּאִישׁ Vir veritatis. quanquā dici potest quòd כ est veritatis expressiuum : vt illud Iohannis 1, Quasi vnigeniti, &c.

ל redundat : vt Exod. 27.3, לְכָל־כֵּלֵּי omnia vasa eius facies. Et 9.18, לְמַךְ־חַיִּים à die qua fundata est. 2. Semu.3.30, occiderunt לְאַבְנֵךְ Abnér. Psal.69.6, Tu nosti לְאִוִּלְתִּי stultitiam meā. Et 116.16, Soluisti לְמוֹסָרִי vincula mea. 1. Paral.3.2, Tertius לְאַבְשָׁלוֹם Absalóm filius Mahacháh. Icho. 10.21, Non mouit contra filios Israël לְאִישׁ vir (vel

250 —

quisquam) linguam suam. quanquā potest exponi, in quēquam. Exod. 20. 20, לִבְעֵבוֹר, vt tentaret vos. 1. Sem. 2. 29, De primitiis omnis oblationis Israël לֶעָמִי populi mei. 2. Semu. 16. 2, וְהִלֵּחַם & panem.

In Sacris literis multas contineri figuras.

XXIII.

Sacris in literis multæ continentur figuræ, quarum hîc nonnullas inserā, vt secularium literarū professores moneātur, è Sacris literis schemata omnia profluxisse.

Αναφορά, Anaphora, Relatio, est eiusdem partis orationis per diuersa membra repetitio: vt Psal. 118. 4, Dicant nunc domus Aharón, quoniam in seculum misericordia eius. Dicant nunc qui timent Dominum, &c. Et paulum infra, 8, Melius est sperare in Domino, quàm sperare in homine: Melius est sperare in Domino quàm sperare in principibus.

Ανατροφή, Anastrophe, Inuersio, siue reuersio, aut peruersio, est quando promimus ordine conuerso sententiam, vt Psal. 24. 5, Hic accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo salutari suo. Prius enim misericordiā elargitur, nostris parcens peccatis; deinde benedictionis munera donat.

Αντιπροσωπον, Antiprosopon, est quādo pro homine ingrato, persona ponitur gratissima, vt Psal. 79. 7, Quia comederunt Iahacób, & locum eius desolauerūt. Pro gente enim quæ peccauerat, reuerēdissimi patriarchæ nomen obiectum est.

Αντιπάλαισις, Antiptosis, est quando casus pro casu ponitur: vt cum λ, quod est signum dandi casus, ponitur pro η, quod est signum accusandi: vt Exod. 27. 3, & Psal. 116. 16, quæ sunt citata in xxii regula, Lamed mm.iii.

redundat. Nam illud γ, redundat, aut ponitur vice η. quasi dicas, datius ponitur pro accusatiuo. Et in Euāgelio, Sermonem quem audistis, non est meus.

Αποτροπή, Apostrophe, Conuersio. quoties ad diuersas personas verba conuertimus: vt Psal. 20. 5, Tribuat tibi, &c. Et 6, Lætabimur in salutari tuo, &c. Ibidem, Impleat Dominus, &c. Et 7, Nunc cognoui, &c.

Αύξησης, Auxesis, Augmentū. figura quæ ascendendo, quædā nomina per membra, singula rerum augmenta cōgeminat. Psal. 3. 4, Tu Domine clypeus pro me, gloria mea, & exaltans caput meum. Et 19. 10, Iudicia Domini veritas, iustificata sunt pariter. Et 11, Desiderabiliora auro, & auro multo, & dulciora melle & fauo.

Κατάχρησις, Catachresis, Abusio. quoties aliena rerū nomina, non habentibus commodātur: vt Psal. 75. 11, Omnia cornuā peccatorum confringam. Ibidem, Exaltabuntur cornua iusti.

Χαρακτηρισμός, Characterisimos, Informatio, descriptio. figura quæ siue rem præsentem, siue absentē, siue præsentem personā spiritualibus oculis subministrat: quod & in laude, & in vituperio fieri solet: vt Psal. 21. 4, Posuisti in capite eius coronā auream. Et 45. 10, Astitit coniunx ad dexteram tuam cum corona &c.

Κλίμαξ, Climax, Scala. figura est quādo positis quibusdā gradibus siue in laude, siue in vituperatione, semper accrescit: postremo verbo in primo cōmate existente, in sequenti iterato: vt ad Rom. 5. 2, Tribulatio patiētiā operatur, patientia probationem, probatio spem, spes autē non confundit. Psal. 106. 38, Et effuderūt sanguinem innocentē, sanguinem filiorū suorum, & filiarū suarum. Et 144. 14, Non est diuisio, neque egre-

diens, neque clamor in plateis nostris.

Διαφύρησις, Diaphoresis, Differentia. figura est per quam fit personarum differentia: ut inter iustum & impium. Psal. 37. 21, Mutuatur peccator, & non soluet: iustus autem miseretur & commodat. Ibidem, 22, Quoniam benedictes ei, possidebunt terram: maledictes autem ei disperibunt.

Διατύπωσις, Diatyposis, Formatio, dispositio, expressio. figura ubi rebus, personisve subiectis, & formæ ipsæ, & habitus exprimuntur: ut Psal. 31. 10, Conturbatus est in ira oculus meus, anima mea, & venter meus, &c.

Εμφασις, Emphasis, Significatio, demonstratio, expressio. figura qua latens aliquid, ex aliquo eruitur dicto: cuius duo sunt genera: Alterum quod plus significat quam dicit, Alterum quod etiam id quod non dicit, id est quæ significat id quod non dicit. ut Psal. 25. 7, Secundum misericordiam tuam memento mei tu, propter bonitatem tuam Domine. In quo fecit intelligi, non propter meritum meum.

Ενέργεια, Enargia, Euidetia, manifestatio. figura cum res ita describitur ut cerni videatur: ut Psal. 34. 4, Magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen eius in idipsum. Et 37. 35, Vidi impium superexaltatum, &c.

Αἰνίσμα, AEnigma, Obscura allegoria, vel quæstio: ut Iudic. 14. 14, De comedete exiuit cibus, &c. pertinet ad allegoriam, quia aliud dicit, aliud significat.

Επιδόδος, Epanodos, Reditus, regressio, id est repetitio rerum quæ iunctim dictæ sunt. ut Psal. 114. 5, Quid est tibi mare quod fugisti, &c.

Επεξεργασία, Epexergasia, Diligentia. figura quæ fit quoties vni causæ, duas probationes apponimus: ut

Pfal. 37.19 & 20, In diebus famis saturabuntur. quia peccatores peribunt, & inimici Domini mox vt honorificati fuerint, deficient, &c.

Επεξηγήσις, Epexegetis, Expositio prioris dicti: vt Psal. 7.4, Domine Deus mi, si feci istud, si est iniquitas in manibus meis. Et 21.6, Magna est gloria eius in salutari tuo: gloriā & magnum decorē impones super eū, &c. Et 30. 11 & 12, Dominus factus est adiutor meus. Conuertisti planctū meum in gaudiū, &c. Et 37.5, Reuela Domino viam tuā, & ipse faciet: & educet tanquam lumen, &c.

Επιχείρημα, Epicherema, Conamē, ratio, approbatio, quæ fit quoties rē de qua agitur, per exemplū aliquod probare contendimus: vt Psal. 27.1 & 2, Dominus illuminatio mea, &c. Dū appropriāt super me nocētes, &c.

Επιδίρθωσις, Epidiorthosis, Correctio, id est superioris rei correctio: vt Psal. 62.3, Salus mea, refugiū meū, nō mouebor amplius. (vel multum.) in quo significat se aliquando motum.

Επιμονή, Epimone, Perseuerātia, assiduitas. figura quæ fit quando similia dicta, crebra repetitione geminantur: vt Psal. 13. 2 & 3, Vsq̃uequo Domine obliuisceris me in seculū, &c. vsquequo exaltabitur inimicus meus. Et 29.1 & 2, Afferte Domino, &c. Afferte Domino gloriam &c.

Επαναλήψις, Epanalepsis, Repetitio. figura quæ fit quādo dictio in principio versus posita, iterū in fine versus repetitur: vt Psal. 83.2, Deus quis similis tibi: ne taceas, neque comescaris Deus.

Επιφωνημα, Epiphonema, Acclamatio. figura quæ post narratas res breuiter, cum acclamatione prorum-

pit, post omnia desinens in exaggeratissimā summitatem. Vt postquam dixit Psal. 23. 1, Dominus regit me, &c. in fine concludit, Vt habitem in domo Domini, &c. Et 31. 2, In te Domine speraui, &c. Et in fine, Viriliter agite, & confortetur cor vestrum. Et 135. 1, Laudate nomen Domini, &c. Et postea, 6, Omnia quæcunque voluit fecit in cælo & in terra.

ΕπιΨχασμός, Epitrochasmus, Supercursio. figura quæ succincte, ea quæ sunt effusius dicenda, perstringit: vt Psal. 23. 1, Dominus regit me, &c. in quo breuiter dixit quod in subsequentibus latius enumerauit. Et 70. 1, Deus in adiutorium meum, &c. in quo versu quæ latius sentienda sunt, breuiter explicantur.

Επιζευξις, Epizeuxis, Combinatio, vel coniugatio. figura quæ fit quoties in vno versu sermonem sine aliqua interpositione geminamus: vt Psal. 109. 21, Et tu Domine Domine fac mecum, &c. Et 140. 8, Domine Domine, virtus salutis meæ.

Ερωτημα, Erotema, Interrogatio: vt Psal. 2. 1, Vt quid congregauerunt se Gentes? Et 3. 2, Domine, quid multiplicati sunt, &c.

Ηθοποιία, Ethopœia, Morû effictio. figura quæ fit quoties introducimus aliquem ad loquendum: vt Psal. 81. 8, In tribulatione inuocaſti me, &c.

Αιτιολογία, Aetiologia, Causæ redditio. figura, quoties præmissæ rei, decora subiungitur ratio: vt Psal. 16. 9 & 10, Propter hoc lætatum est cor meum, &c. quoniam non derelinques animam meam in sepulchro, &c.

Εξδαγγή, Exallage, Permutatio: vt Psal. 2. 5 & 6, Tūc loquetur ad eos, &c. Deinde mutat personam, Ego autem constitui regem meum &c.

Ἐξέτασις, Exetasmos, Exquisitio, quæstio. figura, cū res plures diuisas cum interrogatione exquirentes, singulis quæ conueniunt, applicamus: vt Psal. 24. 3 & 4, Quis ascendet in montem Domini, &c. Innocens manibus, &c. Et 15. 1 & 2, Domine quis habitabit, &c. Qui ambulat sine macula, &c.

ὑπαλλαγή, Hypallage, Submutatio, de qua dictum est supra.

ὑπερβατόν, Hyperbaton, Transgressio, transcensio. figura, cum suspensus verborum ordo, infra explicatur: vt Psal. 37. 7 & 10, Ne æmuleris in eo qui prosperatur in via sua, &c. Et adhuc pussillum, &c. Et Psal. 45. 13, Et filia Tyri, &c.

ὑπερβολή, Hyperbole, Excessus. figura per quam solent aliqua in magnitudinem exaggerationis extendi: cum dictio excedens fidem ponitur, augendi vel minuendi gratia: vt Psal. 6. 7, Lauabo per singulas noctes lectum meū, lachrymis meis stratum meū rigabo. Et 107. 26, Ascēdūt vsque ad cælos, & descendūt vsque ad abyssos.

ὑπερθέσις, Hyperthesis, Superpositio, superlatio. figura cum aliquam rem opinione omnium notam, sententia nostra superare contendimus: vt Psal. 18. 11, Et ascendit super Cherubim, & volauit super pennas vētorum. Et 51. 9, Lauabis me, & super niuem dealbabor.

ὑποζεύξις, Hypozeuxis, Subconiunctio. figura, quando diuersa verba singulis apta clausulis apponuntur: vt Psal. 1. 1, Beatus vir qui non ambulauit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra derisorum non sedit.

ἑρμὸς, Hirmos, Conuenientia, vel vinculum. figura, quādo series orationis tenorem suum seruat vsque ad

ultimum, vbi nec persona alia, nec causa mutatur: vt Psal. 54. 3, Deus in nomine tuo, &c. Et 133. 1, ecce quàm bonum.

Ομοιοτέλετος, Homœoteleuton, Similiter finitū, similiter desinens. figura, cum plura verba in eandem vocem finiunt: vt Psal. 85. 2, 3, & 4, Benedixisti Domine terram tuam, &c. Remisisti iniquitatē plebis tuæ, Operuisti omnia peccata eorum, Mitigasti, &c.

Ομοίωσις, Homœosis, Similitudo. tropus, siue figura, cum ex similitudine cogniti, deuenimus in cognitionem incogniti: siue per quam minus notæ rei, ex similitudine eius quæ magis nota est, demonstratio declaratur: vt Psal. 123. 2, Ecce sicut oculi seruorū, &c. Et, sicut oculi ancillæ &c.

Ομοιόπτωτον, Homœoptoton, Similium casuum, aut similiter cadens. figura cum in similes sonos diuersa exeunt verba: vt Psal. 98. 4, Cātate, exultate, & psallite.

Εἰρωνεία, Ironia, Irrisio, simulatio, illusio. figura, cum aliquid per contrarium dicitur, & illusionem: vt Psal. 22. 9, Sperauit in Domino, eripiat eum, &c.

Ισον, Ison, AEquale. figura, quando res aliquæ parilitate similes, adhibita laude, vel detractioe iungūtur: vt Psal. 92. 13, Iustus vt palma florebit, &c.

Λεπτολογία, Leptologia, Subtilis locutio, quando res singulæ minutatim, & subtiliter indicantur: vt Psal. 52. 5 & 6, Dilexisti malitiam super benignitatem, iniquitatem, magis quàm loqui æquitatem. Dilexisti omnia verba, &c.

Μεταβολή, Metabole, Mutatio, id est iteratio vnius rei sub varietate verborum: vt Psal. 5. 2 & 3, Verba mea auribus percipe Domine, intellige clamorem meū. Inn. ii.

tende voci, &c. Quod totum ad vnam respicit petitionem: acsi dicat, Exaudi orationem meam. Et 69.16, Non me demergat, &c.

Μεταφορά, Metaphora, Translatio. cum mutatur nomen, aut verbum ex eo loco vbi proprium est, in eum in quo aut proprium deest, aut translatum proprio melius: vt Psal. 32. 6, Veruntamen in diluuiio aquarum multarum, ad eum non appropinquabunt. Et 147. 3, Qui alligat contritiones eorum, &c. Metaphora ab artificibus medendi. Et Psal. 2. 12, Cum exarserit, &c.

Μεταστάσις, Metastasis, Transmutatio, translatio: dum culpam nostram in alium transferre conamur: vt Psal. 141. 4, Non declines cor meum in verba malitiae ad excusandas excusationes in peccatis.

Μετωνυμία, Metonymia, Transnominatio: quae fit quoties intellectum rei, diuersis modis, verbis alienis, ac translatitiis indicamus: vt Psal. 2. 4, Qui habitat in caelis irridebit eos, &c. Et Gen. 22. 12, Nunc cognoui quod timeas Dominum. id est cognoscere feci te quod timeas Dominum. Est etiam Metonymia, quando per id quod continet, hoc quod continetur, edicitur: vt Psal. 50. 1, Et vocauit terram. id est homines terrae. Et 66. 1, Iubilare Deo omnis terra. Et 105. 38, Latata est Aegyptus.

Μετριοσύνη, Metriasmos, Mediocritas. quae fit quoties rem magnam mediocri relatione proferimus: vt Psal. 31. 13, Factus sum tanquam vas perditum. Et 35. 13, Ego autem cum mihi molesti essent, inducbam me in licio, Humiliabam, &c. Et 69. 30, Ego sum pauper & dolens.

Παράβολον, Parabola, Comparatio, id est rerum dissimilium comparatio: vt Psal. 1. 3, Et erit sicut arbor plantata.

tata, &c. Et 17.8, Sub vmbra alarum tuarum.

Παράδειγμα, Paradigma, Exemplum, id est narratio per exemplum, exhortans aliquem, aut deterrens. Exhortans, vt, Beatus vir, &c. Psal. 1.1. Et 3, Et erit sicut arbor, &c. Deterrens, vt, Non sic impii, sed tanquam, &c. Et 34.17, Vultus autem Domini super facientes mala.

Παράδοξα, Paradoxa, Inopinabilia, præter opinionem, exitus inopinatus cum aliud proponitur, aliud explicatur: vt Psal. 18.31, Deus meus impolluta via eius. Aggressus dicere quid exoratorium, subiunxit ei exitum inopinatum, Impolluta via eius. Et 84.13, Domine Deus virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Παρωνομασία, Paronomasia, Agnominatio, vel denominatio: vt Psal. 145.1, Miserator, & misericors Dominus. Et 119.68, Bonus es tu.

Παραπροσδοκία, Paraprosochia, præter expectationem: idem quod paradoxa.

Παρένθεσις, Parenthesis, Insertio, interpositio. figura quoties remota de medio sententia, integer sermo perdurat: vt Psal. 17.4, Vt non loquatur os meum opera hominum (propter verba labiorum tuorum) ego custodiui vias duras. quãquam & aliter potest ordinari verborum series.

Πάρεστρον, Parison, AEquale: quando duæ res è diuerso ponuntur, sed vna magis eligitur: vt Psal. 84.11, Melior est dies vna, &c. Et ibidem, Elegi abiectus esse, &c.

Παροιμία, Parœmia, Prouerbiũ, quod multorum ore frequentatur: vt, Omnis homo mēdax, Psal. 116.11. Et, Durum est tibi cōtra stimulum calcitrare, Actorũ 9.2.

Πῶσις, Peusis, Interrogatio. vbi interrogatio fit, & responsio subsequitur: vt Psal. 4.7, Multi dicunt, Quis o-

stendit nobis bona: Signatum est super nos lumē, &c.

Πλεονασμός, Pleonasmus, Superabundantia: vt Psal. 74.7, Incenderunt igni sanctuarium tuum. Et 142.2, Voce mea ad Dominum clamaui.

Προκατάληψις, Procatalepsis, Præoccupatio: dicitur & Prolepsis: vt Psal. 51.5, Quoniam iniquitatem meam ego agnosco, &c. Quasi enim in venturo iudicio cōstitutus, delictorum suorum aspectus tetrissimos pertimescit.

Προσφωνήσις, Prosphonesis, Exclamatio. quæ fit quoties inter alia quæ loquimur, ad Deum subito, vel ad quempiam verba conuertimus: vt Psal. 55.16 & 17, Veniat mors super illos, &c. Ego autem ad Deū clamaui.

Προσωποποιία, Prosopopœia, Personæ fictio. figura est cum persona aliqua fingitur: vt cum inanimatum loquitur ad animatum, vel contrā: vt Psal. 93.3, Eleuaerunt flumina vocem suam, &c.

Σωματοποιία, Somatopœia, Corporis fictio, figura quando rebus incorporeis corpora tribuuntur: vt Psal. 85.11, Misericordia & veritas obuiauerunt sibi: iustitia & pax osculatae sunt.

Σύλληψις, Syllepsis, Cōceptio, comprehensio. quæ fit cum pluralis dictio singulari verbo complectitur: vt in xv regula.

Συναθεσίμως, Synathroësmos, Congeries, congregatio. figura quando plurimæ res in vnum, aut plurima crimina colliguntur: vt Psal. 12.1, Saluum fac me Domine, quoniam defecit sanctus, quoniā diminutæ sunt veritates, &c. Et 23.1, Dominus regit me, &c.

Σύγκρισις, Syncripsis, Comparatio. dum cōparatione quadam iustiorē causam nostram, quā aduersarii,

demonstramus: vt Psal. 20. 8, Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini, &c. Et 26. 10 & 11, In quorum manibus iniquitates sunt, &c. Ego autem in innocentia mea, &c.

Συγχώρησις, Synchorefis, Concessio. quotiens aliqua importune desiderantibus conceduntur, quæ ad utilitatem illorum pertinere non possunt: vt Psal. 78. 29, Et manducauerunt, & saturati sunt, & desiderium eorum attulit eis, &c.

Συνδιχασμός, Syndicasmos, Collatio. quando sibi, aut personæ, aut causæ, siue ex contrario, siue ex simili comparantur: vt Psal. 12. 7, Eloquia Domini eloquia casta, &c. Et 52. 9 & 10, Præualuit in vanitate sua. Ego autem sicut oliua fructifera, &c.

Συνεκδοχή, Synecdoche, vt in quarta regula.

Ταπείνωσις, Tapinosis, Humiliatio. quæ fit quoties magnitudo mirabilis rebus humilimis comparatur: vt Psal. 22. 7, Ego autem sum vermis, &c.

Ταυτολογία, Tautologia, Eiusdem sermonis iteratio: vt, Benedicendo benedicam. Multiplicando multiplicabo, & similia. Frequentissima est in Sacris literis, & augendi gratia fit.

Annotationes asteriscis

hoc in libro sparsis respōdentes: quibus præpositus numerus, paginam indicat.

LECTORI.

Omnes locos, Christiane Lector, in his Institutionibus emendatos asteriscis, tanquam luce aliqua prælucente, nos indicasse, ne ipse tibi persuaseris. hoc enim, mihi crede, sine summa tua & nostra molestia, à nobis in mēdorū propè infinito numero præstari nō potuisset. Quæ verò sine cōtrouersia, corrupta esse deprehēdimus, ex ipsa priore parte Michlōl R. D. Kimhi reponere nō dubitauimus. At quæ paulo obscuriora, aut quibus aliquid lucis afferri posse arbitrabamur, iis tantum asteriscos præposuimus. Cum autem in hoc toti essemus, en commodum oblatus est nobis liber Ephod, cuius auctor fuit R. Mosch, qui factus Christianus, dictus est magister Vitalis: ex quo præter alia multa, principium huius operis Sanctes transcripsit. Ita enim incipit versio Ephod, Lingua est aggregatio omniū particulariū vocū humanarū, & c. Sanctes, Hebraicarū addidit: quā recte, ipse iudicaueris: quū lingua nō de sola Hebraica dicatur, sed & de omnibus aliis. Fortasse tamē ideo adiecisse videtur, quòd linguæ Hebraicæ præcepta traditurus esset. Nec verò vnum hoc te prætereat, multa hic vocabula ab ipso Sancte aliis pūctis in citatione locorū Scripturæ scribi, quàm passim in Bibliis impressis legātur: aut quòd ita legerit in suis codicibus, aut quòd ita doceant grāmatici vnde ea descripsit: quod facere ipsum R. David sæpe deprehendimus.

Vt latina) Desunt hæc verba, aut similia, est excellentior. 3

Præterquam in sex supradictis) Intelligendum & legendum, vltra sex supradictas. nam & in supradictis בור בנה venit daghēs forte. Dilucidius sic, Sed daghēs forte, vltra sex supradictas, venit in vniuersis literis quæ recipiunt daghēs, quæ in his, & c. 9

9 Notificariuum:) Notificariuā vocat caph, lamed, & beth, habentes pathāch punctum he notificariui sequente daghēs.

13 Per virgulā maccāph,) Hæc verba non habet Kimchī eo loco vnde Sanctes descripsit hoc caput: neque in testimoniis quæ ex Bibliis profert, scribitur maccāph: quæ aliter legisse videtur quā literis latinis adscribat, præcedentem sequenti ita coniungens vt vna videatur esse dictio: quod pronuntiatione magis deprehenditur, quā scriptura latina.

13 Versum termināte,) Kimchī pro his verbis habet, פסוק, quasi dicas passsecata, id est in qua est distinctio. Neque etiam dictio quā affert ex Genesi, terminat versum, neque video cur Kimchī distinctionem in ea esse dicat.

14 Quiescentia) R. David habet raphata. secundum quem leniter legendum Ioctheél, Iocdehām.

15 Sub se,) Ita ex R. David. Nunc verò in ventre ipsius literæ scribitur, sic ה.

16 Sed רצב) Locus restitutus ex R. David.

16 רצב) In hoc exemplo & non tantum est actu, sed etiam mouetur, vt ait R. David in Michlól. Et in Cōmentariis sic ait, ורצב, cum motu ipsius &, quod est loco ו haain happohál, sicut in וקצב שואן, Hoseah 10. 15: nisi quod & istud est quietum.

21 פתח) Post tharcha posterius, in exemplaribus impressis sæpe literæ כתר inueniuntur daghessata.

22 Exempla quæ asteriscis pagina 22 notātur, sine maccāph in Bibliis impressis nunc leguntur, nonnulla etiam sine daghēs post maccāph. vt hinc videas Sanctē, aut illum vnde Sanctes descripsit has regulas, aliis ex-

emplaribus fuisse vsum. Ipse etiā R. David sapius admonet variam codicum in punctis lectionem.

Perpetuo scribitur litera quiescens) Locus restitutus ex R. David. 26

Psal. 91. 10, &c.) Exemplum istud Psalmorum omis-
sum, reposuimus ex R. David.

Psal. 107. 17, Stulti &c.) Hic Sāctes ׀ per pro, aut lo-
co exponit, & sic etiā in præpositionibus, quod rectius
per propter exponeretur, vt etiam ipse in sua Bibliorū
ex Hebræo versione transtulit. 35

החטא) Exemplaria impressa habet pathach sub ה, 37
& recte: ה enim licet non recipiat daghēs, rarò tamen
reiciit illud in motionem præcedentē, teste R. David.

Quod ה interdum non notificat particulatim.) R. 38
David sic, שלא תוריע על דבר בייחוד, quod rectius sic verte-
tur, quæ nō denotat rem distinctam, aut determinatā.

כפאמר) Nostra exemplaria Venetiis impressa habet 41
beth, non caph.

בארני) R. David nō affert hoc exemplum, sed ביהמה 42
frequens in Bibliis, habens puncta dictionis ארני.

Postquam mundauerit eum,) R. David in lib. rad. 47
exponit טהרת אחרי post emundationem suam.

לענין) R. David dicit istud esse cū carnes; cum ta- 48
men in Bibliis sit pathach.

Notat fœmineū, &c.) R. David in Michlōl, nume- 49
ro 137. 855, dicit in עונכי iod esse additum, non autem
signum secundæ personæ.

Vice literæ geminādæ,) R. David in Michlōl & li-
bro Radicū dicit י esse additum, & ץ debuisse daghes-
fari: at motionem magnam venisse loco daghēs.

2. Semu. 7. 19, ותדבר, Omissum exemplum istud se- 52
cundæ personæ masculinæ, ex R. David reposuimus.

52 (ואברהם) Biblia impressa habent pathách sub 1.
 53 Manentibus præteritis in sua proprietate.) R. Da-
 uid habet, בעיניה כשתעמוד מלה manente dictione in sua
 significatione, siue in suo sensu. hoc est, sensu qui præ-
 cedeat, integro & consistente in illa dictione, neque
 sequentia ad completionem illius sensus desyderante.
 Cui opponitur, non manente dictione in sua proprie-
 tate, aut significatione, vel potius sensu: id est sensu nõ
 consistente in ea dictione, sed iungitur sequentibus ad
 sensum absoluendum.

54 Cum accétu solo,) Per solum accentú videtur in-
 telligere accétum suspendentem sentétiam & aliquá-
 tulum distinguétem ac diuidentē dictionem illam in
 qua ponitur, a proxime subsequētibz, sententia im-
 perfecta.

56 קדם כן Antequam, sic.) Videtur legendum Ante,
 vt conueniat exemplo. Præterea delendum כן, & Sic:
 cum de eo nullum afferat exemplum: & Cap. xx i i i
 doceat 1 accipi pro כן.

57 Quod est sicut וז tunc:) Hic locus sic legitur in Mi-
 chlól, Scripsit R. Abrahá filius Hezra, quòd ista vauin
 sunt sicut פא רפה in lingua Ismahelítica, quod non de-
 seruit, sed est principium sermonis. Et dominus meus
 pater meus scripsit in libro הנלי de omni vau addito
 in Scriptura quando indicat dictionem deficientem
 similem illi (cui præponitur.) vt 2. Semu. 13. 20, & man-
 sit Tamar & desolata. cuius interpretatio est, tristitia
 affecta & desolata, vel dolore affecta. & similia in si-
 gnificatione. Et sic Psalmo 76. 6, Dormitauit & cur-
 rus & equus. pro, Dormitauit vir & currus & equus.
 Daniel 2. 12, Rex in furore & ira magna, & dixit. pro,
 oo. ii.

surrexit & dixit. Genes. 22. 4, Die tertia, & leuauit Abraham oculos suos. Interpretatio eius. est, surrexit mane, & leuauit oculos suos, & vidit, &c. Gene. 36. 24, Et isti filii Sibhón, & Aiañ & Hanáh. Fuerunt ei & alii filii quorum non meminit, fortassis quod non esset illis generatio. Hucusque Rab. Dauid, qui nullam facit mentionem וּפּוֹנִי pro tunc: imò 238 & 239 dicit in huiusmodi locis, redundare. Fortasse Sanctes illa descripsit ex R. Ionah & R. Leui: aut pro, quod est sicut: scripserat, aut est sicut: quod rectius videtur.

(וּפּוֹנִי) R. Dauid in Michlól numero 284, dicit hic deficere ב, non וּפּוֹנִי vice ב.

(וְהָיָה) R. Dauid dicit esse pro וְהָיָה, & א scriptum, esse sicut א in dictione אָבִיחָא.

(פָּרָא) R. Dauid in lib. Rad. & Comment. dicit scribi cum ה, & sic habent omnia exemplaria. Dicendum igitur הּ poni vice א, & non contra, vt ipse Sanctes testatur in Thesauro suo.

(פִּלְאֶכְכָּהּ) R. Dauid in cõmentariis dicit sub ultimo ב, esse feri loco camès, & esse masculineum. non est igitur הּ loco י.

(הִדְכּוּ) R. Dauid in Michlól, 398, dicit debere esse הִדְכּוּ, & א absorptum in daghès, quanuis daghessetur בּ in signum coniugationis: & daghès, duo exercere officia, grauitatem coniugationis & defectum ר, non dicit: esse loco ר.

(בְּאַרְבֵּעַ) In hoc exemplo & duobus sequentibus, codices impressi habent ב.

(תְּהִלָּה) In exemplaribus impressis scribitur תְּהִלָּה, sed in margine maiorum exemplarium annotatur legendum תְּהִלָּת, & sic R. Dauid in Commēt. & Michlól

59

62

63

65

numero 65.

65 (הפנו) Non est hic camés pro pathách, quum in hophál non sit pathách, sed chatéph camés.

(חכמח) In hac dictione camés est chatéph, licet sceua non adscribatur.

(וקרקר) Biblia impressa habét pathách sub priore p, quod confirmat R. David in Michlól, 800, 802, dicens pathách poni pro chiric, nō camés. In Thesauo ipsius Sanctis recte scribitur וקרקר.

(אמילם) R. David in Michlól, 180, scribit ל cū pathách, quod quidem dicit poni pro sēri. Correctiora etiam exemplaria habent pathách.

(ראני) R. David in Michlól, numero 704, scribit per pathách, & dicit ipsum pathách esse loco sēri. Idem dicit in Commentariis: scribit tamen nōnullos codices habere camés.

66 (תאהבו) R. David in Michlól, numero 485, sic scribit, dicendum erat תאהבו, áleph & he cū sceua, vt יחררו ויאשכו, sed grauis esset concursus duarum literarum guttura lium cum duobus sceuaím.

(משחת) R. David in Michlól, numero 370, dicit chiric in hac dictione esse loco camés, (sub. chatéph) vel esse toár. Idem scribitur in Thesauo ipsius Sanctis.

67 (ענותו) Est infinitiuus puhál, vel nomen verbale, vt testatur R. David in Michlól, numero 696. Nō igitur est scuréc loco pathách.

(גנב) Est infinitiuus puhál, teste R. David in Michlól, numero 359, propterea non potest esse scuréc loco pathách.

(שאתה) R. David dicit scribi שאתה cum camés, vt dilateretur. Sic etiam habent exemplaria emendata.

לחם) R. David in Michlól, numero 12 & 882, dicit esse seghól pro séri, vt חָפֶץ. 68

Argento electo) Vertendum, præ argéto electior. 75
Sic sequenti versu legendum electiorem: vt verbis Hebraicis respondeant, fructus meus electior præ argéto. Et, scientiam electiorem quàm aurum.

צְרִיקָם) Ita legit R. David: Biblia tamen correctiora habent צְרִיקָם priore, deficiente, & recte vt testatur R. Eliá in scholiis super Michlól. 77

תְּנָה) R. David in Michlól, numero 198, dicit esse imperatium pro futuro תִּתֵּן. 83

וְרִקָּק) R. David in Michlól, 343, dicit geminationē augere significationem. R. verò Elia in scholiis Michlól, dicit secundū R. Abrahám abenhezra diminuere. 85

Interdū pronomē) Locus emendatus ex R. David. 103

Pronomen est cú ה) Restitutus itē locus ex eodē. 105

Adscribitur) Emendauimus & hunc locū ex R. D. 106

Item Exod. 8. 3.) Deprauatissimū locū correximus, additis nonnullis ex R. David. 109

Et in plurali, &c.) Hæc addita sunt ex R. David, vsque ad Sed חָרַשׁ, &c. 111

טֶלֶה) Mirum hic per séri scripsisse, cum ipse in suo Thesauro secutus R. David in lib. rad. & exēplaria Bibliorum, scripserit טֶלֶה cum seghól. 112

עֶלֶה) R. David scribit hoc cum camés & seghól. sic etiam Biblia omnia. 113

Efferenda autem) Locus restitutus ex R. David. 118

רְמַחֵיהֶם) R. David in lib. rad. scribit רְמַחֵיהֶם, vbi tamen dicit in quibusdam libris correctis scribi ר cum camés (sub. chatéph) vt חָרַשִׁיכֶם. 119

פָּרַס) R. David dicit ר scribi cum pathách, debuissē- 120

que dagheffari, & ob id a habere camés.

- 122 Venit instar singularis) Hoc addidimus ex Michlól, numero 920. Per singularem autem, intelligit masculinum singularis numeri non coniunctum, quod deprehenditur ex paulo post (922) sequentibus, ubi vocat singulare separatum.

Tunc est cum camés, quia est dictio lóga, teste, &c.) Sic apud R. David, 921, tunc camés est loco suo ut par est: & propterea quod dictio est longa, relinquitur ei camés ipsius צָמֵס.

- 123 Arcam vnam.) R. David, 921, dicit istud esse coniunctum, arcam vnius, id est arcam viri vnius. Sequens exemplum non est huius speciei, ut testatur ipse R. David ex quo emendauimus.

- 124 Et fœmineorum,) Totum hunc locum reposuimus ex R. David

- 126 Veniunt etiam, &c.) Restitutus etiã locus ex R. D.

- 127 ב cum camés chatéph,) Hunc locum emendauimus ex R. David usque ad finem huius speciei.

סְרִיקוֹ) Hoc exemplum, & alia huius radicis quæ nō mutantur in regimine & cum pronomine, R. David ponit in פָּעִיל secunda dagheffata. nam nisi ר obstaret (inquit) esset dagheffatum.

- 129 Huius speciei, &c.) Hinc abstulimus כִּילִי, quod nō sit huius speciei: debet enim scribi כִּילִי cum chiríc, teste R. David in lib. rad. sicque legunt omnia exēplaria impressa, & ita habet Thesaurus ipsius Sanctis.

- 130 כְּנָחוֹת) R. David in Michlól, 947, ait, Cur soleant in Misnáh legere כְּנָחוֹת mem cum sceuá, est ut ostendatur radicem eius esse כָּנָה, ut שָׁפְחָה à שָׁפַח: quod si esset à נָחָה, & מ additum, legendum esset כְּנָחוֹת mem cū chi-

ric, vt מצות, vel cum pathách vt מצות.

Et sic est singulare, &c.) Locus emédatus ex R.D. (בהרה בהרות) Sic reposuimus ex R. David. nam נהרה quod abstulimus, debet scribi cum sceuá, & est alterius speciei.

132

133

(נולה) Hinc sustulimus אכלה, quod nō sit huius speciei, quia habet camés sub prima: præterea accétum in penultima, qui denotat ה in fine esse additum ad motum designandú, aut aliquid simile, aut redundare, nec esse formatiuum nominis. nam dicitur אכל vt פעל.

(בהרת) R. David dicit hæc nō esse à בהרה, sed à בהרת.

(אלקנותיך) In fine huius paginæ 139, (vbi deest asteriscus) post illud אלקנותיך, adiecerat Sanctes עברות, nullo Scripturæ loco citato, quod abstulimus quum nihil ad rem faceret. Iiob 40.6, legitur עברות plurale, quod filii Naphthali legút עברות cum seghól, filii verò Afér עברות cum pathách, teste R. David in lib. Rad. & ipso Sancte in suo Thesauro.

139

(ולות) R. David legit ולות, & reponit inter ea quæ habent scuréc in fine, consentientibus exemplaribus emendatis.

140

Et sic (רוקס) Emendatum ex R. David.

141

(קקשון) Hæc duo קקשון & קלשון delenda videntur, quum à R. David & ab ipso Sancte inter dagheffata reponantur.

(קקקק) Hoc delendum est, quum repetatur in בעפל vbi & à R. David citatur.

145

(צלצל) R. David dicit esse cum pathách etiã in soph passuc, reclamantibus tamen exemplaribus impressis, in quibus geminum camés scribitur, vt etiam in libro Radicum.

- 148 Et camés) R. David legit sequentia cum pathách in fine, & ita habentur in Bibliis, siue illa sint absoluta, siue in regimine. At קָמָעִים quod affert R. David cú iis quæ habent pathách in fine, legitur cum camés 2. Semu. 22. 19. etiam ipse R. David habet in specie קָמָעִים quæ præcessit: ita ut videantur illæ duæ formæ mixtæ, cum pathách, aut, cum camés in fine.
- 149 (כְּהֶעֱבֹה) Hic non habet camés propter v non dagheffabile, quod tamen non solet reiicere daghé's in motionem præcedentem.
Istud est lene,) Sic emédauimus ex R. David apud quem exemplū proxime præcedens excipitur, dagheffatis præcedentibus, quæ ipse Sanctes raphata siue lenia scripserat.
- 151 (לְמִישְׁפָּחֹת בְּנֵי קָהָת) R. David videtur hunc locū accepiſſe ex Icho. 21. 26, ubi legitur לְמִישְׁפָּחֹת בְּנֵי קָהָת, quo loco fortasse legit בְּנֵי קָהָת cum ל, quod in nullis Bibliis scriptum reperimus.
- 152 Cum pathách, &c.) Huius speciei non meminit R. David in Michlól, sed in lib. Rad. dictionem מִשְׁפָּחָה co pioſe declarat in radice מִשְׁפָּל.
- 155 Plurale) Hæc emendata fuerunt ex R. David.
- 157 Cum camés,) Sic R. David: cum tamen impressa exemplaria habeant pathách.
- 164 (מִן הָרָקָה) R. David in Michlól, dicit מִן esse in regimine: at in lib. Rad. dicit רָקָה esse tóar ipsius מִן, aut deesse dictionem coniunctam, id est quæ sit in regimine, nempe מִן, hoc modo. מִן הָרָקָה.
- 171 Eccleſ. 3.) Emendatus locus ex R. David.
Cum non gutturalibus.) Mendose legebatur cum aliis gutturalibus.

Quando non sunt, &c.) Locus emédatus ex R. D. 174
 ר' דוד) R. David 1068, ait ex נליתא dici נליתא prima ra 176
 dicali cum camés, cum tamen paulo ante legatur נליתא
 cum sceuá.

Et mutatur) Deesse videtur, aut subauditur, camés
 in chatéph pathách, & dicitur נליתא.

Et cum pronomínibus, &c.) Locus iste sic legédus 178
 videtur, In singulari item cū pronomínibus: præterea
 in plurali cum pronomínibus secundæ & tertiæ per-
 sonæ pluralibus: in plurali verò, &c. Sed illa mutatio
 præcipue ad נליתא & נליתא plurale masculinum referri de-
 bet, quia sequentia exempla paulo aliter mutant.

Non mutatur) Hæc addita sunt ex R. David. 179

Venit etiam, &c.) Sic legendū secūdum R. David. 181

Et sic alia.) Locus emendatus ex R. David.

Et sic illud, &c.) Hæc addita sunt ex R. David: alio-
 qui locus erat obscurior.

נליתא cū sceuá) Hanc speciem addidimus ex eodem. 184

Neque est) Hunc locum prorsus corruptum, emé- 193
 dauimus ex R. David.

Sed 2. Semu. &c.) Ab hoc loco vsque ad finem hu- 196
 ius speciēi hæc sunt restituta ex R. David.

ו sine daghēs.) R. David scribit, ו cum daghēs, di- 203
 citque plurale istud primæ personæ esse simile singula-
 ri tertiæ personæ, & ex contextu tantum dignosci.

נליתא.) Secundum R. David in Michlól, 185 & 193, 215
 exempla quæ afferūtur illius coniugationis, sunt cōpo-
 sita coniugationis hophál & hithpahál. At secundum
 aliquos, vt Abrahám de Balmis, est coniugatio cuius
 non cōmemoratur nomen eius qui agit, passiva ipsius
 hithpahál. Num. i. 47, לא נליתא non fuerūt numerati.

218 (Vt inquit R. David in Michlól) Hæc verba delenda videntur, loco non conuenientia, neque vsquam in ipsa priore parte Michlól, nec in secunda quæ est radicū, reperire vllō modo potuimus.

222 Genes. 22. 18,) Locus iste ex ipso libro Sachút R. Abraham emendatus.

Non est autem) Etiam hic locus ex eodem libro. Sachút restitutus est vsque ad hæc verba, R. quoque David, &c.

227 הִשִּׁיל). Huius verbi hiphíl, eiusdē videtur esse significationis cum ipsius cal significatione, vt hinc auferendum videatur.

237 1. Semu. 17. 45,) Hoc exemplum ex pihél per imprudentiã reliquisse videtur, quum huiusmodi non soleat admiscere verbis cal, vt facit R. David, sed singula suis locis scribat.

238 שִׁוְעָתִי). R. D. hoc loco cōmiscuit nōnullas personas pihél, hiphíl, & aliarū coniugationū: vnde Sanctes hoc exemplum desumpsit, scribens tamen שׁ cum camés, vt sit ex cal, contra omnium nostrorum exemplarium & ipsius Kimhi lectionem. Est enim שִׁוְעָתִי ex pihél.

241 עִשְׂתִּין). R. David in Michlól, numero 43, dicit, in hoc exemplo, j poni loco ם, & masculineum referre. Idē dicit in cōmentariis, sed addit, posse etiã formineū esse.

244 Licet hæc non cadat super illam,) id est, quanuis לִי non proferatur continuo & eodem spiritu cum אִבְתִּי, sed seorsum & separatim. est enim אִבְתִּי cum duobus pascethim, qui aliquātulum prolationem suspendūt. Hic locus est ex R. David emendatus.

253 אֶעֱלֶה & אֶעֱרֹכָה) Hæc excipienda sunt, quòd habeant seghol sub prima radicali.

At in dictione) Hæc reposita sunt ex R. David. 254

(וַעֲלוּ & יַעֲלוּ) Hæc habent pathách sub prima radi- 256
cali ob gutturalem, propterea excipienda.

Secunda & tertia, &c.) Sanctes inter errata reposuit 258
hunc locum, quem voluit sic legi, Tertia persona plu-
ralis fœminea variatur cum chòlem, &c. quod tamen
non ita emendauimus, secuti R. David. Fortasse ita e-
mendauerat Sanctes, quòd exemplum perfectorum se-
cundæ personæ coniugationis cal non reperisset.

Ruth 1. 11.) Hæc exépla secundæ personæ addidim'.

Ponitur etiam) R. David dicit in Michlól, numero 260
329, infinitiuum & nomen verbale inueniri instar la-
pidis primi, id est vt præteritum, hoc est habere aliquã
do formam tertiæ personæ præteriti.

(הַשְׁמִיר) R. David habet hoc exemplú post illa quo-
rum ה in macór scribitur cum chiric: dicit tamen istud
scribi cum pathách, & ita habent exemplaria emenda-
ta. Sed 2. Reg. 10. 17, legitur עַד הַשְׁמִיר donec consume-
ret ipse. Et R. David in cõmentariis in hunc locú di-
cit ה esse cû chiric, quòd aliquando ita veniat macór.

In singulis) Hæc verba addidit Sanctes præter R. 275
David, qui tantum dicit, in מְקוֹרָתָהּ & מְקוֹרָתָהּ tertiam ef-
se cû camés: quia in מְקוֹרָתָהּ tertia scribitur cû pathách.

Vbi memoria, &c.) Ante hæc verba, Sãctes adiece-
rat, Postremo cum sccuá & chòlem, vt מְקוֹר. quæ ver-
ba propterea abstulimus quòd in fine hui' macór nul-
lam illius faciat mentionem, sed nec ipse R. David.

(עֲסָרָה) In quibusdam codicibus ע stat cum gahia', 276
teste R. David.

Vel מְקוֹר &c.) Hæc reposita sunt ex R. David vsque 278
ad illud Alii tamen, &c.

- 280 אֶקְרָאֵךְ) Exemplaria omnia emendata habent hic reuiah אֶקְרָאֵךְ.
- 282 יִעֲרִינִי) Nulla vidimus exemplaria quæ habeant ם cum daghês.
- 289 וְקָם) R. David in Michlôl, dicit hic ם poni loco י, at in lib. Rad. ponit radicem קָם.
- וְרָאֵחַ) R. David dicit in dictione רָאֵחַ, aleph quiescere post primum camês: quod quidem aleph apparet atque mouetur in dictione וְרָאֵחַ.
- 290 יִשָּׁב) Omnia exēplaria quæ vidimus habēt hic chatéph camês יִשָּׁב.
- 294 וְתַחַשׁ) R. David dicit hoc posse deduci à quiescētibus lamed he.
- 299 קָרָאֵן) Exemplaria impressa habent seghôl sub ה, licet R. David dicat esse cum fêri.
- 300 Et forma eorū, &c.) Hæc sunt emēdata ex R. D. Deficit tamē, &c.) Sic habet R. David, Aliquādo deficit ה, & relinquitur וְתַחַשׁ: ut וְתַחַשׁ pro וְתַחַשׁ, vel ת est loco ה fœminei, & tertia radicalis deficit. Mutatur, &c.
- 301 Et dicendū erat, &c.) Locus restitutus ex R. David.
- 303 וְיִסַּח) Codices impressi habent ם cum daghês coniugationis niphâl signo.
- וְיִסַּח & וְיִסַּח habēt camês ob distinctionem, teste R. D.
- 304 Ne vnū quidē, &c.) Multa hic erant deprauata quæ restituta sunt ex R. David, subobscura tamen.
- 305 Ratio item, &c.) Locus emendatus ex R. David.
- 306 וְיִזְכִּירָם) R. David dicit hanc dictionem esse pluralem pro singulari, ad ornatum.
- 314 Tertia quæ est ם, quiescit ut קָם,) Videtur dicendum, tertia quæ est ה, quiescit, ut קָם.
- 318 Præter normam,) Id est, quum non iungatur mo-
pp.iii.

nosyllabo, aut dictioni longæ.

אָשׁ) Omnia exemplaria habent אָשׁ cum ן sinistro, quod ferre significat: & ita interpretatur R. David. non est igitur dicendum אָשׁ poni loco ן. 319

Teste R. David.) Vbi R. D. dicat מִשְׁחָה esse nomen, neque in Michlól, nec in lib. Rad. reperire potuimus. 320

Et defectuum,) Ante hæc verba abstulimus מִשְׁחָה, Deut. 34. 26, quòd in infinitiuo locum habeat, in quo & à R. David citatur. Sunt tamen, qui putent esse imperatiuum: alii dicunt esse infinitiuum loco imperatiui. 322

Confirmat quòd interdù deficiat daghès,) Rectius sic, subsistit, aut remanet, quia interdù deficit daghès, vt i. Semu. &c. 325

לִצְיָם.) Est ex quiescentibus haáin vau, non ex geminatis. 327

הִנֵּה) Hæc forma est infinitiui: nam imperatiuus secundum normam debet esse הִנֵּה. 329

Quia nunc, &c.) Locus iste sic legēdus est, Et variatur: quia prima litera radicalis aliquando est cū sēri, aliquādo cum seghól, aliquādo cū chiríc, vt Num. 22. 14. 332

אָ cum pathách,) Hunc locum sic intellige, Secunda radicali existente אָ, prima est cum pathách. 337

תְּרַבְּרֶנָּה,) Exemplaria emendata habent sēri. 337

מִסְבֵּי) R. David reponit hanc dictionem inter benoniim conjugationis hiphíl: nec video cur Sāctes híc adiecerit. 346

וְהִלָּהוּ,) Ante hæc verba, deleuimus exemplū וְהִלָּהוּ quòd nō videretur huc pertinere. Eadem ratione abstulimus תְּרַבְּרֶנָּה, quod paulo post sequebatur. 347

Secunda etiam, &c.) Totus hic locus vsque ad hæc verba, Inuenitur, &c. emendatus est ex R. David. 348

- 353 Et quāuis, &c.) Hic locus etiā emēdatus est ex R.D.
(תצפני) Exemplaria emendata legunt תצפני sine da-
ghés in צ, & א cum daghés.
- 354 Hæc vsque ad benoni declinauit Sanctes mo-
re definitium in ה.
- 357 Scuréc,) Sic R. David: quo verbo intelligit Kibbuz
sephatáim, vt aliàs sæpe.
- 358 Et sine ה) Ante hæc verba legebatur, Quāquam nō
est ex hoc binian: quod abstulimus, propterea quod cer-
tum sit verbum præcedens esse huius binian. fortasse
scribēdum fuerat, Quāquam non est ex hoc macór.
quum habeat formam imperatiui.
- 363 (ויס) In Bibliis legitur ויס, quod est cōiugationis
cal א מצה. propterea hinc delendum videtur.
- 371 (וישג) Exemplaria impressa habent sēri.
- 376 (הקלתי) R. David scribit ה cū sceuá & seghol, Biblia
verò impressa habent sceuá & pathách.
- 378 (החברך) Est coniugationis puhál, teste R. David in
Michlól, 357. propterea vertendum est, & coniungetur
tecum, aut adhærebit tibi.
- 381 (ונשבר) In hoc exemplo & duobus sequentibus, sce-
uá, non pathách vertitur in camés.
- (ונקדש) Exemplaria impressa habēt hic pathách sub
ו. item Lexicón R. David & Michlól, in quo tamen nu-
meratur inter ea quæ habent camés sine distinctione.
- 381 (מהדאנה) In hac dictione prima radicalis habet tā-
tum seghol, & pertinet ad paulo pōst sequētia quæ ha-
bēt primā cum seghol, & secundā cū sceuá quiescēte.
- 382 & 383 (בהרג) Biblia impressa habent sēri sub ר, cū accentu:
& ב cum seghol, vbi tamē debet esse sēri motio ipsius
ה perdit, teste R. David in Michlól.

(חגראח) Exemplaria emendata habent & cū seghól.

389

(נמנו) Est à כנו, ob id delendum.

396

(והטהרו) Est cū seghól loco pathách, teste R. David.

400

Et defectiuum, &c.) R. David in commét. dicit in

414

יושר daghés poni loco literæ geminatæ, & scribi cum
ו & daghés. Et in Michlól, reponit inter ea quæ sunt
coniugationis hophál. Idem dici potest de duobus se-
quentibus יתן & יעם, esse coniugationis hophál. Igitur
delenda videntur hoc loco: quia etiam in fine ipsius
coniugationis hophál in hoc libro leguntur.

(ויתמהם) R. David dicit poni camés sub vltimo מ
propter scilscéleth, quòd sit ei vis distinguendi: Biblia
tamen impressa habent pathách.

418

(והפתית) R. David dicit hic י poni loco ו, pro הפתית
instar הפסות, nullam mentionē faciens de cópositione.

420

(פבין חציר) Quædam exemplaria habét פבין, & ita le-
git R. David in commentariis, dicens caph in בבין esse
seruile, & in augmentum explicationis: quia satis erat
dixisse בין tantum, & caph idem esse quòd beth in בתוך
At in Michlól, 1175, & libro Radicum, dicit beth serui
le ei esse ascitum ad augmentum explicationis.

427

(סער) R. David & ipse Sanctes in suo Thesauro, ab
hoc deducunt סערה, & non ab ערה.

439

Folio Versu

11	30	scuréc, siue chólem, siue camés chatéph,
21	6	hoc modo נ. Nume. 31. 42, וַיִּקְרָא לָהּ & vocauit eam.
21	31	igni. Quando item talisca
22	3	deseruientes, tunc literæ
36	24	Iudic. 6. 17, fac mihi signum שְׁמִי quod tu loquaris
36	25	animal sunt. Seruit etiam ש cum ל, & est vna dictio, Ecclef. 8. 17, בְּשָׁלַחְךָ שֶׁרַח propter quod laborat homo.
51	7	וַיַּחֲלֵה.
63	1	& cum ר, & non cum ר scripta.
128	6	פְּעוּל
142	12	ל, pro סְלִלִין.
222	14	nes. 22. 18,
222	31	benedicentur
229	12	appropinquare fecit:
262	17	loquimini.
266	15	Cum secundo,
285	25	sequuntur
286	14	Periens.
291	17	Imperatiuum
328	30	שְׁמִי
378	12	secundum

Loci aliquot Sacræ Scripturæ in his Institutionibus explicati.

Gene. 1.1, In principio creauit Dñi cælum & terram. 79. 1.2, Cõpleuit Deus die septimo opus suum. 43. Et 7, Iam autem formauerat. 56. Et 19, Et adduxit ad Adam vt videret quid vocaret illud. 1. 3.8, Et abscondit se Adam &c. 398. Et 20, eo quod esset mater omnium viuentium. 440. 4.23, Virum occidi in vulnere meo. 46. 160. 6.7, Delebo hominem quem creau. 441. 11.3, Et benedicentur in te. 121. 18.18, Et benedicentur in eo. 121. Et 15, Sicut iustus sicut impius. 41. 10.19, Vrbes in quibus habitauit. 447. 10.10, Et in omnibus erudiuit se. 110. 12.18, Et benedicent se in semine tuo. 121. 123. 16.35, Fuerunt exacerbans spiritum. 447. 17.17, Vide odorem filii mei. 443. Et 19, Maledicentes tibi maledictus. 448. 33.7, Et postea accedere factus est Ioseph. 115. 37.18, Et cogitauerunt aduersus eũ. 110. 41.1, Et Parhóh somnians. 160. 44.18, Sicut tu, sicut Parhóh. 41. 48. 1, Et nuntiavit ipsi Iahacob. 119. 49.9, Ascendisti, incuruauit se &c. 445. 49. 22, Filix incedebat. 448.

Exod. 3.2, Rubus ardebat in igne. 445. 4.19, Et iam dixerat Dominus ad Moſeh. 56. 5.21, Fœtere fecistis odorẽ nostrũ &c. 443. 11.6, Et fuit clamor in vnliuerſa terra Ægypti, qui sicut ipse non fuit. 75.76. 14.10, Et Parhóh appropinquauit. 119. 16.35, Ad terram habitabilem factam. 114. 17.12, Fuit manus eius. 448. 18.6, Et iam dixerat ad Moſeh. 56. 10.18, Et omnis populus videbant voces. 443. 12.3, Et appropinquari fiet Dominus domus ad Iudices. 115. Et 12, Omnem viduam & pupillum non affligetis. 442. 13.19, Non coques hœdum in lacte matris suæ. 441. 33.6, Expolauerunt se filii Israel ornamento suo. 110. 36.10, Et coniunxit quinque cortinas, vnã ad vnã. 86.

Leuit. 1.1, Homo quum obtulerit ex vobis oblationem. 445. 5.5, Et confitebuntur peccatum suum. 405. 9.22, Et benedixit eis postquam descendit. 56. 10.6, Non moriemini, & super Synagogam &c. 446. 11.3, Omne quod habet diuisam vngulam &c. 440. 13.7, Postquam mundauerit eum, ostendetur fecũdo &c. 47. 18.24, Ne polluatís vos in omnibus istis. 117. Et 18, Sicut euomuit gentem. 313. 19.36, Epháh iustũ, & hin iustum. 441. 19.2, Qui dederit de semine suo Mólech. 441. 16.18, Corripiam vos septies. 442.

Nume. 18.26, Post hebdomadas vestras. 43. 31.3, Accingite ex vobis viros ad pugnam. 110. 33.15, Et iam profecti erant de Raphidim. 56.

Deut. 21.8, Facies murum testis tuo. 442. Et 9, Quod serēs ante fructum vineæ. 56. Et 10, Non arabis in boue & asino pariter. 442. Et 13, Quum fuerit puella virgo. 75.76. 13.10, Vir qui non fuerit mundus ab accidente nostris. 442. 19.19, Et benedixerit se in corde suo. 398. 33.16, Veniat ad caput Ioseph. 313.

Ieho. 10.19, Et decaudabitis eos. 70. 18.5, Et diuident se in ea. 121.

14.19, Quia dii sicuti ipse. 79.

Iudicum 1.8, Et ciuitatem miserunt in igne. 445. 5.15, In phiala dominis obtulit butyrum. 80. 6.15, Domini mei in quo saluario. 79. 11.31, Eterit Domino, vel offeram illud holocaustum. 54. 12.7, Sepultus in vrbibus Ghilhad. 447. 13.17, Quod nomen tuũ. 130. 18.7, Et non confundentẽ, &c. possidentem. 446. 1. Semue. 1.1, Vir vnus de Ramatháim. 447. 2.3, Ne multiplicetis, &c. egrediatur vetus. 447. Et 5, Donec sterilis peperit septẽ. 442. 4.15, Et oculus eius caligauit. 448. 5.3, Daghon ceciderat super faciem suam. 46. 18.4, Et exiit se Iehonathan pallio. 121. 30.25, A die ipsa supra. 54. 15.17, Benedictionẽ hanc

quam attulit ancilla tua. 74. 76.

2. Samuel. 3. 12, Per quem est terra. 47. 5. 9. Et ædificauit Dauid in circuitu à Millo intrinsecus. 54. 13. 5. Et ægrotabis. 398. Et 19. Et desyderauit Dauid. 76. 20. 10. Et Hamasa non custodiuit se à gladio. 224. 22. 27. Peruersus eris. 445. Et 46. Et formidauerunt. 445.

2. Reg. 1. 38, Et Benaiāhū filius Iehoiadāh super Cerethi &c. 54. 6. 1, Anno quarto, mense Ziu &c. 448. 11. 18, Audite populi omnes ipsi. 446.

2. Reg. 5. 23, Et ligauit duo talenta argentei. 78 9. 30, Et posuit in sibi oculos suos. 445. 18. 4, Aminonulus. 85.

2. Paral. 9. 12, Et magnificatus est Selomoh præ omnibus regibus terræ. 440. 28. 19, Propter Achaz regem Israel. 441.

Hezræ 10. 10, Trementes propter verbum. 229.

Nechem. 5. 12, Et ex eis non quæremus: sic quod faciemus quemadmodum tu dicis. 609. 9. 25, Et saturati sunt, impinguati sunt. 229.

Ester 8. 1, Quia nuntiauerat Ester quid esset ei. 431.

Iob 16. 7, Nunc vexauit me, desolasti &c. 446. 19. 3, Decem vicibus confuditis me. 443. 28. 17, Non æquabitur ei aurum, quanto magis vitrum. 54.

38. 12, Scire fecisti auroram locum suum. 226. Et 21, Num nosti quòd tunc nascitus rus esses. 444. 40. 19, Et in fune merges linguam eius. 445.

Psal. 1. 3, Plantatum secus riuulos aquarum. 447. Et 5, Non resurgent &c. & peccatores. 446. 9. 19, Non in seculū &c. patientia pauperum &c. 446. 12. 7, Putatum sepruplum. 443. 24. 5, Hic accipiet benedictionē à Domino &c. 453.

25. 17, Angustia cordis mei dilatata sunt. 229. 34. 9, Gustate & videte quoniam suauis Dominus. 443. 40. 11, Veritatem tuā & salutare tuū &c. 448. 44. 19, Non est conuersum &c. & declinasti &c. 446. 45. 5, Et mansuetudinem iustitiae. 100. 49. 17, Ne timeas quum ditatus fuerit vir. 229. 50. 8, Non super sacrificia &c. & holocausta &c. 446. 57. 5, Anima mea in medio leonum, iaceo ardentium. 447. 65. 10, Visitasti terrā postquam desyderare fecisti eam. 56. 66. 12, Ingressi sumus ignem & aquam. 54. 68. 14, Rubescat pes tuus. 445. 69. 3, Et non est firmatus. 350. Et 32, Pulchrior erit Domino quàm bos, iuuēcus. 447. 72. 16, Dabitur sicut Lebanon fructus eius. 445. 74. 7, Miserunt in ignem sanctuariū tuum. 445. Et 18, Ne tradas bestiae. 102. 79. 7, Comederūt lahacōb. 453. 81. 17, Et comedere fecit &c. melle saturabo te. 446. 83. 4, Et consilia capient. 399. 90. 6, Et propinasti eis in lachrymis mensuram. 444. 451. Et 14, Exterminauit eam aper de sylua. 107. 104. 6, Super montes stabunt aquae. 445. 107. 18, Omnem escam abominata est anima eorum. 440. 109. 2, Quia os impii & os doli. 102. Et 3, Et pugnauerunt mecum. 220. Et 4, Et ego orationis, 102. Et 23, Sicut umbra cum declinat, ambulare factus sum. 119. 8, Præcepta tua custodiam, 448. Et 137, Rectū iudicia tua. 448. Et 164, Septies in die laudē dixi tibi. 442. 120. 7, Ego pacis. sub. vir. 102. 133. 2, Sicut vnguentum bonum. 41. 238. 2, Quoniam magnificasti super omne nomen tuum eloquium tuum. 444. Et 7, Super etiam inimicos meos &c. 444. 139. 14, Mirabilia opera tua. 448.

Proverb. 1. 20, Sapientia foris prædicabit. 448. 3. 18, Et fulciētes eam beatus. 448. Et 35, Stultus exaltat ignominia. 448. 13. 1, Filius sapiens eruditionē patris, & delusor non &c. 447. Et 7, Est se ditans, & non est quicquam. 398. 14. 1, Sapientes mulieres ædificauit &c. 448. Et 25, Et loquitur mēdacia, doli. 447. 17. 26, Dā num inferre iusto non est bonū, percutere, &c. 446. 28. 8, Verba bilinguis quasi percussiones. 445. 24. 16, Septies cadet iustus. 442. 25. 6, Ne glorifices te coram rege. 398. 28. 17, Hominem calumniatū in sanguine. 82. 30. 3, Non didici sapien

tiam & scientiam sanctorum. 447.

Ecclesiast. 1.9, Et non est omne nouum sub sole. 441. 7.18, Dixit Ecclesia
fles. 76. 11.9, Lætare iuuenis in adolescentia tua. 150. 12.8, Concionatrix. 38.

Cant. 1.2, Osculetur me ex oculis oris sui, 35.

Iesa. 1.8, Sicut ciuitas obseffa. 387. 4.1, Et apprehendent septem mulieres
virum vñ. 443. 6.12, Et multiplicabitur quæ derelicta est, in medio terræ. 442.
10.1, Et scribere facientes, dolorem scribere fecerunt. 227. 14.6, Plaga absque de-
clinatione. 101. 22.19, Expellâ te de statione tua, & de statu tuo destruet te. 446.
33.9, Confusus est Libanus. 219. 41.24, Peccauimus ei, & noluerunt in viis eius
ambulare. 446. 44.21, Ne obliuiscaris mei. 390. 45.4, Vocauit te nomine tuo,
cognominabo te. 202. Et 15, Verè tu es Deus abscondens te. 398. 51.21, Et ebria, &
non à vino. 102. 66.12, Cælos nouos & terram nouam ego faciens. 260.

Thren. 4.21, Gaude, & lætare filia Edóm. 150.

Iech. 1.4, Et de medio eius quasi species angeli. 207. 6.9, Congriui cor eo-
rum. 220. Et 12, Et obseffus. 387. 20.39, Vnusquisq; ad idola sua ite. 150. 26.19, Si-
cut vrbes quæ nū habitabiles factæ. 224. 29.7, Et nutare facies eis. 445. 44.17,
In porta atrii interioris intrinsecus. 54. 46.6, Iuuenem filium bouis immatu-
latos. 80.

Dani. 7.10, Decem millia. 95. 9.23, Quia desyderiorum es. 102.

Hoseah 5.13, Et vidit Ephraim &c. 442. 7.4, Donec fermentetur ipsa. 131.

12.13, Et per prophetam seruatus est. 224.

Hamos 4.4, Ingredimini Bethel. 150. 5.16, Et luctum ad scientes lamen-
tum. 444. 6.6, Super contritione Ioseph. 441.

Jonah 1.5, Ad latera nauis. 447.

Michah 1.5, Quæ præuicatio Iahacób. 430. 6.9, Et sapientiæ (sub.vir) ti-
mebit, &c. 102.

Zecha. 3.9, Super lapidem vnum septem oculi. 442. 9.9, Et super pullum fi-
lium asinarum. 447.

QVAE HOC LIBRO TRACTANTVR.

A,ab	<u>35.46.422</u>	An	<u>39</u>
Absoluta nomina instar		Ante,post	<u>43.423</u>
cōiunctorum	100	Antiprosopon	<u>453</u>
Abstracta nomina	70	Antiptosis	<u>453</u>
Accentus deferuiētes	<u>20</u>	Appellatiuum nomen	<u>69</u>
Accentus diuidentes, siue		Appellatiuo nomi. præpo	
reges	<u>19</u>	nitur n̄ notificatiuū	<u>70</u>
Accusatiui casus signū	<u>46</u>	Ex Appellatiuis formata	
Ad	<u>43.424</u>	nomina	<u>70</u>
Ad occidentem	<u>40</u>	Apostrophe	<u>454</u>
Addita litera	<u>34</u>	Apud	<u>46.425</u>
Adeo vt	<u>43.46</u>	Athemerachic quid	<u>23</u>
Adiectiuium nomen, hat-		Athnach	<u>19</u>
toar	<u>80</u>	Auxesis	<u>454</u>
Adiectiua sine casu, pro ad		Azla	<u>19</u>
uerbiis	<u>433</u>	C	
Adiectiui & substantiui si-		Cal verbum	<u>214</u>
mul. n̄ præpositum	<u>38</u>	Cal & pihel idem signifi-	
Adiurationis aduerb.	<u>428</u>	cant	<u>217.226</u>
Admirantis aduerbiū n̄	<u>39</u>	Cames vice quorum pun-	
Aduerbiorum genera	<u>428</u>	ctorum ponatur	<u>65</u>
Aduersus	<u>426</u>	Cames catan	<u>7</u>
AEdificium Hebræis, Cō-		Cames chateph	<u>8</u>
iugatio Latinis	<u>214</u>	Cames chateph & cholem	
AEigma	<u>455</u>	æquantur	<u>118</u>
AEquiucū nomen	200	Cames ghadol	<u>6.7</u>
AEtiologia	<u>457</u>	Cames raptum	<u>8</u>
Anaphora	<u>453</u>	Carné pharāh	<u>19</u>
Anastrophe	<u>455</u>	Casuū varietas quibus li-	
qq.iii.			

teris fiat apud Heb.	<u>69</u>	confirmandam veritatē	
Catachresis	<u>454</u>	positum	<u>40</u>
Centum	<u>94</u>	Confirmationis aduerbia	
Characterismos	<u>454</u>	429	
Chateph cames	<u>8</u>	Congregationis aduerbia	
Chateph pathach	<u>8</u>	429	
Chateph segol	<u>8</u>	Coniugationes quor	214.
Chibbus Sephatháim	<u>8</u>	<u>215.216</u>	
Chirec	<u>7</u>	Coiugatio quare vocetur	
Chiric vice quorum pun-		ab Hebræis ædificiū	<u>214</u>
ctorum ponatur	<u>66</u>	Coiugationis grauitas o-	
Chirec sine iod	<u>7</u>	stenſa per daghēs	<u>9</u>
Cholem	<u>7</u>	Coiugatio prima, <u>233. 234.</u>	
Cholem vice quorum pū		Secunda, <u>330.</u> Tertia, <u>348</u>	
ctorum ponatur	<u>67</u>	Quarta, <u>377.</u> Quinta,	
Circa	<u>428</u>	<u>380.</u> Sexta, <u>400.</u>	
Circiter	<u>40</u>	Coiunctio & regimen	<u>120</u>
Climax	<u>454</u>	Coniunctio nominum cū	
Collectiuium nomen	<u>201</u>	pronome	<u>102</u>
Communia nomina	<u>200</u>	Coniunctio nominum cū	
Comparatiuium (quo ca-		nomine & pronome	
rent) quomodo supple-		<u>92</u>	
ant Hebræi	<u>84</u>	Coniuncta ad aliquod no-	
Cóparationis aduerb.	<u>429</u>	men	<u>101</u>
Composita nomina	<u>146</u>	Coniunctū ad nomen, in	
Cópositis nominibus, ſe-		potentia exiſtens	<u>102</u>
cundæ dictioni præpo-		Coniuncta ad ſynonymū	
nitur aliquando n	<u>38</u>	<u>101</u>	
Composita verba	<u>419</u>	Coniuncta ad aliud con-	
Concretum nomen	<u>80</u>	iunctum	<u>101</u>
Ad Confirmationē, & rei		Coniuncta inſtar abſolu-	

torum	100	Defectiua cōiugationis hi	
Coniunctū habentia in po		phil	370
tentia	102	Defectiua coniugationis	
Coniuncta sequente lite-		hithpahal	408
ra deseruiente	101	Defectiua verba coniuga-	
Coniunctū aliquando de-		tionis hophal	416
est	78	Defectiua niphāl	391.392
Coniunctiones	434	Defectiua cōiugationis pu	
Contra	426	hal	413
Cor cæli, cor quercus	201	Demonstratiua pronomi	
Coram	423	na	203.205
Cum	42	Demōstrationis aduerbia	
Cum per 1 significatū	55	429	
D		Dentium literæ	27
Dachic quid	23	Deprecationis aduer.	429
Daghes lene quo loco po		Deprecationis modus	232
natur	8.9	Deseruientes accētus	20
Daghes lene & forte quo		Deseruientes literæ	34
loco ponantur	8.9	Deseruiente litera sequē-	
Daghes in sequenti litera		te, coniūcta nomina	101
in dictione longa	17	Deseruientes literas inter-	
Et Dagheffata & raphata		dū deficere in oratione	
nonnulla reperiūtur	16	59	
Dagheffabiles literæ	9.10	Diaphoresis	455
Dargha	20	Diatyposis	455
De	36.422	Dictio vna vice duarum	
Decem millia	95	446	
Decimus	92	Dictiones aliquando de-	
Defectiua nomina	156	sunt	443
Defectiua verba	208	Dictiones rationales, pro	
Defectiua verba cal	315	indeclinabilibus	1

Diminutiuū nomen quibus literis constituatur	85	Epicherema	456
Disiūctionis aduerbia	429	Epidiorthosis	459
Distinguens accētus	18	Epimone	456
Diuidens accētus, siue rex	18	Epiphonema	456
Donec	433	Epitrochafmos	457
Dualia nomina, & quomodo de pluribus dicatur,	71.72	Epizeuxis	457
Dubitationis aduerb.	429	Erotema	457
Dudum	433	Eregione	423
Dum	44	Et, interdum deficere	61
Duo, & duo tria, pro paucis	87	Et, interdū redundare	58.
Duodecimus	99	Et fuit	58
Duplicata verba in cal	322	Et iam	56
E		Et viuet	55
E'	42.43	Etopœia	457
Eclipsis	443	Euphoniæ gratia daghefatur aliquādo litera	10
Emphasis	455	Ex	35.42.43.46.422
Enargia	455	Exallage	457
Eo quod	35.36	Exceptionis aduerb.	429
Epanalepsis	456	Exclamationis aduer.	429
Epanodos	455	Exetafmos	458
Epexegeſis	456	Extra	428
Epexergasia	455	Extrinfecus scripta	449
Ephāh nomine, aliæ mensuræ intellectæ	441	F	
Ephraim pro Israele	442	Figuræ in Scripturis	453
		Fœmineū aut masculeū quādo nominatim exprimatur in speciebus	73
		Fœminea terminatio	78
		Fœminea à masculeis quo	

modo discernatur	74.	hiphil	374
77		Geminata coniugationis	
Fœminea habetia mascu-		hipthpahal	409
leum pluralem	77	Geminata pihel	346
Fœminea quædam mascu-		Geminata coniugationis	
leis iuncta	24	puhal	413
Fœmineum verbum cum		Geminata in quadratis	
nomine masculineo	450	verbis	418
Frequentius eueniens, cõ-		Genera nominũ duo tan-	
prehedit quod raro	442	tum	72
Furando furatũ, pro fur-		Genera nominũ sub quo-	
to ablatum	221	cunq; genere inueniã-	
Futurum	232	tur, vtrunq; cõprehē-	
Futurum cal, & eius pun-		dunt signum	72
ctatura	252	Gentilia nomina	128.129
Futurum iunctum pronõ-		Gentile nomẽ quomodo	
mini	280	terminetur	83
Futurũ vice præteriti	260.	Gentile nomẽ quomodo	
261.		constituatur	49
Futurũ pro præterito im-		Gentile nomẽ per n signi-	
perfecto, præcedente	18	ficatum	38
260.262		Gentilia aduerbia	429
Futurũ pro præfenti	262	Genus pro specie	441
Futurũ vice macor	262	Ghahaia accetus officiũ	12
G		Gladius acuminum, & A-	
Galgal accentus, qui & Ia-		cumen gladii	101
reách	21	Græcè	429
Geminata nomina	144	Gratiã, causã	426
Geminata verba	208	Graue verbũ quare dica-	
Geminãtia verba in cal	322	tur	215
Geminata coniugationis		Guttur pro sermone	1
rr.i.			

Gutturales literæ	<u>11.27</u>	Hiphil quatuor modis in-	
Gutturalis litera interdū		uenitur in Sacris literis	
correpta	<u>17</u>		<u>227.228</u>
Gutturalis litera cum sce-		Hiphil coniugatio & pun-	
ua accipit & pathach vt		ctatura	<u>347</u>
producatur	<u>17</u>	Hirmos	<u>458</u>
H		Hithpahal cōiug.	<u>398.400</u>
Hāmacor, siue happohal		Hithpahal significatio	<u>398</u>
<u>82. Vide</u> Macor.			<u>399</u>
Hāmaforeth à scribis He-		Hithpahal pūctatura	<u>401.</u>
bræorū annotatum	<u>450</u>		<u>402</u>
Hannách	<u>128.241</u>	Hithpahal non est transi-	
Happahul	<u>231</u>	tium, sed intransitiuū	
Happohal nomē, siue ma-			<u>221.222.223.398</u>
cór, <u>82. Vide</u> pohal vel		Hithpahal & niphāl idem	
macór.		significant	<u>217.218</u>
Happohél	<u>231</u>	Homæoptoton	<u>459</u>
Hatróar quid, & in quo dif-		Homæosis	<u>459</u>
ferat à participio	<u>80</u>	Homæoteleuton	<u>459</u>
Hebræa lingua perfectior		Homo pro animātib'	<u>441</u>
& copiosior cæteris, pro		Hophal cōiugatio	<u>414</u>
pter impietate Iudæo-		Hypallage	<u>444.458</u>
rum pauperior facta	<u>28</u>	Hyperbaton	<u>458</u>
Hebraicæ linguæ author		Hyperbole	<u>458</u>
Deus	<u>207</u>	Hyperthesis	<u>458</u>
Hebraice	<u>429</u>	Hypozeusis	<u>458</u>
Hei, Heu	<u>429</u>	I	
Heri	<u>433</u>	Iaréach accētus qui & gal-	
Hic, in loco	<u>431</u>	gal	<u>21</u>
Hiphil & pohél idē signi-		Ibi	<u>431</u>
ficant	<u>217.227</u>	Id est	<u>429</u>

Illuc, illic	<u>431</u>	do differant ab intransi-	
Imperatiui varietas & pū-		tiuis cal	<u>210</u>
ctatura	<u>248</u>	Intransitiua verba transe-	
Imperatiuū quomodo iū-		untia ad pihel, aut hi-	
gatur pronomini	<u>278</u>	phil	<u>210</u>
Imperatiuū aliquando nō		Intrāsitiua cal transeuntia	
dirigi ad hominem cer-		ad niphāl, idem signifi-	
tum	<u>250</u>	cant	<u>212</u>
Imperatiua vice optatiuo-		Ex Intransitiuis quomo-	
rum & deprecatiuiorum		do fiant transitiua	<u>211</u>
posita	<u>233</u>	Intrinssecus scripta	<u>449</u>
Imperatiuum pro futuro		Ioseph pro Israele	<u>442</u>
	<u>261</u>	Ironia	<u>459</u>
Imperatiuum per ironiā		Ison	<u>459</u>
positum	<u>250</u>	Israel pro Iehuda	<u>442</u>
In 35.43.45.46.59.426		Iudaice	<u>429</u>
Inde	<u>35.431</u>	Iurantis particula	<u>243</u> &
Indefinita propositio pro		7	<u>47</u>
vniuersali	<u>440</u>	Iuxta	<u>46.425</u>
Infinitium	<u>82</u>	K	
Instrumentum denotat	<u>2</u>	Kibbus	<u>8</u>
<u>43</u>		L	
Intantum	<u>43.46</u>	Labium pro sermone	<u>1</u>
Inter	<u>427</u>	Labii literæ	<u>27</u>
Intensionis aduerbia	<u>430</u>	Lene verbum, cal	<u>214</u>
Interrogationis aduerbia		Leo pro forti	<u>201</u>
	<u>39.430</u>	Leptologia	<u>459</u>
Intransitiua verba	<u>210.226</u>	Lingux sanctæ author De	
Intrāsitiua participiis pas-		us	<u>1</u>
siuis carentia	<u>242</u>	Lingux diuifio	<u>3</u>
Intrāsitiua hiphil quomo-		Lingua pro sermone	<u>1</u>

Lingux literæ 27

Litera quid, quot, earū di-
uisio & nomina 4.27.34

Literarum potestas 28

Literarū significatio 5

Literæ duplices 5

Literæ dagheffabiles & nō
dagheffabiles 9.10Literis tribus constāt ver-
ba & nomina 207Literarum duarū nomina
183.184. Et quatuor, aut
quinque 197.199Literæ aliquando desunt
443Literas per pleonasmōn
sæpius redundare 451Literam vnam pro altera
poni 443

Literæ כַּת 18

Literæ אהי & אהי 18.208

Literas alias præter כַּת
כַּת dagheffari aut ra-pharifi sequantur, literæ
אהי 15.26Literæ præter כַּת in fi-
ne dictionis cum sceua
14Literæ quiescentes in fine
dictionis 14

Literæ radicalis deficiētis

loco ponitur daghes 9

Litera deseruiente sequen-
te coniūcta nomina 101Localibus nominibus ap-
ponitur ה 38

Loci aduerbia 431

Locū significans כ 43

Loco lapidis ה 46

M

Maarich 20

Maccaph 20

Cum Maccaph nonnulla
dagheffata 22Non omne Maccaph est
accētus deseruiens 22Macor & eius varietas si-
ue pūctatura 82.232.246Macor iunctū pronomi-
nibus 275Macor aliquādo pro præ-
terito, participio, impe-

ratiuo & futuro 83

In Macor literæ כַּת
quādo dagheffantur 16

Magis, plus 35

Manus fluminis 201

Masculinum aut fœmine-
um Scriptura nomina-
tim exprimit 73Masc. à fœmineo quomo-
do discernatur 74.77

Masculæ & fœminea si

N

mul	<u>74</u>	Necuddorh	<u>6</u>
Masculæ quædam habentia plurale in ni	<u>78</u>	Negatiua aduerbia	<u>432</u>
Masculæ plurali numero, à singulari fœmineo	<u>77</u>	Negationem non solum postpositâ, sed & præpositam signo vniuersali, sue æquipollere cōtrariæ	<u>441</u>
Masculæ quædā fœmineis iuncta	<u>76</u>	Ne forte	<u>59</u>
Masculæ verbū cū fœmineo nomine	<u>450</u>	Ne transiret	<u>36</u>
Masoreth à Scribis Hebræorum annotatum	<u>450</u>	Niphal coniugationis pûctatura	<u>380</u>
Metabole	<u>450</u>	Niphal aliquando reperitur sine pahal, & contrā	<u>225</u>
Metaphora	<u>460</u>	Niphal & hithpahal idem significant	<u>217.218</u>
Metaplasmus, antithesis	<u>443</u>	Niphal actiuum in seipso	<u>219.223</u>
Metastrafis	<u>460</u>	Niphal interdum, aut totum passiuum	<u>223.225</u>
Per Metathesin multa dici	<u>445</u>	Nomen quid	<u>3.68</u>
Metonymia	<u>460</u>	Nominis diuisio	<u>69</u>
Millâh, siue millâth hatthaham quid.	<u>3.421</u>	Nominum diuisio secundum dialecticos	<u>200</u>
Mille	<u>94</u>	Nomē non variatur per casus apud Hebræos	<u>68</u>
Ministrantes accentus	<u>20</u>	Nominum species	<u>108</u>
Ministrantes literæ	<u>34</u>	Nomina generum & specierum	<u>70</u>
Modi verborū	<u>230.231.232</u>	Nomina duarum literarū	
Molech pro omnibus idolis	<u>441</u>		
Motiones magnæ & paruæ	<u>6.7</u>		

quomodo punctentur, 182.183.184	Non facies omne op' 441
Nomina quatuor & quin- que literarum 197.199	Nónne 55
Nomina composita 146	Nosaphoth literæ 34
Nomina geminata 144	Numerorum notæ 97
Nomina defectiua 156	Numeralia à viginti ad cé- tum 92
Nomina quorū extrema quiescunt 187	Numeralia cardinalia vf- que ad viginti 85
Nomina tantū singularia, aut tantū pluralia 70.71	Numeralia ordinalia 98
Nomina venientia à ver- bis geminatis 188	Numerorum ordinalium plurale 129
Nominum regimen siue coniunctio 99	Numeralium nominum coniunctio 87
Nominum coniunctio ad nomen & ad pronomé 99.102	Número minori memo- rato maiore omitti 442
Nomen singulare iunctū verbo plurali 448	Numerum determinatū pro indeterminato po- ni 442
Nomina in n, vel n definē tia 129.136.139	Numerus pluralis pro v- no è pluribus 447
Nomina utroque in gene- re inuenta 73	Numerum pluralem dici de singulari 450
Nomen pro tu, aut es 430	Nunc 433
Nomini proprio nō appo- nitur n notificatiuū 37. 69	Nunquid 39.55
Non, semel positū, quod debebat iterari 446	O 429
447	O, quæso 200
	Oculus terræ 441
	Omnem viduam non af- fligetis 432
	Optandi aduerbia 232
	Optatius modus

Orationis particulam frequenter ligari cū dictione remota	448	Participiū passiuum pro actiuo, & contrā	261
Ordinis aduerbia	432	Participiis passiuis carētia verba	242
Ordinalia nomina	98	Participium verbi aliquādo subaudiendum in oratione	444
Os pro sermone	1		
Os terræ	201	Pascēth	19
P		De Pasēc regula	21
Pahal aliquādo reperitur sine niphāl	225	Pathach vice quorum pūctorum ponatur	67
Palatum	27	Pathach ghadol & caton	
Palati literæ	27		7
Parabola	460	Pathach prolatio interdū producta in aliis literis	17
Paradigma	461	Patronymica nomina	129
Paradoxa	461	Pazer ghadol, & cathon	20
Paraprosdocia	461		
Parenthesis	461	Penes	425
Parison	461	Per	428
Parœmia	461	Perfecta verba	208
Paronomasia	461	Personæ verborum	230
Pars pro toto	441	Personæ singulares præteriti primæ coniugationis	235.237
Pars portionis	101	Personæ plurales præteriti	238
Participiū actiuum & passiuum	231	A Persona vna ad aliam transitus	445
Participii tam actiui quā passiuui punctatura	241.		461
245			
Participia quomodo iungantur pronomi- nib⁹	271		
Participia pluralia primæ coniugationis	243		

Pihel coniugatio, & eius punctatura	<u>330</u>	Post, <u>postquā</u>	<u>43.47.56</u>
Pihel coniugationis quiescentia	<u>338</u>	Postea	<u>432</u>
Pihel haddaghus aliquādo idem significat quod hi phil	<u>226</u>	In Potentia existens nomen	<u>102</u>
Pihel haddaghus quare dicitur	<u>330</u>	Præ	<u>35.36</u>
Pihel cum pronomibus	<u>338</u>	Præpositiones	<u>421</u>
Pleonasmus	<u>462</u>	Præterea	<u>432</u>
Pluralis <u>signum</u> , aliquādo desic	<u>77</u>	Præteritum	<u>230</u>
Pluralia quædam masculina in o terminata etiā in regimine	<u>78</u>	Præteriti primæ coniugationis punctatura	<u>235</u>
Pluralis numerus aliquādo honoris gratia dicitur de singulari	<u>79</u> . & siue honore <u>80.</u>	Præteriti personæ singulares & plurales	<u>235.238</u>
Pluralis numerus pro vno è pluribus	<u>447</u>	Præteritum pro imperfecto	<u>260</u>
Pohal nomen siue macor	<u>82</u>	Præterito præpositū <u>n</u> , significat <u>וְ</u>	<u>39</u>
Pohel haccabed, quarta coniugatio	<u>377</u>	Præteritū vice macor	<u>260</u>
Pohel & hiphil eiusdē significationis	<u>227</u>	Præteritū pro futuro	<u>259</u>
Possessionis interrogatiua aduerbia	<u>431</u>	Primus	<u>98</u>
		Pro	<u>46.424</u>
		Procatalepsis	<u>462</u>
		Pronomen quid	<u>201</u>
		Pronominis diuisiō	<u>202</u>
		Pronomen separatū	<u>202</u>
		Pronominum coniunctio cū <u>nomine</u> & cū verbo	<u>102.103.202.262</u>
		Pronomina quomodo iungantur præteritis, participiis, macor, imperati-	

Reuliah	19	teri tribui	443
S		Septem pro pluribus aut	
Scalos necudoth	8	multis	442
Scené gheriscin	19	Seri	7
De Sceua	8.11.12	Seri vice quorum puncto-	
Sceua post puncta magna		rum ponatur	66
proferri, non post mi-		Seri, segol, & chiric permu-	
nora	17	tantur	239
Sceua sub gutturali, acci-		Sermo, Vide Lingua.	
pit & pathach	17	Si	39
Sceua, cum athnach ali-		Si in potentia ipsius	55
quando reperitur	103	Si præcedēs, & subsequēs	
Sceua im duo concurrētia		in altera parte oratio-	
12.13		nis	55
Scilicet	429	Sic	57
Scilscēleth	20	Sicut	40.46
Scophar iasār & maha-		Sicut tu sicut Parhoh	41
phech	20	Sicut subauditum	57.60
Scribuntur nonnulla quæ		Similitudinis aduerbia	433
non leguntur	449	Sine	425
A' Scribis Hebræorum no-		Singulare nomen verbo	
tatum masoreth	450	plurali iunctum	448
Scurec	7	Somatopœia	462
Scurec vice quorum pun-		Soph pasuc	19
ctorum ponatur	67	Species nominum	108
Secundum	425	Specierū nomina sub quo	
Secundus	98	cunque genere inueni-	
Seghol	7	antur, utrunque com-	
Secus	425	prehendunt sexum	72
Seghula	19	Species pro genere	441
Sensus vnus quod est, al-		Statim	433

Sub,subter	425	Terra,pro terra Israel	442
Subito	43	Terra pulueris	101
Subiunctiuus modus	232	Teuir	19
Substantiua duo sine con-		Tharchá vtrunque	20.21
iunctione media in regi-		Toarim participiis similia	
mine	101	nomina habent quædã	
Super, supra	43.46.425	verba	243
Superlatiuo carentes He-		Totum pro parte	441
braxi suppleant illud per		Trans	428
תוספתא	84	Translatitium nomen	201
Syllepsis	462	Transitiua verba	202.226
Synathroësmos	462	Transituum & intransiti-	
Synchorefis	463	uum esse potest in eadẽ	
Synchrifis	462	coniugatione	212
Syndicafmos	463	Transitiua verba cal, trãf-	
Synecdoche	442.463	cuntia in pihel hadda-	
Synonyma	200	ghus	209.210
T		Transpositio literarũ	435
Talscá chethanná	21	Tu,tuus	41
Talscá ghedoláh	19	Tunc	57.433
Tapinofis	463	Væ	429
Tautologia	463	Valde, valde	85
Teren chutherin	21	Vbi	432
Temporis aduerbia	433	Vel significat	54
Téporis interrogatiua ad-		Verbum quid	3.206
uerbia	431	Verborum diuifio	208
Tempus significat aliquã-		Verbum graue	215
do ת	43	Verba ex appellatiuis for-	
Tép. permutatio	259.443	mata	70
Tenuoth	6	Verba media	223
Tertius	98		

Verbi cum pronomine cō iunctio	262	vermiculi	101
Verba intellecta secundū sermonem, aut cogita- tionem, siue existimati- onem	222	Vesperī	433
Verba per aduersum intel- lecta aliquando	444	Vice, loco	425
Verba è proprio translata loco aliquando	444	Vltra	428
Verbum fœmineum cum nomine masculeo, & cō- trā aliquando	450	Vndecimus	99
Verbū reddi vt exigit no- men proximum	451	Vniuocum nomen	200
Verba quadrata & compo- sita	417.419	Vocandi aduerbium	39
Vermiculū cocci, & coccū		Vsque 43. Vsque ad	46
		Vsquequo?	433
		Vt illuminent	45
		Vtrum	39
		Z	
		Zachéph cathón, & gadól	19
		Zacheph aliquādo vim ha- bet ipsius athnách	235
		Zarca	19

INDEX L I T E R A R V M E T D I- ctionum Hebraicarū quæ in his Institutionibus ex- ponuntur.

ℵ literæ potestas	29	ℵ vltima radicali nominū quiescente, quomodo punctentur	184
ℵ deseruiens	45	ℵ vice quarum literarum ponatur	62
ℵ constitutiuum nominis in principio, quomodo punctetur	154	ℵ vice ¶ in fine verborum	309
ℵ redundans aliquādo	451		
ℵ in fine quiescens	17		

א loco, interdum ponitur		אחהע	litera non daghes-
ח	40	fabiles	10
א quatuor locis daghes-		אחהע	literis sceua supposi-
tum	10	tum, producitur per pa-	
אב אבי	182	thach accedens	17
אבד conjugatio	286	אחלי	Vtinam 432
אבה conjugatio	308	אחר	112
אכל vere 429, sed 434.		אחר	Post 428
אבן	114	אחת	86
אנג	110	אט	194
ארכי & ארכי	79	אי	Vbi 431
אהוי litera	208	איב	conjugatio 297
אהוי litera prolata	18	איה	Vbi 431
אהוי litera inuicē permu-		איך	Quomodo 430. 431
tantur	299	איכה	Vbi 432
אהוי litera quando quie-		איכה איככה איככה	430
scant	16	אין אין אין	432
אז vel	429. 434	איה	Quō 431
אז litera	208	איש	subauditum 102
אזח	429	אישון	85
אזלי	429	איתן	futurum 232
אולם	429	אלה & אל	206
אור conjugatio	292	אל	Corā 423. Cū 424. Su-
אוחי	203	per 425. In 427. Ad 424	
אוחיך	204	אן	pro 422
אוחבו	203	אל	loco, aliquādo ponitur
אז pro אז	319	ח	40
אז Tunc	433	אל	Nc 428. 432
אח pro אח	86	אלילים	85
אח אחי	182	אלך	94
אחר	85. 86	אל פני	Ante, coram 423

אם Verè	429	אתה futurum	309
אם לא	428	אתה pro בַּה	221
אמִינוֹן	85	אתו Secum	433
אִמְנָה אִמְנָם	429	אתכם	205
אִמְרַ conjugatio	286	בהם pro אתם	221
אִמְרַ aliquando deest	444	אתם	205
אִמְרַ Heri	433	את פני Ante	423
אִן Quò	431	ב	
אִנָּה Quæso	429	ב literæ potestas	29
אִנָּה Quò	431	ב deferuiens, eius puncta-	
אִנוֹ	205	tura & significata 42.43.	
אִנְחָנוּ	203	44.426	
אִנִּי אִנְכִּי	202	Post ב feruile, daghes	9
אִפְרַ conjugatio	412	ב redundans aliquâdo	451
אִפְסַ	432	ב vice פ	62
אִפְעֻלָּיו Quauis	434	ב præpositio subaudita	61.
אִעֲלַ	425	245	
אִרְבֵּעָה	88	בא conjugatio	312
אִרְזֹן	123	באש	118
אִרְצַ	113	בבין	427
אִשׁ masc. & foemin.	74	בנר כַּת literæ dagheffabi-	
אִשְׁרַ aliquando deficit in		les	9
oratione	60.444	בנר כַּת literæ quando ra-	
אִשְׁרַ בּוֹ & אִשְׁרַ בָּהֶם	442	phantur	15.18
אִשְׁתִּים	15	בנר כַּת literæ in fine dicti-	
אִת terminatio quorundā		onis cum sceua	14
nominum	186	בנר כַּת literæ quâdo post	
אִת cū 423. ad 424. in 427.		אִת dagheffantur, aut	
& pro בּוֹן 220. 221. & pro		raphantur 20. 21. 22. 23.	
ex	422.	24.25	
אִת & אִתָּל	203.204	בנל Proppter	426

<u>בְּגִלְלָהּ</u>	44	נָחַל	112
<u>בָּר</u>	194	נָיָא	119
<u>בָּחַן</u>	118	נָלָה coniugatio	413
<u>בֹּא</u> coniugatio	312	<u>נָלָה</u> coniugatio, & cū pro-	
<u>בִּין</u>	427	nominibus	305.306
<u>בִּינוּנִי</u> participium	231	נָמַל	108
<u>בָּכַן</u>	429	נָת	199
<u>בָּלָא</u>	43.435	ר	
<u>בֶּן</u>	183	ר literæ potestas	30
<u>בֶּן</u> coniugatio	297	ר cū daghes in fine dictio-	
<u>בָּנָה</u> coniugatio	299	nis	14
<u>בִּנְיָן</u> ædificium quare vocetur ab Hebræis coniugatio	214	ר loco <u>ח</u>	62
	425. Propter	רָבַשׁ	109
<u>בָּעָבוֹר</u> Pro	426	רָוִי	110
<u>בָּעָר</u> Pro	424	רָךְ	193
<u>בָּקָרִים</u>	109	רָל	191
<u>בָּר</u>	193	רָלָמָא	429
<u>בָּרָה</u>	134	רָלְתָהּ	109
<u>בָּרְכִי</u> & <u>בָּרְכֵי</u>	16	רָם	183.193
<u>בָּשָׂם</u> Eo quòd etiam	36	<u>ח</u>	
<u>בָּשָׂל</u> Propter quod	36	<u>ח</u> literæ potestas	30
<u>בָּשָׂמִים</u>	109	<u>ח</u> haiediah	37
	1	<u>ח</u> notificatiuum cum numeris cardinalibus	90
<u>ב</u> literæ potestas	29	<u>ח</u> notificatiuum aliquando deficere	60
<u>ב</u> vice <u>ל</u>	62	<u>ח</u> notificatiui loco, quandoque ponitur <u>ל</u>	47
<u>בָּרַךְ</u> sine participio	242	<u>ח</u> proprio nomini nō præponitur	37.69
<u>בָּרַךְ</u>	194	<u>ח</u> deseruiens, & eius pun-	
<u>בָּרַךְ</u>	110		
<u>בָּרַךְ</u>	110		

- ctatura 36
 Post **ן** seruire & notifica-
 tiuū ponitur daghes 2
ן constitutiuum nominis
 in principio 156.171
 In **ן** desinētia nomina 129
ן fœmineū signum in no-
 minibus 169.170.171.
172.178.179
ן quando nota est fœmi-
 nei generis 73
ן in principio & fine no-
 minis assumptum 169
ן redundans aliquando in
 verbis & nominibus 451
ן in fine dictionis quiescēs
17
ן radicali quiescente in fi-
 ne nominum, quomo-
 do punctentur 169.177.
178
ן in fine nominū, quibus
 ב constitutiuum præpo-
 situm est 162
ן in **ן** conuersum in fine
 nominum 129
ן in fine dictionis mappi-
 catum, siue deseruiat, si-
 ue non 14.15
ן vice quarum literarum
 ponatur 63
- ן** vice **י** pronominis 103
ן post **כ** aliquando, vt **כה**
 vel **כה** pro tuus 103
ן terminatio fœminea ter-
 tiæ personæ singularis
 præteriti 240
ן aliquando additum ipsi
 macor 247
ן præpositum coniugati-
 oni hiphil 348
ן coniugationis hiphil a-
 liquando deficit 362
ן in futuro redundans 313
ן radicale deficiens in fine
 verborum 300
ן pronomen nomini iun-
 ctum 106
ן mappicatū nomini iun-
 ctum 104
ן cū mappic & fine map-
 pic, & aliquando quie-
 scens, iunctū verbo 265
ן pronomen fœmineum
 aliquando sine mappie
104
ן pronomen nomini iū-
 ctum 106
ן 206
ן 40
ן 369
ן 359

התחבא coniugatio	405	na pluralis præteriti	239
התירע coniugatio	403	protractiuū in futuro	290
התלקח coniugatio	409	deferuientis punctatura	
התם coniugatio	374	& significata, à 50, vsque	
התן coniugatio	416	ad 59	
התנסם coniugatio	409	interrogantis est aliquā-	
התפקדו	420	do	55
התנבא coniugatio	409	pronomen nomini iun-	
	1	ctum	105
1 literæ potestas	30	pronomen iunctum ver-	
1 redundans aliquando in		bo	264
fine dictionis, & aliquā-		pro sic, tunc, quando, sed	
do in principio 451.452		57	
1 interdum deficere	61	Loco 1 pronominis aliquā	
1 secunda radicalis nomi-		do ponitur ה	103
nū quiescens, ם præpo-		וְהוֹשְׁבוּתִים	420
sito	161	וְהִנִּיחָהּ	420
1 quiescens in nominibus		וְהִפְתִּיתִי	420
quibusdam, quæ nō as-		וְיַחֲמִנָהּ	421
sumunt ם in principio		וְיִלְדֶתָ	420
163		וְיִשְׁרָנָהּ	421
1 vel 1 quiescēs in quibus-		וְנִאֲשָׁאָרָהּ	420
dam nominibus assumē-		וְנִקְרָאָהּ	419
tibus ה vel ת in fine	166	וְנִכְבְּדָהּ	420
1 assumpto antē postremā		ni terminatio pluralis for-	
literam nominū, quo-		mineorū 42.78.129.244	
modo punctentur	175.	1	
176		1 literæ potestas	30
1 interpositū nominibus		1 loco ם	63
non radicale	113	וְהָ & וְ	205
1 terminatio tertiæ perso-		וְזֹאת & וְזֶה	205.206

וְהָ & וְ
וְזֹאת & וְ
וְזֶה & וְ
וְזֶה & וְ

וולת

מן masc. & foemin.

n

n literæ potestas

חך pro חך

חוץ extra

חך coniugatio

חך sine participio

חך coniugatio

חי

חך coniugatio

חך coniugatio

חך sine participio

חמשה

חך coniugatio

חצר

חך coniugatio

חך

ט

ט literæ potestas

ט loco n

טב coniugatio

טלמל coniugatio

י

י literæ potestas

י deferuiens

י semper lene, nisi daghes-

fetur

י constitutum nominis

in principio, quomodo

punctetur

tt.ii.

429 י assumunt quædā toarim

74 81

י assumpto in fine nomi-
num, quomodo punctē
tur 173.174.176428 י deficiens in principio no-
minis, י prapposito, vel

242 י 157.158.159

343 י plurale signum interdū
deficit 77.105.243314 י quiescens in nominibus
quibusdam, quæ nō af-242 י sumunt ם in principio
163304 י vel י quiescens in quibus
dā nominibus assumen-

112 tibus n vel n 166

418 י quiescens in fine nomi-
num, quod apparet in
plurali 181.18263 י carentia nomina, nō af-
sumpto ם vel n in prin-
cipio 160418 י redundans aliquando in
participio foemin. 244.

31 י 245. Et in macór 247

48.49 י redundans aliquando in
fine dictionum 452

15 י leniēdi gratia abiectū 129

י constitutum nominis
in principio, quomodo
punctetur 154In י terminatur gētile no-
men 83.84

protractiūm	321	יָרָא coniugatio	344
vice quarum literarū po-		יִרְדּוּ	420
natur	63	יָרָה coniugati	311
pronomen nomini iun-		יִרְעֶשׂ	445
ctum	103.105	יִשְׁבֵּת	420
יָרָה	182.201	ית terminatio patronymi-	
יָרָה aliquando deesse	444	corum	128
יִרְעֶשׂ coniugatio	288	יִתְכּוֹנֵן	421
יָרָה terminatio gentilis no-		כ	
minis fœminei	83.84	כ literæ potestas	31
יָרָה dictio qua Hebræi cō-		כ deferuiens, & eius pun-	
paratiūm supplere so-		ctatura & significata	40
lent	84.429.430	41	
יָרָה vna	429	Post כ seruire notificatiū	
יִתְנַדּוּ	445	ponitur daghes	2
יָרָה sine participio	242	כ ante macór, pro quando	
יָרָה coniugatio	328	42	
יָרָה coniugatio	288	כ redundans aliquando in	
יָרָה coniugatio	412	principio dictionis	452
יָרָה terminatio pluralis	49.	כ veritatis expressiū	452
243. & quomodo pūcte-		ך pronomen fœmineū,	
tur	105	& radicale in fine dicti-	
יָרָה terminata quædam in		onis, est cum sceuá	14
plurali etiá in regimine		ך vel ך prono. iunctū no-	
78		mini 41. 103. 104. 105. 106	
יָרָה coniugatio	363	ך pronomen iunctū ver-	
יָרָה coniugatio	339	bo	264. 265
יָרָה	312	כ similitudinis aduerbiū	
יָרָה	312	aliquando deficere	60
יָרָה coniugatio	309	כָּאן Hic	431
יָרָה coniugatio	310	כָּכָן Iam, dudum	433

כה nomini iunctum , pro tuus pronomine	130	ל lene vel forte in eadem dictione	15
כח Hic, illuc 431. Et sic	433	ל vice כ positum	64
כזון	379	Pro ל ponitur aliquando	
כחש	112	ה, 40: aut 1, 54.	
כי pro כ nomini iunctum		ל deficiens in oratione	61
49.104.105.107		ל deficiens in cal	321
ככה Similiter	433	ל redundans in principio dictionū aliquando	452
כל-שכן Quanto magis	54	ל pro את	454
כלף	111	לא Non	432
כס pronomen nomini iū- ctum	104.106	ל אין	46
כמה Quot	431	לב	196
כסו Sicut	433	לכך Præter	428
כן vel כס pronomen iun- ctum verbo	265.266	להתגלל	421
כן siue כנה nomini iunctū		לויים	129
105.107		לו Vtinam	432
כנוי	201	לי Propter me, 45. Mihi,	
כסה coniugatio	340	203	
כסף	70.115	לך לם. 204. לם. 205	
כף	192	למה & למה Vtquid	430
כפי Secundum	425	למי Cuius	47.431
כפרים	109	למען Propter	426
כרכל coniugatio	417	לנו	203
ל		לסבוב	162
ל literæ potestas	32	לעמית Ante	423
ל deseruiens , & eius pun- ctatura	45	לפחות Saltem	434
Post ל seruire ponitur da- ghes aliquando	9	לפי Secundum	425
tr.iii.		לפני Coram	403
		לצבא	16
		לקח coniugatio	413

נקח coniugatio	321	<u>84.430</u>	
ם		מֵאֵן Vnde	<u>431</u>
ם literæ potestas	32	מְבִלִינִי מְבִלִי	<u>421</u>
In ם delinientia nomina		מְבִלִי Eo quod	<u>35</u>
<u>141</u>		מֵן masc. & fœmin.	<u>74</u>
ם constitutivum nominis		מְדוּעַ Cur	<u>431</u>
quomodo pūctetur	146	מָה, מָה	<u>430.431</u>
<u>170.171</u>		מָה nomini iunctum	<u>106</u>
ם præpositum nominibus		מֵהֶם Cum eis	<u>35</u>
venientibus à verbis ge-		מו pronomen iunctū ver-	
minatis	<u>188</u>	bo	<u>265</u>
ם literæ deferuētis signi-		מו nomini iunctum	<u>106</u>
ficationes	<u>35</u>	מֹות	<u>119</u>
ם deferuiens, aliquādo de-		מֹועַר Paululum	<u>433</u>
ficere in oratione	<u>59.101</u>	מְחֹול	<u>187</u>
ם loco ꝑ positum	<u>64</u>	מִמֶּנָּה masc. & fœmin.	<u>73</u>
ם finale semel in principio		מִמֶּר מִמֶּחֶר	<u>131.433</u>
dictionis	<u>5</u>	מִי interrogativum relati-	
ם pronomen iunctū verbo		onis aduerbiū	<u>430.431</u>
<u>265</u>		מִימִי & מִי	<u>71</u>
ם vel מו iunctum nomini		מִי־אֵלֶּה Qui sunt isti?	<u>431</u>
<u>104</u>		מִי־יֵתֵן Quis det, vtinā	<u>432</u>
ם pro מן	35-36	מִים	<u>71</u>
ם præpositione supplent		מִישְׁרִים	<u>159</u>
Hebræi comparativum		מִלָּא coniugatio	<u>298</u>
<u>84</u>		מִלֵּאכָה	<u>151</u>
ם præpositio aliquādo de-		מִלְכָּד	<u>428.429</u>
ficit	<u>35</u>	מִמֶּכָּם & מִמֶּךָ	<u>205</u>
ם מֵאֵחַ מֵאֵחַ	94	מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּי	<u>203</u>
<u>מֵאֵחַ</u> particula supplent		מִמְנוּרָה	<u>162</u>
Hebræi superlativum		מִן pro à	<u>422</u>

מנאץ	420	In ꝑ desinētia nomina	141.
מנחה	130	ꝑ additū à doctōribus He-	
ם	124	brarum quibuscūq̃ no-	
מעז	188	minibus, vt sic distin-	
מעץ Paululum	433	guerentur à participiis,	
מפיק quid	18	82	
מפיק quid	18	ꝑ deficiens in principio no-	
מצדה	132	minis, ꝑ præposito	156
מקל	120	ꝑ prima radicali nominū	
מקל	146	deficiēte quomodo pū-	
מקום masc. & fœmin.	74	ctentur	186
מקנת	419	ꝑ proprium Niphal	2.380
משומר	162	ꝑ in fine præteritorum, fu-	
משלש	87	tutorū, & infinitiuorū	
משם Inde	35.431	42	
משת	15	ꝑ in fine tertiæ personæ	
מתי Quomodo	433	pluralis præteriti	239
מתלהקים	445	aliquando additur ipsi	
מתם	188	macōr	248.302
ꝑ		ꝑ redundans in fine ver-	
ꝑ literæ potestas	32	borum	281.283.284
ꝑ lene vel forte in eadem		ꝑ deficiēs in verbis cal,	315.
diſtione	15	316.317.318.319	
ꝑ deseruiens	42	ꝑ positum vice literæ ge-	
ꝑ vice quarum literarum		minandæ	50
ponatur	64	ꝑ pronomen fœmineum	
ꝑ aliquando loco ם in fine		nomini iunctum	105
72		ꝑ pronomen iunctum ver-	
ꝑ constitutiuum nominis		bis	266
in principio, quomodo		נꝑ Quæso, nunc	429.433
punctetur	154	נꝑ conjugatio	384

נבון coniugatio	386	ני vel ני iunctum nomini	
ננ Ante	423	103.104	
נגלה coniugatio	388	נ pronomen iunctū ver-	
נש & נש coniugatio	315.392	bo	264
נדר coniugatio	328	ני infinitiuis iunctum	49
נר	114	נית terminatio nominum	
נה terminatio secundæ &	144		
tertiæ personæ futuri		נה coniugatio	413
pluralis formin.	49.258	נח Ante	423
נח pronomen nomini iū-		נלקח coniugatio	392
ctum	105.106.107	נמצא coniugatio	390
נהיה coniugatio	397	נסך	114
נו terminatio pluralis pri-		נעלה	131
mæ personæ præteriti		נפוצת	122
239		נפץ coniugatio	345
נו pronomen iunctū ver-		נפשי aliquando deest	444
bo	50.265	נשא coniugatio	319
נו pronomen nomini iū-		נשא coniugatio	393
ctum	50.104.106	נשא coniugatio	346
נו pronome iunctum ver-		נשתה	419
bo	283	נתח	116
נו cum daghes, Is eius	50	נתם coniugatio	395
נורה coniugatio	385	נתן	317
נולדו	420	נתן coniugatio	394
נורה coniugatio	392	נתעו	421
נורה coniugatio	392	ם	
נח, id est quiescens	16	ם literæ potestas	32
נחנו	205	ם vice ש	64
נטה & נטה coniugatio	318.	סקיב & סבב	322.327.428
394		סבך	126
נטש coniugatio	413	סכל sine participio	242

סך	192	פח Hic	431
ע		194 פל	196
ע litera potestas	32	פן Forte	429
ע vice ח	64	פקר coniugatio	331
עבר prateritum	230	פר	193
עבר Trans	428	פתאם Statim	433
עד Donec	433	פתח	226
עד אנה Vsquequo?	433	פתע Statim	433
עד בח Illuc	431	צ	
עד מח Vsquequo?	431	צ litera potestas	33
עד כתי Vsquequo?	431. 433	צ vice ו	64
עור Praterea	432	צק line participio	242
עולל	113	צו 183 צואר	120
עני aliquando deesse	444	צוי Imperatium	232
על Coram 423. Cú, ad 424.	424.	צכה	226
Pro, super 425. Iuxta, cō-		צתותוני	421
tra, propter 426. In 427	427	צפון	121
על דבר Propter	426	צר	192
עליה	136	ק	
על פני Ante, coram	423	ק litera potestas	33
עם punctatio 195 עם Cú	423	ק vice א	64
עני ab ענפכם	104	קאה	313
עקבי	112	קו	183
עשה coniugatio	302	קטן line participio	242
עשר עשר 90 עשרה	89	קטני	123
עתה Nunc	433	קיא coniugatio	314
עתיד futurum	232	קל verbum lene, quare sic dictum	214
פ		קלל	346
פ litera potestas	32	קם coniugatio	291
פח Hic	431	קרא coniugatio	297
פח הפעל	208	קרא coniugatio	412
פאר פארים	110		

			514
קרב	242	dicione	15
קריה	130	שבו	124
קש	193	שב	88
ר		שבר	114
ר litera potestas	33	שבת	120
ר aliquando dagheffatū	10	שבתון	85
ר vice	64	שג conjugatio	418
ר conjugatio	305.306.	שד conjugatio	414
307.308		שדי	121.129
ראשון	98	שם Quòd ipsi	36
רב	195	שם זמן	433
רב conjugatio	324	שוע	161
רבקה	95	שחוט	124
רבאות רבו רבות	95	ששה	347
רביעי	98	שכל	114
רותה	226	שכם שכמה שכמה	110
רחק	242	שלו	205
רחק	192	שלוש	88
רצה לאמר רל	429	שלי	203
רמון	142	שלח conjugatio	411
רש conjugatio	297	שלישי	98
רשע	242	שלק	204
רשפי & רשפי	16	שלהם & שלכם	205
ש		שלונו	203
ש litera potestas	33	שלשה שלשה	87
ש litera deseruiētis signi-		שלשום Nudiustertius	433
ficata	36	שם Ibi	431
ש scibbóleth & sibbóleth	6	שם quomodo iūgatur pro	
ש vice	64	nomini	295
ש siue אשר aliquando de-		שם conjugatio	291
ficat in oratione	59.60	שמה	429
ש forte vel lene in eadem		שמה	431

שמונה	89	cundæ personæ singula-	
שנים שנים שני 86.	87.98.129	ris præteriti	240
שפן	108	תָּאָר	80
שק 193	192	תָּבֵל	111
שרש	347	תַּח additū ad verba & no-	
שש coniugatio	328	mina	313
שש ששה	88	תִּהְיֶה	169.189
שתיים שתי	15.87	תּוֹנָה	187
n		תִּדּוּךְ	119
n literæ potestas	34	תּוֹפִין	187
n deferuiens	42	תּוֹרַח	187
n vice quarum literarum		תּוֹשִׁיָּה	187
ponatur	64	תַּחֲשִׁבֻנִּי	421
n loco n radicalis in fine		תַּחַת Pro 424. Sub 425	
nominum quorundam		תָּם terminatio masculea se-	
179.180		cundæ personæ pluralis	
n loco n feminei signi 300		præteriti	239
In n definitia nomina 136		תָּם coniugatio	323
n cōstitutiuum nominis		תָּמֹל Heri	433
in principio, quomodo		תָּמִיד Quotidie	433
punctetur	152	תֵּן terminatio feminea se-	
n vltima radicali deficient-		cundæ personæ pluralis	
te, dagheffatur litera 10		præteriti	241
n aliquādo est terminatio		תִּפְלָה	189
feminea tertiæ personæ		תִּרְמָה	169
singul. præteriti	240	תִּשְׁעָה	89
n in ם vel ש, vel ט, vel ר in		תַּת	318
hithpahal cōuersum 399		תַּתְּלוּצָו	421
n terminatio feminea se-		תַּתְּפֵּל	445

EXCVDEBAT RO. STEPHANVS
TYPOGRAPHVS REGIVS
LV TETIAE PARISI-
ORVM, ANNO
M. D. XLIX,
XIII.
CAL. MAII.

